

Inspectoratul Școlar Județean Maramureș
Școala Gimnazială „Avram Iancu” Baia Mare

VOLUM DE ARTICOLE ȘI COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE

Sesiunea de referate din cadrul Proiectului Județean

„O școală, un nume, o poveste...”

EDIȚIA I

Coordonatori:

prof. Bălan Luminița Mihaela

Prof. Coza Ioana Maria

Localitatea: Baia Mare

Anul 2026

ISSN 3153 – 2268

ISSN-L 3153 – 2268

Cuvânt înainte

*Identitatea unei școli nu este dată doar de zidurile sale sau de cifrele din cataloage, ci de „povestea” vie care se scrie zilnic prin întâlnirea dintre dascăli și elevi. Volumul de față, intitulat sugestiv „**O școală, un nume, o poveste...**”, reprezintă rezultatul dorinței noastre de a recupera memoria afectivă a comunității și de a pune în lumină reperele morale și culturale pe care instituția noastră le poartă.*

Proiectul județean din care fac parte aceste articole și referate a pornit de la o premisă simplă, dar profundă: fiecare nume de școală ascunde un destin, o istorie și un set de valori care merită transmise generațiilor viitoare. Lucrările incluse în acest volum nu sunt simple exerciții academice; ele sunt cercetări de suflet, incursiuni în arhive, interviuri și reflecții care încearcă să răspundă la întrebarea: Cine suntem și care este moștenirea pe care o ducem mai departe?

Cititorul va descoperi în paginile următoare o diversitate de perspective:

- **Istoria vie**, reflectată în evoluția instituției în context regional;
- **Destinele personalităților** care au onorat școala cu numele sau activitatea lor;
- **Emoția poveștilor** personale ale celor care, de-a lungul timpului, au transformat acest spațiu într-o a doua casă.

Mulțumim tuturor elevilor și cadrelor didactice care s-au implicat cu pasiune în acest demers. Prin contribuțiile voastre, ați demonstrat că respectul pentru trecut este singura fundație solidă pentru viitor.

Vă invităm, așadar, să parcurgeți acest volum nu doar ca pe o colecție de date, ci ca pe o mărturie a identității noastre colective. Fiecare pagină este un capitol din povestea care continuă, prin noi, în fiecare zi.

Coordonatorii proiectului,

prof. Luminița Mihaela Bălan și prof. Ioana Maria Coza

Notă: Răspunderea pentru conținutul articolelor revine în exclusivitate autorilor.

CUPRINS

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. Truțulescu Corina	13
CARMEN SYLVA- ECOUL UNEI MOȘTENIRI, Jeciu Oana Maria.....	14
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, prof.ed.timpurie Țifrac Maria....	16
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC prof. Kovats Eva-Irén.....	18
ROLUL ACTIVITĂȚILOR DIN GRĂDINIȚĂ ÎN FORMAREA VALORILOR LA COPIII DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ, PROF. EDUCAȚIE TIMPURIE MĂRCUȘ SORINA.....	22
NEVOIA DE ADAPTARE A PROFESORULUI DE MATEMATICĂ LA INTERESELE ACTUALE ALE ELEVILOR, prof. Fănățan Teofil.....	24
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Boată Nicolae.....	28
INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC, Iliescu Elena Madi.....	31
ASIGURAREA MĂSURILOR DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE PENTRU DESFĂȘURAREA COMPETIȚIILOR SPORTIVE ȘCOLARE. STUDIUL DE SPECIALITATE, Diaconu Maria Marilena.....	34
ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEHNOLOGIC ȘI TEHNOLOGIC DUAL. PROVOCĂRILE PROFESORULUI PENTRU ADAPTAREA LA PROFILUL ȘI STANDARDELE PROFESIONALE ACTUALE, Diaconu Valeria.....	36
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Tița Ancuța Mirabela.....	38
CASTELUL VESELIEI – ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE, prof. înv. preșc. Puie Camelia.....	40
GRĂDINIȚA DE VARĂ ÎN CASTELUL VESELIEI, Prof.în.v.preșc. Rus Cristina.....	44
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE, profesor psihopedagogie specială Mănescu Valentina.....	45
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Sabou Diana.....	48
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. Bekö Denisa-Ioana.....	50
PROFESORUL DE ASTĂZI, PROF. DR. CIUCĂ LUCIA-LUMINIȚA.....	52

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE ÎN CICLUL PRIMAR: ÎNTRE VALORILE FUNDAMENTALE ȘI IMPERATIVELE VIITORULUI, Prof. învă. primar Bălan Luminița Mihaela.....	56
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, prof. Graur Meda Norica Smaranda Ioana.....	58
EDUCAȚIA ÎNTRE TRADIȚIE ȘI VIITOR PRIN OCHI DE COPIL, PROF.EDUCAȚIE TIMPURIE ABRUDAN MARIA RODICA.....	60
MODALITĂȚI DE INTEGRARE A INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ÎN ACTIVITATEA ȘCOLARĂ ȘI EXTRAȘCOLARĂ, Prof. Pop Mirela Emilia.....	61
ROLUL ACTIVITĂȚILOR ȘCOLARE ȘI EXTRAȘCOLARE ÎN FORMAREA VALORILOR ÎN RÂNDUL ELEVILOR, prof. învă. primar Berlinger Maria.....	64
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Vele Anca Anamaria.....	66
POVESTEA LUI AVRAM IANCU, Prof. Pop Raluca Mădălina, Prof. Iakab Anamaria Tatiana.....	69
ÎNVĂȚĂM ÎMPREUNĂ: TRADIȚII ȘI NOUȚĂȚI LA GRĂDINIȚĂ, Prof.ATES NADEA.....	71
CU ELEVII, PE DRUMUL LUNG AL CUNOAȘTERII PLANTELOR, Prof. NICOLAE EMIL-BOGDAN.....	73
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Profesor Dinu Alexandra.....	76
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA MORALĂ A ELEVILOR, Prof. învă. primar, Maftai Viorica, Prof. învă. primar, Dulgheru Mariana	79
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, PROF . ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR IONESCU MIHAELA EORGIANA.....	83
EMINESCU - O LUME DĂRUITĂ NOUĂ, Profesor Șerban Liliana.....	85
INOVAȚII ȘI TRADIȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, PROF.ED.TIMPURIE.ATES NADEA.....	87
EDUCAȚIA VIITORULUI – INOVAȚIE ȘI PARTENERIAT ÎN GRĂDINIȚA ROMÂNEASCĂ Prof. Palcu Florentina.....	88
TRADIȚIA ȘI JOCUL – METODE INOVATOARE ÎN EDUCAȚIA PREȘCOLARULUI, Prof. Sârbu Liliana.....	90
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof. ing. Clapa Maria-Anuța.....	92

TRADIȚIE ȘI MODERNITATE ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ, Prof. Popescu Daniela.....	94
ȘCOALA ȘI MISIUNEA SA MORALĂ ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ, Prof. înv. primar: Lică Alexandru-Radu.....	97
GRĂDINIȚA ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof Ed Timpurie: Horț Anca Diana.....	99
TRADIȚII ȘI OBICEIURI LOCALE, Prof. Moșescu Antoanela Emanuela.....	101
EDUCAȚIA ÎNTRE TRADIȚIE SI VIITOR, Prof ILISEI DUMITRU, Prof STAN EMANUEL CODRIN.....	103
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC LA DISCIPLINA GEOGRAFIE, Profesor TUFESCU CĂTĂLIN VASILE, Profesor STAN IONELA.....	106
ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC ÎNTRE TRECUT, PREZENT ȘI VIITOR, prof Alexandru Viorica.....	108
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Profesor pentru învățământ primar Doboș Carmen Petronela.....	111
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof. înv. Primar Florea Niculina.....	114
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. înv. Primar Florea Alina.....	116
TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE – O AVENTURĂ ERASMUS, Prof. Niculescu Ecaterina.....	117
ROLUL GRĂDINIȚEI ȘI AL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. ed. timpurie: ȘUNEA Ancuța, Prof. ed. timpurie: POP Gabriela Ana.....	120
O ȘCOALĂ, UN NUME, O POVESTE, prof. Preda Anca-Veronica.....	124
RESURSE ALE STIMULĂRII CREATIVITĂȚII ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT, Pip. Ciobanu Doinița Daniela.....	127
RELAȚIA DINTRE STIMA DE SINE ȘI PERFORMANȚA ÎN ACTIVITATE, Prof. În. Primar Butnaru Lorena-Ioana.....	129
TRADIȚII ȘI INOVAȚII IN INVAȚAMANTUL ROMÂNESC : DIGITALIZAREA SISTEMULUI EDUCAȚIONAL, Prof. Seceleanu Oana-Alexandra.....	132

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, PROF. MANTA ANA- MARIA.....	134
COMPETENȚA SOCIALĂ ÎN CONTEXT EDUCAȚIONAL, Prof.înv.primar Adriana Blaga....	136
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Profesor pentru educație timpurie Apetrei Rebeca.....	139
EDUCAȚIA PRIN FORMAREA VALORILOR, Prof.Trucă- Caragea Carmen.....	140
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Fülöp Tünde/Kerestély Andrea.....	145
IMPORTANȚA ORELOR DE „CONSILIERE ȘI ORIENTARE” ÎN DOBÂNDIREA VALORILOR, Prof. Vasile Paula Ramona.....	148
EDUCAȚIA – PUNTEA CALDĂ DINTRE VALORILE DE IERI ȘI VISURILE DE MÂINE, Profesor de psihopedagogie specială: Popa Aurica.....	150
ȘCOALA – SPAȚIU AL CUNOAȘTERII ȘI AL FORMĂRII VALORILOR UMANE, Prof. Berciu Liliana Maria , Prof. Moiş Denisa.....	152
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, PROF. ÎNV. PRIMAR CHIRIȚĂ ELENA ALINA.....	153
NOILE TEHNOLOGII ÎN ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, Profesor Popa-Olariu Elena.....	156
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR,prof. PORUMB ANDREEA.....	159
ȘCOALA INCLUZIVA – BUNE PRACTICI LA NIVEL EUROPEAN, Prof.Izabela Eva Muresan.....	160
INTEGRAREA VALORILOR ÎN CURRICULUM, MOD CHEIE DE FORMARE A ACESTORA, STOICA MARINELA IULIA.....	165
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR MORALE, Prof. Camelia STAVRE.....	167
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. Hașaș Adelina Manuela.....	170
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Profesor: Pocol Raluca Lavinia.....	171
O ȘCOALĂ, UN NUME, O POVESTE - ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1, COTU VĂII, STRUCTURĂ A ȘCOLII GIMNAZIALE „ION CREANGĂ”, ALBEȘTI, Profesor Chirilă Daniela.....	173

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Profesor pentru educație timpurie Preda Andreea.....	175
ROLUL ȘCOLILOR ÎN FORMAREA VALORILOR ELEVILOR, Profesor Stancu Iuliana.....	177
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof.înv.primar Tuță Silvia-Maria.....	179
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Oșan Z. Monica Maricica.....	181
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof. Înv. Primar Bănică Ana-Maria.....	183
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, prof. Năstasie Nicoleta-Camelia	184
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. ȚENEA MARIA ȘTEFANIA	186
CONTRIBUȚIA TRADIȚIILOR ÎN ACTUL EDUCAȚIONAL ROMÂNESC, Prof Ciortan Cristina-Mihaela.....	189
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Boros Andrea.....	191
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, prof. inv. primar Sandu Mihaela.....	193
ROLUL ȘCOLILOR ÎN FORMAREA VALORILOR, prof.ed.timpurie Szep Adriana Elena.....	195
CONDIȚIA PROFESORULUI ARTIST –MEDIATOR, Prof. Balazsi Lavinia Maria.....	197
ÎNVĂȚĂMÂNTUL ECONOMIC SLĂTINEAN ÎNTRE TRECUT, PREZENT ȘI VIITOR, Prof. Geamănu Mariana-Dumitra.....	203
ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ÎNTRE MODERN ȘI TRADIȚIONAL, Prof. Geamănu Mariana-Dumitra.....	207
ROLUL PROFESORULUI DE SPRIJIN ÎN GRĂDINIȚĂ, Prof. itinerant și de sprijin:Tincu Corina Elena.....	209
DE LA CUNOAȘTERE LA CONȘTIINȚĂ: ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. inv. primar Tentea Livia.....	211
EDUCAȚIA CA FUNDAMENT AL VALORILOR MORALE, Înv. Tentea Diana-Daniela.....	213
PODURI ÎNTRE TRECUT ȘI VIITOR: EDUCAȚIA ÎN ERA TRANSFORMĂRILOR, Prof. Săvescu Daniela.....	215

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, prof.: Cecon Iulia, prof.: Racolțea Camina Gabriela.....	217
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof. Simon Mihaela, Prof. Fală Mihaela Nuța.....	219
VALORILE ȘI EDUCAȚIA- MISIUNEA ȘCOLII MODERNE, Profesor Radu Nicoleta	221
AMPRENTA ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Profesor-educator Dinu Maria-Diana.....	223
DE LA TEORIE LA PRACTICĂ ÎN ERA DIGITALĂ, Prof.înv.primar Bălăcian Mihaela.....	225
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof pentru învățământ preșcolar Adriana Bodog.....	228
PROFESORUL-MODEL AXIOLOGIC ȘI VECTOR AL FORMĂRII PERSONALITĂȚII ELEVULUI, Dulf Denisa-Mihaela.....	229
TRADITII SI INOVATII IN INVATAMANTUL ROMANESC, Profesor pentru învățământ preșcolar Vereș Gabriela-Simina	232
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. Dumitrache Denisa.....	233
ȘCOALA – SPAȚIU AL FORMĂRII PERSONALITĂȚII, Prof. Oanea Oana Florentina.....	236
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Profesor Vîlceanu Orelețchi Florentina Victoria.....	238
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. Oancea Adina.....	240
STRĂLUCIREA STELELOR, Prof. ed. timpurie, Farcaș-Gherghina Adela.....	241
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. înv. primar Hrițac Rodica.....	242
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof înv primar PREDA RODICA LILIANA.....	245
ȘCOALA NOASTRĂ, UN EXEMPLU DE BUNE PRACTICI, prof. Rădulescu Liliana	249
ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof Educație Timpurie Moldovan Maria Roxana.....	252
EDUCAȚIA INTERCULTURALĂ-EXIGENȚĂ A ȘCOLII CONTEMPORANE, Prof. ARGENTOIANU Mihaela-Alina.....	253
O ȘCOALĂ, UN NUME, O POVESTE-ESEU, Prof.înv.primar Coman Ileana Mariana.....	259

NECESITATEA DEZVOLTĂRII COMPETENȚELOR SOCIO-EMOȚIONALE DE LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ, Prof. ed. timpurie: Glavan Tatiana.....	261
O LECȚIE DE VIAȚĂ PRIN ȘTIINȚĂ, LIMBĂ, ARTĂ ȘI TEHNOLOGIE, Prof. Carmen–Lidia Nistor.....	264
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof. pentru educație timpurie: Sav Gabriela Oana, Prof. pentru educație timpurie: Gherheș Ioana- Mariana	265
CNTRIBUȚIA ȘCOLII LA FORMAREA VALORILOR MORALE, Prof.înv.primar Magdău Ileana Lucica.....	270
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. învă.primar: Pop Mihaela Loredana.....	272
MOTIVAȚIA ELEVILOR PENTRU LECTURĂ, Prof. învă. primar Săpânțan Anuța.....	274
STORYTELLING-UL, ”INOVAȚIE” ÎN PREȘCOLARITATE, Urieși Ilona.....	276
O ȘCOALĂ, UN NUME, O POVESTE, Prof.educație timpurie Cîrlea Codruța Ionela.....	279
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Profesor: Dădulescu Manuela.....	282
ROLUL ȘCOLII IN FORMAREA VALORILOR, Profesor: Onofrei Mădălina.....	284
EDUCAȚIA ÎNTRE TRADIȚIE ȘI VIITOR, Pușcaș Miclăuș Mirela Ioana.....	285
ÎNVĂȚARE PRIN JOC LA ELEVUL CU CES, Profesor Cîrmaci Alina.....	287
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. învă. Primar Blavenstein Mariana.....	290
METODE INOVATIVE DE PREDARE A ISTORIEI, Prof. Ianculescu Filip Raul.....	292
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, TINCU FELICIA / POPA LIANA	294
ȘCOALA ȘI UNITĂȚILE SANITARE, Prof. Semeniac Ana.....	296
EDUCAȚIA PENTRU SCHIMBARE ȘI VALENȚELE EI ÎN SOCIETATEA CUNOAȘTERII, Prof. educație timpurie Săliște Mihaela & Dragomirescu Emilia.....	299
ȘCOALA VIITORULUI, CE ÎNSEAMNĂ DE FAPT?, Prof. Murea Ioana.....	302
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. Înv. Primar Jîjîe Octavian-Virgil.....	304
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR LA ȘCOLARII MICI, PROF. ÎNV. PRIMAR DEAC IOANA.....	305

FACTORII CARE DUC LA SUCCESUL SAU LA INSUCESUL ȘCOLAR, Prof.înv primar Dumitriu Valentina.....	308
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof.înv.primar Pop Simona Maria.....	311
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Roșu Carmen Diana.....	315
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL, Virginia Moroianu.....	317
STRATEGII DIDACTICE INTERACTIVE – colaborare între elevi, Daniela Dumitrașcu.....	319
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Profesor învățământ primar:Poftală Geanina Vasilica.....	322
EDUCAȚIA ROMÂNEASCĂ ÎNTRE TRADIȚIE ȘI VIITOR, Prof. ed. timpurie: Duțu Gabriela & Ivănuș Carmen.....	325
STRATEGII INOVATIVE DE ÎNVAȚARE PRIN INTERMEDIUL MATERIALELOR EXPUSE ÎN CLASĂ, Prof. ed. timpurie Comănescu Loredana Cătălina	328
ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. Educație timpurie: CERNĂTESCU LARISA, Prof. Educație timpurie: NECULA MIHAELA.....	332
ENTROPIA ÎN SISTEMELE GEOGRAFICE COMPLEXE, Profesor Deák Mária-Magdolna.....	336
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR O ABORDARE DIDACTICĂ ȘI TEOLOGICĂ ÎN CONTEXTUL TRADIȚIEI ORTODOXE ROMÂNEȘTI, Prof.Dr.Trestianu Gabriel.....	339
ȘCOALA – TEMPLUL VALORILOR, P.I.P. HAN GETA.....	341
INSTRUIREA ASISTATĂ DE CALCULATOR ÎN GRĂDINIȚĂ, Popescu Claudia.....	343
CULTIVAREA VALORILOR NAȚIONALE PRIN JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LA VÂRSTE TIMPURII, Prof. ed. timpurie Mardare Fifica Valeria	352
EDUCAȚIA PENTRU VALORI – MISIUNE FUNDAMENTALĂ A ȘCOLII MODERNE, Prof. Căpîlnean Alexandra-Viviana.....	355
EDUCAȚIA ÎNTRE TRADIȚIE ȘI VIITOR, Autor: profesor Dragnea Ana-Maria	357
TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN ȘCOALA POIANA STAMPEI, Prof. Paicu Dorina.....	360
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof. Din Maria Andreea.....	364
ROLUL BIBLIOTECII ȘCOLARE ÎN FORMAREA VALORILOR, Bibliotecar Călin Maria.....	366

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. învă. primar Solomei Ionela.....	368
CREATIVITATEA –REUȘITĂ A SCHIMBĂRII ÎN SPIRITUL VALORILOR EUROPENE, Profesor Muțiu Simona	370
ACTIVITATEA DIDACTICĂ ÎNTRE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE, Prof. Mateș Rodica.....	375
ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof.înv.preșc. Lăscăian Alexandra Ioana, Prof.înv.preșc. Oprea Delia.....	377
ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR LA COPII, Nagy Vanessa-Gabriela, Bodea Ioana-Simona.....	379
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof. Beldie Diana și Prof. Vasiliu Dana.....	381
EFICIENȚĂ ȘI ÎNVĂȚARE, Dumitrașcu Ștefania-Mariana.....	384
ROLUL INSTRUMENTELOR DIGITALE ÎN STIMULAREA LECTURII OPERELOR LITERARE LA LICEU, PROF.POPA GABRIELA.....	387
TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN DIDACTICA MODERNĂ, Prof. Ivănescu Camelia	390
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof. Iakab Anamaria Tatiana, Prof. Pop Raluca Mădălina.....	392
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. Iakab Anamaria Tatiana, Prof. Pop Raluca Mădălina.....	393
EDUCAȚIA VALORILOR ÎN MEDIUL ȘCOLAR, prof. învă. primar IFTIMIA CRISTINA.....	394
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof.înv.preșcolar Nacu Marcela.....	397
APLICAȚII DIGITALE UTILIZATE ÎN PREDAREA DISCIPLINEI ISTORIE. prof. Tudor Mihaela.....	399
ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR , LA PREȘCOLARI, Prof. educație timpurie Ardelean Anamaria, Prof. educație timpurie Pop Greti Maria.....	402
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Viziru Maria Mihaela.....	403
INOVAȚII ÎN PREDAREA LIMBII ENGLEZE LA CLASELE PRIMARE ȘI GIMNAZIALE, Peptea Ileana.....	405

ROLUL APLICAȚIILOR ȘI PLATFORMELOR EDUCAȚIONALE ÎN PREDAREA CREATIVĂ, Prof. înv. primar Hajdo Mirela Maria.....	407
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Pof. Tamaș Aurora- Adina.....	410
IMPACTUL TEHNOLOGIEI ASUPRA RELAȚIEI PROFESOR–ELEV ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ, Prof. psihopedagog Gabor Amalia.....	411
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Coroiu Mircea-Dumitru, Nechita Elena-Oana, Coroiu Adela-Lioara.....	413
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. Mariana Miskolczi.....	419
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. înv. primar Barbu Carmen.....	423
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Solomon Erica- Beatrice.....	424
DISCIPLINA NU A INVENTAT-O ȘCOALA ROMÂNEASCĂ , prof. Codruța Cornelia Dănuț.....	426
TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN ORELE DE LIMBA FRANCEZĂ. IMPORTANTA METODELOR ACTIV-PARTICIPATIVE – EXEMPLE DE ACTIVITATI, Prof. Mureșan Anamaria – Elena.....	429
ÎNTRE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE – PROIECTUL EDUCAȚIONAL „DE LA LUME ADUNATE ȘI-NAPOI ÎN LUME DATE”, prof. Mădălina Oprișan, prof. Gigi Oprișan.....	432
ROLUL EDUCAȚIEI ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII, prof. înv. primar Centeri Florentina..	435
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, ALBU IULIA.....	437
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. ANTON ANILENA.....	438
PUTEREA MICILOR PAȘI – CUM ÎI MOTIVĂM PE ELEVII DE GIMNAZIU SĂ ÎȘI DESCOPERE POTENȚIALUL, Prof. Mihaela Botez.....	440
ȘCOALA ȘI TRIADA VALORILOR: ADEVĂR, FRUMOS, bine, Prof. Canciu Liliana.....	442
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, PROF. DAMIAN MONICA.....	443
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR: DE LA CUNOAȘTERE LA CONȘTIINȚĂ SOCIALĂ, FOCUS PE DEZVOLTAREA PERSONALĂ ȘI SOCIETATE – STUDIU DE SPECIALITATE, Profesor Gheorghe Elisabeta.....	445

FORMAREA VALORILOR ÎN ERA DIGITALĂ: PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI PENTRU ȘCOALA MODERNĂ- STUDIU DE SPECIALITATE, Profesor Gheorghe Ionel Daniel.....	447
IMPACTUL INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ASUPRA EDUCAȚIEI, Prof. Camelia Gheorghisor	448
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Gorciac Luiza-Aurelia.....	451
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR – STUDIU DE CAZ, Oprea Silvia Magdalena.....	452
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Popa Elena.....	454
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Popa Ecaterina.....	456
PROVOCĂRI ȘI NEVOI EDUCATIONALE ALE COPIILOR STÂNGACI ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ, P.I.P. Gîdăr Eugenia Alina.....	458
ȘCOALA CA SPAȚIU AL FORMĂRII CONȘTIINȚEI MORALE ȘI AL INTERIORIZĂRII VALORILOR FUNDAMENTALE, Buga Crina	460
ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN CULTIVAREA VALORILOR ȘI DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ELEVILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR, Pop Adriana.....	462
STRATEGII CREATIVE PENTRU LECȚII INTERACTIVE DE LIMBĂ ENGLEZĂ, Profesor Bodi Iolanda.....	465
EDUCAȚIA – PUNTE ÎNTRE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE, Barbu Narcisa Nicoleta.....	467
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Șomoiaș Monica	469
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Munteanu Iasmina-Andreea.....	471
FESTIVALUL TOAMNEI – ÎNVĂȚĂM PRIN GUST ȘI FAPTE, Began Daniela-Alexandra, Szeibert Daniela	473
SUB CLOPOTUL ȘCOLII, Stancu Cristina Ramona.....	475
ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC – ÎNTRE VALORILE TRECUTULUI ȘI PROVOCĂRILE VIITORULUI, Coman Angelica.....	477
ÎNVĂȚAREA PRIN FOLOSIREA METODELOR INTERACTIVE DE GRUP ÎN CLASELE PRIMARE, prof. înv. primar Simona Lucescu.....	479

ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR, Profesor pentru educație timpurie Lungu Maria-Mirabela.....	482
ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR, Profesor pentru educație timpurie Guta Corina.....	484
INOVAȚIA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL ROMÂNESC, CIUC MONICA ELENA.....	487
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Morariu Călin Teodor.....	489
O ȘCOALĂ, UN NUME, O POVESTE– ESEU, Prof. înv. primar Vraja Mădălina – Cristina....	491
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof. pentru educație timpurie: Sav Gabriela Oana, Prof. pentru educație timpurie: Gherheș Ioana- Mariana	493
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Autor: Ceban Claudia.....	498
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, CUCEU IOANA LOREDANA.....	500
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. înv. preșcolar: Voicu Larisa / Cîrstea Ana..	502
ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN FORMAREA CONDUITEI ECOLOGICE A ELEVILOR, prof. Calin Carmen Diana.....	505
ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR, Prof. Ienuțaș Monica Adriana.....	507
METODE INOVATIVE DE PREDARE A BIOLOGIEI, prof. Calin Carmen Diana.....	509
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof. Ienuțaș Monica.....	512
TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC, Prof. pt. înv primar PETREȚCHI IOANA SMARANDA.....	514
JOCURILE MATEMATICE ÎN PROCESUL DE PREDARE – ÎNVĂȚARE – EVALUARE DIN CADRUL CICLULUI PRIMAR, profesor CHENDE PAULA.....	516
ȘCOALA – VALORI, COMPETENȚE ȘI ECHILIBRU EMOȚIONAL, prof. înv. primar Coza Ioana Maria.....	520
ROLUL CICLULUI PRIMAR ÎN FORMAREA VALORILOR ȘI A PROFILULUI MORAL AL ELEVULUI, prof. înv. primar Bălan Luminița Mihaela.....	524

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. Truțulescu Corina

Școala Gimnazială comuna Merei

Într-o societate în continuă schimbare, în care provocările morale și sociale se înmulțesc, formarea valorilor devine o prioritate esențială în educație. Dacă familia este prima sursă de influență în viața unui copil, școala este spațiul în care aceste valori sunt consolidate, rafinate și aplicate în contexte diverse. Prin curriculum, relațiile interumane și exemplele oferite de profesori, școala contribuie decisiv la construirea unei conștiințe morale, civice și culturale.

Școala nu are doar un rol informativ, de transmitere a cunoștințelor, ci și unul profund formativ. Elevii nu învață doar matematică, istorie sau științe, ci și cum să fie responsabili, empatici, cooperanți și implicați în viața comunității. Valorile morale precum respectul, onestitatea, toleranța și solidaritatea sunt insuflate prin activități formale și nonformale, prin relațiile profesor-elev și elev-elev.

Conform cercetătoarei Daniela Golu, „educația valorică are menirea de a forma convingeri, atitudini și comportamente care să permită integrarea pozitivă a individului în societate” (Golu, 2002). Astfel, rolul școlii este acela de a contribui la dezvoltarea unei personalități echilibrate și bine ancorate în valorile umane fundamentale.

Un rol central în formarea valorilor îl joacă cadrele didactice. Profesorul nu este doar un furnizor de informații, ci un model de conduită. Prin modul în care își tratează elevii, își gestionează emoțiile, respectă regulile și interacționează cu colegii sau cu familia, profesorul transmite indirect (și adesea mai eficient) valorile sociale și morale.

Mai mult, profesorii pot crea situații educative care stimulează reflecția morală, discernământul și luarea de decizii etice. De exemplu, în orele de literatură sau educație civică, pot fi analizate dileme morale sau pot fi discutate teme precum justiția, responsabilitatea, drepturile omului sau importanța adevărului.

Activitățile extrașcolare au un impact major în formarea caracterului elevilor. Proiectele de voluntariat, parteneriatele cu organizații non-guvernamentale, excursiile educative sau campaniile sociale dezvoltă în rândul elevilor spiritul civic, empatia, cooperarea și respectul față de diversitate.

Implicarea elevilor în astfel de activități permite aplicarea concretă a valorilor în contexte reale, formând o etică a responsabilității și un angajament față de binele comun. Conform lui J.

Delors (1996), unul dintre cele patru „piloni ai educației” este „a învăța să trăiești împreună”, ceea ce implică dezvoltarea abilităților sociale și morale într-un cadru educațional adecvat.

În concluzie, școala are un rol esențial în formarea valorilor, completând și consolidând influența educației familiale. Ea nu pregătește doar specialiști, ci modelează caractere, formează cetățeni activi și contribuie la construirea unei societăți bazate pe respect, toleranță și solidaritate. Într-o lume tot mai complexă, educația valorică oferită de școală este un fundament solid pentru o viață responsabilă și împlinită.

Bibliografie

1. Cucoș, Constantin. Educația. Dimensiuni culturale și interculturale, Editura Polirom, Iași, 2000.
2. Delors, Jacques (coord.). Comoara dinăuntru: Raportul către UNESCO al Comisiei Internaționale privind Educația pentru Secolul XXI, Editura Polirom, Iași, 2000.
3. Golu, Daniela. Fundamentele psihologiei educației, Editura Fundației România de Măine, București, 2002.
4. Ionescu, Miron. Psihopedagogie, Editura Polirom, Iași, 2005.
5. Miclea, Mircea. Psihologia educației, Editura Știința Educației, Cluj-Napoca, 1999.

CARMEN SYLVA- ECOUL UNEI MOȘTENIRI

Jeciu Oana Maria

Școala Gimnazială Nr. 1 Eforie Nord, structură a Liceului „Carmen Sylva” Eforie

Există locuri în care timpul pare să se oprească pentru o clipă, locuri unde fiecare răsărit aduce nu doar lumina unei noi zile, ci și promisiunea unor visuri care prind contur. O astfel de lume este școala – locul unde copilăria învață să vorbească limba cunoașterii, iar sufletul se modelează sub ochii răbdători ai dascălilor. Pentru mine, această lume are un nume, o inimă și o poveste – Școala Carmen Sylva.

Numele ei poartă noblețea unei regine, dar și gingășia unui poet. Carmen Sylva, pseudonimul literar al Reginei Elisabeta a României, reprezintă spiritul cultivat, sensibil și profund al unei femei care a iubit cultura și educația. Sub semnul acestui nume, școala noastră devine nu doar un loc al învățăturii, ci și un sanctuar al valorilor morale, al prieteniei și al frumosului. Aici, fiecare copil este privit ca o poveste care merită spusă, ascultată și îndrumată.

În fiecare dimineață, clopoțelul răsună ca o chemare blândă către un nou început. Curtea se umple de râsete, de pași mici, de ghiozdane colorate și de emoții. În clase, lumina pătrunde printre perdelele albe și se așază peste bănci, peste caiete și peste ochii curioși ai copiilor. Fiecare literă scrisă, fiecare desen, fiecare joc didactic devine o mică victorie, o treaptă urcată pe drumul devenirii. Dascălii nu sunt doar transmițători de informații, ci artizani ai sufletelor. Ei modelează caractere, insuflă curaj și cultivă bunătatea, așa cum un grădinar îngrijește cu dragoste florile din grădina sa.

În pauze, glasurile copiilor se amestecă într-o muzică veselă. Se aud planuri pentru jocuri, râsete, șoapte de prietenie. Pe holuri, pereții vorbesc și ei – prin desene, prin afișe colorate, prin citate care ne amintesc mereu că învățarea nu se oprește niciodată. În spatele fiecărui exercițiu, fiecărei teme și fiecărei reușite stă o echipă de oameni dedicați, care cred cu tărie că educația este cheia ce deschide toate porțile viitorului.

A fi elev la Carmen Sylva înseamnă a fi parte dintr-o familie. Aici, greșelile se transformă în lecții, efortul este răsplătit cu încurajări, iar visurile prind contur sub privirea caldă a învățătorilor. Școala noastră este ca o carte cu pagini nesfârșite, în care fiecare generație scrie un nou capitol. Sunt pagini pline de culoare, de emoție și de speranță.

Uneori, când privesc copiii în curte, alergând, zâmbind, învățând, simt că spiritul reginei-poete ne veghează. Poate că, dincolo de timp, Carmen Sylva zâmbește știind că numele ei a devenit un simbol al educației vii, al frumuseții interioare și al iubirii pentru oameni. Școala care îi poartă numele nu este doar o instituție, ci un loc unde se naște viitorul, unde se construiește pas cu pas o lume mai bună.

Povestea acestei școli este o poveste despre iubire – iubirea pentru copii, pentru învățare și pentru viață. Ea ne învață că fiecare zi aduce o nouă șansă de a fi mai buni, mai curajoși și mai înțelepți. Și astfel, sub aripa protectoare a lui Carmen Sylva, școala noastră va continua să crească, să inspire și să lumineze drumurile celor care o poartă în suflet.

Bibliografie:

- https://ro.wikipedia.org/wiki/Carmen_Sylva
- <https://www.liceulcarmensylvaeforie.ro/>

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Țifrac Maria, prof.ed.timpurie

Școala Gimnazială Nr 10, structură Școala Gimnazială Nr.5, Sighetu Marmăției, Maramureș

Educația este una dintre cele mai nobile și durabile construcții ale umanității. Ea reprezintă puntea care leagă trecutul de prezent și de viitor, un drum pe care omenirea îl parcurge de la primele forme de transmitere a cunoașterii până la universul digital și globalizat al secolului XXI. Educația nu este doar o acumulare de informații, ci un proces complex de formare a omului, de cultivare a gândirii, a sensibilității și a spiritului. Într-o lume în continuă schimbare, ea devine un echilibru între ceea ce moștenim și ceea ce construim — între tradiție și viitor.

Tradiția – temelia educației

În esență, tradiția educațională reprezintă ansamblul valorilor, principiilor și metodelor transmise din generație în generație. Ea reflectă experiența strămoșilor, înțelepciunea comunității și idealurile care au modelat de-a lungul timpului sufletul poporului român. În vechile școli de la sate, educația nu era doar o formă de instruire, ci un act moral, o chemare la formarea caracterului. Profesorul, învățătorul sau preotul satului era o figură respectată, un model de comportament și demnitate.

Tradiția a pus mereu accentul pe valori precum munca, răbdarea, respectul, modestia și dragostea de învățătură. Acestea erau considerate pietre de temelie ale personalității, fără de care niciun om nu putea deveni cu adevărat educat. Educația era strâns legată de familie și de comunitate, iar învățarea nu se limita la școală — ea continua în viața de zi cu zi, prin exemplul părinților, prin povești, prin obiceiuri și prin respectul față de cei mai în vârstă.

Astăzi, această tradiție rămâne o comoară pe care trebuie să o protejăm. Chiar dacă metodele s-au schimbat, esența educației rămâne aceeași: formarea omului în armonie cu sine, cu ceilalți și cu lumea în care trăiește.

Educația modernă și provocările prezentului

Trăim într-o epocă în care schimbarea este mai rapidă decât oricând. Tehnologia, globalizarea și noile forme de comunicare transformă profund felul în care oamenii gândesc, lucrează și învață. Școala tradițională, cu manuale și caiete, se confruntă astăzi cu o lume a ecranelor, a platformelor digitale și a informației instantanee.

În fața acestor transformări, educația trebuie să se reinventeze. Elevul modern nu mai este un simplu receptor de cunoștințe, ci un explorator, un creator al propriei învățări. El trebuie învățat

nu doar ce să gândească, ci mai ales cum să gândească. Accentul se mută de la memorare la gândire critică, de la repetiție la creativitate, de la competiție la colaborare.

Totodată, profesorul nu mai este doar un „transmițător” de informație, ci un ghid, un mentor care inspiră și orientează. Relația dintre elev și profesor devine una de parteneriat, bazată pe respect reciproc și încredere. În acest context, educația viitorului înseamnă dezvoltarea competențelor esențiale: comunicarea, adaptabilitatea, empatia, responsabilitatea și spiritul civic.

Dar modernitatea aduce și riscuri: pierderea răbdării, superficialitatea, izolarea în fața ecranelor, scăderea interesului pentru valori autentice. În goana după performanță și tehnologie, există pericolul de a uita că educația este, în primul rând, o formare a sufletului.

Între tradiție și viitor – echilibrul necesar

Adevărata educație trebuie să îmbine armonios tradiția și inovația. Dacă tradiția oferă rădăcini, viitorul aduce aripi. Împreună, ele construiesc omul complet – ancorat în valorile trecutului, dar pregătit să zboare spre necunoscut.

Nu trebuie să privim tradiția ca pe o frână în calea progresului, ci ca pe o temelie solidă pe care putem construi noul. La fel, modernizarea nu trebuie să distrugă trecutul, ci să îl reinterpreteze în lumina nevoilor actuale. O educație autentică este cea care reușește să păstreze echilibrul între inimă și minte, între rigoare și libertate, între cunoașterea cărții și cunoașterea vieții.

Un exemplu concret al acestei îmbinări este revalorizarea patrimoniului cultural în context modern: studiul folclorului în paralel cu noile forme de artă digitală, sau integrarea valorilor tradiționale (ospitalitate, respect, solidaritate) în proiecte educative bazate pe voluntariat și implicare civică.

De asemenea, educația între tradiție și viitor presupune deschiderea către diversitate. Într-o lume globalizată, copiii trebuie să învețe să respecte nu doar propria cultură, ci și pe cea a altora. Astfel, tradiția devine un punct de plecare spre dialog și înțelegere între popoare, nu o barieră.

Viitorul educației – o construcție continuă

Viitorul educației nu se află nici în manuale, nici în algoritmi, ci în oameni. În fiecare profesor care inspiră, în fiecare elev care îndrăznește să viseze, în fiecare familie care sprijină învățarea. Tehnologia poate facilita procesul, dar nu poate înlocui empatia, curiozitatea sau bucuria descoperirii. Școala de mâine trebuie să fie un spațiu al libertății de gândire, al cooperării și al creației. Ea trebuie să pregătească tineri responsabili, curajoși, capabili să folosească știința în slujba binelui și să contribuie la o societate mai dreaptă și mai umană.

Educația viitorului nu va fi completă fără redescoperirea dimensiunii sufletești. Într-o lume din ce în ce mai tehnică, avem nevoie de educație morală, estetică și spirituală. Trebuie să formăm oameni care nu doar știu, ci și simt; oameni care nu doar gândesc, ci și trăiesc frumos.

Concluzie

Educația între tradiție și viitor este, în fond, o călătorie între ceea ce am fost și ceea ce putem deveni. Tradiția ne oferă stabilitate și identitate; viitorul ne oferă deschidere și curaj. Împreună, ele construiesc ființa umană în plenitudinea ei.

Adevărata educație nu este nici rigidă, nici haotică; ea este o artă a echilibrului, un dialog între trecut și viitor, între experiență și inovație, între inimă și rațiune. Numai păstrând acest echilibru putem spera la o lume în care cunoașterea nu este un scop în sine, ci o cale spre înțelepciune și umanitate.

Astfel, educația rămâne cea mai frumoasă formă de speranță. Ea este flacăra care se transmite din generație în generație, o lumină care nu se stinge, ci se înnoiește mereu, purtând în sine amintirea tradiției și promisiunea viitorului.

Bibliografie:

- Cerghit, I. , Radu, T. I., Popescu,E., Vlasceanu, I., - Didactica, 1998, E.D.P., Bucuresti
- Cristea Sorin-Pedagogie generală. Managementul educației, IPC. Ed. Didactică și pedagogică, R:A: București 1996

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

prof. inv. prim. Kovats Eva-Irén ,

Școala Gimnazială „Mircea Eliade” – Satu Mare

„Copiii sunt cea mai valoroasă resursă a lumii și cea mai mare speranță a ei pentru viitor.” (John Fitzgerald Kennedy)

Educația este foarte importantă în cadrul societății. Este baza pentru susținerea culturii, instruirea individuală și pentru evoluția umanității. Educația școlară, care cuprinde metodele tradiționale – de bază și universitară, nu s-a schimbat prea mult de-a lungul timpului. Cu toate acestea, transformarea digitală a modificat semnificativ felul în care este văzut acest proces. Educația înseamnă, însă, mult mai mult decât instruire formală – aceasta poate începe încă de la naștere și se manifestă în toate mediile sociale în care este prezent individul. În această lume aflată

într-o permanentă schimbare, părinții, cadrele didactice și comunitățile locale se străduiesc să sprijine sistemele de îmbunătățire a educației cu scopul de a-i ajuta pe copii să se dezvolte. Pentru realizarea acestui lucru este nevoie de implicarea familiei în educație. Factorii de bază care ajută copilul în desăvârșirea propriei educații sunt școala și familia.

Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viață, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv în formarea omului. Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții sociale. Procesul de educație din cadrul școlii este îndrumat și condus de persoane pregătite în mod special pentru acest lucru. Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a le stimula calitatea de om. Ora de dirigiență este cea în care ne putem apleca asupra acestei laturi. Ajungem astfel la un alt factor care contribuie la educarea copiilor și care este familia.

Școala este una din instituțiile centrale ale comunității, are roluri specifice dar nu poate funcționa și nu se poate dezvolta fără a ține cont de specificul comunității în care funcționează. Dacă școala are inițiativa organizării unor forme de parteneriat relevante pentru comunitate atunci, este posibil ca diverși parteneri să se alăture activităților inițiate de către școală.

Familia este prima școală a viitorului cetățean, iar între cei doi factori educativi trebuie să existe o legătură permanentă care se poate realiza prin diferite forme de colaborare care nu se cer neapărat spectaculoase, dar ele fac parte integrantă din procesul educațional.

Funcția educativă a familiei constă în formarea priceperilor, deprinderilor de viață, a sentimentelor. Rolul familiei este fundamental în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral și estetic. Școala, alături de familie, influențează, prin condițiile concrete în care se desfășoară procesul de învățământ, personalitatea copilului. Școala eficientă realizează un parteneriat cu elevul, prin valorizarea și respectarea identității sale cu familia, prin recunoașterea importanței acesteia și atragerea în procesul didactic și cu toate resursele educative ale societății pe care le identifică și le folosește activ. Este esențial în zilele noastre să se dezvolte un nou concept care să întărească schimbarea în relațiile școală-familie. Acest concept este parteneriatul educațional. Parteneriatul educațional este forma de comunicare, cooperare și colaborare în sprijinul copilului la nivelul procesului educațional. Acesta presupune așadar o unitate de cerințe, opțiuni, decizii și acțiuni. În relația școală-familie-comunitate trebuie să existe relații de respect, de acceptare reciprocă.

Studiile și cercetările contemporane atestă importanța majoră a mediului familial în dezvoltarea și evoluția personalității copilului. Pe de altă parte, sistemul educativ școlar reprezintă agentul cel mai semnificativ în pregătirea copilului pentru viața socială și în corectarea disfuncționalităților/ erorilor educative parentale. Cu atât mai mult, cu cât misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele sociale. Concomitent cu activitățile didactice propriu-zise, cadrul didactic are menirea și posibilitatea de a contribui la dezvoltarea personalității elevului, ținând seama de particularitățile sale bio-psiho-individuale și sociale; ereditatea, ca factor unic explicativ al personalității și comportamentului uman reprezintă o concepție limitată, întrucât aspectele sociale dobândesc, în timp, pregnanță în cristalizarea și maturizarea personalității.

Activitățile extrașcolare vizează de regulă toate acele activități care vin în completarea activităților tradiționale de predare-învățare și de cele mai multe ori sunt complementare procesului instructiv-educativ. În procesul instructiv-educativ, activitățile extracurriculare îl atrag pe copil să participe cu plăcere și să fie interesat de activitățile propuse. În cadrul acestor activități, se transmit copiilor, în mod sistematic și organizat, informații din toate domeniile de activitate: literare, plastice, muzicale, accesibile, formându-se astfel competențe de a audia anumite piese muzicale, de a interpreta roluri. Activitățile extrașcolare, în general, au cel mai larg caracter interdisciplinar, oferă cele mai eficiente modalități de formare a caracterului copiilor încă din clasele primare, deoarece sunt factorii educativi cei mai apreciați și mai accesibili sufletelor acestora. Activitățile complementare concretizate în excursii și drumeții, vizite, vizionări de filme sau spectacole imprimă copilului un anumit comportament, o ținută adecvată situației, declanșează anumite sentimente. O mai mare contribuție în dezvoltarea personalității copilului o au activitățile extrașcolare care implică în mod direct copilul prin personalitatea sa și nu prin produsul realizat de acesta. În ultimii ani s-a constatat că activitățile de tip extrașcolar au un impact deosebit

“Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.”
(Maria Montessori: Descoperirea copilului)

Scopul activităților extrașcolare este dezvoltarea unor aptitudini speciale, antrenarea elevilor în activități cât mai variate și bogate în conținut. Activitățile extrașcolare se desfășoară într-un cadru informal, ce permite elevilor cu dificultăți de afirmare în mediul școlar să reducă nivelul anxietății și să-și maximizeze potențialul intelectual.

De la apariția Covid-19, școlile din întreaga lume au făcut eforturi fără precedent pentru a trece rapid la platforme virtuale interactive de învățare, pentru a ajunge la elevi și a le oferi

oportunități de învățare continuă. Datorită absenței vieții școlare și sociale elevii au fost afectați. Pentru a oferi elevilor o experiență de învățare sănătoasă școlile au conceput și integrat activități virtuale diverse pentru a face predarea și învățarea interesante și antrenante pentru elevi, deși atmosfera școlii fizice nu poate fi înlocuită de nicio platformă virtuală. Având în vedere impactul extraordinar al învățării virtuale, școlile au căutat în mod creativ diferite modalități de a reduce nivelul de stres și de a motiva elevii găzduind diverse evenimente pentru ei.

Educația online reprezintă o modalitate nouă de a privi procesul de învățare, în care elementele de fond rămân aceleași, doar mijlocul de schimb și însușire a cunoștințelor se modifică. Metodele educaționale online sunt din ce în ce mai utilizate în contextul actual și au avantajul că facilitează predarea și învățarea. Avantajele reale ale învățării online pot fi confort, flexibilitate și învățare oriunde și oricând. Oportunitatea educației online aduce noi considerații în evaluare, iar profesorii care folosesc predarea online își îmbunătățesc continuu strategiile de predare și își concep instrumentele de evaluare astfel încât să ofere feedback imediat, pentru a-i ajuta pe elevii să înțeleagă și să aplice ceea ce au învățat. Evaluarea online este utilizată pentru a verifica atingerea obiectivelor propuse în activitatea de învățare și aplicarea cunoștințele dobândite. Cadrul didactic folosește numeroase instrumente tradiționale de evaluare, iar metodele și tehnicile folosite sunt în conformitate cu strategiile de predare online și reprezintă o parte necesară în procesul de învățare la distanță. Instrumentele de evaluare online permit atât evaluarea formativă, care urmărește nivelul de înțelegere al elevilor permițându-i astfel, profesorului, să-și adapteze predarea în consecință, cât și evaluarea sumativă care va măsura global, la sfârșit de unitate, de capitol sau de semestru, competențele dobândite de copii pe parcursul unei perioade mai lungi de învățare.

Procesul instructiv-educativ trebuie să se bazeze pe o îmbinare armonioasă a activităților școlare cu cele extracurriculare și activități online în sensul dezvoltării multilaterale a personalității elevului.

Bibliografie:

Ionesc, M., Chiș, V., Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001

ROLUL ACTIVITĂȚILOR DIN GRĂDINIȚĂ ÎN FORMAREA VALORILOR

LA COPIII DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ

PROF. EDUCAȚIE TIMPURIE MĂRCUȘ SORINA

GRĂDINIȚA CU P.P. PITICII ISTEȚI ZALĂU

Perioada preșcolară este esențială în dezvoltarea personalității copilului, fiind momentul în care se pun bazele comportamentului social, ale relaționării și ale sistemului de valori. Grădinița nu este doar un spațiu de învățare, ci și un cadru educațional în care copiii sunt ghidați în formarea valorilor morale, sociale, culturale și personale.

Preșcolaritatea este etapa în care se pun bazele comportamentelor, atitudinilor și valorilor care vor ghida individul pe tot parcursul vieții. Grădinița, ca prim cadru instituțional de educație, are un rol esențial în transmiterea valorilor fundamentale precum respectul, toleranța, responsabilitatea, empatia și cooperarea. Activitățile desfășurate în grădiniță sunt mijloace prin care aceste valori pot fi introduse, exersate și consolidate în mod natural, prin joc, imitație, experiențe directe și relații interumane.

În primii ani de viață, copilul este extrem de receptiv la influențele mediului. Acest lucru face ca valorile transmise prin activitățile educaționale din grădiniță să fie interiorizate cu ușurință. Prin intermediul jocurilor, al poveștilor, al activităților artistice și al interacțiunilor sociale, copilul învață să recunoască și să aprecieze anumite comportamente ca fiind „bune” sau „corecte”.

Valorile sunt principii și convingeri care ghidează comportamentul uman. La copiii preșcolari, ele se manifestă prin comportamente precum respectul, empatia, generozitatea, responsabilitatea sau onestitatea. Formarea timpurie a acestor valori este esențială deoarece: se consolidează prin repetiție și modelare comportamentală, se dezvoltă într-un mediu social prin imitație și interacțiune, devine parte din identitatea copilului pe termen lung.

Jocurile de rol, jocurile simbolice și cele de cooperare oferă copiilor ocazia de a exersa empatia, comunicarea și respectul față de ceilalți. Prin jocuri de echipă, copiii învață să respecte reguli, să colaboreze și să își aștepte rândul.

Desenul, pictura sau modelajul încurajează exprimarea emoțională, sensibilitatea estetică și aprecierea frumosului. Activitățile colective dezvoltă spiritul de echipă și respectul pentru munca altuia.

Muzica favorizează dezvoltarea emoțională și coeziunea de grup. Prin cântece tematice se transmit valori precum iubirea față de familie, natură sau patrie.

Poveștile au un puternic caracter educativ și formativ. Ele prezintă situații cu încărcătură morală, modele de comportament și consecințe ale faptelor bune sau rele. Identificarea cu personajele pozitive contribuie la formarea conștiinței morale a copilului.

Poveștile educative au un rol major în înțelegerea binelui și răului. Personajele devin modele comportamentale, iar copiii învață prin identificare.

Activitățile de observare a naturii, grija față de plante sau animale cultivă valori precum respectul pentru viață, responsabilitatea și protejarea mediului. Îngrijirea plantelor sau a obiectelor personale cultivă simțul responsabilității și al muncii iar, atribuirea de sarcini dezvoltă autonomia și respectul față de reguli.

Educatorea este un model comportamental important. Prin atitudinea, limbajul și reacțiile sale, educatoarea transmite valori în mod direct și indirect. Rolul cadrului didactic este de a ghida copilul în recunoașterea și exprimarea emoțiilor de a stimula cooperarea și solidaritatea, de corecta comportamentele negative prin metode pozitive. Promova un climat afectiv și securizant în grupă.

Pentru ca valorile formate în grădiniță să se consolideze, este necesară o colaborare permanentă între educatori și părinți. Valorile transmise în familie trebuie să fie în armonie cu cele promovate în grădiniță.

Activitățile din grădiniță joacă un rol fundamental în formarea valorilor la copiii de vârstă preșcolară. Prin joc, povești, artă și interacțiune, copilul învață să trăiască în armonie cu sine și cu ceilalți, să respecte reguli și să dezvolte o conduită morală pozitivă. Grădinița, prin diversitatea activităților educaționale și prin implicarea activă a cadrului didactic, contribuie decisiv la modelarea caracterului copilului și la pregătirea lui pentru viața socială.

Bibliografie

Cucoș, C. (2014). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Iași: Editura Polirom.

Cerghit, I. (2008). Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Golu, P. (2002). Fundamentele psihologiei. București: Editura Fundației România de Măine.

Oprea, C. L. (2010). Strategii didactice interactive. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Văideanu, G. (1988). Educația la frontiera dintre milenii. București: Editura Politică.

Ministerul Educației Naționale (2019). Curriculum pentru educație timpurie. București: MEN.

Nicu, A. (2015). Jocul – instrument de educație morală în grădiniță. Revista „Didactica Preșcolară”, nr. 3.

Văsioiu, G. (2009). Valori și atitudini morale la vârsta preșcolară. Revista „Educatia 21”, nr. 5

Radu, I. (2012). Educația morală în învățământul preșcolar. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință.

Papalia, D. E., Feldman, R. D., & Olds, S. W. (2010). Psihologia copilului. București: Editura Trei.

NEVOIA DE ADAPTARE A PROFESORULUI DE MATEMATICĂ LA INTERESELE ACTUALE ALE ELEVILOR

Autor: Fănățan Teofil

Instituția: Școala Gimnazială „George Coșbuc”, BM,

Școala Gimnazială „Avram Iancu”, BM

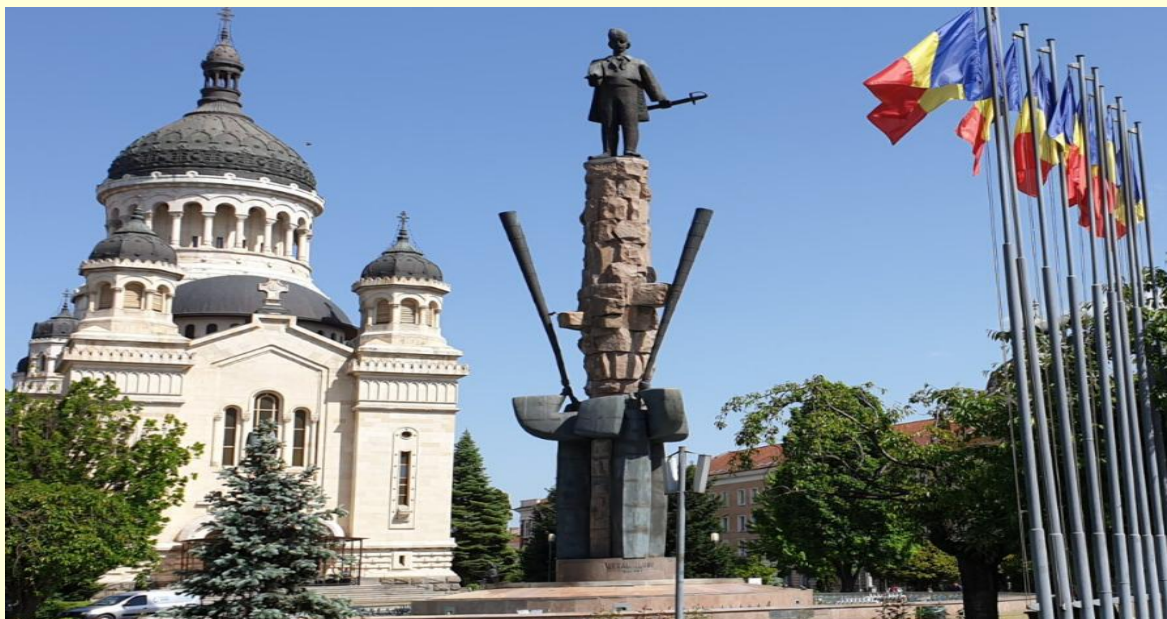
Educația modernă se află într-o continuă transformare, generată de evoluțiile tehnologice, de schimbările sociale și de noile moduri prin care elevii învață și interacționează cu informația. Profesorul de astăzi nu mai este doar un transmitător de cunoștințe, ci un mediator între elev și cunoaștere, un designer de experiențe de învățare. Chiar și profesorul de matematică, perceput adesea ca un reprezentant al rigoarei și al logicii pure, este provocat să își adapteze metodele la interesele și la nevoile generației actuale de elevi, pentru a menține viu interesul pentru această știință fundamentală.

Elevul secolului XXI trăiește într-o lume digitalizată, conectată permanent la informație și imagine. Acesta este atras de interactivitate și vizual, are nevoie de feedback rapid și stimulare constantă, și preferă activități cu sens practic, în care să înțeleagă aplicabilitatea conceptelor. În acest context, un discurs matematic pur teoretic poate părea rigid și lipsit de relevanță. Profesorul trebuie, așadar, să traducă abstractul în concret, să transforme formulele în povești logice și exemple aplicate.

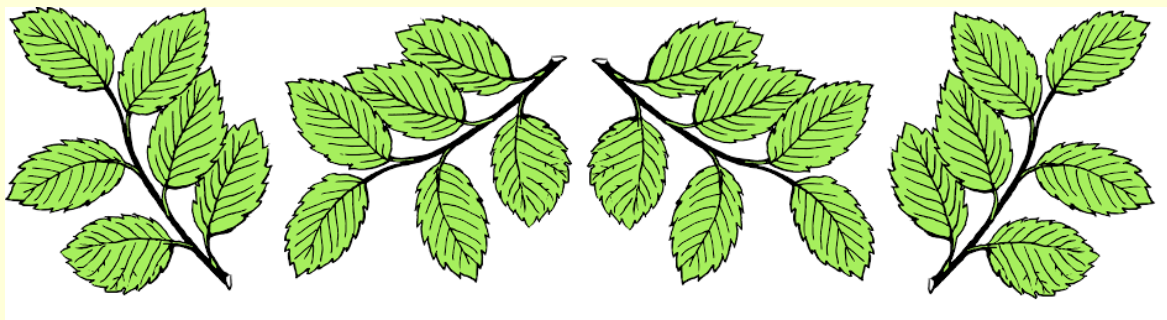
Deși matematica este o știință exactă, predarea ei poate fi creativă. Profesorul modern trebuie să îmbine rigoarea științifică cu metode didactice variate: utilizarea instrumentelor digitale (GeoGebra, Kahoot), introducerea jocurilor matematice și a provocărilor logice, precum și

contextualizarea noțiunilor în domenii de interes pentru elevi – sport, arhitectură, gaming, economie sau artă digitală. Prin această abordare, matematica își recapătă farmecul descoperirii, iar elevul devine participant activ la propria învățare.

Pentru a demonstra modul în care profesorul de matematică poate conecta disciplina cu interesele și universul elevilor, putem crea probleme tematice care să îmbine istoria, cultura și jocul. Un exemplu practic este problema „Avram Iancu și kendama de fag”, concepută pentru a îmbina patrimoniul istoric cu spiritul ludic al copiilor de azi.

Problemă: “Avram Iancu și kendama revoluționară”

Într-o zi

ploioasă prin Apuseni, Avram Iancu își exersa îndemânarea nu cu sabia, ci cu... o kendamă din lemn de fag! El a decis că fiecare reușită va fi notată, iar fiecare ratată va fi pedepsită printr-o mică „retragere strategică” de puncte. Pentru fiecare truc reușit, Avram Iancu primea un număr de puncte egal cu pătratul nivelului trucului, iar pentru fiecare truc ratat pierdea de două ori nivelul respectivului truc.

Într-o zi de antrenament, Iancu a făcut:

2 trucuri de nivel 3 reușite,

3 trucuri de nivel 5 reușite,

2 trucuri de nivel 7 ratate,

și 1 truc de nivel 9 reușit.

Se cere:

- a. Calculează câte puncte a obținut Avram Iancu în total după toate încercările.
- b. Dacă Iancu decide că fiecare 50 de puncte valorează o stea de erou, câte stele primește?
- c. După antrenament, Iancu dă 14 puncte lui Axente Sever (colegul său de luptă).
Ce rest obține la împărțirea numărului de puncte rămase la 4?
- d. Glumeț, Axente Sever îi spune:
„Măi Iancule, dacă mai faci 60 puncte, îți dublezi stelele!”
Câte puncte ar trebui să mai câștige Iancu pentru ca acest lucru să se întâmple?

Rezolvare:

Puncte reușite:

$$a) 2 \cdot 3^2 + 3 \cdot 5^2 + 1 \cdot 9^2 = 2 \cdot 9 + 3 \cdot 25 + 81 = 18 + 75 + 81 = 174$$

Puncte pierdute: $2 \cdot (2 \cdot 7) = 28$

Total: $174 - 28 = 146$ puncte

b) Stele: $146 : 50 = 2$ stele și rest 46.

c) $146 - 14 = 132$, $132 : 4 = 33$ rest 0.

d) Are 2 stele acum, vrea 4 stele $4 \cdot 50 = 200$ puncte dar îi lipsesc $200 - 132 = 68$ puncte.

Această problemă demonstrează cum interdisciplinaritatea poate motiva elevii: elementul istoric (Avram Iancu) aduce identitate și emoție, elementul ludic (kendama) aduce interes și familiaritate, iar structura matematică păstrează rigoarea și logica. Astfel, elevul învață matematică prin poveste, iar profesorul devine creator de context, nu doar evaluator.

Adaptarea profesorului nu presupune simplificarea conținutului, ci reformularea lui în termeni care să aibă semnificație pentru elev. Exemple: proporția poate fi explicată prin rețete culinare sau design grafic, probabilitățile prin jocuri și sport, iar simetria și geometria pot fi explorate în artă și arhitectură. Profesorul devine astfel puntea dintre lumea abstractă a matematicii și realitatea cotidiană a elevilor.

Relația profesor–elev se transformă. Elevul nu mai este un simplu receptor de informație, ci un partener în procesul de cunoaștere. Metode precum învățarea prin descoperire, proiectele de echipă, comunicările interdisciplinare și prezentările realizate chiar de elevi consolidează motivația internă și curajul intelectual. Profesorul nu mai deține doar autoritatea catedrei, ci și autoritatea inspirației.

Pentru a răspunde noilor cerințe educaționale, profesorul de matematică are nevoie de formare continuă: participare la cursuri și ateliere digitale, implicare în comunități educaționale și deschidere spre inovație metodică. Adaptarea nu este o slăbiciune, ci o dovadă de inteligență profesională și vitalitate pedagogică.

Adaptarea profesorului la interesele actuale ale elevilor este o condiție esențială pentru eficiența actului educațional. În special în predarea matematicii, aceasta înseamnă a uni rațiunea cu creativitatea, rigoarea cu relevanța. Profesorul care reușește să vorbească pe limba elevilor fără a trăda știința, ci dimpotrivă, făcând-o vie și accesibilă, devine nu doar un educator, ci un formator de gândire.

„Matematica nu este doar despre numere, ci despre felul în care învățăm să gândim. Iar profesorul modern este cel care îi învață pe elevi să vadă frumusețea logicii.”

Bibliografie

1. Cerghit, I. – Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
2. UNESCO – Reimagining our futures together: A new social contract for education, 2021.

Rezervă pentru studioși 😊

Problema - Kendama lui Mario și bila rătăcită

Mario are o kendamă nouă, colorată în roșu și albastru. El observă că bila (tama) are raza de 3 cm, cupa mare (ozara) are raza de 4 cm, iar cupa mică (chuzara) are raza de 2 cm. Când încearcă să prindă bila în cupa mare, aceasta se rotește și cade mereu pe jos, spre amuzamentul colegilor. 😊

Cerințe:

- a) Calculează diametrul bilei și diametrul cupei mari. Care este mai mare?
- b) Considerând că bila este o sferă, calculează suprafața bilei folosind formula $S = 4\pi r^2$.
- c) Dacă Mario colorează jumătate din bila sa în albastru, ce suprafață (în cm^2) va fi colorată?
- d) Bila sare de pe podea de 3 ori, iar de fiecare dată pierde 10% din culoarea albastră. Ce procent din culoarea albastră rămâne după cele 3 sărituri?
- e) Bila albastră i-a adus lui Mario 9 puncte, iar bila roșie 16 puncte. Câte puncte are în total și care ar fi restul împărțirii acestui total la 7?

Rezolvare:

Rezolvare:

- a) Diametrul bilei = 6 cm, diametrul cupei mari = 8 cm. Cupa e mai mare.
- b) $S = 4\pi \cdot 3^2 = 36\pi \approx 113,1 \text{ cm}^2$.
- c) Jumătatea colorată are $18\pi \approx 56,5 \text{ cm}^2$.
- d) Rămâne $90\% \cdot 90\% \cdot 90\% = 72,9\%$ din suprafața de culoare albastră.
- e) $9 + 16 = 25$, $25 : 7 = 3$ rest 4.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Boață Nicolae

Liceul Tehnologic "Alexe Marin" Slatina

„Educația, de cele mai multe ori, e numai pojghița sub care se desfășoară în liniște, pe încetul, firea cea adevărată” (Nicolae Iorga)

Școala, ca instituție specifică, destinată formării tinerelor generații, își justifică existența și rolul prin procesele pe care le conduce și al căror rezultat – omul format ca personalitate – devine factorul primordial al progresului social.

Dezvoltarea este un proces complex care se realizează printr-o succesiune de etape, de stadii, fiecare etapă reprezentând o unitate funcțională mai mult sau mai puțin încheiată, cu un specific calitativ propriu. Trecerea de la o etapă la alta implică atât acumulări cantitative, cât și salturi calitative, aceasta aflându-se într-o condiționare reciprocă. Dezvoltarea personalității se manifestă prin încorporarea și constituirea de noi conduite și atitudini care permit adaptarea activă la cerințele mediului natural și social-cultural. Dezvoltarea permite și facilitează constituirea unor relații umane cu mediul în care trăiește și se formează.

Educația, ca noțiune specifică domeniului pedagogiei, a fost definită în termeni diferiți, în îndelungata istorie a gândirii pedagogice, întotdeauna însă asociată noțiunii de om. Definită, în ultima vreme, fie din perspectivă sociometrică, fie din perspectivă antropocentrică educația ca noțiune, păstrează anumite note care îi dezvăluie conținutul:

- a. esența socială a procesului;
- b. caracterul conștient al acțiunii;
- c. caracterul sistematic, progresiv și organizat;
- d. existența obiectului – elev/grupă – asupra căruia se exercită influența;
- e. subordonarea unor finalități conștient proiectate.

Instrucția ca proces școlar este strâns corelată cu educația. Ea susține dezvoltarea și modelarea elevului, urmărind aceleași finalități socialmente determinate. Esența instrucției derivă din nivelul cunoașterii umane, într-o anumită etapă istorică și din nevoia societății de a folosi omul, pe măsura capacităților sale profesionale și a profilului său moral-spiritual. Corpul de cunoștințe și capacități profesionale, necesare individului uman ca adult se dobândește de către acesta în mod organizat, după un program stabilit pe etape de asimilare, în cadrul procesului de învățământ. Caracterul organizat al instrucției școlare este reglementat de instrumentele specifice, numite generic curriculum. Acesta reflectă interdependența dintre competențe, conținuturile propuse și strategiile de predare-învățare, inclusiv metodele și tehnicile de evaluare. În fapt, curriculum-ul reprezintă planurile de învățământ, programele analitice, manualele și alte materiale auxiliare, pe care cadrul didactic le transpune în acțiune pedagogică după normele ce decurg din logica învățării de tip uman.

Planificarea instrucției pe nivele de școlaritate intră în atribuțiile organismelor. Transpunerea conținuturilor informaționale în acțiune pedagogică intră în sarcina educatorului și ia forma unui proces global, bipolar, dinamic, caracterizat între cel care dirijează procesul și cel care asimilează conținutul propus. Competența cadrului didactic, măiestria sa pedagogică sunt exprimate în capacitatea de a converti informația științifică în stimuli care să declanșeze energia biopsichică a elevului, necesară învățării. În felul acesta, obiectivele educaționale se intersectează cu cele instrucționale, concretizate în diferitele tipuri de strategii sau deprinderi intelectuale, motorii, atitudini și trăsături de personalitate.

Instrucția școlară nu vizează numai atingerea unor obiective din domeniul cognitiv sau psihomotor. Activitatea umană este de o vastă complexitate. Actualul elev este profesionistul și cetățeanul de mâine. Ca adult, el va desfășura o activitate profesională, de presupus în raport cu aspirațiile și vocația sa. Dar, orice profesie și orice personalitate care se dorește împlinită, se desfășoară pe fundalul unei culturi generale îmbinată armonios cu cea profesională trăirii satisfacțiilor estetice, morale, fizice etc. Toate aceste valori spirituale și însușiri de ordin superior ale personalității sunt, în ultimă instanță, produsul instrucției ale cărei baze sunt puse în școală.

Rolul școlii în formarea valorilor este esențial, deoarece aceasta nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci contribuie la dezvoltarea personală, profesională și socială a elevului. Școala formează abilități, atitudini și valori, ajutând la crearea unei personalități complete și îl sprijină pe individ să-și clarifice propriile valori și atitudini.

- **Dezvoltare personală:**

Școala contribuie la formarea personalității elevului, ajutându-l să-și dezvolte încrederea în sine și abilitățile de comunicare.

- **Formarea de atitudini:**

Prin metode pedagogice adecvate, școala creează un climat stimulativ în care elevii învață să-și folosească potențialul cognitiv și metacognitiv și își pot clarifica propriile atitudini.

- **Integrare socială:**

Școala îi oferă elevului instrumentele necesare pentru a interacționa în societate, formându-i aptitudini și valori esențiale pentru viața de zi cu zi.

- **Coerență educațională:**

Școala ajută la interiorizarea unui echilibru între ceea ce învață elevii în mediul școlar și experiențele din alte contexte, informale sau non-formale, creând un continuum între cunoaștere și viață.

- **Orientare profesională:**

Pe lângă formarea valorilor, școala joacă un rol important în ghidarea elevului spre o carieră potrivită intereselor și aptitudinilor sale.

Rolul educației este de a forma ființa socială, de a-l socializa pe copil. În realitate, educația are un caracter pluridimensional și o definiție adecvată trebuie să ia în considerare în egală măsură ambele dimensiuni, astfel încât să poată orienta acțiunea educativă pentru a răspunde atât nevoilor individului, cât și celor ale societății pentru care îl formăm.

Bibliografie:

1. Crețu, Elvira, "Psihopedagogia școlară pentru învățământul primar", Ed. Aramis, București, 1999.
2. Nicola, Ioan – Fărcaș, Dominica, "Pedagogie generală", Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1998.
3. Stoica, Marin, "Pedagogie și psihologie", Ed. Gheorghe Lazăr, 2002.

INTEGRAREA COPIILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC

Iliescu Elena Madi

Liceul Tehnologic "Alexe Marin", loc. Slatina, jud. Olt

MOTTO

„Copilul are dreptul de a primi o educație care să îi permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale.”

[Convenția asupra drepturilor copilului, Națiunile Unite, 20 nov. 1989].

Despre educație s-a vorbit și se vorbește mult și, totuși, nu este suficient. Dacă dorim să intervenim în favoarea copiilor, trebuie să le oferim tuturor o educație de calitate și, în mod deosebit, celor cu cerințe educative speciale: o educație de calitate pentru toți într-o școală pentru toți. Lumea contemporană este tot mai dinamică, influențând politicul, economicul, socialul. Printre primele sectoare sociale afectate de aceste schimbări de durată a fost și rămâne învățământul, îndeosebi cel pentru copiii cu cerințe educative speciale – o problemă cronică a sistemului educațional, care nu poate răspunde exigențelor speciale din motive obiective și subiective.

Cerințele educative speciale constituie un concept apărut recent care definește cerințele specifice față de educație ale copilului derivate sau nu dintr-o deficiență. *Cerințele educative speciale* reies din particularitățile individuale de dezvoltare, învățare, relaționare cu mediul, din experiențele anterioare ale copilului, din problemele sociale și de existență ale lor. Cerințele educative speciale pot fi temporare sau se pot instala pentru totdeauna, apărând la etapele cele mai timpurii ale dezvoltării și la toate nivelurile sistemului de educație

Copilul cu cerințe educative speciale are probleme similare cu cele ale unui copil obișnuit, suprapuse de altele specifice. Rezolvarea problemelor în discuție necesită tratare individualizată timpurie prin activități de corecție și de recuperare speciale pentru facilitarea includerii copilului în sistemul educațional obișnuit.

Predispoziția biologică nu este o sentință, iar mediul social este o șansă. Sentința produsă de societate e mai periculoasă pentru un copil în dezvoltare decât predispoziția biologică. Pornind de aici, trebuie să înțelegem faptul că trăim într-o lume a diversității umane, că școala nu se poate eschiva de la rolul de promotor al progresului uman și că doar ea poate facilita schimbarea, întrevăzută ca posibilă, a mentalității și atitudinii față de cerințele educative ale tuturor copiilor.

Școala va reuși să răspundă cerințelor speciale de educație ale copiilor aflați în dificultate și nevoilor de educație ale familiilor acestora doar prin eforturile ei interne și cu sprijinul tuturor.

Integrarea copiilor cu CES din învățământul profesional și tehnic de la Liceul Tehnologic “Alexe Marin” Slatina, Olt

Liceul Tehnologic „Alexe Marin” din municipiul Slatina, județul Olt, asigură formarea profesională la nivelurile 3, 4 și 5 în domeniul mecanic, domeniul electric, domeniul electromecanic și domeniul construcții, instalații și lucrări publice.

Educația și învățământul tehnic în pregătirea inițială prin școala profesională și liceu tehnologic, nu se poate realiza decât într-o strânsă legătură cu piața muncii, cu partenerii sociali. Realitatea economică și socială impune ca o condiție esențială oricărei activități eficiente cooperarea celor doi factori: școală – parteneri sociali, pe baza recunoașterii reciproce a competențelor și responsabilităților.

Identificarea soluțiilor adecvate privind integrarea școlară a copiilor în dificultate, cu nevoi speciale, pornind de la contextul existent în clasă, impune:

- cunoașterea amănunțită a fiecărui copil, sub toate aspectele definitorii ale acestuia;
- evitarea punerii unor etichete și folosirea unor materiale și tehnici eficiente și adecvate gradului de deficiență al copilului, stabilit în urma unui amplu proces de evaluare;
- cooperarea reală între profesori, specialiști, asistenți sociali și familie;
- asigurarea unui mediu relaxant și plăcut care să-l atragă pe copil, să facă aceasta integrare ușoară și plăcută;
- formarea unor atitudini de respect reciproc și încredere între toți subiecții implicați în acest proces dificil;
- formarea și întreținerea unor relații de înțajutorare și cooperare între copiii din clasă.

Acțiunea comună a tuturor cadrelor didactice care predau la clasa respectivă presupune:

- număr mai mic de teme pentru orarul unei zile, pentru copii cu CES;
- teme diferențiate, pentru nivelul fiecărui – grad de dificultate redus;
- antrenarea jocului prin metoda descoperii în procesul de predare;
- folosirea fișelor de lucru viu colorate și atractive;

- evidențierea micilor/marilor progrese ale acestora, în fața clasei;
- studiu individual în cadrul laboratoarelor tehnologice;
- utilizarea metodelor practice, a lucrului efectiv cu aparatele și instrumentele din dotare;
- dezvoltarea potențialului creativ al copilului cu CES pe latura caracteristică;
- scoaterea în evidența a calităților și înclinațiilor acestor copii prin activități extrașcolare, în vederea schimbării mentalității și integrării lor sociale.

Acordându-le atenție, li s-a sporit dorința de autodepășire, de efort, pentru a-i urma pe colegii lor.

“Este responsabilitatea noastră, a tuturor...”

Foarte multa vreme, chiar și după anul 1989, școala specială (căminul școală), era singura instituție responsabilă pentru educația și protecția socială a copilului cu cerințe speciale. Odată cu descentralizarea sistemului de protecție a copilului, când autoritățile publice și comunitățile locale au preluat partea de protecție socială, școlii i-a rămas cu precădere partea de instrucție și educație.

Nu vrem să exagerăm, dar este arhicunoscut faptul că atât înainte de 90, dar și după aceea, spre școlile speciale au fost orientați și copii fără deficiențe sau cu unele ușoare, care puteau fi corectate fără nici un efort dacă acești copii ar fi fost orientați spre o școală normală.

Credem că acești copii cu dizabilități, ajutați de către cei din jurul lor, vor putea depăși într-un timp mai scurt sau mai lung o parte din greutățile pe care le au în prezent din cauza unor greșeli făcute cu ani în urmă.

Merita să facem un efort, este de datoria noastră, a tuturor!

Bibliografie

1. *** Ministerul Educației și Cercetării, Institutul de Științe ale Educației, *Revista învățământului preșcolar*, nr. 3 - 4/2005.
2. Ionescu, S., *Adaptarea socioprofesională a deficienților mintal*, Editura Academiei, București, 1975.
3. Ionescu, A., Moțet, D., *Corectarea deficiențelor fizice la copii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1964.
4. Fătu, Z., *Ritmică și gimnastică medicală*, Universitatea Babeș Bolyai, Cluj 1969.

5. Miftode, V. *Dimensiuni ale asistenței sociale: forme și strategii de protecție a grupurilor defavorizate*, Botoșani, Editura Eidos, 1995.

ASIGURAREA MĂSURILOR DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE PENTRU DESFĂȘURAREA COMPETIȚIILOR SPORTIVE ȘCOLARE. STUDIUL DE SPECIALITATE

Diaconu Maria Marilena

Liceul Tehnologic "Alexe Marin" Slatina, jud. Olt

Prezentul *studiu de specialitate* are ca punct de plecare asigurarea măsurilor de securitate și sănătate, de prevenirea și evitarea accidentelor în timpul orelor de pregătire sportivă pentru participarea la competițiile sportive, dar și în timpul desfășurării competițiilor sportive.

Ca profesor de educație fizică la Liceul Tehnologic "Alexe Marin" din localitatea Slatina, județul Olt, alături de conducerea unității de învățământ, a elevilor și a părinților acestora, în conformitate cu cadrul strategic european în domeniul securității și sănătății în muncă, suntem direct implicați în aplicarea și respectarea normelor:

- La fiecare început de an școlar elevii au obligația să-și controleze starea de sănătate și să comunice dacă este apt să participe la lecții. Pe parcursul lecțiilor aceștia vor anunța ori de câte ori este cazul, dacă nu pot depune anumite eforturi fizice, motivând acest lucru.
- Elevii inapți din punct de vedere medical, tot anul școlar sau parțial, au obligația să prezinte profesorului certificatul medical care specifică boala și perioada pentru care este eliberat. Toți acești elevi în timpul lecțiilor au obligația să asiste și să îndeplinească sarcinile organizatorice date de profesor.
- Elevii au obligația de a se prezenta în echipament corespunzător.
- În timpul desfășurării activităților practice elevii nu au voie să poarte ceasuri, brățări, inele, lănțișoare, obiecte ascuțite.
- Elevii nu au voie să intre în sala de sport și să desfășoare activități de educație fizică decât în prezența profesorului.
- În timpul orelor de educație fizică elevii trebuie să anunțe profesorul de eventualele defecțiuni ale aparatelor.
- Activitățile sportive în aer liber se vor desfășura numai pe terenuri amenajate.

- Pentru exersarea săriturilor la aparate și a elementelor de gimnastică acrobatică la sol, elevii vor folosi saltelele de gimnastică.
- Exersarea aruncărilor (mingea de oină sau greutate) se efectuează numai sub directă supraveghere a profesorului.
- Se interzice aruncarea și prinderea mingii la lecțiile desfășurate pe coridoare sau în spațiile unde ferestrele și instalațiile de iluminat nu au plase sau grilaje de protecție.
- Manevrarea aparatelor și saltelelor de gimnastică se face în perfectă ordine.
- Se interzice elevilor accesul la instalațiile electrice.
- Pe parcursul deplasărilor, cât și în timpul acestora, elevii trebuie să aibă o conduită civilizată.
- La concursurile efectuate în afara școlii elevii vor merge însoțiți de profesor.
- În sala de sport nu se folosesc obiecte contondente sau cutii de chibrituri pentru jocuri.
- În ora de educație fizică elevii nu mestecă gumă.
- Nu se aruncă materiale către partener sau către geam.
- Elevii trebuie să se poarte frumos- spiritul de fair-play.

Bibliografie

1. Legea nr. 319/20060 a securității și sănătății în muncă;
2. Ordinul nr. 3462/2012 privind aprobarea Metodologiei organizării și desfășurării activităților de educație fizică și sport în învățământul preuniversitar;
3. Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă, fișă informativă, Prevenirea violentei asupra personalului din sectorul educațional;
4. NĂSTORIU, Ioan - ABC-ul Primului Ajutor, Ed. CERES, București, 1989;
5. ANDREESCU, Gheorghe - Medicina Muncii, Elemente de Practică, Ed. Medicală, București, 1981;
6. BASUC, Mariana ș.a. - Securitate și Sănătate în Muncă - Cerințe Legale și Bune Practici, Centrul de Pregătire și Perfecționare Profesională al Inspecției Muncii, București, 2008;
7. CĂREAN, Mariana - Elemente de Ergonomie și Studiul Muncii, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2000.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL TEHNOLOGIC ȘI TEHNOLOGIC DUAL.
PROVOCĂRILE PROFESORULUI PENTRU ADAPTAREA
LA PROFILUL ȘI STANDARDELE PROFESIONALE ACTUALE

Diaconu Valeria

Liceul Tehnologic "Alexe Marin" Slatina, jud. Olt

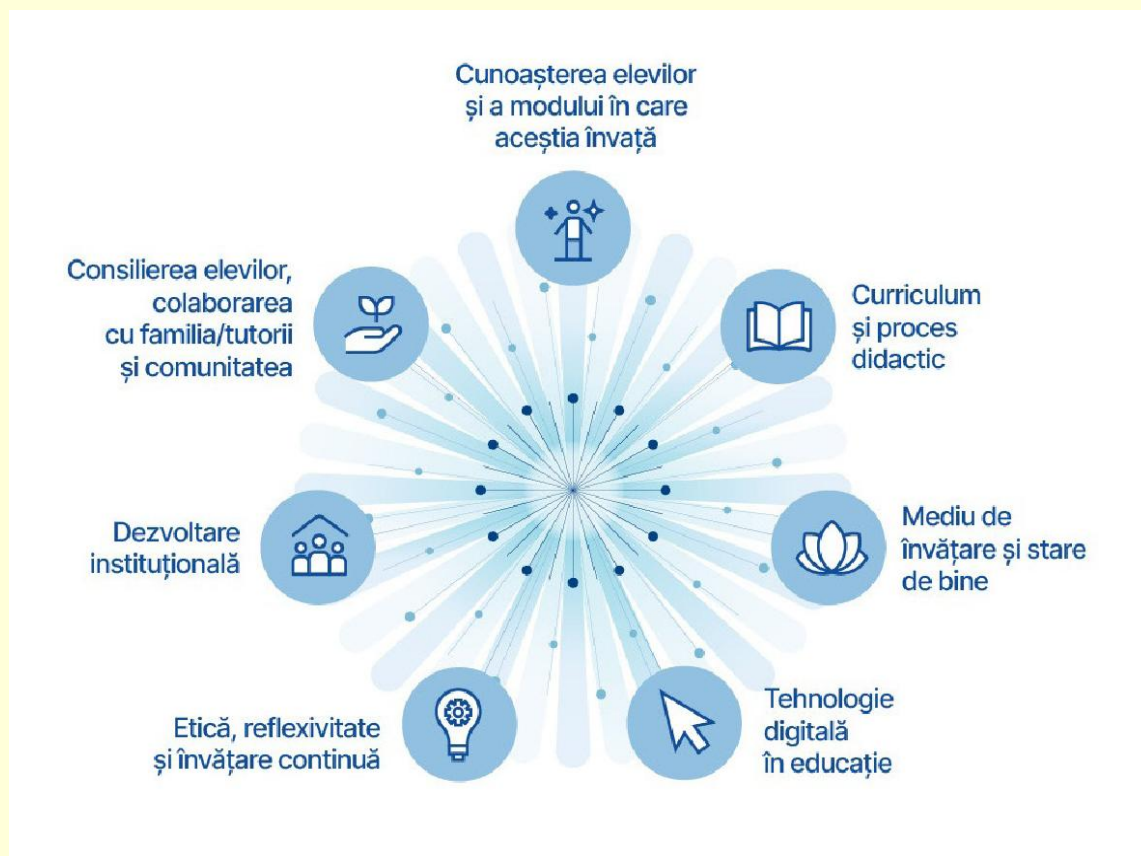
Pornind de la prevederile art. 166 alin. (1) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, care are următorul enunț: *"profilul profesional al unui cadru didactic include ansamblul de competențe necesare pentru realizarea activității didactice, este adaptat pe etape ale carierei și pe niveluri de învățământ și determină setul de standarde de calitate pentru programele de formare inițială și setul de standarde profesionale pentru funcțiile didactice"* și de la art. 167 care *"definește principalele roluri ale cadrului didactic:*

- a. planificator și organizator al procesului de predare-învățare-evaluare;*
- b. facilitator al învățării;*
- c. conector între toți beneficiarii procesului de educație, direcți sau indirecti;*
- d. dezvoltator de resurse educaționale și instrumente de evaluare curentă;*
- e. suport pentru elevi, prin consiliere și mentorat;*
- f. promotor al inovației în educație."*

evidențiem că faptul că profilul și standardele profesionale pentru cadrele didactice au fost aprobate prin Ordinul ministrului educației nr. 7.386/11.12.2024.

Domeniile de competențe ale profesorului sunt:

- Cunoașterea elevilor și a modului în care aceștia învață;
- Curriculum și proces didactic;
- Mediu de învățare și stare de bine;
- Consilierea elevilor, colaborarea cu familia/tutorii și comunitatea;
- Etică, reflexivitate și învățare continuă;
- Dezvoltare instituțională;
- Tehnologie digitală în educație.

Profilul profesional al cadrului didactic - Domenii de competențe

(Sursa foto: Ministerul Educației)

Acestea reflectă valorile care stau la baza sistemului de învățământ, conform Legii învățământului preuniversitar, nr. 198/2023, și anume: *"colaborarea, diversitatea, excelența, echitatea, incluziunea, integritatea, profesionalismul, respectul și responsabilitatea"*.

Pentru profesorul din învățământul tehnologic și tehnologic dual, valoarea cheie este respectul pentru cunoaștere, pentru demnitatea și individualitatea umană.

"Pentru cadrul didactic din învățământul preuniversitar, care a dobândit licențierea, cariera didactică include etapele de evoluție profesională marcate prin gradele didactice: gradul didactic II și gradul didactic I. Gradul didactic II certifică practicarea eficientă a profesiei didactice. Profesorul cu gradul didactic II deține competențele funcționale pentru profesie, oferă sprijin colegilor și se implică în activități de mentorat. Gradul didactic I certifică practicarea profesiei didactice la un nivel avansat, în mod constant, inclusiv predarea bazată pe schimb de practici bune, pe reflecție și creativitate."

Bibliografie

- Ministerul Educației, ”Profilul și standardele profesionale ale cadrului didactic din învățământul preuniversitar, pe etape de carieră și pe niveluri de învățământ”, 2024;
- Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Tița Ancuța Mirabela

C.J.R.A.E. Olt, Liceul Tehnologic ”Alexe Marin”

Educația joacă un rol fundamental în dezvoltarea societății și în pregătirea viitoarelor generații. În contextul schimbării rapide și al evoluției tehnologiei, este esențial să explorăm sinergia dintre tradițiile și inovațiile în educație.

Societatea contemporană este definită de un proces de modernizare accentuat, manifestat prin predilecția tendințelor de digitalizare și prin inovații tehnologice, astfel impunându-se o restructurare a tuturor domeniilor de activitate. Una dintre componentele esențiale ale societății este educația care pune accentul pe formarea și dezvoltarea intelectuală, morală și fizică a individului printr-un set de metode și mijloace aplicate sistematic, într-un cadru organizat. Eficiența demersului didactic constă în îmbinarea armonioasă a metodelor clasice cu cele moderne, atent selectate de cadrul didactic în funcție de particularitățile clasei de elevi.

Școala românească este supusă unor provocări tot mai mari, precum cea generată de contextul predării online, impunându-se o regândire rapidă a întregului proces didactic. Astfel, metodele tradiționale de predare-evaluare au fost înlocuite tot mai mult cu cele moderne care au facilitat accesul elevilor la informație. Pentru a-i pregăti pe elevi pentru provocările de zi cu zi, se impune adaptarea la noile tehnologii prin dezvoltarea creativității, a spiritului inovator și competițional.

Învățământul tradițional, fundamentat pe un model pasiv de predare, se sprijină pe metode precum conversația, demonstrația, expunerea, explicația sau exercițiul în care accentul se pune pe transmiterea și asimilarea cunoștințelor, pe activitatea individuală a elevilor. Didactica modernă propune, însă, depășirea vechiului model prin dinamizarea clasei, prin renunțarea profesorului la rolul de transmițător și asumarea celui de facilitator al procesului de învățare, prin schimbarea percepției asupra relației profesor-elev. Dialogul trebuie să se bazeze pe comunicare, pe schimburi de păreri, cu menirea de a antrena gândirea elevilor, iar nu de a le testa capacitatea de memorare. Expunerile și explicațiile profesorului pot depăși cadrul rigid al unor simple transmițeri de

informații ce ar lărgi distanțarea de elevi prin crearea unor conexiuni cu domenii ale științei și tehnologiei sau prin formularea unor întrebări problematizante care să transforme monologul în dialog.

Pentru a satisface dezideratele societății moderne, învățământul trebuie să se adapteze și să-și completeze instrumentele utilizate în procesul didactic cu mijloace moderne. De aceea, în reforma învățământului se pot viza câteva direcții pe care să se înscrie modernizarea strategiilor didactice: selectarea acestora în concordanță cu obiectivele propuse, transformarea elevului într-un partener prin consultarea sa în alegerea unei metode și mai ales încurajarea interacțiunilor în colectiv. Înlocuirea activității individuale cu cea în grup sau în echipă este esențială pentru interacțiunea elevilor, facilitând dezvoltarea cognitivă și socială a acestora, creativitatea, imaginația, spiritul analitic și de cooperare, formându-i spre cunoaștere și descoperire.

Modelul învățământului modern, inovator, face apel la experiența proprie a elevului, promovează învățătura prin colaborare, pune accentul pe dezvoltarea gândirii în confruntarea cu alții. Munca în grup stimulează interacțiunea dintre elevi, creșterea stimei de sine, încrederea în forțele proprii, intensifică atitudinile pozitive față de cadrele didactice.

În profilul profesorului ideal trebuie să coexiste pregătirea de specialitate și cea psihopedagogică. Aceste două elemente asigură realizarea unui învățământ de calitate prin capacitatea de a selecta instrumentele adecvate contextului educațional, particularităților de vârstă și de asimilare ale elevilor. Totodată, profesorul trebuie să fie într-un permanent contact cu cerințele moderne prin participarea la conferințe, simpozioane, webinare sau cursuri de perfecționare. În procesul de predare, de asimilare, de fixare și de evaluare a cunoștințelor, acesta trebuie să uzeze de o paletă largă de metode și procedee, atât tradiționale, cât și moderne. Între metodele tradiționale și cele moderne există o interdependență: cele dintâi facilitează transmiterea unui bagaj de cunoștințe necesare formării abilităților individuale, celelalte îi oferă elevului cadrul de afirmare necesar prin canalizarea energiilor acestuia în direcția sporirii curiozității, atenției, creativității și documentării.

UNESCO-instituția care este preocupată de problematica inovării conținutului învățământului și în cadrul căreia funcționează Biroul Internațional pentru Educație (BIE) a propus înnoirea conținuturilor învățământului prin prisma a patru „piloni”: a învăța să știi, a învăța să faci, a învăța să fii, a învăța să trăiești împreună.

Folosirea mijloacelor TIC, unde sunt incluse :calculatorul, internetul, videoproiectorul, reprezintă realități pe care elevii le experimentează zi de zi. De asemenea și cadrul didactic trebuie să rămână mereu un „elev” învățând continuu pentru a transmite elevilor cunoștințe actuale și de valoare.

Dar oricât de performantă ar fi noua tehnologie, aceasta se cere a fi completată cu strategii tradiționale clasice de formare a abilităților umane deoarece contactul viu, personal cu alții este edificator pentru propria persoana și nu poate fi înlocuit total cu nici o altă tehnică oricât de sofisticată ar fi.

Tradițiile și inovațiile în educație sunt două elemente complementare și interconectate care contribuie la dezvoltarea unui sistem educațional durabil și adaptat nevoilor societății moderne. Tradițiile oferă un fundament solid, transmit valorile culturale și asigură continuitatea în procesul de învățare.

În același timp, inovațiile aduc schimbare, adaptare și progres, pregătind elevii pentru provocările și oportunitățile viitorului. Sinergia între tradiții și inovații în educație este esențială pentru construirea unui sistem educațional eficient, relevant și în pas cu cerințele și așteptările societății moderne.

Bibliografie:

1. Bălțătescu, S. (coord.). (2018). *Tradiție și inovație în educație: Provocări și perspective*. Editura Universității din București.
2. Brumă, I. S., & Lupu, I. (coord.). (2017). *Tradiții și modernitate în învățământul românesc*. Editura Universității din Oradea.
3. Cucoș, Constantin (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice: curs elaborat în tehnologia învățământului deschis la distanță*, Editura Polirom, Iași, 2005
4. Ilie, Emanuela, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Polirom, Iași, 2014.

CASTELUL VESELIEI – ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE

Prof. înv.preșc. Puie Camelia

Liceul Ortodox/ GPP nr 23, Oradea

Castelul Veseliei - Grădinița cu Program cu Prelungit Nr. 23 Oradea, se străduiește să promoveze o educație integrală a copiilor, constructivă și edificatoare pentru viață, o educație care formează caractere luminoase și comunități sănătoase. În grădinița noastră, fiecare copil este apreciat și respectat, descoperindu-i-se și valorificându-i-se

darurile și aptitudinile. Copiii învață în grădiniță iubirea față de Dumnezeu și față de semenii, bunăcreștere și omenia, prietenia și hărnicia, generozitatea și recunoștința; sunt încurajați să descopere bucuria jocului și a cunoașterii, frumusețile cărților și ale culorilor, dar mai ales lumina bunătății sufletului omenesc. Grădinița promovează o învățare integratoare, motivantă, activă și creativă, fiind evidențiate valorile culturale, morale și religioase, menite să le ofere copiilor repere esențiale pentru viață.

Grădinița noastră, oferă calitatea actului educativ, prin cadre didactice calificate, bine pregătite profesional, apropiate de copii, empatică, cu o abordare holistică a educației preșcolarilor, centrată pe nevoile individuale și de grup. La nivelul grădiniței se desfășoară diverse acțiuni derulate împreună cu copiii, cu părinții și cu autoritățile locale. Avem parteneriate și proiecte educaționale la care participăm mereu, organizăm acțiuni de ajutorare a copiilor nevoiași, efectuăm vizite, excursii în diverse locații interesante și instructive pentru copii. Avem multiple acțiuni cu tematică diferită. De asemenea, oferim program educațional structurat conform Curriculum național, un curriculum echilibrat, realizat diferențiat în funcție de particularitățile individuale și de vârstă ale preșcolarilor, fără discriminări de etnie religie, sex. Noi, educatoarele, suntem norocoase pentru că asistăm permanent la metamorfoze, la deschideri de aripi, la zboruri care încep timid și devin din ce în ce mai îndrăznețe.

Iată câteva de activități extracurriculare desfășurate în anul anterior școlar:

Sărbătorirea **Zilei Copilului** este o ocazie minunată pentru a aduce bucurie celor mici prin activități distractive, educative și creative, la fel cum am sărbătorit și noi în grădinița noastră.

Activități precum căsuța cu baloane, ateliere de pictat tricouri, pizza, limonadă, muzică și dans au adus pe chipul tuturor copiilor multă veselie și bucurie. Este ziua în care sărbătorim zâmbetele lor, energia bună și bucuria pe care o aduc în fiecare zi în grădinița noastră. Sunt minunați, curioși, jucăuși și plini de viață, iar lumea este mai frumoasă datorită lor! Ne bucurăm că avem ocazia să învățăm împreună, să ne jucăm și să creștem alături de ei.

Miercuri 11 iunie 2025 preșcolarii de Grădinița „Castelul Veseliei”, structură a Liceului Ortodox „Episcop Roman Ciorogariu” au participat la Concursul local „În pași de dans” – din cadrul Proiectului local cu același nume.

Micii dansatori și-au prezentat momentele artistice pe o generoasă scenă amenajată în curtea grădiniței. Pe melodii îndrăgite preșcolarii au prezentat tot ce au învățat mai bine într-un regal dansant, prezentând fiecare grup de copii diferite genuri de dans-vals, hip-hop, dans specific german, paso doble, samba florilor, dans țigănesc, dans modern.

Vedetele noastre, preșcolarii din fiecare grupă de copii au impresionat juriul, cât și colegii din grupele mai mici, arătându-și măiestria, priceperea și deprinderea în arta pașilor de dans impecabil prezentate.

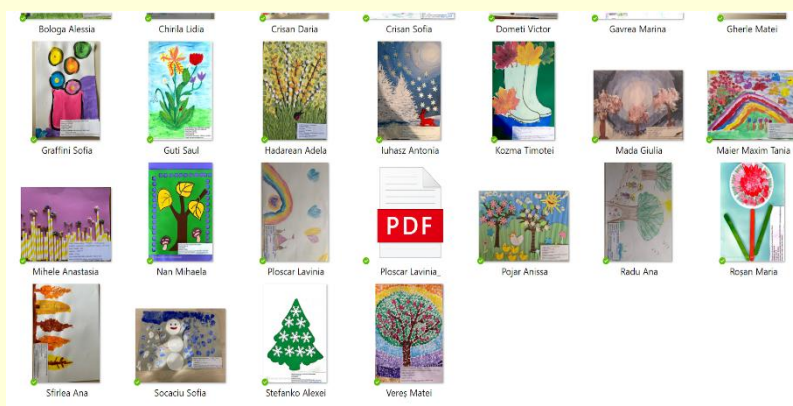
În luna mai, a avut loc ultima întâlnire din cadrul proiectului educativ local „ABC-ul siguranței! Desenăm, ne jucăm, învățăm!” ediția a II-a, prof. coordonator Galea Lavinia, prilej cu care polițiștii de prevenire bihoreni i-au implicat pe preșcolarii prezenți în diverse jocuri și concursuri privind temele parcurse de-a lungul anului școlar, fiindu-le reamintite recomandările privind măsurile de siguranță, în scopul prevenirii diferitelor situații de victimizare în care pot fi implicați copiii. Copiii au fost recompensați cu diplome și baloane.

Într-o lume în care ritmul alert al vieții moderne ne face adesea să pierdem legătura cu natura, proiectul educativ „Sărbătoarea anotimpurilor”, ediția a III-a, coordonat de prof. înv. preșc. Rus Cristina, vine ca un prilej minunat de a readuce copiii mai aproape de frumusețea și magia fiecărui anotimp. Gândit ca un parcurs educațional pe durata întregului an școlar, proiectul și-a propus să trezească în cei mici curiozitatea, spiritul de observație și bucuria de a descoperi lumea înconjurătoare.

„Sărbătoarea anotimpurilor” nu este doar un proiect educativ – este o călătorie prin natură și prin propriile simțuri. Copiii au învățat nu doar noțiuni despre mediu, ci și cum să își exprime sentimentele, cum să colaboreze, cum să observe cu atenție și cum să se bucure de lucrurile simple.

În lumea plină de culoare și imaginație a copiilor, natura rămâne o sursă inepuizabilă de inspirație. Cu această idee în suflet, am organizat un concurs-expoziție de lucrări artistice dedicat anotimpurilor. Concursul a avut ca scop încurajarea creativității, a spiritului de observație și a exprimării prin artă, oferindu-le copiilor ocazia să redea, în felul lor unic, frumusețea fiecărui

anotimp. De la florile delicate ale primăverii, la razele jucăușe ale verii, frunzele ruginii ale toamnei și fulgii magici ai iernii, fiecare lucrare a spus o poveste.

Evenimentul s-a bucurat de o participare numeroasă, peste 100 lucrări, implicând preșcolari din toate grupele. Copiii au realizat desene,

picturi, colaje și lucrări tridimensionale folosind materiale diverse: acuarele, creioane colorate, frunze uscate, sclipici, materiale reciclabile și multe altele. Lucrările au fost organizate într-o expoziție virtuală.

Un juriu format din inspector școlar prof. dr. Georgeta Bara, inspector școlar pr. prof Florin Negruțiu, director pr. prof. Radu-Valer Rus, chestor Ioana Indrieș, prof. coord. unitate Puie Camelia, prof. Galea Lavinia, a evaluat lucrările pe baza creativității, originalității, compoziției și mesajului transmis. Fiecare participant a primit o diplomă de participare, iar cele mai reușite lucrări au fost premiate.

GRĂDINIȚA DE VARĂ ÎN CASTELUL VESELIEI

Prof.înv.preșc. Rus Cristina

Liceul Ortodox/GPP nr. 23, Oradea

În activitățile ce se desfășoară în cadrul grădiniței de vară, educatoarele se străduiesc să creeze un climat favorabil manifestării curiozității, a acțiunii directe a copilului cu materiale, un climat stimulat al exprimării verbale și comunicării între copii.

În toate activitățile educatoarele implică metode, procedee, forme organizatorice adecvate tratării individuale și diferențiate a copiilor, pentru a stimula și antrena cât mai intens participarea activă a fiecărui copil la procesul de însușire a cunoștințelor, de formare a priceperilor și deprinderilor specifice vârstei.

Investigând și explorând mediul imediat apropiat lor, copiii își dezvoltă deprinderi în domeniul limbajului, matematicii, științei, artei și designului, deprinderi sociale. Prin jocurile și activitățile în aer liber, de creație artistico-plastică și muzicale, practice și gospodărești, de cunoașterea mediului, prin activitățile relaxante, plimbări, întreceri sportive, dans, jocuri distractive în aer liber, copiii au contact cu mediul înconjurător și acumulează noțiuni noi.

Grădinița de vară contribuie la gândirea și completarea procesului de învățare, la dezvoltarea înclinațiilor și aptitudinilor preșcolarilor, la organizarea rațională și plăcută a timpului lor liber. Având un caracter atractiv, preșcolarii participă într-o atmosferă de voie bună și optimism, cu însuflețire și dăruire, la astfel de activități. Potențialul larg al activităților derulate în grădinița de vară sunt generator de căutări și soluții variate. Succesul este garantat datorită încrederii în imaginația, bucuria și în dragostea din sufletul copiilor.

OCEAN CRUISE: Cu încântare am observat interesul deosebit pe care l-au manifestat copiii privind bogățiile și frumusețile mărilor și oceanelor. Astfel, pentru a răspunde la întrebările lor și pentru a le satisface curiozitatea, ne-am propus această temă, „Ocean cruise”.

Pentru o bună reușită a acestui proiect am stabilit mijloacele de realizare prin observări spontane, jocuri, povestiri ilustrate, dar și învățarea prin descoperire. Călătorind prin adâncurile mării, printre pești colorați, corali și scoici, copiii au putut să își construiască propria aventură, plină de emoții și de învățăminte.

SPACE

CRUISE:

„Croazieră în spațiu” este o temă în cadrul căreia am desfășurat activități interactive, interesante, atractive stimulând imaginația, curiozitatea și mai ales creativitatea copiilor. Ne-am pus centurile de siguranță ale imaginației și am pornit într-o călătorie prin Sistemul nostru Solar plin de planete și aventuri fabuloase.

DESERT CRUISE: Deșertul este fascinant – aici poți întâlni animale unice, adaptate la această viață dificilă. În vacanță îți dorești lumea să o explorezi... Am pornit deci spre DEȘERT curiozități să descoperim; prin joc și joacă împreună povești și minuni se adună. Și cunoștințe am adunat, dar și distracție a fost garantat!

JUNGLE CRUISE: Lumea fascinantă a junglei continuă să ne surprindă. Copiii au luat parte la diverse activități, care le-au dat oportunitatea de a învăța cât mai multe despre animalele uimitoare și mediul lor înconjurător.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE

Mănescu Valentina, profesor psihopedagogie specială

Școala Profesională Specială “Sf. Nicolae”, București

Rolul școlii în formarea valorilor elevilor cu cerințe educaționale speciale este unul fundamental, întrucât instituția educațională reprezintă spațiul în care se conturează nu doar competențele cognitive, ci și reperele morale, civice și sociale ale individului. Elevii cu cerințe

educaționale speciale (CES) — o categorie complexă, care include persoane cu dizabilități senzoriale, motorii, intelectuale, tulburări de spectru autist, dificultăți de învățare sau nevoi socio-emoționale specifice — necesită o abordare pedagogică diferențiată, centrată pe nevoile și potențialul fiecăruia. În acest context, școala devine nu doar o instituție de instruire, ci un mediu formativ și valoric, un spațiu al incluziunii și al dezvoltării integrale a personalității.

Formarea valorilor la acești elevi presupune un proces complex de interiorizare a normelor, atitudinilor și comportamentelor care definesc relația individului cu sine, cu ceilalți și cu societatea. Din punct de vedere teoretic, acest proces se bazează pe trei dimensiuni fundamentale: relația intersubiectivă, curriculumul formal și informal, precum și mediul instituțional. Interacțiunile dintre elevi și cadrele didactice oferă modele de comportament etic, curriculumul asigură conținuturi morale și civice, iar cultura organizațională a școlii influențează decisiv formarea atitudinilor și valorilor personale. În cazul elevilor cu CES, aceste dimensiuni trebuie adaptate în funcție de ritmul de învățare, stilul cognitiv și particularitățile emoționale ale fiecărui copil.

Rolul școlii în acest proces se manifestă printr-o serie de principii și responsabilități clare. În primul rând, școala trebuie să asigure un climat incluziv, bazat pe respect, solidaritate și participare egală. O cultură școlară incluzivă valorizează diferențele și promovează diversitatea ca resursă educațională. În al doilea rând, cadrele didactice au un rol esențial de model moral și comportamental. Modul în care profesorii comunică, gestionează conflictele, manifestă empatie și respect pentru autonomie are un impact profund asupra formării valorilor elevilor. De asemenea, proiectarea curriculară trebuie să includă explicit teme etice, civice și socio-emoționale adaptate la nivelul de dezvoltare și la potențialul elevilor cu CES. În acest sens, planurile educaționale individualizate (PEI) trebuie să prevadă nu doar obiective cognitive, ci și obiective privind dezvoltarea morală, autonomia și integrarea socială.

Formarea valorilor la elevii cu CES se realizează printr-o varietate de strategii pedagogice specifice. Învățarea prin cooperare, care implică activități de grup și colaborare între elevi cu și fără CES, contribuie la dezvoltarea empatiei și a solidarității. Activitățile de rol-play și dramatizările favorizează înțelegerea situațiilor morale, permițând elevilor să experimenteze comportamente etice într-un cadru sigur. De asemenea, programele de învățare socio-emoțională (SEL) au un impact semnificativ asupra reglării emoționale și a relațiilor interpersonale, consolidând valori precum respectul, responsabilitatea și cooperarea. Pentru elevii cu tulburări de spectru autist sau dificultăți de învățare, utilizarea suporturilor vizuale, a schemelor și a rutinelor structurate este esențială pentru înțelegerea regulilor și a normelor sociale. În plus, feedbackul pozitiv, oferit în mod

consecvent și personalizat, stimulează comportamentele dorite și contribuie la formarea unei imagini de sine pozitive.

Un alt aspect central îl constituie pregătirea profesională a cadrelor didactice. Profesorii care lucrează cu elevi cu CES trebuie să dețină competențe de pedagogie incluzivă, cunoștințe privind particularitățile diagnostice, abilități de colaborare interdisciplinară și o profundă conștiință etică. Formarea continuă a acestora este vitală pentru dezvoltarea unei practici educaționale bazate pe respectul pentru demnitatea umană, pe empatie și pe principiile echității.

Totuși, implementarea acestor strategii întâmpină și dificultăți majore: lipsa resurselor materiale și umane, insuficiența personalului de sprijin (psihologi, logopezi, consilieri), numărul mare de elevi din clase, dar și persistența prejudecăților culturale față de dizabilitate. Aceste obstacole pot limita eficiența demersurilor educaționale și pot afecta coerența formării valorilor. De aceea, este necesară o implicare concertată a tuturor actorilor educaționali — cadre didactice, părinți, autorități locale și organizații non-guvernamentale — pentru crearea unui mediu educațional cu adevărat incluziv.

Pentru a consolida rolul școlii în formarea valorilor elevilor cu CES, se impun câteva direcții de acțiune: elaborarea unor politici școlare clare de incluziune și non-discriminare; integrarea obiectivelor socio-emoționale în curriculum și în planurile individuale; formarea continuă a profesorilor în domeniul educației incluzive; alocarea de resurse pentru personal de sprijin; evaluarea progresului valoric prin instrumente calitative și implicarea activă a familiei și comunității în procesul educativ.

În concluzie, școala reprezintă un actor social esențial în dezvoltarea și consolidarea sistemului de valori al elevilor cu cerințe educaționale speciale. Printr-o abordare pedagogică complexă, bazată pe incluziune, empatie și colaborare, instituția educațională contribuie la formarea unor cetățeni autonomi, solidari și responsabili. Educația valorică a elevilor cu CES nu este doar o datorie morală, ci și o expresie concretă a dreptului la demnitate, echitate și participare deplină în viața socială.

Resurse bibliografice:

1. Ainscow, M., Booth, T., & Dyson, A. (2006). *Improving Schools, Developing Inclusion*. Routledge.
2. Florian, L. (2014). *The SAGE Handbook of Special Education* (ed.). SAGE Publications.
3. Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). "Exploring Inclusive Pedagogy." *British Educational Research Journal*.

4. Ministerul Educației, România. *Legea educației naționale nr. 1/2011* (revizuită) și reglementări privind educația incluzivă.
5. Tomlinson, C. A. (2014). *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners*. ASCD.
6. UNESCO. (1994). *The Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education*. UNESCO.
7. WHO/UNICEF. (2012). *Early Childhood Development and Disability: A Discussion Paper*. World Health Organization.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Sabou Diana

Grădinița cu Program Prelungit „Piticii Isteți”

Învățământul românesc a evoluat de-a lungul timpului ca rezultat al unei combinații între tradițiile culturale, valorile educaționale transmise din generație în generație și influențele moderne ale glo-balizării și digitalizării. În special în învățământul preșcolar, tradițiile educaționale continuă să joace un rol esențial în formarea copiilor, însă acestea trebuie armonizate cu metodele și instrumentele moderne pentru a răspunde cerințelor actuale ale societății. Grădinița este spațiul în care copilul învață primele reguli de conviețuire, primele forme de învățare organizată și unde se conturează valorile fundamentale ale educației. Astfel, este importantă analiza modului în care tradițiile și inovațiile se completează pentru a oferi un proces educațional echilibrat și eficient.

Tradițiile din grădinițele românești au la bază conceptele de continuitate, stabilitate și identitate culturală. Activitățile tradiționale precum serbările de Crăciun și Paște, celebrarea zilelor naționale, recitarea poeziilor și cântecelor populare reprezintă modalități prin care copiii învață să aprecieze valorile românești. Totodată, jocurile tradiționale, poveștile și lucrările manuale contribuie la dezvoltarea imaginației și a abilităților motrice fine. Rutina zilnică a copiilor activități de dimineață, exerciții de dezvoltare personală, joc liber și dirijat reflectă continuitatea unei structuri educaționale bazate pe ritm, disciplină și colaborare.

Tradițiile din grădiniță nu sunt doar moșteniri culturale, ci și instrumente pedagogice prin care se dezvoltă socializarea, respectul și spiritul de apartenență. Educatorul are un rol central în transmiterea acestor valori, devenind un model moral și afectiv pentru copii.

În ultimii ani, procesul educațional din grădinițe a cunoscut multiple inovații care au transformat modul de predare și învățare. Metodele moderne, precum învățarea prin jocuri interactive, metodele Montessori sau abordările Reggio Emilia, pun accentul pe dezvoltarea individuală a copilului, pe creativitate și pe descoperirea lumii prin explorare. De asemenea, tehnologia digitală a început să joace un rol important: tablete educaționale, aplicații pentru învățare interactivă, videoproiectoare și resurse multimedia contribuie la îmbunătățirea atenției și a motivației copiilor.

Inovațiile nu se limitează doar la tehnologie, ci includ și o schimbare de paradigmă: trecerea de la o educație centrată pe educator la una centrată pe copil. Acest lucru presupune observarea atentă a intereselor copilului, planificarea personalizată a activităților și o evaluare formativă bazată pe progres și nu pe performanță rigidă.

Un învățământ preșcolar modern nu trebuie să renunțe la tradițiile sale, ci să le adapteze la contextul contemporan. De exemplu, serbările tradiționale pot include elemente multimedia, cântecele populare pot fi reinterpretate prin activități artistice digitale, iar colaborarea dintre părinți și educatori se poate realiza prin platforme online dedicate comunicării și evaluării. Această combinație oferă copiilor ocazia de a se conecta la rădăcinile lor culturale, dar și de a dezvolta competențe digitale, sociale și emoționale. Astfel, grădinița devine un spațiu în care se cultivă nu doar cunoașterea, ci și adaptabilitatea și creativitatea.

Tradițiile și inovațiile nu trebuie privite ca opoziții, ci ca elemente complementare ale procesului educațional. Prin păstrarea valorilor culturale și integrarea metodelor moderne, grădinița contribuie la formarea unei generații echilibrate, care respectă trecutul și privește cu deschidere spre viitor. Educatorul are un rol fundamental în menținerea acestui echilibru, fiind mediator între lumea tradițională și cea modernă. În final, scopul principal al educației preșcolare rămâne acela de a sprijini dezvoltarea armonioasă a copilului, într-un cadru care îmbină iubirea, cunoașterea și inovația.

Bibliografie (în ordine cronologică)

1. Maria Montessori – „The Montessori Method”, 1912.
2. Jean Piaget – „The Origins of Intelligence in Children”, 1952.
3. Lev S. Vygotsky – „Thought and Language”, 1962.
4. Ministerul Educației Naționale – „Curriculum pentru învățământul preșcolar”, 2008.
5. Legea educației naționale nr. 1/2011, România.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. Bekö Denisa-Ioana, Grădinita cu P.P. “Piticii Isteți”, Zalău

Introducere

Educația reprezintă un pilon fundamental în dezvoltarea oricărei societăți, iar școala, ca instituție educațională, joacă un rol esențial în formarea personalității copilului încă din primii ani de viață. Perioada preșcolară este una critică pentru dezvoltarea cognitivă, emoțională și socială, iar valorile insuflate în această etapă devin, adesea, fundația morală pe care copilul o va purta întreaga viață. Deși părinții sunt primii educatori, școala – mai precis grădinița – are o influență majoră în modelarea comportamentului și atitudinilor copiilor, prin intermediul educației formale, al interacțiunii sociale și al cadrului organizat pe care îl oferă.

În acest eseu vom explora modul în care școala contribuie la formarea valorilor la preșcolari, ce tipuri de valori pot fi cultivate în această etapă și ce rol au educatorii în acest proces. De asemenea, vom discuta despre importanța colaborării dintre familie și școală în vederea unei educații valorice coerente.

1. Ce înseamnă „valori” în educația preșcolarilor?

Valorile sunt principii și convingeri care ghidează comportamentul oamenilor în societate. La vârsta preșcolară, copiii încep să înțeleagă concepte fundamentale precum binele și răul, corectitudinea, respectul, generozitatea sau responsabilitatea. Deși poate părea devreme pentru o formă conștientă de moralitate, copiii preșcolari sunt extrem de receptivi la modelele din jurul lor și imită comportamentele pe care le observă.

La această vârstă, valorile nu sunt încă interiorizate în mod rațional, ci sunt învățate prin experiență, joc, observație și interacțiune. De aceea, mediul educațional oferit de grădiniță trebuie să fie bine structurat, sigur și stimulativ din punct de vedere moral.

2. Rolul educatoarelor în formarea valorilor

Cadrele didactice din învățământul preșcolar, în special educatoarele, au un rol central în formarea valorilor copiilor. Ele sunt adesea primele figuri de autoritate din afara familiei și devin, pentru o perioadă, modele comportamentale importante.

Prin activități educative planificate (jocuri de rol, povești cu morală, discuții ghidate, activități artistice etc.), educatoarele le oferă copiilor contexte în care aceștia pot experimenta și învăța valori fundamentale. De exemplu:

- Prin povești se pot transmite mesaje despre empatie, prietenie sau onestitate.
- Prin jocurile de echipă, copiii învață cooperarea, respectarea regulilor și toleranța.
- Prin sarcini simple (de exemplu, a strânge jucăriile) se formează responsabilitatea și disciplina.

De asemenea, reacțiile educatoarei la comportamentele copiilor (încurajarea unui gest frumos sau corectarea unui comportament nepotrivit) au o influență directă asupra modului în care copilul învață să distingă între ce este acceptabil și ce nu este.

3. Mediul educațional ca spațiu de formare morală

Școala nu este doar un spațiu fizic, ci și un mediu social și afectiv. Un climat educațional pozitiv, în care copiii se simt în siguranță, acceptați și valorizați, este esențial pentru dezvoltarea sănătoasă a valorilor. Dacă în grădiniță se cultivă respectul reciproc, comunicarea deschisă, sprijinul și încurajarea, atunci copiii vor învăța aceste comportamente și le vor integra ca norme morale.

Activitățile de grup oferă multiple oportunități pentru a exersa comportamente prosociale. De exemplu, învățând să aștepte rândul, să asculte opinia altora sau să își împartă materialele, copilul învață despre respect, echitate și generozitate.

Mai mult, abordările moderne în educația timpurie pun accent pe dezvoltarea inteligenței emoționale, un factor cheie în formarea valorilor. Copiii sunt învățați să își recunoască și gestioneze emoțiile, dar și să le înțeleagă pe ale altora, ceea ce contribuie la dezvoltarea empatiei și toleranței.

4. Colaborarea dintre familie și școală

Pentru ca procesul de formare a valorilor să fie eficient și coerent, este esențial ca familia și școala să colaboreze strâns. Valorile transmise acasă ar trebui să fie în armonie cu cele promovate în cadrul grădiniței. În caz contrar, copilul poate deveni confuz sau chiar să respingă autoritatea uneia dintre părți.

Comunicarea constantă între educatori și părinți ajută la identificarea nevoilor copilului și la personalizarea intervențiilor educative. De asemenea, părinții pot susține acasă comportamentele și atitudinile pozitive formate la grădiniță, consolidând astfel învățarea morală.

Implicarea părinților în activitățile grădiniței – prin ateliere, vizite, activități comune – consolidează parteneriatul educațional și oferă copilului un exemplu de cooperare între adulți.

5. Provocări în formarea valorilor la preșcolari

Deși intențiile educaționale sunt pozitive, formarea valorilor în rândul preșcolarilor nu este un proces lipsit de dificultăți. Printre provocări se numără:

- Influențele din mediul extern, în special din mass-media sau online, care pot transmite mesaje contradictorii cu cele promovate de școală.
- Diversitatea culturală și diferențele de valori între familii, care pot duce la neînțelegeri sau neacceptare între copii.
- Comportamentele neadecvate învățate acasă sau în alte medii și aduse în colectivitate.

Este important ca școala să abordeze aceste provocări cu tact, empatie și profesionalism, oferind fiecărui copil șansa de a învăța și de a se dezvolta într-un mediu echitabil și sigur.

Concluzie

În concluzie, rolul școlii – și în special al grădiniței – în formarea valorilor la preșcolari este esențial. Departamentul de a fi doar un spațiu de joacă sau de îngrijire, instituția educațională devine un veritabil laborator de formare morală, în care copiii deprind primele noțiuni despre ce înseamnă să fii o persoană responsabilă, empatică, corectă și respectuoasă.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2008). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Iași: Editura Polirom.
2. Goleman, D. (2001). Inteligența emoțională. București: Editura Curtea Veche.
3. Jinga, I., & Istrate, E. (2008). Manual de pedagogie. București: Editura All.
4. Radu, I. T. (2000). Didactica generală. București: Editura Didactică și Pedagogică.

PROFESORUL DE ASTĂZI

PROF. DR. CIUCĂ LUCIA-LUMINIȚA

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV GALAȚI

„Doar atunci când meseria nu e practică cu pasiune, ea devine trudă.”

Studenti până mai ieri, acum profesori într-o lume în transformare, o lume în care copii, preadolescenți, adolescenți, tineri, dar și adulți sunt legați între ei printr-o complicitate anume într-

un joc ce se derulează neconținut: al predării de cunoștințe, al receptării acestora, al acumulării, al evaluării. Acest joc nu este întâmplător, el rulează după legități proprii, legități ce-i transformă pe participanți în parteneri, îi apropie, îi determină să învețe unii de la alții.

De-a lungul unei zile, un profesor este nevoit să fie actor, prieten, soră medicală, antrenor, detectiv, părinte, căutător de comori care stau uneori, undeva, îngropate sub resemnare. Inocenți nevindecabili, intrăm în jocurile copiilor, în clasă sau afară, nu atât spre a le arăta cum se face, cât pentru a descoperi lumea împreună. Odată ieșiți din această convenție, redevenim dascăli, însă nu severi, încremeniți în rigori sau șabloane, ci înțelegători și răbdători cu ființele ce se plămădesc lângă noi.

De la însăși educatorii noștri, am învățat că dascălii sunt suflete fără ascunzișuri, de o rară sociabilitate, generoși, calmi, răbdători, reprezentând chipul probității morale și profesionale, al credinței depline în esența condiției umane.

Fiecare elev simte nevoia de a fi prețuit, iubit, evidențiat. Noi, profesorii, le putem demonstra elevilor prețuirea noastră, prin fiecare cuvânt, gest, prin grija pe care le-o purtăm, făcând adânci popasuri în sufletele lor, tulburându-le, până la emoție. Îi respectăm, prin faptul că îi tratăm ca pe ființe unice. Le dăm sentimentul siguranței, mai ales atunci când acțiunile și cuvintele noastre sunt conforme cu un înalt cod moral.

Profesia de educator/profesor este complexă și nobilă prin misiunea pe care o are de îndeplinit: formarea unor personalități autonome integrabile social, cu capacități de gândire critică și creativă, cu un profil moral autentic și cu o înaltă profesionalitate. Sf. Ioan Gură de Aur spunea: "Nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără de viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură și oamenii, se bucură și Dumnezeu".

Chiar dacă importanța socială a profesiei este uriașă - din perspectiva transformării profunde a personalității, a dezvoltării substanței intelectuale, fizice și socio-morale a celor educați - această profesie în cadrul societății contemporane nu este printre cele mai solicitate, dar nu se regăsește nici printre cele mai evitate. Este o profesie intelectuală respectată, care nu-i conferă deținătorului putere, influență ori venituri bănești deosebite, dar îi conferă un statut social ce-l plasează în zona de mijloc a societății.

În majoritatea statelor dezvoltate această profesie este exercitată mai ales de femei, bărbații dorind profesii care să le aducă venituri mai mari și o anumită doză de inedit. În plus, această profesie oferă o perspectivă redusă de a face carieră (atât profesorul debutant cât și cel cu gradul didactic I - cu multă experiență - fac același lucru). Cu toate acestea profesia aceasta nu poate fi

schimbată cu ușurință, iar dintr-un alt domeniu se poate pătrunde mai greu datorită pregătirii complexe de care este nevoie.

Societatea actuală a dus la apariția unor schimbări și în cadrul sistemului educativ, schimbări care dau o nouă dimensiune rolului și statutului cadrului didactic. Astfel, cadrul didactic nu mai este văzut doar ca un transmițător de informații și cunoștințe prevăzute în programa analitică. El devine un gânditor și un agent care trebuie să ia decizii iar în activitatea cu elevii devine un model și un mediator. Ca model, cadrul didactic demonstrează în mod frecvent procesele de gândire și explorare, iar ca mediator el este „interfață” între cel care învață și mediul de învățare, ajutând elevii să organizeze și să interpreteze informațiile.

Răspunzător de calitatea acestor schimbări, cadrul didactic, pe baza actualizării și îmbunătățirii ethosului pedagogic cu noțiunile propuse și introduse de reforma din cadrul învățământului (curriculum școlar, evaluare formativă, managementul clasei de elevi ca grup social, noile relații profesor-elevi, manuale alternative, consiliere și orientare, curriculum la decizia școlii etc.) și a dezvoltării tehnicilor pedagogice, le transpune în practica școlară. Astfel, cadrul didactic/profesorul își construiește propriul stil didactic adecvat noilor schimbări, stil ce se reflectă în următoarele direcții de acțiune, direcții ce pot fi asemănate cu puncte forte ale activității didactice:

- *Preocuparea pentru cunoașterea elevilor, a nevoilor, intereselor, dificultăților și problemelor acestora.* În vederea realizării acestei preocupări elevul trebuie să fie ascultat cu răbdare, lăsat să se exprime, să-și manifeste opinia, să se dezvăluie, să acționeze.
- *Manifestarea unui nou tip de relație a profesorului cu elevii și asumarea de noi și variate roluri ale profesorului.* Noua relație democratică dintre profesor și elevi consolidează noile roluri ale profesorului de: organizator, îndrumător, consilier, mediator, moderator, manager al procesului educațional, evaluator etc. astfel că ea (relația) câștigă în dinamism și în flexibilitate, facilitează o comunicare reală între cei doi protagoniști ai actului educațional.
- *Preocuparea pentru o abordare nouă, integrată, interdisciplinară a conținuturilor învățării în cadrul ariilor curriculare și a obiectelor de studiu.*
- *Trecerea de la instrucție la educație.* În condițiile actuale informația nu mai constituie un scop în sine, ci mai degrabă mijlocul prin care se formează capacitățile, priceperile, deprinderile și comportamentele elevilor, celor educați. Explozia informațională, multitudinea surselor de informare a elevilor impune a învăța elevii să aleagă, să-și formeze priceperi de a analiza critic sursele de informare, de a utiliza doar sursele veridice.

- *Deschiderea activității desfășurate la clasă către sursele educației nonformale.* Elevii sunt educați de către profesor în vederea selectării, receptării, prelucrării și aplicării conținuturilor asimilate în afara școlii. Profesorul se preocupă astfel, în mod intenționat, cu articularea celor două tipuri de învățare care au tendințe de a se manifesta independent.
- *Utilizarea unor strategii didactice care plasează elevul în centrul procesului educativ prin solicitarea tuturor tipurilor de raționamente* (deductiv, inductiv, ipotetic, transductiv, analogic). În această situație observația, jocul de rol, studiul de caz, problematizarea asaltul de idei, descoperirea, dezbateră etc. sunt integrate în lecții de către profesor cu o înaltă măiestrie, în funcție de natura obiectivelor și a conținuturilor, a nivelului de pregătire al elevilor.
- *Depistarea și educarea înclinațiilor și aptitudinilor elevilor.* Profesorul se preocupă în mod constant de crearea condițiilor afirmării performanțelor maxime ale fiecărui elev, sunt construite condiții reale de acces la succes școlar și social.
- *Promovarea unor noi tehnici și instrumente variate de evaluare.* Capacitățile cognitive , afectiv-motivaționale, volitive, comportamentele, atitudinile, deprinderile, priceperile sunt astfel supuse de către profesor unei investigații la care și elevii participă cu mai mare interes, multitudinea și varietatea noilor tehnici și instrumente de evaluare ajutându-i să transpună creativ ceea ce au acumulat.
- *Afirmarea capacității de autoevaluare a elevilor.* Dintre modalitățile explicite utilizate în vederea atingerii acestei capacități de către profesor se pot enumera : autocorectarea sau corectarea reciprocă, autonotarea controlată, notarea reciprocă etc.

În concluzie, în contextul societății actuale, al multiplelor schimbări și transformări greu previzibile pe plan economic, social, politic, cultural, singura certitudine validă o reprezintă schimbarea sub auspiciile valorilor și principiilor fundamentale ale unei educații de calitate, ca fiind cea mai bună investiție posibilă. Performanța profesională trebuie pusă în legătură întotdeauna cu perfecționarea permanentă a individului, cu atât mai mult atunci când ne referim la cadrul didactic, care are în grijă dezvoltarea/desăvârșirea personalității elevilor săi.

Bibliografie:

*Cristea, Sorin, Pedagogie: Teoria generală a educației, Editura DPH, București, 2022;

*Frunză, Virgil, Probleme de pedagogie contemporană, Editura Universitară, București, 2014.

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE ÎN CICLUL PRIMAR: ÎNTRE VALORILE FUNDAMENTALE ȘI IMPERATIVELE VIITORULUI

Prof. învă. primar Bălan Luminița Mihaela

Școala Gimnazială „Avram Iancu” Baia Mare

Educația timpurie și învățământul primar reprezintă pilonii formării personalității copilului. În contextul unei societăți digitalizate și dinamice, școala românească se află la intersecția dintre **tradiție** (metode verificate de timp, centrarea pe valori morale și discipline fundamentale) și **inovație** (tehnologie, metode active, abordări transdisciplinare). Acest articol analizează modul în care cele două dimensiuni nu se exclud, ci se completează reciproc, oferind un cadru didactic optim pentru dezvoltarea armonioasă a elevilor din ciclul primar.

Cuvinte-cheie: *ciclul primar, tradiție didactică, inovație educațională, metode active, digitalizare.*

Ciclul primar constituie fundamentul pe care se clădește întregul parcurs academic și personal al individului. Tradițional, școala a avut rolul de a transmite un set stabil de cunoștințe și valori. Cu toate acestea, generațiile actuale de elevi (nativii digitali) răspund diferit la stimulii educaționali clasici.

Provocarea majoră a învățătorului contemporan nu este aceea de a abandona trecutul în favoarea tehnologiei, ci de a găsi un **echilibru dinamic** între stabilitatea tradiției și flexibilitatea inovației.

Pilonii Tradiției în Învățământul Primar:

Tradiția în educație nu trebuie confundată cu rigiditatea sau cu „învechitul”. Ea reprezintă un ansamblu de bune practici validate de generații de pedagogi.

- **Relația afectivă învățător-elev:** În ciclul primar, atașamentul emoțional față de cadrul didactic este esențial. Figura învățătorului ca mentor și model moral rămâne un pilon tradițional de neînlocuit.
- **Formarea deprinderilor fundamentale:** Scrisul de mână, cititul fluid și calculul aritmetic mental sunt abilități cognitive neuro-motorii de bază, care nu pot fi substituite integral de tastatură sau ecrane.
- **Cadrul valoric:** Transmiterea valorilor naționale, a respectului, a disciplinei și a eticii muncii reprezintă nucleul dur al educației tradiționale.

Imperativul Inovației: Cum și de ce inovăm?

Inovația nu înseamnă doar introducerea tabletelor în clasă, ci o schimbare de paradigmă: trecerea de la „*ce învață elevul*” la „*cum aplică ceea ce a învățat*”.

Metode activ-participative

Dacă învățământul tradițional era adesea magistrocentric (centrat pe profesor), inovația aduce în prim-plan metode în care elevul își construiește singur cunoașterea:

- **Învățarea bazată pe proiecte (Project-Based Learning - PBL):** Elevii rezolvă probleme din lumea reală (ex: „Cum putem reduce risipa de hârtie în școala noastră?”).
- **Metoda cubului, ciorchinele sau tehnica Știu/Vreau să știu/Am învățat:** Stimulează gândirea critică de la vârste fragede.

Digitalizarea inteligentă

Tehnologia trebuie utilizată ca mijloc, nu ca scop. În ciclul primar, inovația digitală include:

- Platforme de învățare timpurie și aplicații de gamificare (ex: Kahoot, Wordwall) care transformă evaluarea într-un joc.
- Manuale digitale interactive care transformă imaginile statice în animații explicative.

Sinteza dintre Tradiție și Inovație (Studiu de caz/Exemple practice)

Pentru a înțelege cum funcționează această simbioză, putem analiza o activitate didactică la clasa a II-a, la disciplina *Comunicare în limba română* (textul narativ):

Secvența lecției	Dimensiunea Tradițională	Dimensiunea Inovatoare
Lectura textului	Citirea model de către învățător; urmărirea textului pe manualul tipărit (stimulează atenția vizuală și tactilă).	Audierea unui fragment în format audiobook sau vizionarea unei animații scurte introductive pentru captarea atenției.
Analiza textului	Explicarea cuvintelor noi folosind dicționarul clasic; extragerea ideilor principale pe caiet.	Crearea unui ciorchine digital sau utilizarea unei hărți mentale interactive pe tabla inteligentă pentru stabilirea relațiilor dintre personaje.
Fixarea cunoștințelor	Fișă de lucru individuală pentru scrierea caligrafică a unor propoziții.	Un quiz interactiv scurt (ex: Wordwall) realizat pe grupe, pentru verificarea înțelegerii textului.

Prin această abordare, elevul nu pierde contactul cu textul scris și caligrafia (tradiție), dar rămâne motivat și conectat prin instrumente moderne (inovație).

Avantaje și Provocări

Implementarea acestui model hibrid vine la pachet cu un set de realități specifice sistemului actual:

Avantaje:

- **Creșterea motivației:** Elevii sunt mult mai atenți când conceptele abstracte sunt ilustrate modern.

- **Dezvoltarea competențelor pentru secolul XXI:** Gândire critică, colaborare, creativitate și literație digitală.

Provocări:

- **Infrastructura deficitară:** Diferențele mari dintre școlile din mediul urban și cel rural în ceea ce privește dotările tehnologice.
- **Rezistența la schimbare:** Necesitatea formării continue a cadrelor didactice pentru a utiliza eficient noile tehnologii, evitând „tehnologia de dragul tehnologiei”.

Tradiția și inovația nu trebuie privite ca două forțe antagonice, ci ca două fațete ale aceluiași proces evolutiv. Tradiția oferă **rădăcinile** – stabilitatea emoțională, valorile și deprinderile fundamentale –, în timp ce inovația oferă **aripile** – instrumentele flexibile și adaptabilitatea la o lume în continuă schimbare.

Succesul educației în ciclul primar depinde de măiestria cadrului didactic de a păstra căldura și rigoarea școlii de altădată, deschizând în același timp ferestrele către viitor.

Bibliografie

1. Cucuș, Constantin (2014) – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași.
2. Cerghit, Ioan (2006) – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași.
3. Ministerul Educației Naționale – *Programele școlare pentru învățământul primar* (în vigoare).

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Graur Meda Norica Smaranda Ioana,

Inspectoratul Școlar Județean Cluj

Educația reprezintă unul dintre pilonii de bază ai oricărei societăți democratice. Într-un context global dominat de tehnologizare, competiție și diversitate culturală, școala are datoria de a forma nu doar minți instruite, ci și caractere echilibrate. Misiunea educației nu se rezumă la acumularea de cunoștințe, ci vizează transmiterea și interiorizarea valorilor care definesc umanitatea: adevărul, binele, frumosul, respectul și toleranța.

Școala este mediul unde elevul învață primele lecții despre responsabilitate, empatie, cooperare și respect față de reguli. Prin curriculum, activități extracurriculare și modele oferite de cadrele didactice, instituția școlară contribuie decisiv la formarea conștiinței morale.

Profesorul devine un model de conduită, un ghid care inspiră prin exemplu personal, nu doar prin discurs. În relația profesor–elev se construiesc valori precum încrederea, corectitudinea și respectul reciproc.

Educația civică și socială, derulată prin proiecte, voluntariat și activități comunitare, oferă elevilor posibilitatea de a experimenta concret solidaritatea și implicarea în viața publică.

Valorile nu se predau, ci se trăiesc în fiecare zi, prin climatul educațional. O școală bazată pe respect, cooperare și comunicare deschisă devine un laborator de formare a cetățenilor responsabili.

Disciplinele umaniste, artistice și sociale contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a empatiei și a sensibilității estetice, în timp ce științele exacte cultivă perseverența, logica și rigoarea.

Activitățile de tip „Școala altfel”, parteneriatele educaționale și proiectele Erasmus sau ecologice au un impact major în consolidarea valorilor universale: toleranță, respect față de diversitate, grijă față de mediu și spirit european.

Trăim într-o epocă marcată de crize de sens și de relativizarea valorilor. Influența mediului online, a modelelor efemere și a presiunii sociale face tot mai dificilă misiunea școlii. De aceea, este esențial ca educația să se bazeze pe dialog autentic între profesori, elevi și părinți, pe coerență între valorile promovate și comportamentele observabile în viața școlii.

Integrarea educației emoționale, a consilierii psihologice și a programelor de dezvoltare personală devine o necesitate, nu un lux.

Școala este, înainte de toate, o școală a vieții. Ea formează nu doar profesioniști, ci oameni capabili să iubească, să respecte și să contribuie la binele comun. Într-o lume în care valorile par adesea estompate, școala rămâne locul în care se cultivă speranța, echilibrul și demnitatea umană.

Responsabilitatea noastră, ca educatori, este de a păstra viu idealul unei educații care să unească cunoașterea cu bunătatea, competența cu empatia, succesul cu moralitatea.

Bibliografie:

1. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
2. Cristea, S. (2018). *Dicționar de termeni pedagogici*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Iucu, R. (2016). *Managementul și leadershipul educațional*. București: Editura Polirom.
4. Jigău, M. (coord.) (2019). *Educația pentru valori în școala contemporană*. București: Institutul de Științe ale Educației.
5. Dewey, J. (2011). *Democrație și educație*. București: Editura Sigma.
6. Văideanu, G. (1988). *Educația la frontierele dintre milenii*. București: Editura Politică.

7. Ministerul Educației (2023). *Strategia Națională pentru Educație 2023–2030*. București: Guvernul României.

EDUCAȚIA ÎNTRE TRADIȚIE ȘI VIITOR PRIN OCHI DE COPIL

PROF.ED. TIMPURIE ABRUDAN MARIA RODICA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ BARSĂU DE SUS, SATU-MARE

Educația a fost dintotdeauna una dintre cele mai importante valori ale unei societăți. Ea reprezintă puntea dintre trecut și viitor, dintre experiența generațiilor de ieri și visurile celor de mâine. Privită prin ochii unui copil, educația nu este doar un drum presărat cu lecții și teme, ci o aventură care îl ajută să descopere lumea și pe sine.

Educația tradițională – temelia formării omului

În trecut, educația se baza mai mult pe disciplină, respect și învățarea prin repetiție. Profesorul era o autoritate, iar elevul învăța prin ascultare și efort constant. Valorile morale – cinstea, munca, respectul față de părinți și dascăli – erau considerate esențiale.

Chiar dacă metodele erau mai rigide, ele au construit generații puternice și responsabile, care au învățat să prețuiască munca și cunoașterea.

Educația modernă – o privire spre viitor

Astăzi, educația se transformă rapid. Tehnologia, internetul și inteligența artificială au devenit parte din procesul de învățare. Copiii pot învăța oricând și oriunde, iar profesorul devine mai degrabă un ghid decât o autoritate absolută.

Se pune accent pe gândirea critică, creativitate și colaborare. În loc să memoreze informații, elevii sunt încurajați să le înțeleagă, să le aplice și să le pună sub semnul întrebării.

Echilibrul dintre tradiție și viitor

Prin ochii unui copil, educația ideală ar trebui să fie un echilibru între cele două lumi: tradiția, care oferă rădăcini și valori, și viitorul, care deschide orizonturi și oportunități.

Copilul are nevoie și de manuale, dar și de tablete; de reguli, dar și de libertate; de profesori care inspiră, dar și de experiențe care îl ajută să gândească singur.

Rolul familiei și al școlii

Familia este prima școală, iar părinții sunt primii profesori. Ei transmit dragostea de învățătură, răbdarea și curiozitatea.

Școala continuă această misiune, oferind nu doar cunoștințe, ci și un loc în care copilul învață să fie parte dintr-o comunitate, să respecte și să comunice.

Educația este o călătorie între trecut și viitor, iar copilul este călătorul care le unește. Prin ochii săi, lumea se schimbă, dar valorile adevărate – respectul, bunătatea și dorința de a învăța – rămân aceleași.

Viitorul educației va fi luminos atâta timp cât vom ști să păstrăm învățămintele tradiției și să le combinăm cu curajul inovației.

Bibliografie

Cristea, Sorin – *Fundamentele științelor educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019.

1. Cucos, Constantin – *Pedagogie. Manual pentru clasa profesorilor*, Editura Polirom, Iași, 2017.
2. *Curriculum național pentru învățământul preuniversitar*, Ministerul Educației, București, 2020.

MODALITĂȚI DE INTEGRARE A INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ÎN ACTIVITATEA ȘCOLARĂ ȘI EXTRAȘCOLARĂ

Prof. Pop Mirela Emilia

Școala Gimnazială „Avram Iancu” Baia Mare, jud. Maramureș

Predarea cu ajutorul inteligenței artificiale a devenit o tendință în creștere, având potențialul de a aduce îmbunătățiri semnificative în procesul de învățare. Lucrarea prezintă modul în care inteligența artificială poate fi integrată în activitatea școlară și extrașcolară.

Copiii din generația Alpha sunt cei născuți după anul 2010 până în prezent, iar aceștia se diferențiază semnificativ de generațiile anterioare. Dacă te întrebi ce îi face speciali pe aceștia și cum se deosebesc de cei din alte tipuri de generații, vei descoperi că este vorba de mult mai mult decât anul nașterii.

Generația Alpha este prima care a crescut într-o lume complet digitală, unde tehnologia nu este doar un instrument, ci un mod de viață.

„Se consideră că fiecare generație își are propriile valori, obiective, atitudini, provocări și modele, iar caracteristicile unei generații se definesc prin expunerea la experiențe și influențe comune. Chiar dacă experiențele sunt diferite de la un spațiu cultural la altul, sociologii și psihologii contemporani vorbesc tot mai mult de trăsăturile generaționale ca despre niște repere care să ne ajute să înțelegem mai bine tinerii și, nu în ultimul rând, să adaptăm strategiile comunicaționale astfel încât procesele de formare să-și atingă scopurile”

Termenul inteligență artificială a apărut în anii '50 ai secolului trecut, dar a căpătat popularitate în prezent datorită dezvoltării tehnologiilor noi de stocare a datelor și a algoritmilor avansați de procesare a datelor.

Inteligența Artificială reprezintă o ramură a informaticii, cu ajutorul careia se construiesc mașini inteligente și se modelează inteligența umană.

Inteligența artificială „este privită ca element de bază al transformării digitale a societății cu o valoare strategică pentru educație și ca o prioritate pentru UE”

Tehnologiile informaționale educaționale pot îmbunătăți calitatea procesului educațional.

Profesorii de gimnaziu care vor să îi introducă pe elevi în domeniul Roboticii au de acum la dispoziție, gratuit, 12 activități de învățare cu aplicații practice ale acestora în viața de zi cu zi și programare în Scratch și GeoGebra. Cele 12 lecții multimedia au fost concepute de profesori români, cu respectarea curriculumului național și fac parte din programul „Scoala din Viitor” al Fundației Vodafone. Robotica este una dintre cele 4 tematici (Ecologie, Inteligență digitală, Robotica și Pregătiți pentru viitor) care conțin câte 12 lecții cross-curriculare de tip e-learning, pe care profesorii și diriginții le pot folosi atât în lecțiile normale din timpul anului școlar, în Săptămâna verde, în Școala Altfel, în programele remediale sau de tip Școală după școală, precum și ca elemente de conținut digital pentru disciplinele STREAM (Științe, Tehnologie, Citire/Scriere – Read/Write -, Inginerie – Engineering -, Arte, Matematică).

Profesorii care vor să aplice Robotica la clasă au la dispoziție ghidul didactic realizat de cadre didactice din România, ghid în care sunt detaliate competențele generale, competențele digitale, competențele specifice ale fiecărei activități, abilitățile dezvoltate în cadrul parcursurilor de învățare, precum și corespondența cu competențele-cheie din Curriculumul Național.

Pe parcursul celor 12 lecții/activități de învățare, elevii vor afla ce este un algoritm și cum sunt folosiți algoritmi în programarea roboților. Vor învăța folosirea sistemului binar pentru calcularea numerelor, vor vorbi despre diverse limbaje de programare și rolul programării în funcționarea dronelor și automatizarea meseriilor. Vor înțelege rolul roboților în explorarea spațială

și vor învăța despre importanța senzorilor infraroșii în funcționarea acestora. Tot în cadrul acestei teme, elevii vor vorbi despre casele inteligente, despre folosirea tehnologiilor moderne pentru a crea locuințe confortabile și eficiente energetic, vor învăța să programeze sisteme de iluminare folosind Scratch și să proiecteze o casă în Geogebra, aplicând cunoștințele de matematică și proiectare.

În parcurgerea fiecărei activități, elevii îl au ca ajutor pe roboțul V, cu care copiii interacționează alegându-și un avatar din 12 variante posibile.

Pentru a deschide fiecare lecție, elevii și profesorii pot lucra de pe tabletă, smartphone sau de pe calculator, cu conexiune stabilă la internet. Ei pot accesa activitățile multimedia fie accesând linkul de pe platformă, fie scanând codul QR aferent fiecărei lecții.

Cele 12 lecții/activități care compun tema Robotică sunt următoarele:

Activitatea 1: Mediul digital și activitatea umană

Activitatea 2: Mini curs de robotică

Activitatea 3: Case inteligente

Activitatea 4: Roboți casnici

Activitatea 5: Vehicule autonome și electrice

Activitatea 6: Creierul unui robot

Activitatea 7: Cloud computing și IoT

Activitatea 8: Roboți pentru incluziune

Activitatea 9: Instrumente virtuale și aplicații conexe

Activitatea 10: Dronele de ajutor

Activitatea 11: Protecția și prevenirea dezastrelor

Activitatea 12: Activități recreative și sportive

Am avut bucuria să particip la o sesiune de training din cadrul proiectului Școala din Viitor în 11 decembrie la Hotel Napoca, în orașul Cluj-Napoca, împreună cu două colegi din școala noastră alături de cadre didactice din județul Cluj și alte județe din zonă, doi reprezentanți JA Romania și un membru al Fundației Vodafone, sponsorul proiectului.

Recomand programul Școala din Viitor deoarece este o abordare transdisciplinară în care are loc integrarea IA în curriculum pentru dezvoltarea competențelor digitale și aplicarea cunoștințelor

teoretice în mod creativ. Prin integrarea IA în educație avem oportunitatea de a transforma modul în care elevii învață și își dezvoltă abilitățile.

Provocarea profesorilor este să devină facilitatori ai învățării prin tehnologie, stimulând gândirea critică și creativitatea.

<https://www.edupedu.ro/ghid-didactic-pentru-profesori-si-activitati-fascinante-pentru-elevii-lor-drone-roboti-senzori-programare-cloud-computing-iot-si-masini-electrice-resursele-educationale-digitale-sunt-gratuite/>

<https://educational.studiamsu.md/wp-content/uploads/2022/06/16.-p.96-100.pdf>

<https://www.novakid.ro/blog/copiilor-din-generatia-alpha/>

ROLUL ACTIVITĂȚILOR ȘCOLARE ȘI EXTRAȘCOLARE ÎN FORMAREA VALORILOR ÎN RÂNDUL ELEVILOR

prof. învă. primar Berlinger Maria

Școala Gimnazială „Avram Iancu” Baia Mare

Școala reprezintă una dintre cele mai importante instituții din viața unui individ. Dincolo de transmiterea cunoștințelor teoretice, rolul esențial al școlii este acela de a forma oameni, nu doar specialiști. Prin urmare, școala contribuie în mod direct la formarea valorilor morale, civice și sociale ale elevilor, pregătindu-i pentru viața în societate. Educația formală este completată de educația pentru valori, care are un impact profund asupra dezvoltării caracterului.

Valorile sunt principii, convingeri și norme după care ne ghidăm comportamentul. Ele pot fi morale (respect, onestitate, responsabilitate), sociale (solidaritate, toleranță) sau culturale (respectul pentru tradiție, diversitate, cultură). Valorile sunt învățate în familie, la școală și în societate, dar școala are un rol aparte deoarece este spațiul în care elevii sunt formați într-un cadru organizat și constant.

Profesorul nu este doar un furnizor de informații, ci și un model de conduită. Prin atitudinea, comportamentul și modul de relaționare cu elevii, profesorul transmite valori importante: corectitudine, empatie, perseverență. Elevii învață nu doar din ceea ce li se spune, ci mai ales din ceea ce văd.

Prin orele de dezvoltare personală, educație civică, dar și prin intermediul proiectelor educaționale sau a activităților de voluntariat, școala oferă contexte în care elevii pot înțelege și

exersa valori precum cooperarea, spiritul civic, respectul față de celălalt. Implicarea în astfel de activități contribuie la dezvoltarea simțului responsabilității și al apartenenței la comunitate.

Într-o societate democratică, formarea unor cetățeni activi, informați și responsabili este esențială. Prin discipline precum educația socială sau educația civică, elevii sunt învățați despre drepturi, responsabilități, respectarea legii și importanța implicării în viața comunității. Toate acestea sunt valori fundamentale pentru buna funcționare a societății.

În ciclul primar, formarea valorilor se realizează prin activități concrete, adaptate vârstei copiilor, care le permit să înțeleagă, să simtă și să trăiască anumite principii morale. În această etapă de vârstă, copiii învață cel mai bine prin joc, colaborare și exemple din viața de zi cu zi.

a) Povestiri și texte literare cu mesaj moral

Lectura poveștilor cu tâlc (ex: „Fata babei și fata moșneagului”, „Punguța cu doi bani”, „Ursul păcălit de vulpe”) este un mijloc eficient de a discuta despre valori precum corectitudinea, generozitatea, hărnicia sau respectul. Învățătorii pot folosi aceste texte pentru a-i provoca pe elevi să reflecteze asupra comportamentului personajelor și să tragă concluzii.

b) Jocuri de rol și scenete

Jocurile de rol îi ajută pe copii să înțeleagă mai bine empatia, toleranța sau responsabilitatea. De exemplu, un exercițiu în care copiii joacă rolul unui coleg nou sau al unui copil cu dizabilități poate deschide discuții despre acceptare și incluziune.

c) Proiecte de grup și munca în echipă

Prin activități în echipă (colaje, proiecte tematice, concursuri pe grupe), elevii învață să colaboreze, să respecte opiniile celorlalți și să-și asume un rol în cadrul grupului. Asemenea activități dezvoltă spiritul de echipă și cooperarea, valori esențiale în viață.

d) Activități de voluntariat și responsabilizare

Chiar și la vârste mici, copiii pot fi implicați în mici acțiuni de voluntariat, cum ar fi: strângerea jucăriilor pentru copii nevoiași, colectarea de materiale reciclabile sau plantarea de flori în curtea școlii. Astfel de inițiative dezvoltă simțul civic și responsabilitatea față de

mediu și comunitate.

e) Regulile clasei

Încă din clasa pregătitoare, elevii pot participa la stabilirea unor reguli ale clasei. Acest „contract educațional” îi învață respectul față de reguli, consecvența și importanța unui comportament adecvat. Atunci când regulile sunt asumate împreună, copiii sunt mai motivați să le respecte.

Școala are un rol central în formarea valorilor elevilor. Mai mult decât o instituție de învățământ, școala este un spațiu al formării umane, al cultivării respectului, demnității și responsabilității. O societate sănătoasă pornește de la o educație solidă, iar o educație solidă înseamnă și o educație pentru valori. Așadar, formarea unui tânăr începe cu lecțiile de viață învățate la școală.

Bibliografie:

- Vlăsceanu, Gheorghe (coord.), Neculau, Adrian, *Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact*, Editura Polirom, Iași, 2002.
- Marcu, V., Orșan, F., Deac, A. E., *Managementul activităților extracurriculare*, Universitatea din Oradea, 2003.
- Eleonora Rădulescu & Anca Tirca, *Educația civică prin activități extrașcolare cu caracter interdisciplinar. Ghid pentru profesori și elevi*, Editura Polirom, 2004

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Vele Anca Anamaria,

Școala Gimnazială "Avram Iancu" Baia Mare

Învățământul românesc s-a clădit, de-a lungul timpului, pe valori fundamentale care au format generații întregi de oameni educați, responsabili și devotați idealului cunoașterii. Tradiția

școlii românești este strâns legată de respectul pentru educație, de rolul nobil al dascălului și de credința că prin învățatură se construiește o națiune puternică și demnă. De la primele forme de școală — cele din mănăstiri și biserici, unde scrisul și cititul se învățau cu răbdare și respect față de carte — până la marile reforme ale secolelor XIX și XX, educația românească a fost întotdeauna un simbol al progresului și al unității naționale.

Cea mai veche școală românească cunoscută a fost întemeiată în secolul al XV-lea, la mănăstirea Putna, din Moldova, de domnitorul Ștefan cel Mare. A fost atestată documentar în jurul anului 1460–1466. Era o școală mănăstirească, adică funcționa în incinta mănăstirii. Aici învățau tinerii scrierea, citirea, gramatica și limba slavonă (limba cărților bisericești din acea vreme). Erau pregătiți viitori preoți, dascăli și copişti (cei care scriau cărți de mână). Aici, călugării îi învățau pe tineri să scrie, să citească și să traducă texte religioase din slavonă și greacă. Mănăstirea Putna a devenit, astfel, un important centru de cultură și spiritualitate românească. În Țara Românească, prima școală a fost înființată la mănăstirea Dealu, în apropiere de Târgoviște, în anul 1508, de domnitorul Radu cel Mare. La această școală a lucrat Macarie, primul tipograf de pe teritoriul României, care a tipărit primele cărți religioase. Această școală a fost un adevărat centru de cultură și tipografie. Puțin mai târziu în anul 1640, domnitorul Vasile Lupu a întemeiat la Iași școala de la mănăstirea Trei Ierarhi, care a devenit o academie domnească. Aici se predau limbi străine (greaca și latina), filozofie, teologie și retorică. A fost una dintre cele mai importante instituții de învățământ din Moldova. Câteva decenii mai târziu, în 1707, domnitorul Antioh Cantemir a reorganizat Academia Domnească de la Iași. Aici învățau tinerii boieri, preoți și viitori dascăli. Profesorii erau adesea aduși din Grecia sau din Constantinopol, iar nivelul învățaturii era ridicat pentru acea vreme. În secolul al XVIII-lea, au început să apară școli satești în mai multe regiuni ale țării, în Moldova, Țara Românească și Transilvania. Aceste școli erau modeste, dar foarte importante: copiii învățau să scrie, să citească și să socotească. În această perioadă au apărut și primele abecedare și manuale în limba română.

Inovarea învățământului românesc a început odată cu reformele din secolul al XIX-lea, când România a intrat într-o etapă de modernizare. Domnitorul Alexandru Ioan Cuza a promulgat Legea instrucțiunii publice, care a fost un pas uriaș spre modernizarea educației. Această lege aducea următoarele noutăți: învățământul primar gratuit și obligatoriu pentru toți copiii, înființarea școlilor de stat, nu doar a celor bisericești, crearea Ministerului Instrucțiunii Publice, organizarea învățământului pe niveluri: primar, secundar și superior. Acesta este considerat momentul de început al inovării învățământului românesc modern.

După Marea Unire din 1918, sistemul de învățământ s-a extins la nivelul întregii țări. Au fost introduse noi discipline, s-au tipărit manuale unice și s-au format profesori prin școlile normale. Se punea accent pe educația morală și civică și pe formarea caracterului elevilor. În perioada comunistă, sistemul educațional s-a reorganizat după model sovietic, învățământul a devenit centralizat și obligatoriu, s-au introdus manuale unice, planuri de învățământ comune și discipline tehnico-științifice, s-a pus accent pe educația ideologică și profesională. Deși ideologic, această perioadă a adus și extinderea accesului la educație și alfabetizarea masivă a populației.

După Revoluția din 1989, învățământul românesc a intrat într-o nouă etapă de inovare reală și adaptare europeană. Noutăți majore promovate sunt: introducerea curriculumului modern și a manualelor alternative, accent pe creativitate, gândire critică și competențe, tehnologia și calculatorul în procesul de învățare, reforma programelor și a metodelor de predare, alinierea la sistemul european de educație (după aderarea la Uniunea Europeană, în 2007). Perioada pandemiei (2020) a accelerat masiv digitalizarea educației, s-au folosit platforme online (Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams), profesorii au început să folosească instrumente digitale, table interactive, aplicații educaționale, a apărut „Educația hibridă” – o combinație între învățarea clasică și cea online. Aceasta este etapa actuală a inovării tehnologice și pedagogice în școala românească.

Introducerea tehnologiei în școală a schimbat fundamental modul de predare și învățare. Astăzi, tableta, laptopul și tablourile interactive au devenit mijloace obișnuite de predare, iar platformele educaționale online (Google Classroom, Edu.ro, Microsoft Teams, etc.) permit accesul la lecții, teme și resurse digitale. Tehnologia facilitează învățarea la distanță, colaborarea în timp real și accesul egal la informație, indiferent de locul în care se află elevul. Modelul tradițional, axat pe profesor ca „transmițător de informații”, este înlocuit tot mai mult de unul centrat pe elev, care devine participant activ la propria formare. Se pune accent pe dezvoltarea gândirii critice și a capacității de rezolvare a problemelor, încurajarea creativității și a inițiativei personale, învățarea prin proiecte, jocuri educative și experiențe practice. Școala modernă nu mai urmărește doar transmiterea de informații, ci și formarea omului întreg. Prin activități de dezvoltare personală, consiliere și educație emoțională, elevii învață să își recunoască și să își gestioneze emoțiile, să comunice eficient și să colaboreze. Se promovează valori precum toleranța, respectul, empatia și incluziunea. Școala românească de astăzi se conectează tot mai mult cu societatea, prin, parteneriate educaționale cu organizații, muzee, ONG-uri sau firme; participarea la programe internaționale (Erasmus+, eTwinning);

Concluzie

Adevărata valoare a sistemului de învățământ constă, însă, în echilibrul dintre vechi și nou. Tradiția fără inovație riscă să devină rigidă, iar inovația fără tradiție riscă să piardă sensul și identitatea. Doar îmbinând rădăcinile trecutului cu energia prezentului putem construi o educație care să răspundă nevoilor viitorului. Școala românească are menirea de a forma oameni competenți, dar și buni, critici, dar și empatici, curioși, dar și ancorați în valori. Astfel, învățământul românesc nu trebuie privit doar ca un sistem de transmitere a cunoștințelor, ci ca un spațiu al devenirii umane, unde fiecare generație își lasă amprenta, ducând mai departe moștenirea spirituală a celor care au crezut în puterea educației. Tradiția ne oferă rădăcini, inovația ne dă aripi. Împreună, ele clădesc viitorul educației românești.

Bibliografie:

1. Băluță, Gheorghe (1982). Pagini din trecutul școlii românești. București: Editura Științifică și Enciclopedică.
2. Cucoș, Constantin (2014). Pedagogie. Perspective actuale. Iași: Editura Polirom.
3. Cucui, Gheorghe (2015). Sistemul de învățământ românesc între tradiție și modernitate. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. Miclea, Mircea (2003). Educația în tranziție: modele și reforme. Cluj-Napoca: Editura ASCR.
5. Ministerul Educației Naționale (2011, actualizată 2023). Legea Educației Naționale nr. 1/2011. Monitorul Oficial al României.
7. Onu, Gheorghe (2000). Istoria învățământului din România. București: Editura Didactică și Pedagogică.

POVESTEA LUI AVRAM IANCU

Prof. Pop Raluca Mădălina

Prof. Iakab Anamaria Tatiana

Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Grădinița cu Program Prelungit Step By Step Baia Mare

A fost odată, demult, în inima munților Apuseni, un băiat voinic pe nume Avram Iancu. El iubea foarte mult pădurea, izvoarele și cântecele oamenilor din satul lui.

Când a crescut mare, Avram Iancu a devenit un adevărat prieten al moșilor (oamenii din munți). El îi asculta atunci când erau necăjiți și le dădea curaj.

Avram Iancu purta mereu pălărie neagră și straie albe de moț și cânta frumos din fluier.

Copiii îl iubeau, pentru că se juca cu ei și le spunea povești.

Dar cel mai mult, Avram Iancu voia ca toți oamenii să fie liberi și fericiți. El le spunea moșilor:

— „Stați cu fruntea sus, pentru că sunteți oameni vrednici și buni!”

Și așa, Avram Iancu a rămas în amintirea tuturor ca eroul moșilor, un om care și-a iubit neamul și munții ca pe ochii din cap.

De atunci, oamenii încă îi cântă cântece și îl pomenesc cu drag, pentru că a fost un om curajos, bun și drept.

Fluierul lui Avram Iancu încă pare să răsunе prin munți, ca o poveste frumoasă spusă de vânt copiilor.

ÎNVĂȚĂM ÎMPREUNĂ: TRADIȚII ȘI NOUȚĂȚI LA GRĂDINIȚĂ

Prof.ATES NADEA

GRADINITA P.N. nr.12,ARAD

Educația preșcolară este primul pas important în viața copiilor. La grădiniță, cei mici învață prin joc, explorare și experiențe creative. În același timp, păstrăm tradițiile românești, cum ar fi poveștile, cântecele și obiceiurile, dar folosim și metode moderne pentru a face învățarea mai distractivă și mai eficientă.

Tradiții la grădiniță

1. Povești și cântece tradiționale

Copiii învață prin povești populare și cântece vechi, care transmit valori și obiceiuri românești. Astfel, învățăm să ne cunoaștem rădăcinile și să respectăm tradițiile.

2. Sărbători și obiceiuri

Organizarea activităților legate de sărbători tradiționale, precum Crăciunul, Paștele sau Ziua Mărțișorului, ajută copiii să se familiarizeze cu cultura și obiceiurile românești.

3. Activități practice

Atelierele de creație, desenul, modelajul sau jocurile de rol sunt metode clasice prin care copiii dezvoltă abilități practice și sociale.

Noutăți și inovații în grădiniță

1. Tehnologia în învățare

Folosirea tabletelor, aplicațiilor educative și materialelor multimedia ajută copiii să învețe într-un mod interactiv, stimulând curiozitatea și creativitatea.

2. Metode moderne de predare

În loc de predarea clasică, educatoarele folosesc jocuri, activități pe echipe și proiecte simple care îi ajută pe copii să gândească, să exploreze și să comunice mai bine.

3. Învățarea prin experiență

Excursiile, vizitele la muzee sau activitățile în natură permit copiilor să învețe prin experiențe reale, legând cunoștințele de lumea din jur. Voi prezenta un eseu scurt

POVEȘTI DE IERI ȘI JOCURI DE AZI

PROF.ATES NADEA

Într-o seară liniștită, copiii din **Grădinița Strunilor Veseli** s-au așezat în cerc, ca odinioară, **la gura sobei**, unde doamna Nadea le citea povești cu zâne, spiriduși și animale vorbitoare. Fiecare poveste avea învățăminte despre prietenie, curaj și bunătate, așa cum făceau bunicii odinioară.

A doua zi, în același cerc, copiii au descoperit că poveștile pot fi și **interactive**. Cu tabletele lor colorate, au desenat personajele din povești, au inventat jocuri în care zânele trebuiau să traverseze păduri pline de obstacole și au creat mici povești animate. Luca a desenat un urs care cânta la vioară, iar Maria a inventat o prințesă care salva fluturii din grădină.

Astfel, copiii au învățat să lege **tradiția de azi**: poveștile vechi le dezvoltă imaginația și valorile morale, iar jocurile și tehnologia îi ajută să fie creativi și să comunice cu prietenii. La finalul zilei, toți au cântat împreună cântece vechi românești, iar râsetele lor s-au auzit până în curtea grădiniței.

Morala poveștii: Poveștile de ieri și jocurile de azi se pot împleti armonios. Astfel, copiii învață cu bucurie, își păstrează rădăcinile și explorează lumea cu imaginație și creativitate.

Bibliografie

1. Bocoș, M. „Educația timpurie în România”, Editura Didactică și Pedagogică, 2019.
2. Ministerul Educației și Cercetării, „Ghid pentru educația preșcolară modernă”, 2021.
3. Dincă, M. „Metode inovative în grădiniță”, Editura Polirom, 2020.

CU ELEVII, PE DRUMUL LUNG AL CUNOAȘTERII PLANTELOR

Prof. NICOLAE EMIL-BOGDAN

Școala Gimnazială „PETRE MĂNĂRCESCU” Lipovu

Abordăm această temă, printre altele, pornind de la preocupările copiilor de cunoaștere a florei spontane, dar și de la cunoștințele acestora asimilate anterior, practic, din propriile gospodării și localitate, sau din studierea unor discipline cu conținut biologic în învățământul primar.

Astfel, ei aveau noțiunea de relief – forme ale suprafeței Pământului: șesul / câmpia, colorată cu verde; dealul (cu poale, coastă și culme) colorat cu galben și muntele de diferite înălțimi și acoperit cu păduri, pe hartă, de culoare maronie – și cunoșteau, în general, plantele de cultură, vegetația din fiecare zonă.

Trăind la câmpie, au observat și existența, din loc în loc, a unor ridicături de pământ (movile), servind, cândva, ca observator, puncte de reper (topografic) în teren, și știu ce plante de cultură se cultivă și s-au cultivat în zonă.

Dintotdeauna, au predominat cerealele: grâul, porumbul, orzul ș.a., pentru boabe în hrana omului și animalelor, pentru paie și coceni ca așternut și hrană pentru vite; ca materie primă pentru ramuri ale industriei alimentare, sau pentru fabricarea hârtiei (paiele).

Despre plantele prășitoare – care se cultivă în rânduri diferențiate între 40 – 100 cm : porumb, cartof, sfeclă de zahăr, floarea soarelui etc – elevii știu că acestea se prășesc, manual sau mecanic, pentru combaterea buruienilor și afânarea solului, pentru obținerea de producții mari. Observă că nu se mai cultivă în zonă, în ultimele decenii, sfecla de zahăr (plantă tehnică) și nici cartofi pe suprafețe mari, și știu de la părinți și bunicii lor unele date văzute ca fiind curiozități. Află, de pildă, că, în culturile de porumb, din loc în loc, la 5-6 m pe rând se puneau câteva boabe de fasole lângă o plantă, unde creștea și se dezvoltă un vrej bogat în păstăi, lângă și agățat de tulpina porumbului. În același timp, omul proprietar al terenului obișnuia să însămânțeze pe margini câte un rând de sorg (tătar, din care confecționa măhuri pentru casă) și pe alte rânduri de porumb, la distanțe de câteva zeci de metri, semințe de floarea-soarelui, ale cărei plante, la maturitate, frunzele, destul de mari, serveau tocate, pentru hrana rășișoarelor și bobocilor de gâscă.

Au aflat și de cultura dovlecilor – pe la mijlocul terenului, pentru a nu fi ”furați” – și a cânepii (din familia textilelor), în capul locului pe o suprafață de câteva zeci de m² (în funcție de lățimea terenului), cânepă care, recoltată, este făcută mănunchiuri și introdusă în apa pârâului Jivan, câteva săptămâni, pentru a fi ”topită”.

Odată topită și scoasă din apă, cânepa era supusă unui șir de operații: după uscarea la soare, mănunchiurile erau ”bătute” cu maiul în puiă și melițate (instrumente confecționate din lemn), ”dărăcite” (un suport din lemn cu dinți metalici ascuțiți), făcându-se fuioare, din care firele toarse foloseau la țesut pânză pentru îmbrăcăminte (cămăși, indispensabili) sau pentru confecționarea c e r g i l o r , traistelor, desagilor.

Este locul să menționăm că toate cele prezentate imediat mai sus au fost greu de receptat și de imaginat de către copii, dar intenția noastră a fost aceea de a arăta că plantele respective au fost cândva utile omului cu aproape un secol în urmă, și cum a evoluat societatea în timp.

De fapt, studiind, în clasa a V-a, botanica, elevii sunt familiarizați, treptat, cu noțiuni de clasificare - plante inferioare și superioare cu rădăcină, tulpină, frunză; plante anuale, bienale, perene, plante lemnoase (la care se schimbă numai frunzele, anual sau la câțiva ani).

Treptat, vor cunoaște și alte clasificări / denumiri din alte ramuri / discipline, cum am mai spus, Fitotehnie și Horticultură: plante furajere (leguminoase și graminee, perene și anuale), industriale (oleaginoase, textile), plante medicinale (cultivate sau sălbatice), sau plante ornamentale și plante melifere.

Pomii fructiferi cultivați pe suprafețe special amenajate, s-au împuținat, cu excepția unui lot din cadrul unei societăți agricole, redus fiind și numărul celor din curțile și grădinile oamenilor: mai mulți pruni, caiși și zarzări, meri, puțini și foarte puțini vișini, cireși, gutui, cireși și nuci, pe cale de dispariție corcodușul și piersicul.

Fie crescuți în câmpie, fie pe dealuri, pomii și arbuștii fructiferi dau fructe bogate în zahăr și vitamine, care se consumă proaspete sau preparate în marmeladă, gem sau dulceață.

În zona noastră, amintim că se găsesc în preajmă sau în apele Desnățuiului și afluenții lui, ale Jivanului, plante iubitoare de apă. Sălciile pletoase, papură, răchita, plopul, lintița, mătasea broaștei și, mergând mai jos spre Dunăre și Delta și bălțile din juru-i, întâlnim, stuful și nufărul, unele ocrotite de lege.

Înainte de a face un pas spre înălțimi, treptat, către deal, să nu neglijăm vegetația naturală a câmpiei, necultivată; cele mai multe buruieni – ciulinul, corneagul, pirul, pălămida, neghina etc. care cresc pe șanțuri, pe marginea dar și în mijlocul culturilor, pe care omul le distruge, atunci când îngrijește plantele folositoare. Să nu omitem, de asemenea, în câmpie, locul și rolul legumelor și zarzavaturilor (ardei, ceapă, morcov, castraveți, varză, fasole), ca alimente hrănitoare și gustoase pentru om și materie primă pentru conservele de legume.

Deși nu avem o pădure proprie terenului actual delimitată al ÎNTORSURII – decât spre vest la 1,5 km, către comuna Perișoru, și la 2,5 – 3 km N-V, LUNCA Radovanului, în stânga pârâului Desnățui - am considerat că e necesar să stăruim mai mult asupra terenurilor ocupate de acestea – tipuri, funcții materiale și nemateriale, reliefind sumar, și legătura dintre plante și animale din păduri și pajiști.

Familiarizați cu noțiunea/sintagmă *vegetația forestieră*, elevii și-au însușit cele trei zone – alpină, forestieră și silvostepă – dar și ce este *liti*er a (pădurea moartă); stratul de frunze, ramuri uscate, flori veștede și frunzele căzute pe sol, care protejează solul de îngheț, șiroaiele de apă, absoarbe apa și menține umezeala. Copiii au fost mișcați sufletește când au văzut, în Lunca Radovanului, cum la umbra copacilor și între arbuștii mai mari unde pătrundea lumina, creșteau niște plante mici: ghiocelul, viorea, tămâioara, toporașii și brebeneii.

Astfel, dincolo de producția de lemn și derivatele acestuia, dincolo de mătasea artificială, cauciucul, medicamentele, hârtia, plăcile aglomerate și glucoza obținute de la unii arbori, fructele de pădure – măceșe, afine, fragi, zmeură și murele – constituie materie primă pentru siropuri, alături de molid, pin, mesteacăn și cătina albă.

Aceeași mare importanță au și funcțiile nemateriale: în protecția solului/ *hidrologică* – reglarea debitelor apelor și infiltrarea în sol (pentru terenurile în pantă, 70%, arborii consolidează solul prin rădăcini) -, *climatică* – reducerea / creșterea temperaturii, vara și iarna, reducerea vitezei vânturilor și umiditatea atmosferică -, *sanitară* – rolul depoluant al arborilor, filtru pentru praf și reducerea zgomotelor, și, în sfârșit *estetică* și *recreativă* prin producerea oxigenului, a compoziției aerului împotriva factorilor stresanți.

Vorbind despre pajiști, ca ecosisteme terestre, cu vegetație ierboasă perenă – naturale și amenajate, alpine, subalpine, de stepă (după altitudine), elevii aveau în imagine mai ales pe cea din zona noastră RADOVAN – VALEA-REA, cu plantele menționate mai înainte, profesorul făcând remarcă umidității deficitare, a solului înghețat, acoperit puțin timp cu zăpadă, deci a structurii, concluzionând că, pentru a rezista la secetă, rădăcinile sunt adânci, limbul frunzelor redus și frunzele acoperite cu ceară și au un ciclu de viață scurt, corespunzător perioadei umede.

Prin discuții aprinse pe marginea celor observate, s-a stăruit mult și pe tema *legăturii* dintre *plante* și *animale*, elevii completându-se reciproc prin răspunsurile lor. Dacă plantele verzi prepară din substanțele minerale, apă și bioxid de carbon și constituie adăpost pentru animale – vezi găurile și scorburile ciocănitorelor și veverițelor în trunchiurile copacilor – și păsările distrug omizile, viermii, insectele și gândacii, cele răpitoare distrug rozătoarele, iar cele de baltă duc pe picioare, în cioc sau pe pene, fructele, semințele pentru înmulțire

BIBLIOGRAFIE:

„STUDIUL PLANTELOR UTILE DIN ZONA ÎNTORSURA. IMPLICAȚIILE METODICE ALE TEMEI LA LECȚIILE DE BIOLOGIE” , Nicolae Emil-Bogdan, Editura SITECH, CRAIOVA, 2019.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor Dinu Alexandra,

Școala Postliceală FEG Pitești

Școala, ca instituție fundamentală a societății moderne, îndeplinește o dublă funcție: transmiterea cunoștințelor și formarea valorilor. În timp ce dimensiunea cognitivă a educației a fost mult timp dominantă, dimensiunea axiologică (valorică) devine tot mai importantă într-un context social marcat de pluralism cultural, crize de sens și transformări rapide.

Formarea valorilor morale, civice și culturale este un proces complex ce presupune interacțiunea dintre curricula formală, mediul educațional și modelul oferit de cadrele didactice.

Prin urmare, școala nu este doar un spațiu de instruire, ci și unul de construcție identitară și de transmitere a patrimoniului valoric al societății.

Conceptul de valoare în educație

Valorile reprezintă „repere axiologice care orientează comportamentele, deciziile și atitudinile indivizilor într-un context social dat”. În educație, ele se manifestă prin scopuri formative: respectul, responsabilitatea, toleranța, solidaritatea, libertatea, demnitatea umană etc. Potrivit lui Dewey, educația este „procesul prin care societatea își perpetuează propriile idealuri și standarde morale”. Din această perspectivă, școala devine mecanismul prin care valorile colective sunt interiorizate și transformate în conduite individuale.

Rolul școlii în formarea valorilor se concretizează prin mai multe funcții esențiale:

- funcția de transmitere culturală; școala asigură continuitatea tradițiilor și a patrimoniului cultural național, integrându-le în formarea identității elevilor. Disciplina „Educație civică” sau „Cultură și societate” contribuie la cunoașterea valorilor fundamentale ale democrației, ale statului de drept și ale culturii românești ;

- funcția de socializare; prin interacțiunea cu colegii, profesorii și normele școlare, elevul învață comportamente sociale, modele de cooperare și reguli morale. Această funcție este susținută de cadrul normativ și de curriculumul ascuns — ansamblul valorilor transmise implicit prin cultura organizațională a școlii;

- funcția formativă și morală; școala modelează conștiința morală prin activități educative, dezbateri etice și experiențe de învățare colaborativă. Educarea responsabilității, empatiei și spiritului civic devine parte integrantă a formării personalității.

Conform lui Potolea, „educația valorilor nu se reduce la predare morală, ci presupune trăirea, reflectarea și asumarea lor în contexte autentice”;

Factorii care influențează formarea valorilor în școală: curriculumul formal – prin obiectivele educaționale și conținuturile disciplinare; mediul educațional – relațiile profesor–elev, climatul clasei, cultura școlii; exemplul personal al cadrului didactic – „modelele axiologice” sunt internalizate prin identificare și imitație; influențele externe – mass-media, rețelele sociale, familia, comunitatea; proiectele extracurriculare – voluntariatul, educația pentru cetățenie democratică, campaniile de responsabilizare socială.

Societatea actuală se caracterizează prin pluralism, globalizare și digitalizare, elemente care transformă radical modul de formare a valorilor.

Internetul și rețelele sociale pot fi surse de informație, dar și de confuzie morală. De aceea, școala trebuie să dezvolte competențe axiologice și critice, permițând elevilor să filtreze mesajele și să-și construiască propriul sistem de valori bazat pe discernământ.

În plus, educația pentru cetățenie globală și sustenabilă devine o componentă tot mai relevantă în politicile curriculare europene. Profesorul este principalul agent al educației axiologice. El nu doar transmite cunoștințe, ci modelează atitudini și comportamente. După cum subliniază Iucu, „profesorul contemporan trebuie să fie formator de valori, nu doar evaluator de performanțe”. Prin atitudinea sa, prin modul de comunicare și prin stilul de predare, profesorul creează un climat axiologic în care elevii pot interioriza valorile morale și sociale fundamentale: respectul, cooperarea, toleranța și responsabilitatea civică.

Pentru a consolida rolul școlii în formarea valorilor, sunt necesare:

- integrarea educației valorilor în toate disciplinele, nu doar în cele umaniste;
- dezvoltarea competențelor etice și civice prin proiecte interdisciplinare;
- formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației axiologice;
- promovarea parteneriatului școală–familie–comunitate pentru coerența mesajului educativ;

- introducerea evaluării formative a comportamentelor valorice, nu doar a rezultatelor cognitive.

Rolul școlii în formarea valorilor este unul fundamental și multidimensional, deoarece educația nu se reduce la transmiterea de cunoștințe, ci presupune formarea unei personalități integrate, capabile să gândească critic, să acționeze etic și să se raporteze responsabil la comunitate. Într-o epocă dominată de pluralism cultural, globalizare și tehnologizare, școala rămâne una dintre puținele instituții care poate asigura continuitatea valorilor umane și a identității culturale. Prin natura sa, școala este un spațiu de socializare și interiorizare a valorilor. Ea funcționează ca un microcosmos social unde se exersează comportamente, se trăiesc situații de cooperare, conflict, respect și responsabilitate.

Astfel, procesul educațional devine o formă de „laborator moral”, în care elevul nu doar învață despre valori, ci le experimentează și le asumă prin participare activă. Formarea valorilor presupune, deci, o dublă dimensiune: cognitivă (înțelegerea sensului valorilor) și afectiv-volitivă (trăirea și aplicarea lor în practică). Cadrele didactice au o misiune esențială în procesul axiologic: ele sunt mediatori între valori și elevi. Profesorul nu este doar un transmițător de conținuturi, ci un model moral care influențează prin exemplul personal.

După cum subliniază Iucu (2020), eficiența educației valorilor depinde de congruența dintre ceea ce profesorul predică și ceea ce trăiește.

În această perspectivă, se impune consolidarea formării etice și pedagogice a profesorilor, astfel încât aceștia să devină promotori ai unei culturi școlare bazate pe respect, echitate, responsabilitate și cooperare.

Într-un mediu digital în care valorile se negociază rapid și uneori superficial, școala are responsabilitatea de a dezvolta alfabetizarea valorică și etică digitală.

Elevii trebuie să învețe să evalueze critic informațiile, să manifeste empatie și responsabilitate în mediul online și să-și construiască o identitate morală coerentă în fața presiunilor sociale și virtuale. Acest demers impune ca educația pentru valori să se extindă dincolo de sala de clasă, integrându-se în activitățile extracurriculare, în proiecte de voluntariat și în parteneriatele comunitare.

Educația valorilor nu poate fi lăsată la voia întâmplării sau la inițiativa individuală a profesorilor. Este nevoie de o strategie națională de formare axiologică, integrată în curriculumul tuturor disciplinelor, nu doar în cele socio-umane. Documentele internaționale (UNESCO, 2022) și strategiile educaționale românești subliniază că dezvoltarea competențelor civice și etice trebuie considerată obiectiv major al politicilor educaționale. Astfel, promovarea valorilor precum

echitatea, libertatea, respectul pentru diversitate și solidaritatea socială devine o dimensiune a calității educației.

În sinteză, școala este principalul agent instituțional de formare axiologică într-o lume aflată în transformare. Prin curriculum, relații educaționale și modele morale, ea formează indivizi capabili să gândească autonom, să coopereze și să contribuie la binele comun.

Educația valorilor nu este o dimensiune secundară a învățământului, ci esența sa profundă, pentru că fără valori, cunoașterea își pierde sensul social și uman.

Așadar, rolul școlii în formarea valorilor trebuie privit nu doar ca o obligație profesională, ci ca o misiune culturală și morală, care asigură coeziunea socială, continuitatea civilizației și dezvoltarea integrală a ființei umane. Într-un context global marcat de incertitudine, școala rămâne locul în care valoarea umană se cultivă, se protejează și se reinventează.

Bibliografie

Cristea, S. (2018). Fundamentele pedagogiei. Teoria generală a educației. Editura Didactică și Pedagogică.

Cristea, S. (2021). Pedagogia valorilor. Editura Polirom.

Cucoș, C. (2017). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Iași: Editura Polirom.

Dewey, J. (2008). Democracy and Education. New York: Macmillan. (ediția originală 1916)

Iucu, R. (2020). Formarea cadrelor didactice în societatea cunoașterii. București: Editura Universității din București.

UNESCO. (2022). Reimagining our futures together: A new social contract for education. Paris: UNESCO Publishing.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA MORALĂ A ELEVILOR

Prof. înv. primar, Maftei Viorica

Prof. înv. primar, Dulgheru Mariana

Școala Gimnazială Sirețel – Iași

Inima copilului este un pământ ce nu poate fi lăsat necultivat. Familia, școala și alte instituții de învățământ sunt datoare să implanteze în copil valorile și normele morale. Scopul fundamental al educației morale constă în formarea și dezvoltarea caracterului,

respectiv a individului ca subiect moral care gândește și acționează în spiritul cerințelor și regulilor moralei sociale.

J. Locke consideră educația morală drept „scop esențial al educației”.

Rolul școlii în formarea valorilor este unul esențial și complex, deoarece școala nu oferă doar cunoștințe teoretice, ci contribuie în mod direct la dezvoltarea caracterului, a atitudinilor și a comportamentelor elevilor.

Valorile sunt principii sau convingeri care ghidează comportamentul oamenilor. Ele ne ajută să distingem între bine și rău, între ceea ce este corect și incorect. Printre cele mai importante valori se numără: respectul, onestitatea, responsabilitatea, solidaritatea, toleranța, empatia și spiritul civic.

Acestea se formează treptat, în familie, în comunitate, dar mai ales în școală, unde elevii petrec o mare parte din timpul lor și sunt ghidați de profesori, exemple și reguli clare. Formarea profilului moral începe în primii ani ai copilăriei și se consolidează pe tot parcursul vieții.

Educația morală este una dintre cele mai importante laturi ale educației.

Școala reprezintă factorul instituțional specializat în formarea și devenirea morală a omului. Educația morală desfășurată în școală urmărește pe de o parte, dotarea copilului cu informații, principii și reguli de acțiune fundamentate pe valori morale ferme, iar pe de altă parte, asigurarea pe această bază a unei cât mai bune consistente etice între ceea ce gândește, ce simte și ce face efectiv elevul.

Educația morală de tip școlar se bazează în realizarea sa pe respectarea unor principii didactice ferme, reprezentând norme care orientează conceperea și desfășurarea acțiunilor de formare a profilului moral al elevilor. Din sistemul principiilor educației morale fac parte:

1. *Principiul caracterului experiential al realizării educației morale* - realizarea educației morale se va baza atât pe valorificarea unor situații de viață ale elevilor, cât și pe îmbogățirea acestora ca urmare a antrenării elevilor în diferite activități cu conotații morale.

2. *Principiul îmbinării exigenței față de copii cu indulgența și respectul față de aceștia* - afirmarea explicită a sentimentului de încredere în judecata și conduita morală a elevilor și asigurarea unui echilibru optim, situațional determinat, între indulgență și exigență, evitându-se extremele.

Școala este locul unde copiii din medii diferite învață să se accepte unii pe alții, indiferent de religie, etnie sau statut social. Profesorii pot combate stereotipurile și prejudecățile, promovând toleranța și respectul.

3. *Principiul organizării morale a colectivului de elevi* - existența unor preocupări constante a cadrului didactic pentru dimensionarea relațiilor interpersonale ale elevilor, la nivelul clasei sau în afara acesteia, în conformitate cu valorile și normele morale.

Activitățile de grup, proiectele comune, competițiile sau voluntariatul școlar dezvoltă abilități sociale și valori precum cooperarea, responsabilitatea și empatia.

4. *Principiul sprijinirii pe elementele pozitive ale personalității elevilor* - desfășurarea acțiunii educative de formare a moralității elevilor se va realiza concomitent, atât în sensul identificării și consolidării elementelor pozitive din personalitatea elevului prin întărire pozitivă, recompense și încurajări, cât și relativ la valorificarea potențialului formativ al acestor componente în direcția eliminării elementelor negative, prin sistemul întăririlor negative, respectiv a sancțiunilor și dezaprobării.

5. *Principiul sugestiei pozitive* - reglementările de ordin moral vor fi formulate prin intermediul unor sfaturi sau recomandări de forma sugestiei și îndemnului acțional pozitiv, evitându-se pe cât posibil transpunerea acestora în termeni de restricționare acțională sau interdicții care pot declanșa instantaneu opoziția subiectivă a elevului față de aceste reglementări.

Prin orele de dirigiență, educație civică sau religie, elevii învață despre respect, dreptate, toleranță și alte valori esențiale. Profesorii au un rol crucial în promovarea unui comportament etic și în oferirea de exemple pozitive.

6. *Principiul favorizării intervenției întăritoare a clasei* - asigurarea unor reacții adecvate la nivelul colectivului clasei, atât în ceea ce privește încurajarea și aprobarea acțiunilor pozitive ale elevului de către colegii săi, cât și referitor la sancționarea și dezaprobarea fermă a comportamentelor negative din punct de vedere moral al acestuia.

7. *Principiul continuității educației morale* - realizarea unei acțiuni educaționale eficiente presupune consecvența acțională și unitatea internă, atât în ceea ce privește valorile și principiile morale promovate cât și referitor la metodele și procedeele didactice utilizate. Elevii sunt încurajați să gândească independent, să analizeze situații morale și să își asume consecințele alegerilor lor, dezvoltând astfel o conștiință morală solidă.

8. *Principiul realizării diferențiate a educației morale* - modul de formare a regulilor și principiilor morale, alegerea metodelor didactice și organizarea diferitelor acțiuni cu

caracter educativ, utilizarea întăririlor pozitive sau negative și relația educațională cu elevul în general, vor avea la bază luarea în calcul a caracteristicilor individuale și de vârstă ale acestuia.

Prin regulamentele școlare, elevii învață să respecte reguli, să accepte autoritatea profesorilor și să înțeleagă consecințele comportamentului lor. Acest lucru îi pregătește pentru viața în societate, unde regulile sunt esențiale pentru conviețuire.

Principiile educației morale formează un sistem organizat și structurat, nerespectarea unui principiu periclitanând acțiunea celorlalte principii. Aceste principii asigură un caracter optimal acțiunilor educative de formare a conștiinței și conduitei morale a elevilor.

Școala are un rol esențial în formarea valorilor personale și sociale ale elevilor. Alături de familie, ea contribuie la formarea unor cetățeni responsabili, capabili să respecte reguli, să coopereze și să construiască o societate mai bună. Pentru ca școala să își îndeplinească această misiune, este important ca profesorii să fie modele de comportament, iar procesul educativ să fie centrat nu doar pe informație, ci și pe dezvoltarea caracterului.

Immanuel Kant spunea: „Totul în educație atârână de un singur lucru: să se stabilească pretutindeni principiile bune și să știm a le face să fie înțelese și admise de copii.” Formarea unui copil cu un caracter moral este deosebit de importantă. Să nu uităm: copiii de azi sunt adulții de mâine!

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2002). *Pedagogie*. București: Editura Polirom.
2. Cristea, S. (2000). *Dicționar de termeni pedagogici*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Cucoș, C. (2006). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Iași: Editura Polirom.
4. Jinga, I., & Istrate, E. (2001). *Manual de pedagogie*. București: Editura All Educational.
5. Miclea, M. (coord.) (2003). *Psihologie școlară*. Cluj-Napoca: Editura ASCR.
6. Ministerul Educației Naționale. (2011). *Curriculum național pentru învățământul preuniversitar – Educație civică*. București: MEN.
7. UNICEF România. (2020). *Educația incluzivă în școli: valori, principii și practici*. Disponibil online la: <https://www.unicef.org/romania>

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

PROF. ÎNV. PRIMAR IONESCU MIHAELA GEORGIANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ GLODEANU SĂRAT, JUDEȚ BUZĂU

În contextul actual al globalizării, al diversității culturale și al transformărilor rapide ale societății, școala își reafirmă rolul esențial de agent formator al valorilor individuale și sociale. Educația nu mai poate fi înțeleasă doar ca proces de transmitere de informații, ci ca un demers complex de formare a personalității morale și civice a individului.

În acest sens, școala devine un spațiu de socializare instituționalizată, în care valorile culturale, etice și civice sunt interiorizate, reinterpretate și actualizate în funcție de nevoile societății contemporane.

Conceptul de valoare a fost analizat extensiv în științele educației și în filosofia morală. După cum afirmă Emile Durkheim (1925), educația are misiunea de a „forma ființa socială în individ”, iar valorile reprezintă „liantul moral” care asigură coeziunea socială. Din perspectiva lui John Dewey (1916), educația este un proces de reconstrucție continuă a experienței, iar formarea valorilor presupune dezvoltarea capacității individului de a evalua critic și de a acționa responsabil în contexte variate.

În pedagogia contemporană, formarea valorilor este abordată interdisciplinar, la intersecția dintre psihologie morală, sociologie și teoria curriculumului. Lawrence Kohlberg (1981) descrie evoluția judecății morale în șase stadii, afirmând că educația trebuie să stimuleze trecerea de la moralitatea convențională la cea postconvențională, bazată pe principii universale. De asemenea, UNESCO (Raportul Delors, 1996) identifică „a învăța să trăim împreună” ca unul dintre cele patru piloni fundamentali ai educației, subliniind rolul școlii în cultivarea toleranței, solidarității și respectului pentru diversitate.

Școala acționează ca mediator între individ și societate, fiind cadrul în care elevul dobândește nu doar competențe cognitive, ci și orientări axiologice durabile. Prin curriculumul formal, elevii intră în contact cu valori fundamentale precum adevărul, dreptatea, libertatea și responsabilitatea. Discipline precum istoria, literatura, filosofia și educația civică contribuie direct la dezvoltarea gândirii critice și la conștientizarea dimensiunii etice a acțiunilor umane.

Totodată, curriculumul ascuns, adică ansamblul de norme, relații și modele comportamentale implicite – joacă un rol decisiv în formarea valorilor. Climatul moral al școlii, atitudinea profesorilor, modul de gestionare a conflictelor și participarea elevilor la decizii

influențează în mod semnificativ interiorizarea valorilor. Astfel, formarea valorilor nu este doar o consecință a predării, ci rezultatul unei culturi instituționale bazate pe coerență, respect și încredere.

În același timp, școala are funcția de contrabalansare a crizei valorilor din societatea contemporană. Fenomene precum relativismul moral, consumismul și cultura superficialității impun o reorientare a educației către valorile autentice: solidaritatea, empatia, demnitatea, echitatea și responsabilitatea ecologică. Prin proiecte de voluntariat, educație pentru cetățenie democratică și programe de dezvoltare personală, școala poate contribui la reconstruirea unei culturi a sensului și a responsabilității.

Un aspect esențial îl constituie parteneriatul educațional dintre școală, familie și comunitate. După cum arată Bronfenbrenner (1979), dezvoltarea morală a copilului este rezultatul interacțiunii dintre microsistemele educaționale. Coerența valorilor promovate în familie, școală și mediul social este esențială pentru formarea unei identități morale stabile.

În pedagogia postmodernă, accentul se deplasează de la transmiterea valorilor predefinite către construirea participativă a sensului acestora. Elevul devine subiect activ al procesului de formare axiologică, învățând să argumenteze, să negocieze și să interiorizeze valorile în funcție de propriile experiențe. În acest context, educația reflexivă și deliberativă (Habermas, 1984) capătă o importanță centrală, iar profesorul devine un mediator al dialogului moral, nu un simplu „transmițător” al normelor.

Totuși, școala contemporană se confruntă cu provocări majore: presiunea performanței, digitalizarea excesivă, scăderea prestigiului profesiei didactice și influența mediilor informale (rețele sociale, mass-media). Acestea pot eroda procesul de formare valorică, dacă nu sunt contracarate printr-o strategie educațională coerentă, bazată pe modele etice și pe valorizarea dimensiunii umane a educației.

În concluzie, rolul școlii în formarea valorilor este central și indispensabil pentru dezvoltarea unei societăți democratice și sustenabile. Educația valorică presupune un echilibru între transmiterea patrimoniului moral al umanității și stimularea reflecției critice individuale. O școală autentică nu formează doar competențe, ci și conștiințe morale capabile să discearnă între bine și rău, între esențial și superficial. După cum afirma Nicolae Iorga, „școala nu este un loc unde se învață, ci un loc unde se crește”.

Bibliografie :

1. Durkheim, É. (1925). *L'éducation morale*. Paris: Félix Alcan.
2. Dewey, J. (1916). *Democracy and Education*. New York: Macmillan.

3. Kohlberg, L. (1981). *The Philosophy of Moral Development*. San Francisco: Harper & Row.
4. Delors, J. (1996). *Learning: The Treasure Within*. UNESCO.
5. Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development*. Harvard University Press.
6. Habermas, J. (1984). *The Theory of Communicative Action*. Boston: Beacon Press.
7. Cucuș, C. (2009). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Iași: Polirom.
8. Cristea, S. (2010). *Dicționar de științele educației*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

EMINESCU - O LUME DĂRUITĂ NOUĂ

Profesor Șerban Liliana

Școala Ioan Alexandru Brătescu – Voinești, Târgoviște

O întreagă literatură critică îl propune ca model de universalitate a cunoașterii pe Eminescu, „omul deplin al culturii românești”. Mărturie stau cele peste 7.000 de file ale manuscriselor sale, pline de însemnări din toate domeniile: literatură, filozofie, astronomie, limbi clasice și moderne. Totul îl interesa pe Eminescu. Atunci când simțea că nu cunoaște destul, era neobosit în căutările lui: copia câte o gramatică sau un tratat de fizică, scria cuvinte grecești sau desena litere arabe, își nota gânduri sau impresii de lectură, traduceri sau versuri, apoi făcea exerciții de matematică sau deslușea sensul unei maxime latinești:

*„Cu sensul acesta de rătăcitor disciplinat prin toate culturile lumii, **Eminescu devine o Universitate.**” (C. Noica)*

Această aspirație de a studia cât mai mult din culturile lumii, ne învață Eminescu, trebuie să ia forma unei cunoașteri profunde:

„oamenii învățați, dar fără talent propriu, adică purtătorii științei moarte, mi-i închipuiesc ca o sală întunecată cu o ușă de intrare și una de ieșire. Ideile streine intră printr-o ușă, trec prin întunericul sălii și ies prin cealaltă, indiferente, singure și reci. Capul unui om de talent e ca o sală iluminată, cu pereți și oglinzi De afară vin ideile într-adevăr reci și indiferente - dar ce societate, ce petrecere găsesc!” (Mihai Eminescu - Manuscrise)

Opera lui Eminescu este un paradis al simbolurilor ce trebuie descoperit, este punctul de referință al unei întregi culturi, este una dintre icoanele acelui muzeu interior în fața căreia spiritul românesc se regăsește ca într-o matcă:

„Opera literară a lui Mihai Eminescu crește cu toate rădăcinile în cea mai plină tradiție și este o exponentă deplină, cu toate aspectele romantice, a spiritului autohton”.
(George Călinescu)

Este acesta un argument în plus în favoarea ideii că modelul eminescian ne modelează:

„Căci funcția operelor mari nu e de a fi doar contemplate. Este de a naște alte opere mari sau măcar de a modela omenescul din tine. Iar de nu, funcția operelor mari este de a te face să-ți cere scuze că ești”(C. Noica)

Și pentru că, mai ales prin creația lui Eminescu, „neamul românesc și-a câștigat dreptul la nemurire”, cunoașterea acesteia nu poate decât să lumineze acel îngust „petic de cer” ce-ți este îngăduit din imensul orizont al universalității:

„Deasupra tuturor gloriilor efemere și deșertăciunilor legate de patimile noastre omenști, un singur punct rămâne fix, neclătinat de nici o catastrofă istorică: geniul Vechea Heladă a pierit de mult, dar geniul lui Homer, al lui Eschil sau al lui Platon a supraviețuit tuturor naufragiilor și va supraviețui chiar dacă ultimul descendent al Greciei clasice va fi șters de pe suprafața pământului. Lumea medievală a dispărut de mult din istorie, dar opera lui Dante continuă să nutrească viața spirituală a milioane de cititori, din toate colțurile pământului. Dramele lui Shakespeare vor fi tot atât de proaspete și tot atât de «adevărate» chiar când istoria Angliei va fi uitată și de ultimii descendenți. Orice s-ar întâmpla în destinul românesc, oricâte dezastre și suferințe ne-au mai fost urzite, nici o armată din lume și nici o poliție, cât ar fi ea de diabolică, nu va putea șterge Luceafărul lui Eminescu din mintea și sufletul românilor.

*Mai puțin patetic, neamul românesc simte că și-a asigurat dreptul la nemurire, mai ales prin creația lui MIHAI EMINESCU. Petrolul și aurul nostru pot, într-o zi, seca. Grâul nostru poate fi făcut să crească și aiurea. Și s-ar putea ca într-o zi, nu prea îndepărtată, strategia mondială să sufere asemenea modificări, încât poziția noastră de popor de graniță să-și piardă însemnătatea pe care o are de un secol încoace. Toate acestea s-ar putea întâmpla. Un singur lucru nu s-ar putea întâmpla: dispariția poemelor lui Eminescu. **Și cât timp va exista, undeva prin lume, un singur exemplar din poeziile lui Eminescu, identitatea neamului nostru este salvată.** Istoria patetică a neamului românesc a fost «proiectată în eternitate » prin versurile unui poet care a suferit toată*

viața de sărăcie, uneori chiar de foame. Este o lecție de modestie pe care însăși istoria ne-o dă, nouă, tuturor” (Mircea Eliade)

Cum poezia este receptată ca fiind „o formă de cunoaștere, o asumare a universului (cel de dinăuntru și cel din afară)” - Eugen Simion, „o iscodire a universului” - Lucian Blaga, explorarea semnificațiilor operei eminesciene rămâne una dintre temele mereu actuale:

„Eminescu este cel mai dificil poet român și cel mai de neînțeles. Dându-ne iluzia, totuși că poate fi înțeles. Unul și același poem [...] se destăinuie altfel fiecărei vârste, părându-i-se desăvârșit într-un fel aparte și altfel desăvârșit”. (Nichita Stănescu)

INOVAȚII ȘI TRADIȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

PROF.ED.TIMPURIE.ATES NADEA

GRADINITA P.N.NR.12,ARAD

Învățământul românesc a trecut prin numeroase transformări de-a lungul timpului. De la primele forme de educație în școlile mănăstirești, până la școlile moderne de astăzi, el a fost mereu un pilon important în dezvoltarea societății. Tema „Inovații și tradiții în învățământul românesc” surprinde modul în care sistemul educațional încearcă să păstreze valorile tradiționale, dar și să se adapteze cerințelor lumii moderne.

1. Tradițiile educației românești. Tradiția educației în România are rădăcini adânci în cultura și istoria națională. Primele forme de învățământ au apărut în mănăstiri, unde se învățau citirea, scrierea și religia. Mai târziu, în secolul al XIX-lea, odată cu domnia lui Alexandru Ioan Cuza, s-a pus bazele învățământului modern prin Legea instrucțiunii publice din 1864, care a făcut școala primară gratuită și obligatorie. Tradiția educației românești se bazează pe respectul pentru profesor, disciplina, cultura generală și formarea caracterului. Profesorul era văzut nu doar ca un dascăl, ci și ca un model moral pentru elevi. În multe școli din mediul rural, aceste valori se păstrează și astăzi, alături de obiceiurile legate de serbările școlare, uniforma elevilor sau imnul școlii.

2. Inovațiile în învățământul românesc. Odată cu dezvoltarea tehnologiei, educația românească a început să se modernizeze. Au fost introduse manuale digitale, platforme online de învățare, laboratoare virtuale și lecții interactive. Profesorii utilizează astăzi metode moderne de predare, precum învățarea prin proiecte, colaborarea online, evaluarea digitală sau inteligența artificială în educație. De asemenea, pandemia de COVID-19 a accelerat procesul de digitalizare, făcând din învățarea la distanță o necesitate. Această experiență a arătat cât de important este ca

elevii și profesorii să fie pregătiți pentru un sistem educațional flexibil, capabil să combine activitățile tradiționale cu cele digitale.

3. Echilibrul dintre tradiție și inovație. Pentru ca învățământul românesc să fie eficient, este esențial să se mențină un echilibru între tradiție și inovație. Tradiția oferă stabilitate, identitate și valori morale, în timp ce inovația aduce adaptabilitate, eficiență și motivație. Un profesor modern trebuie să cunoască metodele clasice de predare, dar și să stăpânească instrumentele digitale pentru a face lecțiile atractive și relevante. Astfel, elevii pot învăța nu doar din manuale, ci și din experiențe practice, proiecte interdisciplinare sau colaborări internaționale. Învățământul viitorului nu trebuie să înlocuiască tradiția, ci să o îmbogățească prin noile descoperiri. Învățământul românesc se află într-un proces continuu de transformare. Pentru a răspunde nevoilor societății actuale, el trebuie să îmbine armonios valorile tradiționale cu inovațiile moderne. O educație de calitate nu înseamnă doar acumulare de cunoștințe, ci și formarea unor oameni responsabili, creativi și atașați de valorile culturii naționale. Adevărata inovație este aceea care nu distruge tradiția, ci o continuă într-o formă nouă, adaptată lumii de mâine.

Bibliografie

1. Ministerul Educației – *Legea educației naționale nr. 1/2011 (actualizată)*
2. Istoria învățământului românesc – Editura Didactică și Pedagogică, București, 2010
3. Iorga, Nicolae – *Istoria învățământului la români*, Editura Științifică, București, 1971
4. Site-ul Ministerului Educației: <https://www.edu.ro>
5. Articole din revista „Educația Modernă”, nr. 2/2023

EDUCAȚIA VIITORULUI – INOVAȚIE ȘI PARTENERIAT ÎN GRĂDINIȚA ROMÂNEASCĂ

Prof. Palcu Florentina

Grădinița P.N. Nădab, Jud. Arad

Într-un context social și educațional aflat într-o continuă transformare, grădinița românească de astăzi este chemată să găsească un echilibru între tradiție și inovație.

Educația viitorului presupune nu doar modernizarea conținuturilor și a metodelor de predare, ci și redefinirea relațiilor educaționale. Inovația pedagogică devine astfel o necesitate, iar colaborarea între actori educaționali – o condiție esențială pentru succesul procesului instructiv-

educativ.

În educația timpurie, inovația pedagogică nu înseamnă doar utilizarea tehnologiei, ci și adaptarea metodelor la nevoile reale ale copilului, personalizarea învățării și crearea unui climat educațional bazat pe cooperare, încredere și implicare.

Copilul preșcolar învață prin explorare, joc, emoție și relaționare, iar educatorul modern trebuie să știe să îmbine aceste dimensiuni cu resursele actuale.

1. Inovația pedagogică – concept și importanță

Inovația pedagogică în grădiniță se referă la introducerea unor metode, tehnici și strategii noi de învățare, menite să stimuleze creativitatea, autonomia și cooperarea copiilor.

Exemple de astfel de inovații includ învățarea integrată, proiectele tematice interdisciplinare, centrele de interes flexibile și învățarea prin jocuri digitale educaționale. Acestea sprijină dezvoltarea gândirii critice și a competențelor socio-emoționale. De exemplu, în cadrul proiectului „Descoperim lumea prin știință”, educatorul poate propune copiilor activități experimentale simple – observarea creșterii unei plante, formarea curcubeului cu oglinda și apa sau experimente cu gheață și căldură. Astfel, copiii descoperă fenomene naturale prin acțiune directă, iar educatorul devine ghid și facilitator.

2. Colaborarea educațională – pilon al succesului

Parteneriatul educațional între grădiniță, familie și comunitate este un factor determinant în atingerea obiectivelor educaționale. O grădiniță inovatoare nu acționează izolat, ci creează rețele de colaborare cu instituții culturale, ONG-uri, autorități locale și alte unități de învățământ.

Un exemplu de bună practică îl reprezintă programul „Grădinița în comunitate”, unde copiii participă alături de părinți la ateliere de reciclare creativă sau la plantarea copacilor în curtea școlii. Această formă de colaborare dezvoltă simțul civic, spiritul ecologic și solidaritatea intergenerațională.

3. Rolul educatorului în inovația pedagogică

Educatorul nu mai este un simplu transmițător de cunoștințe, ci devine un organizator al învățării experiențiale. El trebuie să fie creativ, deschis la nou, capabil să integreze tehnologia, dar și să mențină echilibrul emoțional al copiilor. Formarea continuă a cadrelor didactice, participarea la proiecte Erasmus+ sau la cursuri de specializare în pedagogii moderne (Reggio Emilia, Montessori, Step by Step) sunt forme esențiale de adaptare la cerințele actuale.

4. Inovația prin proiecte educaționale

Proiectul educațional reprezintă un instrument complex de învățare, prin care copiii explorează o temă într-un mod interdisciplinar. Exemplu: proiectul „Micul inventator” – copiii realizează din materiale reciclabile jucării funcționale, învață să colaboreze, să planifice și să explice ceea ce au creat. Astfel, se dezvoltă gândirea logică, spiritul de inițiativă și comunicarea.

5. Concluzii

Educația viitorului presupune îmbinarea armonioasă a tradiției cu inovația. Parteneriatul educațional devine un liant al reușitei, iar inovația – motorul schimbării. Grădinița modernă este locul în care se formează omul creativ, empatic și adaptabil, capabil să transforme societatea prin cunoaștere și colaborare.

Bibliografie:

1. Cerghit I. (2019). „Metode de învățământ. De la tradițional la modern”. Editura Didactică și Pedagogică;
2. Iucu R. (2020). „Profesionalizarea carierei didactice”. Editura Polirom;
3. Joița E. (2017). „Inovație și creativitate în educație”. Editura Didactică și Pedagogică;
4. Vlăsceanu L. (2021). „Educația în era digitală – provocări și perspective”. Editura Polirom.

TRADIȚIA ȘI JOCUL – METODE INOVATOARE ÎN EDUCAȚIA PREȘCOLARULUI

Prof. Sârbu Liliana

Grădinița P.N. Nădab, Jud. Arad

Educația timpurie este etapa formativă în care copilul își dezvoltă primele reprezentări despre lume, relații și valori. Tradiția și jocul reprezintă resurse fundamentale pentru învățarea autentică, iar combinarea lor cu metode inovatoare creează un cadru educațional complet, echilibrat și atractiv.

În grădinițele contemporane, educatoarele au redescoperit valoarea tradițiilor românești și a jocurilor populare, adaptându-le la cerințele pedagogiei moderne. Acestea pot fi integrate în activități interdisciplinare, contribuind la dezvoltarea limbajului, a gândirii critice, a creativității și a spiritului de apartenență culturală.

1. Tradiția – suport pentru identitate și educație morală

Tradițiile oferă copiilor ocazia de a descoperi valorile fundamentale ale poporului român: respectul, hărnicia, solidaritatea, familia și credința. Prin activități precum „Săptămâna tradițiilor românești”, „Ziua iei” sau „Obiceiuri de iarnă”, preșcolarii învață prin joc despre portul popular, mâncărurile tradiționale și meșteșugurile locale.

Activitățile pot include: confecționarea de ii din hârtie, decorarea de măști, jocuri de rol din satul românesc sau dansuri populare.

2. Jocul – mijloc de învățare și exprimare

Jocul este limbajul universal al copilăriei. Prin joc, copilul explorează, comunică și învață.

Jocurile tradiționale precum „Țară, țară, vrem ostași!”, „De-a v-ați ascunselea” sau „Podul de piatră” stimulează mișcarea, atenția, cooperarea și fair-play-ul. În grădinițele moderne, aceste jocuri pot fi combinate cu metode inovatoare, cum ar fi storytelling-ul digital sau teatrul educațional interactiv.

De exemplu, în cadrul activității „Legenda Mărțișorului”, educatorul poate combina povestea tradițională cu o prezentare digitală realizată împreună cu copiii, inserând imagini, sunete și replici înregistrate. Astfel, tradiția devine vie, iar copiii își dezvoltă competențele de comunicare și exprimare artistică.

3. Metode inovatoare bazate pe tradiție și joc

Învățarea integrată permite îmbinarea elementelor de tradiție cu domeniile de dezvoltare. De exemplu, la tema „La bunici în sat”, copiii pot realiza activități de numărare a fructelor din livadă (domeniul matematic), pot desena gospodăria bunicilor (domeniul estetic), pot asculta povești populare (domeniul limbajului) și pot interpreta cântece tradiționale (domeniul socio-emoțional).

O metodă inovatoare este și crearea de „colțuri tematice” – mici expoziții în sala de grupă, unde copiii aduc obiecte tradiționale, le descriu și le integrează în jocuri de rol.

De exemplu, „Colțul meșteșugarului” sau „Căsuța bunicilor” devin spații educative vii, care încurajează imaginația și dialogul.

4. Valoarea educativă a combinației dintre tradiție și inovație

Această combinație oferă copilului siguranță emoțională și stimulare cognitivă. Tradiția creează un cadru de stabilitate, iar inovația aduce dinamism și atractivitate. Prin folosirea cântecelor populare în format audio modern, prin povești animate sau ateliere digitale de creație, copiii își dezvoltă competențe adaptate secolului XXI, fără a-și pierde rădăcinile culturale.

5. Concluzii

Învățământul preșcolar românesc trebuie să rămână fidel valorilor identitare, dar și să integreze inovația ca mijloc de actualizare pedagogică. Tradiția și jocul pot fi combinate armonios pentru a stimula curiozitatea, gândirea critică și bucuria de a învăța.

Educatorul are rolul de a transforma sala de grupă într-un spațiu viu, în care trecutul și viitorul se întâlnesc în zâmbetul copilului.

Bibliografie:

1. Bocoș M. (2016). „Teoria și metodologia instruirii”. Editura Paralela 45;
2. Cucoș C. (2018). „Educația. Dimensiuni culturale și interculturale”. Editura Polirom;

3. Ionescu M. (2019). „Curriculum pentru educația timpurie – între tradiție și inovație”, Editura Didactică și Pedagogică.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. ing. Clapa Maria-Anuța

Liceul Tehnologic „Transilvania”, Baia Mare, Maramureș

Învățământul românesc a reprezentat întotdeauna un pilon fundamental al dezvoltării societății. De-a lungul secolelor, acesta a evoluat, păstrând elemente tradiționale valoroase, dar și integrând inovații care răspund nevoilor unei lumi aflate într-o continuă schimbare. Tema „tradiții și inovații în învățământul românesc” ilustrează perfect tensiunea creativă dintre respectul pentru trecut și dorința de modernizare.

Educația reprezintă una dintre cele mai importante componente ale dezvoltării unei societăți. În România, sistemul de învățământ a fost mereu influențat atât de tradițiile naționale, cât și de tendințele moderne venite din spațiul european. Tema „tradiții și inovații în învățământul românesc” reflectă legătura dintre trecut și prezent, dintre valorile moștenite și dorința de adaptare la noile cerințe ale lumii contemporane.

Tradiția educațională românească are rădăcini adânci în valorile culturale și spirituale ale poporului român. Primul argument susține faptul că tradițiile au constituit baza solidă a educației românești. Încă din perioada medievală, mănăstirile și școlile domnești au avut un rol esențial în formarea culturală a tinerilor. În perioada modernă, începând cu sec. XIX, s-au pus bazele unui sistem național de învățământ, consolidat de figuri emblematice precum Spiru Haret, care a promovat principiul educației pentru toți. Reformele lui Spiru Haret au transformat educația într-un drept al tuturor copiilor, punând accent pe moralitate, disciplină și respect față de dascăl. În prezent, elemente precum uniformă școlară, festivitățile de început și de sfârșit de an, dar și respectul față de profesor sunt moșteniri valoroase ale acestei tradiții.

Respectul pentru profesori, uniforme școlare, serbările de sfârșit de an și Ziua Educației (5 octombrie) sunt doar câteva dintre tradițiile care continuă să definească identitatea școlii românești. Acestea contribuie la cultivarea disciplinei, a spiritului de echipă și a dragostei pentru învățătură.

Al doilea argument evidențiază faptul că inovațiile educaționale au modernizat procesul de învățare. Introducerea tehnologiei digitale, utilizarea platformelor online și diversificarea metodelor interactive au transformat modul în care elevii dobândesc cunoștințe. Totodată, noile programe

școlare promovează competențe esențiale pentru secolul XXI, precum gândirea critică, creativitatea și colaborarea. Astfel, educația românească încearcă să răspundă cerințelor unei lumi dinamice și globalizate.

În ultimele decenii, România a făcut pași importanți spre modernizarea procesului educațional. Introducerea tehnologiei digitale în școli, dezvoltarea platformelor de învățare online și utilizarea metodelor interactive reprezintă principalele direcții de inovație. Pandemia de COVID-19 a accelerat acest proces, demonstrând necesitatea integrării instrumentelor digitale în procesul de predare-învățare.

De asemenea, reformele curriculare recente pun accent pe competențe-cheie, cum ar fi gândirea critică, creativitatea și colaborarea, depășind modelul tradițional bazat exclusiv pe memorare. În plus, se dezvoltă proiecte educaționale care promovează educația incluzivă, învățarea pe tot parcursul vieții și parteneriatele internaționale.

Al treilea argument subliniază necesitatea unui echilibru între tradiție și inovație. Deși tehnologia și reformele pot aduce beneficii majore, acestea trebuie să se sprijine pe valorile morale și culturale formate de-a lungul timpului. Profesorul modern devine un ghid și un model pentru elevi, combinând metodele clasice de predare cu resursele digitale, într-un proces educațional complex și adaptat nevoilor fiecărei generații.

Adevărata provocare a învățământului românesc constă în găsirea unui echilibru între păstrarea valorilor tradiționale și adaptarea la noile cerințe ale societății globale. Profesorul modern nu mai este doar un „transmițător de cunoștințe”, ci și un mentor, un ghid al elevului în formarea sa intelectuală și morală. Astfel, tradițiile educației românești pot coexista armonios cu inovațiile aduse de știință și tehnologie.

Învățământul românesc se află într-un proces continuu de transformare, în care tradițiile oferă stabilitate, iar inovațiile deschid noi orizonturi. Pentru ca educația să rămână relevantă, este esențial ca profesorii, elevii și comunitatea să colaboreze, valorificând trecutul și construind un viitor bazat pe cunoaștere, creativitate și respect reciproc.

În concluzie, tradițiile și inovațiile din învățământul românesc nu se exclud, ci se completează reciproc. Educația trebuie să păstreze valorile autentice ale culturii românești, dar și să se deschidă spre modernitate și progres. Numai prin îmbinarea acestor două direcții putem construi o școală românească modernă, eficientă și fidelă idealului educațional al fiecărei epoci.

Bibliografie

1. Haret, Spiru. Opere pedagogice. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976.

2. Cucos, Constantin. Pedagogie. Editura Polirom, Iași, 2017.
3. Cerghit, Ioan. Metode de învățământ. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
4. Ministerul Educației. Strategia privind digitalizarea educației din România 2021–2027 (SmartEdu), București, 2021.
5. Ionescu, Mircea. Tradiție și modernitate în educația românească contemporană. Editura Universitară, București, 2019.

TRADIȚIE ȘI MODERNITATE ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Prof. Popescu Daniela

Școala Gimnazială Nr.1 Polovragi, județul Gorj

În contextul societății actuale, în care schimbările rapide și competiția ne influențează viața cotidiană, se impune o regândire a sistemelor și a structurilor economice și sociale, dintre identitatea națională și globalizare, de adaptare a societății la exigențele lumii de mâine. Odată cu evoluția societății, educația și-a multiplicat neconținut formele de organizare. Factorilor educativi tradiționali li s-au adăugat alții precum biserica, instituțiile de cultură, mass-media, diferite centre de agrement, adică toți aceia care asigură educația non-formală. În eforturile de modernizare a învățământului românesc în grădiniță și școli se promovează strategii noi în acord cu tendințele actuale europene care să schimbe mentalitatea privind concepția copilului ca membru al Comunității Europene.

Pregătirea specialiștilor- cadre didactice, părinți în contextul standardelor internaționale, respectând în același timp și standardele tradiționale, aplicarea unor strategii curriculare specifice, programe și proiecte noi puse în prim-plan prin respectarea drepturilor copilului, va duce la realizarea activităților educative la standarde actuale.

Pedagogia modernă, ca și cea tradițională, este călăuzită de multe principii pedagogice fără a căror aplicare în actul instituțional ar face din acesta unul anost, fără finalități.

În societatea contemporană, cu schimbări rapide și efecte imediate, educația și învățământul trebuie reînnoite, completate, adaptate, astfel încât putem vorbi despre o permanentă inovație și creație în activitatea didactică.

Pentru copii, școala viitorului trebuie să promoveze o educație de calitate și să fie axată pe valori în care elevii să creadă, în care să se regăsească, îndeplinind două condiții, fundamentale din punctul lor de vedere: școala viitorului trebuie să le placă și să fie eficientă.

Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului determina de asemenea o dezvoltare optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mintal, emoțional, social și spiritual.

Este foarte important ca în formarea unui stil de viață sănătos pentru copii să se pună accent pe : autocunoașterea și construirea unei imagini pozitive despre sine; comunicare și relaționare interpersonală; controlul stresului; dezvoltarea carierei profesionale ; prevenirea accidentelor și a comportamentelor cu risc pentru sănătate; prevenirea atitudinii negative față de sine și viață.

În abordarea creativității în procesul educațional, elevul trebuie încurajat să gândească independent, să își asume riscuri și responsabilități în demersul său spre formare intelectuală. Evaluarea pentru asigurarea calității și rezultatele obținute trebuie să ne lărgescă perspectiva asupra situației reale din școli, să identifice nivelul de pregătire al elevilor și să ne ajute să descoperim componentele ce au nevoie de sprijin în dezvoltare.

Un obiectiv important ce ar trebui stabilit pentru anii următori este de a dezvolta un indicator internațional al capacității de a învăța, toate acțiunile bazându-se pe cercetarea științifică. Învățământul modern are ca sistem de referință competențele generale și specifice pe care trebuie să le dobândească cel ce învață – elevul – pe parcursul și la finele unui ciclu de instruire, al unui an de studiu etc. Centrarea pe competențe reprezintă o preocupare majoră în triada predare-învățare-evaluare.

Noua imagine a profesorului trebuie stabilită prin luarea în considerare a tuturor abordărilor de până acum, de la conceperea ca distribuitor de recompense sau ca sursă de informații, până la cea de „manager al învățării”.

Pentru fiecare profesor sunt fundamentale două roluri, cel de manager și cel de evaluator.

Procesul instructiv-educativ trebuie astfel conceput și desfășurat, încât să-i convingă pe elevi să prețuiască propria moștenire națională, să primească contribuțiile originale ale oricărei națiuni la civilizația modernă, pregătind atât elevii, cât și dascălii să înțeleagă valoarea diversității și a independenței de spirit.

Educația este factorul hotărâtor al dezvoltării psihoindividuale a persoanei. Ea sistematizează și organizează influențele mediului, dezvoltă personalitatea.

Creativitatea, în termeni generali, este un proces mental care permite generarea de idei și concepte noi sau asocieri originale între concepte și idei deja existente.

Lumea modernă pune accentul pe folosirea mai eficientă a cunoașterii și a inovației. Este necesară extinderea abilităților creatoare ale întregii populații, mai ales ale acelor care le permit

oamenilor să se schimbe și să fie deschiși față de idei noi într-o societate diversă din punct de vedere cultural, bazată pe cunoaștere.

Noul mileniu aduce noi cerințe educaționale care impun noi metode, altele decât cele folosite până acum. O importanță majoră în pregătirea elevilor pentru noile cerințe, o au cele trei forme ale educației și anume:

- educația formală însemnând învățare sistematică, structurată și gradată cronologic, realizată în instituții specializate de către un personal specializat;
- educația nonformală constând în activități educative desfășurate în afara sistemului formal de învățământ de către diferite instituții educative;
- educația informală care se referă la experiențe de învățare spontană, cotidiană, existențială, desfășurate în medii culturale care nu au educația ca scop principal.

Criteriul de calitate aplicat educației are un rol foarte important deoarece măsurile propuse pentru a promova creativitatea și capacitatea pentru inovare vor fi adaptate fiecărei etape din cadrul învățării continue.

Focalizată pe unitatea de învățare, evaluarea ar trebui să asigure evidențierea progresului înregistrat de elev în raport cu sine însuși pe drumul atingerii obiectivelor prevăzute în programă. Este important să fie evaluată nu numai cantitatea de informație de care dispune elevul, ci, mai ales, ceea ce poate el să facă utilizând ceea ce știe sau ceea ce intuiește.

O importanță deosebită în inovația și creația în activitatea didactică o au rolurile manageriale ale cadrului didactic :de planificare (planifică activitățile cu caracter instructiv - educativ) ;de organizare (organizează activitățile clasei) ;de comunicare (comunică idei, cunoștințe, ascultă efectiv, oferă feedback, stabilește canalele de comunicare); de conducere (conduce activitățile cu elevii , desfășurate în clasa și în afara ei) ;de coordonare (sincronizează obiectivele individuale cu cele comune clasei, contribuind la întărirea grupului și formării echipelor de lucru); de îndrumare (prin intervenții punctuale adaptate unor situații specifice, recomandări) ;de motivare (prin întăriri pozitive, prin utilizarea aprecierilor verbale și non-verbale în sprijinul consolidării comportamentelor pozitive); de consiliere (de orice tip, în probleme personale sau legate de grădiniță); de control (în scopul cunoașterii stadiului în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și nivelul de performanță); de evaluare (măsura în care scopurile și obiectivele au fost atinse).

Pentru a susține creativitatea, predarea declarativă, de tip clasic trebuie depășită și înlocuită cu metode care pun accent pe explorare, pe descoperire, pe încurajarea gândirii critice a elevului, pe participarea activă a acestuia la formarea și dezvoltarea sa intelectuală.

În viziunea metodelor moderne, demersul didactic se concentrează pe elev și are în vedere transformarea acestuia din “obiect” al procesului didactic în “subiect activ” al propriei deveniri.

Modelul de proiectare a activității didactice are în vedere trecerea de la centrarea pe conținut la centrarea pe activitatea elevului, care presupune deplasarea accentului în activitatea didactică:

Ar trebui să se țină cont de toate formele de inovație socială și antreprenorială. De asemenea, ar trebui să se acorde atenție creației artistice și noilor abordări în domeniul culturii.

Bibliografie:

1. I. Cerghit – “Sisteme de instruire alternative”, Aramis, București, 2002
2. Ionescu M., Radu I. – “Didactica modernă”, Ed. Dacia, Cluj – Napoca, 2001;
3. Alois Gherguț, - “Management general și strategic în educație”, Ed. Polirom, Iași, 2007;

ȘCOALA ȘI MISIUNEA SA MORALĂ ÎN SOCIETATEA CONTEMPORANĂ

Prof. înv. primar: Lică Alexandru-Radu

Școala Gimnazială Filiași

Într-o lume aflată într-un continuu proces de transformare, în care tehnologia, mobilitatea și pluralismul cultural definesc noua realitate socială, școala își reafirmă misiunea morală și civică. Ea nu mai este doar un spațiu de transmitere a cunoștințelor, ci o instituție cu rol formativ complex, menită să modeleze personalități autonome, responsabile și capabile de discernământ moral. Tema „Rolul școlii în formarea valorilor” devine astfel esențială în contextul contemporan, unde educația se confruntă cu provocarea echilibrării între competențe cognitive și valori etice.

Educația modernă, ancorată în idealul umanist, urmărește nu doar „a ști”, ci și „a fi”. În viziunea lui Philippe Perrenoud, școala trebuie să dezvolte „competențe pentru viață” adică capacitatea elevului de a acționa responsabil, în acord cu valorile democratice și morale ale societății. Astfel, formarea morală a elevului devine o prioritate transversală, prezentă în toate disciplinele, activitățile și interacțiunile educative.

Școala este mediul fundamental în care copilul își structurează sistemul de valori și norme comportamentale. Prin interacțiunea cu cadrele didactice, colegii și comunitatea, elevul interiorizează valori precum respectul, responsabilitatea, solidaritatea și empatia. Conform lui Emile Durkheim, educația are o funcție moralizatoare, formând indivizi capabili să se integreze armonios în societate și să contribuie la binele comun.

De asemenea, curriculumul actual, centrat pe competențe, integrează dimensiunea axiologică prin toate ariile de învățare. Educația civică, socială și interculturală, proiectele comunitare și activitățile de voluntariat devin contexte autentice pentru exersarea comportamentelor prosoziale. Prin acestea, elevul învață să transforme cunoștințele în atitudini și valorile în acțiuni, trecând de la nivelul declarativ la cel comportamental.

Rolul cadrului didactic în procesul formării valorilor este unul determinant. Profesorul nu este doar un transmițător de informație, ci un mediator axiologic, capabil să inspire, să orienteze și să susțină procesul interior al devenirii elevului. În perspectiva pedagogiei constructiviste (Bruner, 1996), învățarea este un act de construire personală, iar profesorul ghidează această construcție prin dialog, reflecție și exemplu moral. Prin climatul educațional pozitiv pe care îl creează, prin valorizarea fiecărui elev și prin gestionarea empatică a relațiilor, dascălul contribuie la formarea conștiinței morale. Astfel, valorile nu se „predau”, ci se trăiesc și se reflectă în comportamentele zilnice: respectul pentru reguli, cooperarea, asumarea responsabilităților și spiritul civic.

În societatea contemporană, marcată de individualism și competiție, școala are datoria de a reface legătura dintre cunoaștere și moralitate. Ea devine un vector de coeziune socială, un spațiu al dialogului intercultural și al participării democratice. Programele educaționale centrate pe valori, precum educația pentru cetățenie democratică, educația pentru dezvoltare durabilă sau educația socio-emoțională asigură un cadru coerent pentru formarea unei conștiințe etice active.

În plus, colaborarea dintre școală, familie și comunitate extinde procesul formativ dincolo de granițele instituționale. Activitățile extracurriculare, campaniile de responsabilitate socială, parteneriatele educaționale și proiectele de voluntariat consolidează dimensiunea morală a educației și oferă elevilor contexte reale de aplicare a valorilor.

Așadar, misiunea morală a școlii nu se reduce la transmiterea unor reguli, ci implică formarea omului moral, capabil să discearnă între bine și rău, să acționeze cu empatie și să contribuie activ la binele comun. Într-o lume dominată de incertitudine și relativism, școala rămâne pilonul stabilității axiologice, locul unde se formează conștiința, se cultivă responsabilitatea și se construiește speranța într-o societate bazată pe valori.

Rolul școlii în formarea valorilor se realizează printr-o pedagogie a sensului și a reflecției, în care educația morală devine o componentă transversală a întregului demers educațional. Astfel, misiunea școlii contemporane nu este doar aceea de a pregăti elevi competenți, ci cetățeni morali, empatici și responsabili.

Bibliografie:

- Bruner, J. S. (1996). *The Culture of Education*. Harvard University Press.
- Cucoș, C. (2014). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Iași: Editura Polirom.
- Dewey, J. (1916). *Democracy and Education*. New York: Macmillan.
- Durkheim, É. (1925). *L'éducation morale*. Paris: Félix Alcan.
- Iucu, R. (2018). *Formarea profesorilor: dezvoltare profesională și carieră didactică*. București: Editura Polirom.
- Perrenoud, P. (2000). *Dezvoltarea competențelor pentru a reuși în școală și în viață*. Iași: Editura Polirom.
- Văideanu, G. (1988). *Educația la frontiera dintre milenii*. București: Editura Politică.

GRĂDINIȚA ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor Educație Timpurie: Horț Anca Diana

Școala Gimnazială Dr.Victor Babeș Baia Mare

Grădinița reprezintă prima treaptă a educației formale și are un rol esențial în dezvoltarea armonioasă a copilului. Este locul unde cei mici pășesc pentru prima dată într-un mediu educativ structurat, învățând să comunice, să coopereze și să se adapteze regulilor sociale. Prin activitățile desfășurate, copilul își dezvoltă limbajul, gândirea, imaginația și creativitatea, dobândind primele cunoștințe despre lume și viață.

Grădinița are un rol fundamental în formarea valorilor morale, sociale și culturale ale copiilor de vârstă preșcolară. În această etapă, copiii își formează primele repere despre bine și rău, despre respect, prietenie și cooperare. Mediul educațional din grădiniță oferă numeroase ocazii de

învățare prin joc, povești, activități artistice și situații de viață, în care valorile sunt trăite, nu doar predate.

Prin interacțiunile zilnice cu colegii și cu educatoarea, copiii învață respectul față de ceilalți, toleranța, bunătatea, răbdarea și spiritul de echipă. Activitățile de grup dezvoltă responsabilitatea și cooperarea, iar regulile simple de comportament cultivă disciplina și onestitatea. Grădinița contribuie și la formarea valorilor estetice, prin stimularea creativității și a gustului pentru frumos, precum și la dezvoltarea curiozității și a dragostei pentru învățare.

Totodată, educatoarea are un rol esențial în modelarea caracterului copilului. Prin exemplul personal și prin atitudinea sa caldă și echilibrată, ea îi inspiră pe copii să fie empatici, altruști. În mediul sigur și afectuos al grădiniței, copilul învață să se cunoască pe sine, să își exprime emoțiile și să respecte diversitatea.

Copiii învață mult mai ușor observându-ne: felul în care vorbim, cum ascultăm, cum ne comportăm cu ceilalți și cum reacționăm în diferite situații devin pentru ei exemple concrete. Atitudinea calmă, tonul blând, răbdarea și respectul arătate de educatoare se transformă în repere pentru comportamentul copiilor. În fiecare zi, fără să-și dea seama, ei preiau valori prin gesturi simple: când văd un adult care ajută, care mulțumește sau care iartă, învață să facă la fel.

În grădiniță, valorile emoționale se formează în mod natural. Copiii învață să-și exprime sentimentele, să recunoască emoțiile celorlalți și să ofere sprijin. Într-un mediu cald și sigur, ei capătă încredere în sine, curaj și stabilitate emoțională. Fiecare reușită este încurajată, fiecare efort este apreciat, iar acest lucru le dă copiilor sentimentul că sunt valoroși și iubiți.

Tot aici se formează și valorile sociale. În colectiv, copiii învață să coopereze, să împartă, să respecte reguli și să aștepte rândul. Jocurile și activitățile de grup cultivă responsabilitatea, toleranța, spiritul de echipă și respectul pentru ceilalți. Ei descoperă că fiecare are un rol important și că reușita vine atunci când lucrează împreună.

De asemenea, grădinița contribuie la dezvoltarea valorilor morale: sinceritatea, corectitudinea, recunoștința și respectul față de natură și muncă. Prin povești, dramatizări și activități practice, copiii înțeleg diferența dintre bine și rău și importanța comportamentelor pozitive.

Activitățile artistice și de creație îi ajută să descopere frumosul, sensibilitatea și imaginația. În timp ce pictează, cântă sau dansează, copiii învață să-și exprime emoțiile și să aprecieze munca și talentul celorlalți.

În concluzie, grădinița este un loc în care se formează nu doar mintea, ci și sufletul copilului. Aici se învață respectul, bunătatea, empatia, responsabilitatea și iubirea. Valorile deprinse în primii ani de viață, prin intermediul educatoarei și al experiențelor trăite în colectiv, devin temelia caracterului viitorului adult. Grădinița este, așadar, spațiul unde copilul învață nu doar să gândească, ci și să fie.

Bibliografie

- Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. București: Editura Polirom.
- Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
- Ionescu, M., & Radu, I. (2001). Didactica modernă : Editura Dacia.
- Potolea, D., Manolescu, M., & Păun, E. (coord.). (2012). Fundamentele pedagogiei. București: Editura Polirom.
- Voiculescu, F. (2018). Profesorul – mentor și model. Timișoara: Editura Eurostampa.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI LOCALE

Prof. Moșescu Antoanela Emanuela

Școala Gimnazială Nr.22 , Galați

„ poeziile noastre populare compun o avere națională demnă de a fi scoasă la lumină ca un titlu de glorie pentru nația română. ” (Vasile Alecsandri)

Obiceiurile calendaristice – prezentare generală

„Toate datele oferite de materialul folcloric cules arată că cele mai vechi creații literare populare s-au păstrat în folclorul obiceiurilor, și mai cu seamă al obiceiurilor legate de muncile de peste an”. Obiceiurile calendaristice sau de peste an sunt legate de organizarea ciclică a timpului care, la nivel conceptual, asimilează reprezentări despre periodicitatea casnică sau vegetală. Fiecare etapă importantă a ciclului este marcată prin obiceiuri caracteristice, obiceiuri care corespund etapei respective a muncilor agricole, dar și obiceiuri care oglindesc bunăstarea și fericirea omului. Peste vechea structură naturală a calendarului s-au suprapus date de factură oficială sau religioasă care „în raport cu vechile criterii, aveau un caracter oficial. Asemenea suprapuneri au determinat, de exemplu, mutarea datei oficiale a Anului Nou în Republica Romană, la 1 Ianuarie, legat de prelucrarea funcției de către noii proconsuli”. Până în urmă cu trei secole, la nivel popular Anul Nou se serba la începutul primăverii. El coincidea cu debutul unui nou ciclu agrar. Sistemul obiceiurilor calendaristice este dominat de o viziune agrară asupra timpului și a existenței, de o organizare

ritmică a activității productive, de relația nemijlocită om-natură. Omul trebuie să facă tot lucrul la rândul și la timpul său. De exemplu, în poezia „Plugușorul” se reflectă foarte bine că plasarea lui la 1 Ianuarie nu corespunde muncilor agricole din această perioadă. Muncile agricole amintite în text: alegerea locului, aratul, semănatul, seceratul (etc.) sunt specifice anotimpului primăvară-vară și apare mai justificat dacă îl așezăm în contextul vechii sărbători care coincidea cu inaugurarea, an de an, a muncilor agricole. *„Întocmai după cum primăvara simbolizează, pentru vegetație, ieșirea din moarte sau din somnul teluric, – tot așa ea simbolizează, pentru neamul omenesc, ieșirea din ignoranță și păcat, nădejdea mântuirii, adică a înțelepciunii mesajului lui Hristos. Primăvara este un simbol al nădejdi”*.

Relația nemijlocită cu muncile de peste an și revenirea ciclică sunt particularități definitorii pentru obiceiurile calendaristice. Alături de obiceiurile care privesc direct muncile agricole și etapizarea lor, apar și obiceiuri care sunt legate de viața omului, a familiei, a colectivității. O mare parte din poezia obiceiurilor oglindește forme de viață care ne duc spre satul românesc cu viața lui patriarhală. Credincios și păstrător de datini, poporul român a adunat în tolba sa tot ceea ce a simțit și a transmis din generație în generație (prin viu grai) cultura, cultura populară-fundamentul literaturii scrise.

„Sărbătoarea începutului de an a fost întotdeauna cea mai mare sărbătoare a omului primitiv, dar ea este pusă pe același plan și în zilele noastre, tratată sub alt aspect în mediul urban, ba chiar și în mediul rural. Deși biserica a depus mari eforturi de a promova Paștele pe primul loc, sărbătoarea Anului Nou a rămas și rămâne cea mai mare sărbătoare a anului”

Metodele activ – participative pun accent pe cunoașterea operațională, pe învățarea prin acțiune, aduc elevii în contact nemijlocit cu situațiile de viață reală. Aceste metode au caracter educativ, exemplu: lectura independentă, dialogul euristic, învățarea prin descoperire. Metodele constituie elementul esențial al strategiei didactice. În acest context, reprezintă instrumentul de realizare într-o cât mai mare măsură a obiectivelor prestabilite ale activității didactice de învățare.

BIBLIOGRAFIE :

1. Bîrlea, Ovidiu, *Istoria folcloristicii românești*, Editura Enciclopedică română, București, 1974;
2. Butură, Valer, *Etnografia poporului român – cultura materială*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978;
3. Cantemir, Dimitrie, *Descrierea Moldovei*, Editura Minerva, București, 1973;

4. Cojocaru, Nicolae, *Istoria tradițiilor și obiceiurilor la români*, vol I-III, Editura Etnologică, București, 2008
5. Constantinescu, Nicolae, *Lectura textului folcloric*, Editura Minerva, București, 1986;
6. Constantinescu, Nicolae, Dobre Alexandru, *Etnografie și folclor românesc*, Note de curs, Partea I, Familia științelor etnologice, Editura Fundației România de Măine, București, 2001;
7. Datcu, Iordan, *Dicționarul etnologilor români*, Editura Saeculum I.O., București, 2006;
8. *Dicționarul explicative al limbii române*, Editura Academiei, București, 1984 (DEX);
9. Dobre, Alexandru, *Enciclopedia culturii tradiționale românești*. Studii monografice. Academia Română. Fundația Națională pentru Știință și Artă. Institutul de Istorie și Teorie Literară „G.Călinescu”, București, 2001;

EDUCAȚIA ÎNTRE TRADIȚIE SI VIITOR

Autori: Profesor ILISEI DUMITRU

Profesor STAN EMANUEL CODRIN

Școala Gimnazială „OCTAVIAN VOICU” Bacău

Educația a fost și rămâne una dintre cele mai nobile și mai complexe activități ale omului. Ea reprezintă expresia dorinței profunde de a transmite ceea ce este esențial dintr-o generație în alta — valori, credințe, cunoștințe, modele de comportament, forme de conviețuire. Prin educație, omul își regăsește sensul în comunitate, iar comunitatea își asigură continuitatea în timp. Într-o lume care se schimbă cu o viteză fără precedent, tema „Educația între tradiție și viitor” devine nu doar un subiect de reflecție, ci și o chemare la responsabilitate.

Tradiția, înțeleasă nu ca o simplă repetare a trecutului, ci ca o punte vie între generații, constituie temelia pe care se clădește orice act educațional autentic. Ea înseamnă experiența acumulată de-a lungul veacurilor, spiritul care dă identitate și coerență unei culturi, unei națiuni, unei școli. Pentru noi, românii, tradiția educației este strâns legată de spiritul creștin și de dragostea de neam. Primele forme de școală au fost în incinta mănăstirilor, iar primii dascăli au fost preoții și călugării care, din iubire pentru Dumnezeu și semenii, au luminat mințile tinerilor. De aceea, credința și educația au mers mână în mână, cultivând nu doar intelectul, ci și sufletul.

În acest sens, educația tradițională a cultivat virtuți morale și spirituale fundamentale: respectul față de familie și comunitate, dragostea de adevăr, cumpătarea, responsabilitatea și solidaritatea. În fiecare epocă, aceste valori au dat coerență actului educațional și au modelat personalități puternice, capabile să ducă mai departe idealurile neamului. În școala românească, dascălul nu a fost niciodată doar un simplu transmițător de cunoștințe, ci un formator de caractere, un model de viață și un slujitor al binelui.

Pe de altă parte, viitorul ne obligă la adaptare și înnoire. În contextul actual, educația se află în fața unor provocări majore: digitalizarea, globalizarea, inteligența artificială, schimbările valorilor sociale. Copilul de astăzi trăiește într-un univers informațional infinit, dar adesea lipsit de repere morale. Aici intervine rolul fundamental al școlii și al profesorului — acela de a oferi echilibru între cunoașterea tehnologică și înțelepciunea spirituală, între competență și caracter. A educa nu mai înseamnă doar a instrui, ci mai ales a forma oameni întregi, liberi în gândire, dar ancorați în valorile esențiale ale umanității.

Școala Gimnazială „Avram Iancu” din Baia Mare, care aniversează 60 de ani de existență, este o dovadă vie că educația autentică se construiește în timp, cu răbdare, dăruire și credință. De șase decenii, dascălii acestei școli au cultivat nu doar mințile copiilor, ci și inimile lor, formând generații întregi de oameni care duc mai departe spiritul locului, al tradiției și al muncii cinstitute. Această aniversare nu este doar un moment de sărbătoare, ci și unul de reflecție asupra misiunii educației într-o lume care se redefinește continuu.

În viziunea creștină, educația este o formă de slujire. „Lăsați copiii să vină la Mine”, spune Mântuitorul, chemându-ne să vedem în fiecare copil o icoană a inocenței și un potențial infinit de lumină. Profesorul, asemenea unui semănător, aruncă semințele cunoașterii și ale virtuții, chiar dacă roadele nu se văd imediat. Prin răbdare și dragoste, el contribuie la zidirea omului lăuntric, acolo unde adevărata educație își găsește împlinirea.

Viitorul educației depinde, așadar, de capacitatea noastră de a păstra legătura cu tradiția, dar și de curajul de a inova. Modernizarea școlii nu trebuie să însemne pierderea identității, ci regândirea modului în care valorile fundamentale pot fi transmise într-un limbaj accesibil copiilor de azi. Tehnologia este un instrument prețios, dar numai atunci când servește spiritul uman, nu îl înlocuiește. Cunoașterea devine cu adevărat putere doar atunci când este unită cu înțelepciunea.

Educația între tradiție și viitor este, de fapt, o artă a echilibrului: între ceea ce am moștenit și ceea ce visăm să construim. Este puntea pe care o traversăm împreună — profesori, elevi, părinți și comunitate — pentru a ajunge la o societate mai bună, mai conștientă și mai solidară.

Așa cum spunea Nicolae Iorga, „Școala este locul unde se clădește sufletul unui neam.” Iar acest suflet nu se clădește decât prin iubire, prin credință și prin respect față de valorile care ne-au ținut uniți de-a lungul timpului. În lumina acestor adevăruri, aniversarea celor 60 de ani ai Școlii Gimnaziale „Avram Iancu” din Baia Mare devine nu doar un moment de recunoștință față de trecut, ci și un legământ de speranță pentru viitor.

Concluzii și implicații educaționale

Educația se află la intersecția dintre moștenire și inovație, iar menținerea acestui echilibru devine una dintre cele mai importante provocări ale epocii noastre. Din analiza raportului dintre tradiție și viitor se pot desprinde câteva direcții fundamentale de acțiune educațională:

1. **Redescoperirea dimensiunii morale a educației** — în centrul oricărui act formativ trebuie să se afle omul, nu tehnologia. Valorile etice și spirituale trebuie integrate în curriculum, în comportamentul școlar și în cultura instituțională.
2. **Formarea continuă a profesorilor** — dascălul modern este un mediator între generații și un promotor al inovației responsabile. Este esențial ca formarea profesională să includă atât competențe digitale, cât și dimensiuni vocaționale, culturale și spirituale.
3. **Colaborarea între școală, familie și comunitate** — educația nu se poate realiza izolat. Parteneriatul educațional trebuie să fie întemeiat pe încredere și respect reciproc, în spiritul binecunoscutului proverb: „Pentru a educa un copil, este nevoie de un sat întreg.”
4. **Promovarea unei educații integrate** — capabilă să unească știința cu arta, rațiunea cu credința, competența cu compasiunea. Doar astfel putem forma personalități armonioase, pregătite nu doar pentru succes, ci și pentru sens.

În concluzie, educația între tradiție și viitor nu este o alegere între două extreme, ci o sinteză dinamică a trecutului și a prezentului, o lucrare de continuitate și de speranță. Școala rămâne locul unde se modelează destine și se scrie viitorul unei națiuni, iar fiecare dascăl devine parte a acestei opere de veșnicie.

Bibliografie orientativă

1. **Iorga, Nicolae** – *Sfaturi pe întuneric*, Editura Minerva, București, 1978.
2. **Haret, Spiru** – *Educația și cultura poporului român*, Editura Științifică, București, 1976.
3. **Cerghit, Ioan** – *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.

4. **Cristea, Sorin** – *Dicționar de pedagogie*, Editura Litera, București, 2015.
5. **Comisia Europeană** – *Educația și formarea pentru secolul XXI. Cadru strategic european pentru cooperare în educație și formare 2020 (ET 2020)*.
6. **Sfânta Scriptură** – *Noul Testament*, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2019.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

LA DISCIPLINA GEOGRAFIE

Autori: Profesor TUFESCU CĂTĂLIN VASILE

Profesor STAN IONELA

Școala Gimnazială „Octavian Voicu” Bacău

Geografia este una dintre disciplinele care îmbină în mod armonios știința, arta observației și spiritul de explorare. În învățământul românesc, predarea geografiei are o tradiție îndelungată, fiind considerată esențială pentru formarea unei gândiri logice, pentru dezvoltarea simțului orientării spațiale și pentru cunoașterea mediului înconjurător.

De-a lungul timpului, metodele de predare a geografiei au evoluat, adaptându-se cerințelor societății moderne și progresului tehnologic. Astfel, tradiția se împletește astăzi cu inovația, oferind elevilor o educație complexă și dinamică.

Tradiții în predarea geografiei

Predarea geografiei în România are rădăcini încă din secolul al XIX-lea, când mari geografi precum Simion Mehedinți, George Vâlsan sau Vintilă Mihăilescu au pus bazele geografiei moderne românești. Printre elementele tradiționale care se regăsesc și astăzi în procesul de învățământ se numără:

-Manualul școlar – principala sursă de informație, organizată sistematic, care asigură transmiterea noțiunilor fundamentale;

-Harta geografică – instrument clasic, indispensabil, care dezvoltă gândirea spațială și capacitatea de localizare;

-Explicația și demonstrația la tablă – metode tradiționale prin care profesorul conduce elevii spre înțelegerea logică a fenomenelor geografice;

-Excursiile și activitățile de teren – elemente specifice geografiei, care transformă învățarea într-o experiență concretă și aplicată;

-Lucrul cu atlase și fișe de lucru – exersează deprinderile de analiză, comparare și sinteză geografică.

Tradiția în predarea geografiei a păstrat mereu ideea că această disciplină are un rol formativ, nu doar informativ — contribuind la educarea respectului față de natură, la dezvoltarea gândirii critice și la formarea unei identități naționale.

Inovații în predarea geografiei

Transformările tehnologice și reformele curriculare recente au adus numeroase **inovații** în procesul de predare-învățare a geografiei:

1.Utilizarea tehnologiei digitale:

-Platforme educaționale interactive (Kahoot, Google Earth, LearningApps, ArcGIS Online);

-Prezentări multimedia și hărți digitale care stimulează vizual și auditiv învățarea;

-Simulări și tururi virtuale care înlocuiesc uneori activitățile de teren.

2.Învățarea bazată pe competențe:

-Accentul s-a mutat de la memorarea informațiilor la **formarea de competențe**: analiză, interpretare, gândire critică;

-Elevii sunt încurajați să descopere singuri cauze și efecte ale fenomenelor naturale și sociale.

3Metode moderne de predare:

-Metoda proiectului, metoda investigației, învățarea prin cooperare;

-Studiile de caz și dezbaterile pe teme de actualitate (schimbări climatice, sustenabilitate, globalizare).

4.Evaluarea digitală:

-Teste online, portofolii digitale, autoevaluare prin aplicații educaționale;

-Feedback imediat, personalizat, care motivează elevii și sprijină învățarea continuă.

Îmbinarea tradiției cu inovația

Un profesor de geografie modern își fundamentează activitatea pe **echilibrul între tradiție și inovație**. Harta clasică coexistă cu aplicațiile digitale, iar observația directă din teren este completată de analiza satelitară a imaginilor.

Astfel, tradiția oferă **rigoare și stabilitate**, iar inovația aduce **atractivitate și eficiență**. Împreună, ele contribuie la formarea unui elev curios, responsabil și conectat la realitatea globală.

Concluzii

Predarea geografiei în învățământul românesc rămâne un proces dinamic, aflat într-o continuă adaptare. Tradițiile didactice oferă baza solidă a formării elevilor, iar inovațiile tehnologice și metodologice asigură racordarea la cerințele lumii moderne.

Prin echilibrul dintre aceste două direcții, geografia își păstrează rolul nobil de a-i învăța pe tineri **să cunoască, să aprecieze și să protejeze planeta pe care trăim**.

Bibliografie:

- Materiale de pe platformele educaționale: edu.ro, ArcGIS, Google Earth
- Ministerul Educației – *Programa școlară pentru disciplina Geografie (2023)*
- Revista „Didactica Pro...”, nr. 4/2024
- Simion Mehedinți – *Geografia și educația națională*

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC ÎNTRE TRECUT, PREZENT ȘI VIITOR

Alexandru Viorica

Prof. înv. primar la Școala Gimnazială “Sfinții Constantin și Elena”, București

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai societății, un proces complex de formare și dezvoltare a personalității umane, care îmbină dimensiunea cognitivă, afectivă și axiologică. În contextul actual, marcat de transformări accelerate determinate de progresul tehnologic și de schimbările sociale, educația se află la intersecția dintre **tradiție și viitor**. Tradiția oferă stabilitate, continuitate și valori perene, în timp ce viitorul impune adaptabilitate, inovație și competențe noi, specifice societății cunoașterii și economiei digitale.

A vorbi despre educația între tradiție și viitor înseamnă a identifica modalitățile prin care **modelele pedagogice consacrate** pot fi resemnificate în contextul contemporan, integrând **metode și mijloace moderne de predare-învățare**, fără a pierde esența procesului educativ: formarea integrală a individului.

TRADIȚIA EDUCAȚIONALĂ – FUNDAMENT AL FORMĂRII UMANE

Tradiția în educație reprezintă ansamblul valorilor, principiilor, metodelor și practicilor care au modelat, de-a lungul timpului, modul de a înțelege procesul instructiv-educativ. Învățământul românesc a avut, încă din perioada interbelică, repere solide, ilustrate de gânditori precum **Spiru Haret, Onisifor Ghibu** sau **Simion Mehedinți**, care au promovat ideea unei **educații integrale**, bazate pe moralitate, muncă și responsabilitate civică.

Un exemplu de bună practică tradițională îl constituie **învățarea prin colaborare**, promovată în școala de odinioară prin activități practice, cercuri școlare și implicare comunitară. De asemenea, **lecția clasică**, cu structura sa riguroasă (moment de captare a atenției, transmiterea noilor cunoștințe, fixare, evaluare), rămâne un model de organizare logică și pedagogică, care poate fi valorificat și în prezent, adaptat la noile tehnologii.

Tradiția educațională a cultivat, de asemenea, **respectul față de profesor și autoritatea cunoașterii**, valori care, deși uneori contestate în contextul actual, constituie încă premise importante pentru climatul educațional pozitiv și pentru motivarea elevilor în procesul de învățare.

EDUCAȚIA ÎN ANUL 2025 – ÎNTRE INOVAȚIE ȘI DIGITALIZARE

Anul 2025 este caracterizat de o **pedagogie a competențelor**, centrată pe elev și pe formarea capacității acestuia de a gândi critic, de a colabora și de a utiliza informația în mod creativ. Educația actuală se sprijină pe **principiile constructivismului, învățării experiențiale și pedagogiei incluzive**, fiind mediată de tehnologie.

Metodele tradiționale de predare au fost completate sau transformate prin intermediul **metodelor active și interactive**, precum:

- **Învățarea prin proiecte** – valorifică inițiativa, colaborarea și creativitatea elevilor;
- **Flipped classroom (clasa inversată)** – elevul parcurge conținuturile acasă, iar timpul din clasă este dedicat aplicațiilor și reflecției;
- **Gamificarea** procesului de învățare

- **Învățarea bazată pe competențe digitale**, utilizarea platformelor educaționale (Google Classroom, Kahoot!, Edmodo, Microsoft Teams) și a resurselor multimedia interactive.

Un aspect definitoriu al pedagogiei actuale îl reprezintă **personalizarea învățării** – adaptarea conținuturilor și metodelor la stilul de învățare și ritmul individual al elevului. Această abordare reflectă trecerea de la o educație uniformizată la una **diferențiată și incluzivă**, care respectă diversitatea cognitivă și emoțională a elevilor.

Totodată, profesorul contemporan devine un **facilitator al învățării**, un ghid care orientează elevul spre descoperire și reflecție, utilizând tehnologia nu ca scop, ci ca mijloc de optimizare a actului didactic.

ADAPTAREA BUNELOR PRACTICI TRADIȚIONALE LA REALITĂȚILE ACTUALE

Numeroase practici educaționale tradiționale pot fi revalorizate în contextul actual prin integrarea tehnologiei și a metodelor moderne. De exemplu:

- **Lectura dirijată**, metodă clasică de dezvoltare a competențelor de înțelegere a textului, poate fi realizată astăzi prin **platforme digitale de lectură interactivă**, care permit adnotarea textului, colaborarea în timp real și feedback personalizat.
- **Observarea directă și învățarea prin experiență** (folosite în educația rurală tradițională) pot fi extinse prin **vizite virtuale** în muzee, laboratoare sau ecosisteme, valorificând realitatea augmentată și realitatea virtuală.
- **Activitățile extracurriculare** – odinioară centrate pe munca în comunitate – pot fi transformate în **proiecte de voluntariat digital** sau campanii online de educație civică și ecologică.

Prin urmare, **modernizarea educației nu presupune renunțarea la tradiție**, ci reinterpretarea acesteia prin prisma noilor nevoi și posibilități tehnologice. Esențială este **menținerea echilibrului** între dimensiunea umanistă și cea digitală a educației.

ASPECTE POZITIVE ȘI NEGATIVE ALE TRANSFORMĂRILOR EDUCAȚIONALE

Transformările din educație aduc atât beneficii, cât și provocări. Pe de o parte, acestea favorizează accesul extins la învățare prin resurse digitale, dezvoltarea competențelor transversale și creșterea motivației prin metode interactive și personalizate. Pe de altă parte, ele pot genera probleme precum supraexpunerea la ecrane, inegalități digitale, diminuarea interacțiunii directe și dificultăți de adaptare pentru unele cadre didactice.

Aceste limite subliniază **nevoia unui echilibru** între tradiția valorilor educaționale (formarea caracterului, dezvoltarea spiritului critic, respectul și empatia) și utilizarea responsabilă a mijloacelor tehnologice.

Educația între tradiție și viitor presupune **o sinteză între valorile perene și inovațiile contemporane**. O școală a viitorului trebuie să fie, în același timp, **ancorată în valorile umaniste și deschisă progresului tehnologic**. Profesorul anului 2025 nu mai este doar un transmițător de cunoștințe, ci un arhitect al experiențelor de învățare, un mediator între elev și lume, între trecut și viitor.

Tradiția oferă educației rădăcini; inovația îi dă aripi. Între cele două dimensiuni se construiește, pas cu pas, **educația durabilă a omului contemporan** – un proces care nu se încheie odată cu școala, ci continuă pe tot parcursul vieții.

Bibliografie :

Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Editura Didactică și Pedagogică.

Cucoș, C. (2022). *Pedagogie și virtualitate*. Editura Polirom.

Hargreaves, A. (2020). *Teaching in the Knowledge Society*. Teachers College Press.

Ionescu, M. (2018). *Fundamentele pedagogiei moderne*. Editura Polirom.

Ministerul Educației (2024). *Raport privind digitalizarea sistemului de învățământ preuniversitar*.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor pentru învățământ primar Doboș Carmen Petronela

Școala Gimnazială „I. Gervescu”, Săvinești

Rolul școlii în formarea valorilor este unul esențial, deoarece școala nu are doar misiunea de a transmite cunoștințe, ci și de a modela personalitatea elevilor, de a-i pregăti să devină cetățeni responsabili, morali și implicați în societate.

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, școala rămâne un pilon al educației morale și civice. Nu este suficient ca elevii să dobândească doar cunoștințe teoretice; este esențial ca ei să-și formeze un sistem solid de valori, care să le ghideze comportamentul și deciziile. Prin urmare,

școala are rolul de a transmite valorile fundamentale ale societății, pregătind tinerii pentru o viață echilibrată și responsabilă.

Transmiterea valorilor reprezintă un proces complex, care se realizează prin intermediul conținuturilor educaționale, al activităților școlare și al exemplelor oferite de cadrele didactice. În primul rând, **prin disciplinele de învățământ**, elevii descoperă valorile care stau la baza unei societăți democratice. Lecțiile de literatură, istorie sau educație civică le oferă tinerilor ocazia de a reflecta asupra unor concepte precum respectul, libertatea, adevărul sau solidaritatea. De exemplu, studiind opere literare precum *Ion* de Liviu Rebreanu sau *Enigma Otiliei* de G. Călinescu, elevii învață despre consecințele alegerilor morale și despre importanța conștiinței.

În al doilea rând, **profesorul are un rol esențial în transmiterea valorilor**. El nu este doar un furnizor de informații, ci un model de conduită. Modul în care comunică, respectul arătat față de elevi și corectitudinea deciziilor sale îi influențează pe tineri mai mult decât orice lecție teoretică. Elevii învață nu doar „ce este bine”, ci și „cum să fie buni”, urmărind comportamentul celor care îi îndrumă.

Dascălul - *unameleon*

Așa cum cameleonul își schimbă modul de a fi pentru a se adapta mediului, așa și dascălul își schimbă mereu atitudinea, comportamentul pentru a se adapta oricărei situații, pentru a înțelege și educa fiecare copil în parte, pentru a intra în sufletul acestuia după gândurile, dorințele și nevoile fiecăruia.

Se folosește de natură mereu, la fel ca și un cameleon: dacă trebuie să fie dur, e dur ca o stâncă, dacă trebuie să urmeze o cale, curge ca un râu, aduce lumină în mințile copilului precum soarele, adie ca vântul, are un suflet curat ca un nufăr, încântă auzul și inimile ca un greier vara, aduce gingășia florilor, blândețea mieilor, liniștea și armonia unei păsări în zbor.

Dascălul - *un iscusit bucătar*

Pregătește atent și cu multă dăruire meniul pentru fiecare zi:

-în cantități egale răbdare, încredere și optimism, bunătate, amabilitate, inteligență, iscusință, altruism, blândețe și severitate, tact și măiestrie, un pic de speranță, adaugă puțină îngăduință, puțină prudență, câteva fire de glumă și simpatie, un mănunchi de umilință, condimentează totul cu bun simț și presară multă, multă iubire. Când totul este gata, servește bunătatea elevilor săi, spre a fi savurată, pentru a încânta gustul și nevoia spiritulă a acestora. Poftă bună!

Dascălul - *un grădinar*

Munca unui dascăl este ca unui grădinar care îngrijește plantele. O plantă iubește strălucirea soarelui, alta, umbra răcoroasă; una iubește malul râului, alta piscul sterp al muntelui; una rodește în sol nisipos, alta în pământ argilos. Fiecare necesită cea mai bună îngrijire potrivită pentru ea.

Dar toate au nevoie de lumină, iar dascalul este un izvor de lumină, iubire, frumusețe, armonie și căldură sufletească.

Va gusta sau nu din rodul plantei pe care o îngrijește, e un lucru de puțină însemnătate. Singurul fapt cu adevărat important e ca planta sădită și îngrijită să rodească.

Dascălul - un bunic

Dascălul e ca un bunic, e sursă de înțelegere, iubire, răbdare și înțelepciune.

Chiar dacă peste el au nins ani mulți și grei, întotdeauna va avea răspuns la întrebările, nelămuririle și de ce-urile „nepoților” săi, va avea suficientă răbdare să le explice cu drag, calm și cu talentul bunicului, le va oferi mereu un „genunchi” pe care să se sprijine.

Ca și pentru un bunic nepoții, copiii sunt mândria și lumina ochilor unui dascăl.

Dascalul - un artist

Dascalul este un artist complet. El modelează mintea și personalitatea copilului precum un olar lutul, sculpează materialul brut pe care îl primește pentru a obține cele mai frumoase opere de artă, tinde mereu spre „coloana infinitului, spre perfecțiune, aduce culoare în viața și în sufletele elevilor săi asemeni unui pictor, încântă auzul cu cele mai frumoase vorbe și cunoștințe. În permanență insuflă dragostea pentru frumos, el însuși este mesagerul armoniei, frumuseții și iubirii.

De asemenea, **activitățile extracurriculare** – cum ar fi proiectele de voluntariat, campaniile de ecologizare sau parteneriatele cu organizații locale – contribuie la dezvoltarea spiritului civic și a responsabilității sociale. În aceste contexte, elevii aplică în mod concret valorile învățate la școală, devenind conștienți de impactul propriilor acțiuni asupra comunității.

În concluzie, școala are un rol decisiv în formarea morală a tinerilor, fiind locul unde se pun bazele unei societăți sănătoase și echilibrate. Prin transmiterea valorilor fundamentale – respectul, responsabilitatea, adevărul, solidaritatea – școala contribuie la crearea unor cetățeni conștienți, empatici și implicați. Astfel, educația devine nu doar o formă de instruire intelectuală, ci și un proces de **formare umană profundă**, care asigură continuitatea și echilibrul valorilor într-o lume în continuă evoluție.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. înv. Primar Florea Niculina

Liceul Teoretic Amărăstii de Jos, Dolj

Lumea din care face parte țărănul român a fost dintotdeauna bogată în obiceiuri și tradiții. Acestea par a fi pentru cei care le privesc din exterior, manifestări folclorice fabuloase. Pentru cei care le cunosc însemnătatea, știu că aceste obiceiuri și tradiții ascund înțelesuri profunde, despre relațiile interumane și despre relațiile oamenilor cu natura. Prin astfel de manifestări, oamenii din diverse zone ale țării, au încercat să dea însemnătate anumitor momente sau întâmplări din viața lor.

Tradițiile în învățământul românesc se reflectă în valorile care au stat la baza procesului educativ: respectul pentru profesori, importanța disciplinei, dorința de cunoaștere și promovarea limbii și culturii române. În trecut, școala era privită ca un loc sacru, unde elevul învăța nu doar carte, ci și bunul-simț, credința și dragostea de țară. Profesorul era o autoritate morală, un model de comportament și integritate. Aceste tradiții continuă și astăzi, chiar dacă formele de manifestare s-au schimbat. De-a lungul timpului, școala românească a trecut prin numeroase reforme, dar esența a rămas aceeași: formarea intelectuală și morală a tinerilor. Manualele, ceremoniile de început de an școlar, uniforme și festivitățile sunt elemente care mențin vie legătura cu trecutul. Prin sărbătorirea Zilei Naționale, a Zilei Educației sau a altor evenimente culturale, elevii sunt încurajați să-și cunoască și să-și respecte originile.

Pe de altă parte, inovațiile au devenit indispensabile într-o lume digitalizată. Tehnologia a pătruns în școli sub forma tablelor interactive, a platformelor educaționale online și a instrumentelor digitale de evaluare. În perioada pandemiei, învățământul online a demonstrat importanța adaptării și a flexibilității. Elevii și profesorii au fost nevoiți să îmbine metodele clasice de predare cu cele moderne, folosind internetul ca resursă educațională esențială.

Metodele de predare s-au schimbat și ele: accentul s-a mutat de la memorare la gândirea critică, de la ascultare pasivă la participare activă. În locul lecțiilor exclusiv teoretice, se promovează proiectele de echipă, studiile de caz și învățarea prin descoperire. Aceste inovații contribuie la dezvoltarea competențelor reale ale elevilor și la o mai bună pregătire pentru viața profesională.

Totuși, este important ca modernizarea să nu ducă la pierderea identității. O educație echilibrată trebuie să valorifice tradițiile, dar și să se deschidă spre progres. Un exemplu concret este introducerea conținuturilor digitale despre istorie, artă și cultură românească, care îi ajută pe

elevi să înțeleagă valorile naționale într-un mod modern și atractiv. Astfel, tradiția devine sursă de inspirație pentru inovație.

Tradițiile și inovațiile nu sunt opuse, ci complementare în procesul educațional. Învățământul românesc are nevoie atât de rădăcini solide, cât și de aripi pentru a evolua. Respectarea tradițiilor menține legătura cu trecutul și identitatea culturală, iar inovațiile asigură adaptarea la cerințele viitorului. Doar printr-o educație care îmbină armonios aceste două dimensiuni putem forma generații capabile să păstreze valorile naționale și, în același timp, să construiască o societate modernă și prosperă. Obiceiurile tradiționale românești au ca și modalități de exprimare: muzica, coregrafia, gestică sau mimica. Sunt fapte culturale complexe, menite, înainte de toate, să organizeze viața oamenilor. Marchează momentele importante ale trecerii lor prin lume, și le modelează comportamentul.

Manifestări tradiționale în zona rurală a României

Cele două mari categorii de obiceiuri și tradiții sunt:

- a. cele care marchează diferite evenimente ce se desfășoară de-a lungul anului. Sunt sărbători religioase, cele legale, de muncă agricolă, de factori de mediu. Acestea vizau viața colectivă a satului, având un caracter public și ciclic. Un loc special între obiceiurile religioase îl au cele specifice Crăciunului și Paștelui.
- b. două mari categorii se referă la obiceiurile care atestă diferite momente importante din viața omului. Desfășurarea lor era legată de momente bine determinate, care nu se repetă de-a lungul vieții.

Obiceiurile de peste an erau, în general, în directă legătură cu trecerea timpului, a calendarului, dar și a muncilor în colectivitățile agricole sau de păstori. Îndeplinirea lor potrivit datinei, era în interesul întregii colectivități, toată lumea aducându-și aportul. La obiceiurile legate de momentele importante ale vieții omului, interesul îndeplinirii obiceiului cădea, înainte de toate, asupra individului și a familiei lui.

Obiceiurile care marchează momente importate din viața omului. Vizează momentele cele mai importante din viața unui om: nașterea, căsătoria și moartea.

Folcloriștii numesc astăzi obiceiurile tradiționale în legătură cu nașterea, inițierea, căsătoria și moartea, obiceiuri sau rituri de trecere. În general, nuntă, prin desfășurarea ei amplă și caracterul sărbătoresc și de mare veselie, atrăgea cea mai mare și cea mai activă participare a colectivității.

Obiceiuri și tradiții în legătură cu nașterea. Sunt un domeniu al oamenilor maturi. Pe lângă părinți apar moașa și nașii.

Când copilul trecea printr-o boală grea sau printr-o primejdie, exista obiceiul ca, copilului să i se schimbe numele în Ursu sau Lupu. Se evita astfel ca pe viitor copilul să mai fie „recunoscut” de respectiva primejdie. Acest obicei implica și ideea „morții și a reînvierii” copilului.

Bibliografie:

- „*Atlasul etnografic român*”, Ion Ghinoiu, Editura Academiei și Editura Monitorul Oficial, București, 200
- *Mică enciclopedie de tradiții românești*”, Ion Ghinoiu, Editura Agora, București, 2008
- *Sărbători și obiceiuri românești*”, Ion Ghinoiu, Editura Elion, București, 2002

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. înv. Primar Florea Alina

Liceul Teoretic Amărăstii de Jos, Dolj

Școala reprezintă una dintre cele mai importante instituții ale societății, având rolul fundamental de a forma nu doar cunoștințe, ci și caractere. Educația este un proces complex care urmărește dezvoltarea armonioasă a personalității umane, iar valorile reprezintă baza pe care se construiește întreaga identitate morală și socială a individului. Prin urmare, rolul școlii în formarea valorilor devine esențial într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care reperele morale și etice pot fi ușor distorsionate.

Formarea valorilor începe încă din primii ani de școală. Copiii sunt ghidați să înțeleagă noțiuni fundamentale precum respectul, onestitatea, solidaritatea, toleranța și responsabilitatea. Profesorii, prin exemplul personal și prin activitățile educative, au misiunea de a modela comportamente, nu doar de a transmite informații. Astfel, școala nu mai este doar un spațiu de învățare teoretică, ci și un mediu formativ, unde se cultivă empatia și spiritul civic.

Curriculumul școlar include discipline și activități care sprijină formarea valorilor. Educația civică, istoria, literatura și religia oferă exemple concrete de comportamente, modele morale și repere culturale. Elevii învață că valorile nu sunt doar noțiuni abstracte, ci principii care ghidează comportamentele zilnice. Spre exemplu, studiul literaturii române le oferă tinerilor modele de curaj,

devotament și patriotism, iar orele de istorie îi învață să aprecieze lupta pentru libertate și identitate națională.

Totodată, școala are un rol major în dezvoltarea gândirii critice. Elevii trebuie încurajați să-și formeze propriile opinii, să argumenteze și să analizeze comportamente și situații morale. Prin dialog, dezbateri și activități de grup, ei pot înțelege mai bine diferența dintre bine și rău, dintre corectitudine și nedreptate. Astfel, valorile devin nu doar învățate, ci și interiorizate.

În contextul actual, în care influența mass-mediei și a rețelelor sociale este foarte puternică, școala are responsabilitatea de a oferi repere clare și stabile. Mulți tineri se confruntă cu modele false, bazate pe superficialitate și succes rapid, iar profesorii trebuie să contrabalanseze aceste tendințe prin educație morală și prin promovarea valorilor autentice. Activitățile extracurriculare – cum ar fi voluntariatul, proiectele sociale sau acțiunile de mediu – contribuie semnificativ la formarea caracterului și a simțului civic.

De asemenea, cooperarea dintre școală, familie și comunitate este esențială. Valorile învățate la școală trebuie susținute acasă și aplicate în viața de zi cu zi. Când există continuitate între educația școlară și cea familială, rezultatele sunt mult mai vizibile și durabile.

În concluzie, școala are un rol decisiv în formarea valorilor morale, civice și culturale ale elevilor. Prin educație, copiii devin cetățeni responsabili, empatici și implicați, capabili să contribuie la o societate bazată pe respect, încredere și solidaritate. Adevărata menire a școlii nu este doar să transmită informații, ci să formeze oameni. Numai o educație fundamentată pe valori poate asigura progresul durabil al unei națiuni.

BIBLIOGRAFIE:

- Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. București: Editura Polirom.
- Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
 - Cristea, S. (2016). Fundamentele științelor educației. București: Editura Didactică și Pedagogică.

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN EDUCAȚIE – O AVENTURĂ ERASMUS

Prof. Niculescu Ecaterina

Școala Gimnazială „Octavian Goga”, Baia Mare

Educația se construiește pe tradiție, dar se dezvoltă prin inovație. Fiecare dascăl își poartă cu sine bagajul valorilor și al metodelor moștenite, dar adevărata evoluție apare atunci când are curajul

să le îmbine cu noile tehnologii și cu experiențe care depășesc granițele propriei clase. Aceasta este, pe scurt, esența aventurii mele Erasmus.

Programul Erasmus mi-a oferit ocazia de a descoperi o altă perspectivă asupra școlii și a modului de formare a elevilor. Deși am mai călătorit în afara țării, nu o făcusem niciodată în scop profesional. Am aplicat la mobilitate și, trei luni mai târziu, m-am regăsit în primul meu zbor spre Portugalia, în orașul Santarém, aflat la 40 km de Lisabona.

Am participat la cursul *Teaching Tolerance, Diversity and Active Citizenship in the 21st Century Classroom*, desfășurat la Institutul Politehnic Santarém – Școala Superioară de Educație. A fost o experiență care a îmbinat tradiția valorilor umane – toleranță, respect, implicare civică – cu metode moderne de formare, bazate pe activități interactive, jocuri educative și colaborare internațională.

Am redescoperit plăcerea de a învăța, dar și bucuria de a preda altfel. Lecțiile au fost dinamice, centrate pe elev, iar profesorii au reușit să creeze punți între teorie și practică, între educația clasică și cea digitală. De la fiecare coleg din Portugalia, Bulgaria, Germania și Suedia am învățat ceva nou – despre deschidere, curaj și respectul față de diversitate.

La întoarcere, am început să aplic ceea ce am învățat. Am introdus la orele de TIC activități energizante, lucrul pe grupe, utilizarea platformelor digitale și abordări colaborative. Elevii au devenit mai implicați, mai curioși, mai dornici să descopere.

Din această îmbinare între tradiție și inovație s-au născut o serie de proiecte care au transformat viața școlii și au dat un nou sens procesului de predare-învățare. Ele demonstrează că atunci când dascălul își propune să combine valorile clasice ale educației – colaborarea, răbdarea, perseverența – cu noile tehnologii și metode moderne, rezultatele nu întârzie să apară.

ROBO HUB – Clubul de robotică

Proiectul **ROBO HUB** reprezintă un exemplu concret de integrare a tehnologiei în educație, dar și de învățare prin colaborare. În cadrul clubului, elevii își dezvoltă gândirea logică, spiritul de echipă și creativitatea prin activități de programare folosind roboțelul **Milo (Lego Education)** și kitul **MakeyMakey**.

Pe parcursul anului școlar, aproape toți elevii școlii au avut ocazia să participe la activități de robotică, organizate săptămânal, în echipe de câte 12 elevi. Fiecare sesiune a fost gândită ca un atelier practic de explorare, în care copiii au construit, testat și programat mici roboți capabili să execute sarcini simple.

Prin aceste activități, elevii nu doar că își consolidează competențele digitale, dar învață și valori fundamentale: cooperarea, disciplina muncii în echipă, comunicarea eficientă și încrederea în propriile forțe. În această sală special amenajată – dotată cu laptopuri, videoproiector, pachete LegoEducation și MakeyMakey – **învățarea devine joc, iar jocul – învățare.**

LET’S LEGO – educație prin generozitate și reutilizare

Proiectul **LET’S LEGO** a pornit de la o idee simplă: educația înseamnă și responsabilitate, solidaritate și grijă față de comunitate. Campania i-a invitat pe elevi și părinți să doneze piesele Lego pe care nu le mai foloseau.

Acestea au fost colectate, sortate, curățate manual și apoi integrate în activitățile educative desfășurate în sala *Game LAB*, spațiu dedicat învățării active. Dincolo de latura practică, proiectul a urmărit **dezvoltarea spiritului civic și a conștiinței ecologice**: copiii au înțeles importanța reutilizării resurselor și a implicării personale pentru binele comun.

În același timp, campania a reunit elevii, părinții și profesorii într-un demers comun – o veritabilă lecție despre cum tradiția solidarității și a lucrului împreună poate prinde o nouă formă în era digitală.

GOOGLE SUITE FOR EDUCATION – Școala în cloud

Un alt pas important spre modernizarea procesului educațional a fost implementarea platformei **Google Suite for Education**, un instrument digital menit să asigure continuitatea învățării și colaborării, indiferent de context.

Cu sprijinul partenerilor Erasmus, școala a obținut licențele necesare și a reușit, într-un timp record, să creeze conturi pentru toți elevii și profesorii. Platforma a devenit rapid un mediu de lucru interactiv, în care se desfășoară cursuri online, se transmit teme, se oferă feedback și se colaborează în timp real.

Această inițiativă a demonstrat că **inovația digitală poate fi în deplină armonie cu valorile tradiționale ale educației** – seriozitatea, implicarea și dorința de a învăța continuu. Mai mult, utilizarea platformei a sporit autonomia elevilor și a creat o punte de comunicare mai eficientă între profesor și elev, între școală și familie.

În toate aceste inițiative se regăsește aceeași idee: **școala se află la granița dintre tradiție și viitor**. Ea păstrează valorile de odinioară – respectul, responsabilitatea, cooperarea – dar le exprimă prin instrumente moderne, prin educație digitală, robotică, gândire critică și învățare activă.

Erasmus nu a fost doar o deplasare profesională, ci un pas înainte spre viitorul educației. A fost o experiență care m-a învățat că inovația nu înseamnă a renunța la tradiție, ci a o transforma, a-i da o nouă viață prin idei, tehnologie și colaborare. **Tradiția rămâne rădăcina, inovația – aripa. Împreună, ele definesc școala viitorului.**

ROLUL GRĂDINIȚEI ȘI AL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. ed. timpurie: ȘUNEA Ancuța

Prof. ed. timpurie: POP Gabriela Ana

Seminarul Teologic Liceal „SF. Iosif Mărturisitorul”, Baia Mare

Grădinița cu Program prelungit „Ion Creangă”, Baia Mare

Introducere

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării personale și sociale, având ca finalitate formarea unei personalități autonome, responsabile și moral integrate. În acest context, grădinița și școala constituie instituții esențiale în procesul de formare a sistemului de valori al individului. Transmiterea și interiorizarea valorilor morale, civice și culturale devin imperative educaționale majore. Grădinița și școala nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci asigură cadrul pentru formarea caracterului, dezvoltarea conștiinței morale și cultivarea spiritului civic.

1. Rolul grădiniței în formarea valorilor

1.1. Grădinița – spațiu al socializării și educației morale

Grădinița reprezintă primul mediu educațional organizat în care copilul intră în contact cu reguli, norme și modele de comportament. Prin activitățile ludice și experiențele de interacțiune, copilul dobândește primele repere valorice: respectul față de ceilalți, cooperarea, generozitatea, sinceritatea și responsabilitatea.

1.2. Rolul educatoarei ca vector axiologic

Educatoarea exercită o influență majoră asupra dezvoltării morale a copilului, acționând ca model de conduită, mediator social și formator de atitudini. Prin limbaj, comportament, empatie și consecvență, ea transmite valori morale și culturale care structurează personalitatea copilului. Educatoarea are un rol fundamental în formarea valorilor la preșcolari. Ea este un model de comportament, un ghid și o sursă de inspirație pentru copii. Prin tonul vocii, prin atitudinea față de

fiecare copil, prin modul de rezolvare a conflictelor sau prin felul în care valorizează munca fiecăruia, educatoarea transmite zilnic mesaje morale și sociale.

Prin exemple, prin activități practice și prin discuții adaptate vârstei, educatoarea îi învață pe copii valori precum:

- respectul și toleranța;
- responsabilitatea și curajul;
- sinceritatea și corectitudinea;
- generozitatea și spiritul de echipă;
- dragostea pentru natură și pentru muncă;
- iubirea față de familie, patrie și tradiție.

1.3. Exemple de activități educaționale în grădiniță

- **Activități de socializare și cooperare**
- **Jocuri de rol și dramatizări:** copiii interpretează situații din viața cotidiană (ex.: „La piață”, „Vizita la doctor”), dezvoltând empatia, cooperarea și respectul reciproc.
- **Jocuri de grup cu reguli:** „Ștafeta prieteniei” sau „Cercul încrederii” ajută la respectarea regulilor și la înțelegerea importanței colaborării.
- **Activități de partajare și ajutor reciproc:** construirea de turnuri, puzzle-uri sau proiecte artistice în echipă.
- **Activități artistico-plastice**
- **Pictură și desen tematic:** exprimarea emoțiilor și valorilor (ex.: „Ce înseamnă prietenia pentru mine?”, „Ziua bunătații”).
- **Colaje și lucrări manuale:** realizarea de cadouri pentru colegi sau pentru comunitate (dezvoltă generozitatea și aprecierea efortului celorlalți).
- **Modelaj și construcții cu lut sau plastilină:** stimulează creativitatea și răbdarea.
- **Activități muzicale și ritmice**
- **Cântece și poezii cu mesaje morale:** despre respect, prietenie, cooperare.

- **Dansuri și coregrafii de grup:** promovează colaborarea și simțul responsabilității pentru echipă.
- **Jocuri muzicale interactive:** „Statuile muzicale” sau „Echipa ritmică”, pentru atenție și respectarea regulilor.
- **Activități de cunoaștere a lumii și educație ecologică**
- **Observarea naturii și excursii în aer liber:** încurajează respectul față de mediu și responsabilitatea.
- **Grădina grădiniței:** plantarea și îngrijirea plantelor dezvoltă simțul grijii și al responsabilității.
- **Proiecte de reciclare și ecologie:** crearea unor cutii de reciclare, realizarea de postere despre protejarea naturii.
- **Activități cognitive și de dezvoltare emoțională**
- **Jocuri de identificare a emoțiilor:** „Cum se simte personajul?” prin povești și imagini.
- **Povești cu învățăminte:** „Scufița Roșie” sau „Ariciul și prietenii” pentru evidențierea valorilor precum prietenia, sinceritatea și curajul.
- **Jocuri de sortare, potrivire și rezolvare de probleme:** dezvoltă gândirea logică, răbdarea și perseverența.
- **Activități de dezvoltare a responsabilității**
- **Îngrijirea obiectelor comune:** sortarea jucăriilor, aranjarea mesei la gustare.
- **Misiuni zilnice sau „ajutorul zilei”:** copilul are un rol responsabil, contribuind la ordinea și buna desfășurare a activităților.
- **Proiecte comunitare mini:** colecționarea de alimente pentru animalele comunității sau donarea de obiecte vechi – dezvoltă solidaritate și altruism.

1.4. Colaborarea cu familia

Familia are un rol complementar esențial în formarea valorilor. Grădinița și familia trebuie să colaboreze permanent pentru a asigura o continuitate între ceea ce copilul învață acasă și ceea ce trăiește la grădiniță. Activitățile comune – serbări, proiecte, campanii caritabile – contribuie la consolidarea valorilor morale și la implicarea copiilor în viața comunității.

2. Rolul școlii în formarea valorilor

2.1. Școala – instituție de formare intelectuală și morală

Școala asigură continuitatea procesului educațional început în familie și grădiniță, dezvoltând valori morale, civice și culturale la un nivel superior de conștientizare. Prin disciplinele curriculare și climatul educațional, elevul învață să fie responsabil, să gândească critic și să aprecieze importanța respectului față de ceilalți.

2.2. Profesorul – model axiologic și formator de caractere

Profesorul exercită un rol determinant în educația valorilor, fiind model de conduită și vector al culturii morale. Prin exemplul personal, atitudini precum corectitudinea, perseverența, spiritul de echipă, empatia și respectul față de diversitate sunt transmise elevilor.

2.3. Exemple de activități educaționale în școală

- Proiecte educative și activități extracurriculare care dezvoltă spirit civic și responsabilitate socială.
- Activități culturale și artistice pentru promovarea valorilor estetice și naționale.
- Campanii ecologice și acțiuni de voluntariat pentru dezvoltarea empatiei și solidarității.
- Dezbateri și activități de educație civică pentru cultivarea gândirii critice și a conștiinței morale.

3. Parteneriatul educațional familie – grădiniță – școală

Formarea valorilor este un proces complex care necesită coerența acțiunii educative între familie, grădiniță și școală. Familia oferă primele modele comportamentale, grădinița le dezvoltă prin experiență și joc, iar școala le consolidează prin reflecție și responsabilizare.

4. Recomandări metodice pentru aplicarea valorilor

- Integrarea valorilor morale și civice în activitățile zilnice și jocurile educative.
- Organizarea de proiecte comune între școală și familie pentru continuitate educațională.
- Utilizarea poveștilor, dramatizărilor și activităților artistice pentru consolidarea principiilor morale.
- Promovarea implicării active a elevilor în comunitate și în acțiuni ecologice sau caritabile.
- Formarea unui cadru educativ pozitiv, bazat pe respect, empatie și comunicare eficientă.

5. Concluzii

Grădinița și școala au un rol complementar și esențial în formarea valorilor. Prin colaborarea dintre familie, cadre didactice și instituții, copilul interiorizează valori morale, civice și culturale, dezvoltând o personalitate echilibrată și responsabilă. Educația valorilor nu este doar un proces

teoretic, ci unul integrat, experiențial, care combină cunoașterea cu trăirea și aplicarea concretă în viața de zi cu zi.

Bibliografie:

- Cucoș, C. (2009). Pedagogie. Repere teoretice și aplicative. Iași: Editura Polirom.
- Cristea, S. (2010). Dicționar de științe ale educației. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Pânișoară, I.-O., & Pânișoară, G. (2019). Comunicarea eficientă. Strategii de formare și dezvoltare personală. București: Editura Polirom.
- Cerghit, I. (2006). Sisteme de instruire alternative și complementare. București: Editura Aramis.
- Ministerul Educației. (2019). Curriculum pentru educația timpurie. București.
- Dewey, J. (2001). Democrație și educație. București: Editura Didactică și Pedagogică.

O ȘCOALĂ, UN NUME, O POVESTE

Preda Anca-Veronica,

profesor la Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu”

Deoarece una dintre temele propuse pentru această sesiune de comunicări științifice se numește chiar „O școală, un nume, o poveste”, eu am ales să prezint o altfel de poveste. Este vorba despre „Povestea mea Erasmus”.

Acțiunea se petrece într-o școală gimnazială cu nume de scriitor român, undeva prin centrul țării, unde directorul adjunct, în calitate de manager de proiect, a lansat o procedură de selecție pentru un curs internațional, care urma să se desfășoare în Roma. Cursul presupunea o mobilitate finanțată de programul Erasmus+ al Uniunii Europene, organizat de „Europass Teacher Academy”. Locația îmi părea grozavă, mai ales că eu, profesor de istorie, nu vizitasem niciodată Roma, iar titlul cursului, „Sprijinirea diversității prin educație interculturală la clasă” era de departe o provocare pe care îmi doream să o abordez.

Am aprofundat puțin tematica și am constatat că acest curs promitea să ofere instrumente și resurse despre cum să navighez cu succes într-o clasă interculturală, dar și un set de exerciții practice pe care să le pot folosi în sala de clasă pentru a crea o clasă mai incluzivă și mai diversă.

M-am regăsit pe deplin în descriere în calitate de coordonator al unei clase cu elevi proveniți din medii sociale dezavantajate și cu anumite particularități identitare și culturale. Dacă ne gândim la faptul că trăim în aceste vremuri în care culturile și identitățile se amestecă constant în sala de clasă, este clar că pentru a lupta împotriva discriminării și a prejudecăților, profesorilor li se cere să aibă din ce în ce mai multe abilități pe care educația standard nu le-o oferă. Tentantă oportunitate, nu? Zis și făcut! Chiar a doua zi, am început să pregătesc documentele necesare și am fost unul dintre fericiții câștigători al unei experiențe care se va dovedi de neuitat!

Abia începuse vacanța de vară. Eram cinci colegi de diferite vârste, cu trolere pline, cu rău de mașină, cu teamă de zbor, cu emoțiile primei ieșiri în afara granițelor, cu copii lăsați în brațele bunicilor sau pur și simplu cu dorința de aventură, în funcție de situația fiecăruia. Și pentru că se știe că „toate drumurile duc la Roma”, am ajuns și noi ceva mai târziu în noapte în centrul Romei.

Era prima zi de curs, dar pentru noi, românii era și 24 iunie, ziua națională a iei, așa că am îmbrăcat fiecare câte una și am pornit spre locația cursului, înfruntând cu stoicism ploaia caldă de vară care ne-a întâmpinat de dimineață. Am ajuns punctuali la curs și am făcut cunoștință cu gazda noastră, Prof. Dr. Christine Contrada, o locuitoare a Romei, originară din New York cu doctorat în Istoria Renașterii care a fost ghidul nostru atât prin diversitatea culturală cât și prin „cetatea eternă”. Partea introductivă de prezentare a fost o experiență interculturală în sine, pentru că am descoperit colegi care activează în diferite cicluri de studii de la grădiniță și până la universitate, din diferite părți ale lumii precum Polonia, Croația, Portugalia, Spania, Olanda, Dubai sau...Craiova. Un moment interesant a fost și împărtășirea experiențelor și provocărilor pe care fiecare dintre noi le întâmpină în activitatea la clasă. Pentru echipa noastră ziua a cuprins o întâlnire cu dacii de pe Columna lui Traian dar și palatul regelui Victor Emanuel II care oferă o perspectivă distinctă asupra Romei.

Dacă prima zi a avut ca temă cultura și identitatea, în cea de a doua zi am continuat cu comunicarea interculturală și stereotipurile. Am învățat despre diferite modele culturale și comunicarea interculturală, despre stereotipuri și prejudecăți și rolul lor în procesul de percepție, iar apoi ne-am confruntat cu prejudecățile personale. Asta da provocare! Călătoria noastră a continuat cu o plimbare pe malurile Tibrului și o experiență unică în cetatea Vaticanului.

Tematica cursului următor s-a referit la dezvoltarea capacității cadrelor didactice pe teme ca anti-discriminare și egalitatea. Cursul a cuprins o parte teoretică ce a inclus aspecte legate de cadrul legal al UE anti-discriminare dar și exerciții practice de recunoaștere a diferitelor situații de discriminare și de înțelegere a responsabilității fiecăruia de a preveni discriminarea la nivelul clasei

de elevi și nu numai. Ziua a continuat cu o vizită la Panteonul din Roma, un tur prin Castelul Sant'Angelo și o întâlnire cu celebra Fontana di Trevi.

A urmat o nouă zi de poveste, la figurat, dar și la propriu, deoarece tema zilei de curs a fost dezvoltarea competențelor profesorilor cu ajutorul povestirii. Așa că am tot povesti despre rolul empatiei în relațiile umane, despre povestirea ca instrument de conștientizare interculturală și schimbarea socială, iar în încheiere au fost organizate niște grupuri de lucru, în fond veritabile „cercuri de poveste” prin intermediul căror s-au dezvoltat competențele interculturale ale participanților. Sigur că ziua noastră nu se putea încheia fără o vizită unică într-un loc ... de poveste, așa că am pornit pe jos, pe sub Arcul de Triumf, spre cel mai mare amfiteatru din lumea romană, la

Colosseum!

Ultimele două zile ale cursului s-au dovedit la fel de pline de activități prin care am dobândit competențe cheie pentru o clasă incluzivă și am parcurs exerciții practice pentru investigarea emoțională a noastră și desigur, a elevilor noștri. Nu puteam rata oportunitatea de a vizita și o parte din catacombele Romei, adevărate orașe subterane pline de istorie și mister.

Ne-am despărțit de colegii și deja prietenii noștri din alte țări cu promisiunea păstrării legăturii și chiar a revederii prin intermediul altor programe Erasmus. Am revenit acasă cu informații și instrumente care să ne ajute să luptăm împotriva prejudecăților și a discriminării, să încurajeze diversitatea și incluziunea în sala de clasă, dar și cu inimi pline de amintiri din ceea ce pentru mine personal va rămâne mereu o călătorie de poveste!

Această experiență personală, pe care am ales să o împărtășesc cu dumneavoastră poate constitui un exemplu de bune practici deoarece abilitățile dobândite în cadrul acestui curs m-au ajutat să aplic la clase cunoștințele însușite, astfel încât să putem sprijini diversitatea prin o educație interculturală reală, bazată pe valori

Imagine din sursă proprie

RESURSE ALE STIMULĂRII CREATIVITĂȚII ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Pip. Ciobanu Doinița Daniela-

Școala Gimnazială „Ion Creangă”, Craiova

În procesul instructiv – educativ din ciclul primar există numeroase resurse ale stimulării creativității elevilor printr-o participare activă și conștientă la realizarea procesului de învățare eficientă.

Incontestabil gândirea omului are o uimitoare plasticitate. Și până acum școlarii, după ce studiau teoreme precis formulate la matematică, puteau să adopte cu totul o altă orientare la orele de literatură, unde exprimarea metaforică, jocurile de cuvinte și imagini situează intelectul pe un cu totul alt plan. Așadar, putem foarte bine în unele lecții să deprindem copiii cu raționamente perfect obiective, iar în alte ore să-i stimulăm întru descătușarea imaginației spre conceperea celor mai variate și surprinzătoare combinații. Dar, desigur, sunt necesare o serie de transformări în felul de a organiza învățământul. Un prim accent trebuie pus atunci când formulăm obiectivele instructiv – educative. Ea trebuie să figureze alături de educarea gândirii. Obiectivele se reflectă în conținutul învățământului, în planurile și programele de învățământ. Iar programele să prevadă și lecții speciale în vederea cultivării ingeniozității.

Deosebit de importantă este atitudinea învățătorului, relația sa cu elevii. El trebuie să fie apropiat de elevi, îngăduitor (în limite firești) și să încurajeze imaginația, sugestiile deosebite. Școlarii să-și poată manifesta în voie curiozitatea, spontaneitatea. Să fie ceva firesc ca o idee originală, mai aparte, să atragă un punct în plus la notare, chiar dacă prin ea nu s-a putut soluționa problema în discuție. Desigur, învățătorul trebuie să depisteze școlarii cu potențialități creative superioare, cărora e firesc să li se asigure posibilități speciale de dezvoltare a capacității lor. Însă are totodată datoria de a cultiva disponibilități-le imaginative ale întregii clase, folosind metode adecvate acestui obiectiv didactic major.

În vederea cultivării creativității există mijloace adecvate nespecifice, fără o relație cu un anume obiect de învățământ, și metode specifice în raport cu o anume materie, în funcție de conținutul ei. Folosirea acestor metode nespecifice, chiar dacă n-ar duce momentan la progrese evidente pentru un anume obiect de învățământ, sunt importante deoarece creează ceea ce se numește o „atitudine creativă” și mai ales „aptitudinea de a căuta și găsi probleme”, aspecte cu rol hotărâtor în asimilarea temeinică a oricărei științe.

Progresul creativității și cu evidente beneficii de ordin instructiv se realizează prin metode și procedee specifice: metodele active, observațiile independente, problematizarea sau învățarea prin

descoperire, metoda descoperirii dirijate (foarte utilă când problema e foarte dificilă, iar timpul este limitat).

Activitatea în afara clasei și extrașcolare oferă numeroase prilejuri pentru cultivarea imaginației, creativității. În cercurile cu elevi se desfășoară o activitate liberă. Aici se pot exersa diferite metode de stimulare a imaginației, cum ar fi brainstorming-ul. Vizitarea expozițiilor, muzeelor, excursiile largesc orizontul, câmpul fanteziei copiilor și sunt surse inepuizabile de întrebări,

Preocuparea de formare a independenței în gândire și exprimare implică și o legătură cu familia, mai ales în cazul acelor părinți care își dădăcesc prea mult copilul, îl ajută la efectuarea temelor, ba chiar rezolvă ei problemele. E nevoie să-i convingem că tutelarea excesivă împiedică dezvoltarea intelectului, manifestarea independentă a gândirii și a fanteziei lui, factori esențiali în dobândirea viitoare a unei autentice competențe profesionale.

În concluzie, se pot face multe pentru educarea spiritului creativ în școală. Dar, se vede necesitatea de a modifica destul de mult modul de gândire și stilul de lucru în clasă, cristalizate în secole de învățământ tradițional, prea puțin preocupat de această latură a personalității elevului, care capătă în zilele noastre o valoare din ce în ce mai însemnată.

În ultimul timp, problematica creativității în general și educarea capacităților creative în procesul de învățământ în special au constituit obiectul a numeroase studii și cercetări atât în țara noastră, cât și în străinătate. Conceptul însuși a dobândit noi dimensiuni în sensul că activitatea creatoare nu se manifestă numai în domeniul artei și științei, ci potențialitățile creative se afirmă și sunt solicitate în toate sectoarele de activitate umană: artă, știință, tehnică, muncă de organizare și conducere, activitate didactică și agricolă, în activitatea sportivă etc.

Cum matematica deține o pondere deosebită în programul de instruire a elevilor din clasele primare, este firesc ca această disciplină să se înscrie cu cele mai mari contribuții la dezvoltarea însușirilor creative.

Începând cu clasa I, învățarea matematicii determină și întreține starea activă a scoarței cerebrale, se ajunge la formarea unor structuri mentale generatoare de operații din ce în ce mai complicate, care pun în mișcare imaginația cu toate formele ei. Crearea unei atmosfere permissive în clasă, care să elibereze pe copii de tensiuni, teamă, frică de pedeapsă sau admonestare, o atmosferă de înalt spirit de sociabilitate, care să favorizeze comunicarea, consultarea, conlucrarea în activitatea de învățare, înseamnă o atmosferă creatoare a clasei.

Bibliografie:

1. Stoica-Constantin, Ana, *Creativitatea pentru studenți și profesori*, Editura Institutul European, Iași, 2004.
2. Matei, Nicolae-Constantin, *Educarea capacităților creatoare în procesul de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982.
3. Bontaș, Ioan, *Pedagogie*, Editura ALL, București, 1995, Capitolul IV -*Creativitatea*

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

RELAȚIA DINTRE STIMA DE SINE ȘI PERFORMANȚA ÎN ACTIVITATE

Prof. Înv. Primar Butnaru Lorena-Ioana

Școala Gimnazială „Vasile Pârvan”, Bârlad

Este bine cunoscut faptul că fiecare părinte își dorește să aibă un copil fericit și sănătos. În dezvoltarea fizică este mult mai ușor să observăm schimbările prin care copilul trece și se pot lua măsuri în funcție de nevoile acestuia, dar sănătatea emoțională și dezvoltarea abilităților sociale, necesită mai multă atenție.

Ce înseamnă de fapt dezvoltarea socială și emoțională? Care este scopul?!

Dezvoltarea socială și emoțională reprezintă capacitatea copilului de a înțelege și de a accepta sentimentele celor din jur și totodată abilitatea de a-și gestiona emoțiile și de a iniția sau menține relații cu aceștia. Pentru o dezvoltare armonioasă a copilului este nevoie ca acesta să aibă abilități sociale și o inteligență emoțională dezvoltată. Un rol important în educarea copiilor îl are gestionarea emoțiilor, deoarece, în lipsa acesteia, un obstacol din viața copilului își va pune amprenta asupra creșterii sale, stârnind frustrări, temeri și pierderea încrederii de sine.

(<https://tikaboo.ro/ce-inseamna-dezvoltarea-sociala-si-emotionala-a-copilului-10-metode-princare-il-poti-ajuta/>)

Este important ca gestionarea emoțiilor să înceapă de acasă încă din primul an de viață, continuându-se mai apoi la creșă sau grădiniță. Un bun exemplu este acela în care copilul crede și știe că poate realiza ce își propune – indiferent de cât timp îi va lua, fără a-i fi teamă să încerce sau să eșueze; își va asuma responsabilitatea faptelor sale și va ști cum să își gestioneze emoțiile; este empatic și reușește să înțeleagă ce simt ceilalți și va avea relații sănătoase, adaptându-se ușor.

Potrivit psihologilor Malatesta și Haviland (1982), copiii, de la o vârstă fragedă, învață că în diverse situații apare tendința de a exprima emoțiile pozitive, în detrimentul celor negative. Totodată, ei observă că exprimarea emoțiilor negative poate avea și beneficii, nu doar consecințe nedorite. De exemplu, atunci când manifestă tristețe sau durere, pot obține atenția celor din jur. De aceea, este important ca părinții să nu neghe suferința copilului spunându-i să nu mai plângă, deoarece „este mare”, încercând să ascundă acel sentiment, care va aduce urmări nedorite, ba din contră, acesta poate fi un prilej de stimulare emoțională.

Cunoaștem faptul că unii copii sunt mai susceptibili decât alții la situații încărcate emoțional din cauza hipersensibilității. Studiile au arătat că sensibilitatea crescută se datorează unei predispoziții înnăscute. Chiar dacă acel aspect este codificat în genele noastre, nu ar trebui să tragem concluzia că va influența exclusiv interpretarea noastră a situațiilor încărcate emoțional.

De exemplu, experiențele trăite pot influența tiparele emoționale sau predispoziția spre hipersensibilitate, timiditate sau anxietate. În acest sens, Daniel Goleman (2001) spune că „lecțiile emoționale din copilărie pot avea un impact profund asupra temperamentului, fie amplificând, fie potolind o predispoziție înnăscută” (Goleman, 2001, p. 268).

Se pare că există o calitate ciclică în dinamica stimei de sine, așa cum reiese din legătura între autoevaluare, efort și reevaluare. Harter (1983) remarcă faptul că, în timp ce se discută despre motivație și dispoziție, sintagma „stimă de sine” este utilizată pe scară largă. Dacă vă creșteți stima de sine, vă veți simți mai fericiți, mai optimiști și mai plini de energie. Depresia, lipsa de speranță și o lipsă generală de fericire sunt toate simptome ale unei stime de sine scăzute.

Sentimente ca acestea sunt adesea însoțite de energie scăzută și lipsă de dinamism. În schimb, a avea o doză sănătoasă de încredere îți sporește energia și productivitatea, care, la rândul lor, îți sporesc sentimentul de competență și îți consolidează și mai mult sentimentul de valoare de sine.

În acest fel, atât emoțiile pozitive, cât și cele negative care rezultă din autoevaluare contribuie la perpetuarea acestor emoții prin acțiunile pe care le inspiră. Procesele prin care percepțiile despre propriile capacități „se afectează reciproc în mod bidirecțional” sunt analoge cu teoria autoeficacității lui Bandura, (1989).

Cu alte cuvinte, întreprinderea unei acțiuni pozitive sporește încrederea, care la rândul ei încurajează alte acțiuni pozitive. Aceeași logică susține că ideile de competență nu rezultă automat în sentimente ridicate de competență. Este important să se facă distincția între a spune ceva și a

crede cu adevărat în acest lucru. A spune că ești adaptabil nu este întotdeauna suficient pentru a te convinge, mai ales atunci când acest lucru contravine unor convingeri adânc înrădăcinate.

Aceste construcții teoretice ale dinamicii autoaprecierii demonstrează importanța concentrării profesorilor și părinților asupra acestui subiect. Cu toate acestea, convingerea că stima de sine a unui copil este direct corelată cu succesul său academic nu este lipsită de critici. Cu alte cuvinte, a-i spune unui tânăr că este excepțional sau unic nu îl va face să se simtă mai bine în pielea sa doar pentru că are deja o imagine de sine pozitivă.

În literatura franceză de specialitate se admite existența unei „stime de sine specifice unei situații pedagogice, care direcționează activitățile școlare spre reușită în învățare”, denumită *moi scolaire* (Legendre, 2005, p. 617). Mai precis, această poziționare *Moi-Scolairer* se află undeva la intersecția imaginii de sine și a stimei de sine atunci când este privită în contextul școlar. Acest concept este similar cu cel al stimei de sine academice (școlare) găsit în literatura anglo-saxonă. Acest concept influențează direct motivația și, prin urmare, succesul învățării.

Suntem beneficiarii unei conștiințe de sine globale exprimate în expresii precum „Sunt prețuit!”, „Sunt demn!”, „Sunt prețuit!” este. Este și un sentiment al stimei de sine în unele domenii, exprimat în expresiile „Am o rezistență puternică la susținerea testelor” și „Sunt foarte bun la matematică, mai ales la probleme de logică”. Toți copiii au domenii de competență în care excelează, iar realizările în aceste domenii pot fi extinse în continuare. (Kaplan, 2000, apud Santrock, 2008).

În plus, pot fi denumite și vulnerabilitățile legate de aceste zone ale stimei de sine. Prin urmare, atunci când o persoană ale cărei valori profesionale predomină în domeniul stimei de sine se confruntă cu o evaluare nefavorabilă în acest domeniu, poate experimenta o mare dezamăgire și poate provoca o instabilitate/scădere generală a stimei de sine.

Bibliografie

1. Daciana, A. L. (2019). Dezvoltarea încrederii în sine. Ghid practic. Cluj – Napoca, Editura Universitară Clujeană.
2. Goleman, D., (2017). Dezvoltarea inteligenței emoționale a copiilor. Editura Curtea Veche.
3. Harter, S. (1983). Developmental perspectives on the self-system. In E. M. Hetherington (Ed.), *Handbook of child psychology* (pp. 275-385). New York: John Wiley.
4. <https://tikaboo.ro/ce-inseamna-dezvoltarea-sociala-si-emotionala-a-copilului-10-metode-prin-care-il-poti-ajuta>

5. Legendre, R. (2005). Dictionnaire actuel de l'éducation. Montreal: Guérin, Editura Limited. Lenoir, Y.Pastré.
6. Santrock, J. (2008). Educational Psychology. 3th Edition, McGraw-Hill.
7. Wood, R., & Bandura, A. (1989). Social cognitive theory of organizational management. Academy of Management Review.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC :

DIGITALIZAREA SISTEMULUI EDUCAȚIONAL

Prof. Seceleanu Oana-Alexandra

Școala Gimnazială nr. 38 « Dimitrie Cantemir » Constanța

Învățământul românesc are o istorie bogată, plină de tradiții, valori și personalități care au modelat generații întregi. Tradiția educației românești începe cu nume mari precum Spiru Haret, Gheorghe Lazăr sau Dimitrie Cantemir. Aceste personalități au pus bazele unui învățământ centrat pe formarea caracterului, a culturii generale și a respectului pentru muncă.

Manualele tipărite, învățarea prin repetiție, cititul cu voce tare și dictările au fost metode folosite decenii întregi în clasă. Acestea au dat rezultate în formarea de bază a multor generații. Totuși, societatea se schimbă, iar școala trebuie să țină pasul cu lumea în care trăim. Inovația în educație este o necesitate. Astăzi, copiii gândesc diferit, interacționează altfel cu informația și trăiesc într-un mediu puternic digitalizat. Pentru a rămâne relevanți, ca profesori trebuie să ne adaptăm constant.

Una dintre cele mai importante direcții ale modernizării învățământului este digitalizarea. Aceasta aduce beneficii atât profesorilor, cât și elevilor. Tabletele, laptopurile, videoproiectoarele și platformele educaționale nu mai sunt „accesorii”, ci instrumente esențiale în procesul didactic.

Platforme precum Google Classroom, Microsoft Teams sau Educared au devenit spații de învățare virtuale, unde profesorul poate comunica eficient cu elevii, poate trimite materiale și poate evalua activități.

Prin digitalizare, elevii au acces rapid la informații, pot colabora online și pot învăța în ritmul propriu. Acest lucru este foarte util mai ales pentru cei care au dificultăți de adaptare la stilul clasic de predare.

Pentru profesor, digitalizarea este un real ajutor. Economisește timp, oferă resurse variate și permite personalizarea învățării. De exemplu, pot crea lecții interactive, pot folosi videoclipuri educaționale, teste online și aplicații de exersare. Astfel, orele devin mai atractive și mai ușor de înțeles pentru elevi.

În plus, digitalizarea facilitează colaborarea între cadre didactice din diferite școli, județe sau chiar țări. Se pot organiza ateliere online, cursuri de formare și schimburi de bune practici. Este important, însă, să nu renunțăm la tradițiile valoroase. Ele trebuie păstrate și integrate armonios în procesul de modernizare. Cititul clasic, analiza textului literar, dialogul față în față și formarea gândirii critice rămân esențiale.

Inovația nu înseamnă înlocuirea totală a vechiului, ci completarea lui. Tehnologia nu trebuie să înlocuiască profesorul, ci să-l sprijine. Digitalizarea nu poate înlocui empatia, răbdarea, încurajarea și sprijinul emoțional pe care doar un profesor le poate oferi în mod real. Relația umană rămâne baza actului educațional, iar tehnologia este un instrument, nu un scop în sine.

Ca dascăl, cred că adevărata inovație în educație este echilibrul. Să îmbinăm metodele tradiționale eficiente cu noile tehnologii, fără a pierde esența învățământului: formarea de oameni.

Formarea continuă a cadrelor didactice este esențială în acest context. Trebuie să învățăm și noi, pentru a putea învăța pe alții. Digitalizarea este un pas important spre un învățământ mai deschis, mai flexibil și mai conectat cu lumea reală. Dar școala rămâne și va rămâne un loc al sufletului, al relației umane și al învățării autentice.

Învățământul românesc are șansa unică de a păstra ceea ce a fost valoros și de a construi pe această fundație un sistem modern, adaptat viitorului educației, care nu înseamnă doar tehnologie, ci oameni bine pregătiți, pasionați și dedicați meseriei de dascăl.

În concluzie, tradiția ne leagă de rădăcini, iar inovația ne oferă aripi. Ambele sunt necesare pentru a crește generații pregătite pentru provocările lumii de mâine.

Bibliografie:

1. Ministerul Educației – Strategia privind digitalizarea educației în România 2021–2027, București, 2021
2. Cucos, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, ediția 2014
3. Vlasceanu, Lazăr – Introducere în sociologia educației, Editura Polirom, 2002

4. OECD – Digital Education Outlook: Pushing the Frontiers with Artificial Intelligence, Blockchain and Robots, OECD Publishing, Paris, 2021

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

PROF. MANTA ANA- MARIA,

ȘC. GIMN. ION CREANGĂ, ALBEȘTI

În contextul actual, marcat de schimbări accelerate, de transformări sociale, tehnologice și culturale profunde, rolul școlii devine mai complex și mai important ca oricând. Instituția educațională nu mai este doar spațiul în care se transmit cunoștințe, ci un mediu de formare integrală a personalității. Educația, în accepțiunea modernă, vizează dezvoltarea competențelor cognitive, afective și morale ale individului, în strânsă legătură cu sistemul de valori care structurează identitatea personală și colectivă.

1. Dimensiunea axiologică a educației

Educația este, înainte de toate, un proces axiologic. După cum subliniază Ioan Cerghit (2006), „orice act educațional implică o selecție de valori, o orientare către idealul uman și social pe care o societate îl proiectează”. Formarea valorilor morale, estetice, civice și culturale se realizează, în mare măsură, prin intermediul școlii, care devine spațiul de întâlnire între idealul uman și realitatea cotidiană a elevului.

Valorile nu se predau în mod direct, ci se transmit prin modelare, prin experiență și prin exemplul personal al cadrului didactic. De aceea, profesorul nu este doar un transmițător de informații, ci un **formator de conștiințe**, un **model axiologic**. Atitudinea sa față de actul educațional, modul în care se raportează la elevi, la cunoaștere și la lume, constituie repere esențiale pentru dezvoltarea morală a tinerilor.

2. Rolul profesorului de limba și literatura română în cultivarea valorilor

Din perspectiva profesorului de limba și literatura română, responsabilitatea formării valorilor capătă o semnificație aparte. Limba este nu doar un instrument de comunicare, ci și un depozitar al identității culturale, al mentalităților și al tradițiilor unui popor. Prin studiul limbii, elevii descoperă nu doar reguli gramaticale, ci și **moduri de a gândi, de a simți și de a exprima lumea**.

Literatura, la rândul ei, are o funcție educativă și formativă de necontestat. Ea oferă modele de conduită, provoacă reflecția morală și estetică, stimulează empatia și spiritul critic. În lectura textelor literare, elevul se confruntă cu dileme morale, cu situații de viață complexe, învățând să aprecieze frumusețea, curajul, demnitatea și adevărul. Așa cum afirmă M. Năstăsescu (2011), „literatura este o formă de cunoaștere a omului și a lumii, dar și o cale de formare a conștiinței morale și estetice”.

Prin activitățile de interpretare și analiză a textelor literare, profesorul îi conduce pe elevi nu doar spre înțelegerea mesajului, ci și spre **descoperirea valorilor universale** – iubirea, libertatea, dreptatea, compasiunea. Totodată, prin exercițiile de exprimare orală și scrisă, elevii își dezvoltă capacitatea de a formula opinii, de a argumenta, de a dialoga cu respect și echilibru – deprinderi care reflectă valorile conviețuirii democratice.

3. Parteneriatul educațional și mediul valoric al școlii

Formarea valorilor nu se limitează la orele de curs, ci este rezultatul unei **culturi instituționale**. Atmosfera din școală, relațiile dintre profesori, elevi și părinți, activitățile extracurriculare și parteneriatele educaționale contribuie la construirea unui climat moral și cultural coerent.

Școala trebuie să devină un spațiu al dialogului și al învățării colaborative, în care elevii să se simtă valorizați și implicați. Experiențele de învățare semnificative – proiectele interdisciplinare, activitățile de voluntariat, cluburile culturale – susțin internalizarea valorilor prin trăire și acțiune, nu doar prin discurs.

Parteneriatul școală-familie-comunitate are, de asemenea, un rol esențial. Valorile formate în școală trebuie consolidate acasă și în mediul social, pentru a deveni stabile și autentice. În lipsa acestei coerențe educaționale, mesajul axiologic al școlii riscă să se dilueze.

4. Școala – reper de stabilitate axiologică în lumea contemporană

Într-o epocă dominată de relativism moral, de presiunea modelelor mediatice și de superficialitatea informațională, școala este chemată să redevină un **reper de stabilitate axiologică**. Ea trebuie să ofere tinerilor criterii clare de discernământ și capacitatea de a evalua critic informațiile și comportamentele.

Educația pentru valori nu înseamnă conformism, ci formarea unei gândiri autonome și responsabile. Elevul trebuie să învețe să gândească etic, să înțeleagă consecințele acțiunilor sale și să-și asume deciziile. În acest sens, educația valorică se împletește cu educația civică și cu cea

emoțională, contribuind la dezvoltarea unei **personalități echilibrate și empatică**, capabile să participe activ și constructiv la viața socială.

Concluzii

Rolul școlii în formarea valorilor este, fără îndoială, unul fundamental. Ea este instituția care modelează nu doar minți, ci și caractere, nu doar competențe, ci și convingeri. Prin intermediul profesorilor, al conținuturilor educaționale și al experiențelor formative, școala devine locul unde se cultivă respectul față de sine și față de ceilalți, dragostea de adevăr, deschiderea spre frumos și dorința de a contribui la binele comun.

În calitate de profesori de limba și literatura română, avem privilegiul și responsabilitatea de a construi punți între cultură și conștiință, între tradiție și modernitate, între cunoaștere și umanitate. Adevărata reușită a educației nu se măsoară prin performanțe punctuale, ci prin **formarea unor oameni buni, demni și responsabili**, purtători ai valorilor care definesc umanitatea însăși.

Bibliografie

- Cerghit, Ioan (2006). *Metode de învățământ*. București: Editura Polirom.
- Năstăsescu, Mariana (2011). *Literatura și educația pentru valori*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- Cristea, S. (2017). *Fundamentele pedagogiei. Teoria generală a educației*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

COMPETENȚA SOCIALĂ ÎN CONTEXT EDUCAȚIONAL

Prof.înv.primar Adriana Blaga,

Școala Gimnazială Nr.1. Buntești, Bihor

Orice etapă din viața unui copil este fundamentală pentru a-l ajuta să fie competent din punct de vedere social. De exemplu, în timp ce în copilărie abilitățile de interacțiune socială evoluează de obicei în contextul familial, pubertatea evidențiază forța dominantă a colegilor în cadrul clasei, iar adolescența este perioada în care cele mai relevante interacțiuni sociale au loc în principal în clișee. În plus, o capacitate precum asumarea perspectivei se dezvoltă la începutul vieții, dar atinge niveluri adulte abia în adolescență, când adolescenții au ajuns să aprecieze alte puncte de vedere.

Dar ce este competența socială? Competența socială se definește drept adaptarea socială reușită care necesită abilități sociale, emoționale, cognitive și comportamentale. De obicei, ea se referă la abilitățile sociale, comunicarea socială și interacțiunea interpersonală, adică la comportamentul social, inclusiv motivele sociale, capacitățile, cunoștințele, abilitățile, obiceiurile și conștiința socială. Aceste elemente sociale luate împreună ajută o persoană să își creeze comportamentul (Semrud-Clikeman, 2007).

În context educațional, competența socială se poate defini ca fiind capacitatea unui copil de a participa la contacte sociale cu adulții și colegii (Fabes et al., 2006), modul în care un copil își folosește abilitățile emoționale și de reglare în fața altor persoane.

Competența socială ar trebui considerată mai degrabă un construct care marchează în sine dezvoltarea, decât ca un atribut fix. Adică, o dată cu creșterea copiilor, societatea se așteaptă la interacțiuni mai complexe, iar cadrele de interacțiune ale copiilor din afara mediului familial devin mai importante și mai extinse. În plus, pentru a avea succes într-o varietate de interacțiuni sociale, copiii trebuie să stăpânească diverse abilități care constituie competența socială, cum ar fi luarea de decizii, rezolvarea problemelor sociale și reglarea emoțională, care diferă în funcție de stadiile de dezvoltare (Junge et al., 2020).

Competența socială este un concept de dezvoltare care rezultă din interacțiunile semnificative cu multe persoane într-o serie de contexte. Competența copiilor este modelată de astfel de întâlniri; ei învață cum să se comporte în mediile lor sociale atât prin instruire directă, cât și prin observarea altora în interacțiuni. În consecință, cu timpul, felul și tipul de interacțiuni prin care trec cei mici devin din ce în ce mai variate și mai complicate. Ideile copiilor cu privire la relevanța interacțiunilor prezintă, de asemenea, o evoluție clară. În mod clar, conceptul de competență socială variază în timp; cu toate acestea, lipsește încă un model coerent al modului în care se dezvoltă competența socială de la copilărie la adolescență (Rose-Krasnor, 1997).

Dezvoltarea competenței sociale este importantă pentru funcționarea viitoare a copilului în societate și reducerea riscului de probleme comportamentale și emoționale. Într-adevăr, există o mulțime de dovezi care arată că diferențele de competență socială din copilărie se corelează cu aptitudinile din alte sfere ale vieții prezente și viitoare. Persoanele care, în tinerețe, construiesc în mod natural relații puternice cu ceilalți au mai multe șanse de a deveni adulți cu o sănătate mai bună (trăiesc mai mult, sunt mai rezistenți la tulburările de sănătate mintală și funcționează bine în societate (Luthar, 2006). Copiii cu aptitudini sociale au mai multe șanse să se considere mai fericiți sau să progreseze pe plan academic. În sens invers, abaterile de la competența socială pot fi un semn al diferitelor tipuri de psihopatologie care se dezvoltă în dezvoltarea copilului. Multe alte

probleme, inclusiv respingerea de către colegi (în cazul ADHD), anxietatea socială, hărțuirea și violența, sunt de obicei observate dacă competența socială pare aberantă. Acest lucru implică faptul că, în ansamblu, diversitatea individuală atât în populațiile de copii normali, cât și în cele atipice poate fi explicată în mare parte prin conceptul de competență socială (Junge et al., 2020).

De asemenea, s-a constatat că acei copii care au abilități sociale slab dezvoltate prezintă dificultăți în urmărirea instrucțiunilor educatoarei și mai târziu a învățătoarei, nu se pot concentra în cadrul activităților și în consecință nu își îndeplinesc în mod corespunzător sarcinile de la grupă/clasă. Pe termen lung, aceste deficite au consecințe negative asupra adaptării la cerințele școlare care pot conduce ulterior la probleme cum ar fi absenteismul și abandonul școlar. La adolescenți, pot apărea tulburări de comportament-manifestarea comportamentelor opozante caracterizate prin refuzul de a respecta regulile, sfidare la adresa celorlalți, incapacitatea de a ține cont de dorințele celorlalți și reacții agresive, dar și forme ale delincvenței juvenile asociate adesea cu dependență de alcool sau droguri. (Catrinel, A.Ș., Kallay E., 2010, p.14)

În concluzie, dezvoltarea eficientă a competențelor sociale în perioada preșcolară și școlară mică are efecte pozitive asupra funcționării și adaptării copiilor în adolescență sau în viața adultă.

Bibliografie

1. Catrinel, A.Ș., Kallay E., (2010). Dezvoltarea competențelor emoționale și sociale la preșcolari. Ghid practic pentru educatori. Editura ASCR, 2010.
2. Fabes, R. A., Gaertner, B. M., & Popp, T. K. (2006). Getting Along with Others: Social Competence in Early Childhood.
3. Luthar, S. S., & Prince, R. P. (2007). Developmental psychopathology. *Lewis's child and adolescent psychiatry*, 291-299.
4. Junge, C., Valkenburg, P. M., Deković, M., & Branje, S. (2020). The building blocks of social competence: Contributions of the Consortium of Individual Development. *Developmental Cognitive Neuroscience*, 45, 100861. <https://doi.org/10.1016/j.dcn.2020.100861>
5. Rose-Krasnor, L. (1997). The Nature of Social Competence: A Theoretical Review. *Social Development*, 6(1), 111–135. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.1997.tb00097.x>
6. Semrud-Clikeman, M. E. (2007). Social Competence in Children. In *Springer eBooks*. Springer Nature. <https://doi.org/10.1007/978-0-387-71366-3>

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Liceul Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași- nivel preșcolar

Profesor pentru educație timpurie Apetrei Rebeca

Rolul școlii în formarea valorilor este esențial, deoarece școala nu se ocupă doar de transmiterea cunoștințelor, ci și de dezvoltarea morală, socială și civică a elevilor. Pe scurt, școala contribuie la formarea personalității prin promovarea unor valori fundamentale care îi ajută pe elevi să devină cetățeni responsabili și empatici.

Școala este locul unde elevii, sub îndrumarea profesorilor, învață, se dezvoltă și își descoperă potențialul.

De asemenea, școala o instituție dedicată formării viitorului copiilor prin valori solide și o abordare inovatoare. Încurajăm elevii să prospere nu doar în domeniile academice, ci și în dezvoltarea personală, pregătindu-i pentru noi provocări și oportunități.

Cred că un mediu sigur și fericit este esențial pentru o adaptare bună, pentru o conectare afectivă cu fiecare cadru didactic și un proces de învățare corespunzător vârstei pentru fiecare nivel de învățământ. Atât elevii, cât și familiile lor, găsesc la școala noastră o comunitate în care se simt protejați și sprijiniți. Valorile fundamentale sunt centrate pe elevi - promovăm respectul, empatia și colaborarea, creând astfel un climat propice pentru dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil.

- **Responsabilitate:** Copiii învață să fie responsabili.
- **Creativitate:** Creativitatea este o valoare centrală cultivată în cadrul fiecărei zilei de școală.
- **Integritate:** Școala se concentrează pe dezvoltarea integrității elevilor.
- **Dragoste:** Se pune accent pe manifestarea dragostei, atât între copii, cât și față de cadrele didactice.
- **Comunitate:** Școala funcționează ca o comunitate de învățare unde toți membrii contribuie la educația copiilor

De asemenea, alte valori ale școlii pe care le promovează pot fi:

- **Educațional** – transmite cunoștințe din diverse domenii (limbă, matematică, științe, arte etc.);
- **Formativ** – dezvoltă gândirea, caracterul, comportamentul și spiritul critic;
- **Social** – îi învață pe elevi să comunice, să colaboreze și să respecte reguli;

- **Cultural și civic** – promovează valorile, tradițiile și respectul față de ceilalți.

Prin activități educative, lecții sau exemple oferite de cadre, elevi își formează repere morale solide.

În cadrul școlii se poate desfășura o disciplină pentru formarea caracterului fiecărui copil. Acesta se desfășoară pe realizarea unui material diactic realizat de către profesorii școlii. Se pot realiza jocuri de roluri sau pot fi realizate ateliere cu părinții împreună cu copiii despre o valoare la alegere.

Școala pregătește viitori cetățeni responsabili și conștienți de impactul lor asupra societății. Încurajează respectul față de diversitate și promovăm spiritul de echipă, pregătind astfel lideri care să inspire prin exemplul personal.

Sunt ferm convinsă că învățarea poate fi distractivă. Abordarea educației cu entuziasm și creativitate, creând un mediu în care elevii sunt motivați să exploreze subiecte noi și să își dezvolte gândirea critică.

Bibliografie:

1. <https://www.wurmbrand.ro/>

Educația prin formarea valorilor

Prof. Truică- Caragea Carmen

Școala Gimnazială, comuna Plosca, județul Teleorman

Educația valorică este un proces educațional care urmărește să promoveze dezvoltarea integrală a indivizilor, dezvoltându-le nu doar cunoștințele și abilitățile, ci și atitudinile, comportamentele și principiile etice. Aceasta constă în transmiterea și promovarea unor valori precum respectul, solidaritatea, responsabilitatea, onestitatea și dreptatea, printre altele, care sunt fundamentale pentru coexistența în societate și pentru construirea unei lumi mai juste și echitabile. Prin educația valorică, căutăm să dezvoltăm cetățeni conștienți, critici, dedicați promovării binelui comun și respectării drepturilor omului.

Importanța formării valorilor și influența acestora asupra vieții oamenilor.

Formarea valorilor este un proces fundamental în viața oamenilor, deoarece prin intermediul acestui proces indivizii dezvoltă principii etice, morale și sociale care le vor ghida acțiunile și deciziile de-a

lungul vieții. Valorile sunt credințe și idealuri care ghidează comportamentul uman, contribuind la construirea unei societăți mai juste, mai solidare și mai armonioase.

Prin educație în valori, indivizii sunt încurajați să reflecteze asupra unor aspecte precum respectul, toleranța, responsabilitatea, empatia și dreptatea. Prin intermediul acestui proces, oamenii sunt încurajați să dezvolte atitudini pozitive și să acționeze etic în relațiile lor interpersonale și sociale.

Valorile joacă, de asemenea, un rol important în modelarea caracterului și identității fiecărui individ. Ele ajută la definirea a ceea ce este bine și a ceea ce este rău, ghidând alegerile și acțiunile fiecărei persoane. Mai mult, valorile contribuie la construirea unei societăți mai incluzive și democratice, bazată pe respectul pentru diversitate și promovarea egalității de șanse.

Prin urmare, formarea valorilor este esențială pentru dezvoltarea integrală a indivizilor, deoarece influențează în mod direct atitudinile, comportamentele și relațiile lor cu ceilalți. O educație solidă și consecventă în valori contribuie la construirea unei societăți mai juste, mai solidare și mai umane, în care indivizii pot coexista armonios și respectuos.

Importanța predării valorilor în mediul școlar pentru dezvoltarea integrală a elevilor.

Predarea valorilor în mediul școlar este fundamentală pentru dezvoltarea completă a elevilor. Prin această practică, elevii sunt încurajați să dezvolte abilități precum **respect**, **solidaritate**, **responsabilitate**, care sunt esențiale pentru coexistența în societate și pentru construirea unei lumi mai drepte și mai armonioase.

Când școlile abordează subiecte legate de valori, ele contribuie la dezvoltarea unor cetățeni conștienți de rolul lor în societate. Este important ca elevii să învețe de la o vârstă fragedă importanța **toleranței**, pentru că **empatia** este din **dialog**, astfel încât să poată gestiona diferențele și să rezolve conflictele pe cale pașnică.

În plus, predarea valorilor în mediul școlar îi ajută și pe elevi să își dezvolte **stima**, **încredere în sine**, promovând un mediu de învățare mai sănătos și mai primitor. Atunci când copiii și tinerii se simt valorizați și respectați, sunt mai motivați să se dedice studiilor și să își urmeze dezvoltarea personală și academică.

Prin urmare, este esențial ca școlile să integreze educația valorică în practicile lor didactice pentru a asigura o educație completă a elevilor și a-i pregăti să facă față provocărilor lumii contemporane. Educația valorică nu se limitează la programa școlară, ci pătrunde în toate activitățile școlare, contribuind la construirea unei societăți mai juste și egalitare.

Strategii de promovare a valorilor etice și morale în educația școlară:

Educația în valori este un aspect fundamental al dezvoltării integrale a unei persoane. Promovarea valorilor etice și morale în educația școlară este esențială pentru dezvoltarea unor cetățeni conștienți, responsabili și plini de compasiune.

Una dintre cele mai eficiente strategii pentru promovarea valorilor etice și morale în educația școlară este prin exemplu. Profesorii și administratorii școlari ar trebui **exemplifica** valorile pe care doresc să le transmită, fiind consecvenți în acțiunile și cuvintele lor. În plus, este important să se creeze un mediu școlar care să promoveze **empatia**, **toleranță** și **respect** printre studenți.

O altă strategie importantă este desfășurarea de activități practice care încurajează reflecția asupra valorilor etice și morale. De exemplu, dezbateri, discuții de grup, proiecte comunitare și activități comunitare. **serviciu voluntar** poate ajuta elevii să înțeleagă importanța valorilor în viața în societate.

În plus, este esențială includerea educației valorice în programa școlară, la toate materiile. Profesorii pot aborda subiecte legate de valorile etice și morale în cadrul orelor lor, promovând reflecția critică și dezvoltarea... **gândire etică** în elevi.

În cele din urmă, este important să implicăm părinții și comunitatea în promovarea valorilor etice și morale în educația școlară. Parteneriatele dintre școli, familii și comunitate sunt cruciale pentru consolidarea importanței valorilor în dezvoltarea elevilor.

Prin exemple, activități practice, includerea educației valorice în curriculum și parteneriate cu comunitatea, este posibilă dezvoltarea unor cetățeni conștienți, responsabili și solidari.

Cât de importantă este valoarea educațională pentru dezvoltarea copiilor?

Educația valorilor este un subiect fundamental atunci când vine vorba de dezvoltarea copiilor. Valorile educaționale sunt principii esențiale care ghidează comportamentul și atitudinile indivizilor, influențând direct modul în care aceștia interacționează cu lumea din jurul lor. Prin urmare, este crucial ca acești copii să fie expuși acestor valori de la o vârstă fragedă, astfel încât să poată crește în adulți responsabili, etici și empatici.

Importanța valorii educaționale pentru dezvoltarea copiilor Este incontestabil. Prin educația valorilor, copiii învață importanța onestității, a solidarității, a respectului față de ceilalți și a muncii în echipă. Aceste valori nu contribuie doar la dezvoltarea unor persoane mai integre și conștiincioase, ci și la construirea unei societăți mai juste și echilibrate.

Când copiii internalizează **valori educaționale**, ei dezvoltă abilități sociale esențiale, cum ar fi capacitatea de a se pune în locul altei persoane, de a rezolva conflictele pe cale pașnică și de a lua decizii etice. În plus, educația valorică contribuie și la consolidarea stimei de sine și a încrederii în sine, permițând copiilor să înfrunte provocările vieții cu mai multă încredere și determinare.

Prin urmare, este esențial ca școlile și familiile să colaboreze pentru a promova educația valorilor, asigurând astfel un viitor mai promițător pentru generațiile viitoare.

Probleme abordate în educația valorică.

Această formă de educație are mai multe fronturi deschise în care studenții (sau mai degrabă ucenicii) vor încerca să reflecteze și să dezbată. Principalele sunt:

Egalitate și inegalitate.

Ideea că toate ființele umane sunt egale este esențială pentru dezvoltarea unor sisteme morale incluzive. Cu toate acestea, nu este întotdeauna ușor să știi ce implicații practice are acest principiu moral. În educația valorilor, ești invitat să te gândești la ce înseamnă egalitatea și ce tipuri de comportament o amenință.

Ideea că toate ființele umane sunt egale nu este doar unul dintre fundamentele democrației, ci face posibilă și adaptarea socială și îndeplinirea standardelor de viață.

Empatia.

Deși la prima vedere poate părea așa, educația în valori nu constă în predarea legilor și obiceiurilor după care este guvernată societatea: cineva cu puternice trăsături psihopate ar fi, de asemenea, capabil să facă acest lucru. Educația în valori constă, printre altele, în adoptarea unei scale etice în care **angajament față de societate și empatie** ajută la definirea obiectivelor acțiunilor noastre.

Punerea în locul altcuiva, atât cognitiv, cât și emoțional, îți îmbunătățește capacitatea de a gestiona conflictele și de a înțelege diferite puncte de vedere.

Cercuri etice.

În educația valorilor, reflectăm și asupra amplorii cercurilor noastre etice, adică **acele grupuri care includ indivizi, grupuri și elemente care trebuie să fie mai ales protejate**.

Respectul pentru animale este, de asemenea, o problemă abordată aici și poate servi la generarea de reflecții asupra drepturilor formelor de viață non-umane.

Conservarea mediului.

Mediul înconjurător nu este doar o colecție de resurse, ci este și habitatul nostru și are nevoie de protecție comună. Prin urmare, **Relația cu natura este fundamentală** în educația valorilor; pe de o parte, încurajează reflecția asupra unei probleme care trebuie abordată împreună și, prin urmare, depinde de un angajament civic și comun; pe de altă parte, permite dezvoltarea unei sensibilități față de probleme care depășesc cu mult propria persoană și chiar oamenii pe care îi cunoaște și îi apreciază.

Detectarea nevoilor speciale.

A ști cum să identifici situațiile personale sau colective în care ești dezavantajat este esențial pentru dezvoltarea sensibilității față de anumite tipuri de acuzații care, pentru noi, nu ar avea o importanță prea mare, deoarece nu ar fi afectate în mod direct. Acesta este cazul nevoilor minorităților etnice sau ale homosexualilor care sunt discriminați prin lege și prin tratament.

Cum să dezvoltăm educația valorilor?

Educația valorică nu este pur și simplu o materie specifică care ar trebui predată în centrele educaționale; ea trebuie să fie transversală și să influențeze nu doar modul în care acționează toți profesorii, ci și modul în care acționează întreaga instituție de învățământ, părinții, tutorii și comunitatea în general. **Fiind ceva ce se interiorizează odată cu practica, nu există nicio diviziune între ceea ce se întâmplă în sala de clasă și ceea ce se întâmplă în afara ei.**

Câteva strategii pentru educarea valorilor sunt următoarele:

- Respingeți formele de discriminare.
- Promovați forme de conducere care nu se bazează pe etalarea puterii.
- Invitați la dezbateri filosofice despre dilemele morale.
- Evidențiați comportamentele care sunt dăunătoare întregului fără a stigmatiza oamenii.
- Subliniați principiul că oamenii se pot schimba.
- Propuneți exerciții practice comune în care deciziile trebuie luate în timp real.
- Mai presus de toate, dați un exemplu.

Educația în valori poate părea un concept relativ nou, care ar putea fi creat doar în societățile prospere de astăzi, dar adevărul este că filosofi precum Socrate au apărut deja ideea că unul dintre pilonii fundamentali ai educației este obiectivul de a crea cetățeni buni.

Oarecum, **este o educație bazată pe filosofia moralei** : ne ajută să reflectăm asupra motivațiilor noastre și asupra oportunității stabilirii obiectivelor într-un fel sau altul, ținând cont de impactul pe care îl va avea asupra noastră, dar și asupra celorlalți.

Bibliografie:

1. Dinu Mihai- “ Fundamentele comunicării interpersonale” Ed. Bic All, 2004, București,
2. Goleman Daniel- “Inteligența emoțională: cheia succesului în viață” Ed. Allfa, 2008, București.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Fülöp Tünde/Kerestély Andrea,

Grădinița „Zsibongó”, Subunitatea „Csicsergő”

Societatea contemporană se confruntă cu multiple transformări economice, sociale și culturale, care influențează profund modul în care tinerii își formează personalitatea și sistemul de valori. Într-un context în care familia, mediul online și grupurile de prieteni au un rol tot mai accentuat în procesul de socializare, școala rămâne totuși una dintre cele mai importante instituții care contribuie la modelarea caracterului și a conștiinței morale a elevilor.

Formarea valorilor nu este doar o parte a procesului educațional, ci reprezintă însăși esența educației. Prin valorile transmise – precum respectul, responsabilitatea, cinstea, solidaritatea și toleranța – școala asigură continuitatea culturală și morală a societății. Rolul școlii nu se rezumă la transmiterea cunoștințelor, ci include și dezvoltarea competențelor sociale, a empatiei și a spiritului civic.

Înainte de a analiza rolul școlii, este important să clarificăm ce înseamnă „valoare”. În sens general, valorile sunt principii, norme și idealuri care orientează comportamentul uman și definesc ceea ce este considerat bine, corect și de dorit într-o societate.

Educația valorică reprezintă procesul prin care indivizii își formează convingeri morale și atitudini pozitive față de sine, față de ceilalți și față de comunitate. Ea nu se realizează prin lecții teoretice, ci prin experiențe de viață, exemple personale și activități educative care stimulează reflecția morală.

Școala, alături de familie, are misiunea de a orienta elevii spre valori fundamentale precum:

- respectul față de sine și față de ceilalți,

- responsabilitatea personală și socială,
- iubirea de adevăr,
- spiritul de cooperare,
- toleranța și empatia.

Școala este mai mult decât un spațiu de învățare – este un mediu de viață. Aici elevii învață nu doar matematică, istorie sau științe, ci și reguli de comportament, maniere, moduri de relaționare și valori morale.

Prin curriculumul școlar, profesorii transmit nu doar cunoștințe, ci și mesaje valorice. De exemplu, la orele de limba română, elevii descoperă valori estetice și morale prin literatură; la istorie, învață despre patriotism și responsabilitate civică; la biologie și geografie, despre respectul față de natură și protejarea mediului.

În plus, școala contribuie la formarea valorilor prin activități extracurriculare: proiecte sociale, voluntariat, activități culturale, sportive sau ecologice. Acestea dezvoltă spiritul de echipă, solidaritatea și inițiativa personală – valori esențiale într-o societate democratică.

Profesorul este figura centrală în procesul de formare valorică. Nu doar ceea ce predă contează, ci și modul în care predă și comportamentul său. Elevii sunt influențați de atitudinea, empatia și corectitudinea dascălului. Un profesor care manifestă respect, răbdare și deschidere față de elevi devine un model moral.

Profesorul are un rol dublu: este transmițător de cunoștințe, dar și formator de caractere. El trebuie să promoveze valori prin exemplul personal, prin modul în care gestionează conflictele, prin încurajarea dialogului și a gândirii critice.

De asemenea, profesorii pot integra educația valorică în orice disciplină – de exemplu, discutând despre corectitudine la matematică, despre solidaritate la sport sau despre empatie la limba română.

Un profesor bun nu formează doar minți, ci și suflete. Așa cum spunea Nicolae Iorga: „Un profesor bun e acela care te face să înveți, nu care te obligă.”

Mediul școlar are un impact major asupra formării valorilor elevilor. Atmosfera din școală, relațiile dintre elevi, colaborarea dintre profesori și părinți – toate acestea contribuie la crearea unei culturi școlare bazate pe respect și responsabilitate.

O școală care promovează deschiderea, toleranța și comunicarea eficientă între elevi și cadre didactice devine un loc sigur pentru dezvoltarea emoțională și morală. Regulile de comportament,

modul de rezolvare a conflictelor, sistemul de recompense și sancțiuni – toate oferă elevilor repere clare despre bine și rău.

În plus, școala trebuie să încurajeze diversitatea și incluziunea. Acceptarea diferențelor de cultură, religie, gen sau opinie este o valoare esențială într-o lume globalizată. Elevii care cresc într-un astfel de mediu devin adulți mai empatici, mai deschiși și mai pregătiți pentru viața în societate.

Formarea valorilor nu este responsabilitatea exclusivă a școlii. Familia și comunitatea au, de asemenea, un rol decisiv. Totuși, școala poate fi un punct de legătură între aceste sfere.

Prin implicarea părinților în activitățile educative, prin colaborarea cu organizații non-guvernamentale și instituții culturale, școala poate crea o rețea de sprijin care consolidează valorile morale. Exemple de astfel de colaborări includ campanii de voluntariat, parteneriate cu biblioteci, muzee, centre culturale, activități caritabile sau programe de educație civică.

Aceste experiențe le oferă elevilor ocazia de a pune în practică valorile discutate la școală, dezvoltând empatia și spiritul civic.

În societatea modernă, școala se confruntă cu noi provocări: influența rețelelor de socializare, scăderea respectului față de autoritate, individualismul accentuat și lipsa modelelor morale autentice.

Pentru a răspunde acestor provocări, școala trebuie să-și adapteze metodele de predare și să folosească resurse moderne – filme educative, dezbateri, ateliere de dezvoltare personală, proiecte interdisciplinare.

De asemenea, este esențială educația digitală și media, care îi învață pe elevi să distingă între informațiile adevărate și cele false și să folosească tehnologia în mod responsabil.

În concluzie, școala are un rol fundamental în formarea valorilor morale, culturale și civice ale tinerilor. Prin intermediul profesorilor, al curriculumului și al activităților educative, ea modelează personalități responsabile, tolerante și implicate social. Deși procesul de formare a valorilor începe în familie, școala îl consolidează și îi oferă o dimensiune socială și comunitară. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, valorile rămân ancora care ne definește ca oameni și ca societate. Adevărata misiune a școlii nu este doar de a produce specialiști, ci oameni morali, demni și empatici, capabili să construiască un viitor bazat pe respect, responsabilitate și solidaritate.

Bibliografie

- Cucoș, C. (2009). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
- Cristea, S. (2010). Dicționar de termeni pedagogici. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Ionescu, M. & Radu, I. (2001). Didactica modernă. Cluj-Napoca: Editura Dacia.
- Pânișoară, I. O. (2017). Comunicarea eficientă. Iași: Editura Polirom.
- Văideanu, G. (1988). Educația la frontiera dintre milenii. București: Editura Politică.
- Dewey, J. (2004). Democrație și educație. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Zamfir, C. & Vlăsceanu, L. (1998). Dicționar de sociologie. București: Editura Babel.
- Goleman, D. (2008). Inteligența emoțională. București: Editura Curtea Veche.

IMPORTANȚA ORELOR DE „CONSILIERE ȘI ORIENTARE”

ÎN DOBÂNDIREA VALORILOR

Prof. Vasile Paula Ramona,

Școala Gimnazială nr. 38 “Dimitrie Cantemir”, Constanța

Trăind într-o societate dinamică și uneori confuză din punct de vedere valoric, școala rămâne spațiul fundamental în care se construiește nu doar cunoașterea, ci și caracterul. Misiunea școlii este, înainte de toate, una formativă. Prin ea, elevii nu doar acumulează informații, ci învață să trăiască împreună, să discearnă între bine și rău, să fie cetățeni responsabili și empatici. Deși educația valorică începe în familie, mediul școlar este locul în care valorile sunt dezvoltate, testate și interiorizate. Această formare nu are loc doar la orele de literatură, istorie sau educație civică, ci și prin discipline mai puțin „spectaculoase”, dar esențiale, cum este cazul disciplinei „Consiliere și orientare” – în special în învățământul gimnazial.

Începând cu clasa a V-a, elevii parcurg săptămânal ore de consiliere și orientare, disciplină integrată în trunchiul comun, care nu urmărește dezvoltarea academică, ci susținerea formării socio-emoționale, morale și atitudinale. Aceste ore oferă un spațiu sigur în care elevii pot discuta deschis despre probleme personale, relații, presiuni sociale, anxietăți și alegeri. Este un spațiu de reflecție ghidată, unde accentul cade pe formarea identității personale, gestionarea emoțiilor, dezvoltarea empatiei, luarea deciziilor responsabile și respectul pentru diversitate.

Conform *Programei școlare pentru disciplina „Consiliere și orientare” – clasele V–VIII*, obiectivele generale includ:

- dezvoltarea unui sistem propriu de valori și atitudini pozitive față de sine și ceilalți;
- înțelegerea și aplicarea valorilor sociale fundamentale – respect, responsabilitate, corectitudine, solidaritate;
- formarea abilităților de comunicare, cooperare și gestionare a conflictelor în mod constructiv;
- pregătirea pentru asumarea de roluri sociale și profesionale.

Orele de consiliere sunt, de multe ori, singurele momente din săptămână în care elevii sunt invitați să reflecteze la cine sunt, ce își doresc, cum pot contribui pozitiv la comunitate. Spre deosebire de alte discipline, accentul nu cade pe evaluare, ci pe procesul în sine, pe formarea unor repere etice stabile.

Un exemplu concret este modulul „Comunicare și relaționare”, unde elevii învață ce înseamnă ascultarea activă, empatia, comunicarea non-agresivă, respectarea limitelor personale și asumarea responsabilității pentru propriile acțiuni – toate fiind valori esențiale pentru coabitarea în societate. Modulul „Autocunoaștere și dezvoltare personală” îi ajută pe elevi să-și recunoască propriile calități și limite, să își exprime emoțiile în mod sănătos și să-și stabilească obiective personale – toate componente esențiale pentru o personalitate echilibrată și morală.

Este important de remarcat că, pentru mulți elevi, în special cei proveniți din medii vulnerabile sau instabile, orele de consiliere reprezintă o ancoră emoțională și morală. Profesorii diriginți, cei care de regulă predau această disciplină, devin astfel mentori și ghizi în procesul de formare a caracterului.

Valorile nu pot fi „predate” în mod abstract – ele se formează în practică, prin exemplu personal și prin interacțiune autentică. Climatul general al școlii, relațiile dintre profesori și elevi, regulile de conviețuire, gestionarea conflictelor, toate acestea constituie un „curriculum ascuns”, dar extrem de influent. Un profesor care tratează elevii cu respect, care este corect, empatic și echilibrat devine un model de urmat, chiar și în absența unor lecții explicite despre valori.

Prin activități extracurriculare – proiecte de voluntariat, campanii sociale, parteneriate cu ONG-uri – elevii pot învăța și trăi valorile într-un mod concret, activ. Astfel de proiecte completează în mod natural obiectivele disciplinelor școlare, în special cele ale consilierii și orientării.

Lipsa unui cadru coerent de educație pentru valori poate duce la superficialitate, individualism excesiv, lipsa de empatie și dificultăți de integrare socială. Elevii pot deveni vulnerabili la presiuni externe (influența rețelelor sociale, fake news, comportamente deviante), în absența unor repere

morale clare. Tocmai de aceea, școala – în special prin disciplinele formative precum consilierea – trebuie să-și asume responsabil misiunea de a forma oameni, nu doar elevi de performanță.

În concluzie, rolul școlii în dobândirea valorilor este esențial, iar în învățământul gimnazial, disciplina „Consiliere și orientare” joacă un rol central în această misiune. Prin activități specifice, centrate pe elev, adaptate nevoilor de dezvoltare ale adolescenților, școala contribuie la construirea unei personalități echilibrate, responsabile și empatică. Mai mult decât o disciplină de „pauză” între materiile importante, consilierea este, de fapt, una dintre cele mai relevante forme de educație – pentru viață, pentru societate, pentru umanitate.

Bibliografie

- **Ministerul Educației.** *Programa școlară pentru Consiliere și orientare – clasele V–VIII*, CNPEE, București, 2020. Disponibilă la: www.edu.ro
- **Iucu, Romiță.** *Managementul clasei de elevi*, Polirom, 2006.
- **Dolan, E., & Voicu, C.** *Educația pentru valori și competențe socio-emoționale*, Editura Didactică și Pedagogică, 2022.
- **Ministerul Educației.** *Curriculum național – competențe-cheie*, CNPEE, 2018.

EDUCAȚIE ÎNTRE TRADIȚIE ȘI VIITOR

„EDUCAȚIA – PUNTEA CALDĂ DINTRE VALORILE DE IERI ȘI VISURILE DE MÂINE”

Profesor de psihopedagogie specială: Popa Aurica

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov

Educația a fost dintotdeauna unul dintre pilonii centrali ai dezvoltării unei societăți. Ea reflectă valorile, idealurile și aspirațiile unei comunități, fiind totodată un mecanism de transmitere a culturii și identității naționale. În contextul contemporan, educația se află la intersecția dintre tradiție și viitor — două dimensiuni aparent opuse, dar care, în realitate, se completează reciproc. Tradiția oferă stabilitate și continuitate, în timp ce viitorul presupune deschidere, inovație și adaptabilitate. Echilibrul dintre aceste două direcții este esențial pentru formarea unei educații moderne, relevante și sustenabile

Educația tradițională se bazează pe transmiterea valorilor fundamentale ale culturii și civilizației: respectul față de familie, comunitate, muncă, credință și cunoaștere. În școala tradițională, accentul era pus pe disciplină, rigoare, efort și memorizare, dar și pe respectul față de autoritatea profesorului. De asemenea, educația era strâns legată de comunitate și familie, care contribuiau activ la formarea morală și spirituală a copilului. Chiar dacă unele metode tradiționale pot părea astăzi rigide, ele au avut meritul de a construi caractere puternice și de a forma oameni responsabili. Valorile transmise de generațiile anterioare — cinstea, solidaritatea, patriotismul, modestia — rămân esențiale și în prezent, fiind repere morale într-o lume aflată într-o continuă schimbare.

Pe de altă parte, educația viitorului se definește prin dinamism, creativitate și deschidere spre noile tehnologii. Societatea informațională impune o redefinire a competențelor: accentul se mută de la memorarea informației la dezvoltarea gândirii critice, a spiritului inovator și a capacității de rezolvare a problemelor.

Instrumentele digitale, inteligența artificială, învățarea personalizată și colaborarea globală transformă modul în care copiii învață și interacționează cu lumea. Profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci un facilitator al învățării, un ghid care orientează elevii spre descoperire și autoformare. Educația viitorului presupune o adaptare continuă la schimbările societății, dar și o deschidere către interdisciplinaritate și gândire critică.

Deși adesea se vorbește despre conflictul dintre educația tradițională și cea modernă, o perspectivă echilibrată arată că cele două nu sunt incompatibile. O educație de calitate trebuie să îmbine valorile durabile ale tradiției cu instrumentele inovatoare ale prezentului. Astfel, respectul față de profesor, disciplina și responsabilitatea pot coexista cu metode interactive de învățare, cu utilizarea tehnologiei și cu accentul pe creativitate. Educația trebuie să pregătească elevul pentru viitor, dar fără a-l rupe de rădăcinile sale culturale. În acest sens, școala devine un spațiu al continuității între trecut și viitor, între moștenire și progres.

Educația între tradiție și viitor reprezintă o provocare, dar și o oportunitate. Este nevoie de un echilibru între valorile fundamentale și adaptarea la noile cerințe ale societății. Numai o educație care respectă trecutul și privește în același timp spre viitor poate forma oameni liberi, responsabili și creativi, capabili să construiască o lume mai bună. Tradiția ne oferă rădăcini, iar viitorul ne deschide aripi. Între cele două, educația trebuie să construiască poduri — poduri ale cunoașterii, ale valorilor și ale umanității.

Bibliografie

- Cocoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

- Cerghit, I. (2008). Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Cristea, S. (2016). Dicționar de pedagogie. București: Editura Litera.
- Văideanu, G. (1988). Educația la frontiera dintre milenii. București: Editura Politică.
- OECD (2022). The Future of Education and Skills: Education 2030. Paris: OECD Publishing.
- Dewey, J. (2011). Democracy and Education. New York: Free Press.

ȘCOALA – SPAȚIU AL CUNOAȘTERII ȘI AL FORMĂRII VALORILOR UMANE

Prof. Berciu Liliana Maria

Prof. Moiş Denisa

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu Marmăției

Școala, ca instituție fundamentală a societății, nu are doar misiunea de a transmite cunoștințe, ci și pe aceea – esențială – de a contribui la formarea valorilor individuale și colective. În contextul actual, marcat de pluralism cultural, transformări socio-economice rapide și acces facil la informație, rolul educației formale în modelarea valorilor devine din ce în ce mai complex, dar și mai necesar.

Formarea valorilor nu este un proces abstract sau exterior educației, ci unul care se dezvoltă organic prin intermediul interacțiunilor educaționale, prin curriculumul formal și informal, dar și prin climatul instituțional. Valorile precum respectul, toleranța, responsabilitatea, empatia, spiritul civic sau onestitatea se dezvoltă și consolidează prin experiențe repetate, modele oferite de profesori, dar și prin cultura organizațională a școlii.

Profesorul nu este doar un furnizor de informații, ci și un vector de valori. Prin conduita sa, prin modul în care gestionează relațiile cu elevii, prin atitudinea față de diversitate, incluziune sau justiție socială, cadrul didactic oferă repere esențiale pentru formarea conștiinței morale a elevului. De exemplu, un profesor care încurajează colaborarea în detrimentul competiției excesive transmite valoarea solidarității, iar unul care acceptă greșelile ca parte firească a învățării cultivă toleranța și curajul.

Curriculumul trebuie, de asemenea, să reflecte explicit dimensiunea axiologică a educației. Nu este suficient ca valorile să fie enunțate în documentele programatice – ele trebuie integrate în

conținuturile disciplinelor, în metodele de predare și în evaluare. O lecție de istorie nu transmite doar fapte, ci poate stimula reflecții asupra justiției, libertății sau responsabilității civice. La fel, literatura poate fi un spațiu propice pentru explorarea valorilor umane fundamentale.

În ceea ce privește învățământul special, rolul școlii în formarea valorilor capătă o dimensiune suplimentară: aceea a dezvoltării acceptării și incluziunii, atât pentru elevii cu cerințe educaționale speciale, cât și pentru comunitatea educațională în ansamblu. Școala specială sau cea incluzivă devine un spațiu privilegiat pentru cultivarea empatiei, diversității și demnității umane. Elevii care învață într-un mediu incluziv dobândesc, în mod natural, valori precum toleranța și solidaritatea, învățând să vadă dincolo de diferențe.

Mai mult, învățământul special trebuie să pună un accent crescut pe dezvoltarea valorilor personale ale elevilor, în funcție de potențialul și particularitățile fiecăruia. Formarea unei imagini de sine pozitive, a încrederii în propriile forțe, a capacității de autodeterminare sunt valori fundamentale care pot transforma parcursul de viață al unui copil cu dizabilități.

În concluzie, școala are un rol esențial în formarea valorilor, fiind un spațiu al întâlnirii dintre cunoaștere și etică. Responsabilitatea formării valorilor revine întregii comunități educaționale, într-un efort coerent și conștient, care depășește limitele manualului sau ale orei de curs. Prin acțiune pedagogică susținută, prin modelul oferit de profesori și prin crearea unui climat educațional pozitiv, școala poate forma nu doar indivizi informați, ci și cetățeni morali, empatici și implicați.

Bibliografie:

- Cucos, C. (2006). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Iași: Polirom.
- Cristea, S. (2016). *Fundamentele pedagogiei*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Jinga, I., & Istrate, E. (2008). *Manual de pedagogie*. București: ALL.
- Zamfir, C., & Vlăsceanu, L. (coord.) (1993). *Dicționar de sociologie*. București: Babel.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

PROF. ÎNV. PRIMAR CHIRIȚĂ ELENA ALINA

LICEUL TEORETIC AMĂRĂȘTII DE JOS, DOLJ

„Școala este fabrica umanității”, Comenius

Școala reprezintă una dintre cele mai importante instituții ale societății moderne, având un rol esențial nu doar în transmiterea cunoștințelor, ci și în formarea valorilor morale, civice și

culturale ale elevilor. Ea este locul unde copiii învață să gândească critic, să respecte reguli, să colaboreze și să își construiască propria identitate. Rolul școlii depășește cu mult limitele procesului de predare-învățare, devenind un spațiu de formare a caracterului și de dezvoltare armonioasă a personalității.

Educația nu se reduce la acumularea de informații, ci implică dezvoltarea unei atitudini responsabile față de sine, față de ceilalți și față de mediul înconjurător. Valorile morale, precum respectul, cinstea, empatia și toleranța, se formează treptat, prin interacțiunea cu profesorii, colegii și prin experiențele educative din școală. În acest context, profesorul devine nu doar un transmitător de cunoștințe, ci și un model de comportament.

Școala are misiunea de a cultiva valori fundamentale ale societății democratice: respectul pentru lege, spiritul civic, libertatea de exprimare, încredere, echitate, autonomie, solidaritatea și responsabilitatea. Prin activități educative, prin ore de dirigiență, proiecte sau activități extracurriculare, elevii învață să aprecieze diversitatea, să coopereze și să își exprime opiniile într-un mod argumentat și respectuos.

Profesorul joacă un rol determinant în formarea valorilor elevilor. Atitudinea, comportamentul și modul său de relaționare cu elevii au un impact major asupra dezvoltării acestora. Un profesor care manifestă respect, echitate și empatie contribuie la crearea unui climat educațional pozitiv. De asemenea, modul în care profesorul gestionează conflictele, încurajează efortul și recunoaște meritele poate deveni o lecție de viață pentru elevi.

Mai mult, profesorul trebuie să fie un formator de conștiințe. Prin exemplul personal și prin abordările sale didactice, el inspiră elevii să adopte comportamente morale, să își asume responsabilități și să respecte valorile fundamentale ale umanității. Educația pentru valori începe în sala de clasă, dar are efecte pe termen lung în întreaga societate

Școala este un microcosmos al societății, unde elevii învață să trăiască împreună, să respecte reguli și să colaboreze. Activitățile de grup, proiectele, concursurile și parteneriatele educaționale contribuie la dezvoltarea abilităților sociale, a spiritului de echipă și a respectului reciproc. În același timp, prin studiul istoriei, al literaturii, al artelor sau al științelor sociale, elevii descoperă valori culturale care definesc identitatea națională și universală.

Cultura și educația sunt strâns legate. O școală care promovează lectura, creativitatea și gândirea critică formează nu doar minți instruite, ci și caractere puternice, capabile să aprecieze frumosul, adevărul și binele. În acest sens, școala contribuie la transmiterea și perpetuarea valorilor fundamentale ale umanității.

Societatea contemporană se confruntă cu provocări complexe: globalizare, diversitate culturală, dezvoltare tehnologică rapidă, dar și crize morale sau de identitate. În acest context, rolul școlii devine cu atât mai important. Ea trebuie să îi ajute pe elevi să își formeze un set solid de valori care să le ghideze comportamentul și deciziile într-o lume în continuă schimbare.

Educația pentru cetățenie democratică, pentru respectarea drepturilor omului și pentru conviețuire pașnică trebuie să fie prezentă în toate activitățile școlare. Elevii trebuie învățați să gândească critic, să discearnă între bine și rău, între adevăr și fals, între valori autentice și pseudo-valori promovate de mass-media sau de mediul online.

Formarea valorilor nu este exclusiv responsabilitatea școlii. Familia joacă un rol fundamental în acest proces, iar colaborarea dintre cele două instituții este esențială. Valorile promovate acasă trebuie să fie în concordanță cu cele transmise în mediul școlar, pentru a asigura o dezvoltare coerentă a personalității copilului.

Comunicarea constantă între profesori și părinți, implicarea părinților în activitățile educative și sprijinul acordat elevilor în procesul de învățare contribuie la consolidarea valorilor morale și sociale. Atunci când școala și familia colaborează, elevul are șanse mult mai mari de a deveni un adult responsabil, empatic și integru.

Rolul școlii în formarea valorilor este incontestabil. Ea reprezintă mediul în care se formează nu doar cunoștințe, ci și caractere. Prin activitatea profesorilor, prin climatul educațional și prin valorile pe care le promovează, școala contribuie decisiv la construirea unei societăți morale, responsabile și solidare. O educație bazată pe valori este temelia unei lumi mai bune, în care fiecare individ își asumă rolul de cetățean activ și conștient de impactul propriilor acțiuni.

A forma valori înseamnă, în esență, a forma oameni. Iar această misiune nobilă aparține, mai presus de toate, școlii.

Bibliografie:

Cristea, S. – Fundamentele științelor educației, EDP, București, 2016

Voiculescu, F. – Profesorul – mentor și model, Editura Eurostampa, Timișoara, 2018

www.edu.ro Educația ne unește

<https://iteach.ro> Rolul educației în dezvoltarea personalității

NOILE TEHNOLOGII ÎN ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Profesor Popa-Olariu Elena,

Liceul Tehnologic *Dobrogea*, Castelu

Tehnologia este pretutindeni și tinde să-și extindă utilizările în toate domeniile societății. Evoluția tehnologiei se reflectă astăzi în toate domeniile vieții sociale, inclusiv în educație. Introducerea tehnologiei în educație este cea mai eficientă modalitate de a oferi elevilor, oricând și oriunde, accesul la o educație de calitate. Utilizarea Tehnologiei informațiilor și comunicațiilor în cadrul activității didactice a devenit o necesitate, prezentând o serie de avantaje, precum: simplificarea accesului la resursele educaționale, îmbunătățirea experienței de învățare a elevilor, învățarea în ritmul propriu. Datorită tehnologiei, educația devine din ce în ce mai flexibilă și mai accesibilă.

Utilizarea instrumentelor digitale ajută la reorganizarea conținuturilor și la adaptarea metodelor didactice. De asemenea, relația profesor-elev se redimensionează, ea devenind profesor-calculator-elev. Noile tehnologii permit educarea elevilor în sensul dezvoltării spiritului lor inventiv și creator. Folosirea tehnologiilor moderne în școală face parte din evoluția naturală a învățării și sugerează o soluție firească la provocările moderne adresate învățării, elevii având deja ca rutină folosirea noilor tehnologii în viața de zi cu zi, atât ca mod de comunicare, cât și ca mod de a învăța.

Instrumentele digitale sunt importante și pentru profesori, deoarece ele le oferă tehnici de lucru și metode inovative, posibilitatea de digitalizare a conținuturilor curriculare, de creare a unor platforme de învățare, toate adaptate specificului beneficiarilor procesului de învățare. Astfel se urmărește schimbarea abordării procesului didactic de la varianta „learning by reproducing” la varianta „learning by doing”, în care accentul nu se mai pune pe memorare, ci pe prelucrarea informației în mod constructiv.

Lecțiile pe suport electronic au devenit un instrument uzual al profesorului, oferind un plus de calitate procesului de predare-învățare-evaluare. O astfel de lecție este cea pe care am creat-o în cadrul cursului *Pedagogie digitală*, pentru elevii de clasa a XII a. Titlul lecției este *Moromeții* de Marin Preda. Activitatea de învățare cu același titlu, concepută sub forma unei Prezentări Google, a permis o prezentare clară a contextului în care a apărut textul propus spre analiză și a unităților de semnificație. Prezentarea Google este disponibilă accesând următorul link:

<https://docs.google.com/presentation/d/1-ZE7VgS->

Moromeții
de Marin Preda

Nume și Prenume Popa-Olaru Elena

Disciplina și Clasa Limba și literatura română, clasa a XII a

Unitatea de învățământ, localitatea și județul Liceul Tehnologic Dobrogea, Castelu, Constanța

Romanul modern subiectiv / fantezie

A doua viziune a romanului, "o viziune a complexității de viață", care se manifestă prin analiză internă și psihologică.

Sunt scurte, de obicei, la personajul de căpetenie un număr personal, introductiv.

Personajul este subiectiv, ficțional, este un personaj.

Apoteuza realizării propriilor.

Finalul romanului este un fel de epilog, se face apel la simpatia.

Se creează simpatia față de personaje.

Finalul romanului este deschis, rădăcinile sunt amare (necrutătoare).

Personajele se constituie pe ele însele din experiențe personale, din timp.

Auze personajul înțelegând, preceptul de lume înțelegând și de mecanisme amare compuneri.

Romanul tradițional obiectiv / fantezie

Prima viziune a romanului, viziune "la distanță și înțelegând persoana".

Creația ficțională.

Se pune accentul pe realitatea socială, pe fantezie internă și mecanisme ficționale, acțiune personală și a de către natura obiectivă, umană.

Realizarea unei ficțiuni.

Personajele sunt caracterizate, sunt amare, sunt scurte de descrierea de natură economică sau socială.

Textul are o construcție simetrică, încăpătoare, prin care se creează un univers ficțional.

Timpul este ficțional.

Viziunile scenele semnificative (dialogul cu Tudor Bălosu, cine, tăierea sacului) din materialul alăturat și răspundeți la următoarele cerințe:

5. APLICĂ
cunoștințele dobândite în timpul lecției comentând semnificația sacului.

3. ASOCIAZĂ-I
Personajul Moromete trei trăsături dominante.

4. ANALIZEAZĂ
Scena cinei și menționează ce aspecte relevă aceasta.

2. COMPARĂ
„lumea lor”, a copiilor din prima căsătorie, cu „lumea lui”, a lui Moromete.

1. DESCRIE
Atitudinea lui Ilie Moromete din dialogul cu Tudor Bălosu

6. ARGUMENTEAZĂ
că Moromeții este un roman realist psihologic.

DEZBATERE

PRO

Valori tradiționale mai au loc în societatea modernă?

CONTRA

Concluzii: Rețineți!

→ **Roman al contrastelor**-Moromeții reflectă o lume aflată în schimbare, surprinzând trecerea de la societatea tradițională la modernitate. Țăranul român nu mai este același, iar valorile patriarhale sunt amenințate de noile realități sociale și politice.

→ **Ilie Moromete, simbol al rezistenței**-Personajul principal înfrunghiează un om care încearcă să păstreze vechile valori ale satului, dar se confruntă cu dificultăți economice și familiale ce îi slăbesc autoritatea. Destinul său reflectă drama unei întregi clase sociale.

→ **Timpul și destinul uman**-un element definitoriu al romanului este ideea timpului.

→ **Critică socială și reflecție asupra istoriei**-Marin Preda reușește să surprindă impactul transformărilor istorice asupra individului, punând în discuție teme precum colectivizarea, descompunerea familiei tradiționale și pierderea valorilor autentice.

Consolidarea cunoștințelor a fost realizată sub forma unei fișe de lucru create cu ajutorul Google Documente. Aceasta include exerciții variate, în care elevii vor preciza data apariției celor două volume ale romanului și vor identifica volumul de nuvele ce conține texte premergătoare, evidențiind motive, întâmplări și personaje ce se regăsesc ulterior în roman.

Utilizarea unui document Google oferă multiple avantaje: accesibilitate de pe orice dispozitiv, posibilitatea colaborării în timp real, opțiuni de comentare și editare rapidă, precum și un istoric al modificărilor. Acest instrument sprijină învățarea interactivă și eficientă. Fișa de lucru poate fi consultată aici:

https://docs.google.com/document/d/1XOmgeO3UZ_mOxS6xlppt2OfYP8TGAJMRdzoEb1tCXAQ/edit?tab=t.0#heading=h.e3s49lah9u04

Fișă de lucru
Moromeții

1. Nuvela care a stat la baza romanului *Moromeții* de Marin Preda este:

Colorați, îngroșați, sau evidențiați răspunsurile corecte.

Răspuns 1 "Dimineața de toamnă"

Răspuns 2 "Copacul"

Răspuns 3 "Poiana lui Iocan"

Răspuns 4 "O adunare liniștită"

2. În ce an a apărut al doilea volum al romanului *Moromeții*?

Bifați răspunsul/răspunsurile corecte.

☐ Răspuns 1-1967

☐ Răspuns 2-1955

☐ Răspuns 3-1938

3. Volumul de nuvele scris de Marin Preda care conține nuvele ce vor prefigura motive, întâmplări și personaje ce se vor regăsi în romanul "Moromeții" se numește

4. Completați spațiile libere.

..... este copacul cu o simbolistică aparte în romanul *Moromeții*, reprezentând un *axis mundi* ce unește planul terestru cu planul celést și conferă echilibrul universului.

Pe soția lui Moromete o cheama

Cele două volume ale romanului *Moromeții* au fost publicate la o distanță de ani.

5. Recunoașteți scenele semnificative din romanul *Moromeții*:
Mușei imaginile pentru a le asocia cu noțiunile.

6. Completați spațiile libere utilizând noțiunile din tabelul următor:

ritual	simetric	tehnica contrapunctului
		prezența prezența unei teme în două situații diferite.
Faptul că volumul I al romanului <i>Moromeții</i> începe astfel: „se pare că timpul avea cu omenii nesfârșită răbdare” și se încheie cu „timpul nu mai avea răbdare” oferă romanului un caracter		SACU.
Scena cinei familiei Moromete este un		

Pentru activitatea de evaluare am folosit Google Formulare, în care am inserat itemi diferiți, pentru verificarea cunoștințelor dobândite de elevi. Beneficiul utilizării acestui instrument este acela că elevii primesc feedback rapid, iar profesorul monitorizează mult mai ușor rezultatele elevilor. Fișa de evaluare poate fi consultată accesând următorul link:

<https://docs.google.com/forms/d/1PIHFThToumYDkO0aDrCR1fTFkDxOwVL6WlaCP21Jm38/edit>

1. Romanul „Moromeții” se încadrează în proza: * ☐ interbelică ☐ postbelică	4. Reconstituieți personajul și menționați ce rol are în text. Textul unui răspuns scurt	Vizionați următorul videoclip:
2. Stabilește valoarea de adevăr a următoarei afirmații: Acțiunea primului volum al romanului are loc cu câțiva ani înaintea celui de Al Doilea Război Mondial. * 1. Adevărat 2. Fals	Textul unui răspuns lung	5. Redactează un eseu scurt, de 10-15 rânduri, în care să realizezi o caracterizare a lui Ilie Moromete, așa cum reiese din videoclipul de mai sus (dialogul cu Tudor Bălosu). Menționează cel puțin trei trăsături morale. Textul unui răspuns lung
3. Cine este protagonistul romanului „Moromeții”? * Textul unui răspuns scurt	4. În vederea înțelegerii principalelor conflicte din roman, asociază fiecare rând coloanei corespunzătoare:	6. Care dintre următoarele afirmații despre romanul Moromeții de Marin Preda sunt corecte? *

Activitatea de învățare *Moromeții* a fost creată utilizând Resursa Educațională deschisă Livresq. Aceasta facilitează înțelegerea textului literar prin accesibilitate, flexibilitate, permițând învățarea independentă a fiecărui elev. Găsiți această resursă la următorul link:

<https://library.livresq.com/details/6809d4e83e526200094d531a>

Dialogul cu Tudor Bălosu 1. Descrie atitudinea lui Ilie Moromete din dialogul cu Tudor Bălosu. Scrie un titlu... Conflictul dintre generații 2. Compară lumea „lor”, a copiilor din prima căsătorie cu lumea „lui”, a lui Moromete. 	Completează spațiul punctat cu varianta corectă: completează perspectiva naratorului obiectiv. Incipitul ✕ Reflectorii ✕ Completează spațiul punctat cu varianta corectă: presupune prezentarea unei teme în două situații diferite. Tehnica contrapunctului ✕ Simetria ✕ Ritualul ✕ Continuă Care dintre următoarele afirmații despre romanul „Moromeții” sunt corecte? ☒ Romanul surprinde destrămarea familiei Moromete și transformările satului românesc. ☒ Acțiunea romanului se desfășoară în satul Silistra, un loc fictiv, inspirat de realitatea rurală românească ☒ Personajul Ilie Moromete este prezentat ca un țăran autoritar, dar și reflexiv, care încearcă să mențină echilibrul familiei și al satului tradițional românesc.

În concluzie, utilizarea noilor tehnologii în orele de limba și literatura română nu trebuie să urmărească numai obținerea de cunoștințe de bază, ci și dezvoltarea gândirii algoritmice, tactice și strategice la cel care studiază. Profesorul le poate utiliza în mod creativ, pentru a centra actul educativ pe nevoile și posibilitățile intelectuale ale celui care învață, adaptând conținuturile intereselor, ritmului și stilului de învățare ale acestuia.

Bibliografie:

- Vișinoiu Mihaela, *Calculatorul – mijloc de valorificare a creativității în Responsabilitate publică în educație*, Simpozion Internațional ,Ediția a II –a, Editura Crizon, Bulgaria, 2010
- Suport de curs *Dezvoltarea personala si profesionala a cadrelor didactice*- Centrul Educația 2000+, Proiect *Profesorul 2000+*, Proiect finanțat de UE
- www.edu.ro
- www.elearning.ro

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

PORUMB ANDREEA,

SCOALA GIMNAZIALĂ „SIMION BĂRNUȚIU” STRUCTURĂ „PETRE DULFU”

Școala a fost, este și va fi cea mai importantă instituție în formarea valorilor copiilor.

Participarea la actul educațional formează viitori tineri capabili să își construiască un viitor solid, având la bază cunoașterea, responsabilitatea și implicarea. Desigur că, alături de școală, un rol fundamental îl au părinții, familia, care îl ajută și îl îndrumă pe copil în parcursul acestuia. Nu e un drum ușor, mai ales că, fiind copii, nu conștientizează foarte tare importanța acesteia în devenirea lor ca adulți, însă cu pași ghidați și implicare, vor reuși să își exprime ideile cu încredere, să clădească încet temelia spre un viitor de succes.

Aristotel spunea că „educația este cea mai bună provizie pe care o poți face pentru bătrânețe”. Iar educația pornește de acasă. Familia joacă rolul cel mai important atunci când vine vorba de educație, apoi profesorul, care dincolo de conținuturile predate, își pune amprenta asupra copilului, devenindu-i model, sursă de inspirație cât și mentor, sprijin. Desigur că, pentru ca acest lucru să se întâmple, el trebuie să aibă mereu idei și soluții inovative, să fie pregătit mereu pentru a observa când lucrurile nu merg în direcția potrivită și a persevera, cât și răbdare pentru a lua cele mai bune decizii în fața unor situații neprevăzute.

Așa cum familia reprezintă spațiul sigur, călduros în care copilul crește și se dezvoltă, așa și școala încearcă să devină spațiul în care copilul să se simtă confortabil, menit să îl ajute să progreseze, dincolo de lupta dusă de profesori cu birocrăția, programele încărcate cât și numărul mare de elevi.

În foarte multe cazuri, școala se luptă și cu diverse probleme ce țin de lipsa comunicării dintre școală-familie. În mod normal puntea de legătură dintre școală și elev este reprezentată de familie, acolo unde, desigur se creează o legătură puternică. Cazurile sunt diverse, cât și cauzele, școala având rolul de a le depista și de a încerca să intervină, fie cu un sfat, o îndrumare sau o soluție care să ajute în creșterea randamentului școlar. Suntem diferiți iar asta se reflectă în comportamentul elevilor. Există părinți care devin colaboratori ai profesorului, fiind interesați de actul educațional, interesați și preocupați de copii. Apoi ne întâlnim cu acei părinți dezinteresați de actul educațional, școala fiind doar un spațiu care le asigură diverse venituri. Pe de altă parte, avem părinții mereu nemulțumiți de școală sau de randamentul copiilor, rezultatele slabe ale acestora fiind puse pe seama școlii.

În concluzie, ca actul educațional să fie unul de calitate mereu puntea de legătură dintre școală și elev va fi familia.

Bibliografie

Pescaru-Băran, A.- *Parteneriat în educație familie-școală-comunitate*, Editura Aramis, București, 2004

Nicola, I.- *Tratat de pedagogie școlară*, Editura Aramis, București, 2003

SCOALA INCLUZIVA – BUNE PRACTICI LA NIVEL EUROPEAN

Prof. Izabela Eva Muresan

Cele mai bune practici europene pentru școala incluzivă includ adaptarea curriculumului, sprijin individualizat pentru elevii cu CES (cerințe educaționale speciale), colaborarea strânsă între profesori, părinți și specialiști, și promovarea unui mediu școlar tolerant și respectuos pentru toți. De asemenea, accentul este pus pe formarea continuă a cadrelor didactice pentru a putea gestiona diversitatea în clasă.

Principii generale și strategii

- **Adaptarea curriculară:**

Dezvoltarea de strategii de predare flexibile care să permită adaptarea conținutului la nevoile fiecărui elev.

- **Suport individualizat:**

Implementarea de programe de sprijin personalizate pentru elevii cu CES, inclusiv asistență suplimentară și materiale adaptate.

- **Colaborare:**

Crearea unei rețele de sprijin care implică profesorii, părinții, consilierii școlari și alte cadre specializate pentru a lucra împreună în beneficiul elevului.

- **Dezvoltarea competențelor cadrelor didactice:**

Oferirea de formare continuă profesorilor pentru a-i ajuta să înțeleagă și să gestioneze diversitatea elevilor și pentru a dezvolta abilități de predare incluzivă.

- **Promovarea unui mediu incluziv:**

Crearea unei culturi școlare bazate pe respect, toleranță și acceptare, unde toți elevii se simt în siguranță și valorizați. Pentru ca sistemele de învățământ superior să fie incluzive și totodată conectate la societate, este nevoie de condiții propice pentru ca studenții provenind din medii diferite să reușească. Acestea nu se limitează numai la acordarea de sprijin financiar pentru grupurile dezavantajate, deși acest aspect este esențial pentru persoanele cu venituri reduse.

Pentru a garanta că studenții și absolvenții de învățământ superior din Europa reflectă diversitatea populației europene, trebuie să avem în vedere îmbunătățirea accesului și a ratei de absolvire în rândul grupurilor dezavantajate și subreprezentate. În acest scop, autoritățile naționale și instituțiile de învățământ superior ar trebui:

- să analizeze modul în care sunt organizate modalitățile de admitere, predare și evaluare
- să aplice măsuri de tutorat pentru studenți
- să ofere sprijin academic și neacademic.

Strategiile menite să ajute categoriile dezavantajate și subreprezentate să aibă acces la studii superioare și să le finalizeze oferă condițiile necesare pentru a atinge aceste obiective. Sunt, de asemenea, necesare opțiuni de studiu flexibile (cu jumătate de normă sau online) și recunoașterea la scară mai largă a studiilor anterioare pentru a spori accesibilitatea învățământului superior, în special pentru cursanții adulți.

De ce sunt importante incluziunea și conectivitatea?

Învățământul superior trebuie să contribuie la abordarea problemelor de natură socială și a provocărilor cu care se confruntă democrația din Europa. De aceea trebuie să ne asigurăm că

învățământul superior este favorabil incluziunii și că instituțiile de învățământ superior sunt bine conectate la comunitățile locale.

Grupurile sociale cel mai puțin reprezentate în învățământul superior sunt mai susceptibile de a se confrunta cu lipsa competențelor de bază (alfabetizare, competențe numerice și digitale), lipsa de experiență în ceea ce privește învățarea autonomă și lipsa unei idei clare despre ceea ce presupune învățământul superior. Mai mult decât atât, persoanele care provin din grupuri socioeconomice dezavantajate și dintr-un context de migrație au șanse mai mici de a urma și absolvi studii superioare. De asemenea, segregarea de gen în funcție de domeniul de studiu este încă o practică răspândită.

Ce măsuri a luat UE până acum?

În cadrul semestrului european, Comisia monitorizează provocările legate de rata de absolvire în învățământul superior din țările UE, precum și progresele înregistrate către atingerea ratelor vizate. Consolidarea dimensiunii sociale a învățământului superior este, de asemenea, un pilon important al procesului de la Bologna, așa cum a fost reconfirmat în 2018 prin Comunicatul de la Paris.

În Agenda reînnoită a UE pentru învățământul superior, Comisia Europeană s-a angajat:

- să direcționeze sprijinul Erasmus+ pentru a ajuta instituțiile de învățământ superior să dezvolte și să pună în aplicare strategii instituționale integrate vizând incluziunea, egalitatea de gen și reușita academică de la admitere până la absolvire, inclusiv prin cooperarea cu școlile și furnizorii de educație și formare profesională
- să promoveze dezvoltarea și testarea de modele flexibile și modulare de programe de studiu pentru a sprijini accesul la un nivel mai înalt de învățare prin priorități specifice pentru parteneriatele strategice Erasmus+
- să sprijine instituțiile de învățământ superior care doresc să acorde puncte ECTS (Sistemul European de Transfer și Acumulare al Creditelor) studenților care desfășoară activități voluntare și în folosul comunității, pe baza unor exemple pozitive existente
- să sprijine recunoașterea calificărilor deținute de refugiați pentru a facilita accesul acestora la învățământul superior

Pentru a colecta date cu privire la dimensiunea socială a învățământului superior, Comisia Europeană a cofinanțat proiectul Eurostudent. Acesta analizează dimensiunea economică și socială a învățământului superior în Europa. Eurostudent realizează periodic sondaje care vizează peste

320 000 de studenți, precum și autoevaluări în cele 27 de țări participante din spațiul european al învățământului superior.

Un studiu al Comisiei a analizat impactul sistemelor de admitere asupra rezultatelor în învățământul superior, în special modul în care școlile, instituțiile de învățământ superior și elevii înșiși selectează programele de studiu. Pe baza politicilor și a strategiilor naționale privind gruparea pe aptitudini în învățământul secundar și autonomia instituțiilor de învățământ superior, a fost realizată o cartografiere a sistemelor de admitere „selective”, „deschise” sau „mixte”.

Studii de caz aprofundate realizate în 8 țări au condus la 10 recomandări de politică menite să sprijine școlile și instituțiile de învățământ superior în alegerea viitorilor elevi și studenți și să-i ajute pe potențialii studenți să aleagă instituțiile de învățământ superior și programele de studiu. Jumătate din aceste recomandări pot fi adoptate în majoritatea țărilor, iar celelalte pot conduce la inițiative-pilot și cercetări suplimentare.

Grupul de lucru ET2020 pentru învățământul superior a organizat în aprilie 2019 o activitate de învățare inter pares. Aceasta a concluzionat că, deși incluziunea socială este o prioritate pentru statele membre, există prea puține strategii naționale și abordări cuprinzătoare cu angajamente de politică pe termen lung în ceea ce privește incluziunea socială în învățământul superior. Politicile privind incluziunea în învățământul superior ar trebui să facă parte dintr-un cadru mai larg de politici transsectoriale. Dezvoltarea, consolidarea și extinderea legăturilor instituțiilor de învățământ superior cu școlile sunt esențiale pentru o mai bună incluziune.

Politicile bazate pe date concrete pentru consolidarea incluziunii necesită investiții în identificarea grupurilor-țintă și a grupurilor defavorizate, în măsurarea progreselor realizate în direcția atingerii obiectivelor, în monitorizarea efectelor intenționate și neintenționate ale politicilor de incluziune și în analiza complexității factorilor subiacenți. Este nevoie de investiții mai mari și în domeniul formării personalului din învățământul superior pentru a consolida și adapta practicile de învățare și predare la studenții provenind din grupuri defavorizate.

Cum pot fi ajutați studenții să își aleagă instituțiile de învățământ superior și programele de studii?

- Prin îmbunătățirea informațiilor, a consilierii și a orientărilor disponibile privind învățământul superior. Comisia sprijină U-Multirank, un instrument axat pe utilizatori pentru compararea universităților.
- Prin îmbunătățirea structurii opțiunilor oferite studenților. Cu ajutorul programului Erasmus+, Comisia ajută universitățile să coopereze pentru a-și extinde oferta.

Cum pot fi ajutate instituțiile de învățământ superior să își aleagă studenții?

- Prin dezvoltarea unor abordări mai cuprinzătoare privind politicile de incluziune în învățământul superior, cu angajamente pe termen lung și un plan de acțiune care să includă priorități și obiective
- Prin corelarea politicii de admitere cu cererea studenților și cererea de pe piața forței de muncă. Recomandarea Consiliului privind monitorizarea parcursului profesional al absolvenților invită statele membre să înființeze un sistem de monitorizare pentru a furniza date cu privire la relevanța sistemelor lor de învățământ superior.
- Prin încurajarea instituțiilor de învățământ superior să se angajeze în favoarea incluziunii sociale, cu ajutorul sistemelor de finanțare. Activitatea de învățare inter pares organizată în cadrul grupului de lucru ET2020 privind finanțarea bazată pe performanță a oferit informații utile cu privire la modalitățile de implicare a instituțiilor de învățământ superior în stabilirea de obiective strategice.
- Prin utilizarea unor instrumente dezvoltate în cadrul procesului de la Bologna pentru a facilita tranziția către învățământul superior
- Prin sprijinirea personalului academic și administrativ din instituțiile de învățământ superior cu scopul de a consolida calitatea predării și învățării. Proiectul Forumului european pentru colaborare consolidată în domeniul predării (EFFECT), susținut de programul Erasmus+, caută modalități prin care predarea și învățarea în instituțiile de învățământ superior ar putea fi sprijinite mai bine.

BIBLIOGRAFIE :

1. Quality education and training for all , European Education Area
2. Communication on building a stronger Europe
3. education.ec.europa.eu/ro/inclusive-and-connected-higher-education

INTEGRAREA VALORILOR ÎN CURRICULUM, MOD CHEIE DE FORMARE A ACESTORA

STOICA MARINELA IULIA,

Școala Gimn. „VASILE CRISTOFOREANU”, Râmnicu Sărat, județul BUZĂU

Școala are un rol fundamental în formarea generațiilor și în conturarea valorilor acestora, acționând ca un partener esențial al familiei și al comunității. *Respectul, toleranța, responsabilitatea, demnitatea, onestitatea, corectitudinea, libertatea, adevărul, binele, frumosul, empatia și compasiunea* alcătuiesc sistemul de valori pe care școala le cultivă, fiind esențiale pentru coeziunea socială și dezvoltarea individuală.

Prin activități didactice, proiecte și regulamente școlare (ideal, dezvoltate cu participarea elevilor), școala transpune aceste principii în deprinderi firești și înțelegeri profunde.

Literatura de specialitate enumeră **integrarea valorilor în curriculum** printre modurile cheie prin care școala influențează valorile: **modelarea prin exemplul personal, crearea unui mediu școlar pozitiv, activități extracurriculare și proiecte, parteneriatul cu familia și comunitatea**

Integrarea valorilor în curriculum la nivel școlar reprezintă un proces fundamental care vizează nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și formarea de competențe, atitudini și, mai ales, de caractere la elevi. Acest demers transformă valorile din simple concepte abstracte în comportamente zilnice asumate și integrate în viața școlară și socială a elevilor. Integrarea valorilor se realizează prin stabilirea unor relații clare de convergență între cunoștințele, deprinderile, competențele, atitudinile și valorile care își au baza în diverse discipline școlare. Nu este un subiect izolat, ci o abordare transversală a întregului proces educațional.

Integrarea valorilor în curriculum se realizează cel mai eficient prin exemple concrete de activități și strategii didactice.

1. Integrare transversală în discipline

La disciplina **Limba și Literatura Română**, **respectul și toleranța** pot fi vizate prin analiza unui text literar care prezintă personaje din medii sau culturi diferite. Elevii dezbate prejudecățile și învață să înțeleagă perspective diverse. Discuțiile despre deciziile luate de un personaj dintr-o operă studiată (ex: curaj, trădare, onestitate) și extrapolarea la situații de viață duc la formarea **discernământului moral și onestității**.

De asemenea, formarea **identității culturale și responsabilitatea** se pot urmări prin realizarea proiectelor de cercetare despre un monument sau o tradiție locală (patrimoniu). Elevii conștientizează astfel importanța conservării moștenirii culturale.

Responsabilitatea față de mediu (ecologie) se poate viza la **Biologie sau Științe** prin analiza impactului poluării asupra unui ecosistem local. Activitatea poate include vizite pe teren sau simulări și se poate încheia cu propuneri de soluții practice în comunitate. Studiile de caz precum „Impactul plasticului în mări”, prin care elevii analizează date științifice despre poluare și propun soluții la nivel individual (acasă) și comunitar (la școală), valorizează **responsabilitatea față de mediu și gândirea proactivă**.

Și **Matematica** poate aduce în fața elevilor probleme cu repercursiuni etice. Calculul resurselor necesare pentru un eveniment caritabil sau calculul risipei de alimente dezbat importanța planificării și sustenabilității, susținându-se astfel **responsabilitatea socială și economia de resurse**.

La **Arte și Muzică**, prin organizarea unei expoziții sau a unui spectacol în care fiecare elev este încurajat să își exprime liber ideile și emoțiile, se promovează **valorizarea unicității personale, creativitatea și libertatea de exprimare**.

2. Abordările interdisciplinare

Dezbaterea de dileme etice (la orice oră): profesorul propune un scenariu real sau ipotetic care implică un conflict de valori (ex: "Ești obligat să spui adevărul, chiar dacă acest lucru dăunează unui prieten?"). Elevii trebuie să argumenteze și să justifice decizia, dezvoltând **gândirea critică și simțul etic**. De asemenea, subiectele controversate (ex. uniformele școlare, folosirea AI-ului) solicită manifestarea **toleranței** în exprimarea opiniilor, **ascultarea activă și empatia**.

Proiectele bazate pe echipe diverse în care elevii din mai multe clase lucrează la o problemă reală din școală sau din localitate (ex: voluntariat pentru curățarea unui spațiu verde sau campanie de donații). Aceasta integrează valoarea **solidarității, responsabilității civice și spiritului de inițiativă**. Formarea intenționată a echipelor din elevi cu abilități și culturi diferite pentru a realiza un produs comun (ex: o expoziție multimedia). Succesul va depinde de această dată de **cooperarea echipelor, respectul reciproc și valorizarea diversității**

3. Cultura școlii (Ethosul școlar)

Modelul profesorului: cadrele didactice aplică în mod constant și vizibil valorile pe care le predau. De exemplu, un profesor care demonstrează **echitate și respect** în relația cu elevii este un model de urmat. Regulamente bazate pe valori: regulamentul intern nu se limitează la pedepse, ci

este formulat în termeni de valori (ex: "Vorbim cu respect" în loc de "Nu avem voie să înjurăm"). De asemenea, recompensele se pot acorda nu doar pentru performanța academică, ci și pentru manifestarea unor valori (ex: elevul care a dat dovadă de cea mai mare empatie sau integritate în acea săptămână/lună).

Prin atelierele de "Mentorat invers". Elevii mai mari liceu) organizează sesiuni de lectură sau ateliere de IT pentru elevii mai mici (gimnaziu/primar) pun în valoare **generozitatea, grija pentru ceilalți și responsabilitatea educativă. Altruismul și implicarea civică** pot fi formate prin campaniile de voluntariat. Elevii pot fi implicați în colectarea, sortarea și livrarea de alimente sau haine pentru un azil de bătrâni sau un centru social.

Recunoașterea meritelor comportamentale printr-o zi dedicată special pentru acest tip de rezultat școlar ar putea întări și mai mult valorile umane precum **integritatea, curajul, perseverența**.

Aceste activități demonstrează că integrarea valorilor nu este o simplă adăugare de conținut, ci o schimbare de paradigmă didactică, care pune accentul pe trăirea și exersarea lor în contexte relevante.

BIBLIOGRAFIE:

Bocoș, Mușata; Chiș, Vasile, *Abordarea integrată a conținuturilor curriculare*, Casa Cărții de Știință Cluj-Napoca, 2012

Crișan, Alexandru, *Curriculum. Conținuturi esențiale*, Ghid metodologic, București, MEI, ISE, 1996.

Cucoș, Constantin, *Educația. Iubire, edificare, desăvârșire*, Editura Polirom, Iași, 2008

Neculau, Adrian, *Câmpul și spațiul psihosocial*, Editura Polirom, Iași, 1996

Documente oficiale: Curriculum Național, Programele școlare pentru primar și gimnaziu

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR MORALE

Prof. înv. primar Camelia STAVRE

Școala Gimnazială „Ion Pillat” Pitești

Școala este locul în care elevii studiază, învață, își însușesc cunoștințe, stabilesc relații sociale. Aici se creează valori, se construiesc și se promovează modele comportamentale. Însă, în ultimul timp, acest loc de educație, cultură și moralitate a devenit locul unde apar, din ce în ce mai

des, acte ce sunt împotriva acestor valori promovate: actele de violență, duse uneori la extremă. Acest fenomen ne îngrijorează pe toți: cadre didactice, familie, comunitate.

Acest comportament apare sub diferite forme: agresivitate verbală, fizică, intimidare. Scopul nostru este de a preveni astfel de manifestări, pentru ca acest comportament să nu se generalizeze. Însă, pentru ca scopul să fie îndeplinit, trebuie înțeles fenomenul, descoperite cauzele acestuia. Aici intervine acel Parteneriat „Școală - Familie”, deoarece toți factorii umani implicați în procesul educațional trebuie să intervină în mod egal. Nu se poate desfășura un act de educație doar din partea unuia sau altuia dintre parteneri.

Este binecunoscut faptul că este mult mai ușor să previi decât să ”tratezi” un astfel de comportament.

Când copilul vine la școală, în clasa pregătitoare, el începe o nouă viață, într-un colectiv nou de colegi. Încă de acum, la orele de ”Dezvoltare personală”, prin diferite activități, atât individuale cât și în grup/perechi, desfășurăm jocuri de cunoaștere, de înțelegere, de creare a unor legături de prietenie/colegialitate.

O altă activitate este ”Personaje pozitive/Personaje negative” – lecție îndrăgită de elevi, deoarece tema poveștilor este aproape de vârsta lor. Plecând de la acestea, identificăm comportamente pozitive și comportamente negative.

Și la orele de Comunicare în limba română și în special în ora de Lectură, discutăm despre texte în care sunt surprinse diferite tipuri de comportamente.

În această săptămână am desfășurat mai multe lecții despre ”Prevenirea violenței” (violență, verbală, fizică, socială sau online).

Am pornit de la o adaptare a poveștii „Rățușca cea urâtă” pe care le-am citit-o elevilor mei.

„În stufărișul de la marginea lacului își făcuse cuib o rață.

Într-o zi însorită, din toate ouăle ei au început să iasă pui. Mai rămăsese oul cel mare din care nu se auzea nimic.

În cele din urmă, oul a început să crape și puiul, împleticindu-se, a început să piue ca o rață. *Era foarte mare și urât.*

Rața și puii ei au început să râdă de el și să-l muște. Atunci, bobocul supărat le spuse:

- Voi sunteți urâte și rele! Nu vreau să vă mai văd!

Și a plecat bobocul singur în lume. Nu avea pe nimeni: nici mamă, nici tată, nici frați și nici surori.

Obosit, bobocul nostru se așază pe malul râului să se odihnească. Deodată apar lângă el două rățuște:

- Vrei să ne jucăm împreună? întreabă una dintre ele.
- Cum te cheamă? întreabă cealaltă.
- Dar ce ești tu? întreabă cele două mirate.
- Nu știu nici cum mă cheamă și nici ce sunt: nu sunt nici rață, nici gâscă, nici găină și nici curcan.

Văzând una ca asta cele două rățuște pleacă mai departe fără să, se joace cu bobocul nostru. El rămâne tot singur și trist.

Merge mai departe și ajunge la casa unei bunicuțe. Aceasta, cum îl vede, îl pune la treabă:

- Ia, treci, măi urâtule și dă cu mătura prin bătătură! Apoi să aduni ouăle din cuiabar și să ai grijă de puii cei mici ai găinii!

După ce face toate treburile, seara, bobocul cade mort de oboseală. Drept răsplată, bătrâna îi spune:

-Hai, du-te de unde ai venit! Nu mai am nevoie de tine!

A plecat bietul plângând și l-a luat somnul pe malul râului.

A doua zi, când soarele a răsărit, puiul se trezește și vrea să se spele. În apă vede un chip alb și frumos. Nu mai era un boboc cenușiu și urât. El ridică ochii și, ca printr-o minune, vede în fața lui trei lebede minunate.

Era, deci, și el o lebedă, iar aceea era familia lui.

Au plecat împreună spre o nouă viață.

Puiul de lebedă a început să se ducă la școală, să își facă temele. În fiecare după-amiază se juca cu noii săi colegi și cu prietenii săi, iar în vacanță pleca cu familia în drumeții.”

La finalul poveștii elevii au identificat comportamentele pozitive și pe cele negative .

În cea de-a doua parte, elevii au realizat desene în care au prezentat atât aspecte pozitive ale școlii cât și pe cele negative ale comportamentelor antisociale sau ale bullying-ului online.

Vă prezint câteva dintre lucrările elevilor mei de clasa a II-a:

„Școala prietenoasă”

Toate aceste acțiuni, activități, parteneriate cu diferite instituții sunt făcute de cadrele didactice cu scopul de a opri aceste acte de violență și, mai cu seamă de a le preveni. Școala trebuie să redevină locul unde copiii vin cu plăcere, cu interes, unde ei știu că găsesc mulți PRIETENI.

Bibliografie:

1. <https://edict.ro/nonviolenta-in-scoala-exemple-de-bune-practici/>

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. Hașăș Adelina Manuela,

Școala Gimn. Nicolae Horga Popovici

Într-o lume caracterizată de globalizare și tehnologizare, rolul școlii și implicit al educației devine tot mai complex. Educația, așa cum formulează Nelson Mandela , reprezintă “cea mai puternică armă pe care o putem folosi pentru a schimba lumea.”, acest citat sintetizând quintesența procesului fundamental prin care societatea își transmite valorile, cunoștințele și experiențele de la o generație la alta. Având în vedere contextual actual al societății, cum ar putea școala să mențină echilibrul în păstrarea valorilor perene și formarea abilităților necesare în lumea digitalizata contemporană?

Tradiția unui popor include valori morale, cutume, credințe și modele de comportament transmise din generație în generație. În școală, tradiția se manifestă prin: respect față de cadrele didactice, discernământ moral, promovarea valorilor culturale (cinste, respect, solidaritate, munca) și realizarea de proiecte educaționale care să pună în valoare și să conserve aceste calități. Exemple concrete realizate în școala noastră ar fi: Colaje cu tradiția școlii-profesori și obiceiuri, vizite la

muzele din zonă, activități desfășurate în Săptămâna Altfel și excursii care să extrapoleze patrimoniul cultural local.

În contextul în care tradiția oferă radacini unei școli, viitorul acesteia oferă orizonturi noi de dezvoltare, iar educația contemporană oferă tot mai multe abilități în dezvoltarea unor competențe necesare într-o societate digitală: colaborare, gândire critică, etică, afectivitate și comunicare asertivă. Tehnologia a devenit un instrument indispensabil în procesul de învățare. Platformele digitale, învățarea online și resursele interactive creează posibilități noi și profunde de accesare a informației și personalizarea învățării în funcție de necesitățile individuale. Totuși, rolul profesorului rămâne esențial, el rămânând facilitator și mediator, ghidând elevul spre procesul de descoperire.

Școala este locul unde se conturează identitatea morală și socială a individului. Aici se cultivă valori precum respectul, responsabilitatea, toleranța, empatia și solidaritatea. Aceste valori nu se predau ca o disciplină, ci se trăiesc prin exemplul profesorului, prin atmosfera din școală și prin implicarea elevilor în viața comunității.

Un element esențial îl reprezintă parteneriatul școală-familie-comunitate. Familia asigură baza formării morale, școala completează prin educație formală, iar comunitatea oferă contextul aplicării valorilor în viața reală.

Activitățile de voluntariat, proiectele sociale și campaniile educaționale dezvoltă spiritul civic și empatia elevilor.

Profesorul este chemat să îmbine aceste două dimensiuni, atât să fie un păstrător al tradițiilor, cât și un promotor al învățării active și al gândirii creative. Sintetizând perfect rolul școlii contemporane, Kofi Anan spunea: „Învață din trecut, trăiește în prezent și pregătește-te pentru viitor”; această idee subliniind perfect misiunea școlii contemporane: o instituție care unește tradiția și viitorul cu scopul formării individului ca tot unitar.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor: Pocol Raluca Lavinia

Școala Gimnazială Specială, Baia Mare

Într-o societate caracterizată de transformări rapide și complexe, școala rămâne o instituție fundamentală în procesul de formare a valorilor umane și sociale. Educația, în accepțiunea sa profundă, depășește simpla transmitere de cunoștințe, având ca finalitate modelarea personalității și integrarea individului în comunitate. Potrivit lui Émile Durkheim (1922), „educația este acțiunea

exercitată de generațiile adulte asupra celor care nu sunt încă pregătite pentru viața socială”, ceea ce subliniază rolul școlii ca mediu de internalizare a normelor și valorilor colective.

Formarea valorilor este un proces complex, ce presupune nu doar transmiterea unor modele culturale, ci și dezvoltarea capacității critice și reflexive a elevilor. John Dewey (1938) accentuează dimensiunea experiențială a educației, argumentând că învățarea autentică se produce prin interacțiunea dintre experiență și reflecție. În acest sens, pedagogul Ken Bain, în cartea sa „What the Best College Teacher Do” prezintă conceptul de învățare excepțională, care presupune existența unor demersuri didactice dublu orientate spre: dezvoltarea cognitivă a elevului și dezvoltarea lui personală, dezvoltarea personalității. Dezvoltare personală înseamnă „autoînțelegere” (trăiri, abilități, prejudecăți etc), precum și înțelegere a ceea ce înseamnă să existi ca ființă umană (formarea unui set de valori, a unor principii etice). Acest concept a constituit punctul de plecare al paradigmei dezvoltării personale, model ce stă la baza disciplinei limba și literatura română. Conform programei școlare specifice acestei discipline, idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și în asumarea unui sistem de valori socio-culturale, necesare pentru împlinirea și dezvoltarea personală. Studiul limbii și literaturii române propune o abordare pragmatică (limbă, literatură și comunicare), vizând receptarea/ interpretarea unor opere literare, care sunt transmițătoare de valori morale, culturale (altruismul, perseverența, responsabilitatea, libertatea, arta etc). Prin însușirea acestor valori sau modele de comportament, elevii își formează o personalitate echilibrată, fiind conștienți de ceea ce înseamnă bine sau rău, având o viziune proprie asupra vieții. Un astfel de demers didactic focalizat pe stimularea creativității și a gustului estetic vizează atât dezvoltarea cognitivă a elevilor, cât și dezvoltarea lor afectiv-atitudinală, prin implementarea unor valori etice, care stau la temelia unei personalități sănătoase și, implicit, a unei societăți sănătoase. Astfel, școala devine un spațiu de construcție activă a sensurilor, unde valorile se formează nu prin impunere, ci prin participare conștientă la procesul instructiv-educativ.

În contextul contemporan, rolul școlii în formarea valorilor este supus unor provocări multiple, generate de diversitatea culturală, de influența mediului digital și de schimbările în paradigma socială. Jean Piaget (1972) susținea că moralitatea nu poate fi predată, ci se dezvoltă progresiv, prin interacțiune și cooperare. Această perspectivă este relevantă pentru educația actuală, care trebuie să promoveze un climat bazat pe respect reciproc, empatie și responsabilitate civică. Școala modernă are misiunea de a stimula gândirea critică, autonomia morală și capacitatea de discernământ valoric, pregătind astfel cetățeni activi și implicați în viața comunității.

În concluzie, școala nu reprezintă doar un cadru formal de instruire, ci un veritabil laborator social în care valorile sunt trăite, practicate și interiorizate. Formarea valorilor morale, civice și culturale constituie fundamentul unei societăți democratice și solidare. După cum subliniază UNESCO (2015), educația pentru valori este esențială pentru dezvoltarea durabilă și pentru consolidarea păcii sociale. Prin urmare, rolul școlii în formarea valorilor nu poate fi substituit, ci trebuie permanent reînnoit și adaptat la exigențele lumii contemporane.

Bibliografie:

- Dewey, John- *Școala și societatea*, Editura Pro Universitaria, 2022;
- Durkheim, Émile- *Educație și sociologie*, Editura Didactică și pedagogică, 1980;
- Piaget, Jean (1972)-*Psihologia copilului*, Editura Cartier, 2005;
- UNESCO.-*Educația 2030: Declarația de la Incheon și Cadrul de acțiune*, 2015.

O ȘCOALĂ, UN NUME, O POVESTE - ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1, COTU VĂII, STRUCTURĂ A ȘCOLII GIMNAZIALE „ION CREANGĂ”, ALBEȘTI

Profesor de limba și literatura română Chirilă Daniela

Școala Gimnazială Nr. 1, Cotu Văii – Structură a Școlii Gimnaziale „Ion Creangă”, Albești

Se spune că în Dobrogea, între dealuri domoale și vânturi care vin dinspre mare, timpul curge altfel. Parcă mai încet, mai blând, ca să lase loc oamenilor să-și spună poveștile.

Așa e și la Cotu Văii, satul meu drag. Diminețile au miros de pământ reavăn și de pâine caldă, iar seara, ulițele se umplu de liniște și de glasuri care se sting încet. Aici, fiecare casă are o poveste, fiecare om o amintire, iar în mijlocul satului, școala și biserica veghează deopotrivă, ca două surori care au crescut împreună.

Școala din inima satului

Când eram copil, școala veche era locul cel mai iubit din lume. Avea ziduri albe și ferestre mari, iar iarna soba trosnea de parcă ar fi vrut și ea să învețe odată cu noi. Pe pereți atârnau portrete de scriitori și hărți colorate, iar în colț, într-o vază de sticlă, stăteau mereu flori aduse de acasă.

Astăzi, școala are alt chip — mai tânăr, mai luminos — dar sufletul ei a rămas același. Copiii de acum râd la fel ca cei de odinioară, se miră la fel, visează la fel. Iar eu, dascăl al limbii române, îi privesc și simt că fiecare generație adaugă o filă la povestea acestei școli.

În fiecare zi, când intru în clasă, parcă aud ecoul pașilor celor care au fost aici înaintea noastră. Școala nu e doar o clădire; e o inimă care bate de zeci de ani, în același ritm cu satul.

Biserica – la câțiva pași de școală

Dacă treci de poarta școlii și mergi câțiva pași mai departe, ajungi la biserica satului. Își poartă turlele cu mândrie și pace, iar clopotul ei răsună peste ulițe ca o binecuvântare.

Se spune că ridicarea bisericii s-a făcut cu sprijinul Familiei Regale a României, iar icoanele Regelui Carol I și ale Regelui Mihai I, păstrate înăuntru, amintesc de vremuri în care credința și noblețea mergeau mână în mână.

Uneori, când predau, aud clopotul răsunând și, fără să vreau, ridic privirea spre fereastră. De acolo se vede turla bisericii strălucind în soare. Mi se pare că între școală și biserică există o legătură tainică: una învață mintea, cealaltă inima. Și împreună țin satul în picioare.

Albeștiul și sărbătoarea portului românesc

Când vine primăvara, comuna Albești se umple de culoare. Atunci are loc Festivalul „Sunt mândru de portul meu”, o sărbătoare care adună oameni din toată Dobrogea. Ulițele se umplu de ii, de brâie roșii, de zâmbete și cântec.

Pe scena festivalului urcă ansamblul „Plai de dor”, mândria Albeștiului, dansatori și soliști care poartă cu drag portul dobrogean și îl duc mai departe. Alături de ei, copiii din Cotu Văii, prin grupul „Mugurașii”, aduc veselia copilăriei. Cântă, dansează, și pentru o clipă, lumea întreagă pare mai frumoasă.

Festivalul a ajuns acum la a zecea ediție. Și, de fiecare dată, când îi văd pe copii îmbrăcați în costume populare, cu ochii plini de lumină, simt că portul nostru nu e doar o haină, ci o poveste cusută cu dragoste și răbdare.

Ion Creangă – numele care ne leagă

Școala noastră poartă numele lui Ion Creangă. Și, de câte ori rostesc acest nume, simt că totul prinde sens.

Creangă a fost nu doar un scriitor, ci un dascăl adevărat, un om care a iubit copiii, satul și învățătura. În el se întâlnesc toate lucrurile frumoase pe care le trăim și noi aici, la Cotu Văii: simplitatea, bucuria, omenia.

Când le citesc elevilor Amintiri din copilărie, parcă aud râsetele celor mici amestecându-se cu ale lui Nică. Satul lui Creangă și satul nostru seamănă mai mult decât credem: același dor de copilărie, aceleași ulițe pline de viață, aceleași inimi deschise.

Și poate că de aceea, numele acesta – „Ion Creangă” – nu e doar o etichetă. E o chemare. O chemare să predai cu răbdare, să iubești școala ca pe propria casă, să vezi în fiecare copil o poveste.

O școală, un nume, o poveste

Așa e la Cotu Văii - o școală care învață mințile, o biserică ce mângâie sufletele, un festival care le adună laolaltă.

Când se trage linie, rămâne o poveste – una simplă, curată și adevărată, spusă de oameni care nu au uitat să creadă.

Și, undeva între filele ei, un dascăl care știe că fiecare zi petrecută aici e, de fapt, o lecție despre iubire.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor pentru educație timpurie Preda Andreea

Școala Gimnazială Plosca

Educația are rolul de a favoriza dezvoltarea individualului prin intermediul socialului și a socialului prin intermediul individualului. Fiecare persoană, fiecare comunitate beneficiază de educație și produce la rândul ei potențial educativ: fiecare membru al societății, în fiecare moment al existenței sale, poartă efectele educației de care a avut parte și acționează în consecință; oricare dintre noi contribuim la educarea celorlalți, în mod direct sau indirect: educăm explicit în roluri profesionale sau parentale, producem cunoștințe noi, producem mijloace de stocare sau transmitere de cunoștințe, creem spații destinate educației, sprijinim baza financiară necesară educației, prin toate acestea stimulăm educația.

Conform lui Ioan Nicola, “educația este o activitate socială complexă care serealizează printr-un lanț nesfârșit de acțiuni exercitate în mod conștient, sistematic și organizat, cu scopul de a forma o personalitate activă și creatoare, corespunzătoare condițiilor sociale și istorice prezente.”

În viziunea lui Ioan Cerghit, educația ca acțiune socială semnifică tocmai “implicarea educatului în ansamblul relațiilor multiple din mediul social din care face parte.”

În religie, etică și filozofie, dihotomia binele și răul se referă la locația de pe un spectru liniar a unor obiecte, dorințe sau comportamente, direcția bună fiind pozitivă din punct de vedere moral, iar răul fiind direcția negativă. Binele este un concept larg asociat de obicei cu viața, continuitatea, fericirea, iubirea, prosperitatea și dreptatea. Răul este de obicei asociat cu fărâdelegi conștiente și deliberate, intenția de a face rău altora, umilirea persoanelor, acte de violență inutilă și fără discernământ.

Educația centrată pe valori reprezintă o pârgă de formare a indivizilor responsabili, capabili și empatici, care promovează și duc mai departe valori morale, etice și sociale prin activități educaționale, jocuri și exemple concrete, încă din copilăria timpurie. Prin acest aspect educatorii urmăresc dezvoltarea trăsăturilor pozitive de caracter, precum bunătatea și responsabilitatea, și îi învață pe copii încă de mici să aprecieze și să urmeze un stil de viață bazat pe principii etice.

Potrivit Programului Educațional Național de Educație pentru Valori, „JOC, RESPECT ȘI BUCURIE, din anul 2022, scopul formării școlii, printre altele este acela de :

- a forma principalele trăsături pozitive de caracter, precum: bunătatea, respectul, prietenia, cinstea, adevărul, onestitatea, credința, curajul, libertatea, responsabilitatea, altele.

- a educa și dezvolta eficient comportamentele social-morale și a atitudinile la copii, față de ei

și față de semenii, ca premise a formării unei personalități armonioase, cu un caracter frumos.

- a stimula interesul pentru tot ceea ce reprezintă valoare etică și morală universală și națională

recunoscută.

- a apropia copiii antepreșcolari/preșcolari de persoane paradigmatic pentru modul de viață

în spiritul valorilor etice, morale, sociale, spirituale.

- a educa prin joc, exercițiu și exemplu concret, susținut în toate contextele educaționale – formale, nonformale, informale.

- a forma comportamente și atitudini pozitive, dezirabile, în acord cu normele societății în care

trăim, față de educație, natură, om etc.

- a stimula gândirea creativă a copiilor.

„Singurele lucruri valabile și permanente sunt: bunătatea, cuviința, omenia, și smerenia de sine. Valoarea trebuie neapărat să biruiască.” – Tudor Arghezi

Bibliog

rafie:

Cerghit, I., Vlăsceanu, L., coord.(1988),„Curs de pedagogie”, București: Universitatea din București;

Nicola, I.(1993). „Pedagogie”, București: Editura Didactică și Pedagogică;

***PROGRAMUL EDUCAȚIONAL NAȚIONAL DE EDUCAȚIE PENTRU VALORI „Joc, respect și bucurie”, 2022.

ROLUL ȘCOLILOR ÎN FORMAREA VALORILOR ELEVILOR

Profesor Stancu Iuliana

Școala Gimnazială Plosca

Actul educațional nu doar a transmite informații, înseamnă a modela, a crea și defini personalități, caractere, oameni de bine, cu gândire sănătoasă, cu principii și valori pe care să le ducă mai departe. După familie, școala reprezintă locul cu cel mai mare impact asupra elevilor.

Într-o eră marcată de schimbări rapide și provocări fără precedent, o educație de calitate reprezintă mai mult decât obținerea prin muncă, efort și perseverență a unor competențe academice. Reprezintă cultivarea unui mediu de învățare sănatos, în care fiecare copil este format nu doar intelectual, ci și prin valori care promovează respectul, amabilitatea, onestitatea, echitatea și responsabilitatea socială.

Știm cu toții că, educația potrivită pentru conturarea unei personalități complexe și armonioase este centrată pe valorizarea lucrurilor care conferă frumusețe și stabilitate vieții, pe firescul relațiilor și comunicării, rezultate din:

- nevoia unei schimbări din punct de vedere al atitudinii, a comportamentelor copiilor,

profesorilor și părinților, respectiv ale tuturor beneficiarilor direcți și indirecti, în special, precum și a societății în general;

- nevoia unor sisteme de referință, a unor modele solide care să stea la baza implementării unui

curriculum care se fac referire la valori universale, etice, morale, sociale, spirituale, profund umaniste, în contextul educației centrate pe competențe;

- necesitatea creării unor comunități de învățare care oferă exemplu de conduită și sprijin în formarea generațiilor viitoare.

Marin Călin în lucrarea „Filosofia educației” distinge următoarele categorii de valori:

a) valori vitale necesare apărării vieții și mediului cum sunt sănătatea (fizică și mentală), tonusul și forța fizică, frumusețea și armonia organismului, starea de echilibru a mediului, bunurile materiale și prosperitatea economică, etc.;

b) valorile morale, politice, juridice și istorice necesare existenței unui stat și națiuni cum sunt democrația, suveranitatea, binele, dreptatea, curajul, înțelepciunea, independența, legalitatea, demnitatea, iubirea de neam, etc.;

c) valori teoretice necesare cunoașterii și creației umane, cum sunt adevărul, evidența, obiectivitatea, imaginarul științific;

d) valori estetice și religioase, care privesc contemplarea lumii și a creațiilor umane.

Valorile morale și etice pe care un copil le învață la școală și le încorporează în sine sunt:

- Respectul - înseamnă a arăta considerație față de cei din jurul tău;
- Bunătatea - se referă la sentimentul de grijă, compasiune, generozitate, ajutor;
- Integritatea - semnifică onestitatea, curajul de spune adevărul mereu;
- Responsabilitatea - se referă la respectarea sarcinilor de lucru și la asumarea unor consecințe a propriilor fapte;
- Loialitatea - înseamnă fidelitate, devotament, angajament;
- Sinceritatea - semnifică franchețe, cinste, adevăr;

- Solidaritatea - se referă la sentimentul care îi determină pe oameni să își ofere ajutor reciproc.

Pentru a crește un copil cu un caracter frumos, nu este un scop, ci o valoare, un parcurs pe care trebuie să îl ghidăm toată viața.

Bibliografie:

Călin, Marin C., (2001), „Filosofia educației”, București, Editura Aramis, p. 108- 109;

Pătroc, D., „etică și deontologie pedagogică” Blog personal, curs I, p. 2;

****Conceptul de Educație - Curs de Teorie și Perspective Educative;

****Revista Didactica Pro, revistă de teorie și practică educațională, nr.1 februarie 2006.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof.înv.primar Tuță Silvia-Maria

Școala Gimnazială Nr.2, Timișoara

Școala este una dintre cele mai importante instituții în viața unui individ, având un rol esențial nu doar în transmiterea de cunoștințe, ci și în formarea valorilor morale, civice și sociale. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care tinerii sunt expuși la numeroase influențe externe, școala rămâne un spațiu sigur și controlat în care elevii pot învăța să devină oameni responsabili, corecți și empatici.

Valorile sunt principiile care ghidează comportamentul și deciziile oamenilor. Ele se formează în timp, în special în perioada copilăriei și adolescenței, iar școala, alături de familie, are un rol central în acest proces. Unul dintre cele mai importante roluri ale școlii este acela de a transmite elevilor valorile fundamentale ale societății. Prin intermediul lecțiilor, al regulilor de comportament și al exemplelor oferite de profesori, elevii învață ce înseamnă respectul, onestitatea, responsabilitatea, toleranța sau spiritul de echipă.

De exemplu, la orele de dezvoltare personală, educație civică sau de literatură, elevii discută despre concepte precum dreptatea, curajul sau respectul față de celălalt. Aceste discuții nu doar că dezvoltă gândirea critică, dar și ajută elevii să înțeleagă importanța acestor valori în viața de zi cu zi. Un astfel de exemplu ar fi exercițiul „Floarea valorilor”, care are ca scop dezvoltarea conștientizării valorilor personale și a comportamentelor pozitive în relația cu ceilalți.

Valori vizate sunt respectul, bunătatea, prietenia, responsabilitatea, sinceritatea. Materialele

necesare pentru acest exercițiu sunt: foi colorate în formă de petale (sau decupate de copii); un cerc mare din carton (mijlocul florii); carioci, lipici. Se poartă discuție cu elevii despre ce înseamnă să fii un copil bun și despre ce comportamente îi arată pe oameni că sunt respectuoși și prietenoși. Fiecare elev primește o petală de floare. Scribe pe petală o valoare importantă pentru el (ex: prietenie, respect, curaj) și un exemplu concret: „Respect – ascult colegii când vorbesc.” După ce termină, elevii lipesc petalele pe cercul de carton, formând „Floarea valorilor clasei”. Se analizează împreună floarea și se discută.

Profesorii joacă un rol esențial în formarea valorilor elevilor. Ei sunt adesea considerați modele de conduită, iar comportamentul lor influențează puternic modul în care elevii își dezvoltă propriile convingeri morale. Un profesor care tratează elevii cu respect, care este corect și empatic, le transmite acestora, indirect, importanța acestor valori. În plus, prin modul în care sunt organizate lecțiile, prin promovarea muncii în echipă, a dialogului și a respectului reciproc, profesorii contribuie la crearea unui climat pozitiv în școală, unde valorile nu sunt doar predate, ci și trăite.

Un alt aspect important este acela că școala este un mediu divers, unde elevii provin din medii sociale, culturale și religioase diferite. Astfel, elevii învață să accepte diferențele, să coopereze cu ceilalți și să fie toleranți. Diversitatea devine astfel o oportunitate de învățare și dezvoltare personală.

Proiectele educaționale, activitățile extracurriculare și campaniile umanitare organizate de școli sunt modalități excelente prin care elevii pot învăța despre empatie, solidaritate și responsabilitate civică.

Școala joacă un rol esențial în formarea valorilor tinerilor. Dincolo de predarea materiilor școlare, ea contribuie la dezvoltarea caracterului, a conștiinței morale și a spiritului civic. Prin intermediul profesorilor, al relațiilor dintre elevi și al activităților educaționale, școala modelează generații capabile să contribuie pozitiv la societate.

Într-o lume în continuă schimbare, este important ca școala să rămână un punct de reper moral și un spațiu în care valorile umane să fie promovate și susținute.

Bibliografie:

Bocoș, M. (coord.) (2017). *Didactica disciplinelor pedagogice*. Cluj-Napoca: Editura Paralela 45.

Ionescu, M. & Radu, I. T. (2001). *Didactica modernă*. Cluj-Napoca: Editura Dacia.

UNICEF & Ministerul Educației (2016). *Ghid de dezvoltare socio-emoțională pentru învățământul primar*. București.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Oșan Z. Monica Maricica,

Școala Gimnazială Bârsău de Sus

Introducere

Școala se poziționează ca o instituție fundamentală a societății, un spațiu al cunoașterii, al dezvoltării personale și al formării caracterului uman. Ea nu este doar locul în care se transmit informații, ci mediul esențial în care se construiesc valori, atitudini și comportamente ce definesc cetățeanul responsabil al unei lumi aflate în continuă schimbare. Rolul școlii în formarea valorilor este fundamental, pentru că prin intermediul educației se cultivă nucleul valoric (respectul, empatia, toleranța, responsabilitatea) esențial pentru contribuția la binele comun.

1. Tradiția educației ca temelie a valorilor morale

În tradiția românească, școala a avut dintotdeauna un rol pronunțat moral și formativ, nu doar unul instructiv. Învățătorul era văzut ca model de conduită, iar lecțiile sale aveau o puternică încărcătură morală. Valorile transmise prin educație - cinstea, munca, respectul pentru aproapele, dragostea de țară și de cultură - au contribuit la formarea unei identități naționale solide. În această perspectivă tradițională, etica nu era o materie separată, ci o dimensiune intrinsecă a fiecărei discipline, de la literatură, care modela simțul estetic și moral, până la istorie, care cultiva patriotismul și respectul față de înaintași. Prin urmare, școala transcende rolul de simplu spațiu de transmitere a cunoștințelor, devenind un atelier al devenirii umane. Prin exemple, prin disciplinele studiate și prin atmosfera educațională, elevul își formează repere morale durabile.

2. Rolul actual al școlii în formarea valorilor

Societatea contemporană este definită de dinamica accelerată a schimbărilor, de progresul tehnologic și de prezenta mediului online. În acest context, școala trebuie să rămână un reper moral stabil, un spațiu de echilibru între libertatea de exprimare și responsabilitate. Formarea valorilor astăzi nu se mai face doar prin cuvânt, ci mai ales prin experiență. Proiectele educative, activitățile de voluntariat, colaborarea între elevi și profesori, precum și deschiderea spre diversitate contribuie la dezvoltarea empatiei, a spiritului civic și a respectului pentru ceilalți.

Un aspect crucial în mediul actual este dezvoltarea gândirii critice, direct legată de valorile morale. Într-o epocă marcată de dezinformare și *fake news* propagate rapid pe internet, școala este singura instituție capabilă să îi învețe pe elevi să filtreze informația, să distingă adevărul de manipulare și să

își fundamenteze opiniile pe dovezi, nu pe prejudecăți. Această abilitate de discernământ este, în esență, o valoare morală aplicată.

Profesorul contemporan funcționează ca un mentor și catalizator care își inspiră elevii nu doar prin discurs, ci prin exemplu personal. El nu impune valori, ci le cultivă, ajutând elevul să și le descopere și să le trăiască autentic.

3. Școala - punte între tradiție și viitor

Educația între tradiție și viitor înseamnă continuitate. Pe de o parte, școala păstrează valorile morale, culturale și spirituale care definesc identitatea națională ; pe de altă parte, ea pregătește elevii pentru o lume globalizată, în care competențele digitale și gândirea critică sunt esențiale. Viitorul școlii nu poate fi construit fără valorile trecutului. Responsabilitatea de ieri se traduce în etica digitală de mâine, iar respectul fundamentează gândirea critică esențială în abordarea problemelor globale.

Această conexiune asigură că inovația tehnologică este guvernată de principii etice. De exemplu, înțelegerea conceptului de *fair play* sau onestitate din relațiile interpersonale tradiționale este aplicată acum la respectarea proprietății intelectuale online sau la interacțiunea civilizată în spațiul virtual. Prin integrarea eticii cu tehnologia, tinerii pot învăța să folosească libertatea în mod constructiv și să devină cetățeni activi, conștienți și implicați.

4. Parteneriatul Școală-Familie-Comunitate: Triunghiul Valorilor

Pentru ca valorile cultivate în mediul școlar să fie durabile, este imperios necesar ca ele să fie consolidate de mediul exterior. De aceea, rolul școlii trebuie privit nu izolat, ci ca o componentă activă în cadrul unui parteneriat tripartit: Școala, Familia și Comunitatea.

Familia reprezintă primul și cel mai important mediu de formare a valorilor fundamentale. Când valorile promovate acasă - cum ar fi respectul față de muncă și adevărul - sunt validate și continuate în școală, mesajul este puternic și coerent pentru elev. În absența acestei coerențe, elevul se poate confrunta cu un conflict de valori care îi afectează dezvoltarea morală.

Totodată, implicarea activă a comunității (autorități locale, organizații non-guvernamentale, biserica) în viața școlii transformă valorile teoretice în acțiuni practice. Prin proiecte comune de voluntariat sau prin evenimente culturale, elevii învață despre solidaritate, spirit civic și responsabilitate socială. Școala, prin deschiderea sa către comunitate, demonstrează că valorile nu sunt doar concepte abstracte predate în clasă, ci principii active care modelează societatea. Astfel, prin acest parteneriat extins, școala își maximizează impactul formativ, asigurând că valorile sunt trăite și practicate în toate mediile de viață ale elevului.

Concluzii

Rolul școlii în formarea valorilor este și va rămâne o misiune esențială a educației. Într-o lume marcată de suprainformație, școala oferă coordonate de sens. Misiunea sa depășește formarea intelectului, vizând dezvoltarea integrală a ființei umane - oameni capabili să gândească liber, să respecte diversitatea și să contribuie la dezvoltarea unei societăți echilibrate și morale. Consolidată de parteneriatul cu familia și comunitatea, instituția școlară devine garanția unei tranziții armonioase a tinerilor de la etapa de elevi la cea de cetățeni responsabili și implicați. Prin profesorii ei, prin activitățile desfășurate și prin relația cu elevii, școala devine un loc al speranței și al devenirii. Iar educația, între tradiție și viitor, rămâne liantul dintre ceea ce suntem și ceea ce aspirăm să fim.

Bibliografie

1. Bontaș, I. (2007). *Pedagogie*. Editura ALL, București.
2. Cerghit, I. (2016). *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași.
3. Cucoș, C. (2017). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Editura Polirom, Iași.
4. Ionescu, M. (2019). *Școala și valorile morale*. Editura Didactică și Pedagogică, București.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. Înv. Primar Bănică Ana- Maria

Școala Gimnazială "Mihai Viteazul" TGV

Tradițiile în învățământul românesc implică toate acele practici transmise în mod conștient sau de ce nu, inconștient, de la o generație la alta.

Pe de altă parte, inovațiile în învățământul românesc implică adaptări, creații noi cu scopul de a continua rolul tradiției, însă în concordanță cu cerințele și nevoile actualei generații, cu modernismul în ansamblul lui. Inovația reprezintă un proces de învățare, de achiziționare de noi cunoștințe, de noi moduri de a lucra, fapt pe care personalul didactic, elevii și părinții acestora, alte autorități îl experimentează deja.

În ultima perioadă, învățământul românesc este supus unui continuu proces de transformare, transformare rezultată în urma accesului cu ușurință la standardele europene, a dorinței de a ne alinia cu tendința de internaționalizare a educației, iar aici avem ca exemple acele activități ce

implică mobilitatea cadrelor didactice alături de elevi, prin programele Uniunii Europene (Lingua, Petra, Erasmus, Tempus, Alpha).

Astfel, apare o implicare directă într-un alt sistem de educație, de multe ori superior celui românesc. Așadar, rezultă dorința de a modifica, de adapta și a include în sistemul nostru, noi instrumente de educație și prin urmare, apar noi metodologii, noi programe ce au ca scop principal modificarea sau chiar formarea unor comportamente.

Demersul didactic românesc capătă o direcție inovativă, constructivă, îndreptată spre dezvoltarea fiecărei personalități, respectând totodată cadrul tradițiilor și al propriei culturi, dar, cu o cultură deschisă către universalitate.

Consider că învățământul românesc trebuie să găsească un echilibru între tradiție și inovație. Inovația în învățământ poate și trebuie să fie susținută și stimulată, atât prin măsuri care să acționeze din interiorul sistemului cât și din afara lui. O finanțare corespunzătoare a învățământului este una dintre măsurile cele mai importante, pentru că inovația solicită un suport financiar.

Astăzi, școala implică motivație și descoperire, vizează crearea unui scop, dezvoltarea unor viitori oameni ai societății, pune la dispoziție instrumente cu ajutorul cărora se găsește drumul afirmării și dezvoltării continue.

Dimensiunea tradițională și dimensiunea inovativă trebuie să se îmbine armonios pentru ca educația să-și atingă scopul final.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Autor: prof. Năstasie Nicoleta-Camelia

Școala Gimnazială „Petre Mănărcescu”, Lipovu, Dolj

Învățământul românesc se află într-un proces continuu de transformare, oscilând între păstrarea tradițiilor care i-au conturat identitatea și adaptarea la noile tendințe educaționale globale. Tradițiile reprezintă fundamentul pe care s-a construit sistemul educațional românesc, iar inovațiile aduc modernitate și eficiență, făcând învățarea mai atractivă și mai relevantă pentru generațiile actuale. Echilibrul dintre aceste două direcții este esențial pentru a asigura un învățământ de calitate.

De-a lungul istoriei, școala românească a fost un simbol al culturii și al formării caracterului. Tradițiile educaționale s-au transmis de la o generație la alta prin respectul față de profesor, prin rigoarea studiului și prin cultivarea valorilor morale. Manualele, examenele, uniformele și

ceremoniile școlare sunt doar câteva dintre elementele care au contribuit la menținerea unui cadru educațional stabil și disciplinat. Aceste tradiții au avut rolul de a forma elevi responsabili, muncitori și respectuoși față de muncă și cunoaștere.

Totuși, odată cu dezvoltarea tehnologiei și cu schimbările sociale, sistemul educațional românesc a trebuit să se adapteze. Inovațiile aduse în școală — de la utilizarea tablelor interactive și a platformelor digitale, până la metodele moderne de predare bazate pe colaborare și gândire critică — au transformat radical modul în care elevii învață. Astăzi, accentul nu mai cade doar pe acumularea de informații, ci pe formarea competențelor practice și a capacității de adaptare la situații noi.

Un exemplu al îmbinării dintre tradiție și inovație îl reprezintă păstrarea unor materii clasice, precum literatura, istoria sau matematica, alături de introducerea unor domenii noi, precum informatica, educația media și gândirea computațională. În acest fel, elevii dobândesc o cultură generală solidă, dar și abilități moderne, necesare într-o societate digitalizată. Profesorii au un rol important în acest proces, deoarece trebuie să îmbine metodele tradiționale cu instrumentele inovatoare, păstrând totodată exigența și spiritul formativ.

De asemenea, proiectele educaționale internaționale, schimburile de experiență și programele Erasmus+ oferă elevilor și cadrelor didactice oportunități de a cunoaște alte sisteme educaționale și de a prelua bune practici. Prin aceste inovații, învățământul românesc devine mai deschis, mai flexibil și mai conectat la realitățile europene. Cu toate acestea, este important ca în procesul de modernizare să nu se piardă respectul pentru valorile tradiționale care definesc identitatea școlii românești.

Tradițiile școlare, precum serbările, concursurile culturale, olimpiadele sau activitățile caritabile, rămân expresii ale spiritului comunitar și ale dorinței de afirmare. În același timp, digitalizarea procesului de predare oferă oportunitatea unei învățări personalizate și interactive, care poate stimula creativitatea și implicarea elevilor. Astfel, inovația nu distruge tradiția, ci o completează și o aduce în actualitate.

În concluzie, viitorul învățământului românesc depinde de capacitatea sa de a armoniza tradițiile cu inovațiile. Este nevoie de un sistem educațional care să păstreze valorile fundamentale, dar care să răspundă și cerințelor unei lumi aflate în permanentă schimbare. Doar prin echilibrul dintre trecut și viitor, între rigoare și creativitate, școala românească va putea forma generații de tineri bine pregătiți, capabili să se adapteze și să contribuie activ la dezvoltarea societății.

Bibliografie:

- Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Cucos, C. (2014). Educația și formarea prin valori. Iași: Editura Polirom.
- Experiințe educaționale și observații personale.
- Ministerul Educației (2024). Strategia Națională pentru Digitalizarea Educației din România.
- Văideanu, G. (1988). Educația la frontiera dintre milenii. București: Editura Politică.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Autor: Prof. ȚENEA MARIA ȘTEFANIA

Unitatea școlară: Școala Gimnazială „Petre Mănărcescu”- Lipovu, Dolj

Introducere

Educația constituie unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății. Conform lui Durkheim, „educația este acțiunea generațiilor adulte asupra celor care nu sunt încă pregătite pentru viața socială”¹. În acest sens, școala reprezintă instituția care mediază între tradiție și inovație, între nevoile individuale ale elevului și cerințele societății.

Dacă familia constituie primul mediu educativ, școala are rolul de a transforma educația primară într-un proces organizat, sistematic și orientat spre formarea valorilor durabile. În epoca actuală, caracterizată de globalizare, digitalizare și diversitate culturală, rolul școlii în formarea valorilor morale, civice și culturale este mai important ca oricând.

În școală, se urmărește transmiterea și interiorizarea următoarelor categorii de valori:

- valori morale: respect, onestitate, empatie, solidaritate;
- valori culturale: respectul față de limbă, patrimoniu, istorie;
- valori civice: spirit democratic, responsabilitate față de comunitate;
- valori estetice și spirituale: sensibilitate artistică, respect față de frumos și natură.

I. Rolul școlii în formarea valorilor

1. Școala ca spațiu de socializare organizată

Prin respectarea programului, a regulilor și a normelor de conduită, elevul dobândește disciplina interioară, responsabilitatea și deprinderile necesare conviețuirii sociale.

2. Curriculumul ca vehicul de transmitere a valorilor

Disciplinele școlare contribuie la formarea valorilor prin conținutul lor:

- Limba și literatura română dezvoltă sensibilitatea estetică și gândirea critică;
- Istoria cultivă respectul pentru patrimoniul național și universal;
- Educația civică promovează participarea democratică și spiritul solidar;
- Științele exacte și naturale formează rigoarea, perseverența și respectul pentru adevăr.

Curriculumul devine astfel un vehicul al culturii și al identității, dar și un cadru pentru înțelegerea valorilor universale.

3. Profesorul – model și mediator al valorilor

Profesorul este un factor decisiv, întrucât comportamentul său constituie un model etic și profesional. După cum subliniază J. Dewey⁴, educația se realizează nu doar prin transmitere de cunoștințe, ci și prin participare la o „viață comună”.

Elevii preiau adesea atitudinile, limbajul și valorile profesorilor, motiv pentru care pregătirea etică a cadrului didactic este la fel de importantă ca și competența sa științifică.

4. Colaborarea cu familia și comunitatea

Procesul de formare a valorilor este eficient doar dacă există coerență între mesajul școlii și cel al familiei. Activitățile extracurriculare – parteneriate cu instituții culturale, voluntariat, proiecte comunitare – îi ajută pe elevi să aplice valorile în contexte concrete, transformându-le în comportamente.

II. Provocările contemporane

Societatea actuală pune școala în fața unor provocări majore:

- influența mediului digital, care oferă acces rapid la informație, dar și la modele negative sau superficiale;
- globalizarea și migrația, care aduc diversitate culturală, dar pot slăbi atașamentul față de valorile naționale;

- schimbările socio-economice, care pot eroda solidaritatea și încrederea în instituțiile educaționale.

Aceste aspecte impun modernizarea continuă a strategiilor didactice, promovarea gândirii critice, educația media și consolidarea colaborării dintre școală și familie.

III. Metode și strategii didactice pentru formarea valorilor

- Învățarea prin cooperare – favorizează respectul reciproc și spiritul de echipă;
- Dezbateri și studii de caz – dezvoltă gândirea critică și capacitatea de argumentare;
- Proiecte comunitare și voluntariat – cultivă responsabilitatea și solidaritatea socială;
- Învățarea experiențială și jocul de rol – ajută elevii să experimenteze consecințele alegerilor etice;
- Integrarea tehnologiilor digitale – pentru a face procesul atractiv, dar cu ghidaj pedagogic;
- Educația prin artă și literatură – sporește sensibilitatea morală și estetică.

IV. Concluzii

1. Școala își păstrează statutul de instituție fundamentală în formarea personalității și a caracterului. Într-o lume în continuă transformare, ea rămâne spațiul unde tinerii pot găsi repere clare, valori stabile și îndrumare spre o viață responsabilă și solidară.
2. Școala nu este doar un loc unde se acumulează cunoștințe, ci și un spațiu unde se clădește caracterul. Prin colaborarea dintre familie și profesori, prin activități educative și prin atmosfera creată în clasă, elevii își formează sistemul de valori care îi va ghida întreaga viață.
3. Comunitatea extinsă oferă contexte reale pentru aplicarea valorilor. Activitățile de voluntariat, proiectele comunitare, colaborările cu instituții culturale și ONG-uri transformă valorile în comportamente concrete, exersate în viața de zi cu zi.
4. Modernizarea continuă a educației este indispensabilă. Pentru a-și îndeplini misiunea, școala trebuie să rămână deschisă schimbărilor sociale și tehnologice, menținând totodată rădăcinile valorilor umaniste și democratice.

Astfel, școala contribuie nu doar la formarea intelectuală, ci și la devenirea fiecărui elev ca om integru, responsabil și respectuos față de ceilalți și față de societate.

VI. Bibliografie

- Cerghit, I., Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2008.
- Cristea, S., Dicționar de pedagogie, Editura Litera, București, 2017.
- Dewey, J., Democrație și educație, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1990.
- Durkheim, É., Educația și sociologia, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1974.
- Pavelcu, V., Psihologia valorilor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975.
- UNESCO, Global Education Monitoring Report, Paris, 2022.

CONTRIBUȚIA TRADIȚIILOR ÎN ACTUL EDUCAȚIONAL ROMÂNESC

Profesor, Ciortan Cristina-Mihaela

Școala Gimnazială "Avram Iancu" Baia de Criș, jud. Hunedoara

Într-o epocă a globalizării și a tehnologiei accelerate, școala românească se confruntă cu o provocare majoră: cum să păstreze echilibrul între deschiderea spre modernitate și conservarea

valorilor care definesc identitatea națională. În acest context, tradițiile nu apar doar ca vestigii ale trecutului, ci ca repere vii, capabile să îmbogățească actul educațional și să ofere elevilor sens și continuitate. Educația, în esența sa, nu înseamnă doar transmiterea de informații, ci și formarea unei conștiințe culturale, morale și identitare, iar tradițiile reprezintă un instrument esențial în acest proces.

Tradițiile contribuie, înainte de toate, la formarea identității elevilor. Prin obiceiuri, sărbători, povești populare și meșteșuguri, tinerii intră în contact cu universul spiritual al poporului român, învățând să aprecieze valorile transmise de generațiile anterioare.

Cântecele populare, colindele, dansurile și portul tradițional nu sunt doar forme de expresie artistică, ci și modalități prin care se dezvoltă sentimentul de apartenență la o comunitate. Astfel, educația devine un proces de „înrădăcinare culturală”, în care elevul descoperă că identitatea sa nu se formează în izolare, ci prin dialog cu trecutul și cu tradițiile locului natal. (Foto: arhiva personală)

În al doilea rând, tradițiile joacă un rol important în transmiterea valorilor morale. În basmele populare, binele învinge întotdeauna răul, iar eroii sunt apreciați pentru curaj, cinste, hărnicie și solidaritate — valori care pot fi integrate firesc în educația moral-civică a elevilor. De pildă, povestea lui „Păcală” cultivă spiritul critic și inteligența populară, în timp ce „Miorița” sau „Meșterul Manole” invită la reflecție asupra destinului, jertfei și creației. Astfel, literatura populară devine un instrument pedagogic valoros, capabil să formeze conștiințe și caractere.

Tradițiile au și o dimensiune practică și comunitară, esențială pentru educația contemporană. Activitățile precum organizarea târgurilor de Crăciun, reconstituirea obiceiurilor de Paște, atelierele de meșteșuguri sau vizitele la muzeele etnografice stimulează învățarea experiențială. Elevul nu mai este doar receptor pasiv de informație, ci devine participant activ la o cultură vie. În același timp, prin colaborarea cu părinții, bunicii și meșterii locali, se realizează o legătură între școală și comunitate, consolidând astfel educația intergenerațională.

De asemenea, tradițiile contribuie la dezvoltarea competențelor transversale: spiritul de echipă, creativitatea, responsabilitatea și respectul pentru diversitate. În cadrul proiectelor educaționale care valorifică patrimoniul local, elevii învață să cerceteze, să documenteze, să comunice și să prezinte rezultatele într-o formă atractivă. Acest tip de învățare integrată răspunde ideal cerințelor educației moderne, care promovează interdisciplinaritatea și învățarea prin descoperire.

Totuși, integrarea tradițiilor în educație trebuie făcută cu discernământ. Unele obiceiuri pot fi anacronice sau pot conține elemente care contravin valorilor democratice actuale, precum egalitatea de gen sau toleranța culturală. De aceea, este esențial ca tradițiile să fie analizate critic, reinterpretate și adaptate la contextul prezent. Educația nu trebuie să devină o simplă reproducere a trecutului, ci un dialog viu între trecut și prezent, între moștenire și inovație.

În concluzie, contribuția tradițiilor în actul educațional românesc este una fundamentală. Ele nu doar conservă memoria colectivă, ci oferă un cadru de formare integrală a personalității elevului — intelectuală, morală, estetică și civică. Prin redescoperirea și valorificarea tradițiilor, școala românească își poate regăsi misiunea de a educa oameni ancorați în valorile propriei culturi, dar deschiși spre universalitate. Adevărata modernitate nu înseamnă renunțarea la tradiții, ci capacitatea de a le transforma în surse de inspirație pentru viitor.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Boros Andrea –

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR 1 BEIUȘ

Învățământul românesc a avut, de-a lungul timpului, un rol esențial în formarea identității naționale și în transmiterea valorilor culturale. De la primele școli înființate pe lângă biserici și mănăstiri până la instituțiile moderne de educație, sistemul de învățământ a reflectat transformările societății românești. În prezent, educația din România se află la intersecția dintre tradiție și inovație, între păstrarea valorilor fundamentale și adaptarea la noile cerințe ale lumii contemporane.

Tradiții în învățământul românesc:

Tradiția educațională românească are rădăcini adânci în valorile umaniste, patriotice și culturale. Învățătorul și profesorul au fost mereu figuri respectate, considerate adevărate modele morale și intelectuale. În trecut, accentul se punea pe disciplină, respect, cultură generală și pe transmiterea unor cunoștințe solide. Manualele, uniforme școlare, festivitățile de început și sfârșit de an, precum și serbările școlare sunt elemente tradiționale care continuă să existe și astăzi, oferind un sentiment de apartenență și continuitate.

O altă tradiție importantă este legătura dintre școală și comunitate. În satele românești, școala a fost adesea centrul vieții culturale, locul unde se organizau evenimente, spectacole și activități educative pentru toți locuitorii. Această relație strânsă între educație și societate a contribuit la păstrarea identității naționale și la formarea unor generații atașate de valorile românești.

Inovații și transformări moderne:

În ultimele decenii, sistemul de învățământ românesc a trecut printr-o serie de reforme și modernizări menite să îl alinieze la standardele europene. Tehnologia a devenit un element central în procesul de învățare. Tabletele, platformele educaționale online, manualele digitale și lecțiile interactive au schimbat modul în care elevii acumulează informații. În special după perioada pandemiei, învățarea online a demonstrat importanța competențelor digitale pentru elevi și profesori.

O altă inovație importantă o reprezintă schimbarea metodelor de predare, care pun accent pe gândirea critică, creativitate și învățarea prin colaborare. Profesorii devin facilitatori ai procesului educațional, iar elevii sunt încurajați să își exprime opiniile și să participe activ la formarea propriei personalități. De asemenea, se observă o deschidere mai mare către proiecte interdisciplinare,

parteneriate internaționale și programe de tip „Erasmus+”, care oferă tinerilor posibilitatea de a învăța din alte culturi și sisteme educaționale.

Îmbinarea tradiției cu inovația:

Pentru ca învățământul românesc să progreseze, este necesar un echilibru între respectul pentru tradiție și deschiderea spre nou. Valorile morale, spiritul civic și dragostea de țară trebuie păstrate, însă metodele de predare și evaluare trebuie adaptate la nevoile actuale ale societății. Educația nu mai poate fi rigidă și exclusiv teoretică; ea trebuie să dezvolte competențe practice, sociale și digitale.

În concluzie tradițiile și inovațiile din învățământul românesc nu se exclud, ci se completează reciproc. În timp ce tradiția oferă stabilitate și continuitate, inovația aduce progres și adaptabilitate. Un sistem educațional performant trebuie să valorifice experiența trecutului, dar și să pregătească elevii pentru provocările viitorului. Astfel, învățământul românesc își poate păstra identitatea, rămânând în același timp competitiv și relevant într-o lume în continuă schimbare.

Bibliografie:

1. „Educația prin tradiție”, articol publicat în Revista de Pedagogie / Journal of Pedagogy, București, diferite numere — articole despre istoria pedagogiei, reformele curriculare și metode moderne de evaluare.
2. Nicola, Ioan. Pedagogie, ediția a II-a, Editura Didactică și Pedagogică R.A., București, 1994.
3. Pamfil, Alina. Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri didactice deschise, ediția a V-a, Colecția „Metodica Activă”, Editura Paralela 45, Pitești, 2008.
4. Popa, Ion; Popa, Marinela. Literatura română. Manual preparator pe baza tuturor manualelor alternative ale ciclului gimnazial, Editura Niculescu, București, 2006.
5. Revista de Pedagogie / Journal of Pedagogy, diferite numere, București — articole despre istoria pedagogiei, reformele curriculare și metode moderne de evaluare.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. înv. Primar Sandu Mihaela

Școala Gimnazială Vânători

Școala reprezintă una dintre cele mai importante instituții ale societății, având un rol esențial în dezvoltarea personalității fiecărui individ. Dincolo de transmiterea cunoștințelor teoretice și practice, școala contribuie în mod decisiv la formarea valorilor morale, culturale și sociale ale elevilor. Prin intermediul educației, elevii învață nu doar să citească, să scrie sau să calculeze, ci și să gândească critic, să colaboreze, să respecte regulile și să devină cetățeni responsabili. Rolul de influențare pe care îl are educația, este acela prin care se urmărește dezvoltarea continuă a unor calități umane specifice și explorarea de noi orizonturi de cunoaștere pentru individ. Prin acest rol, este exploatată întocmai atitudinea activă a omului față de propria împlinire, dar și simțul responsabilității pentru generațiile viitoare, exprimat prin intenția și preocuparea permanentă de a transmite urmașilor idealul educației, acela de „a fi” și „a deveni”.

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care informația circulă rapid și modelele de comportament sunt variate, rolul școlii în formarea valorilor devine tot mai important. Ea trebuie să ofere elevilor repere clare despre bine și rău, despre importanța muncii, a respectului și a toleranței față de ceilalți.

Formarea valorilor începe încă din primii ani de școală, când elevii învață noțiuni de bază despre comportament, respect și responsabilitate. Profesorii nu au doar rolul de a preda materii, ci și de a fi modele de conduită, prin atitudinea, limbajul și modul lor de relaționare cu elevii. În acest sens, școala devine un spațiu al învățării morale, în care copilul deprinde valori precum cinstea, corectitudinea, solidaritatea și perseverența.

Valorile promovate de școală nu sunt doar morale, ci și culturale. Prin studiul limbii române, al istoriei, al artelor și al literaturii, elevii descoperă tradițiile și identitatea poporului din care fac parte. Ei învață să aprecieze frumusețea limbii, a culturii și a patrimoniului național, dezvoltând un sentiment de apartenență și mândrie. Aceste valori culturale contribuie la păstrarea și transmiterea identității naționale din generație în generație.

Totodată, școala are un rol deosebit în formarea valorilor sociale și civice. Prin activități de grup, proiecte și implicarea în comunitate, elevii învață ce înseamnă spiritul de echipă, respectul pentru diversitate, toleranța și solidaritatea. Educația civică, orele de dirigiență sau activitățile extrașcolare sunt momente importante în care elevii conștientizează importanța implicării în viața comunității și a respectării regulilor democratice.

De asemenea, școala contribuie la formarea valorilor intelectuale, precum curiozitatea, gândirea critică și dorința de cunoaștere. Un elev care este încurajat să pună întrebări, să caute soluții și să gândească independent va deveni un adult capabil să se adapteze la schimbările societății moderne. Într-o lume dominată de tehnologie, aceste valori intelectuale sunt vitale pentru succesul personal și profesional.

În plus, școala are și un rol educativ în ceea ce privește valorile morale universale: respectul față de viață, dreptate, empatie și responsabilitate. Prin lecții, discuții și activități practice, elevii învață să fie oameni buni, să ajute, să fie toleranți și să respecte diferențele dintre ei. Aceste valori sunt esențiale pentru menținerea echilibrului într-o societate democratică și pentru formarea unei generații care să contribuie la binele comun.

În concluzie, școala nu este doar locul unde se transmit informații, ci și un spațiu fundamental de formare a valorilor care definesc personalitatea și caracterul fiecărui individ. Prin intermediul profesorilor, al programelor educaționale și al activităților desfășurate, școala modelează viitorii cetățeni ai societății. Valoarea educației este exact aceea a vieții însăși, deoarece instruirea presupune - în primul rând - „a învăța să trăiești”. Raportat la contextul social românesc, se poate afirma că românii nu valorizează suficient de mult educația, pentru că nu își respectă atât cât se cuvine viața, într-un stat democratic. Menirea principală a educației, o reprezintă evoluția individului spre un sine independent. Aceasta constituie, de asemenea, și principala provocare umană, din moment ce succesul nu este garantat în orice moment, deoarece procesul poate fi întrerupt, blocat sau deranjat, astfel încât ființa umană se poate fragmenta, frânge, aliena sau înțepeni, la un nivel sau altul de maturitate emoțională.

Educația bazată pe valori este cea care dă sens învățării și care contribuie la construirea unei lumi mai bune. O școală care formează nu doar minți, ci și caractere, va reuși să creeze generații de oameni responsabili, empatici și implicați. Astfel, rolul școlii în formarea valorilor este, fără îndoială, unul fundamental, iar misiunea ei trebuie să fie mereu aceea de a educa nu doar intelectul, ci și sufletul.

Bibliografie:

- 1.Nicola Ioan, „Pedagogie”, Ediția a II-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1994.
2. O. Șofran, „Instrucție și educație”, Editura Enciclopedică, București, 1970
- 3.Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. București: Editura Polirom

ROLUL ȘCOLILOR ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof.ed.timpurie Szep Adriana Elena

G.P.N. Nr. 9- structura Liceului Tehnologic „Dimitrie Filipescu”-Buzău

Educația este un proces continuu și esențial pentru formarea unui individ complet. De la grădiniță până la școală și mai departe, aceasta are un rol fundamental în dezvoltarea competențelor, valorilor și atitudinilor care ne definesc ca membri ai unei societăți. În această lucrare, voi discuta despre importanța școlilor în formarea valorilor, cu un accent special pe **grădiniță**, ca primă instituție educațională, care pune bazele formării caracterului și comportamentului social al copilului.

Valoarea educației timpurii este imensă, iar grădinița reprezintă **un mediu esențial în dezvoltarea și formarea unui individ**. Acest prim loc de învățământ nu doar că pregătește copilul pentru școala generală, dar contribuie activ la dezvoltarea unui set de valori fundamentale, cum ar fi **respectul, responsabilitatea și empatia**.

Grădinița reprezintă **prima treaptă a sistemului educațional**, un loc unde copiii încep să învețe nu doar abilități cognitive, ci și comportamente sociale și valori morale esențiale pentru viața lor de adult. În această etapă, educatoarea joacă un rol crucial în ghidarea copiilor prin activități care contribuie la dezvoltarea lor personală și socială. În cadrul grădiniței, copiii învață primele lecții despre **colaborare, respect și diversitate**. Aceștia învață să își exprime emoțiile într-un mod corespunzător și să își formeze primele relații de prietenie. Prin jocuri, activități de grup și interacțiuni cu alți copii, grădinița oferă un cadru în care copiii pot învăța ce înseamnă **să împartă, să ajute și să respecte diferențele dintre ei**.

În această perioadă, grădinița joacă un rol central nu doar în dezvoltarea intelectuală, dar și în formarea comportamentului și a valorilor fundamentale. De la învățarea **autonomiei** până la dezvoltarea unor relații armonioase cu colegii, grădinița este esențială în procesul de formare a personalității copilului. Un copil care învață să gestioneze conflictele într-un mod constructiv, să colaboreze și să înțeleagă importanța **împărțirii, a respectului reciproc și a colaborării** va adresa provocările vieții într-un mod mult mai echilibrat și eficient. Educația timpurie contribuie activ la formarea unui comportament empatic și responsabil, esențial pentru integrarea cu succes în comunitate. Deși grădinița este un loc esențial în dezvoltarea copiilor, legătura între grădiniță și școală trebuie să fie una naturală și continuă. Copiii care vin dintr-un mediu preșcolar stabil și bine structurat au șanse mult mai mari să se integreze și să se adapteze mai ușor în învățământul primar.

Valori precum **respectul pentru autoritate, disciplina și responsabilitatea** încep să fie învățate la grădiniță și continuă să se consolideze pe parcursul întregii educații. De asemenea, colaborarea strânsă între educatori, învățători și părinți este esențială pentru ca aceste valori să fie învățate și să se formeze un comportament uniform și coerent.

Grădinița este locul în care copilul învață primele lecții despre **societate, cooperare și împărțire**. Această perioadă timpurie este esențială, deoarece în acest timp se formează **comportamentele fundamentale** care vor influența viața copilului pe termen lung. Copilul învață ce înseamnă să **împărtășească**, să **colaboreze** cu ceilalți și să accepte punctele de vedere diferite. De asemenea, în această etapă, copiii sunt învățați să își exprime sentimentele într-un mod adecvat și să înțeleagă impactul pe care comportamentele lor le pot avea asupra celor din jur. Educatoarele, prin activitățile zilnice, sunt modele pentru acești copii, învățându-i cum să interacționeze pozitiv cu ceilalți și cum să își asume responsabilitatea propriilor acțiuni.

Educația morală începe de la vârste fragede și este esențială în formarea unui caracter puternic și echilibrat. La grădiniță, copiii sunt învățați nu doar noțiuni fundamentale de educație, dar și **valorile fundamentale ale unei societăți civilizate**, cum ar fi **onestitatea, empatia, respectul pentru drepturile celorlalți și solidaritatea**. Aceste valori formează baza comportamentului lor viitor, influențând atât viața lor de familie, cât și integrarea în comunitate.

Concluzionând, grădinița este **prima școală a vieții**, iar educația timpurie joacă un rol esențial în formarea valorilor fundamentale ale unui individ. Prin activitățile desfășurate în acest mediu, copiii învață comportamente sociale esențiale, care îi vor ajuta nu doar în viața lor școlară, dar și în relațiile personale și profesionale viitoare. Educația preșcolară nu este doar despre învățarea de abilități cognitive, ci și despre formarea unui caracter solid, bazat pe valori morale esențiale pentru integrarea într-o societate civilizată. Așadar, școala începe de la grădiniță, iar importanța educației timpurii nu poate fi subestimată. Aceasta nu doar că pregătește copiii pentru învățătura academică, dar îi pregătește și pentru viață, contribuind activ la formarea unui caracter echilibrat și responsabil.

Bibliografie

- Curriculum pentru educația timpurie, Ministerul Educației, 2019.
- Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Cucoș, C. (2014). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Editura Polirom.

O ȘCOALĂ, UN NUME, O POVESTE

CONDIȚIA PROFESORULUI ARTIST –MEDIATOR

Prof. Balazsi Lavinia Maria.

Palatul Copiilor Baia Mare

Ca artist și profesor, mă trezesc adesea să pun la îndoială identitatea și scopul meu. Am descoperit târziu icoana pictată pe sticlă, deoarece, în micuța biserică a satului unde am copilarit, eram înconjurată numai de sfinții hieratici ce se desprindeau din fondul aurit. În timpul facultății, la cursul practic ”*Tehnici artistice de pictură*”, am avut pentru prima dată contact cu acest procedu care mi-a influențat și extins viziunea și universul creativ! Iar icoana tradițională pictată pe sticlă m-a cucerit iremediabil, formându-mi stilul artistic ca artist. Lucrarile constituie o împletire a artei decorative tradiționale cu picturalul. Pornind de la motivul icoanei pe sticlă, ele depășesc decorativul redând printr-o notă personală, spiritualul ce transcede lumea.

Prima mea icoana pe sticlă. 2004.

Rezonanța emoției este întruchipată în actul picturii. Senzația care mă străbate de fiecare dată în timp ce interacționez cu nuanțele vibrante periate delicat pe sticlă e foarte puternică. În acel moment al creației artistice, îmi transcend umanitatea și devin un artist, o ființă ridicată deasupra obișnuitului, capabilă să perceapă trăsăturile picturii într-o manieră unică. Această stare ridicată îmi permite să insuflu operei de artă o alură captivantă, ghidată de puterea propriului meu ego.

Crezându-mă artist, dispoziția mea sensibilă, modelată de talente artistice, mă determină să explorez tărâmul picturii. În această căutare, găsesc mângâiere, bucurie și exuberanță ca un artist înfloritor. Odată ce ai devenit artist, bucuria devine mai profundă, iar la intersecția dintre artă și cunoaștere apare pedagogia. În calitate de educator de arte plastice, sunt norocoasă să dețin o abilitate unică - șansa de a dezvălui misterele artei, picturii și umanității, făcându-i pe alții să cultive o apreciere profundă pentru diferitele forme de expresie artistică.

ICOANA, FEREASTRĂ ÎN TIMP,

Galeria de artă U.A.P. Baia Mare, aprilie 2024

După ce mi-am asumat deja rolul de profesor, ar trebui oare, să renunț acum la noțiunea de a fi simbolul unui artist? În timp ce unii susțin că acest lucru marchează punctul culminant al călătoriei artistice, eu mă opun vehement acestei perspective. Cred cu tărie că cineva trebuie să rămână un artist de-a lungul întregii vieți pentru a-și păstra talentul autentic și pentru a-și menține stimatul titlu de profesor competent.

Prin instruire practică, un profesor oferă elevilor cunoștințele despre artă, ghidându-i prin exerciții care ating emoțiile și sensibilitățile

lor. Simultan, ei transmit concepte teoretice care vor înflori în cele din urmă în expresie artistică în mâinile acestor aspiranți educatori. În fiecare an, un educator calificat pornește într-o călătorie creativă asemănătoare cu cea a unui artist. Ele încep cu o pânză curată și se încheie cu o operă de artă. Profesorul posedă talentul remarcabil de a discerne caracterul distinctiv al fiecărui individ și de a realiza lucruri extraordinare. Numeroase atribute contribuie la distincția unui profesor cu adevărat excepțional. Din perspectiva mea, deținerea abilităților organizatorice este un atribut crucial pentru orice profesor. Această calitate joacă un rol vital în crearea unui mediu care promovează învățarea eficientă. Fiind organizați, profesorii sunt capabili să pregătească lecții captivante care implică activ elevii. În plus, organizarea este esențială în stabilirea așteptărilor clare, rezultând un atelier, o sală de clasă bine structurată. O altă calitate semnificativă pentru un profesor este gestionarea competentă a timpului. Gestionarea eficientă a timpului le permite profesorilor să stabilească rutine care favorizează succesul elevilor. Permite tranziții fără întreruperi între activități, minimizând orice

pierdere de timp valoros de instruire. În plus, cred cu fermitate că simțul umorului este o caracteristică importantă a unui profesor eficient. Acest lucru le permite elevilor să perceapă bucuria de a învăța. Este la fel de important ca profesorii să poată râde de propriile greșeli, deoarece acest lucru îi încurajează pe elevi să facă același lucru. Simțul umorului oferă elevilor o perspectivă diferită a profesorului lor, creând o atmosferă relaxată în clasă. Înțelegând limitele, simțul umorului poate transforma experiența de învățare într-una plăcută. Leadership-ul este o calitate esențială pentru profesorii care se străduiesc să fie deschiși la minte și să îmbrățișeze noi inițiative. Servind drept modele de urmat, liderii îi inspiră pe alții să-și urmeze influența pozitivă. În sala de clasă, un profesor cu abilități de conducere poate încuraja elevii să iasă din zonele lor de confort și să încerce lucruri noi. Integritatea morală este o altă calitate crucială pe care profesorii ar trebui să o posede. Îi îndrumă să facă ceea ce trebuie, chiar și atunci când nimeni nu se uită. Profesorii trebuie să demonstreze comportamentul pe care îl așteaptă de la elevii lor și să respecte regulile stabilite de administratorii școlii și de consiliul școlar. Este vital să nu înșelați sau să nu respectați elevii, deoarece aceștia pot detecta rapid nesinceritatea. Pentru a avea cu adevărat un impact, profesorii trebuie să practice ceea ce predică atât în clasă, cât și în afara acesteia. Flexibilitatea este un atribut crucial pe care trebuie să-l posede fiecare profesor. Nu este doar o alegere, ci o necesitate, având în vedere numeroasele întreruperi care apar în sala de clasă în timpul orelor de școală. Fiind flexibil, profesorul se împuternicește să se adapteze și să facă ajustări la planul său inițial dacă acesta se dovedește inefficient. De asemenea, le permite să recunoască faptul că metodele de predare pot să nu dea aceleași rezultate pentru fiecare grup, necesitând modificări. În plus, flexibilitatea oferă posibilitatea de a modifica regulile atunci când este necesar. Fără această calitate, nivelul de stres ar atinge, fără îndoială, apogeul.

3. Vizita elevilor Cercului de pictură la expoziția „Ziua Artistului Plastic Băimărean 2024”.

4. *Fragmente, tehnică mixtă/sticlă, 86x62 cm. Lucrare expusă la Anuala artelor , Centrul de Artă Contemporană Colonia Pictorilor, Baia Mare*

5. *În vizită la Expoziția Anuala Artelor, Centrul Artistic Colonia Pictorilor Baia Mare*

Pe lângă diferitele atribute, sunt de părere că un educator competent manifestă atât pasiune, cât și angajament neclintit. Aceste calități le permit profesorilor să se adapteze la inițiativele educaționale în evoluție. Prezența pasiunii și a dăruirii ne oferă șansa de a dezvolta o legătură emoțională favorabilă cu profesia aleasă. A avea un sentiment puternic de empatie este una dintre calitățile de top pe care le prețuiesc la un profesor bun. Empatia presupune capacitatea de a vedea lucrurile din perspectiva celorlalți, permițându-ne să stabilim conexiuni semnificative cu elevii, părinții și colegii noștri. Posedarea empatiei este o caracteristică care ne ajută să oferim sprijin atât studenților, cât și colegilor noștri, facilitând comunicarea eficientă și încurajând respectul și înțelegerea pentru elevii noștri. Pentru a ridica învățătura cuiva de la bună la mare, susțin cu fermitate convingerea că auto-reflecția este primordială. Prin auto-reflecție ne putem îmbunătăți

abilitățile în profesia noastră, deschizând calea pentru îmbunătățirea continuă. Angajându-ne în auto-reflecție, creăm oportunitatea de a învăța din experiențele noastre și de a ne strădui pentru excelență în eforturile viitoare. Această practică dă putere profesorilor să caute în mod constant idei inovatoare și imaginative, asigurându-ne că nu ne mulțumim niciodată cu nimic mai puțin decât cel mai bun. Distincția dintre un profesor bun și unul grozav, după părerea mea, constă în capacitatea lor de a se angaja în auto-reflecție. Definirea a ceea ce constituie o predare bună este o sarcină provocatoare, deoarece implică recunoașterea calităților distincte care modelează stilul de predare al unui individ. Este incontestabil că profesorii dețin o poziție crucială în promovarea progresului și maturizării elevilor lor. Din poziția mea de student, am fost întotdeauna atras de profesori care au capacitatea de a atinge inimile elevilor lor și de a-i inspira. Pentru mine este evident că predarea este o formă de artă, iar artiștii, indiferent dacă predau artă sau tehnici pedagogice, au o capacitate unică

de a se completa reciproc. Predarea și arta nu sunt simple ocupații, ci mai degrabă moduri de viață. Personal, am îmbrățișat acest mod de viață, permițându-i artistului meu interior să-mi îmbunătățească abilitățile în pictură, interpretare și percepție, utilizând în același timp rolul meu de profesor pentru a împărtăși cunoștințele și perspectivele dobândite prin eforturile mele artistice cu studenții mei și nu numai. Schimbul de cunoștințe, expertiză și abilități între un mentor și un protejat este o caracteristică comună în relația maestru-ucenic. Această interacțiune poate fi întâlnită în diverse domenii și este modelată de normele culturale. Deși nu este aplicabilă universal,

în majoritatea cazurilor, responsabilitatea mentorului este să ofere îndrumări și să-și împărtășească înțelepciunea și sfaturile practice ucenicului. Adesea, această transmitere a cunoștințelor are loc nu numai prin instruire formală, ci și prin observare directă și experiență practică. Discipolul dobândește cunoștințe prin exemplul personal dat de maestru. Este dorința oricărei persoane influente care a adus contribuții semnificative în domeniul lor de a lăsa un impact de durată dincolo de viața lor. Un maestru cu adevărat excepțional se va asigura întotdeauna că discipolii lor au șansa de a-i continua munca și, poate, chiar de a o îmbunătăți. Similar cu modul în care copiii moștenesc posesiunile prin succesiune, ucenicii moștenesc învățăturile stăpânilor lor, permițându-le să devină ei înșiși stăpâni și să transmită cunoștințele lor viitorilor ucenici. Astfel, se stabilește un ciclu continuu între maeștrii și ucenici, aceștia preluând multe din abilitățile și stilul maestrului. La fel și elevii mei își însușesc din abilitățile și stilul meu artistic.

6. *Expozitia ICOANA, FEREASTRĂ ÎN TIMP, Galeria de artă U.A.P. Baia Mare, aprilie 2024*

7. „Fecioara Maria”, 102x54 cm, lucrare în expoziția
ICOANA, FEREASTRĂ ÎN TIMP,
Galeria de artă U.A.P. Baia Mare, aprilie 2024

8. *Expoziție Icoane pe sticlă „Profesor –elev,, Catedrala Episcopală „ Sfânta Treime „, Baia Mare*

9. *Expoziție Icoane pe sticlă „, Profesor –elev,, Catedrala Episcopală „, Sfânta Treime „, Baia Mare*

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ECONOMIC SLĂTINEAN ÎNTRE

TRECUT, PREZENT ȘI VIITOR

Liceul Economic „P.S. Aurelian”- calea spre succes

„NU PENTRU ȘCOALĂ, CI PENTRU VIAȚĂ ÎNVĂȚĂM!”

Prof. Geamănu Mariana-Dumitra

Liceul Economic „P.S. Aurelian” Slatina

O istorie zbuciumată a învățământului economic slătinean

Învățământul economic slătinean este menționat pentru prima dată într-un catalog al Gimnaziului real Slatina și în Anuarul din 1901-1902 prin existența „unei clase economice”.

Liceul Economic „P.S. Aurelian” a creat o tradiție a învățământului economic din județul Olt, fiind singura unitate școlară cu acest profil din județ. În prezent, domeniul prioritar al formării profesionale din școală este domeniul **Serviciii**. De aceea, un scurt istoric al învățământului economic slătinean va reliefa eforturile depuse de-a lungul timpului pentru menținerea și consolidarea unei educații în domeniul economiei. Astfel, în 1922, la intervenția Comitetului Școlar Olt, a câtorva comercianți și industriași și cu aportul șefilor politici Alexandru și Vasile Alimaneșteanu, Ministrul Instrucției Publice, prin acordul nr.292 din 7 octombrie aprobă fondarea Școlii Elementare de Comerț. La 9 octombrie 1925 se fondează Școala Comercială Superioară, iar în 1926, Școala Comercială, cursuri serale. În 1936, Școala devine Liceul Comercial, purtând numele marelui diplomat român Nicolae Titulescu. În cursul anului școlar 1979-1980, la inițiativa unui grup de cadre didactice, se obține aprobarea funcționării a 2 clase de comerț și contabilitate pentru primul nivel și a unei clase pentru al doilea. În privința cursurilor serale, numărul claselor este mai mare.

La 15 iunie 1997, din ordinul MEN nr.3659, se înfiinșează Grupul Școlar Economic

Administrativ.

În 1998 apare o nouă unitate școlară prin asocierea Grupului Economic Administrativ cu Grupul Școlar Industrie Ușoară, conform ordinului MEN nr.3291, numit Grup Școlar Economic Administrativ și Prestări Servicii.

La 19 septembrie 2000, ca unitate reprezentativă pentru învățământul județean și național, Grupul Școlar devine Colegiul Economic „Petre S. Aurelian „

În anul școlar 2017 -2018 Colegiul Economic a primit ca structură Colegiul Național Agricol Carol I.

Începând cu 1 septembrie 2018, urma unui ordin al ministrului Educației în urma evaluărilor făcute cu privire la respectarea unor criterii ce țin, în primul rând, de vechimea unităților de învățământ, dar și de rata promovabilității, Colegiul Economic „Petre S. Aurelian” a devenit Liceul Tehnologic „Petre S. Aurelian”.

Prezent

În cadrul colegiului sunt școlarizați aproximativ 1800 de elevi din municipiul Slatina și din zonele limitrofe în următoarele domenii : Economic, Turism și alimentație, Comerț , Estetica și igiena corpului omenesc, Textile-pielărie, Mecanică, Resurse naturale și Protecția Mediului cu următoarele specializări: Tehnician în activități economice, Tehnician în hotelărie, Tehnician în gastronomie, Tehnician în activități de comerț, Cofoar stilist, Tehnician desinger vestimentar, Mecanic Auto.

Școala dispune de o bază materială bună care asigură condiții optime pentru desfășurarea procesului instructiv-educativ: 34 săli de clasă, 3 ateliere, 2 laboratoare de informatică, laboratoare

de fizica, biologie, chimie, limbi straine, cabinet multimedia. Liceul are o sală de sport modernizată, o bibliotecă cu peste 30000 de volume. Elevii beneficiază de cazarea în cămin și de o cantină cu peste 160 de locuri. Căminul a fost reabilitat termic, iar mobilierul a fost modernizat în cea mai mare parte. Corpul B s-a modernizat, iar corpul A fost consolidat și renovat total. Desfășurarea procesului instructiv-educativ este asigurată de: 120 cadre didactice (procentul de profesori titulari - 96%); personal didactic auxiliar- 19, personal administrativ-30. Pregătirea practică se desfășoară la agenții economici cu care școala are încheiate convenții de practică. Elevii școlii sunt antrenați în diverse activități extracurriculare, participă activ la deciziile care se iau în școală prin intermediul reprezentanților pe care îi au în Consiliul de Administrație, Consiliul Elevilor, CEAC.

Proiectele educative și activitățile extrașcolare fac parte din programul majorității elevilor. Misiunea Liceului Economic „Petre S. Aurelian” este să asigure o educație de calitate, în acord cu nevoile comunității și ale tinerilor, prin promovarea unui învățământ modern pentru a fi în măsură să se decidă asupra propriei cariere în condițiile globalizării și deschiderii pieței muncii din Uniunea Europeană. Astfel, școala noastră a obținut Certificatul European de Calitate Etwinning pentru proiectul „Jeunes et journalistes” și titlul de Școală Ambasador în Proiectul „Școli-ambasador al Parlamentului European(EPAS)”

Proiecte Etwinning derulate în școală ;

- Tineri activi, tineri creativi, activitate derulată cu ocazia Săptămânii Europene a tineretului
- European Day of Languages

În anul școlar 2016- 2017 s-a derulat Proiectul Erasmus +, KA1 VET – Specializare și antreprenoriat în formarea profesională a viitorilor lucrători în industria de frumusețe, cu parteneri din Portugalia și Spania, prin care s-au desfășurat mobilități de 25 elevi în cele două țări, experiența fiind una încântătoare pentru toate părțile implicate.

De asemenea, s-a derulat **ROMANIA SECONDARY EDUCATION PROJECT ROSE, Proiectul ”Bacalaureatul, șansa ta pentru viitor” având acordul de grant nr. 519/SGL/RII din data 01.10.2018.**

Liceul nostru este inițiatorul și organizatorul unor simpozioane/concursuri coordonate de Inspectoratul Școlar Județean Olt și Casa Corpului Didactic:

Simpozionul-concurs județean „Luceafărul poeziei românești”, Simpozionul regional „Satul românesc-spațiu cultural-artistic” și Simpozionul național „Interferențe trecut-prezent-viitor”.

Planuri actuale și de viitor

Se urmărește îmbunătățirea calității serviciilor educationale și a formării profesionale, asigurarea unui învățământ incluziv, întreținerea, dezvoltarea bazei didactico-materiale și atragerea de resurse financiare, eficientizarea și dezvoltarea serviciilor de orientare și consiliere a elevilor, corelarea programelor educationale cu piața muncii, eficientizarea relațiilor parteneriale și dezvoltarea de parteneriate. De asemenea, se dorește adaptarea competențelor absolvenților la cerințele angajatorilor, dezvoltarea capacității de informare orientare școlară și consiliere prin proiecte finanțate prin POSDRU, creșterea accesului egal la educație pentru tinerii din județul Olt și reducerea abandonului școlar, dezvoltarea parteneriatului social în școlile TVET – finanțat prin POSDRU, creșterea adaptabilității ofertei educaționale la cerințele pieței muncii – finanțat prin POSDRU, sprijinirea inițiativelor transnaționale și parteneriatelor la nivel european în domeniul formării prin învățământ tehnic și profesional – finanțat, valorificarea și diseminarea exemplelor de bună practică, dezvoltarea de programe comune de educație inclusivă.

Nu trebuie pierdute din vedere nici implementarea metodelor învățării centrate pe elev, eficientizarea parteneriatului cu agenții social-economice, instituții și ONG-uri, elaborarea și dezvoltare curriculum-ului, inclusiv a celui la comanda angajatorului, elaborarea și dezvoltare standardelor de pregătire profesionale, formarea continuă a personalului didactic, asigurarea calității învățământului, orientarea profesională și consilierea elevilor pentru construirea carierei, dezvoltarea sistemului informațional, modernizarea și optimizarea bazei materiale a învățământului profesional și tehnic, oferirea de șanse egale pentru obținerea unei calificări, utilizarea ITC în predare și asigurarea condițiilor pentru integrarea europeană pe piața muncii.

Prin urmare, Liceul Economic „P.S. Aurelian” se situează în fruntea ierarhiei liceelor tehnologice din județ. Zeci de generații de absolvenți ingineri, economiști cu cariere profesionale solide n-au uitat de unde au plecat și an de an, la întâlnirile aniversare reliefează rolul decisiv al liceului economic în formarea lor, dar și prietenii de viață care au rezistat cu brio peste ani.

Consiliul de Administrație al liceului a hotărât remodificarea denumirii în *Liceul Economic „P.S. Aurelian”*, solicitând și aleșilor locali să aprobe schimbarea, lucru care s-a produs începând cu anul școlar 2024-2025.

VIVAT! CRESCAT! FLOREAT COLEGIUM!

„Pregătim elevi capabili să se integreze în orice tip de societate și să satisfacă exigențele unei societăți moderne”

ORA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ÎNTRE MODERN ȘI TRADIȚIONAL

Prof. Geamănu Mariana-Dumitra

Liceul Economic „P.S. Aurelian” Slatina-Olt

Procesul de predare-învățare în școală nu se mai poate derula fără a interacționa cu tehnologia. Integrarea instrumentelor digitale în orele de limba și literatura română este o necesitate impusă de modul în care învață tinerii din ziua de azi. Pentru elevii de astăzi, tehnologia e parte din viața lor, interacționează constant cu tehnologia. Să le cerem să lase deoparte telefoanele și tabletele la intrarea în clasă este, din punctul meu de vedere, o abordare total greșită. Este deosebit de important să conștientizăm lucrul acesta și să le valorificăm interesul pentru digital, integrându-l în procesul de predare-învățare. Rolul integrării instrumentelor digitale în ora de limbă și literatură română este de a moderniza procesul educațional, de a facilita înțelegerea conceptelor complexe și de a stimula creativitatea și colaborarea elevilor.

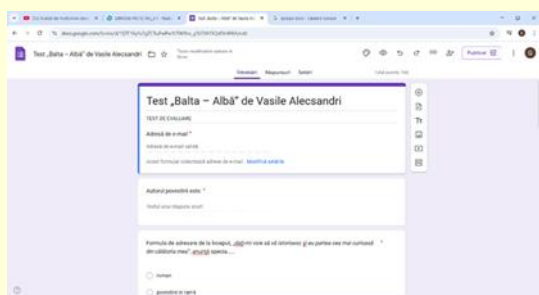
Pentru a integra elemente digitale în ora de limba și literatura română este nevoie de infrastructură tehnică, de profesori formați care să distragă atenția elevilor de la diverse preocupări care nu au legătură cu școala. De asemenea, sunt necesare echipamente moderne sau conexiune stabilă la internet. Este necesar un efort la nivel instituțional pentru a asigura accesul tuturor la tehnologie, dar și de formarea profesorilor prin cursuri de formare pentru a se familiariza cu noile instrumente și a învăța cum să le integreze eficient. Cunoscând foarte bine aceste metode și tehnici digitale, profesorul poate să stabilească reguli clare și să ghideze elevii pentru a folosi instrumentele digitale în scop educațional, nu pentru divertisment.

La ora de limba și literatura română pot fi utilizate diferite aplicații și platforme, alegerea acestora depinde de fiecare profesor și de obiectivele lecției. Astfel, pentru a crea conținut interactiv se pot utiliza Wordwall (jocuri, chestionare), Canva (prezentări, infografice), Genially (materiale interactive). Pentru o bună colaborare și feedback prompt se poate apela la Google Docs/Slides (lucru în grup), Padlet (brainstorming vizual), Mentimeter (sondaje și întrebări live). Nu în ultimul rând, pentru evaluare se pot accesa Kahoot! și Quizizz (chestionare gamificate), Google Forms (teste rapide). În ceea ce privește lectura și analiză literară există platforme precum Brio (pentru evaluare standardizată), Digitaliada (resurse conform programei), sau chiar bloguri și vloguri literare create de profesori sau elevi.

Ca aplicații digitale, am utilizat mai multe platforme educaționale la clasa a IX-a, la lecția „Balta – Albă” de Vasile Alecsandri, o lecție de verificare și evaluare a cunoștințelor ce a avut ca scop reactualizarea, sistematizarea și integrarea cunoștințelor. La sfârșitul lecției elevii au fost

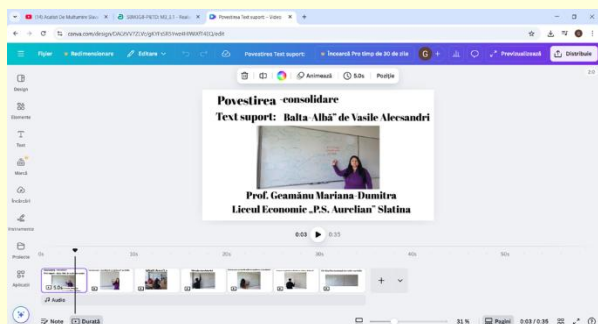
capabili să prezinte oral subiectul povestirii, să precizeze tema și un motiv literar al acestei povestiri, să identifice personajele și rolul acestora în desfășurarea evenimentelor, să specifice sensul termenilor de specialitate (povestire, povestire în rama, tipuri de naratori în povestire), să identifice instanțele comunicării narative în textul suport, să identifice cele două tipuri de imagine care alternează: Valahia – țară sălbatică/ Valahia – țară civilizată, să exemplifice câteva situații comice produse de contrastul dintre așteptările/prejudecata călătorului și realitățile locului. Pentru evaluare, am utilizat un test de evaluare pentru care inserez link-ul:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSewyHWaElwffoPs9K-Tcy-cDv1Wp36KTGFFTYAb1FTddOHXg/viewform?usp=header>

Elevii au fost încântați de aplicațiile digitale, dar nu am pierdut din vedere îmbinarea acestora cu metodele clasice, aspect care a dus la încheierea cu succes a demersului didactic:

https://www.canva.com/design/DAGtVV7ZLVc/gKYFsSR5Ywz4HIWiXfT4EQ/edit?utm_content=DAGtVV7ZLVc&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton

În concluzie, ora de limba și literatura română poate deveni mai interesantă pentru elevi dacă profesorul integrează tehnologia digitală ca un pas natural și necesar. Astfel educația devine relevantă și îi pregătește pe elevi pentru un viitor în care competențele digitale sunt la fel de importante ca cele de comunicare. Totuși, trebuie avută în vedere utilizarea echilibrată și creativă a acestor instrumente la ore, deoarece consider că ele trebuie să completeze, nu să înlocuiască, interacțiunea directă și valoarea fundamentală a disciplinei limba și literatura română.

Bibliografie:

Alina Pamfil, *Limba și literatura română în gimnaziu – Structuri didactice deschise*, Ed. Paralela 45, Pitești, 2003.

Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.

Cucoș, C., *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2018.

John Hattie, *Visible Learning*, Routledge, 2009.

Vasile Alecsandri, *Călătorii*, Editura Minerva, București, 1973.

Vistian Goia, *Didactica limbii și a literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2002.

***Manual Editura ART, clasa a IX-a

***<https://www.didactic.ro/revista-cadrelor-didactice/integrarea-elementelor-tic-in-ora-de-limba-si-literatura-romana>

***<http://www.elearning.ro/valoarea-noilor-tehnologii-n-procesul-instructiv-educativ>

<https://iteach.ro/experiencedidactice/integrarea-instrumentelor-digitale-in-ora-de-limba-si-literatura-romana>

***<http://ro.wikipedia.org>

ROLUL PROFESORULUI DE SPRIJIN ÎN GRĂDINIȚĂ

Prof. itinerant și de sprijin: Tincu Corina Elena

CJRAE Sibiu

Întâlnim peste tot în jurul nostru oameni cu deficiențe. Ei sunt percepuți diferit, perceperea lor socială nefiind întotdeauna constantă, ea variază de la societate la societate, furnizând semnificații diferite, în funcție de cultura și de valorile promovate. Mulți oameni au reticențe față de persoanele cu deficiențe, deoarece au o concepție greșită despre ele. Trebuie însă să înțelegem că sunt niște oameni la fel ca ceilalți, fiind produsul unic al eredității lor și al mediului.

Obiectivul principal al grădinițelor de masă în care învață preșcolarii cu CES este asigurarea integrării acestora în mediul școlar.

La nivelul grănițelor de masă, serviciile educaționale specializate sunt asigurate de către cadrele didactice de sprijin. Activitatea profesorului de sprijin este strâns legată de activitatea cadrelor didactice și împreună, aceștia încearcă să alcătuiască un plan de intervenție pentru copilul cu nevoi educaționale speciale.

Cadrul didactic de sprijin are un rol major în optimizarea procesului educațional din grupele unde se derulează învățământul integrat. Preșcolarii cu cerințe educaționale speciale beneficiază de acest serviciu pe durata învățământului preșcolar și pe întreaga perioadă a școlarizării.

Cadrul didactic de sprijin este o persoană pregătită în domeniul educației speciale și care, împreună cu educatorul din grădinița de masă, formează o echipă răspunzătoare de procesul învățării copiilor din grădiniță pentru diversitate. Potrivit prevederilor Ordinului nr. 5574/2011, profesorul de sprijin este : „ cadrul didactic cu studii superioare în domeniul psihopedagogic care desfășoară activități de învățare, stimulare, compensare și recuperare cu persoanele cu CES integrate în unitățile de învățământ de masă, în colaborare cu toți factorii implicați;”

Pentru integrarea eficientă a copiilor cu nevoi educaționale speciale în grănițele de masă, au fost dezvoltate o serie de servicii specializate de care să beneficieze atât copiii integrați, cât și cadrele didactice. La nivelul grădițelor de masă, serviciile educaționale specializate sunt asigurate de către cadrele didactice de sprijin. Activitatea profesorului de sprijin este strâns legată de activitatea cadrelor didactice și împreună, aceștia încearcă să alcătuiască un plan de intervenție pentru preșcolarul cu nevoi educaționale speciale. Rolul principal al profesorului de sprijin este să desfășoare activități de învățare, stimulare, compensare și recuperare pentru preșcolarii cu nevoi educaționale special, integrați în învățământul de masă.

Cadrul didactic de sprijin colaborează cu comisia internă de evaluare continuă din grădiniță în vederea preluării informațiilor privind evaluarea și planul de servicii personalizat al preșcolarului cu CES integrat în învățământul de masă, colaborează cu corpul profesoral al unității de învățământ în vederea realizării unei inserții eficiente în colectivul grădiniței.

Avantajele intervenției profesorului de sprijin sunt:

↔ Menținerea copiilor cu CES în grupă, pentru evitarea perturbării activităților din grupă sau din grădiniță;

↔ Evitarea stigmatizării, etichetării și discriminării preșcolarilor cu CES;

↔ Familiarizarea cadrelor didactice din învățământul obișnuit cu metode specifice de învățare pentru preșcolarii cu CES;

↔ Implementarea de tehnici specifice de gestionare a comportamentelor dificile ale preșcolariilor cu CES;

↔ Dezvoltarea unui bun dialog între grădiniță, echipa terapeutică și familie.

Principalele instrumente ale profesorului de sprijin sunt:

- Adaptarea curriculară
- Programul de intervenție personalizat
- Teste de evaluare diferențiată.

În concluzie, pot spune că în procesul de transformare a grădinițelor în grădinițe incluzive, rolul profesorului de sprijin nu este doar acela de a acorda asistență educațională individualizată copiilor cu cerințe educaționale speciale, ci și acela de a furniza consultanță și sprijin cadrelor didactice, părinților și membrilor comunității.

Bibliografie

- Gherguț, A. (2006), Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație, Editura Polirom, Iași
- Popovici, D. (1998) – Învățământul integrat sau incluziv, Editura Corint, București

DE LA CUNOAȘTERE LA CONȘTIINȚĂ: ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. înv. primar :Tentea Livia

Școala Gimnazială Capu Dealului

Școala reprezintă una dintre cele mai importante instituții sociale care modelează individul nu doar din perspectiva cognitivă, ci și din cea morală și axiologică. Într-o societate marcată de schimbări rapide, de globalizare și de influențe multiple, formarea valorilor devine o prioritate a educației. A cunoaște nu mai este suficient; elevul are nevoie să înțeleagă sensul valorilor și să le asume conștient, pentru a deveni un cetățean responsabil, empatic și capabil de judecată morală.

Tema rolului școlii în formarea valorilor implică o perspectivă complexă asupra educației, care nu se limitează la transmiterea informațiilor, ci vizează formarea conștiinței morale

și civice a elevilor. În acest sens, școala nu mai este doar un spațiu al instruirii, ci și un laborator al devenirii umane, unde se învață respectul, solidaritatea, demnitatea și responsabilitatea.

Primul rol al școlii în formarea valorilor este acela de a cultiva repere morale stabile care să orienteze comportamentul elevului. Educația morală începe prin exemplu și se consolidează prin reflecție și practică. Conform lui John Dewey educația este „procesul prin care societatea își transmite valorile de bază generațiilor următoare”, iar școala este mediul în care acestea capătă formă concretă.

Într-un cadru educațional sănătos, elevii învață nu doar regulile, ci și rațiunea din spatele lor. Respectul, empatia, cinstea, spiritul de echipă sau toleranța se formează prin activități colaborative, discuții etice și reflecții asupra experiențelor cotidiene. Profesorul devine astfel un model de conduită, un ghid moral care îi ajută pe copii să transforme informația în atitudine și atitudinea în comportament.

Al doilea rol esențial al școlii este acela de a forma conștiința de apartenență la o comunitate. Elevii nu se dezvoltă izolat, ci în relație cu ceilalți, iar școala este cadrul ideal pentru învățarea cooperării, respectului reciproc și solidarității.

Potrivit lui Émile Durkheim, educația are scopul de a „construi ființa socială din ființa biologică”, adică de a transforma individul într-un membru conștient al comunității. Activitățile școlare de la proiecte de grup la voluntariat cultivă simțul responsabilității și al contribuției la binele comun. Prin acestea, elevii experimentează valorile în acțiune, nu doar la nivel declarativ.

În contextul actual, educația civică și cea interculturală au un rol tot mai important. Școala trebuie să-i ajute pe elevi să înțeleagă diversitatea ca valoare și să dezvolte toleranța, deschiderea și gândirea critică. Numai astfel, procesul educațional devine o formare integrală a conștiinței umane.

Cunoașterea autentică nu se oprește la acumularea de informații, ci presupune reflecție, discernământ și acțiune morală. Rolul școlii este acela de a-i conduce pe elevi spre autocunoaștere și asumarea valorilor prin experiențe de învățare semnificative.

Așa cum subliniază Paulo Freire, educația trebuie să devină un act de „conștientizare”, adică un proces prin care elevul învață să perceapă critic realitatea și să acționeze pentru transformarea ei. Prin activități interdisciplinare, proiecte comunitare și reflecții etice, școala poate trece de la nivelul de transmitere a cunoștințelor la cel de formare a conștiinței morale.

În acest sens, formarea valorilor nu este o disciplină, ci o dimensiune transversală a tuturor ariilor curriculare. Profesorul devine un mediator al sensurilor, capabil să transforme lecția de matematică, literatură sau științe într-o lecție de viață.

Școala contemporană are misiunea de a uni cunoașterea și conștiința, știința și umanitatea. Rolul ei în formarea valorilor este fundamental, deoarece prin educație se modelează caracterul, judecata morală și spiritul civic al viitorului adult.

Într-o lume în care reperele morale par adesea relativizate, școala rămâne spațiul de cultivare a sensului, a discernământului și a respectului pentru demnitatea umană. Educația autentică nu este doar o pregătire pentru viață, ci viața însăși în procesul de învățare a valorilor.

Bibliografie

1. Dewey, John. *Experience and Education*. New York: Macmillan, 1938.
2. Durkheim, Émile. *Education et sociologie*. Paris: Presses Universitaires de France, 1922.
3. Freire, Paulo. *Pedagogia oprimatului*. București: Editura Polirom, 2000.
4. Ionescu, Mihai. *Educația morală în școala contemporană*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2018.
5. Păun, Emil. *Școala – o abordare sociopedagogică*. București: Editura Polirom, 2002.
6. UNESCO. *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*. Paris: UNESCO Publishing, 2017.

EDUCAȚIA CA FUNDAMENT AL VALORILOR MORALE

Învățătoare: Tentea Diana-Daniela

Școala Gimnazială „Ioan Bădescu”, Popești-Leordeni, Ilfov

Într-o lume marcată de schimbare, diversitate și provocări sociale tot mai complexe, rolul școlii nu se mai limitează doar la transmiterea de cunoștințe, ci se extinde asupra formării caracterului și a valorilor morale ale elevilor. Educația nu este doar un proces de instruire intelectuală, ci mai ales unul de modelare a ființei umane în ansamblul ei. Prin intermediul școlii, copilul descoperă sensul conviețuirii, învață respectul față de ceilalți și interiorizează principiile fundamentale ale unei societăți democratice și solidare.

Formarea valorilor morale și civice este o componentă esențială a misiunii școlii. Încă din ciclul primar, elevii sunt puși în situații de învățare care le dezvoltă empatia, spiritul de echipă și responsabilitatea. Activitățile de tip „învățare prin cooperare”, jocurile de rol și proiectele comunitare îi ajută pe copii să trăiască valorile, nu doar să le cunoască teoretic. După cum afirmă

John Dewey, educația trebuie să fie „viața însăși, nu doar o pregătire pentru viață”. Această perspectivă subliniază faptul că valorile nu pot fi impuse din exterior, ci trebuie construite prin experiențe trăite. În acest sens, școala devine un microcosmos social în care elevul învață cum să respecte reguli, să își asume decizii și să contribuie la binele comun.

În plus, prin discipline precum Educație civică, Religie, Istorie sau Literatură, elevii înțeleg importanța valorilor morale, sinceritatea, dreptatea, curajul, respectul, solidaritatea, care dau coerență comportamentului uman. Aceste valori nu se formează printr-un simplu act de învățare, ci prin modele vii, profesorii fiind primii mentori și repere morale ale copiilor.

Profesorul are un rol fundamental în procesul de formare valorică. El nu este doar un transmițător de informații, ci un model de conduită, un ghid moral și afectiv. Conform lui Jean Piaget, „copilul nu învață moralitatea din cuvinte, ci din faptele celor mari”. Astfel, climatul afectiv al clasei, tonul dialogului și modul de rezolvare a conflictelor contribuie la interiorizarea valorilor.

În pedagogia contemporană, accentul cade pe educația prin valori, nu doar despre valori. A forma un copil înseamnă a-l învăța să gândească etic, să facă alegeri responsabile și să manifeste toleranță față de diversitate. Profesorul facilitează aceste procese prin activități reflexive, prin învățarea bazată pe proiecte și prin stimularea gândirii critice.

De exemplu, activitățile de tip *Service Learning* (învățarea prin implicare socială), cum ar fi plantarea de copaci, ajutorarea persoanelor vulnerabile sau acțiunile ecologice permit elevilor să experimenteze concret sensul solidarității și al responsabilității.

Școala nu acționează izolat. Ea formează un ecosistem educațional care implică familia, comunitatea locală și instituțiile culturale. Doar prin coerența acestor parteneriate se pot cultiva valori autentice și durabile.

În contextul societății actuale, marcată de individualism și de presiunea mediatică, școala trebuie să fie un reper moral, un spațiu al dialogului și al echilibrului. Valorile precum demnitatea, libertatea, responsabilitatea și respectul pentru diversitate trebuie nu doar declarate, ci trăite zi de zi în regulamente, în relațiile profesor–elev și în activitățile școlare.

După cum afirmă Edgar Morin, educația are misiunea de „a învăța condiția umană”, adică de a-l face pe elev să înțeleagă complexitatea lumii și să acționeze cu discernământ. Prin urmare, școala devine locul în care se construiește conștiința morală a viitorului cetățean.

Rolul școlii în formarea valorilor este unul esențial și ireductibil. Ea nu poate fi înlocuită nici de familie, nici de mediul virtual. Școala este laboratorul uman în care se nasc caractere, se formează conștiințe și se clădește viitorul unei societăți echitabile. Printr-o educație

bazată pe respect, empatie și responsabilitate, școala contribuie la dezvoltarea unei lumi mai bune – o lume în care cunoașterea se împletește armonios cu umanitatea.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
2. Cucoș, Constantin – *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Editura Polirom, Iași, 2009.
3. Dewey, John – *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982.
4. Morin, Edgar – *Cele șapte cunoștințe necesare educației viitorului*, UNESCO, 1999.
5. Piaget, Jean – *Judecata morală la copil*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1972.

PODURI ÎNTRE TRECUT ȘI VIITOR: EDUCAȚIA ÎN ERA TRANSFORMĂRILOR

Prof. Săvescu Daniela,

Grădinița cu P.P. nr 21, Brașov

Educația este un reper fundamental al dezvoltării umane, modelând nu doar cunoștințele și competențele, ci și valorile și atitudinile individului. Într-o lume aflată într-o continuă transformare, educația trebuie să reușească să conserve tradițiile și valorile culturale, dar și să se adapteze cerințelor viitorului. Această dualitate – păstrarea rădăcinilor și pregătirea pentru inovație – reprezintă provocarea majoră a sistemului educațional contemporan.

1. Rădăcini în tradiție: valoarea trecutului

Educația tradițională se concentrează pe transmiterea valorilor, cunoștințelor și obiceiurilor de la o generație la alta. Ea cultivă respectul pentru cultură, disciplină și rigurozitate, dar și apartenența la comunitate.

Avantaje ale educației tradiționale:

- Consolidarea identității culturale;
- Formarea deprinderilor de disciplină și responsabilitate;
- Transmiterea experienței colective și a normelor morale.

Totuși, metodele tradiționale, bazate adesea pe memorare și autoritate strictă, pot limita gândirea critică și creativitatea elevilor, aspecte esențiale în societatea modernă.

2. Perspective moderne: educația viitorului

Educația viitorului se concentrează pe dezvoltarea abilităților necesare unei lumi dinamice și globalizate. Accentul se mută de la acumularea de informații la formarea competențelor: gândire critică, rezolvarea creativă a problemelor, colaborare și adaptabilitate.

Caracteristici ale educației viitorului:

- Integrarea tehnologiilor digitale și a resurselor online;
- Învățarea prin proiecte și experiențe practice;
- Educația pentru valori universale: sustenabilitate, incluziune, empatie;
- Dezvoltarea autonomiei și responsabilității personale.

Abordarea modernă oferă flexibilitate și oportunități multiple, dar fără integrarea tradițiilor, elevii riscă să piardă legătura cu cultura și valorile locale.

3. Îmbinarea armonioasă: tradiție și viitor

Educația de succes trebuie să fie un pod între trecut și viitor. Prin combinarea metodelor tradiționale cu cele moderne, se pot crea experiențe de învățare bogate și echilibrate.

Exemple de practici integrate:

- Proiecte care valorifică tehnologia pentru promovarea tradițiilor culturale;
- Activități care implică meșteșuguri și obiceiuri locale, adaptate la metode moderne de învățare;
- Lecții interactive despre istorie și valori morale, susținute de resurse digitale.

Astfel, elevii învață să aprecieze trecutul, să înțeleagă prezentul și să fie pregătiți pentru viitor.

Concluzie

Educația reprezintă un echilibru delicat între tradiție și inovație. Conservarea rădăcinilor culturale oferă stabilitate și sens, în timp ce integrarea metodelor moderne stimulează creativitatea și adaptabilitatea. O educație integrată, care îmbină trecutul cu viitorul, formează indivizi conștienți, responsabili și pregătiți să facă față provocărilor unei lumi în continuă schimbare.

În concluzie, viitorul educației nu înseamnă abandonarea tradițiilor, ci transformarea lor în resurse vii pentru construirea unei societăți echilibrate, inovatoare și solid ancorate în valorile culturale.

Bibliografie

1. Anghel, C. (2018). *Educația românească între tradiție și modernitate*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Iucu, R. (2016). *Teorii și metode pedagogice pentru secolul XXI*. Iași: Editura Polirom.
3. Popescu, L. (2019). *Inovație în educație: Metode moderne și tehnici digitale*. Cluj-Napoca: Editura Accent.
4. Crețu, M. (2017). *Educația interculturală și valorile tradiționale*. București: Editura Trei.
5. UNESCO. (2020). *Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives*. Paris: UNESCO Publishing.
6. Tomșa, A. (2015). *Metode și practici pedagogice integrate*. Timișoara: Editura Mirton.
7. Cojocaru, I. (2018). *Învățarea prin proiecte și colaborare: Ghid pentru cadre didactice*. București: Editura Humanitas.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Coordonatori: prof.: Cecon Iulia

prof.: Racolțea Camina

Gabriela

LICEUL BĂNĂȚEAN OȚELU ROȘU

Într-o societate aflată într-o continuă transformare, școala rămâne una dintre cele mai importante instituții în formarea și dezvoltarea personalității elevilor. Pe lângă transmiterea de cunoștințe, școala are rolul fundamental de a cultiva valori, atitudini și comportamente care să îi pregătească pe tineri pentru viață. În calitate de cadre didactice – profesoară de matematică și profesoară de limba germană – considerăm că fiecare disciplină contribuie în mod unic la formarea caracterului și valorilor morale ale elevilor.

Școala nu este doar un spațiu al acumulării de informații, ci și un mediu social în care elevii învață să colaboreze, să respecte reguli, să își exprime opiniile și să accepte diversitatea.

Educația valorilor începe prin exemplul personal al cadrelor didactice și se consolidează prin activități educative, proiecte și interacțiuni cotidiene.

Valorile promovate în școală – precum respectul, responsabilitatea, toleranța, spiritul civic și munca în echipă – sunt fundamentale pentru construirea unei societăți armonioase și echilibrate. Ele nu pot fi impuse, ci trebuie transmise prin modele, experiențe și contexte educative semnificative.

Matematica dezvoltă gândirea logică, spiritul analitic și capacitatea de rezolvare a problemelor. Prin modul în care este predată, această disciplină cultivă perseverența, rigoarea și corectitudinea. Elevii învață că orice rezultat corect se bazează pe pași clari și bine argumentați, iar greșelile nu sunt eșecuri, ci oportunități de învățare.

Ca profesoară de matematică, pot contribui la dezvoltarea valorilor prin:

- Încurajarea gândirii critice și a autoevaluării;
- Promovarea echității și a corectitudinii în evaluare;
- Stimularea colaborării între elevi pentru rezolvarea sarcinilor complexe;
- Încurajarea responsabilității individuale în procesul de învățare.

Studiul limbii germane nu înseamnă doar învățarea unei limbi străine, ci și deschiderea către o nouă cultură și înțelegerea diversității. Prin intermediul textelor, dialogurilor și activităților interculturale, elevii își dezvoltă empatia, respectul față de alte popoare și capacitatea de a comunica eficient într-o lume globalizată.

Ca profesoară de limba germană, pot contribui la formarea valorilor prin:

- Promovarea respectului pentru diversitatea culturală;
- Încurajarea deschiderii și a curiozității intelectuale;
- Dezvoltarea spiritului de echipă prin activități interactive;
- Cultivarea toleranței și a dialogului intercultural.

Un aspect esențial al educației moderne este colaborarea interdisciplinară. Atunci când profesorii din diferite domenii lucrează împreună, elevii pot face legături între cunoștințe, pot înțelege mai bine lumea și pot integra valorile în mod natural în procesul de învățare.

Colaborarea dintre profesorul de matematică și cel de limba germană poate duce la proiecte comune care dezvoltă atât competențe academice, cât și valori precum respectul, cooperarea și responsabilitatea. Exemple pot fi: organizarea unor ateliere tematice, concursuri interdisciplinare, proiecte culturale sau activități extracurriculare.

Rolul școlii în formarea valorilor este unul esențial și complex. Fiecare disciplină contribuie, într-un mod specific, la dezvoltarea personalității elevilor. Printr-o colaborare eficientă între cadrele didactice, prin activități adaptate nevoilor elevilor și printr-un exemplu personal pozitiv, putem construi împreună o generație responsabilă, tolerantă și bine pregătită pentru viață.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Autori: Prof. Simon Mihaela- Electrotehnică

**Prof. Fală Mihaela Nuța-
Mecanică**

Învățământul românesc a fost dintotdeauna un pilon esențial în formarea identității naționale, a culturii și a valorilor societății. De la primele școli domnești, la marile licee și universități care au format generații întregi de specialiști, tradiția educației în România este una bogată și profundă.

Totodată, educația contemporană se află într-o continuă transformare, fiind influențată de progresul tehnologic, digitalizare și nevoile tot mai complexe ale societății moderne.

În această lucrare dorim să surprindem modul în care tradițiile valoroase ale învățământului românesc se împletesc cu inovațiile moderne, oferind elevilor noștri un mediu de învățare adaptat secolului XXI. În calitate de cadre didactice din domeniul tehnic — electrotehnică și mecanică — vedem în fiecare zi cum trecutul și viitorul se întâlnesc în sala de clasă.

Tradiția educației românești este una solidă, construită pe valori precum respectul față de școală, rolul profesorului ca formator de caractere, importanța culturii generale și rigurozitatea formării profesionale.

În școlile tehnice, aceste tradiții se reflectă în:

- accentul pus pe disciplină și rigoare;
- respectul față de meserie și de profesor;
- importanța orelor practice și a deprinderilor solide;
- transmiterea experienței „de la maestru la ucenic”.

De-a lungul timpului, școala românească a format mecanici, electricieni, tehnicieni, ingineri, oameni care au contribuit la dezvoltarea economică și industrială a țării. Aceste tradiții nu trebuie uitate, ci păstrate și integrate într-o viziune modernă.

În ultimii ani, sistemul educațional a cunoscut transformări semnificative. Ritmul rapid al schimbărilor tehnologice a impus adaptarea continuă a metodelor de predare și modernizarea infrastructurii școlare. Inovația în educație înseamnă:

- introducerea tehnologiei digitale în procesul de predare-învățare;
- dezvoltarea competențelor transversale (comunicare, colaborare, gândire critică);
- metode interactive și centrate pe elev;
- laboratoare inteligente, platforme online, simulatoare tehnice.

În calitate de profesori de electrotehnică și mecanică, observăm cum elevii reacționează pozitiv la aceste metode moderne. Le oferă motivație, autonomie și curajul de a experimenta.

Un exemplu elocvent al transformării educației românești este apariția laboratoarelor inteligente – SmartLab. Aceste spații educaționale integrate oferă elevilor o experiență complet nouă: învățare interactivă, utilizarea realității virtuale, imprimare 3D, simulări digitale și instrumente moderne de analiză.

SmartLab-ul nu înlocuiește tradiția atelierului clasic, ci o completează:

- elevii pot vizualiza procese mecanice sau electrice în 3D înainte de a le executa practic;
- pot testa și greși într-un mediu controlat;
- pot lucra în echipă și pot înțelege fenomene complexe într-un mod intuitiv.

În școlile tehnice, acest tip de laborator este o resursă strategică, mai ales în domenii precum mecanica, electrotehnica și automatizările. Astfel, elevii dobândesc competențe actuale, cerute de angajatori și de piața muncii moderne.

Nicio tehnologie nu poate înlocui profesorul. În acest context, rolul cadrului didactic se schimbă din transmitător de informație în facilitator al învățării. Profesorul ghidează elevii, îi motivează, le oferă contextul potrivit pentru a înțelege și a aplica.

Ca profesori de specialitate, folosim instrumentele moderne nu pentru a șterge tradiția, ci pentru a o aduce în prezent:

- combinăm explicațiile clasice cu demonstrații digitale;
- integrăm atelierele tradiționale cu simulatoare interactive;
- promovăm lucrul în echipă și creativitatea.

În acest fel, elevii nu doar învață, ci devin creatori de soluții, nu doar executanți.

Desigur, procesul de inovare în educație nu este lipsit de provocări:

- infrastructura trebuie modernizată constant;
- cadrele didactice trebuie sprijinite și formate în utilizarea tehnologiei;
- elevii trebuie motivați să folosească resursele în scop educativ.

Totuși, oportunitățile sunt uriașe: creșterea calității actului educațional, apropierea de realitatea economică, formarea unor generații pregătite pentru meseriile viitorului.

SmartLab-ul și tehnologia educațională nu sunt scopuri în sine, ci mijloace prin care școala devine mai vie, mai actuală și mai aproape de elevi.

Învățământul românesc are rădăcini puternice, iar tradițiile sale reprezintă un patrimoniu educațional prețios. Inovația nu trebuie să le șteargă, ci să le ducă mai departe, adaptându-le noilor realități. Ca profesoare de electrotehnică și mecanică, vedem în fiecare zi cum un elev atent într-un atelier tradițional poate deveni un inovator într-un SmartLab. Educația de calitate se construiește prin echilibru între tradiție și inovație, prin respect față de trecut și curaj față de viitor.

VALORILE ȘI EDUCAȚIA- MISIUNEA ȘCOLII MODERNE

Profesor Radu Nicoleta

Școala Gimnazială Perșinari, Dâmbovița

Prin cuvântul *valoare* se poate înțelege *tot ceea ce este bun, dezirabil și de calitate. Se poate afirma că reprezintă totalitatea însușirilor care dau sens unui lucru sau unei persoane; modul în care ceva sau cineva este valorizat*. Când vorbim de valoare la nivelul educației, vorbim de fapt de toate principiile și calitățile pe care este necesar să și le formeze un individ pentru a deveni un adult responsabil, capabil să înfrunte obstacolele vieții într-un mod onest, curajos, empatic și bun. Într-o societate modernă ce se află într-un proces de schimbare continuă, o societate marcată de tehnologie, întrebarea firească devine “ce rol i se poate atribui

școlii în formarea valorii, în formarea unui individ cu numeroase calități care să fie apreciat pentru cum se comportă, cum gândește, ce simte?”

Școala este o instituție socială de bază, are misiunea de a forma nu doar competențe cognitive, ci și atitudini, convingeri și comportamente care reflectă sistemul de valori al comunității. Procesul de formare a acestor calități este unul complex, de lungă durată ce începe în cadrul familiei și se completează cu ajutorul școlii prin intermediul tuturor activităților școlare și extrașcolare propuse atât de învățător, cât și de profesori. Astfel, este necesară o analiză a mijloacelor, strategiilor și implicațiilor pedagogice ale educației valorice.

Rolul școlii este de a transforma în repere de conduită personală valorile morale, sociale și culturale, nu de a transmite informații elevilor despre acestea. Este necesară formarea unei conștiințe morale autonome și a unei capacități reflexive asupra propriei conduite prin orele din cadrul fiecărei discipline studiate la clasă în funcție de nivelul de înțelegere a elevului. Se stimulează responsabilitatea personală și socială, se formează atitudini de respect, toleranță și solidaritate, se promovează spiritual empatic și critic. Școala îi ajută pe elevi să învețe a distinge binele de rău, dreptatea de nedreptate, solidaritatea de egoism. Prin urmare, educația valorică realizată prin intermediul școlii are o dublă funcție: una formativă, orientată spre dezvoltarea personalității, și una socializatoare, orientată spre integrarea individului în comunitate.

Prin disciplinele de învățământ (precum educația socială, istoria, literatura sau filosofia), elevii sunt puși în contact cu modele culturale și morale relevante. Manualele, textele literare și activitățile de analiză favorizează reflecția asupra valorilor universale: respectul pentru viață, adevăr, libertate, demnitate și toleranță.

Activitățile extracurriculare – voluntariatul, proiectele de educație civică, schimburile școlare, campaniile sociale – oferă elevilor ocazia de a trăi efectiv valorile în contexte reale. Prin implicarea activă, tinerii dezvoltă empatie, spirit civic și simțul responsabilității.

Pionul principal atât la nivel formal, cât și nonformal este profesorul care are menirea de a oferi propriul exemplu comportamental, de a fi un lider moral și un mediator al sensurilor valorice. Acesta nu este un simplu transmițător de informații, ci contribuie în mod real la formarea și consolidarea unui climat moral sănătos.

O societate globalizată, diversificată cultural și digitalizată aduce mari provocări în procesul de formare a valorilor. Tinerii sunt influențați de mediul online, de comportamente relativ morale, de individualism, ceea ce accentuează sistemul lor valoric. Mediul în care trăiesc, ceea ce simt, văd, percep prin mijloacele media de orice natură influențează comportamentul, valorile care ar trebui să stea la baza unei formări demne de un tânăr adaptat unei societăți bazată pe principii

sănătoase. De aceea, școala trebuie să își asume un rol activ în educația media și digitală, în promovarea gândirii critice și în dezvoltarea discernământului moral.

În plus, colaborarea dintre școală, familie și comunitate devine esențială pentru menținerea coerenței mesajului educativ.

Școala este o instituție fundamentală în procesul de formare a valorilor, contribuind la dezvoltarea dimensiunii morale, civice și culturale a personalității. Prin curriculum, prin relațiile interumane și prin modelul oferit de cadrele didactice, școala devine un veritabil laborator de construcție a caracterului uman. Educația valorică trebuie înțeleasă ca o componentă transversală a tuturor activităților educaționale, menită să formeze cetățeni responsabili, empatici și capabili să contribuie la dezvoltarea durabilă a societății. Într-o lume în care valorile sunt adesea relativizate, școala are datoria morală de a rămâne un reper stabil, un spațiu al sensului, al adevărului și al umanismului.

Bibliografie

Cristea, S. (2020). Dicționar de termeni pedagogici. Editura Didactică și Pedagogică.

Cucoș, C. (2017). Pedagogie: principii și strategii educaționale. Iași: Editura Polirom.

Ionescu, M. (2018). Valorile educației contemporane. Cluj-Napoca: Editura Eikon.

Negreț-Dobridor, I. (2019). Psihopedagogie generală. București: Editura Universitară.

Văideanu, G. (1988). Educația la frontiera dintre milenii. București: Editura Politică.

AMPRENTA ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor-educator Dinu Maria-Diana

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov

Școala are un rol esențial în dezvoltarea indivizilor nu doar ca purtător de cunoștințe, ci ca partener al valorilor morale, civice și culturale. Societatea se află în continuă schimbare, iar școala și educația au acest scop binevoitor de a forma un sistem de valori menit să ghideze comportamentul și atitudinile elevilor în societate. Prin urmare, școala are menirea de a forma oameni capabili să gândească critic, să colaboreze cu cei din jur și să acționeze responsabil.

Procesul educativ desfășurat în școală permite dezvoltarea armonioasă a personalității elevilor. Este bine să se cunoască faptul că elevul nu reprezintă un receptor al informației, ci un participant activ al propriei formări. Prin disciplinele de studiu, prin activitățile extracurriculare și

prin climatul moral al instituției, școala contribuie la formarea unei concepții despre lume și viață, bazată pe valori precum respectul, responsabilitatea, solidaritatea, toleranța și empatia. Profesorul are un rol foarte important în ceea ce privește comportamentul și abordarea elevilor în cadrul educației, fiind un model pentru percepția lor. Valorile morale ale elevilor se dezvoltă în urma exemplului profesorului care îndrumă prin atitudine, mod de relaționare, imitație, decizii abordate, fapt pentru care se subliniază importanța exemplului personal în formarea și dezvoltarea personalității umane. Prin disciplinele de studiu, prin activitățile extracurriculare și prin climatul moral al instituției, școala contribuie la formarea unei concepții despre lume și viață, bazată pe valori precum respectul, responsabilitatea, solidaritatea, toleranța și empatia. Valorile în sine nu sunt predate în mod concret în cadrul programului școlar, ci sunt formate, dezvoltate și modelate în timp, în urma experiențelor acumulate și în cadrul educației primite în timpul perioadei școlare. De exemplu, comportamentele prosoziale sunt benefice pe parcursul vieții elevilor, aducând totodată învățarea cooperării, respectarea celor din jur, dezvoltarea empatiei și a interacțiunii. Acestea fac referire la activitățile extracurriculare, voluntariat, proiecte realizate în beneficiul comunității, activități sportive și artistice, toate fiind esențiale pentru ceea ce presupune dezvoltarea comportamentului prosocial în cadrul școlii. În comparație cu actualul context al perioadei digitalizării, valorile tradiționale sunt adesea ușor îndepărtate. De cele mai multe ori tehnologia îmbracă forma unei promovări, fapt prin care școala are de suferit anumite modificări. În acest context, școala trebuie să devină un spațiu de orientare morală, un loc unde elevii să învețe să deosebească între bine și rău, între adevăr și fals, între valori autentice și pseudo-valori promovate de mediul online. Formarea conștiinței civice și a comportamentului moral sunt unele dintre obiectivele pe care instituția școlară trebuie să și le asume explicit. De asemenea, valorile precum respectul față de lege, responsabilitate, toleranță, egalitatea de șanse permit cultivarea educației colective, sistematice și coerente în rândul tinerilor. Ceea ce este bine de cunoscut este faptul că formarea valorilor nu reprezintă în totalitate o responsabilitate exclusivă a școlii. Primele modele comportamentale vin din cadrul familiei și se conturează în comunitate. Așadar, colaborarea între familie, școală și comunitate contribuie semnificativ la consolidarea de valori, norme și practici sociale. Acestea din urmă permit redarea unui mediu educațional stabil.

Școala are un rol esențial și benefic în formarea valorilor și a personalității elevilor. Cu ajutorul conținuturilor educaționale, al experiențelor școlare și extracurriculare, al interacțiunii sociale din mediul educațional, școala devine liantul dintre om și societate, formându-se astfel acel cetățean responsabil, respectuos, empatic și echilibrat. În contextul din prezent bazat pe schimbarea constantă, educația își pune amprenta prin cultivarea unor modele sănătoase de gândire și formarea

de caractere exemplare care să poată contribui activ la promovarea respectului, adevărului și solidarității în comunitate.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2006). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Iași: Polirom.
2. Cristea, S. (2010). *Dicționar de pedagogie*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Ionescu, M. (2012). *Formarea valorilor la elevi – între teorie și practică educațională*. Cluj-Napoca: Eikon.

DE LA TEORIE LA PRACTICĂ ÎN ERA DIGITALĂ

Prof.înv.primar Bălăcian Mihaela

Școala Gimnazială "Petru Comarnescu" Gura Humorului, jud. Suceava

Astăzi, informația este creată, distribuită și accesată mai ușor și mai rapid ca oricând, iar metodele tradiționale de predare au fost transformate pentru a se adapta acestor schimbări. Elevii de astăzi cresc într-o lume în care tehnologia joacă un rol central, iar acest lucru a făcut ca educația să fie nevoită să devină mai flexibilă și mai adaptată nevoilor lor, iar educația a trecut printr-o schimbare majoră, influențată de noile tehnologii care au modificat felul în care învățăm și comunicăm.

Abordare integrată a conținuturilor, care combină teoria cu practica, este mai importantă acum ca niciodată. Aceasta înseamnă că învățarea nu se mai bazează doar pe memorarea informațiilor din manuale, ci pune accent pe înțelegerea și aplicarea lor în situații reale. Acest model educațional ajută elevii să se pregătească mai bine pentru provocările unei lumi moderne și interconectate, unde este esențial să poți gândi critic, să colaborezi eficient cu alții și să folosești tehnologia în mod creativ și responsabil. Astfel, educația în era digitală nu se mai limitează la predarea tradițională, ci devine o experiență mai interactivă și mai relevantă pentru fiecare elev. Prin integrarea resurselor digitale, cum ar fi platformele de învățare online, aplicațiile educaționale și simulările virtuale, profesorii pot oferi lecții mai captivante și mai ușor de înțeles. Acest lucru nu doar că stimulează interesul elevilor, dar îi și ajută să-și dezvolte abilități practice, care le vor fi de folos pe termen lung. Totodată ea presupune combinarea cunoștințelor din mai multe discipline pentru a crea o imagine completă și bine înțeleasă asupra unei teme specifice. Această metodă de predare îi ajută pe elevi să înțeleagă cum se leagă și interacționează diferitele domenii de cunoaștere, ceea ce este extrem de util în rezolvarea problemelor complexe din viața reală.

Dacă dorim, de exemplu, să studiem un fenomen natural, cum ar fi schimbările climatice, putem aborda subiectul din mai multe perspective. Transdisciplinaritatea promovează combinarea cunoștințelor din diverse domenii pentru a aborda probleme complexe. Într-un mediu de învățare integrat, nu există bariere stricte între discipline, ceea ce încurajează creativitatea și dezvoltarea gândirii critice. Această flexibilitate îi ajută pe elevi să înțeleagă că lumea reală nu este compartimentată și că soluțiile eficiente necesită o perspectivă largă și conectată.

Relevanța învățării este o altă componentă esențială, care pune accent pe faptul că elevii învață mai eficient atunci când materialele de studiu sunt legate de situații din viața reală. Atunci când lecțiile sunt relevante și aplicabile în contextul cotidian, ele devin mai captivante și semnificative, facilitând o înțelegere mai profundă și o memorare de lungă durată. Acest lucru face ca procesul educațional să fie mai motivant și mai valoros pentru fiecare elev.

Utilizarea tehnologiei în era digitală este un element fundamental care susține abordarea integrată. Resursele digitale, cum ar fi aplicațiile de realitate virtuală sau simulările online, permit elevilor să exploreze și să înțeleagă conceptele abstracte într-un mod vizual și interactiv. Astfel, tehnologia devine un instrument esențial care îmbogățește învățarea și oferă oportunități de experimentare dincolo de limitele clasice.

Implementarea teoriei într-un mod practic, prin utilizarea tehnologiei, este esențială pentru a crea o experiență educațională eficientă și captivantă. Tehnologia modernă oferă educatorilor posibilitatea de a proiecta lecții interactive și de a le oferi elevilor instrumente care îi ajută să aplice cunoștințele teoretice în situații reale. Această abordare transformă învățarea într-un proces activ și personalizat, adaptat nevoilor fiecărui elev.

Platforme de e-learning și aplicații educaționale reprezintă o soluție practică și populară. Platforme precum Edmodo, Microsoft Teams și Google Classroom facilitează accesul la resurse digitale variate, de la manuale electronice și articole de specialitate, la clipuri video educative și exerciții interactive. Aceste instrumente permit profesorilor să creeze teste și evaluări digitale și să ofere feedback în timp real, ajutându-i pe elevi să înțeleagă mai bine unde trebuie să îmbunătățească. De exemplu, un profesor poate încărca un material video despre un experiment științific, iar apoi elevii pot răspunde la întrebări interactive care le testează înțelegerea.

Rolul tehnologiei în implementarea educației integrate este esențial, oferind acces la resurse globale care permit elevilor să exploreze enciclopedii online, cursuri video și articole academice din întreaga lume. Aceasta înseamnă că învățarea nu mai este limitată la manuale, ci devine o fereastră deschisă către cunoștințe internaționale. Instrumentele colaborative, precum Padlet sau Miro, fac posibil lucrul în echipă chiar și de la distanță, facilitând brainstormingul și colaborarea în timp real,

ceea ce stimulează creativitatea și gândirea colectivă. În plus, evaluările și chestionarele online permit testarea cunoștințelor și oferirea de feedback instant, ceea ce ajută elevii să înțeleagă mai rapid unde trebuie să îmbunătățească.

În era digitală, una dintre principalele provocări este dependența de tehnologie, care poate duce la lipsa de concentrare și la o supraîncărcare informațională. Elevii, bombardati de informații, pot întâmpina dificultăți în a se concentra și a filtra conținutul relevant. O altă provocare majoră este inegalitatea de acces, deoarece nu toți elevii au resursele necesare pentru a beneficia de tehnologia modernă, ceea ce creează disparități semnificative în oportunitățile educaționale. Siguranța online rămâne, de asemenea, o preocupare constantă, deoarece utilizarea internetului implică riscuri pentru securitatea datelor și protecția vieții private.

Pentru a răspunde acestor provocări, este esențial să se implementeze programe de incluziune digitală, prin inițiative care să asigure acces egal la resursele tehnologice pentru toți elevii, indiferent de mediul din care provin. Educația digitală trebuie să includă lecții despre siguranța online, învățându-i pe elevi cum să își protejeze datele personale și cum să navigheze în siguranță pe internet. De asemenea, profesorii ar trebui să promoveze un echilibru între învățarea digitală și activitățile față în față, pentru a menține sănătatea mentală și socială a elevilor și a evita dependența excesivă de tehnologie.

În concluzie, abordarea integrată a conținuturilor, sprijinită de tehnologia modernă, oferă oportunități imense pentru a transforma sistemul educațional. Această metodă nu doar că face învățarea mai captivantă și relevantă, ci îi pregătește pe elevi să navigheze cu succes într-o lume în continuă schimbare, unde competențele digitale și gândirea critică sunt extrem de valoroase. Cu toate acestea, este crucial ca această transformare să fie gestionată cu grijă, având în vedere provocările legate de accesul inegal la resurse, siguranța online și riscul de dependență de tehnologie. O educație digitală bine implementată, echilibrată și inclusivă poate deschide calea pentru o generație de tineri capabili să facă față provocărilor viitorului, să colaboreze eficient și să contribuie pozitiv la societate.

Bibliografie:

Anghel, C. V., 2017, *Concepte de bază ale tehnologiei informației*, Baia Mare

Istrate Olimpiu, 2022, *Pedagogia digitală: Definiție și arie conceptuală*. Revista de Pedagogie Digitală;

Bogdan-Mihai Prodea, 2024, *Utilizarea realității virtuale și a realității augmentate*, Editura Universitară București

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor pentru învățământ preșcolar Adriana Bodog

Formarea valorilor reprezintă o componentă esențială a procesului educațional. Într-o societate modernă, în care provocările vieții sociale, economice și tehnologice sunt tot mai complexe, școala are datoria de a contribui nu doar la transmiterea de cunoștințe, ci și la modelarea caracterului și a conduitei morale a copiilor. Educația valorică are ca scop dezvoltarea unor comportamente responsabile, a empatiei, respectului și a conștiinței civice.

Școala este un spațiu educațional în care copiii nu doar învață să citească, să scrie și să socotească, ci și să trăiască în armonie cu ceilalți. Cadrele didactice devin modele de conduită, iar activitățile desfășurate în clasă și în afara ei oferă numeroase contexte în care elevii pot învăța și exersa valori fundamentale precum: adevărul, cinstea, toleranța, responsabilitatea, solidaritatea și munca în echipă.

Formarea valorilor se face atât explicit, prin lecții de educație civică sau morală, cât și implicit, prin climatul educațional, prin modul în care profesorii se raportează la copii și la situațiile din clasă. De exemplu, un profesor care încurajează colaborarea și respectul reciproc între elevi contribuie la dezvoltarea abilităților sociale și a toleranței. Activitățile de voluntariat, proiectele interdisciplinare sau parteneriatele cu familia și comunitatea locală aduc un plus în formarea unei personalități echilibrate și deschise.

În plus, valorile formate în școală sunt durabile. Un copil învățat să respecte regulile, să coopereze și să-și asume responsabilități va transpune aceste comportamente în viața de adult. În acest fel, școala contribuie la dezvoltarea unei societăți sănătoase, bazate pe respect reciproc și implicare civică.

În concluzie, școala are un rol deosebit de important în formarea valorilor la copii. Prin intermediul profesorilor, al conținuturilor educaționale și al mediului școlar, elevii învață cum să devină nu doar buni profesioniști, ci și oameni cu principii solide. Investind în educația valorică, investim într-un viitor mai bun pentru întreaga societate.

BIBLIOGRAFIE

1. Cucoș, C. (2002). **Pedagogie**. Iași: Editura Polirom.
2. Ionescu, M., Radu, I. T. (1995). **Didactica modernă**. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Bocoș, M. (2007). **Instruirea interactivă**. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

4. Dewey, J. (2008). *Democrație și educație*. București: Editura Sigma.

5. Zamfir, C., & Vlăsceanu, L. (Coord.) (1993). *Dicționar de sociologie*. București: Editura Babel.

PROFESORUL-MODEL AXIOLOGIC ȘI VECTOR AL FORMĂRII PERSONALITĂȚII ELEVULUI

Dulf Denisa-Mihaela

Școala Gimnazială Satulung

Profesorul, prin statutul său profesional și prin interacțiunile cotidiene cu elevii, devine un model axiologic esențial în procesul educațional. Axiologia, care se ocupă cu studiul valorilor și al ierarhiilor valorice, devine astfel o componentă esențială a formării personalității elevului (Kryvylova et al., 2020). Profesorul nu doar transmite cunoștințe, ci, prin conduită, atitudine și implicare, transmite valori, respect, onestitate, responsabilitate, care contribuie la conturarea sistemului valoric al elevului.

Rolul profesorului ca vector al valorilor este susținut și din perspectiva formării cadrului axiologic în pregătirea cadrelor didactice. În studiile privind paradigma axiologică în formarea profesorilor, se subliniază necesitatea includerii conștientizării valorilor în programele universitare, astfel încât viitorii profesori să reflecte în propria lor persoană sistemele valorice pe care le vor promova ulterior (Dauyenov et al., 2022). Prin intervenții educaționale conștiente, profesorii pot modela un climat de școală în care valorile devin explicit prezente, într-un mod consistent cu comportamentul și normele instituționale.

Influența trăsăturilor de personalitate ale profesorului asupra elevilor este documentată într-o meta-analiză recentă, care a evidențiat legături semnificative între trăsăturile de personalitate ale cadrelor didactice și relația profesor-elev, dar și performanțele elevilor (Claessens, 2024) (*în context: meta-analiza privind personalitatea și impactul acesteia în mediul educațional*). Concret, trăsături precum conștiinciozitatea, deschiderea spre experiențe și agreabilitatea sunt asociate cu o relație mai caldă, mai empatică și cu un climat educațional favorabil. Astfel, profesorul cu o personalitate axiologică solidă are un potențial mai mare de a deveni un model de urmat pentru elevi.

De asemenea, competența în educația pentru caracter (character education) subliniază rolul profesorului nu numai ca facilitator al învățării cognitive, ci și ca promotor al integrității morale și

al relațiilor interpersonale etice. În cadrul unui studiu empiric, s-a investigat competența axiologică a profesorilor, constatându-se că profesorii care manifestă coerent valori în relația cu elevii contribuie la consolidarea percepției valorice a acestora (Ilaltdinova, 2022). Consecvent, elevii sunt mai predispuși să interiorizeze valorile pe care le percep ca fiind autentice și integrale în comportamentul cadrelor lor didactice.

Pe de altă parte, relația profesor, elev beneficiază de o dimensiune dialogică și afectivă: profesorul ca model axiologic trebuie să exercite și empatie, comunicare deschisă și auto-reflecție, astfel încât valorile să nu fie doar declarate, ci trăite în interiorul actului didactic. În contextul școlii primare, unde formarea personalității este în plin proces, aceste dimensiuni devin esențiale. Prin urmare, o preocupare pedagogică firească este integrarea strategiilor reflexive în formarea continuă a profesorilor, de exemplu, în activități de educație reflexivă, supervizare și autoevaluare axiologică. Astfel, profesorul nu doar este transmițător de valori, ci un agent transformator, capabil să modeleze etosul clasei și să influențeze dezvoltarea integră a elevilor.

Dimensiunea axiologică a activității profesorului nu se manifestă în vid, ci este profund influențată de contextul social, instituțional și cultural în care acesta își desfășoară activitatea. În școala românească actuală, cercetările evidențiază faptul că valorile nu sunt doar elemente declarative ale curriculumului sau ale documentelor normative, ci devin realități formative atunci când sunt întrupate în comportamentele și atitudinile cadrelor didactice. Profesorul funcționează, așadar, ca un mediator între valorile universale și contextul specific al clasei de elevi, adaptându-le nevoilor formative și realităților socio-educative (Rațiu, 2020).

Numeroase studii românești confirmă faptul că eficiența profesorului în formarea valorilor este strâns legată de coerența dintre discursul axiologic și practica educațională. Scheau (2016) arată, într-o cercetare realizată pe un eșantion de cadre didactice din județele Alba și Hunedoara, că profesorii recunosc importanța valorilor umaniste, a echității și a respectului în activitatea didactică, însă există adesea un decalaj între valorile afirmate și modul concret de implementare a acestora în sala de clasă. Această discrepanță evidențiază nevoia unei formări continue axate pe reflecție pedagogică și dezvoltare axiologică personală.

De asemenea, contextul instituțional joacă un rol esențial în susținerea sau limitarea acțiunii profesorului ca vector valoric. Raportul de diagnostic al educației românești subliniază faptul că lipsa coerenței dintre politicile educaționale, cultura organizațională a școlii și practicile pedagogice poate diminua forța modelatoare a profesorului (Ministerul Educației, 2025). Un climat educațional caracterizat prin respect reciproc, colaborare și comunicare deschisă potențează impactul formativ

al cadrelor didactice, în timp ce un mediu rigid sau autoritar poate contracara eforturile lor axiologice.

Un aspect semnificativ este și cel al profilului valoric și atitudinal al cadrelor didactice. Studiile arată că unele cadre didactice pot manifesta atitudini autoritare sau un nivel scăzut de toleranță democratică, ceea ce le reduce capacitatea de a funcționa ca modele valorice autentice (Bădescu et al., 2018). Aceste constatări susțin necesitatea formării continue în domeniul educației etice și civice, precum și promovarea unor practici reflexive în dezvoltarea profesională a profesorilor.

În plus, starea de bine a cadrelor didactice influențează direct calitatea relației profesor-elev și capacitatea profesorului de a transmite valori într-un mod autentic. Conform unui studiu recent realizat de Inimi Institute (2024), profesorii care raportează un nivel ridicat de satisfacție profesională și echilibru emoțional sunt mai predispuși să construiască relații pozitive, bazate pe empatie și respect, creând astfel un context educațional propice interiorizării valorilor. În schimb, epuizarea profesională și stresul cronic reduc disponibilitatea profesorului pentru reflecție și pentru implicare axiologică.

Nu în ultimul rând, cultura organizațională a școlii influențează profund procesul de formare valorică. Raportul Institutului de Științe ale Educației (ISE, 2024) arată că elevii din școlile care promovează activ valori precum diversitatea, incluziunea și dialogul manifestă un nivel mai ridicat de toleranță și empatie. Aceasta demonstrează că valorile nu sunt doar predate, ci și trăite în comunitatea educațională, iar profesorul, ca reprezentant al acesteia, are rolul de a le integra în fiecare aspect al practicii didactice.

Astfel, profesorul din școala contemporană nu este doar un transmițător de informații sau un evaluator al performanței academice, ci un formator de conștiințe și constructor de repere morale. Eficiența sa axiologică depinde nu doar de competențele profesionale și de trăsăturile personale, ci și de capacitatea de a acționa într-un mod coerent, reflexiv și autentic într-un context instituțional favorabil. Într-o societate aflată în schimbare rapidă, profesorul rămâne un pilon de stabilitate morală și un reper identitar pentru elevii aflați în procesul formării lor personale.

Bibliografie

Bădescu, G., Stoica, C., & Comșa, M. (2018). *Educație pentru democrație: Profesor în România*. Fundația Friedrich Ebert. <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/bukarest/14003.pdf>

Claessens, L. (2024). Teacher personality and student outcomes: A meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 36(2), 245–267. <https://doi.org/10.1007/s10648-024-09765-4>

Dauyenov, A., Tazhibayeva, S., & Tokbergenova, A. (2022). Axiological foundations of teacher education. *International Journal of Education and Practice*, 10(4), 123–134.

Ilaltdinova, E. (2022). Teacher's axiological competence and character education. *European Journal of Education Studies*, 9(6), 88–104.

Inimi Institute. (2024). *Starea de bine a profesorilor din România*. Inimi Institute. <https://iniminstitute.com>

Institutul de Științe ale Educației [ISE]. (2024). *Cultura școlii și valorile promovate în mediul educațional*. ISE. <https://ise.ro>

Kryvylova, N., Sosnickaya, I., & Oleksenko, T. (2020). Teacher as an axiological mediator in the educational process. *Pedagogical Sciences Journal*, 12(3), 56–67.

Ministerul Educației. (2025). *Raport de diagnostic al educației și cercetării din România*. <https://edu.ro>

Rațiu, B. (2020). *Valori și trenduri în comunitățile educaționale*. Research and Education.

Scheau, M. (2016). Rolul valorilor în educație. *Altarul Reîntregirii*, 1, 503–511.

TRADITII SI INOVATII IN INVATAMANTUL ROMANESC

Profesor pentru învățământ preșcolar Vereș Gabriela-Simina

Liceul ortodox „Episcop Roman” Ciorogariu/ structura GPP.Nr.23

Educația românească a pus întotdeauna accent pe formarea caracterului, pe transmiterea valorilor morale și culturale. Profesorul era considerat un „formator de suflete”, iar relația dintre dascăl și elev era bazată pe respect, autoritate și admirație. Manualele, uniformele, serbările școlare, lectura clasicilor literaturii române, dar și respectarea limbii române corecte sunt doar câteva exemple ale tradiției care încă persistă. Acestea au avut un rol major în consolidarea identității naționale, în păstrarea limbii și culturii, mai ales în perioade istorice dificile. Tradițiile școlare au menținut vie legătura dintre educație, familie și comunitate.

În ultimii ani, accentul s-a mutat spre dezvoltarea competențelor cheie ale elevului, spre gândirea critică, creativitate și colaborare. Tehnologia a devenit o componentă esențială în actul educațional: table interactive, platforme de învățare online, aplicații educaționale, clase virtuale. Profesorul devine facilitator, ghid în procesul de învățare, iar elevul este încurajat să fie activ și

autonom. Deasemenea, metodele inovative – învățarea prin joc, proiectele interdisciplinare, gamificarea, metoda experimentului sau abordarea STEAM – sunt tot mai frecvent utilizate în activitatea didactică, susținând învățarea aplicată și adaptată nevoilor generației actuale.

Nu trebuie să privim tradiția și inovația ca fiind în opoziție, ci mai degrabă ca două component complementare. Valorile durabile oferite de tradiție pot fi păstrate și transpuse în context moderne. Spre exemplu, lectura textelor clasice poate fi însoțită de activități digitale interactive. Serbările pot include și momente multimedia. Educația civică, morală și formarea caracterului nu trebuie să dispară din școală în favoarea competențelor tehnice, ci pot fi consolidate prin metode moderne.

Învățământul românesc are potențialul de a se dezvolta armonios doar dacă valorifică moștenirea tradițională, adaptând-o la cerințele actuale ale societății. Tradițiile oferă stabilitate, identitate și valori, iar inovațiile aduce eficiență, atractivitate și adaptabilitate. O educație modern de calitate în România înseamnă să construim pe rădăcinile solide ale trecutului, cu instrumentele prezentului, pentru viitorul copiilor noștri.

BIBLIOGRAFIE

1. Cucos, C. (2002). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
2. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Potolea, D., Toma, S., & Borzea, A. (2011). Curriculum relevant, dezvoltare personală, societate incluzivă. Iași: Polirom.
4. Vlasceanu, L., & Zamfir, C. (Coord.) (2003). Educația în România. București: Editura Polirom.
5. Dewey, J. (2008). Democrație și educație. București: Sigma.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. Dumitrache Denisa

Școala Gimnazială Specială Nr. 9

Trăim într-o lume în continuă schimbare, unde tehnologia evoluează rapid, iar valorile morale și sociale sunt puse adesea la încercare. În acest context, școala nu mai este doar un spațiu în care elevii învață matematică, limbi străine sau istorie. Ea devine un actor esențial în modelarea

personalității individului, în formarea caracterului și, mai ales, în transmiterea și cultivarea valorilor fundamentale ale societății.

În mod tradițional, familia este considerată primul agent de socializare, locul unde copilul învață ce înseamnă respectul, bunătatea, responsabilitatea. Însă, odată cu intrarea în colectivul școlar, elevul își lărgeste orizontul relațional și intră într-un mediu organizat, ghidat de reguli clare și de modele educaționale. Profesorii devin repere morale, colegii – surse de interacțiune și învățare socială, iar activitățile școlare – contexte prin care valorile devin concrete și aplicabile.

Un aspect esențial este că valorile nu pot fi impuse prin simple lecții teoretice. Nu putem învăța empatia doar citind despre ea într-un manual, așa cum nu putem deveni cinstiți doar pentru că știm definiția onestității. Rolul școlii este să creeze contexte în care aceste valori să fie trăite: prin activități de voluntariat, proiecte de grup, rezolvarea conflictelor într-un mod constructiv sau prin implicarea în decizii comunitare.

De exemplu, un elev implicat într-un proiect ecologic la nivelul școlii va învăța nu doar despre poluare și reciclare, ci și despre responsabilitate, muncă în echipă și respect pentru mediu. În același mod, participarea la un cerc de lectură poate dezvolta empatia și deschiderea față de diversitate.

În această ecuație, profesorul are un rol mult mai complex decât cel de simplu furnizor de informații. El este, în esență, un model de conduită, o sursă de inspirație și un formator de conștiințe. Modul în care își exprimă respectul față de elevi, corectitudinea în evaluare, disponibilitatea de a asculta și a înțelege – toate contribuie la transmiterea unor valori sănătoase.

Mai mult decât atât, școala ar trebui să promoveze spiritul critic, toleranța și dialogul deschis. Într-o societate în care vocile sunt tot mai polarizate, capacitatea de a accepta opinii diferite și de a discuta cu respect este o valoare esențială pe care școala o poate și trebuie să o cultive.

În era digitală, copiii sunt expuși încă de mici la o multitudine de informații, influențe și modele – nu toate benefice. Tocmai de aceea, școala trebuie să devină un spațiu de echilibru și ghidare. Educația digitală, gândirea critică și alfabetizarea media trebuie să fie parte integrantă din formarea valorilor elevilor. Nu este suficient ca elevul să știe cum funcționează o aplicație sau un algoritm – el trebuie să înțeleagă impactul etic al alegerilor sale în mediul online.

Exemple de activități practice care ajută la formarea valorilor în școală:

- *Jurnalul valorilor:* Elevii țin un jurnal săptămânal în care notează faptele bune pe care le-au făcut sau le-au observat la colegi și profesori. Pot reflecta asupra unor întrebări

precum: „Cum m-am simțit când am ajutat pe cineva? ”, „Ce valoare am descoperit azi? ”.

Valori cultivate: empatie, responsabilitate, sinceritate, introspecție.

- *Cutia Recunoștinței:* În fiecare clasă se pune o cutie în care elevii pot introduce bilețele cu mesaje de mulțumire sau apreciere față de colegi sau profesori. Săptămânal, câteva bilețele sunt citite în fața clasei. Valori cultivate: recunoștință, apreciere, respect, spirit de comunitate.
- *Ziua fără telefon / tehnologie:* Se stabilește o zi pe lună în care elevii vin la școală fără telefoane mobile sau gadgeturi. În acea zi se organizează jocuri de echipă, dezbateri, activități creative. Valori cultivate: comunicare, cooperare, prezență conștientă, echilibru
- *Cercul încrederii:* O dată pe lună, profesorul organizează un „cerc al încrederii” unde fiecare elev poate vorbi deschis despre o problemă, o emoție sau o provocare. Restul colegilor ascultă fără a judeca și pot oferi sprijin sau sugestii. Valori cultivate: sinceritate, empatie, acceptare, ascultare activă.
- *Proiecte de voluntariat în comunitate:* Elevii participă la activități în afara școlii: strângerea de fonduri pentru cauze caritabile, curățenie în parc, vizite la cămine de bătrâni sau centre pentru copii. Valori cultivate: responsabilitate socială, compasiune, implicare civică

Rolul școlii în formarea valorilor este unul vital, complementar celui al familiei și al comunității. Nu putem vorbi despre o educație completă fără dimensiunea morală și civică a acesteia. Școala nu trebuie să fie doar un loc de acumulare de cunoștințe, ci și un laborator de viață, unde copiii învață să devină cetățeni responsabili, empatici și echilibrați. Într-o lume care pare să-și piardă reperele, școala are misiunea – și puterea – de a le regăsi și transmite mai departe.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2006). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Iași: Polirom.
2. Dewey, J. (1997). *Democracy and Education*. New York: Free Press.
3. Drăghicescu, L. (2010). *Valori și educație morală în școală*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. Ionescu, M. (2013). *Formarea valorilor în școală*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
5. Miclea, M. (2003). *Educația în societatea cunoașterii*. București: Editura Humanitas.

6. UNESCO (2015). *Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives*. Paris: UNESCO Publishing.

ȘCOALA – SPAȚIU AL FORMĂRII PERSONALITĂȚII

Prof. Oanea Oana Florentina

Școala Gimnazială „Elena Cuza”, Iași

Școala reprezintă una dintre cele mai importante instituții sociale, având un rol esențial în dezvoltarea personalității și formarea valorilor morale, civice și culturale ale individului. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, unde noile tehnologii și diversitatea culturală influențează profund comportamentele și mentalitățile, misiunea școlii nu se mai limitează doar la transmiterea de cunoștințe. Ea are responsabilitatea de a forma caractere, de a cultiva valori și de a pregăti tinerii pentru o viață socială echilibrată și responsabilă.

Educația școlară reprezintă procesul prin care elevul este ghidat spre descoperirea propriei identități, spre autocunoaștere și spre înțelegerea lumii în care trăiește. Profesorii, prin competențele lor pedagogice și morale, au o influență decisivă asupra dezvoltării personalității elevilor. Prin activitățile desfășurate la clasă și în afara acesteia, școala contribuie la formarea gândirii critice, a spiritului de echipă, a responsabilității și a respectului față de ceilalți. Elevii învață să gândească autonom, să ia decizii argumentate și să acționeze în conformitate cu principiile morale însușite.

În acest sens, școala devine nu doar un loc de învățare, ci și un laborator al vieții, în care copiii sunt încurajați să își exprime opiniile, să coopereze, să accepte diversitatea și să-și dezvolte empatia. Aceste trăsături contribuie la formarea unei societăți democratice și solidare.

Valorile cultivate în mediul școlar pot fi grupate în mai multe categorii: morale, civice, culturale, estetice și intelectuale. Printre valorile morale se numără cinstea, respectul, responsabilitatea, solidaritatea, toleranța și altruismul. Profesorii au datoria de a le transmite prin exemplul personal și prin metode educative adaptate vârstei elevilor.

Valorile civice, precum respectul pentru lege, spiritul de dreptate și participarea activă la viața comunității, sunt promovate prin ore de educație civică, activități extracurriculare și proiecte comunitare. În același timp, școala are un rol major în formarea gustului pentru cultură, artă și frumos. Prin studiul literaturii, istoriei, muzicii sau artelor plastice, elevii dobândesc o perspectivă largă asupra lumii și învață să aprecieze diversitatea culturală.

Profesorul reprezintă o figură centrală în procesul educativ. Comportamentul, limbajul și atitudinea sa au o influență profundă asupra elevilor. De aceea, un cadru didactic autentic este nu doar un furnizor de informații, ci și un model moral și intelectual. Prin modul în care gestionează conflictele, prin respectul manifestat față de elevi și prin implicarea sa în comunitate, profesorul transmite mesaje educative nonverbale, care contribuie la formarea caracterului elevilor.

De asemenea, profesorul trebuie să încurajeze gândirea critică și să valorifice potențialul fiecărui elev, cultivând valori precum încrederea în sine, perseverența și curajul de a greși. Într-o lume dominată de superficialitate și competiție, aceste valori devin repere esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a tinerilor.

Formarea valorilor nu este responsabilitatea exclusivă a școlii. Familia și comunitatea au un rol la fel de important în susținerea acestui proces. Totuși, școala are menirea de a armoniza influențele provenite din medii diferite și de a orienta dezvoltarea elevilor către idealul educațional.

Prin colaborarea cu părinții, consilierii școlari și instituțiile locale, școala poate crea proiecte educative care să consolideze comportamentele prosociale și să dezvolte spiritul civic al elevilor. Astfel, elevii sunt învățați să devină cetățeni activi, responsabili și implicați în rezolvarea problemelor comunității.

Societatea contemporană pune numeroase provocări sistemului educațional: influența mass-mediei, dependența de tehnologie, scăderea interesului pentru lectură, dar și relativizarea valorilor morale. În acest context, școala trebuie să își reafirme rolul formativ și să ofere alternative pozitive tinerilor.

Introducerea educației pentru cetățenie democratică, a programelor de voluntariat, a educației ecologice sau a orientării școlare și profesionale contribuie la diversificarea mijloacelor prin care se pot forma valori autentice. Este important ca procesul educațional să fie centrat pe elev și pe nevoile sale, iar tehnologia să fie folosită ca instrument educativ, nu ca scop în sine.

Rolul școlii în formarea valorilor este fundamental pentru dezvoltarea unei societăți echilibrate și prospere. Prin educație, omul devine conștient de responsabilitatea sa față de ceilalți, de importanța respectului reciproc și de nevoia de implicare civică. Într-o lume în care valorile sunt adesea distorsionate, școala rămâne un reper moral și intelectual, un spațiu al cunoașterii și al umanismului. Educația nu înseamnă doar acumulare de informații, ci mai ales formarea unui caracter, a unei conștiințe morale și a dorinței de a contribui la binele comun. Prin urmare, școala continuă să fie cel mai important pilon al formării valorilor umane durabile.

Bibliografie:

1. Cucos, C. (2006). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Iași: Editura Polirom.
2. Cerghit, I. (2008). Metode de învățământ. București: Editura Polirom.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor Vîlceanu Orelețchi Florentina Victoria

Liceul Tehnologic „Ion Mincu”, Tg – Jiu

Există o întrebare esențială pe care, ca profesori, ca părinți sau ca membri ai unei comunități educaționale, ar trebui să ne-o punem des: „Ce fel de oameni vrem să formăm?”

Răspunsul nu se regăsește doar în planurile-cadru sau în grilele de evaluare, ci în fiecare zi de școală, în fiecare interacțiune, în fiecare decizie educativă pe care o luăm. Pentru că, dincolo de cunoștințe, performanțe sau medii generale, școala are o misiune profundă și de durată: aceea de a forma caractere și de a cultiva valori.

Într-o lume care se schimbă rapid, în care tehnologia domină comunicarea, iar informația circulă fără filtre, elevii noștri au nevoie mai mult ca oricând de repere morale solide. Ei au nevoie să știe nu doar „ce” să gândească, ci „cum” să gândească. Nu doar „ce” să aleagă, ci „de ce” să aleagă. Iar aceste răspunsuri le vin, adesea, nu dintr-un manual, ci din cadrul pe care școala îl oferă – prin exemplu, prin atitudine și prin relațiile construite între oameni. De exemplu, când participăm la campanii de voluntariat organizate de școală, învățăm ce înseamnă empatia și grija față de cei mai puțin norocoși. Când suntem încurajați să spunem adevărul, chiar dacă am greșit, învățăm despre onestitate. Când ni se oferă o a doua șansă după o notă slabă, descoperim importanța perseverenței și a încrederii în sine. Acestea sunt lecții de viață care nu se uită.

Școala este primul loc în care elevii intră într-o comunitate extinsă. Aici, interacționează cu persoane diferite ca vârstă, stil, viziuni. Aici învață, zi de zi, ce înseamnă cooperarea, disciplina, încrederea, responsabilitatea. Prin proiecte comune, prin activități extracurriculare, prin jocuri, concursuri sau chiar conflicte, se formează gândirea morală. Iar profesorii, indiferent de materia predată, devin ghizi în acest proces.

Să formăm valori înseamnă, totodată, să oferim libertate cu sens. Să provocăm elevii să își pună întrebări, să analizeze critic, să își asume puncte de vedere. Să încurajăm autonomia, dar să le arătăm și limitele etice. Să le dăm ocazia de a lua decizii, dar să fim acolo să discutăm despre urmări. Înseamnă să vorbim despre ce contează cu adevărat: onestitatea, curajul, empatia, echilibrul,

toleranța. Uneori, ne întrebăm dacă efortul de a „forma caractere” chiar contează, în fața presiunii evaluărilor, a programelor încărcate sau a realităților sociale. Răspunsul este da. Contează enorm. Pentru că un copil care pleacă din școală cunoscând valoarea binelui, a muncii cinstitute, a respectului și a demnității personale este un om pregătit nu doar pentru examene, ci și pentru viață. În fond, ce rămâne cu adevărat după ani de școală? Cunoștințele se pot uita, dar valorile – dacă au fost înrădăcinate corect – însoțesc un om toată viața. Școala este locul în care învățăm să fim, nu doar să știm.

Iar asta, poate, este cea mai frumoasă reușită a unei școli: nu un premiu, nu un procent de promovare, ci un fost elev care, peste ani, își amintește că aici a învățat ce înseamnă să fii un om bun.

Bibliografie

1. Cucos, Constantin – *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Editura Polirom, Iași, 2000
2. Goleman, Daniel – *Inteligența emoțională*. Editura Curtea Veche, București, 2008
3. Dewey, John – *Democrație și educație*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. Oancea Adina

Liceul cu Program Sportiv Brăila

Școala este spațiul fundamental în care se construiește personalitatea tânărului, locul în care se pun bazele cunoașterii, ale gândirii critice și ale respectului față de sine și față de ceilalți. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care tehnologia și globalizarea transformă rapid modul în care comunicăm, învățăm și relaționăm, rolul școlii în formarea valorilor devine mai important ca oricând.

Educația nu se rezumă doar la transmiterea de cunoștințe, ci implică dezvoltarea unui sistem de valori morale, sociale și culturale care să ghideze comportamentul elevilor în viața de zi cu zi.

Valorile precum respectul, responsabilitatea, corectitudinea, toleranța, empatia sau spiritul de echipă sunt componente esențiale ale unei personalități echilibrate și ale unei societăți sănătoase.

Ca profesoară de limba engleză într-un liceu vocațional cu profil sportiv, am ocazia să observ cum educația formală se împletește cu formarea caracterului prin sport. Activitățile sportive dezvoltă autodisciplina, fair-play-ul, perseverența și capacitatea de a lucra în echipă – valori care se transferă

natural și în planul educației lingvistice și civice. Prin intermediul orelor de limba engleză, elevii descoperă nu doar o nouă limbă, ci și o nouă cultură, un nou mod de a vedea lumea, de a accepta diversitatea și de a comunica deschis.

În școală, profesorul este mai mult decât un transmițător de informații – el devine un model de conduită. Atitudinea, tonul, modul în care tratează elevii, capacitatea de a asculta și de a înțelege nevoile acestora contribuie decisiv la formarea valorilor morale și sociale. Profesorul inspiră prin exemplul personal, prin modul în care gestionează situațiile dificile și prin felul în care transformă greșelile în oportunități de învățare.

Totodată, școala are misiunea de a crea contexte educaționale în care elevii să-și poată exprima liber opiniile, să participe activ la luarea deciziilor și să învețe să își asume responsabilitatea pentru propriile acțiuni. Proiectele educaționale, voluntariatul, activitățile extracurriculare și colaborările internaționale oferă tinerilor experiențe autentice de învățare prin care se dezvoltă spiritul civic, empatia și conștiința europeană.

Într-un liceu sportiv, aceste valori se conturează și prin competițiile sportive, unde se învață respectul față de adversar, importanța regulilor și recunoașterea meritelor celorlalți. Spiritul de echipă, curajul și perseverența devin fundamente pentru dezvoltarea personală și profesională.

De asemenea, parteneriatul dintre școală, familie și comunitate este esențial în procesul de formare a valorilor. Valorile nu se învață doar în sala de clasă, ci se trăiesc zilnic, prin colaborare, dialog și implicare. Atunci când elevul simte că este valorizat, ascultat și sprijinit, el devine capabil să respecte și să transmită mai departe aceste valori.

În concluzie, rolul școlii în formarea valorilor este unul complex și profund. Școala nu doar educă, ci modelează caractere, cultivă idealuri și pregătește cetățeni responsabili, toleranți și empatici. Prin educația morală, lingvistică și sportivă, elevii învață că succesul nu se măsoară doar în performanțe, ci și în integritate, respect și dorința de a contribui la binele comun.

Bibliografie:

Ministerul Educației, Strategia Națională pentru Educație și Formarea în Valori, București, 2022.

Dewey, J. – Democracy and Education, Macmillan, New York, 1916.

Goleman, D. – Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, București, 2018.

www.edu.ro

STRĂLUCIREA STELELOR

Prof. ed. timpurie, Farcaș-Gherghina Adela

Școala Gimnazială „Ion Creangă”, Iași

A fost odată ca niciodată pe bolta cerului o stea care strălucea în mod deosebit. Celelalte stele, văzându-i strălucirea, o întrebară:

-Cum de poți să strălucești așa de tare?

Steaua le răspunse:

-Când privesc spre Pământ, la chipurile senine ale copiilor, simt cum mă încarc cu energie și încep să luminez mai tare.

Auzind acestea, stelele au început și ele să privească la chipurile copiilor. Astfel au început să strălucească mai puternic și erau foarte fericite.

Într-o zi o stea spuse:

-Am văzut pe Pământ un copil trist. Ce-am putea să facem să-l înveselim?

Altă stea răspunse:

Dacă acest copil ne-ar privi, poate se va bucura de prezența noastră pe bolta cerească.

Într-o seară copilul trist privi spre bolta cerului și văzând-i imensitatea și strălucirea stelelor, exclamă:

-Ce frumos! Și simți cum deodată inima î se înveselește și chipul î se înseninează. Stelele privindu-l, începură să strălucească mai tare.

Din acel moment, seara, când acel copil era trist, își amintea să privească bolta cerului. Și dacă era zi, se bucura de lumina celei mai mari stele - Soarele.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. înv. primar Hrițac Rodica

Școala Gimnazială „Teofil Vâlcu” Hănești

Introducere

Trăim într-o perioadă de schimbări rapide și profunde – tehnologice, sociale, culturale – care influențează nu doar viața adulților, ci mai ales formarea generațiilor tinere. Într-un astfel de context, este tot mai evident că școala nu trebuie să se limiteze la transmiterea de cunoștințe, ci are obligația morală și profesională de a forma caractere, de a modela atitudini și de a cultiva valori durabile.

Valorile, înțelese ca repere interne care ghidează comportamentele și deciziile individului, sunt esențiale pentru coeziunea socială și pentru construirea unei societăți democratice și incluzive. Dacă familia pune bazele primelor valori, școala este instituția care le dezvoltă, le structurează și le confirmă prin educație sistematică, dialog și experiențe de învățare.

1. Ce sunt valorile și de ce sunt importante în educație?

Valorile pot fi definite ca principii etice, norme morale sau idealuri care fundamentează comportamentul uman. Acestea includ:

Valori morale (cinste, corectitudine, empatie);

Valori sociale (respect, toleranță, responsabilitate);

Valori culturale (identitate, tradiție, aprecierea diversității);

Valori personale (autonomie, integritate, perseverență).

Într-o lume în care elevii sunt tot mai expuși la informații contradictorii și la modele de comportament instabile sau imorale (în special prin rețelele sociale), este imperios necesar ca școala să devină un reper stabil al formării valorilor.

Educația valorică nu înseamnă impunerea unui set rigid de norme, ci dezvoltarea gândirii critice, capacitatea de a discerne între bine și rău, între just și injust, între superficial și profund.

2. Misiunea școlii în formarea valorilor

a) Curriculumul și conținuturile educaționale

Prin disciplinele școlare, elevii sunt expuși la concepte și situații care pot contribui la dezvoltarea unui sistem valoric solid.

Limba și literatura română – operele literare pot fi analizate nu doar din perspectivă artistică, ci și ca surse de învățătură morală (ex: „Ion” – lupta pentru pământ și consecințele alegerilor morale; „Baltagul” – devotamentul și dreptatea).

Istoria – oferă exemple de personalități și evenimente care reflectă patriotismul, sacrificiul, dreptatea sau curajul.

Educația socială și religia dezvoltă valori precum respectul, solidaritatea, încrederea, empatia.

Științele (biologie, geografie, chimie) pot forma valori legate de responsabilitatea față de mediu, rigurozitate, respect pentru viață.

b) Profesorul – formator de conștiințe

Cadrele didactice sunt cele care, prin comportament, limbaj, decizii și relația cu elevii, devin modele vii de valori. Un profesor care tratează elevii cu respect, care încurajează dialogul, care este corect și deschis în evaluare transmite implicit valori fundamentale.

În același timp, profesorul are și rolul de mediator de valori – creează contexte în care elevii pot reflecta, dezbate, interioriza sau chiar respinge valori în funcție de propria conștiință.

c) Climatul școlar și relațiile interumane

Școala este o comunitate vie. Modul în care se relaționează elevii între ei, cu profesorii și cu personalul auxiliar creează un microclimat valoric. Dacă acest climat este dominat de respect, sprijin reciproc, deschidere și echitate, atunci și valorile transmise au șanse mari să fie asimilate.

Un climat bazat pe competiție excesivă, favoritism, discriminare sau violență poate eroda sistemul de valori al elevilor și genera atitudini de respingere a școlii ca instituție morală.

d) Activitățile extracurriculare și nonformale

Formarea valorilor nu se petrece doar la ore. Activitățile extracurriculare – vizite, excursii, campanii ecologice, parteneriate cu ONG-uri, activități caritabile, proiecte de voluntariat – sunt spații excelente de aplicare practică a valorilor.

Participarea la aceste activități dezvoltă inițiativa, responsabilitatea, spiritul de echipă, toleranța, curajul civic și autonomia morală. De exemplu, un proiect de sprijin pentru persoane defavorizate poate stimula empatia, iar o campanie ecologică – responsabilitatea față de mediu.

3. Provocări actuale în educația valorilor

a) Influența negativă a mediului online

Elevii petrec ore întregi online, iar valorile promovate în spațiul digital nu sunt întotdeauna pozitive. Influencerii, conținuturile virale și cultura succesului facil pot crea confuzie valorică, mai ales în lipsa unui discernământ bine format.

b) Lipsa de coerență între familie și școală

Atunci când valorile promovate în familie intră în contradicție cu cele susținute de școală, elevul poate deveni confuz sau reticent în fața autorității școlare. Colaborarea școală–familie este esențială pentru formarea coerentă a unui sistem de valori.

c) Presiunea performanței și neglijarea dezvoltării caracterului

În unele contexte, accentul pus exclusiv pe performanța academică poate face ca formarea caracterului să fie trecută în plan secund. O educație de calitate trebuie să armonizeze dimensiunea cognitivă cu cea morală și socială.

4. Propuneri pentru consolidarea rolului școlii în formarea valorilor

Introducerea explicită a educației valorice în curriculum – în toate disciplinele, nu doar în cele socio-umane.

Formarea continuă a profesorilor în domeniul educației pentru valori, etică, consiliere și comunicare nonviolentă.

Crearea unor parteneriate durabile cu organizații nonguvernamentale care desfășoară proiecte educaționale cu impact social.

Implicarea elevilor în luarea deciziilor la nivel de școală – prin consiliile elevilor, consultări periodice, proiecte inițiate de tineri.

Promovarea unei culturi a dialogului și reflecției în școală, prin dezbateri, cercuri de lectură, ateliere de dezvoltare personală.

Concluzie

Rolul școlii în formarea valorilor nu este o opțiune, ci o necesitate. Într-o lume instabilă, cu repere în continuă schimbare, școala este chemată să fie un punct de sprijin pentru elevi, să le ofere nu doar informație, ci și direcție morală, sens și identitate.

Valori precum respectul, toleranța, solidaritatea, responsabilitatea nu se predau, ci se cultivă – prin exemplu personal, prin experiențe autentice, prin dialog și printr-o comunitate școlară vie, deschisă și empatică. Doar astfel, educația devine un proces cu adevărat formativ, cu impact nu doar asupra individului, ci asupra întregii societăți.

Bibliografie

Cucoș, C. (2008). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Iași: Editura Polirom.

Cerghit, I. (2006). Pedagogie. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Ionescu, M. (2005). Introducere în pedagogie. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

Miclea, M. (2003). Psihologie cognitivă. Cluj-Napoca: Editura ASCR

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor pentru învățământul primar PREDĂ RODICA LILIANA,

ȘCOALA GIMNAZIALĂ PERȘINARI

„Scopul educației nu este umplerea unui vas, ci aprinderea unui foc.” — Plutarh

1. Introducere

Educația reprezintă, dincolo de acumularea de cunoștințe, un proces complex de formare a personalității umane. Prin educație se transmit valori, norme și modele de comportament care asigură coeziunea socială și continuitatea culturală. Într-un context actual dominat de tehnologie, competiție și diversitate, este nevoie mai mult ca oricând ca școala să devină un spațiu al formării valorilor, capabil să pregătească elevi competenți, dar și buni cetățeni.

2. Rolul educației în formarea valorilor

Educația are o dublă dimensiune: intelectuală și morală. Dacă prima urmărește dezvoltarea gândirii și a competențelor, cea de-a doua vizează interiorizarea valorilor fundamentale. Prin intermediul procesului instructiv-educativ, elevii învață nu doar „ce” să gândească, ci mai ales „cum” să gândească și „cum” să acționeze. Formarea valorilor morale și civice are loc prin: conținuturile curriculare (educația civică, religia, istoria, limba română), exemplele și comportamentele profesorilor – modele vii de conduită, viața școlii – regulile, atmosfera, relațiile interpersonale și activitățile extracurriculare.

În acest mod, în școală elevii exersează comportamente de respect, cooperare, toleranță și implicare. Valorile nu se predau, ci se trăiesc și se interiorizează prin experiență.

3. Profesorul – formator de conștiințe și valori

Profesorul nu transmite doar informații, ci modele de viață și atitudine. Prin exemplul personal, prin modul de relaționare și prin climatul educațional pe care îl creează, profesorul contribuie la formarea conștiinței morale a elevilor. De exemplu: dacă profesorul manifestă respect față de elevi, aceștia învață să se respecte reciproc; dacă promovează cooperarea, copiii învață spiritul de echipă și solidaritatea.

4. Colaborarea școală–familie–comunitate

Formarea valorilor nu poate fi realizată doar în spațiul școlar. Ea presupune o colaborare constantă între școală, familie și comunitate. Familia oferă primele modele de conduită și iubire, în timp ce școala consolidează aceste valori și le integrează într-un context social mai larg. Comunitatea locală, prin instituțiile sale culturale și sociale, oferă contexte reale de aplicare a valorilor în viața de zi cu zi. Parteneriatele educaționale, activitățile de voluntariat și proiectele comunitare contribuie la formarea spiritului civic și a responsabilității sociale a tinerilor.

Elevii de ciclu primar au o gândire concret–operațională (pot înțelege reguli și consecințe), manifestă o puternică nevoie de modele (profesorul și colegii au mare influență), încep să-și formeze identitatea morală și socială, pot distinge între bine și rău, dar au nevoie de ghidare pentru a-și forma convingeri stabile. Așadar, școala trebuie să cultive nu doar cunoștințele, ci și valori precum respectul, responsabilitatea, sinceritatea, empatia, cooperarea și iubirea de adevăr.

Modalități de realizare în procesul educativ

a) Prin conținuturile învățământului

- Lecțiile de Limba și literatura română pot promova valori morale și estetice prin texte literare („Puiul”, „Fetița cu chibrituri”, „Amintiri din copilărie” etc.).

- La Educație civică se abordează valori precum dreptatea, toleranța, respectul pentru reguli și solidaritatea.

- La Istorie și Geografie, elevii descoperă modele de comportament civic și dragoste de patrie, responsabilitate și respect față de natură.

- La Arte vizuale și abilități practice și Muzică și mișcare, copiii exprimă emoții, sensibilitate și respect pentru frumos, artă, tradiții.

- În orele de Joc și mișcare pot dezvolta corectitudinea, acceptarea și respectarea regulilor.

c) Prin activități extracurriculare

- Proiecte tematice: „Să fim prietenoși!”, „Școala faptelor bune”, „Lumea prin ochii copiilor”.

- Campanii civice și ecologice: colectare de deșeuri, plantări, ajutor oferit celor nevoiași.

- Activități de voluntariat: strângere de jucării, vizite la centre de vârstnici, participarea la acțiuni comunitare.

- Serbări tematice: dedicate zilei școlii, eroilor sau valorilor universale (Ziua Toleranței, Ziua Educației).

d) Prin jocuri și metode interactive

- Jocuri de rol („Cum reacționez când un coleg e trist?”; „Ce fac dacă văd o nedreptate?” teatru-forum).

- Dezbateri pentru copii („Este bine să mințim pentru a proteja pe cineva?”).

- Povești morale – urmate de discuții despre comportamente corecte.

- Metoda turului galeriei, ciorchinului sau dramatizarea – pentru exprimarea valorilor prin activitate creativă.

e) Prin climatul educațional

Formarea valorilor se realizează într-un mediu în care copilul: se simte acceptat și valorizat, poate greși și învăța din greșeli, își exprimă opiniile fără teamă, simte că munca, respectul și bunătatea sunt apreciate.

Exemple de activități practice

Tip activitate	Scop educativ	Valori vizate	Descriere succintă
„Cercul prieteniei”	Consolidarea relațiilor de grup	Respect, prietenie, empatie	Elevii spun calități ale colegilor și discută ce înseamnă un prieten adevărat

Tip activitate	Scop educativ	Valori vizate	Descriere succintă
„Panoul cuvintelor pentru suflet ”	Stimularea comportamentului pozitiv	Responsabilitate, generozitate, creșterea stimei de sine	În fiecare zi, elevii notează o faptă bună/ comportament pozitiv al unui coleg și o introduc în plicul pe care îl are fiecare elev afișat;
„Povestea valorilor”	Înțelegerea noțiunii de valoare	Cinste, curaj, adevăr	Elevii scriu sau ilustrează povești în care personajul principal învață o lecție de conduită morală
„Regulile clasei noastre”	Promovarea respectului reciproc	Ordine, corectitudine, respect	Elevii formulează și votează propriul set de reguli ale clasei
„Ziua fără ceartă”	Controlul emoțiilor și al conflictelor	Autocontrol, toleranță	O zi tematică în care se urmărește comunicarea nonviolentă și cooperarea

Evaluarea nu se face prin note, ci prin observație sistematică, autoapreciere și feedback pozitiv: fișe de reflecție („Ce am făcut bine azi?”), jurnale ale faptelor bune, discuții în cerc („Ce am învățat despre respect în această săptămână?”), aprecierea comportamentelor pozitive în public.

În concluzie, formarea valorilor nu este o activitate punctuală, ci un proces continuu, integrat în toate activitățile didactice și educative. Școala primară trebuie să fie un spațiu al învățării morale prin experiență, unde elevii trăiesc valorile, nu doar le aud. Astfel, educația devine o adevărată „școală a vieții”, iar elevii cresc ca oameni buni, responsabili și solidari.

Bibliografie

Bocoș, M. (2013). *Teoria și practica cercetării pedagogice*. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință.

Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. București: Editura Polirom.

Cristea, S. (2016). *Dicționar de pedagogie*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

Dewey, J. (1997). *Democracy and Education*. New York: The Free Press.

Ionescu, M., & Radu, I. (2001). *Didactica modernă*. Cluj-Napoca: Editura Dacia.

Văideanu, G. (1988). *Educația la frontiera dintre milenii*. București: Editura Politică.

ȘCOALA NOASTRĂ, UN EXEMPLU DE BUNE PRACTICI

prof. Rădulescu Liliana

Colegiul Național „Nicu Gane” Fălticeni

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care valorile se redefinesc și noile tehnologii transformă profund modul în care învățăm, există instituții care reușesc să îmbine armonios trecutul cu prezentul. Un astfel de exemplu este Colegiul Național „Nicu Gane” din Fălticeni, o școală cu o istorie bogată și o identitate puternică, ce reușește să păstreze tradițiile educației românești, adaptându-se în același timp cerințelor modernității.

Fondat în anul 1870, colegiul poartă numele scriitorului și omului politic Nicu Gane, o personalitate marcantă a Moldovei, simbol al culturii, al spiritului civic și al dragostei de neam. De-a lungul timpului, la „Nicu Gane” au învățat scriitorii Mihail Sadoveanu, Eugen Lovinescu, Horia Lovinescu, Nicolae Labiș, Constantin Ciopraga, Grigore Ilisei, Mihai Gafița, Elena Ștefoi, sculptorul Ion Irimescu, biologul Mihai Băcescu, actorii Grigore Vasiliu Birlic și Jules Cazaban. Tradiția școlii noastre se reflectă în respectul pentru valorile autentice: disciplina, munca, cultura generală solidă și dragostea pentru frumos. Profesorii dedicați și elevii ambițioși au transformat colegiul într-un adevărat simbol al excelenței, un loc unde performanța se clădește zi de zi, cu răbdare și pasiune.

Modernitatea înseamnă astăzi digitalizare, comunicare globală și dezvoltarea competențelor pentru secolul XXI. Colegiul „Nicu Gane” a reușit să integreze aceste elemente fără a renunța la valorile de bază. Profesorii folosesc platforme educaționale online, lecțiile sunt interactive, iar elevii sunt încurajați să gândească critic, să colaboreze și să se implice în proiecte care îi pregătesc pentru viață. Astfel, tradiția academică se întâlnește cu spiritul inovației, formând un model educațional echilibrat și actual.

Tranziția dintre tradiție și modernitate presupune echilibru, discernământ și respect față de trecut. În timp ce noile generații caută forme moderne de exprimare, esența educației – dorința de

cunoaștere, cultivarea caracterului și iubirea pentru adevăr – rămâne neschimbată. Modernizarea nu înseamnă renunțarea la tradiții, ci continuarea lor într-o formă adaptată vremurilor. În fiecare an propunem activități extrașcolare diverse, activități la care pot participa toți elevii. Varietatea activităților vizează dezvoltarea personalității, găsirea și dezvoltarea aptitudinilor, încurajarea creativității, învățarea practică, dezvoltarea abilităților sociale și a gândirii critice, cultivarea unui stil de viață adecvat, formarea spiritului de echipă, organizarea timpului liber, implicarea viitorilor adulți în viața comunității.

Vă sugerăm o serie de activități la care adolescenții vor participa cu plăcere și care pot oferi profesorului posibilitatea de a-și cunoaște mai bine elevii:

- Vreau să trăiesc într-un mediu curat ! – reducerea impactului acțiunilor noastre asupra mediului
- A fi sau a nu fi vegetarian – promovarea unui stil de viață sănătos
- A fi tolerant este o obligație ? – promovarea valorilor pentru a trăi în armonie
- Viața are prioritate ! – dezvoltarea spiritului civic
- Tu ai zâmbit astăzi? – conștientizarea efectelor pozitive ale zâmbetului
- Poveste de Crăciun – spectacol cu ocazia sărbătorilor de iarnă
- Secret Santa – concurs de scrisori
- Omagiu lui Nicu Gane – respectarea istoriei și a identității naționale
- Ziua națională a lecturii – promovarea lecturii ca obicei cotidian
- Mărțișorul – legendă, origini, tradiții – cunoașterea legendelor și a tradițiilor legate de mărțișor, confecționare de mărțișoare
- O floare pentru școala mea – promovarea gesturilor simple pentru a diminua poluarea
- Mișcarea înseamnă sănătate – promovarea unui stil de viață sănătos
- Dansul este o artă – rolul dansului în viața adolescenților
- Adolescența în artă – rolul educației artistice în dezvoltarea armonioasă a adolescenților
- Respectul este încă la modă – promovarea valorilor pentru a trăi în armonie
- Arta de a fi actor – rolul teatrului în dezvoltarea armonioasă a adolescenților
- Simfoniile toamnei – decorarea sălii de clasă cu produse din natură

- Să fabricăm obiecte din materiale reciclabile! – conștientizarea efectelor pozitive ale reciclării

- Ecologizarea zonelor afectate de deșeuri din Municipiul Fălticeni - dezvoltarea spiritului civic

- Monumente din Franța din materiale reciclabile – promovarea activităților de reutilizare a deșeurilor

Pentru ca activitățile extrașcolare să fie reușite, implicarea cadrelor didactice este foarte importantă. Nu există o rețetă de succes. Este vorba despre dorință, pasiune, ambiție, iubire, speranță. Ar fi bine să ne ghidăm după afirmația lui Albert Einstein: „Școala trebuie să urmărească tot timpul ca tânărul să părăsească băncile ei nu ca specialist, ci ca o personalitate armonioasă.”

ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor pentru Educație Timpurie Moldovan Maria Roxana, Grădinița cu Program Normal Herghelia, Structură a Școlii Gimnaziale Ceuașu de Câmpie, Jud. Mureș

Perioada cuprinde între momentul nașterii și momentul intrării în școală, în care copilul începe să se dezvolte și să învețe se numește perioada copilăriei timpurii, iar educația din această perioadă se numește educație timpurie. Educația timpurie începe în familie și continuă la creșă și grădiniță.

Grădinița este prima instituție cu care intră în contact puiul de om . Aceasta întâmpină micii preșcolari cu culoare și joacă pentru a se face mai ușoară trecerea de la mediul familial de acasă la o Instituție de Învățământ.

Educația timpurie oferă copiilor experiențe noi de dezvoltare și creștere prin joc și joacă, prin interacțiunea cu alți copii de vârste apropiate. Mersul la grădiniță le oferă copiilor abilitatea de a se adapta la orice mediu, situație și de a avea succes în toate domeniile de dezvoltare. Grădinița este locul în care se extind cunoștințele copiilor despre mediul înconjurător despre el , despre familie și tot ce îl înconjoară și îl interesează.

Activitățile instructiv-educative desfășurate la grădiniță joacă un rol important în formarea valorilor prin oferirea unui cadru socio-emoțional ce promovează modele pozitive, norme și valori morale. Prin activitățile instructiv-educative, povești, povestiri, jocuri și integrarea în societate, preșcolarii învață să colaboreze, să îi respecte pe cei din jur, să rezolve conflicte, să fie empatici, contribuind la formarea unui caracter puternic și pregătirea copilului pentru viața socială.

Grădinița este locul unde se transmit modele pozitive și se promovează valori specifice. Aici preșcolari intră în contact cu diferite situații esențiale pentru interiorizarea normelor și valorilor morale. Prin folosirea unor metode atractive și interactive la grupă îi ajutăm pe preșcolari să își formează o stimă de sine sănătoasă să își dezvolte abilități sociale și emoționale și să se pregătească pentru viața socială.

Contextul tendinței actuale promovează o abordare participativă, în care preșcolarul este recunoscut ca agent principal al propriei dezvoltări. Educația timpurie contemporană pune accent pe implicarea directă a copilului în procesul învățării, oferindu-i oportunități de explorare, decizie și exprimare. Astfel se accentuează ideea potrivit căreia învățarea trebuie să fie auto-dirijată, independentă și voluntară.

Bibliografie:

- Constantin Cocos, Pedagogie, Editura Polirom, 2014.
- Proiectul "Start în educație", Ghidul părinților pentru educație timpurie a copiilor cu vârste între 3 și 6 ani, Ediția a 3 a , 2025.
- Scrisoarea metodică a educatoarelor. Anul școlar 2025-2026, MEC.

EDUCAȚIA INTERCULTURALĂ-EXIGENȚĂ A ȘCOLII CONTEMPORANE

Prof. ARGENTOIANU Mihaela-Alina

Școala Gimnazială „Elena Cuza”, Iași

Pentru a putea defini termenul de „intercultural” trebuie să ne raportăm mai întâi la cel de „cultură”.Există două tendințe de definire și utilizare a conceptului de cultură:

-o tendință restrictivă, etilistă, de a desemna prin cultură totalitatea bunurilor și valorilor absolute

și universale realizate de unele popoare și indivizi privilegiați, transmisă de la o generație la alta(„moștenire culturală”);

—o tendință extensivă, cultura fiind înțeleasă ca „totalitatea tehnicilor materiale, a atitudinilor

psihologice, a obiceiurilor și deprinderilor ce caracterizează viața popoarelor sau a unor grupuri sociale mai restrânse”(Antonesei, L.).

În definirea clasică a culturii, Hall specifică trei trăsături importante:prima

arată că aceasta nu este înnăscută ci dobândită, a doua că diversele aspecte ale culturii constituie un sistem și, în sfârșit, cultura este împărtășită (ceea ce îi dă o dimensiune colectivă și, prin aceasta, delimitează diferitele grupuri culturale).Cmilleri (1990), la rândul sau, ne determină „să considerăm cultura ca o formațiune care construiește, între altele, în funcție de provocările mediului, ca un ansamblu de dispoziții destinate a răspunde acestora”.

Astăzi, deși definițiile nu sunt totdeauna formulate în aceiași termeni, antropologii, psihologii și pedagogii cad de acord asupra faptului că termenul de cultură desemnează un ansamblu moștenit social și transmis de conduite și simboluri purtătoare de semnificații, un sistem de reprezentări și un sistem de limbaj care se exprimă sub forme simbolice, un mijloc prin care

oamenii comunică, își perpetuează și dezvoltă cunoștințele și atitudinile față de viață. Cultura nu mai este înțeleasă ca o sumă finită de trăsături particulare care perpetuează stereotipuri, iar abordarea interculturală devine astfel posibilă în măsura în care se admite că negocierile, care nasc legături între indivizi de culturi diferite, pot determina crearea (apariția) de noi practici culturale. În cazul în care cultura păstrează trăsăturile monolitice și stereotipe pe care le transmite deseori, perpetuarea interculturală este sortită eșecului.

G. Hofstede (1996, p. 21) utilizează expresia „cultură primară”, respectiv „cultură secundară”. În viziunea acestui autor, cultura reprezintă „toate acele tipuri de gândire, de simțire și acțiune pe care le poartă fiecare individ și în funcție de care decide și acționează. Cultura este „software-ul gândirii”, iar principalele sale elemente sunt simbolurile, eroii, ritualurile și valorile.

- Simbolurile sunt cuvinte, gesturi, obiecte care reprezintă un aspect particular ce sunt cunoscute
- numai de membrii unei culturi (de exemplu cuvintele unei limbi, vestimentația, emblemele, însemnele).
- Eroii sunt persoane reale sau imaginare care posedă caracteristici valorizate pozitiv într-o cultură dată și servesc ca modele de comportament.
- Ritualurile sunt activități colective ce au doar un scop în sine, considerate totuși esențiale pentru respectiva cultură (cum ar fi modalitățile de salut, ceremoniile religioase și sociale). Simbolurile eroii și ritualurile sunt vizibile pentru un observator din afară, fără însă a-și dezvălui semnificația culturală.
- Valorile constituie nucleul culturii, aspectul implicit ce poate fi dedus din manifestările explicite-produsele activității umane, comportamentele-în care își găsesc expresia.

Fiecare individ aparține simultan mai multor grupuri sau categorii sociale, prin urmare el este purtătorul unor elemente culturale caracteristice diferitelor niveluri culturale: nivelul național corespunzător țării de origine, nivelul regional, etnic sau religios, nivelul de gen, nivelul de generație, nivelul de clasă socială etc..

C. Camilleri identifică influențe culturale la nivelul proceselor psihice, cognitive și afective, la nivelul comportamentelor, obiceiurilor, la nivelul instituțiilor și a modurilor de organizare socială.

Acest fapt ne obligă ca, înainte de a valoriza conduitele unor indivizi, să le raportăm la contextul cultural în care apar, la fondul de credințe și expectanțe presupuse de mediul cultural de bază - principiul relativismului cultural.

Atunci când trebuie să înțelegem o altă cultură pornind de la cea proprie, utilizată ca model de referință universal, atitudinea comandată de principiul relativismului cultural se opune comportamentelor comune și presupune renunțarea la egocentrism, interogarea propriilor repere culturale, acceptarea faptului că fiecare posedă propriile valori: „a te întreba asupra locului culturii tale în multitudinea culturilor lumii, a renunța la impunerea acesteia și a nu o mai considera ca singura demnă a fi împărtășită”.

În ciuda criticilor pe care și le-a atras, teoria relativismului cultural are meritul de a fi introdus ideea echivalenței culturilor, combătând astfel tendința de ierarhizare a culturilor în funcție de cea dominantă. Nu putem admite existența unor culturi superioare și a unora inferioare. Se pun astfel noi baze toleranței.

Cultura nu este innăscută, ci ea este dobândită, învățată. Transmiterea culturală se realizează în special prin procesele de socializare și enculturație. Socializarea corespunde tuturor eforturilor voluntare și conștiente de influențare a unui individ pentru a se conforma normelor sociale, în timp ce enculturația include și procesele inconștiente de inculcare a elementelor valorice specifice, în vederea integrării în viața comunitară. Inserția unei persoane în cultura proprie se realizează în mare parte în mod inconștient. Cineva care ar trăi într-o societate fără a veni vreodată în contact cu exteriorul nu ar conștientiza faptul că acele comportamente pe care le vede și le imită nu sunt singurele posibile (Dasen, P.), „Cei ce nu cunosc o altă cultură nu o pot cunoaște nici pe cea proprie”(Linton, R.).

Așadar, procesul de enculturație are, pe de o parte, valoare adaptativă permițând integrarea armonioasă a individului în grupul de apartenență, pe de altă parte, este sursa etnocentrismului care ne caracterizează pe toți. În același timp cunoașterea propriei culturi nu se poate realiza decât printr-un efort de „decentrare”, deoarece omul accede la conștiința de sine numai prin alții, prin reflecție, luând distanță de sine însuși. Alteritatea culturală devine un factor important în conturarea propriei identități.

Egocentrismul înseamnă tendința de a judeca toate celelalte culturi în funcție de normele și standardele propriei culturi, considerându-se propriile tradiții și valori culturale mai bune decât altele, demne de urmat și respectat.

Multiculturalul (sau pluriculturalul) este un termen ce descrie statistic o situație-societățile noastre sunt multiculturale deoarece reunesc indivizi proveniți din culturi diferite. Multiculturalul reprezintă mai mult o dimensiune pasivă, descriptivă: co-existența a diferite grupuri culturale într-un spațiu fizic comun, fără ca acestea să-și propună în mod explicit să comunice, să coopereze, să stabilească relații strânse de schimb și cunoaștere reciprocă. Într-o abordare multiculturală, interacțiunile nu sunt excluse, dar nici nu sunt puse în evidență, nu sunt considerate ca implicite acestui concept.

Interculturalul, dimpotrivă, subliniază dinamismul relaționării diferitelor culturi. Termenul este preferat pentru bogăția sensurilor sale: pornind de la prefixul „inter“ înțelegem interacțiune, schimb, reciprocitate, interdependență, solidaritate, în timp ce sensul antropologic al cuvântului „cultură” trimite la recunoașterea valorilor, a modurilor de viață, a reprezentărilor simbolice la care se raportează oamenii în relațiile dintre ei.

În acest sens, *educația interculturală* este definită ca o „abordare sau perspectivă care recunoaște interdependențele și interacțiunile sociale, culturale și economice ale grupurilor etnoculturale dintr-o țară” (Cucoș, C.). Educația interculturală urmărește familiarizarea individului cu propria cultură și cu ideea interdependenței culturilor, acceptarea și respectarea diferențelor existente între oameni datorită culturii, religiei, fondului etnic, naționalității, statutului social, abilităților sau incapacităților. Oamenii ajung astfel să aprecieze propria cultură integrată unui ansamblu mai vast-cultura umanității - să înțeleagă, să valorizeze și să respecte pe cei care sunt diferiți.

Ideea interculturalității a apărut inițial în legătură cu fenomenul migraționist și cu educația copiilor de emigranți în Europa occidentală. Noțiunea de abordare interculturală în școală a apărut aproape în momentul în care discursul sociologic asupra reproducerii și inegalității școlare, de care sunt afectate casele socioeconomice defavorizate, se estompa fără a se fi găsit remedii performante. Astăzi ea se adresează tuturor elevilor, autohtoni sau emigranți, și caută să-i sensibilizeze la respectarea diversității, toleranță, solidaritate. Educația interculturală corespunde unei opțiuni ideologice și politice care pregătește viitorii cetățeni pentru o viață armonioasă în societățile multiculturale. Nu trebuie înțeles de aici că educația interculturală este o educație în completare pentru străini, care ar duce la aplanarea dificultăților de adaptare ale copiilor de emigranți. În viziune interculturală problemele de adaptare la diversitate culturală sunt ale instituțiilor școlare și nicidecum ale elevilor emigranți, așa cum s-ar crede inițial. În aceste condiții, școala trebuie să ajute imediat acești elevi să-și însușească limba țării-gazdă și să se conformeze normelor școlare locale, pentru a le oferi o anumită șansă de reușită școlară și profesională.

Educația interculturală nu este o nouă disciplină școlară, o extensie a programei pentru „predarea culturilor” și nici o folclorizare (Dasen, P.). Educatorul care practică o pedagogie interculturală va profita efectiv de prezența elevilor de origini diferite pentru a (re)valoriza cultura lor de origine și a-i sensibiliza, în același timp, pe ceilalți la diversitatea culturală, dar va evita să impună o oarecare identificare, va evita stereotipurile, prezentarea culturilor în mod static și supraevaluarea culturii naționale. Ceea ce contează înainte de toate este atitudinea educatorului, transmisă prin ansamblul comportamentului său. Educația interculturală se apropie astfel de pedagogia diferențiată, care ține seama de cunoștințele însușite anterior și de particularitățile fiecărui elev. Nu este vorba de asimilarea acestor elevi, ci mai degrabă de integrarea lor. Cu toate acestea, astăzi, eșecul școlar privește mai ales copiii imigranți și explicația acestuia se articulează deseori în jurul celor doi poli- social și cultural-între care se poate vorbi de diferențe lingvistice.

De asemenea, educația interculturală nu trebuie confundată cu lecțiile de limba și cultura de origine pentru elevii imigranți. Problema acestor cursuri este aceea că ele sunt adesea devalorizate în sistemul școlar, desfășurându-se de multe ori în spații necorespunzătoare, în afara orarelor normale și cu profesori care nu au cea mai bună pregătire. Cursurile de acest tip ar putea să facă parte dintr-o educație interculturală, dacă ar fi oferite tuturor elevilor, încă din școala primară.

Educația interculturală ar trebui gândită în termeni de strategie:

- pentru depășirea atitudinilor etnocentrice, a stereotipurilor și prejudecăților;
- pentru asigurarea de șanse egale tuturor celor ce sunt dezavantajați;
- pentru recunoașterea relațiilor existente între culturi, clase sociale, instituții, între ființele umane indiferent de vârstă, limbă, etnie sau religie;
- pentru a dezvolta negocierea și comunicarea între indivizi, grupuri și comunități;
- pentru a responsabiliza indivizii față de comunitățile locale și naționale, cât și față de comunitatea internațională (Rey, M.,)

Educația interculturală este un proiect didactic complex care presupune dezvoltarea unei capacități echilibrate pentru interculturalitate, demers ce nu trebuie compromis din neștiință, comoditate sau etnocentrism exagerat.

Valori: educația interculturală promovează ideea că orice cultură este valoroasă, că nu există ierarhizare culturală, că individul cu cât ia contact cu referințe culturale cât mai diverse, reușește să se înțeleagă mai bine și să se îmbogățească pe sine, să-și clarifice propria identitate. Pornind de la aceste valori se pot desprinde următoarele **forme** ale educației interculturale:

- Educația interculturală ca o educație a emoțiilor.
- Educația interculturală o educație pentru toleranță, înțelegere, ascultare și dialog.
- Educația interculturală ca o educație pentru democrație, pluralism și respectarea drepturilor omului.
- Educația interculturală ca o educație pentru legalitate, echitate și respectul limitelor.
- Educația interculturală ca o educație pentru pace și pentru rezolvarea conflictelor.

Scopuri: atenuarea conflictelor și stoparea diferențelor în școală prin formarea unor comportamente precum:

- aptitudinea de a comunica (a asculta și a vorbi);
- cooperarea și instaurarea încrederii în sânul unui grup:
- grup de muncă
- grup de joacă
- grup de interese
- respectul față de sine și al altora;
- toleranța față de opinii diferite;
- luarea de decizii în chip democratic;
- acceptarea responsabilității altora și a propriei persoane;
- soluționarea problemelor interpersonale;
- aptitudinea de a evita altercații fizice.

Educația interculturală își propune să pregătească indivizii și societățile să fie mai atente la dimensiunea culturală a existenței lor. În condițiile sporirii contactelor, a interacțiunilor posibile, se pot decela, după H. Hannoun(1997,apaud. Cucoș C., 200,p. 177), două mari seturi de obiective ale școlii interculturale:

- *Păstrarea și apărarea diversității culturale a populației școlare.* Școala, ca instituție de educare și transmitere a valorilor, trebuie să se axeze pe pluritatea culturilor pe care mediul multicultural o presupune, Nu trebuie să se insiste pe ideea că o cultură are prioritate în fața alteia. Acest obiectiv presupune două aspecte: în primul rând adaptarea celui educat la

mediul propriu, al regiunii, localității, culturii sale particulare, cu toate trăsăturile ce le implică acest lucru; în al doilea rând, o astfel de școală își propune să asigure adaptarea educatului la mediu în calitate de coexistență a mai multor grupuri culturale (culturi familiale, înconjurătoare, ambientale).

- *Prezervarea unității școlare.* Specific școlii interculturale, în ceea ce privește atitudinile asimilaționiste sau multiculturaliste, este faptul că ea refuză de a se lăsa închisă în false alternative, promulgând varianta culturii conjugate, a interacțiunii culturale. Acest tip de școală are drept scop privilegierea tuturor culturilor ambientale, evidențierea tuturor diferențelor specifice, cu bogățiile indispensabile.

O ȘCOALĂ, UN NUME, O POVESTE-ESEU

Prof.înv.primar Coman Ileana Mariana,

Școala Gimnazială George Coșbuc, Sighetu Marmăției

Există locuri care ne marchează existența prin simpla lor prezență. Pentru mine, acel loc a fost, este și va rămâne mereu școala. Ea mi-a fost cămin în copilărie, sprijin în tinerețe și sens în viața de adult. Între zidurile ei am crescut, am visat și am învățat să cred în oameni.

Privind în urmă îmi dau seama că întreaga mea viață s-a desfășurat sub același acoperiș spiritual:școala. De la primele litere tremurate scrise pe caietul cu linii, până la momentele de astăzi, când eu însămi scriu pe tablă pentru elevii mei, fiecare etapă a fost o parte dintr-o poveste care continuă să se scrie în fiecare zi. Școala nu a fost niciodată doar un loc de învățare pentru mine, ci a fost un spațiu care m-a crescut, m-a format și, într-un fel, m-a ales să-i rămân aproape pentru totdeauna.

Îmi amintesc bine prima mea școală, cea din satul copilăriei mele. O clădire modestă, dar primitoare, cu pereți gălbui și o curte mare cu spațiu verde și copaci bătrâni. În fiecare dimineață, soarele se strecura printre frunzele lor și lumina ferestrelor clasei în care îmi petreceam cele mai frumoase ore ale zilei. Acolo am învățat literele, tabla înmulțirii, tabla împărțirii și primele lecții de viață. Acolo am descoperit bucuria de a învăța, dar și emoția de a fi parte dintr-un colectiv. Învățătoarea mea era o femeie blândă, avea o voce caldă, dar totodată, și fermă, care știa să transforme fiecare lecție într-o poveste. Nu știam atunci, dar chipul ei avea să-mi rămână pentru totdeauna în suflet și să devină modelul meu demn de urmat.

Pe măsură ce am crescut, am început să-mi dau seama că ceea ce mă fascina cel mai mult, nu era doar învățătura mea, ci actul de a dăruii cunoaștere. Îmi plăcea mereu să îi ajut pe colegii mei să înțeleagă temele, să le explic mereu ce mie îmi devenea clar. Poate că acolo, în acei ani de școală primară, s-a născut dorința mea de a deveni cadru didactic, învățătoare. Mai târziu, la îndemnul mamei mele, am ajuns la liceul pedagogic din Sighetu Marmației-locul care mi-a schimbat cu adevărat destinul.

Liceul pedagogic a fost o lume nouă, plină de emoții, provocări și descoperiri. Acolo am învățat că a fi profesor nu înseamnă doar să predai lecții, ci să modelezi caractere, să înțelegi suflete și să răspunzi nevoilor fiecărui copil. Profesorii de acolo ne-au învățat nu doar metodică și psihopedagogie, ci și răbdare, empatie, respect și dragoste față de oameni. Practica pedagogică a fost momentul în care am simțit pentru prima dată ce înseamnă să te afli în fața unei clase. Privirile curioase ale copiilor, zâmbetele lor sincere și energia din jurul catedrei mi-au confirmat că acolo îmi este locul.

După ani de studiu, emoții și examene, am ajuns acolo unde visam mereu, în propria mea sală de clasă. Astăzi sunt cadru didactic și îmi încep fiecare zi cu același sentiment pe care îl aveam când eram copil: bucuria de a merge la școală. Poate că zidurile s-au schimbat, poate că manualele sunt altele, dar spiritul școlii a rămas același. Îi privesc pe elevii mei și mă regăsesc în fiecare dintre ei-în emoțiile lor, în întrebările lor, în zâmbetele timide. De multe ori, când intru în sala de clasă, simt că timpul se întoarce și că sunt din nou copilul care a pășit prima dată într-o lume a cunoașterii.

Școala în care predau acum este mai mult decât un loc de muncă. Este locul unde trăiesc cele mai autentice emoții, unde râd, învăț, greșesc, cresc împreună cu elevii mei și îmi aduc cu drag în fiecare copiii proprii. Fiecare zi este o lecție-uneori predată de mine, alteori primită chiar de la elevi. Când clopoțelul sună și copiii aleargă spre mine, simt că toată munca mea are un rost. Pentru mine, a fi profesor nu este o meserie, ci o misiune. Este o chemare, o legătură sufletească între trecutul meu de elevă și prezentul meu de dascăl.

Privind înapoi, realizez că întreaga mea viață s-a desfășurat în același univers: cel al școlii. Am fost elevă, apoi studentă, iar acum sunt învățătoare. Am crescut printre cărți, bănci, emoții și clopoțele. Fiecare etapă m-a învățat ceva despre mine și despre lumea din jur. Poate că am avut multe locuri de care m-am simțit legată, dar unul singur a rămas constant-școala.

Parcursul acestei călătorii mi-a demonstrat că școala nu este doar locul unde lucrez, ci casa mea principală. Aici îmi petrec zilele, aici îmi las o parte din suflet, aici mă regăsesc și mă reinventez în fiecare zi. Școala este spațiul în care viața mea s-a împletit cu viața altora, unde am

crescut și continui să cresc. Este locul în care povestea mea s-a născut și în care va continua, atâta timp cât vor exista copii dornici să învețe și un dascăl gata să le deschidă calea.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Editura Polirom, Iași;
2. Goleman, D. (2008). *Inteligența emoțională*. Editura Curtea Veche, București;
3. Văideanu, G. (1988). *Educația la frontierele dintre milenii*. Editura Politică, București;
4. UNESCO (2021). *Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education*. Paris: UNESCO Publishing;
5. Ministerul Educației (2023). *Strategia Națională pentru Educație 2030*. București.

NECESITATEA DEZVOLTĂRII COMPETENTELOR SOCIO-EMOȚIONALE DE LA VÂRSTA PREȘCOLARĂ

Prof. ed. timpurie: Glavan Tatiana,

Șc. Gim. "Ion Creangă" – G.P.N. Nr.23, Iași

"Ce factori sunt în joc atunci când o persoană cu un IQ mare se zbate din greu, în vreme ce o alta, cu un IQ modest, se descurcă surprinzător de bine? Aș susține că diferența constă cel mai adesea în capacitatea numită aici *inteligență emoțională*, care include autocontrolul, zelul, perseverența, și capacitatea de automotivare. Toate aceste aptitudini, le pot fi insufflate copiilor, fapt care le va acorda o șansă mai mare, independent de potențialul intelectual primit pe linie genetică." Citind cele scrise de Goleman D., identificăm necesitatea de a instrui și de a forma copii din cât mai multe perspective pentru a-i ajuta să le fie mai bine și mai ușor în viață. Competențele pe care le formăm și valorile pe care le transmitem încă de la vârsta preșcolară trebuie să cuprindă un spectru cât mai vast. Volumul mare de informații care vin spre copii și viteza cu care progresează omenirea implică o abordare holistică a subiecților educației.

Studii efectuate în ultima perioadă demonstrează cât de importante sunt abilitățile emoționale dobândite încă din copilărie, pe baza modelelor comportamentale observate la cei apropiați. Copiii mici imită, fără intenție clară, interiorizează, modul cum se comportă adulții din jurul lor în situații de supărare, frustrare, stres. Dacă persoanele care îi îngrijesc nu dispun de cele mai bune tehnici de autoreglare, micuților le va fi foarte greu ulterior să manifeste autocontrol,

pentru simplul fapt că nu vor ști cum altfel pot proceda. Mai mult de atât, deprinderile dobândite în copilărie sunt incluse în rețelele neurale care se formează și sunt mai greu de modificat în viața de adult. Modul în care un adult intervine și îl ajută pe copil să se liniștească atunci când este furios, îi va arăta copilului cum ar putea încerca să învețe să se liniștească singur în viitor. Astfel, consider că este extrem de important să fim foarte atenți la componenta competențelor emoționale pe care le transmitem și le formăm la preșcolari.

Mult timp subiectul inteligenței emoționale a fost neglijat în domeniul educației, dar odată cu dezvoltarea studiilor în acest domeniu, a devenit mai clară necesitatea includerii acesteia pentru o formare și dezvoltare integrală a personalității. Cu toate că ”zonele din creier, care sunt responsabile cu viața emoțională, se dezvoltă cel mai greu și ating maturitatea spre 16-18 ani, bazele dezvoltării emoționale, obiceiurile de stăpânire a emoțiilor, se formează în mare parte în copilărie”.(Goleman D.)

Profesorul care vine în fața copilului devine un model de urmat prin tot ceea ce transmite verbal și nonverbal, și în special prin atitudine și comportament. Modul în care profesorul relaționează cu copiii, reacționează în situații diferite este interiorizat și de către discipolii săi.

Conform celui mai lung studiu despre fericire, realizat de cercetătorii de la Universitatea Harvard, ”fericirea, ca și longevitatea, ține de sănătatea relațiilor pe care le avem cu ceilalți – membrii familiei, prietenii, colegii, oamenii din jurul nostru. Oamenii conectați din punct de vedere social cu familia, prietenii, comunitatea sunt mai fericiți, mai sănătoși și trăiesc mai mult..” Comunicarea eficientă, conexiunile pe care le construiești cu membrii familiei, prietenii, colegii de echipă și cei din comunitatea ta sunt esențiale pentru sănătatea ta generală și pentru capacitatea ta de a performa (și de a fi) cel mai bun. Prin urmare se impune dezvoltarea abilităților emoționale și sociale de la vârste fragede, pentru a obține ulterior împlinire și fericire în viața relațională, noi oamenii fiind ființe sociale și având mare nevoie de apropiere emoțională.

Abilitățile sociale intrapersonale sunt în strânsă legătură cu competențele emoționale. Dobândirea strategiilor de reglare emoțională favorizează capacitatea de exercitare a controlului asupra propriului comportament. Abilitățile de a înțelege emoțiile proprii și ale celorlalți și de a le exprima sunt esențiale în stabilirea și menținerea relațiilor cu ceilalți. Cred cu tărie că, pe lângă volumul mare de informații pe care instituțiile școlare reușesc să-l transmită copiilor, mult mai importantă este transmiterea valorilor de omenie: respectul, empatia, onestitatea, acceptarea, prietenia, integritatea. Desigur acestea pot fi formate lucrând pe aceeași direcție împreună cu familia.

Pentru a încuraja dezvoltarea competențelor socio-emoționale la grădiniță desfășurăm multiple activități care urmăresc familiarizarea copiilor cu spectrul emoțiilor, gestionarea lor, comunicarea eficientă și construirea relațiilor pozitive. Acestea se realizează prin activități precum: lecturi de povești despre emoții și comportamente potrivite/nepotrivite, convorbiri pe bază de imagini despre emoții și sentimente, jocuri de rol, învățăm poezii scurte și jocuri de mișcare ce mimează stări/emoții, învățăm să recunoaștem și să numim emoțiile, exersăm tehnici de respirație și de liniștire: Tehnica balonului, Îmbrățișarea fluturașului, Respirația în 4 timpi, Sticluta cu sclipici, exerciții euritmice precum Floarea, Copacul, Grădinarul, pictăm folosind diverse culori și instrumente de lucru pentru a ne exprima emoțiile într-un spațiu plastic, folosim materiale din natură pentru a decora chipuri cu emoții realizând creații tranziente, și desigur discutăm ori de câte ori este cazul despre modul corect și prietenos de comportare pentru a cultiva empatia și respectul față de colegi. Asemenea activități ajută la formarea unor personalități valoroase, fericite și capabile să se adapteze social.

”Învățarea socială și emoțională (SEL) este cheia pentru transformarea educației tradiționale în vederea promovării păcii, justiției, incluziunii, egalității și sustenabilității.” (Unesco) În ziua de astăzi societatea se confruntă cu tot mai multe conflicte, acte de violență, care impun o îmbunătățire a valorilor transmise prin actul educațional, a competențelor educaționale oferite în special a competențelor socio-emoționale. Importanța lor a crescut mult, odată cu dezvoltarea rapidă a omenirii, deoarece ele pot favoriza o mai bună relaționare a indivizilor, gestionarea emoțiilor, asumarea responsabilității pentru deciziile luate, adaptarea eficientă la provocările lumii contemporane.

Bibliografie:

1. GOLEMAN, Daniel, *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2018
2. GOLEMAN, Daniel, *Inteligența socială: noua știință a relațiilor umane*, Editura Curtea Veche, București, 2018
3. UNESCO, *Mainstreaming social and emotional learning in education system, Policy guide*, Publicat de UNESCO, Paris, Franța, 2024
4. <https://news.harvard.edu/gazette/story/2017/04/over-nearly-80-years-harvard-study-has-been-showing-how-to-live-a-healthy-and-happy-life/>

O LECȚIE DE VIAȚĂ PRIN ȘTIINȚĂ, LIMBĂ, ARTĂ ȘI TEHNOLOGIE

Prof. Carmen–Lidia Nistor,

Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, Brăila

Pe 4 iunie 2025, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” din Brăila a găzduit prima ediție a concursului interdisciplinar „World Environment Day”, un eveniment care a arătat cum tradiția educațională se poate împleti armonios cu tehnologia, pentru a crea experiențe de învățare captivante și relevante.

Concursul a fost conceput ca o punte între științe, limbile străine, artă și instrumente digitale, oferind elevilor posibilitatea de a explora teme de actualitate într-un cadru interactiv și colaborativ. Sălile de clasă au prins viață prin postere colorate, colaje, mesaje în limba engleză și prezentări digitale, iar quiz-urile interactive pe platforme precum **Kahoot!** au adus o doză suplimentară de emoție și competiție prietenoasă.

Obiectivul principal al concursului a fost să dezvolte inteligența emoțională, simțul civic și competențele digitale ale elevilor. Fiecare activitate a încurajat creativitatea, gândirea critică și implicarea activă, demonstrând că educația pentru mediu nu se limitează la lecții teoretice, ci devine o experiență de viață.

Evenimentul a reunit patru dimensiuni educaționale complementare:

- **Științele**, care au stimulat curiozitatea și capacitatea de analiză;
- **Educația civică**, care a pus accent pe responsabilitatea socială;
- **Limba engleză**, care a oferit un cadru real de exersare a competențelor lingvistice;
- **Arta și tehnologia**, care au adus expresivitate și interactivitate, prin colaje digitale, postere și prezentări multimedia.

Concursul a fost structurat pe două secțiuni: pentru ciclul primar și elevii cu CES – realizarea de desene, colaje și mesaje în limba engleză; pentru gimnaziu – prezentări, proiecte creative și quiz-uri interactive, la care au participat 55 de elevi din clasele V–VIII.

Evenimentul a depășit granițele școlii organizatoare, implicând elevi și cadre didactice din licee și școli gimnaziale din municipiu și mediul rural, iar promovarea online a proiectelor a extins impactul concursului la nivel local și național.

Entuziasmul și implicarea elevilor, părinților și comunității locale au fost vizibile în fiecare poster, colaj sau prezentare digitală, toate transmițând un mesaj clar: grija pentru mediu este o responsabilitate comună, iar educația tradițională și tehnologia pot lucra împreună pentru a forma generații conștiente și implicate.

Prof. Lidia Nistor, organizatorul evenimentului, a declarat că succesul acestei prime ediții deschide drumul extinderii concursului la nivel județean, cu noi secțiuni care să includă proiecte științifice digitale, campanii de reciclare online și dezbateri interactive.

„World Environment Day” a demonstrat că viitorul educației stă în echilibrul dintre tradiție și inovație. Îmbinând știința, arta și limbile străine cu instrumente digitale, procesul de învățare devine nu doar captivant, ci și formator de caractere – pregătind elevii pentru provocările unei lumi în continuă schimbare.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. pentru educație timpurie: Sav Gabriela Oana

Prof. pentru educație timpurie: Gherheș Ioana- Mariana

Colegiul de Arte Baia Mare, Structura Grădinița cu Program Prolungit Nr.8 Baia Mare

Peter Brougham spunea: „Educația îi face pe oameni ușor de îndrumat, dar greu de condus. Ușor de guvernat, dar imposibil de supus.”. Iată de ce dreptul la educație constituie unul dintre Drepturile fundamentale ale Convenției Internaționale pentru Drepturile Copilului, semnată și ratificată de România în 1990, asumată prin urmare la modul imperativ de către statul român, și devenită normă de drept intern.

Indiferent de nivelul veniturilor, de tipul și situația familiei, de gradul de autonomie sau dizabilitate al copilului de vârstă școlară, de locul de viață al familiei (urban/rural), de situația legală a copilului (fără acte de identitate, copilul unor imigranți ilegali, copilul străzii, copilul instituționalizat, copilul lăsat singur acasă) sau de orice alte considerente, dreptul la educație al copilului trebuie să se bucure de respectiv.

Accesul și dreptul la educație nu a fost mereu facil sau reglementat de legi protectoare. Acest drept a fost cerut pentru prima oară, în sensul modern pe care îl cunoaștem azi, acela de învățământ organizat de stat, în Proiectul de constituție al revoluției valahe(Bases de la nouvelle constitution en Walachie), unde la art.16 era stipulat ca „instrucția să fie egală și întreagă

pentru tot românul de toate sexele”. Aceasta a fost situația la 1848 și respectivul articol a rămas un deziderat până în vremea lui Cuza.

Dar înainte de legiferarea învățământului de către Cuza în 1864 au fost făcute numeroase observații despre învățământul în cele trei regiuni. Până la 1864, în aceeași școală unde învățau copiii de mazili, neguțatori și boieri, alături de copiii prostimii, existau multe bariere. Una dintre ele era foarte prezentă în organizarea încă „aristocratică” a internatului. Astfel, „fiii de boier, numiți alumnii, locuiau în catul de sus al internatului, fiii claselor de jos, numiți stipendiști, locuiau catul de jos. Mâncau la două mese deosebite: alumnii în tacâmuri aduse de acasă de la ei, «în blide de faianț sau cositor, cu față de masă așternută înaintea lor, cu șervete, gărafi de apă și pahare de băut». Stipendiștii mâncau pe scândura goală «în strachini de lut și cu linguri de lemn, iar apa lor sta în putina din care își luau de băut cu o ulcică». În casă apoi, alumnii ocupau băncile dintâi, iar stipendiștii erau relegați în cele de la fund”. (*Nicoale Conț, «Școala și mișcarea pedagogică în vechiul regat», în Probleme ale învățământului românesc, buletinul no. 4 și Programul de Activitate pe 1928-1929 al Seminarului de Pedagogie Teoretică condus de G.G. Antonescu și Buletinul Bibliotecii Pedagogice a Casei Școalelor, Editura Casei Școalelor, București, 1928, pp. 168-169 și p. 185*) Aceasta era o reglementare hotărâtă prin Regulamentul Organic din 1831-1832.

Între 1850 și 1864, Barbu Știrbey în Muntenia și Grigore Ghica în Moldova aduc îmbunătățiri sistemului școlar și educației în general, învățământul fiind împărțit în școli primare, apoi colegii sau gimnazii. Școlile primare erau de patru ani, iar colegiile sau gimnaziile aveau șase ani. Urmau apoi facultățile.

În Moldova aceleiași perioade, Regulamentul Școlar din 1850 prevedea o grilă educațională puțin diferită de aceea a Munteniei. Urmau astfel să fie în lumea rurală școli elementare de trei ani. Astfel de școli s-au înființat pe moșiile mănăstirești, dar și pe moșiile boierești, „cărora nu li se mai dau hrisoave de târguri sau iarmaroace decât după ce proprietarul moșiei va fi înființat școală elementară”. Pentru lumea orașului, școlile elementare erau de patru ani, „mai complectă, mai teoretică”. Venea apoi treapta învățaturii secundare, bifurcată în școli reale pe 5 ani, pentru „tinerii plecați către cunoștinți practice”, și apoi școli gimnaziale, cunoscutul liceu teoretic, de șapte ani. Învățăturile „înalte” erau predate în cadrul a patru facultăți: filosofică, juridică, teologică și medicală. (*Nicoale Conț, «Școala și mișcarea pedagogică în vechiul regat», în Probleme ale învățământului românesc, buletinul no. 4 și Programul de Activitate pe 1928-1929 al Seminarului de Pedagogie Teoretică condus de G.G. Antonescu și Buletinul Bibliotecii Pedagogice a Casei Școalelor, Editura Casei Școalelor, București, 1928, pp.232-242*)

Profesorul Gheorghe Costa-Foru a publicat în 1857 un raport asupra organizării și legiurii școlare din țările apusene pe care le-a vizitat în acest scop între 1857 și 1858. Materialul rezultat a servit la întocmirea legii din 1864, promulgată la 25 noiembrie 1864, de ministrul instrucțiunii de atunci, doctorul Nicolae Crețulescu.

Gheorghe Costa-Foru a introdus trei elemente fundamentale, cu ancorare în social și în planul educațional imediat, care ar fi fost de mare necesitate în Țările Române. Cele trei principii stabilite la 1860 de Gheorghe Costa-Foru erau:

1. Dreptul copilului la învățământ, „fără altă restricțiune decât aceea a fireștilor limite ale aptitudinilor individuale”
2. Pentru că „între femeie și copil este o strânsă legătură” se cerea imperios „eliminarea tiraniei bărbatului” căci „femeia singură știe a ceti în ochii copilului și a transforma lectura cărților în lecțiuni vii, plăcute și simpatice. Să lăsăm dar femeii rolul său de educatoare. Pentru aceasta trebuia ca și ea să fie cultivată în școli speciale de toate gradele”
3. Instrucția predată în familie trebuia completată cu instrucția școlară (*George Costa-Foru, «Studii asupra instrucțiunii publice», București, 1860, în ibidem, pp. 252-253*)

Legea învățământului de la 1864 a adus sistemului școlar românesc nu numai un caracter unitar, alături de obligativitate și gratuitate pentru primii patru ani de școală, ci a reglementat măsurile prin care urma să se realizeze unitatea școlii elementare de la sat și oraș, deși au continuat să existe discuții cu privire la acest aspect și la începuturile secolului XX. Prin această lege „pentru prima oară în legislația noastră se făcea loc unei depline egalități la învățatură a fetelor în raport cu băieții”.

Primul act constituțional care a impus acest drept la scara întregului spațiu locuit de români a fost acela din 1923. La art. 24 din titlul II, „Despre drepturile românilor”, aflăm că „învățământul este liber în condițiunile stabilite prin legile speciale și întrucât nu va fi contrar bunelor moravuri și ordinii publice. Învățământul primar este obligator. În școlile Statului acest învățământ se va da gratuit. Statul, județele și comunele vor da ajutoare și înlesniri elevilor lipsiți de mijloace, în toate gradele învățământului, în măsura și modalitățile prevăzute de lege”. (*Constituția Nouă votată de Adunarea Națională Constituantă în ședințele de la 26 și 27 martie anul 1923, Editura Scrisul Românesc, Craiova, f.a., p. 9*)

Au trecut în jur de 200 de ani de când școala a fost astfel ilustrată, dar acum putem spune că s-a format o cultură școlară favorabilă inovației. Statul român garantează accesul obligatoriu și gratuit la educație pentru toți copiii, fără discriminare. Părinții au obligația de a înscrie

copiii la școala și de a se asigura ca aceștia nu lipsesc de la cursuri. Datorită faptului că educația este astăzi un drept universal, nu doar elevii iau faptul că primesc o educație ca ceva de la sine înțeles, dar și profesorii care au ocazia să îi educe. Mulți dintre noi nici nu realizăm luptele care au fost și încă sunt duse pentru acest drept nu doar în România, dar și în întreaga lume. Chiar și în mileniul nostru, în multe țări fetele încă se luptă pentru dreptul lor la educație, după cum arată și povestea câștigătoarei premiului Nobel din 2014, Malala Yousafzai. Aceasta și-a pus viața în pericol pentru a susține dreptul fetelor din Pakistan la 12 ani de educație, deoarece doar prin educație obții libertatea adevărată.

Pașii făcuți de România în învățământ sunt totuși încă mărunți dacă ne raportăm la situația internațională. Un obstacol major în calea declanșării, dezvoltării inovației îl constituie regimul politic totalitar, care controla inclusiv sistemul de învățământ. În acea perioadă, sistemele de învățământ din Occident căutau răspunsuri, descopereau soluții la problemele existente, aplicau inovațiile apărute. (descentralizarea, parteneriatele cu diferite instituții, dezvoltarea învățământului privat, etc).

Sistemul de învățământ românesc a fost mult timp controlat politic, lipsit de resurse financiare, cadrele didactice comunicau cu greutate, familia sau instituțiile (biserica de exemplu) erau excluse din procesul de învățământ , nu putem spune că mediul educațional era favorabil inovației și reformei. Obiectivele de atunci ale învățământului promovau egalitarismul și omogenizarea culturală și intelectuală. Toate acestea răspundeau obiectivelor unei economii centralizate.

Toate acestea sunt modificate începând cu anii 90 , când sistemul de învățământ devine unul dintre sistemele în care s-au operat cele mai multe modificări, la nivelul tuturor componentelor. Atunci a început reforma. Cei care au operat schimbări au avut ca scop găsirea de soluții, strategii, prin care se poate atinge idealul educațional.

Această reformă vizează asigurarea unui tratament egal în fața educației, indiferent de particularitățile fizice sau psihice, intelectuale, economice, socio-familiale, etnice, religioase, etc. Totuși tratarea egală a copiilor poate da naștere unor inegalități în fața educației. De exemplu cei care aparțin unor minorități naționale pot înțelege cu greutate conținutul manualelor, cei care au diferite deficiențe au nevoie de suport tehnic sau intelectual, alții care au abandonat sistemul vor să se reîntoarcă pentru a-și continua școlarizarea, etc. Inovația poate găsi soluții pentru aceste probleme. Acestea pot fi la nivel de conținut, organizare, finanțare, etc.

La o privire mai atentă s-a observat diferența dintre reformă și inovație. Reforma este impusă de la nivel central, de sus în jos și are un grad mare de generalitate, iar inovarea poate pleca

de la nivelul grupei, clasei, de la nivelul unui colectiv didactic, de jos în sus. După ce își demonstrează eficiența este preluată la un nivel mai înalt. Dacă luăm în considerare faptul că educatoarele, învățătoarele și profesorii sunt într-un proces constant de învățare, de acumulare de noi cunoștințe, de noi moduri de a lucra, de descoperire a noi modalități de a colabora cu copiii, cu părinții acestora și cu alte autorități atunci putem spune că inovația a început.

Se poate observa o descentralizare a sistemului românesc, cadrele didactice învață să coopereze, între ele, cu autoritățile locale, cu familia, în scopul îmbunătățirii performanțelor copiilor. Tot în întâmpinarea copiilor/ studenților au apărut și modificări esențiale: profiluri și specializări noi, specifice economiei de piață, (educație antreprenorială, management) învățământ în limbile minorităților naționale, învățământ privat, curriculum adaptat pentru copii cu CES, activități opționale interesante , etc. Legislația a fost adaptată, modificată și completată în acord cu transformările apărute în timp.

Învățământul românesc nu și-a atins încă apogeul, deși foarte mulți elevi ne reprezintă cu succes în cadrul competițiilor internaționale de exemplu, mai sunt multe lucruri de îmbunătățit, e nevoie de o adaptare continuă la nevoile în continuă schimbare ale copiilor, ale profesorilor și ale managerilor de instituții. Se simte nevoia unei implicări în mod real a cadrelor didactice, a elevilor, a familiilor acestora în procesul de învățământ. De asemenea se pot dezvolta programe educaționale specifice pentru diferite categorii de populație, de la copii cu dizabilități, la minorități etnice, copii super dotați, etc.

Drumul parcurs de învățământul românesc de la tăblițele pe care scriau bunicii noștri, la tabla inteligentă cu care sunt dotate multe săli de grupă sau de clasă a fost lung și anevoios, presărat cu interdicții, lipsuri financiare, ideologii învechite și greșite. Acum se caracterizează prin forme incipiente ale inovației. E nevoie de o intervenție susținută atât din interiorul sistemului, cât și din afara acestuia pentru a deveni o constantă a sistemului. E nevoie de contribuția tuturor participanților la procesul de învățământ pentru a duce mai departe schimbările, îmbunătățirile și inovația.

Bibliografie :

1. *Alex Mucchielli, Arta de a influența. Analiza tehnicilor de manipulare, editura Polirom, București, 2002*
2. *Anthony Giddens, Sociologia, Editura Bic All, 2001*
3. *Constantin Cucoș, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1996*

4. *Constituția Nouă votată de Adunarea Națională Constituantă în ședințele de la 26 și 27 martie anul 1923, Editura Scrisul Românesc, Craiova*
5. *Gabriel Albu, Repere pentru o concepție umanistă asupra educației, Editura Paralela 45, Pitești, 2005*
6. *George Costa-Foru, «Studii asupra instrucțiunii publice», București, 1860*
7. *Liviu Antonesei, Polis și Paideea, Șapte studii despre educație, cultură și politici educative, Editura Polirom, 2005*
8. *Nicoale Conț, «Școala și mișcarea pedagogică în vechiul regat», în Probleme ale învățămîntului românesc, buletinul no. 4 și Programul de Activitate pe 1928-1929 al Seminarului de Pedagogie Teoretică condus de G.G. Antonescu și Buletinul Bibliotecii Pedagogice a Casei Școalelor, Editura Casei Școalelor, București, 1928*

Webgrafie:

Cotê & Levine - Identity Culture and Agency | Identity (Social Science) | Social Structure (scribd.com)

file:///C:/Users/Sav_g/Downloads/737%20(1).pdf

CONTRIBUȚIA ȘCOLII LA FORMAREA VALORILOR MORALE

Prof.înv.primar Magdău Ileana Lucica

Școala Gimnazială Bogdan Vodă

Într-o societate aflată într-un proces continuu de transformare, școala rămâne una dintre cele mai importante instituții menite să asigure formarea intelectuală, morală și socială a noilor generații. Educația nu se reduce la transmiterea de cunoștințe și abilități, ci are ca scop final dezvoltarea unei personalități echilibrate, autonome și responsabile. În acest sens, formarea valorilor reprezintă o dimensiune fundamentală a procesului educațional, iar școala are un rol esențial în interiorizarea acestora.

Educația are o puternică dimensiune axiologică – ea nu urmărește doar transmiterea de informații, ci și formarea unui sistem propriu de valori care ghidează comportamentul elevului în societate. Valorile morale, civice, estetice și culturale sunt integrate în procesul educațional prin curriculum, prin activități extracurriculare și prin relațiile interpersonale din școală.

Cadrele didactice au un rol determinant în acest proces, întrucât fiecare lecție, activitate sau conversație poate deveni o ocazie de formare morală. Elevii din ciclul primar, fiind la începutul procesului de socializare, sunt receptivi la modele și trăiesc emoțional valorile transmise. Astfel, învățătorul nu este doar un formator de competențe, ci și un model de conduită morală.

După cum afirmă Cristea (2017), „educația valorilor constituie o prioritate a învățământului contemporan, întrucât calitatea unei societăți este determinată de sistemul valoric promovat prin educație”. Așadar, misiunea școlii este aceea de a-i ajuta pe elevi să înțeleagă sensul valorilor fundamentale – respectul, onestitatea, empatia, solidaritatea – și să le transforme în comportamente cotidiene.

Învățătorul reprezintă primul contact al copilului cu lumea școlii și, implicit, primul model social din afara familiei. Modul în care acesta comunică, încurajează, sancționează sau apreciază comportamentele elevilor transmite implicit un set de valori.

În procesul de formare a valorilor, metodele active și experiențiale au un rol deosebit. Activitățile bazate pe cooperare, jocurile de rol, proiectele tematice și dezbaterile morale îi ajută pe copii să înțeleagă și să interiorizeze valorile, nu doar să le repete. De exemplu, implicarea într-un proiect de voluntariat sau într-o campanie de protejare a mediului contribuie la dezvoltarea responsabilității, solidarității și respectului față de viață.

Potrivit lui Gherguț (2021), învățarea valorilor trebuie să fie un proces constant și integrat în toate activitățile școlare, nu doar în cele de educație civică. Elevul trebuie învățat să „trăiască valorile”, nu doar să le cunoască teoretic.

Formarea valorilor nu este o misiune exclusivă a școlii. Familia, biserica, comunitatea și mass-media contribuie, direct sau indirect, la conturarea universului valoric al copilului. Tocmai de aceea, parteneriatul școală–familie–comunitate este esențial pentru o educație coerentă și unitară.

Prin colaborarea cu părinții și implicarea comunității locale în proiecte educative, elevii au ocazia să trăiască experiențe autentice care consolidează valorile morale și sociale. Activitățile extracurriculare – precum vizitele la muzee, acțiunile de voluntariat, parteneriatele educaționale sau serbările tematice – oferă contexte reale de aplicare a valorilor în viața cotidiană.

De asemenea, educația pentru valori nu se poate realiza eficient fără un climat școlar pozitiv, bazat pe respect, empatie, cooperare și încredere. Atmosfera din clasă influențează în mod direct formarea morală a elevilor, determinându-i să adopte comportamente pro-sociale și să își dezvolte spiritul civic.

Rolul școlii în formarea valorilor este profund și complex. Școala nu este doar locul în care se predau cunoștințe, ci un spațiu de formare a caracterului. Prin intermediul activităților educative, al modelelor oferite și al experiențelor trăite, elevii învață să fie empatici, corecți, responsabili și solidari.

Cadrele didactice din învățământul primar au o responsabilitate majoră, deoarece ei clădesc primele temelii ale personalității morale. Formarea valorilor trebuie privită ca un proces continuu, integrat și conștient, în care fiecare gest, cuvânt sau atitudine devine o lecție de viață.

Adevărata reușită a școlii nu constă doar în performanțe academice, ci în formarea unor oameni buni, capabili să respecte și să promoveze valorile autentice ale umanității.

Bibliografie

- Cristea, S. (2017). *Educația și formarea valorilor în școala contemporană*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Cucos, C. (2014). *Pedagogie. Repere teoretice și aplicații practice*. Iași: Editura Polirom.
- Gherguț, A. (2021). *Psihopedagogie generală. Ghid pentru formarea profesorilor*. Iași: Editura Polirom.
- Ionescu, M. (2015). *Didactica modernă. Provocări și soluții*. Cluj-Napoca: Editura Dacia.
- Joița, E. (2016). *Profesorul și elevul: parteneri în actul educațional*. București: Editura E.D.P.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. înv.primar: Pop Mihaela

Loredana

Școala Gimnazială George Coșbuc, Sighetu Marmăției

Școala reprezintă una dintre cele mai importante instituții din viața unui individ. Dincolo de rolul său principal, acela de a transmite cunoștințe și informații, școala are o misiune profundă: formarea valorilor morale, sociale și culturale care stau la baza unei societăți sănătoase. Valorile

învățate în școală modelează comportamentul, caracterul și gândirea elevilor, contribuind la dezvoltarea lor ca oameni responsabili, empatici și implicați în comunitate.

1. Educația morală și civică

Unul dintre cele mai importante roluri ale școlii este acela de a promova valorile morale, cum ar fi respectul, cinstea, solidaritatea, toleranța și responsabilitatea. Prin discipline precum Educație civică, Religie sau Literatură, elevii învață despre bine și rău, despre drepturi și responsabilități, despre empatie și înțelegere față de ceilalți. Profesorii, prin exemplul personal și prin modul în care relaționează cu elevii, au un impact semnificativ în formarea acestor valori.

2. Dezvoltarea spiritului critic și a respectului pentru diversitate

Într-o lume tot mai diversă și complexă, școala are și rolul de a-i învăța pe tineri să gândească critic, să își exprime opiniile în mod argumentat și să respecte părerile altora. Prin dezbateri, proiecte, activități de grup sau teme de reflecție, elevii învață să colaboreze, să accepte diferențele culturale, religioase sau sociale și să înțeleagă importanța dialogului și cooperării. Astfel, școala nu formează doar indivizi informați, ci și cetățeni activi, capabili să contribuie la binele comun.

3. Influența profesorului și a mediului școlar

Profesorii au un rol esențial în procesul de formare a valorilor. Ei nu sunt doar surse de informație, ci și modele de comportament. Un profesor care manifestă corectitudine, răbdare, înțelegere și respect față de elevi transmite implicit aceste valori mai departe. Totodată, climatul școlar – relațiile dintre colegi, regulile din școală, activitățile extracurriculare – contribuie la formarea unui mediu în care elevii pot învăța să fie responsabili, să își asume greșelile și să respecte regulile.

4.

Concluzie

În

concluzie, școala nu este doar un loc în care se învață lecții de matematică, biologie sau istorie, ci și un spațiu în care se formează oameni. Valorile însușite în școală stau la baza comportamentului viitorilor adulți și influențează calitatea vieții în societate. De aceea, este esențial ca școala să-și asume activ acest rol educativ, iar elevii, profesorii și părinții să colaboreze pentru a construi împreună un mediu bazat pe respect, încredere și responsabilitate.

1. Bibliografie

1. Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2014.

2. Dewey, John – *Democrație și educație*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2012.
3. Goleman, Daniel – *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București, 2008.
4. Ionescu, Mihaela – *Educația valorilor în școală*, Editura Aramis, București, 2016.
5. Marga, Andrei – *Introducere în pedagogie*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000.

MOTIVAȚIA ELEVILOR PENTRU LECTURĂ

Prof. înv. Primar Săpânțan Anuța

Școala Gimnazială Bogdan Vodă

1. Introducere

Lectura reprezintă una dintre cele mai importante activități formative din procesul educațional. Ea contribuie nu doar la dezvoltarea competențelor lingvistice, ci și la cultivarea gândirii critice, a empatiei și a spiritului creativ. În ultimele decenii, s-a observat o scădere semnificativă a interesului elevilor pentru lectură, mai ales în contextul expansiunii tehnologiei digitale.

Scopul acestui referat este de a analiza factorii care influențează motivația elevilor pentru lectură și de a propune modalități de stimulare a acestora în mediul școlar.

2. Conceptul de motivație

Motivația este ansamblul factorilor interni și externi care declanșează, orientează și susțin comportamentul unei persoane spre atingerea unui scop. În contextul lecturii, motivația reprezintă dorința și interesul elevului de a citi texte literare sau informative din proprie inițiativă, nu doar din obligație școlară.

3. Rolul lecturii în dezvoltarea personală și intelectuală

Lectura are un impact profund asupra dezvoltării cognitive și emoționale. Lectura stimulează imaginația, memoria și capacitatea de înțelegere a realității. Prin intermediul textului literar, elevul intră în contact cu experiențe, valori și modele de comportament, dezvoltându-și empatia și gândirea reflexivă.

Lectura contribuie, totodată, la formarea identității culturale și la consolidarea limbii române ca instrument de comunicare și expresie artistică.

4. Motivația elevilor pentru lectură – factori și determinanți

Motivația pentru lectură depinde de o serie de factori:

- **Familiali:** exemplul oferit de părinți, disponibilitatea cărților în mediul de acasă;
- **Școlari:** metodele didactice folosite de profesor, climatul educațional, feedbackul pozitiv;
- **Individuali:** interesele, trăsăturile de personalitate și experiențele anterioare de lectură.

Motivația intrinsecă este cea care generează plăcerea autentică pentru lectură – cititul de dragul descoperirii și al cunoașterii. În schimb, motivația extrinsecă (note, recompense) are efecte limitate și temporare.

5. Strategii de stimulare a interesului pentru lectură

Pentru a dezvolta motivația elevilor, profesorii pot aplica diverse metode pedagogice:

- Alegerea unor texte literare adaptate vârstei și intereselor;
- Organizarea de cercuri de lectură, cluburi literare și proiecte interdisciplinare;
- Integrarea tehnologiei digitale – audiobookuri, platforme de lectură online;
- Implicarea elevilor în discuții și dezbateri despre cărți;
- Promovarea lecturii prin exemplu personal al cadrului didactic.

Procesul educațional eficient trebuie să integreze dimensiunea afectivă și motivațională, nu doar transmiterea de conținuturi. Procesul educațional nu este niciodată static — el cere reflecție, responsabilitate și adaptare continuă, pentru că realitățile practice depășesc adesea teoriile, iar ideile trebuie revizuite pentru a răspunde provocărilor contemporane.

Pentru a stimula interesul pentru lectură se pot folosi jurnale de lectură, discuții pe marginea cărților, prezentarea unor fragmente preferate, crearea unui mediu stimulat și utilizarea metodelor atractive pentru a face lectura mai antrenantă. Profesorii și educatorii pot încuraja elevii să-și exprime opinia despre cărți și să găsească plăcere în actul de a citi, transformând-o dintr-o obligație într-o sursă de bucurie și relaxare.

6. Strategii practice:

- **Jurnalul de lectură:** Elevii pot nota autorul, titlul, fragmente preferate, citate și pot scrie comentarii sau întrebări pe marginea cărților citite, inclusiv opinii despre personaje.
- **Discuții și dezbateri:** Organizați discuții pe tema cărților pentru aprofundarea lecturii și pentru a stimula schimbul de idei.

- **Prezentări de carte:** Fiecare elev poate prezenta cartea preferată sau un fragment important, prezentând personajele preferate și oferind un scurt rezumat.
- **Crearea unui cadru stimulativ:** Asigurați-vă că există un mediu propice lecturii, cu materiale accesibile și variate, pentru a încuraja elevii să descopere cartea ca sursă de informare și plăcere.

Motivația pentru lectură este esențială pentru formarea personalității elevilor și pentru dezvoltarea gândirii critice. Prin metode didactice moderne, sprijin familial și o atitudine pozitivă față de lectură, elevii pot fi motivați să citească din proprie inițiativă, dezvoltând astfel o relație autentică cu cultura scrisă.

Motivația elevilor pentru lectură reprezintă un element esențial al formării personale și intelectuale, influențată de factori individuali, familiali și școlari. Profesorii pot stimula plăcerea lecturii prin metode atractive, dezbateri și activități practice. Astfel, lectura devine o sursă de bucurie și dezvoltare, nu doar o obligație școlară.

7. Bibliografie

1. Cucos, Constantin (2024). *Educația Preocupări, viziuni, previziuni*, Iași: Editura Polirom.
2. Neacșu, Ioan (2010). *Motivația în învățare*. București: Editura Universitară.

STORYTELLING-UL, "INOVAȚIE" ÎN PREȘCOLARITATE

Urieși Ilona,

Școala Gimnazială "I. Creangă"/ GPN 23 Iași

Învățământul preșcolar a cunoscut în ultimii ani transformări semnificative, adaptându-se la cerințele societății moderne și la nevoile actuale ale copiilor. Accentul se pune pe dezvoltarea holistică a copilului, în ritmul său, cu respect și grijă față de nevoile sale unice. Educația timpurie este esențială pentru dezvoltarea armonioasă a copilului, iar noile orientări urmăresc să creeze un mediu educațional stimulativ, incluziv și adaptat fiecărui copil.

Printre aceste noi direcții, menționăm:

- Digitalizarea în învățământul preșcolar chiar dacă vârsta preșcolară presupune interacțiuni directe și joc, tehnologia a început să își facă loc în grădinițe, în mod echilibrat și educativ.

- Centrarea pe copil și educația incluzivă un principiu esențial în educația preșcolară modernă este respectarea ritmului individual de dezvoltare și includerea tuturor copiilor.
- Formarea continuă a cadrelor didactice prin participarea la cursuri de formare profesională, schimburi de bune practici la nivel național și internațional, programe de perfecționare axate pe noile metode de predare și folosirea tehnologiei.
- Accent pe educația emoțională și dezvoltarea inteligenței sociale, copiii învață să își exprime emoțiile, să colaboreze și să gestioneze conflictele
- Metode și strategii moderne de predare unde accentul se mută tot mai mult de la transmiterea informațiilor la învățarea prin descoperire, explorare și joc activ.

Una dintre cele mai eficiente metode educaționale care susțin dezvoltarea globală a copilului este storytelling-ul – arta de a spune povești. În perioada preșcolarității, copilul descoperă lumea prin joc, imaginație și poveste. Povestirea nu reprezintă doar o activitate recreativă, ci un instrument complex de învățare, comunicare și formare a valorilor morale și sociale.

Storytelling-ul stimulează limbajul, gândirea, emoțiile, empatia și creativitatea copiilor, fiind o modalitate naturală de a învăța prin intermediul narațiunii, al personajelor și al situațiilor cu care copilul se poate identifica.

Termenul „storytelling” provine din limba engleză și înseamnă literalmente „arta de a spune povești”. În educația preșcolară, storytelling-ul este utilizat ca metodă didactică interactivă, prin care educatoarea transmite informații, valori și modele de comportament sub forma unor povestiri atractive.

Spre deosebire de simpla citire a unui text, storytelling-ul presupune implicarea emoțională și expresivă a educatorului, folosirea vocii, a gesturilor, a mimicii și a elementelor vizuale sau auditive pentru a crea o experiență vie și captivantă.

Storytelling-ul are multiple valențe educaționale și formative, cum ar fi:

a) Dezvoltarea limbajului deoarece povestirea contribuie la îmbogățirea vocabularului, la formarea exprimării coerente și la înțelegerea structurilor narrative. Copilul învață să formuleze propoziții logice, să asculte activ și să-și exprime gândurile.

b) Stimularea imaginației și a creativității copiilor, ei își imaginează personajele și acțiunile, își construiesc propriile finaluri și pot inventa povești noi, exersând gândirea divergentă.

c) Dezvoltarea emoțională prin identificarea cu personajele, copilul trăiește emoții diverse (bucurie, tristețe, teamă, curaj), învățând să le recunoască și să le gestioneze.

d) Formarea valorilor morale și sociale deoarece poveștile ilustrează concepte precum prietenia, sinceritatea, curajul, bunătatea, toleranța. Astfel, storytelling-ul contribuie la educația morală și civică timpurie.

e) Dezvoltarea atenției și memoriei pentru că povestirea antrenează ascultarea activă, atenția concentrată și capacitatea de a reține detalii și secvențe logice.

Educatorea are un rol esențial în crearea unei atmosfere de poveste. Ea devine narator, actor și facilitator al învățării, modelând expresivitatea copiilor și stimulând participarea lor activă. Aceasta va trebui să selecteze povești potrivite vârstei și nivelului de înțelegere; să folosească un limbaj clar, expresiv și atractiv; să implice copiii prin întrebări, anticipări, completări și să încurajeze reconstrucția și inventarea de povești proprii.

Educatorea poate utiliza diverse forme de storytelling adaptate desigur vârstei copiilor:

- Povestirea orală expresivă – cea mai tradițională formă, bazată pe voce, gest și intonație.
- Povestea ilustrată – folosirea imaginilor, a cărților cu planșe sau a proiectorului pentru sprijin vizual.
- Povestea cu marionete / păpuși – stimulează interacțiunea și implicarea copiilor.
- Povestea digitală (digital storytelling) – combină textul, sunetul, imaginea și animația pentru a crea o experiență multimedia.
- Jocul de rol / dramatizarea – copiii interpretează personajele, reproduc replici și gesturi, transformând povestea într-o experiență activă.

Pentru ilustrarea unor exemple concrete de activități bazate pe storytelling putem avea în vedere:

„Povestea Ridichea uriașă” – joc de rol, „Scufița Roșie” – povestire cu elemente de morală (ascultarea părinților), „Povestea propriei jucării” – fiecare copil inventează o poveste despre jucăria sa preferată, „Poveste cu final schimbat” – dezvoltă creativitatea și gândirea critică.

Storytelling-ul este o metodă pedagogică valoroasă pentru noi, educatoarele, ce îmbină în mod armonios emoția, jocul și învățarea. Prin povești, copiii descoperă lumea, se descoperă pe ei înșiși și își formează primele repere morale și culturale. Într-o lume dominată de tehnologie, rolul

educatorului ca povestitor autentic rămâne esențial: el transformă cuvântul în emoție, iar emoția – în cunoaștere.

Bibliografie

1. Curriculum pentru educație timpurie (Ministerul Educației, 2019).
2. Băjenaru, M. (2018). *Educația timpurie – metode și strategii moderne*. Editura Didactică și Pedagogică.
3. Goleman, D. (2019). *Inteligența emoțională în educația timpurie*. Editura Curtea Veche.
4. Moldovan, M. (2020). *Metode active în grădiniță*. Editura Aramis.
5. Wright, A. (2016). *Storytelling with Children*. Oxford University Press.

O ȘCOALĂ, UN NUME, O POVESTE

Prof.educație timpurie:Cîrlea Codruța Ionela

Grădinița cu P.P.Nr.11 Alba Iulia

Grădinița este locul unde basmele devin realitate, locul unde super- eroii și prințesele prind viață, locul unde predomină bunătatea, dragostea și bunăstarea copiilor. În grădiniță copiii pășesc timizi alături de părinții lor. Pe parcurs, cadrele didactice, doamnele îngrijitoare și tot personalul, îi ajută pe aceștia să prindă drag de grădiniță, locul minunat al copilăriei.

În zilele noastre, preșcolarii sunt tot mai inteligenți și atrași de ecrane, inteligență artificială etc. De cele mai multe ori, acasă petrec foarte mult timp în fața ecranelor, a telefonului. De aceea, în grădiniță, educatoarele caută cele mai eficiente metode și tehnici pentru ai dezobișnui pe copii de ecrane, și a le dezvolta curiozitatea, interesul, memoria, gândirea, imaginația.

Cum putem ajuta copiii să se dezvolte optim în grădiniță? Simplu, prin aranjarea mediului educațional și prin activități care cuprind metode moderne inovative, materiale atractive, materiale din natură, din gospodăria proprie.

Mediul educațional din grădiniță presupune existența unor sectoare: sector bibliotecă, artă, construcții, știință, joc de rol, de asemenea stabilirea locului și a materialelor necesare pentru realizarea centrului tematic, așezarea materialelor la vedere, pe rafturi plasate la nivelul copilului, asigurarea accesului liber al copilului la aceste materiale, alegerea materialelor în

funcție de vârsta și interesele copiilor din grupă, sortarea periodică a materialelor, introducerea treptată a materialelor noi, materialele să fie atractive, diverse, colorate, de calitate.

Prin organizarea spațiului grupei pe centre de activitate procesul de învățare este unul activ, de socializare, în care copii interacționează direct cu materialele, cu alți copii, cu adulții, individual, în perechi sau în grupuri mici. Acest tip de organizare permite dezvoltarea liberă a copilului pe domeniile de dezvoltare: dezvoltare fizică, sănătate și igienă personală ; dezvoltarea socio-emoțională; dezvoltarea capacităților și atitudinilor în învățare ; dezvoltarea limbajului, a comunicării și premisele citirii și scrierii ; dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii.

Centrul tematic este locul unde expunem materiale legate de tema proiectului în așa fel încât copiii să le poată privi și mânui, să se poată juca cu ele, să vorbească și să citească, să li se citească despre ele, să poată adăuga altele noi, produse sau procurate de ei. Acesta poate fi un dulăpior, un raft, o cutie de carton, unde vom expune titlul temei și materialele legate de aceasta.

Procurarea materialelor necesare pentru acest centru tematic se va face în urma studierii cu atenție a temei de către educatoare. Materialele vor fi aduse, de regulă, de către copii pentru a fi arătate și pentru a discuta despre ele, pentru a le studia.

Prin felul în care este amenajată, ea oferă copilului ocazii să se simtă bine în intimitate, stimulându-i interesul și invitându-l la învățare prin descoperire și explorare. Sala de grupă îi vorbește copilului prin ceea ce oferă ca posibilitate de acțiune și experiență. Aflat în fața mai multor posibilități, copilul este invitat să aleagă ceea ce i se potrivește, să decidă.

Organizarea spațiului educativ prin delimitarea Centrelor oferă atât părinților, cât și educatorului oportunitatea de a-i observa mai bine pe copii în interacțiunea lor cu materialele, cu alți copii sau cu adulții.

La colțul **Biblioteca** este amenajat un raft pe care sunt așezate cărți cu imagini, cărți cu povești, jetoane ilustrate, CD Player, cd-uri, etc. Cărțile trebuie schimbate des pentru a menține interesul copiilor. Tot la acest colț pe o măsuță este așezat un televizor, un calculator pentru a oferi copiilor prilejul de a viziona desene animate, CD-uri cu povești, jocuri. La această vârstă, copiii au preferințe pentru unele povestiri și cer să le fie repetate. Sunt atrași de imaginile viu colorate, devin sensibili la muzică, la ritm, la melodie, la cântece pentru copii, la jocurile muzicale. Le place să cânte și să danseze. Colțul Biblioteca fiind dotat cu cd player, dă posibilitatea copiilor de a audia jocuri muzicale și cântece pentru copii.

Aria de stimulare **joc de masă** cuprinde o măsuță și un raft pe care se găsesc jucării mici și jocuri de masă. Este o zonă în care copilul capătă achiziții în toate domeniile: cognitiv, socio afectiv, fizic.

Colțul **Construcții** este adesea spațiul cel mai frecventat de copii. Jocul de construcții oferă posibilități multiple de dezvoltare a copilului. Acest colț trebuie plasat într-un loc îndepărtat de zona liniștită, pentru a nu deranja. Materialele vor fi dispuse în cutii rotunjite la colțuri sau rafturi, pe categorii: cuburi, figuri geometrice, Lego, mașinuțe, animale mici de jucărie.

Jocul de rol își are sursa în imaginația copiilor. Adulții pot încuraja un joc de rol bogat confecționând și păstrând la îndemână echipamente speciale care sunt, în esență, cutii (truse) umplute cu diferite obiecte pe care copiii le vor utiliza jucându-se de-adoctorul, de-a poștașul, de-a mecanicul, de-a vânzătorul, de-a frizerul, etc. Materialele confecționate trebuie să reflecte viața comunității în care trăim.

Sectorul Știință (plante, mici animale de casă, acvariu cu peștișori, semințe, vase pentru experimente, etc.). Aici este locul unde copiii își asumă diferite responsabilități, realizează mici experimente sub îndrumarea educatoarei, fac diferite observații.

Colțul **Artă** oferă posibilitatea copiilor să exprime ce gândesc, să simtă și să vadă lumeași astfel își pot exprima și potențialul creator. Rolul cel mai important al educatoarei este să asigure un mediu, o atmosferă care încurajează și sprijină potențialul de exprimare creatoare al copilului. Spațiul acestui colț trebuie să fie suficient pentru copiii care lucrează, astfel încât să nu se stânjenească, să nu existe senzația de înghesuială. Trebuie să fie ales în așa fel, încât lumina să vină din partea stângă și să nu fie o zonă de trecere, pentru a nu fi deranjați micuții artiști.

Spațiul amenajat pe arii de stimulare ajută copiii să-și dezvolte personalitatea prin faptul că le lasă posibilitatea de a alege singuri unde, cu ce, cu cine și cât se joacă, își asumă responsabilități pentru alegerile făcute, percep activitățile ca fiind reușite deoarece sunt potrivite nivelului lor de dezvoltare și nu vor resimți o frustrare ca urmare a faptului că sunt constrânși să participe la activități care sunt fie prea dificile, fie prea ușoare.

Bibliografie:

1. Curriculum pentru învățământ prescolar, (2008), Editura Didactica Publishing House.
2. Proiectul pentru Reforma Educației Timpurii;

3. Glava A., Glava C. Introducere în pedagogia preșcolară. Cluj-Napoca: Editura Dacia, 2002.
4. Cosmovivici A.; Iacob L.; Psihologie școlară. Iași: Polirom, 1999.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Profesor: Dădulescu Manuela

Grădinița Electromagnetica, București

Învățământul românesc a evoluat de-a lungul timpului sub influența a numeroase transformări sociale, culturale și politice, păstrând totodată un fond tradițional puternic. Relația dintre tradiție și inovație a fost mereu una dinamică, reflectând adaptarea sistemului educațional la cerințele epocii. În pedagogia modernă, acest echilibru între elementele conservatoare și cele reformatoare este esențial pentru menținerea identității culturale și pentru asigurarea unei educații relevante într-o lume globalizată. Prezentul referat își propune să analizeze principalele tradiții care au modelat învățământul românesc, precum și direcțiile majore de inovație care definesc procesul educațional actual.

Tradițiile învățământului românesc

Învățământul românesc are rădăcini adânci în cultura națională, iar primele forme instituționalizate de educație au fost strâns legate de Biserică și de formarea moral-religioasă a tinerilor. Modelul școlii tradiționale, bazat pe autoritate, disciplină și respect față de cunoaștere, a fost dominant până în secolul XX. Valori precum respectul față de dascăl, importanța studiului și promovarea limbii și culturii române au constituit elemente definitorii ale educației românești. Ioan Cerghit (2008) subliniază că tradiția educațională românească a fost întotdeauna orientată către formarea caracterului și cultivarea spiritului civic, în acord cu idealul național al educației. Totodată, sistemul de examene, structura anului școlar și ierarhia academică au fost elemente preluate și adaptate din tradiția europeană, păstrându-se însă specificul cultural autohton.

Inovațiile în învățământul românesc

Transformările sociale și tehnologice din ultimele decenii au impus un proces amplu de modernizare a sistemului educațional românesc. Inovațiile se manifestă atât la nivel curricular, cât și metodologic și instituțional. Reforma educațională din perioada postdecembristă a introdus concepte precum competențele-cheie, învățarea centrată pe elev și evaluarea formativă. Ioan Cucoș (2014) arată că inovația pedagogică nu poate fi redusă la schimbări de conținut, ci presupune o transformare a mentalității și a relației dintre profesor și elev. Utilizarea noilor tehnologii digitale,

extinderea învățământului online și introducerea resurselor educaționale deschise reprezintă direcții esențiale ale învățământului contemporan. De asemenea, politicile educaționale actuale promovează interculturalitatea, învățarea pe tot parcursul vieții și flexibilitatea curriculară — aspecte ce marchează tranziția de la un model rigid, tradițional, la unul deschis și adaptabil.

Echilibrul dintre tradiție și inovație

Provocarea majoră a sistemului educațional românesc constă în menținerea unui echilibru între valorificarea tradiției și implementarea inovațiilor. După cum afirmă Sorin Cristea (2017), reforma educațională nu trebuie să distrugă elementele identitare ale școlii românești, ci să le integreze într-un cadru modern de învățare. Educația românească are nevoie de inovație metodologică, dar și de continuitate axiologică. Curriculumul modern trebuie să îmbine dimensiunea culturală tradițională cu noile competențe digitale și sociale, pregătind tinerii atât pentru integrarea profesională, cât și pentru participarea responsabilă la viața democratică. În acest sens, tradiția nu reprezintă un obstacol în calea progresului, ci un fundament pentru dezvoltarea armonioasă a educației.

Concluzii

Învățământul românesc se află într-un proces continuu de redefinire, în care tradițiile consolidate de-a lungul istoriei coexistă cu tendințele inovatoare ale modernității. Valoarea sistemului educațional constă în capacitatea sa de a integra elementele pozitive ale trecutului în strategiile de viitor. Atât tradiția, cât și inovația, au un rol complementar: prima conferă stabilitate și identitate, cea de-a doua dinamism și adaptabilitate. O educație autentică este cea care reușește să îmbine aceste dimensiuni într-un proiect coerent, centrat pe dezvoltarea integrală a individului și pe afirmarea valorilor naționale în context european.

Bibliografie:

- Cerghit, I. (2008). Sisteme de instruire alternative și complementare. București: Editura Aramis.
- Cucoș, C. (2014). Educația și societatea cunoașterii. Iași: Editura Polirom.
- Cristea, S. (2017). Dicționar de pedagogie. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Ionescu, M. (2013). Inovația în educație. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
- Vlăsceanu, L. (2018). Politici educaționale. București: Editura Polirom.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor: Onofrei Mădălina

Grădinița Electromagnetica, București, sector 5

În contextul societății contemporane, marcată de transformări profunde la nivel economic, social și cultural, școala reprezintă un spațiu fundamental al formării valorilor. Rolul său nu se limitează la transmiterea cunoștințelor, ci implică o misiune axiologică esențială — aceea de a contribui la formarea personalității morale, civice și culturale a individului. Din perspectiva pedagogiei moderne, educația valorică constituie nucleul procesului educațional, asigurând integrarea individului în sistemul de norme și valori ale societății.

Rolul formativ al școlii

Școala exercită o funcție formativă complexă, prin care valorile sociale și culturale sunt interiorizate și transformate în repere ale conduitei individuale. Conform lui Émile Durkheim (1922), educația reprezintă procesul prin care societatea asigură reproducerea propriilor norme și valori în conștiința noilor generații. Prin activitățile sale instructiv-educative, școala devine un mediu instituționalizat al socializării, în care elevul își dezvoltă simțul responsabilității, spiritul critic și capacitatea de discernământ moral. John Dewey (1916) accentuează dimensiunea democratică a educației, subliniind că formarea valorilor trebuie să fie rezultatul unei experiențe active și reflexive, în care elevul participă conștient la construcția propriei personalități. În acest sens, școala este nu doar un loc al învățării cognitive, ci și un spațiu al formării identității etice și civice.

Dimensiunea axiologică a educației

Educația valorică presupune integrarea dimensiunii axiologice în toate componentele procesului instructiv-educativ. Ioan Cucoș (2006) subliniază că educația nu poate fi neutră axiologic, întrucât orice act educațional implică transmiterea unor valori și atitudini. În acest context, rolul cadrului didactic devine unul esențial: profesorul nu doar predă conținuturi, ci modelează comportamente și conștiințe. Prin curriculumul formal, dar și prin activitățile extracurriculare, școala promovează valori precum respectul, solidaritatea, toleranța și spiritul civic. Teoria dezvoltării morale propusă de Lawrence Kohlberg (1984) arată că maturizarea morală se realizează progresiv, prin confruntarea elevului cu dileme morale și prin stimularea reflecției critice. Astfel, școala are menirea de a crea contextul necesar pentru internalizarea acestor valori prin experiențe educative semnificative.

Concluzii

În concluzie, rolul școlii în formarea valorilor este de necontestat, întrucât ea asigură continuitatea culturală și morală a societății. Prin acțiunea sa educativă, școala formează cetățeni responsabili, capabili să participe activ și critic la viața socială. Educația valorică trebuie înțeleasă ca o dimensiune transversală a procesului de învățământ, implicând toate disciplinele, toate activitățile și toți actorii educaționali. Într-o lume dominată de pluralism axiologic și de relativism moral, misiunea școlii de a cultiva repere valorice stabile devine cu atât mai importantă pentru coerența și echilibrul societății democratice.

Bibliografie:

- Cerghit, I. (2008). Sisteme de instruire alternative și complementare. București: Editura Aramis.
- Cucoș, C. (2006). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
- Cristea, S. (2017). Dicționar de pedagogie. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Dewey, J. (1916). Democracy and Education. New York: Macmillan.
- Durkheim, É. (1922). Education et sociologie. Paris: Presses Universitaires de France.
- Kohlberg, L. (1984). Essays on Moral Development. San Francisco: Harper & Row.

EDUCAȚIA ÎNTRE TRADIȚIE ȘI VIITOR

Pușcaș Miclăuș Mirela Ioana

Școala Gimnazială Bârsău de Sus , Jud. Satu Mare

Introducere

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai societății umane, fiind procesul prin care se transmit cunoștințe, valori și comportamente dintr-o generație în alta. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, educația trebuie să găsească un echilibru între păstrarea tradițiilor și adaptarea la cerințele viitorului. Tema „Educația între tradiție și viitor” evidențiază tocmai această provocare – aceea de a conserva ceea ce este valoros din trecut, fără a ignora nevoia de inovație și modernizare.

Educația tradițională – rădăcini și valori

Educația tradițională s-a bazat întotdeauna pe respectul față de autoritate, disciplină, moralitate și transmiterea valorilor culturale. În trecut, școala era văzută ca locul unde elevul

asculta, repeta și acumula informații, iar profesorul era figura centrală, simbolul cunoașterii și al autorității.

Această formă de educație a contribuit decisiv la formarea generațiilor care au construit lumea modernă. Ea a cultivat respectul, rigoarea, dorința de perfecționare și conștiința apartenenței la o comunitate culturală. Totuși, educația tradițională prezenta și limite: accentul prea mare pe memorare, lipsa de libertate în gândire și insuficienta adaptare la nevoile individuale ale elevilor.

Educația modernă – între tehnologie și creativitate

Odată cu dezvoltarea rapidă a științei și tehnologiei, sistemele de învățământ din întreaga lume au început să se schimbe profund. Azi, accentul se pune pe gândirea critică, creativitate, colaborare și competențe digitale. Instrumente precum internetul, tabletele interactive, platformele de învățare online și inteligența artificială oferă noi modalități de a învăța, de a explora și de a colabora, transformând educația într-un proces dinamic și personalizat. Elevul modern nu mai este un simplu receptor de informații, ci un participant activ în propriul proces de formare. În același timp, profesorul devine un ghid, un mentor și un facilitator al învățării, nu doar o sursă de cunoștințe.

Între tradiție și viitor – spre un model echilibrat

Adevărata provocare a educației contemporane este găsirea unui echilibru între tradiție și inovație. Nu trebuie să renunțăm la valorile fundamentale ale educației tradiționale – respectul, disciplina, efortul, cultura generală – dar nici să ignorăm realitatea unei lumi digitale, în care informația se schimbă cu o viteză uimitoare. Educația viitorului trebuie să cultive nu doar competențe profesionale, ci și empatie, gândire etică, adaptabilitate și spirit critic. Astfel, idealul educației de mâine este un sistem care păstrează rădăcinile tradiției, dar își întinde ramurile spre viitor.

Concluzie

Educația între tradiție și viitor este o călătorie continuă, un proces de echilibrare între trecut și prezent, între valorile care ne definesc și inovațiile care ne transformă. Viitorul aparține celor care știu să folosească tehnologia fără a-și pierde umanitatea; care privesc înainte, dar nu uită de unde au plecat. Astfel, educația rămâne nu doar o formă de instruire, ci o artă a formării omului complet – ancorat în tradiție, dar pregătit pentru viitor.

Bibliografie

- Cucos, Constantin – Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 2017.

- Cristea, Sorin – Dicționar de pedagogie, Editura Litera, București, 2020.
- Dewey, John – Democrație și educație, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019.
- Delors, Jacques (coord.) – Comoara lăuntrică. Raport către UNESCO, Editura Polirom, Iași, 2000.
- Iucu, Romiță – Managementul și formarea cadrelor didactice, Editura Polirom, 2016.
- Site-ul Ministerului Educației: <https://www.edu.ro>
- Articole educaționale din Revista Tribuna Învățământului (www.tribunainvatamantului.ro).

ÎNVĂȚARE PRIN JOC LA ELEVUL CU CES

Profesor Cîrmaci Alina

Liceul Special Câmpulung Moldovenesc

"JOCUL RĂMÂNE PENTRU DEFICIEȚII MINTAL FORMA PERMANENTĂ A PROCESULUI DE RECUPERARE"

Una dintre cele mai importante forme de manifestare a copilului este jocul. Lucian Blaga spunea că „înțelepciunea și iubirea copilului este jocul”. În mod obișnuit o asemenea activitate este considerată ca izvorâtă din nevoia de acțiune de mișcare a copilului — o modalitate de a-și consuma energia — sau de a se distra; un fel plăcut de a utiliza timpul. Punctele de vedere în abordare sunt diferite: unii l-au considerat activitate intelectuală, alții ca o activitate fizică, iar alții ca o activitate agreabilă, plăcută, distractivă. Așa se explică de ce și până astăzi terminologia referitoare la problematica jocului este destul de vaga, ambiguă. Acest amalgam de opinii a generat multe neajunsuri educative.

Jocul didactic este o activitate foarte accesibilă, care rezolvă una sau mai multe sarcini didactice pe baza îmbinării tehnicii de realizare a acestor sarcini cu elementul de joc.

Jocul este una dintre activitățile prin care copilul învață să cunoască lumea reală. Pe măsură ce copilul se dezvoltă, conținutul jocurilor se extinde cuprinzând și relațiile sociale dintre oameni.

În jocurile sale, copilul reflectă viața și activitatea socială a adultului, pentru că aceasta este ambianța *în care își duce existența*. Încă de timpuriu, copilul simte nevoia unei comunicări active cu cei din jur, în primul rând cu părinții care îl îngrijesc, îi procură jucării și se joacă cu el.

Ce este jocul didactic? Jocul didactic constituie o formă de activitate foarte accesibilă, care rezolvă una sau mai multe sarcini didactice pe baza îmbinării tehnicii de realizare a acestor sarcini cu elementul de joc.

Folosind jocul didactic pentru a rezolva o sarcină didactică într-un chip nou, deosebit, atractiv. Fiecare joc didactic are un specific al său și anume, acela că urmărește un scop intrinsec, este o activitate suficientă în însăși, fără să constituie un mijloc pentru atingerea altui țel.

Învățarea care implică jocul devine plăcută și atrăgătoare. De aceea o motivație intrinsecă de mare valoare a învățării se realizează prin joc. Iată motivul principal pentru care, în anumite faze ale învățării și ale dezvoltării copilului, procesul instruirii este necesar să se desfășoare prin intermediul jocului. Prin joc elevii pot ajunge la descoperiri de adevăruri, își pot antrena capacitățile lor de acțiune creativă, pentru că strategiile jocului sunt în fond strategii euristice, în care se manifestă istețimea, spontaneitatea inventivitatea, inițiativa, răbdarea, îndrăzneala etc.

Jocurile copiilor devin metodă de instruire în cazul în care ele capătă o organizare și se succed în ordinea implicată de logica cunoașterii și învățării. Jocurile imaginate cu un scop educativ bine precizat și organizate în concordanță cu el devin metodă de instruire. Intenția principală a jocului nu este divertismentul rezultat din încercarea puterilor, ci învățarea care pregătește copilul pentru muncă și viață. Fiecare joc didactic trebuie să instruiască pe copii, să le consolideze cunoștințele despre lumea înconjurătoare, să îmbine armonios elementul instructiv cu elementul distractiv.

Îmbinarea armonioasă a elementului instructiv cu cel de divertisment duce la apariția unor stări emoționale complexe, care intensifică procesele de reflectare directă și nemijlocită a realității.

Jocul didactic rămâne joc numai dacă conține elemente de așteptare, de surpriză, de întrecere, elemente de comunicare reciprocă între copii etc. Toate acestea fac ca elementul instructiv să se îmbine cu cel distractiv. În procesul desfășurării jocului, copilul are posibilitatea să-și aplice cunoștințele, să-și exerseze priceperile și deprinderile ce și le-a format în cadrul diferitelor activități. Deci, jocul capătă o valoare practică. Folosirea jocului didactic ca activitate în completare cu întreaga clasă, aduce variația în procesul de instruire a copiilor făcându-l, mai atractiv.

O caracteristică esențială a jocului didactic constă în crearea unor condiții favorabile pentru aplicarea multilaterală a cunoștințelor și pentru exersarea priceperilor și deprinderilor sub forma unor activități plăcute și atractive.

Jocul didactic rămâne pentru elevii cu nevoi speciale forma permanentă a procesului de învățare.

La copiii cu cerințe educative speciale, jocul didactic se poate organiza cu succes la toate disciplinele școlare, în orice moment al lecției, într-o anumită etapă a ei, sau întreaga activitate se poate desfășura pe baza lui, urmărindu-se fie dobândirea noilor cunoștințe priceperi și deprinderi, fie fixarea și consolidarea acestora, fie verificarea și aprecierea nivelului de pregătire a elevilor, cu condiția ca în cadrul lui să primeze obiectivele instructiv-educative.

Cerințele și metodica desfășurării unui joc didactic sunt:

- introducerea în joc;
- executarea jocului;
- complicarea jocului;
- încheierea jocului.

Introducerea în joc se face în funcție de tema lecției. Astfel, se pot folosi în lecțiile de citire, aritmetică, dezvoltarea vorbirii. Tot în acest moment se poate prezenta materialul cu care se va lucra. Introducerea are scopul de a transpune clasa într-un climat nou, deosebit de cel existent în timpul desfășurării lecției, climat specific jocului.

Pentru a preciza felul activității se anunță titlul jocului, care este bine să se motiveze, fie la început de către educator, fie la sfârșit cu ajutorul elevilor. Educatorul va explica elevilor sarcinile pe care le au de rezolvat în timpul jocului, regulile principale după care se va desfășura acesta, precum și condițiile în care se ajunge câștigător al acestuia.

Metodele cele mai potrivite la care ajunge educatorul pentru a-i face pe elevi să înțeleagă jocul sunt explicația și demonstrația. După ce educatorul este convins că jocul este bine cunoscut de către elevi, se dă semnalul de începere a jocului. La început este bine ca jocul să fie condus de către educator, apoi rolul acestuia poate fi preluat de unii elevi mai harnici, mai buni, care rezolvă sarcina mai bine și mai repede, iar cu timpul vor fi antrenați în funcția de conducători și elevi mai puțin buni.

Deși educatorul nu participă direct la joc, el trebuie să urmărească cu atenție îndeplinirea sarcinilor jocului, comportarea elevilor și menținerea atmosferei, ritmul și intensitatea jocului trebuie să crească treptat. Pentru a menține și mări interesul pentru jocul respectiv este bine să se introducă unele reguli noi și în special să se complice sarcina didactică.

În joc are loc dezvoltarea tuturor laturilor personalității – a capacității lor intelectuale, a calităților morale, a creativității. Prin joc, toate aceste însușiri se modelează în unitatea și interacțiunea lor. Jocul este mijlocul prin care se educă la cel mai înalt nivel relațiile de grup, favorizând manifestarea inițiativei, independenței și a responsabilității. Prin intermediul jocului omul se obișnuiește să suporte cu demnitate înfrângerile și să guste satisfacțiile victoriile. De asemenea jocul are o importanță deosebită pentru deconectarea jocul este cea mai bună formă de odihnă activă, prin intermediul lui utilizându-se la maxim timpul liber.

În continuare prezentăm un proiect didactic, în care învățarea de realizează prin intermediul jocului didactic.

Bibliografie

1. Alois Gherguț - Psihopedagogie Specială ediția a III a
2. <https://iteach.ro/experiencedidactice/jocurile-didactice-si-rolul-lor-in-formarea-si-dezvoltarea-prescolarului>

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. înv. Primar Blavenstein Mariana

Scoala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Baia Mare

Introducere

Școala, ca instituție fundamentală a societății moderne, depășește cu mult funcția sa tradițională de transmitere a cunoștințelor. Ea reprezintă un mediu esențial de socializare, de construire a identității și de formare a sistemului de valori al individului. Într-un context social caracterizat de pluralism cultural, relativism moral și transformări accelerate, rolul școlii în formarea valorilor devine nu doar educativ, ci și strategic pentru menținerea coeziunii sociale și consolidarea unei democrații autentice.

1. Conceptul de valoare și importanța acestuia în educație

Valoarea poate fi definită ca un criteriu de orientare a comportamentului uman, o normă internizată care ghidează alegerile, atitudinile și relațiile interpersonale. În plan educațional, valorile se manifestă prin idealurile promovate, prin normele morale transmise și prin modelele comportamentale cultivate de profesori și instituții.

După Kluckhohn (1951), valorile constituie „standarde dezirabile” care determină ceea ce este considerat bun, corect sau demn de urmat într-o comunitate. Din această perspectivă, educația nu poate fi neutră din punct de vedere axiologic: orice proces de instruire implică implicit o selecție a valorilor pe care societatea dorește să le perpetueze.

2. Rolul formativ al școlii în construirea valorilor

Formarea valorilor în școală se realizează printr-un complex de influențe directe și indirecte. Pe de o parte, există curriculumul formal, care integrează discipline precum educația civică, filosofia, istoria, religia sau limba și literatura română, toate purtătoare de conținut axiologic. Pe de altă parte, curriculumul ascuns – atmosfera morală a școlii, relațiile dintre profesori și elevi, stilul de conducere al instituției – exercită o influență profundă, de multe ori mai puternică decât conținuturile explicate.

Profesorul, în acest cadru, devine un model axiologic, un mediator între valorile culturale ale societății și interioritatea elevului. Nu este suficient ca educatorul să transmită valori; el trebuie să le trăiască, să le exemplifice prin comportament, coerență și atitudine. Astfel, valorile nu sunt doar predate, ci trăite și interiorizate prin experiență.

3. Școala ca spațiu de socializare morală și civică

Școala reprezintă primul context instituțional în care individul se confruntă cu reguli, drepturi și responsabilități similare celor din viața adultă. Prin intermediul activităților de grup, al proiectelor comunitare, al educației pentru cetățenie democratică, elevii învață valorile respectului, solidarității, toleranței și responsabilității. În plus, într-o societate pluralistă, școala are rolul de a cultiva dialogul intercultural, capacitatea de a respecta diferența și de a promova echitatea socială. Astfel, educația valorică devine un instrument al coeziunii sociale și al formării conștiinței civice.

4. Provocările actuale în formarea valorilor

Globalizarea, digitalizarea și influența mass-mediei au generat un context axiologic instabil. Modelele de succes promovate în spațiul public pot intra în contradicție cu valorile școlii – onestitatea, munca, responsabilitatea, solidaritatea. În acest sens, școala trebuie să devină un filtru critic, capabil să ajute elevii să discearnă între valorile autentice și cele superficiale, între opinie și cunoaștere, între libertate și lipsa de limite.

De asemenea, apar noi valori asociate societății contemporane – sustenabilitatea, gândirea critică, respectul pentru diversitate –, care solicită o redefinire curriculară și o reformă pedagogică în sensul unei educații centrate pe dezvoltarea integrală a persoanei.

5. Perspective pedagogice și strategii educaționale

Formarea valorilor presupune metode active și reflexive: învățarea prin cooperare, studiile de caz, dezbaterile morale, serviciul în folosul comunității, jurnalul reflexiv. Acestea favorizează dezvoltarea judecății morale (Kohlberg), empatia și autonomia valorică.

Educația valorică trebuie să fie integrată transversal în toate disciplinele, nu limitată la orele de educație civică sau religie. În plus, parteneriatul școală-familie-comunitate joacă un rol crucial în consolidarea consecvenței mesajelor educative.

Concluzii

Rolul școlii în formarea valorilor este unul fundamental și complex. Ea nu doar transmite cunoștințe, ci modelează caractere, consolidează identități și pregătește cetățeni responsabili. Într-o lume marcată de incertitudine morală și fragmentare culturală, școala rămâne spațiul în care valorile se transformă din concepte abstracte în conduite concrete.

Responsabilitatea educatorilor, calitatea relațiilor umane și autenticitatea actului pedagogic sunt factorii decisivi în reușita acestui proces. În ultimă instanță, școala nu formează doar competențe, ci și conștiințe – iar acesta este, poate, cel mai înalt ideal al educației.

Bibliografie

1. Kluckhohn, C. (1951). *Values and Value-Orientations in the Theory of Action*. Harvard University Press.
2. Kohlberg, L. (1984). *Essays on Moral Development. Vol. II: The Psychology of Moral Development*. Harper & Row.
3. Dewey, J. (1916). *Democracy and Education*. Macmillan.
4. Cristea, S. (2000). *Dicționar de pedagogie*. Editura Didactică și Pedagogică, București.

METODE INOVATIVE DE PREDARE A ISTORIEI

Prof. Ianculescu Filip Raul,

Colegiul Tehnic Emanuil Ungureanu

Istoria este o disciplină fundamentală, deoarece ne ajută să înțelegem cum evenimentele trecutului au modelat lumea în care trăim. Cu toate acestea, pentru elevii de gimnaziu, istoria poate părea uneori un subiect dificil sau plictisitor, mai ales când este predată exclusiv prin metode tradiționale, precum prelegerile sau memorarea cronologiilor. Într-o eră în care tehnologia

evoluează rapid, iar informația este accesibilă instantaneu, profesorii trebuie să găsească metode inovative pentru a transforma această materie într-una captivantă și relevantă. Acest articol explorează câteva dintre cele mai eficiente și creative metode de predare a istoriei la nivel gimnazial.

Gamificarea implică utilizarea elementelor de joc în procesul de predare, pentru a stimula implicarea elevilor. Această metodă transformă lecțiile de istorie în experiențe interactive și competitive, sporind interesul elevilor. De exemplu, profesorii pot organiza un **"escape room" istoric** în clasă. Într-un astfel de scenariu, elevii trebuie să rezolve enigme legate de un eveniment istoric pentru a găsi "ieșirea". O activitate bazată pe Al Doilea Război Mondial ar putea include sarcini precum descifrarea unui cod folosit de Aliați sau reconstituirea unei bătălii cheie pe baza unor indicii istorice.

O altă activitate populară este **simularea jocurilor de rol**. Elevii pot fi împărțiți în grupuri și pot interpreta personaje istorice, simulând negocieri sau momente importante din istorie, cum ar fi semnarea Tratatului de la Versailles. Acest tip de activitate îi ajută să înțeleagă nu doar faptele istorice, ci și emoțiile și dilemele cu care s-au confruntat oamenii din trecut.

Un mod inovativ de a preda istoria este prin integrarea acesteia cu alte discipline, cum ar fi arta, literatura sau geografia. De exemplu, elevii pot studia Renașterea analizând operele lui Leonardo da Vinci sau Michelangelo, descoperind legătura dintre contextul istoric și realizările artistice.

O altă idee este să se exploreze marile descoperiri geografice prin combinarea lecțiilor de istorie cu hărți interactive. Elevii pot urmări traseele exploratorilor și pot înțelege impactul acelor călătorii asupra lumii.

În literatură, elevii pot citi fragmente din opere care reflectă o anumită epocă istorică, cum ar fi romanul *Coliba unchiului Tom* pentru a discuta despre sclavie, sau *Jurnalul Annei Frank* pentru a explora realitățile Holocaustului.

Un alt mod inovativ de a preda istoria este organizarea de excursii la muzee, situri istorice sau alte locuri de interes cultural. De exemplu, o vizită la un muzeu local poate aduce în discuție istoria orașului sau a regiunii. Tururile ghidate le permit elevilor să interacționeze cu artefactele și să vadă direct legătura dintre lecțiile de la școală și lumea reală.

Dacă excursiile nu sunt posibile, profesorii pot colabora cu muzeele pentru a organiza ateliere interactive în clasă, în care elevii să poată studia replici de artefacte sau să participe la activități practice, cum ar fi scrierea cu unelte medievale.

În concluzie, predarea istoriei la gimnaziu poate deveni o experiență captivantă și transformatoare atunci când profesorii adoptă metode inovative. De la utilizarea tehnologiei moderne și gamificare, până la proiecte interdisciplinare, există nenumărate modalități de a face istoria mai accesibilă și mai relevantă pentru elevi. Scopul final nu este doar acela de a transmite cunoștințe, ci și de a inspira o pasiune pentru învățare, cultivând în același timp abilități esențiale pentru viață, precum gândirea critică, creativitatea și empatia. În acest fel, istoria nu va mai fi percepută ca o materie plictisitoare, ci ca o poartă spre înțelegerea lumii și a locului nostru în ea.

Bibliografie

Wiggins, G., & McTighe, J. (2005). *Understanding by Design*. ASCD. Oferă strategii pentru proiectarea lecțiilor, inclusiv metode interactive aplicabile istoriei.

Wineburg, S. (2001). *Historical Thinking and Other Unnatural Acts: Charting the Future of Teaching the Past*. Temple University Press. Explorează importanța gândirii critice în predarea istoriei.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

TINCU FELICIA / POPA LIANA

Colegiul Național ‘Radu Negru’ Făgăraș

Societatea contemporană trece printr-un proces complex de transformare, marcat de globalizare, dezvoltare tehnologică rapidă și schimbări culturale profunde. În acest context, școala își reafirmă rolul fundamental de instituție formativă, care nu se limitează doar la transmiterea de cunoștințe, ci urmărește și formarea valorilor morale, civice și culturale ale tinerilor. Formarea valorilor reprezintă procesul prin care individul interiorizează norme, atitudini și principii care îl ajută să distingă între bine și rău, între ceea ce este acceptabil și ceea ce este de evitat. Școala, în colaborare cu familia și societatea, contribuie decisiv la modelarea acestor repere esențiale pentru dezvoltarea unei personalități echilibrate și responsabile.

Rolul educației în formarea valorilor morale

Educația are o dimensiune axiologică, adică una orientată spre valori. Procesul educativ nu vizează doar dezvoltarea intelectuală, ci și formarea caracterului și a conștiinței morale. Valorile morale – precum respectul, responsabilitatea, onestitatea și solidaritatea – sunt cultivate prin intermediul activităților școlare, al relației profesor–elev și al climatului educațional. Profesorul devine un model comportamental pentru elevi, influențându-le nu doar modul de gândire, ci și

atitudinea față de muncă, societate și semenii. Prin dialog, empatie și exemplul personal, cadrul didactic contribuie la interiorizarea valorilor etice. Totodată, disciplinele umaniste, precum limba și literatura română, istoria sau educația civică, oferă contexte privilegiate pentru reflecția asupra valorilor și comportamentelor umane. Ele permit elevilor să înțeleagă importanța moralității și a responsabilității în construcția unei societăți democratice.

Școala ca spațiu al socializării și dezvoltării valorilor civice

Pe lângă dimensiunea morală, școala are și un rol de socializare. Ea reprezintă prima instituție în care copilul interacționează cu reguli, autoritate și diversitate. Aici se învață cooperarea, toleranța, spiritul de echipă și respectul pentru drepturile celorlalți – valori fundamentale pentru conviețuirea socială. Activitățile extracurriculare, proiectele educaționale și voluntariatul oferă oportunități practice pentru formarea valorilor civice și democratice. Participarea elevilor la proiecte comunitare îi învață să fie implicați, responsabili și solidari. Conform pedagogului Emil Păun (2002), școala modernă trebuie privită ca o „comunitate de învățare” în care elevul nu doar asimilează informații, ci participă activ la construcția propriei identități axiologice. Această perspectivă plasează procesul educațional într-un cadru participativ, centrat pe elev și pe dezvoltarea gândirii critice.

Provocări actuale în formarea valorilor prin școală

În prezent, formarea valorilor întâmpină numeroase provocări. Influențele mass-mediei, mediul online și schimbările sociale rapide pot conduce la relativizarea valorilor morale tradiționale. De aceea, școala are misiunea dificilă de a adapta educația la noile realități, fără a renunța la principiile fundamentale ale respectului, solidarității și demnității umane. Introducerea educației pentru cetățenie democratică, a educației media și a educației emoționale reprezintă soluții actuale pentru consolidarea valorilor într-un mod relevant pentru tineri. Astfel, procesul de formare a valorilor devine unul dinamic, care răspunde nevoilor societății contemporane.

Școala are un rol esențial în formarea valorilor care definesc personalitatea individului și contribuie la dezvoltarea unei societăți echilibrate. Prin activitatea sa instructiv-educativă, prin exemplul cadrelor didactice și prin climatul instituțional, școala modelează caractere și promovează principii morale, civice și culturale. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, educația axiologică devine nu doar o componentă complementară a instruirii, ci o condiție esențială pentru formarea cetățeanului responsabil, empatic și implicat.

Bibliografie

- Păun, Emil (2002). Școala – o abordare sociopedagogică. Editura Polirom, Iași.

- Cucoș, Constantin (2009). Pedagogie. Editura Polirom, Iași.
- Cerghit, Ioan (2006). Sisteme de instruire alternative și complementare. Editura Aramis, București.
- Ministerul Educației (2020). Strategia națională pentru educația privind valorile și cetățenia democratică.
- Dewey, John (1938). Experience and Education. Macmillan, New York.

ȘCOALA ȘI UNITĂȚILE SANITARE

Prof. Semeniac Ana

Școala Gimnazială Rona de Sus

1. Tipuri de unități sanitare, roluri și responsabilități educative ale acestora în comunitate

La nivelul comunităților locale, un rol important îl au unitățile sanitare. Școlile pot desfășura parteneriate împreună cu acestea în vederea asigurării sănătății mentale și fizice a copiilor și a familiilor acestora.

Parteneriatul școală – unități sanitare poate fi analizat din prisma acestor responsabilități comunitare pe care unitățile sanitare le au.

Unitățile sanitare reprezintă unitățile care asigură populației asistență medicală, curativă și profilactică în sectorul public și privat prin: spitale și ambulatorii de spital și de specialitate, dispensare medicale, policlinici, centre de sănătate, sanatorii TBC, centre de diagnostic și tratament, ambulatorii de spital și specialitate, preventorii, cabinete medicale de familie, cabinete stomatologice, laboratoare medicale, de tehnică dentară, cabinete medicale de specialitate, cabinete medicale școlare/studentești, laboratoare medicale, creșe, farmacii și puncte farmaceutice, depozite farmaceutice, unități medico-sociale, centre de diagnostic și tratament, de specialitate, centre de transfuzie sanguină, sanatorii, preventorii etc.

Rolul unităților sanitare este în principal acela de a asigura sănătatea populației.

Fiecare tip de unitate sanitară are însă responsabilități diferite.

2. Domenii și forme ale parteneriatului școală – unități sanitare

În opinia noastră, cel mai mare rol educativ îl au medicii de familie și cabinetele medicale școlare/studentești. Medicul de familie este acela care, cunoaște pacientul în complexitatea sa, cunoaște familia de proveniență, eventualele probleme genetice, evoluția fizică și psihică a copilului. Acesta poate recomanda familiei și copilului un anumit tip de activități, sau pot informa asupra activităților nerecomandate (ex. activitate sportivă), poate informa, respectând confidențialitatea datelor și drepturile pacientului, cadrele didactice despre problemele copiilor. În cazuri speciale medicii de familie pot recomanda părinților un anumit tip de școală (ex. școala de masă sau cea specială în cazul copiilor cu dizabilități) debutul sau amânarea școlarizării, pot interveni în cazuri de refuz din partea școlii, a cadrelor didactice, a părinților pentru a primi în școală/clasă un copil cu dizabilități, sau boli cronice, pot da explicații, date despre riscuri, precizări privind comportamentul. Inițiativa de a participa la acțiuni școlare poate fi a medicului de familie, a părinților sau chiar a școlii. De asemenea, medicul de familie trebuie să anunțe unitatea școlară în cazul în care constată o boală contagioasă la un copil, la cadrele didactice sau personalul școlii (hepatită, bolile copilăriei, TBC, gripă), care pune în pericol sănătatea colegilor, a cadrelor didactice, să anunțe alte unități sanitare cu responsabilitati specifice (Direcția de Sănătate Publică) și să intervină în colectivitate.

Medicul de familie poate consilia și orienta părinții, atunci când constată probleme care pot afecta activitatea școlară a copiilor, spre alte servicii specializate (ex. cabinete oftalmologice, investigații și intervenții medicale de specialitate, unități sportive de practicare a diverselor sporturi etc.). Medicii de familie pot iniția sau pot participa la acțiunile inițiate de școli, la activități educative pentru copii: educație pentru sănătate, educația reproducerii, prevenirea transmiterii bolilor contagioase, siguranța și sănătatea alimentației etc.

Medicii de familie pot apela, în cazul sesizării unor situații de abuz asupra copiilor, la alți profesioniști din comunitate pentru a sesiza și rezolva cazurile acestora: asistenți sociali, polițiști, alți reprezentanți ai autorităților etc. Medicii pot sesiza abuzurile asupra copiilor, dar, cei care intră mai frecvent în relațiile cu copii sunt cadrele didactice. Relația de colaborare dintre aceștia este esențială, personalul medical și cadrele didactice trebuie să aibă informații despre semnele prin care pot recunoaște un abuz, despre cum pot interveni în tratarea copiilor, consilierea familiilor sau să apeleze la alți specialiști din rețeaua comunitară.

O situație de discutat este aceea în care, unitățile farmaceutice, sau mai exact marii producători de medicamente inițiază acțiuni, campanii educative în școli, fie pentru că și-au conștientizat rolul social pe care-l au, fie ca o formă mascată de publicitate. În aceste cazuri, se impune o analiză a influențelor educative, a consecințelor acestor acțiuni de către reprezentanții școlii, părinți și copii și să se decidă continuarea sau stoparea unor astfel de acțiuni.

Activități educative și de prevenție pot fi desfășurate în unitățile sanitare, în cabinetele medicale dar și în școli sau în alte medii nonformale.

Un caz special este cel al copiilor care suferă de boli cronice și care sunt nevoiți să-și întrerupă școala. În cazul în care, copilul se află în îngrijirea familiei, personalul medical ar trebui să informeze școala despre posibilitatea ca bonavul să fie școlarizat acasă, care sunt riscurile dar și capacitatea de efort a copilului. În cazul în care, copii bolnavi cronici trebuie să fie internați pe perioade lungi de timp, unitățile sanitare trebuie să asigure posibilitatea copiilor bolnavi să-și continue studiile: să amenajeze spații corespunzătoare, să angajeze personal, să colaboreze cu inspectoratul școlar pentru asigurarea personalului, a materialelor didactice, a manualelor etc.

În toate informațiile și serviciile oferite copiilor trebuie să se țină seama de vârsta copiilor, de nivelul acestora de înțelegere, de nivelul cunoștințelor acestora.

Temele care pot fi abordate în programele educative pot fi multiple:

- igiena personală, a locuinței, a spațiului școlii, a mediului înconjurător;
- acordarea de prim ajutor în cazuri de urgență;
- educație sexuală și de sănătatea reproducerii;
- educația pentru prevenirea consumului de droguri, alcool, tutun;
- educația pentru prevenirea îmbolnăvirilor și a accidentelor;
- educația pentru practicarea sporturilor;
- educația pentru organizarea timpului liber (timp de joacă adecvat, timp pentru sport, timp alocat televizorului și calculatorului, etc.)
- educație pentru consum alimentar sănătos etc.

Programe educative comunitare desfășurate în parteneriat școală unități sanitare

Formele generale adoptate pentru diseminarea cunoștințelor se realizează prin campanii de informare și de prevenire. Contribuția unităților sanitare și a personalului medical la succesul acestor acțiuni are un rol decisiv. Personalul medical trebuie să depună eforturi pentru informarea părinților și a copiilor asupra diverselor probleme privind sănătatea și alimentația copiilor, igiena și salubritatea mediului înconjurător, obiceiuri de viață sănătoase etc. Personalul medical poate oferi aceste informații în incinta unităților sanitare sau în munca de teren.

Programele educaționale oferite de către școli pot atrage personalul medical să se implice în: cursuri privind igiena, primul ajutor, educația sexuală, sănătatea reproducerii etc. Pot fi organizate concursuri pentru copii (de desen, de acordare a primului ajutor etc.) în care copiii să capete informații, deprinderi într-o manieră încurajatoare.

Bibliografie:

1. Băran, Pescaru, Adina – *Parteneriat în educație Familie – școală – comunitate*, Editura Aramis Print, București, 2004
2. Mitter, W., - *The school in the local community: autonomy and responsibility*, General raport, Concil for cultural cooperation Strasburg, 1993

EDUCAȚIA PENTRU SCHIMBARE ȘI VALENȚELE EI ÎN SOCIETATEA CUNOAȘTERII

Prof. educație timpurie Săliște Mihaela & Dragomirescu Emilia,

Liceul de Arte “Victor Giuleanu”/G.P.P. NORD 2 Rm. Vâlcea

“Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru ziua de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze”, spunea M. MONTESSORI, dar pentru a putea ajuta în acest mod copilul, este necesar ca noi înșine să fim deschiși la schimbare, să fim curioși în a experimenta noul, să fim capabili a ne adapta continuu.

Este adevărat că adesea este dificil a privi din altă perspectivă situația, știut fiind faptul că suntem etichetați ca unul dintre cele mai conservatoare segmente sociale, însă în măsura în care conștientizăm fiecare dintre noi acest lucru, putem găsi mijloace pentru a determina schimbarea **mentalității** noastre, iar acest “clic” apare în momentul în care intrăm în contact cu cei din jurul nostru. De aceea este important să înțelegem că viața este o continuă învățare și experimentare, iar evoluția fiecăruia dintre noi e strâns legată de modul în care percepem această realitate.

Deseori avem tendința de a căuta și evidenția în ceea ce este nou părțile negative și deseori spunem sau gândim “iar au schimbat asta sau asta” sau “care cum ajunge sus, unde se iau deciziile se apucă de schimbat”, uitând vechea zicală conform căreia “numai cine nu muncește nu greșește”

și uitând că, asemeni indivizilor, și la nivel macro încercăm să ne definim ca națiune în raport cu celelalte națiuni. Sunt momente în care simțim că democrația pe care atât de mult ne-am dorit-o a adus mai mult rău decât bine și când vedem câte greșeli se fac, nu mai descoperim și lucrurile bune ce s-au realizat, însă democrația este un proces de autoreglare a societății care ne dă dreptul să reacționăm când se comit greșeli, să ne spunem punctul de vedere. De noi depinde dacă vrem să ne exercităm acest drept sau acceptăm să fim tratați precum personajele din „Cuib deasupra unui cuib de cucu”. Dacă noi pornim din start de la ideea că nu putem schimba nimic, cum pot crede alții că am fi în stare să schimbăm ceva? Gândind la asta, îmi vine în minte bancul în care un francez vrea să se așeze pe un scaun și descoperă o pioneză pe care o ia și o aruncă, apoi vine un englez care procedează la fel. Numai românul, când o vede, o ia, se uită la ea și o pune la loc zicând: “poate că așa trebe” și se așează pe ea. Cât timp gândim că “poate așa trebe”, nimic nu se va schimba. Și astfel ajungem iar la **mentalitatea** noastră, la exemplul pe care îl dăm, la valorile pe care dorim să le transmitem următoarelor generații.

În noile orientări se pune un tot mai mare accent pe importanța colaborării grădiniței cu familia și comunitatea, în vederea atingerii obiectivelor propuse privind dezvoltarea copilului și ne simțim adesea nedreptățiți când constatăm că în opinia unor părinți la grădiniță copilul se joacă, mai învață câte o poezie, cântec sau poveste, când noi știm câtă muncă se depune și câte etape parcurge copilul până la intrarea la școală.

Ar trebui să înțelegem că fiecare ne formăm convingeri și mentalități pe baza a ceea ce am trăit și experimentat, că în trecut, mai ales în comunitățile mai izolate, asta se făcea, iar părinții de azi sunt copiii de ieri. Ei nu minimizează și nu desconsideră munca noastră: Mulți dintre ei N-O CUNOSC. Și atunci ce putem face pentru a schimba situația și a le forma o altă viziune? Implicarea activă a părinților presupune o largă disponibilitate din partea cadrului didactic spre dialog cu familiile pentru a descoperi unde și ce anume putem îmbunătăți sau schimba. Cursurile gen “Educați așa”, activitățile demonstrative cu participarea părinților, mesele rotunde având ca teme propuneri venite din partea lor, implicarea în proiectele ce le desfășurăm cu copiii sunt câteva din posibilitățile prin care putem să-i aducem aproape de noi și să ni-i facem aliați în munca ce o desfășurăm la grupă și astfel ajungem din nou la **NOI**, la mentalitatea noastră, la rolul pe care dorim sau credem că îl avem în comunitatea din care facem parte.

Când intră în ciclul preșcolar, copiii vin din medii diferite, cu deprinderi mai mult sau mai puțin dezvoltate, cu un volum mai mic sau mai mare de cunoștințe pentru ca la sfârșitul ciclului preșcolar toți să ajungă a poseda cunoștințe, priceperi și deprinderi conform obiectivelor cadru ale fiecărui domeniu experiențial, însă nu toți copiii sunt la fel de înzestrați, așa cum niciun adult nu

poate excela în toate domeniile de activitate. Rolul nostru este acela de a crea condiții de dezvoltare pentru fiecare în funcție de capacitățile pe care le posedă, de a-i ajuta să-și canalizeze curiozitatea înăscută spre descoperirea lumii înconjurătoare și de a le dezvolta acele capacități care să le permită adaptarea într-o lume în continuă schimbare. Spiritul de inițiativă, curajul de a căuta și găsi soluții, încrederea în forțele proprii, perseverența, spiritul de responsabilitate, sunt câteva dintre calitățile care le vor servi în viitor și pe care avem sarcina să le cultivăm și să le dezvoltăm. De aceea întreg ansamblul de strategii educaționale trebuie alese astfel încât să asigure atingerea acestui obiectiv.

Trebuie să înțelegem că, deși activitatea principală a copilului este jocul, în același timp jocul este activitatea prin care copilul descoperă lumea înconjurătoare. Simplul fapt de a se juca aceleași jocuri cu aceleași jucării nu asigură dezvoltarea copilului atâta timp cât el nu este canalizat prin materialele și metodele utilizate, către un obiectiv. Astfel, materialele și jucăriile puse la dispoziția lui trebuie să-i suscite interesul, să-l pună în situația de a acționa, de a gândi, de a găsi soluții pentru ca în final să-i ofere satisfacția, fericirea că a reușit indiferent ce a încercat să facă. Se cunoaște faptul că la această vârstă gândirea copilului este concret-intuitivă, deci el își ia informațiile în special din ceea ce vede în jur. Atunci să-i creăm posibilitatea s-o facă, să încercăm să compunem mediul ambiant în care își desfășoară activitatea, să ne gândim în momentul în care pavoază sala de grupă, grădinița, ce mesaje îi transmitem prin ceea ce afișăm, pentru că ceea ce afișăm trebuie să fie și frumos, dar și util copilului. Privind un panou îți poate veni în gând un cuvânt, o propoziție, o frază sau chiar o poveste. Atunci să încercăm să punem în jurul lui “povești”.

Pornind de la ideea că pregătim copilul pentru viață și metodele și procedeele didactice utilizate vor fi diversificate în funcție de obiectivul propus; metodele clasice vor pierde din pondere în favoarea metodelor moderne, activ-participative, care permit copilului să acționeze, să fie partaș activ la propria dezvoltare.

Societatea în care trăim este, într-adevăr, o societate a cunoașterii. Informațiile sunt diverse, iar căile prin care acestea ajung la noi, la fel. Azi nu mai trebuie să așteptăm ziarul pentru a ști ce se petrece în lume; dăm “clic” pe google și avem răspunsul la orice întrebare, putem accesa orice material. Nu mai este nevoie să desenăm, să colorăm, ca în trecut, să folosim planșe făcute de noi. Această tehnologie a deschis ferestre largi spre lume, trebuie doar să îndrăznim și, prin exemplul propriu, să-i încurajăm și pe copii să descopere lumea ce ne înconjoară și în care trăim. Mulți dintre copii dețin acasă video, calculator, alte aparate și jocuri electronice pe care au învățat să le utilizeze și atunci noi, la grădiniță, prin ce metode sau mijloace reușim să le trezim interesul pentru cunoaștere, dorința de explorare? Nu vreau să mă înțelegeți greșit. Nu sunt partizana televizoarelor

sau calculatoarelor în grupă folosite pentru a viziona desene și a sta cuminți copiii. Aceste mijloace moderne, utilizate corespunzător, le pot aduce mai aproape lumea pe care altfel nu au cum să o vadă sau cu ajutorul lor pot accesa softuri educaționale și astfel pot îmbina plăcutul cu utilul.

Să nu uităm că acești copii vin la grădiniță sau la școală pentru că grădinița și școala se presupune că pot să le ofere ceva în plus față de familie și atunci trebuie să ne punem întrebarea” ce le oferim în plus?” pentru că a le oferi cât au deja sau mai puțin, înseamnă cel puțin a-i condamna la stagnare, și aici din nou ne întoarcem la **NOI** și la rolul nostru.

Sunt multe aspectele pe care le putem aborda într-o tema așa vastă. Eu am atins doar câteva, însă indiferent la câte sau la care ne referim, ideea centrală este că stă numai în puterea noastră, a fiecăruia dintre noi, de a schimba ceva în bine în jurul nostru.

Bibliografie:

1. Montessori, M. (2011). Descoperirea copilului, București: Didactica Publishing House.
2. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ, București: Polirom.
3. Ministerul Educației Naționale (2019). Curriculum pentru educația timpurie, București.

ȘCOALA VIITORULUI, CE ÎNSEAMNĂ DE FAPT?

Prof. Murea Ioana

Colegiul Economic « Dimitrie Cantemir » Suceava

Viitorul educației va fi marcat de ascensiunea tehnologiei și a comunicării digitale. Școlile vor trebui să se adapteze pentru a satisface nevoile elevilor și provocările reprezentate de o lume în continuă schimbare. Una dintre cele mai interesante oportunități este utilizarea realității virtuale pentru a îmbunătăți învățarea. Această tehnologie va permite elevilor să experimenteze locuri și evenimente într-un mod captivant, îmbunătățindu-și înțelegerea și implicarea.

Marketingul digital va juca, de asemenea, un rol din ce în ce mai important în educație. Școlile vor trebui să integreze cursuri de marketing digital pentru a ajuta elevii să înțeleagă provocările publicității online și să își dezvolte creativitatea în marketing. Elevii trebuie să înțeleagă strategiile de marketing și cum să le aplice pentru a reuși în lumea afacerilor.

De asemenea, este esențial să creștem gradul de conștientizare în rândul tinerilor cu privire la importanța mediului, a protecției biodiversității și a dezvoltării durabile încă din momentul în

care intră în școală. Pentru a realiza acest lucru, cred că ar fi înțelept să integrăm în toate școlile spații verzi care să fie propice descoperirii și observării naturii. De asemenea, ar trebui să oferim activități regulate pentru a crește gradul de conștientizare a elevilor cu privire la protecția mediului, precum și ateliere educaționale pe teme ecologice.

Școala viitorului trebuie să țină cont de impactul tehnologiei asupra mediului și, prin urmare, să ofere practici ecologice. Numeroase studii demonstrează numeroasele beneficii ale spațiilor verzi, cum ar fi:

- Promovarea concentrării
- Reducerea stresului

Este esențial să integrăm aceste elemente în programele educaționale pentru a dezvolta cetățeni conștienți de mediu și dedicați protecției mediului și dezvoltării durabile.

Cum îmi imaginez școala viitorului?

Cred că școala viitorului va fi un loc în care tehnologia este utilizată creativ pentru a sprijini profesorii și elevii în procesul lor de învățare. Sălile de clasă tradiționale vor fi transformate în spații pentru colaborare și creativitate, unde elevii pot lucra împreună pentru a rezolva probleme și a crea proiecte inovatoare.

Tehnologiile emergente, cum ar fi realitatea virtuală și realitatea augmentată, vor fi utilizate pentru a crea medii de învățare imersive și interactive. Elevii vor putea explora materii precum istoria, geografia și științele într-un mod mult mai captivant și interactiv.

De asemenea, profesorii vor avea acces la instrumente de analiză a datelor pentru a înțelege mai bine nevoile individuale ale fiecărui elev. Aceștia vor putea personaliza instruirea pentru a satisface nevoile specifice ale fiecărui elev și pentru a oferi un sprijin mai individualizat.

Cursurile online vor fi, de asemenea, o parte importantă a educației viitorului. Studenții vor putea accesa cursuri online de oriunde, permițându-le să își autodirijeze învățarea. Acest lucru le va permite, de asemenea, studenților să se conecteze cu alți cursanți din întreaga lume și să participe la proiecte de colaborare.

Școala viitorului va fi, de asemenea, mai deschisă către lumea din jurul lor. Studenții vor putea să se conecteze cu experți și profesioniști din lumea reală pentru a afla mai multe despre subiecte specifice. De asemenea, vor putea participa la programe de stagii de practică și de învățare practică pentru a dobândi abilități practice și experiențe din viața reală.

Bibliografie:

www.dbs.school/ 2023, Inès Berkane, Blog C'est quoi pour toi l'école du futur ?, 18 april 2023

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. Înv. Primar Jîjîe Octavian-Virgil,

Liceul Teoretic „Comandor Alexandru Cătuneanu”

Școala reprezintă unul dintre cei mai importanți factori ai formării personalității umane. În cadrul ei, elevul nu doar acumulează cunoștințe, ci își dezvoltă o gamă largă de competențe, atitudini și valori care îl pregătesc pentru viață. Educația școlară este un proces complex, care îmbină dimensiunea cognitivă cu cea morală, afectivă și socială, contribuind astfel la formarea caracterului și a sistemului de valori al fiecărui individ.

Formarea valorilor începe din primii ani de școală, prin intermediul activităților educative, al relației dintre elevi și cadrele didactice, precum și al climatului moral și afectiv din instituție. Profesorul devine un model de conduită, un reper moral pentru elevi, influențând prin propriul exemplu modul în care aceștia înțeleg concepte precum respectul, responsabilitatea, empatia, corectitudinea sau solidaritatea. În școală, valorile nu se transmit doar prin cuvinte, ci mai ales prin fapte, prin experiențe de învățare autentice, prin implicarea elevilor în activități care dau sens noțiunilor teoretice.

Educația valorică presupune o abordare integrată a procesului de învățământ. Fiecare disciplină, indiferent de conținutul său, oferă oportunități pentru formarea valorilor. De exemplu, la limba română se pot cultiva sensibilitatea și empatia prin intermediul textelor literare; la istorie, elevii învață despre patriotism, spirit civic și respect față de trecut; la științe, sunt promovate valori precum curiozitatea, perseverența și respectul pentru adevăr. Prin activitățile extracurriculare și proiectele educative, elevii au ocazia să experimenteze concret valorile în acțiune – să colaboreze, să ajute, să se implice în comunitate și să aprecieze diversitatea.

Rolul școlii în formarea valorilor nu poate fi separat de cel al familiei și al societății. Totuși, școala are avantajul unui cadru organizat, sistematic și intenționat, în care elevii sunt ghidați pas cu pas către înțelegerea și asumarea valorilor fundamentale. Profesorul are misiunea de a crea un climat educațional echilibrat, bazat pe respect reciproc, comunicare deschisă și valorizarea fiecărui

elev. Astfel, procesul educațional devine nu doar o transmitere de cunoștințe, ci o veritabilă formare de caractere.

De asemenea, educația pentru valori presupune și dezvoltarea gândirii critice. Elevii trebuie încurajați să analizeze, să evalueze și să își formeze propriile convingeri, nu doar să reproducă norme. Într-o societate în continuă schimbare, școala are datoria de a-i ajuta să înțeleagă sensul valorilor și să le aplice în contexte diverse. Astfel, se formează cetățeni responsabili, capabili să contribuie la o societate democratică și echitabilă.

Nu trebuie neglijat nici rolul comunității școlare – colectivul de elevi, cadrele didactice și părinții – care, împreună, pot construi un spațiu educațional bazat pe încredere, colaborare și respect. Activitățile de voluntariat, parteneriatele educaționale, proiectele tematice și campaniile civice reprezintă mijloace concrete prin care elevii pot învăța și trăi valorile.

În concluzie, rolul școlii în formarea valorilor este esențial și de neînlocuit. Prin educație, copilul învață să fie, nu doar să știe. Profesorul, ca formator de caractere, are o misiune nobilă: aceea de a cultiva în elevi valorile universale ale umanității – respectul, responsabilitatea, toleranța, solidaritatea și dragostea pentru adevăr. O școală care formează valori este o școală care formează oameni împliniți, pregătiți să contribuie la binele comun.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom;
2. Cerghit, I. (2006). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică;
3. Cristea, S. (2017). *Dicționar de termeni pedagogici*. București: Editura Didactică și Pedagogică;
4. Potolea, D., & Toma, S. (2015). *Fundamentele pedagogiei*. București: Editura Universitară.
5. Iucu, R. (2018). *Managementul clasei de elevi*. București: Editura Polirom.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR LA ȘCOLARII MICI

PROF. ÎNV. PRIMAR DEAC IOANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ BOGDAN VODĂ, MARAMUREȘ

Școala reprezintă, pentru fiecare copil, prima poartă către lume. Aici, elevul nu doar învață să scrie, să citească și să socotească, ci începe să descopere ce înseamnă să fii parte dintr-o

comunitate, să respecte reguli, să fie responsabil și să își exprimi ideile cu încredere. În ciclul primar, școala are o misiune fundamentală: formarea valorilor morale, civice și culturale care vor sta la baza caracterului fiecărui copil. Prin activitățile desfășurate zilnic, prin exemplul personal al învățătorului și prin atmosfera creată în clasă, se conturează personalitatea viitorului adult.

În primii ani de școală, copiii se află într-o etapă de mare deschidere și curiozitate. Ei preiau comportamente, atitudini și modele de la adulții din jurul lor. De aceea, învățătorul devine nu doar un transmițător de cunoștințe, ci un veritabil formator de caractere. Prin tonul vocii, prin atitudinea față de elevi, prin modul de a organiza activitățile și de a gestiona situațiile din clasă, cadrul didactic transmite zilnic valori esențiale: respectul, corectitudinea, empatia, cooperarea și responsabilitatea.

Formarea valorilor nu se realizează prin lecții teoretice, ci prin trăiri și experiențe concrete. De exemplu, respectul se cultivă prin gesturi simple – salutul de dimineață, ascultarea colegului atunci când vorbește, folosirea formulelor de politețe și aprecierea muncii celorlalți. Responsabilitatea se dezvoltă atunci când elevii primesc sarcini clare, cum ar fi grija pentru curățenia clasei, îngrijirea plantelor din ghivece sau îndeplinirea rolului de „elev de serviciu”. Prin aceste activități, copilul învață că acțiunile sale au consecințe și că face parte dintr-o comunitate în care fiecare are un rol.

Cooperarea și spiritul de echipă sunt alte valori cultivate în mod natural la vârsta mică. În cadrul activităților de grup, elevii descoperă bucuria de a lucra împreună, de a împărtăși idei și de a găsi soluții comune. Jocurile didactice, proiectele tematice sau lecțiile integrate, în care elevii creează afișe, cântece sau colaje, oferă contexte excelente pentru dezvoltarea acestor abilități sociale. Un exemplu relevant este proiectul „Prietenia în culori”, în care elevii realizează desene și texte despre importanța prieteniei, apoi discută despre comportamentele care susțin relațiile armonioase.

Empatia și solidaritatea sunt cultivate prin activități caritabile, precum colectarea de jucării sau haine pentru copii din medii defavorizate. În aceste momente, elevii învață să se pună în locul celuilalt și să descopere bucuria de a dăru. De asemenea, proiectele tematice dedicate mediului, precum „Să iubim natura!” sau „Micii ecologiști”, dezvoltă respectul față de natură și înțelegerea faptului că fiecare gest contează pentru binele comun.

Școala contribuie, de asemenea, la formarea sentimentului de apartenență la comunitate și la cultivarea dragostei de patrie. Serbările școlare dedicate Zilei Naționale, Mărțișorului sau Crăciunului nu sunt doar momente festive, ci ocazii prin care elevii învață să respecte tradițiile, să aprecieze cultura românească și să se mândrească cu identitatea lor. În timpul acestor activități, copiii poartă costume populare, recită poezii, cântă cântece tradiționale și descoperă frumusețea obiceiurilor transmise din generație în generație.

Pentru ca procesul de formare a valorilor să fie eficient, este esențială colaborarea dintre școală, familie și comunitate. Părinții și profesorii trebuie să transmită aceleași mesaje și să ofere modele coerente de comportament. De exemplu, organizarea unei „Zile a părinților la școală”, în care adulții prezintă meserii sau activități civice, poate avea un impact major asupra copiilor. Totodată, parteneriatele cu biblioteca, muzeul sau primăria locală îi ajută pe elevi să înțeleagă că valorile nu sunt doar vorbe frumoase, ci principii care se aplică în viața de zi cu zi.

Rolul școlii în formarea valorilor la școlarii mici este, așadar, unul complex și profund. Prin fiecare activitate, prin fiecare cuvânt și prin fiecare exemplu, învățătorul contribuie la construirea unei lumi mai bune. Copiii învață că a fi respectuos, cinstit, harnic și empatic nu este o obligație, ci o alegere care aduce armonie în viața lor și în societate. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, valorile morale devin repere stabile, iar școala este locul în care aceste repere se clădesc.

În concluzie, școala primară nu este doar o instituție care transmite cunoștințe, ci și un mediu de formare umană. Aici se pun bazele caracterului, ale respectului și ale responsabilității. Prin activități educative, prin proiecte interdisciplinare și prin implicarea întregii comunități, elevii devin conștienți de importanța valorilor și învață să le trăiască zi de zi. Educația adevărată nu înseamnă doar să știi, ci și să fii – un om bun, generos și implicat. Iar acest lucru începe în școală, alături de un învățător care crede în puterea exemplului și în frumusețea sufletului de copil.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2006.
2. Cucoș, Constantin – *Pedagogie. Perspective teoretice și aplicative*, Editura Polirom, Iași, 2017.
3. Cristea, Sorin – *Dicționar de pedagogie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2016.
4. Ministerul Educației – *Curriculum pentru învățământul primar*, București, 2021.
5. Site-ul Ministerului Educației: <https://www.edu.ro>

FACTORII CARE DUC LA SUCCESUL SAU LA INSUCESUL ȘCOLAR

Prof.înv primar Dumitriu Valentina,

Școala Gimnazială,,Teofil Vâlcu,, Hănești, Județul Botoșani

Progresul școlar exprimă aprecierea rezultatelor obținute și a evoluției situației la învățatură a elevului prin raportarea acestora la performanțe anterioare. Corelat cu progresul școlar, succesul nu implică un nivel limită de performanță școlară, ci are un caracter de proces, se află în continuă devenire, ceea ce înseamnă că rezultatele obținute de elev se raportează, în orice moment, atât la obiectivele stabilite cât și la posibilitățile proprii într-un moment al dezvoltării sale.

La polul opus, *insuccesul școlar* reprezintă incapacitatea elevului de a face față cerințelor educative și comportamentale impuse de mediul școlar. Eșecul școlar se poate manifesta variat, de la incapacitatea parțială de a face față exigentelor instruirii, până la abandonul școlar.

Factorii care modelează succesul școlar (și, implicit, insuccesul școlar) sunt de natură individuală (caracteristici ale elevului, de natură cognitivă sau noncognitivă), relațională, legați de climatul familial, de mediul școlar sau de ambianța socială generală.

Factorii cognitivi ai succesului se referă la capacitățile de cunoaștere ale elevului (nivelul la care se desfășoară funcțiile și procesele sale cognitive perceptiv-logice, de memorare, imaginative, verbale, acționale). Acești factori cognitivi pot fi evaluați din perspectiva inteligenței generale (*factorul g*) și a inteligenței specifice (*factorul s*). Ca o formă a inteligenței specifice, *inteligența școlară* este sinonimă cu capacitatea elevului de a se adapta la solicitările specifice activității de învățare.

Factorii noncognitivi sau diferențiali includ: trăiri emoționale, interese, motivații, atitudinea față de școală, profesori, colegi, care se pot constitui în catalizatori sau inhibitori ai factorilor cognitivi. Pe lângă aceștia, autoaprecierea este foarte importantă în construirea propriei experiențe legate de reușita sau eșecul școlar. De aceea, elevul trebuie să aibă la dispoziție un *model corect de apreciere* a rezultatelor, pe care îl poate prelua din familie, de la grupul școlar sau de la grupul de prieteni.

Eșecul de tip cognitiv se referă la nerealizarea de către elevi a obiectivelor pedagogice. Ele atestă nivelul scăzut de competență la elevul respectiv, explicate prin întârzieri în dezvoltarea intelectuală sau prin deficiențe în plan motivațional, volițional și operațional. Dar tot în categoria factorilor individuali care pot determina eșec școlar se înscriu și: existența unor boli,

deficiențele fizice sau senzoriale, trăsături psihologice particulare sau specifice unei anumite perioade de dezvoltare (fragilitatea, instabilitatea emoțională etc.).

Factorii de tip relațional pot determina un eșec școlar de tip noncognitiv, ce se referă la inadaptarea elevului la exigențele ambianței școlare, la rigorile vieții de elev, la normele și regulile impuse de mediul școlar. Elevul dezadaptat recurge la absenteism, la abandon școlar în favoarea unui mediu școlar mai permisiv. Uneori, cauzele profunde ale acestei dezadaptări pot fi de natură afectivă (teama sau repulsia față de școală).

Factorii care țin de ambianța școlară sunt: rigiditatea ritmurilor de învățare, diferențele semnificative existente între profesori și chiar școli, factori care privesc natura și nivelul exigențelor cognitive manifestate față de elevi, tipul acțiunilor educative, mărimea clasei de elevi, eterogenitatea clasei, stilul didactic deficitar, deficiențe privind resursele școlare și managementul general al învățământului.

Factorii care țin de climatul familial se referă la situațiile în care elevii nu beneficiază de sprijinul familiei, necesar atât la nivel intelectual și material, cât și afectiv.

O evaluare corectă a factorilor care determină insuccesul școlar va duce la alegerea unor modalități de prevenire a insuccesului școlar, printre care: cunoașterea copilului și adaptarea

instruirii școlare la nivelul acestuia; proiectarea modernă a activității didactice; utilizarea unor strategii didactice activ-participative; tratarea diferențiată a elevilor prin adecvarea nivelului instruirii la posibilitățile acestora; temeinica pregătire profesională a cadrelor didactice; sporirea rolului învățământului preșcolar considerat ca bază pentru dobândirea principalelor norme și reguli de comportare; stabilirea unor relații strânse de parteneriat între școală și familie; proiectarea unor acțiuni de orientare școlară și profesională adecvate care să se desfășoare pe tot parcursul școlarității, dar mai ales la sfârșituri de cicluri școlare și la trecerea în viața activă.

Activitatea de înlăturare a eșecului școlar este mult mai dificilă decât cea de prevenire, presupunând în special elaborarea unor strategii de tratare diferențiată și individualizată a

comportamentului, este concepută ca rezultat al mecanismelor psihosociale sau ca expresie a unei divergențe normative de către unul sau mai mulți membri ai unui grup de apartenență, manifestată fie prin incapacitate personală sau socială de a realiza o activitate, fie prin răzvrătire și refuz de participare sau de implicare într-o situație. Ea apare ca urmare a inadaptării individului la un sistem de cerințe impuse de instituții, comunități sau chiar de societate. O formă accentuată a devianței o reprezintă delincvența. Ea presupune un grad mai mare de vinovație și este prevăzută și sancționată de legea penală.

Devianța școlară poate fi considerată un aspect al devianței sociale și intervine atunci când între obiectivele instructiv-educative fixate inițial și răspunsul comportamental al elevului sunt neconcordante. Adaptarea școlară vizează două aspecte: adaptarea pedagogică sau instrucțională, respectiv comportamentul de răspuns al elevului la exigențele impuse de activitatea didactică și receptivitatea acestuia în însușirea informațiilor transmise; adaptarea relațională (capacitatea elevului de a stabili relații cu profesorii și cu ceilalți elevi, la interiorizarea normelor și valorilor sociale acceptate.

Inadaptarea comportamentală a unor elevi poate fi remarcată prin tulburările de relaționare ale acestora cu părinții, profesorii, colegii, prietenii, ea cuprinzând modificări comportamentale diverse: minciuna, inconsecvența comportamentală, violența verbală, fumatul ostentativ, copiatul, bruscarea celorlalți colegi, refuzul de a saluta, diferite atitudini nonconformiste, cât și abateri mai grave de la normele morale, ce intră în domeniul legislației penale: furtul repetat, tâlhăria, vagabondajul, spargerea unor locuințe, prostituția, consumul de alcool sau de droguri, etc.

Cauzele individuale pot fi atât de natură ereditară în sensul manifestării unor predispoziții generate de condiții interne cât și formate sub influența unor factori de mediu negativi ce imprimă personalității tânărului o orientare antisocială. Condițiile favorizante au în vedere împrejurările și situațiile externe care contribuie și facilitează comiterea delictului.

În sensul prevenirii, cunoașterii și eliminării cauzelor și condițiilor care generează devianța comportamentală la nivel microsocial (familie, școală, grup de prieteni) sunt importante: o bună pregătire de specialitate și psihopedagogică a cadrelor didactice; accesul la centre și cabinete de consultanță psihopedagogică; trebuie accentuate elementele pozitive din comportamentul elevilor, tocmai pentru a le elimina pe cele negative prin intermediul celor pozitive; trebuie luat în considerare și nivelul de vârstă al elevului, faptul că fiecare etapă de dezvoltare cronologică are resurse, motivații și mecanisme diferite de adaptare; alegerea unor sarcini, a unor activități sau chiar a unor profesii în acord cu interesul și aptitudinile reale ale copilului.

Bibliografie:

1. A., Petre, I., Roman, T., Giurgiuman, „*Despre educație*”, Ed. Academic Pres, Cluj-Napoca, 2002;
2. M., Stoica, „*Pedagogie și psihologie*”, Ed. Gheorghe Alexandru, Craiova, 2002?;
3. D., Sălăvăstru, „*Psihologia educației*”, Ed. Polirom, Iași, 2004.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof.înv.primar Pop Simona Maria

Școala Gimnazială „Alexandru Ivasiuc”, Baia Mare

Natura ne aseamănă, educația ne deosebește. Confucius

Secolul vitezei în care trăim ne prezintă o realitate în care valorile morale sunt considerate demodate, iar superficialul, indecentul a luat locul demnității și respectului. Singurul mod prin care putem concura cu lumea pentru mintea și inima copiilor este...EDUCAȚIA. Mulți iluștri pedagogi au dorit să urmeze idealul educației: „într-un corp sănătos, o inteligență exercitată și cultivată împreună cu o moralitate care cuprinde în sine atât onestitatea individuală cât și folosul adus statului și întregii umanități”. În primul rând, școala poate însemna întâlnirea cu câțiva oameni deosebiți, profesori remarcabili. Iar întâlnirile speciale cu oameni speciali, de la care poți să înveți foarte multe lucruri despre tine, despre lume, sunt esențiale.

Școala, după cum bine știm este instituția care pregătește, educă tânărul membru al societății în vederea socializării lui. Școala este cea care deschide ochii omului către universul cunoașterii, lumii în care trăiește. Ea are și rolul de a-i dezvolta aptitudinile și a-i crea pârgii motivaționale în activitățile sale din societate. Totodată îl educă pe tânăr formându-i bună conduită

în relațiile cu lumea înconjurătoare: mediu, alte grupuri de oameni, responsabilități, obligații și drepturi în societate.

Rățiunea de a fi a școlii este copilul, formarea sa pentru viață. Dar acest obiectiv nu poate fi atins în condițiile în care chiar școala și oamenii săi nu recurg la atitudini mai flexibile, mai puțin didactice. Cum arătam, acțiunea educațională se află într-un continuu proces de perfecționare și în acest proces școala trebuie să se perfecționeze. Pregătirea copilului pentru școală este considerată tot mai mult, funcția majoră, obiectivul formativ central al activităților instructiv-educative. Pregătirea copilului pentru școală, trebuie înțeleasă ca o adaptare reciprocă pe de o parte a copilului la școală, iar pe de altă parte a școlii la copil. De altfel când ne referim la școală, trebuie să avem în vedere reconsiderarea ei permanentă în raport cu cerințele dezvoltării sociale, în așa fel încât ea să corespundă și să răspundă în cel mai înalt grad acestor cerințe. În acest fel pregătirea copilului pentru școală va fi implicit și o pregătire pentru societate.

Școala nu trebuie să-ți dea informații, ci trebuie să te ajute să înțelegi și să simți anumite lucruri care sunt esențiale din punctul de vedere al relației tale cu cei din jur și cu lumea.

Rolul educației în dezvoltarea personalității este esențial, deoarece aceasta nu doar că oferă cunoștințe teoretice, dar formează abilități sociale, gândire critică și capacitatea de a lua decizii. Educația contribuie la dezvoltarea valorilor și a atitudinilor, influențând modul în care ne percepem pe noi înșine și pe ceilalți. Prin interacțiunea cu colegii și profesori, elevii își dezvoltă empatia, respectul și abilitățile de comunicare, toate acestea fiind fundamentale pentru o viață personală și profesională împlinită. Este foarte adevărat că familia, atmosfera ei caldă, plină de afecțiune, contribuie prima și decisiv la dezvoltarea fizică și psihică a copilului, dar personalitatea umană se conturează cald, uman, științific și metodic, în cadrul școlii. Pregătirea pentru intrarea în viața adultă, anterior realizată de familie, va fi continuată, în perioada școlarizării, de către această instituție. Aceasta este acum, contextul în care copilul va trebui să facă prima încercare de a iubi pe altcineva în afară de sine.

Școala este a doua casă a tânărului în formare. În această casă el trebuie să pășească cu bucurie și încredere. Școala este un prim factor al educației continue și sistematice. Activitățile educative, utilizate în școală, dezvoltă un caracter programat, planificat, individual la individ.

Educația joacă un rol crucial în formarea personalității, având un impact profund asupra dezvoltării individuale. În primul rând, educația formală oferă nu doar cunoștințe academice, ci și abilități esențiale de gândire critică și rezolvare a problemelor. Aceste abilități sunt fundamentale pentru a naviga complexitățile vieții cotidiene. În al doilea rând, mediul educațional este un spațiu în care elevii interacționează cu diverse persoane, ceea ce le permite să dezvolte

abilități sociale importante. Colaborarea în grupuri, participarea la discuții și activitățile extracurriculare contribuie la formarea empatiei și a respectului față de diversitate. Aceste experiențe îi ajută pe tineri să înțeleagă perspectivele diferite și să dezvolte relații interumane sănătoase. În plus, educația nu se limitează doar la informații teoretice, ci include și formarea valorilor morale și etice.

Personalitatea copilului este strâns legată de educație. Educația influențează dezvoltarea emoțională, socială și cognitivă a unui copil. Prin intermediul interacțiunilor cu părinții, profesorii și colegii, copiii învață să își exprime sentimentele, să comunice eficient și să își dezvolte valori și principii morale. De asemenea, mediul educațional joacă un rol important în formarea identității copilului. Experiențele de învățare, atât formale cât și informale, contribuie la dezvoltarea abilităților de gândire critică și la capacitatea de a face alegeri. Un mediu stimulat și susținător poate ajuta copiii să își dezvolte încrederea în sine și să își exploreze pasiunile, ceea ce le influențează personalitatea pe termen lung. Astfel, educația nu doar că formează cunoștințe, ci și contribuie la conturarea caracterului și comportamentului copilului.

Prin intermediul educației, copiii învață nu doar informații academice, ci și abilități sociale, emoționale și comportamentale. Interacțiunile cu profesorii și colegii, precum și valorile și normele transmise în cadrul educațional, influențează modul în care copiii își dezvoltă identitatea și cum își exprimă sentimentele. De exemplu, un mediu educațional în care se promovează colaborarea și respectul reciproc poate ajuta copiii să devină mai empatici și să dezvolte relații sănătoase. Pe de altă parte, un mediu în care se pune accent pe competiție excesivă poate duce la dezvoltarea unor trăsături de personalitate mai puțin dorite, cum ar fi anxietatea sau neîncrederea în sine. Astfel, educația nu doar că formează cunoștințe, ci și contribuie la modul în care copiii percep lumea și interacționează cu ceilalți, influențându-le personalitatea pe parcursul vieții.

Câteva exemple de bune practici în relația dintre personalitate și educație:

1. Cluburi de dezbateri: Acestea ajută elevii să își dezvolte abilitățile de gândire critică și să își exprime opiniile, stimulând în același timp interacțiunea socială.
2. Ateliere de artă: Activitățile creative permit elevilor să își exprime personalitatea prin artă, încurajându-i să exploreze emoțiile și să își dezvolte abilitățile de autoexprimare.
3. Sporturi de echipă: Participarea la sporturi de echipă promovează colaborarea și dezvoltarea abilităților sociale, în timp ce îi ajută pe elevi să își exploreze trăsăturile de personalitate în contexte competitive.

4. Cluburi de lectură: Aceste cluburi pot stimula discuțiile despre diferite perspective și valori, ajutând elevii să își dezvolte gândirea critică și să își înțeleagă mai bine propria personalitate. Aceste Inovație și performanță în educație

Rolul educației în dezvoltarea personalității pot contribui la o dezvoltare holistică a elevilor, integrând aspectele educației cu trăsăturile lor de personalitate.

În concluzie, educația și personalitatea sunt interconectate într-un mod profund, fiecare influențând și modelând pe cealaltă. Personalitatea unui individ poate determina stilul său de învățare, modul în care interacționează cu colegii și profesorii, precum și motivația de a învăța. În același timp, mediul educațional și experiențele de învățare pot contribui la dezvoltarea personalității, ajutând la formarea abilităților sociale, a încrederii în sine și a gândirii critice. Prin urmare, o abordare educațională care recunoaște și valorifică diversitatea personalităților poate conduce la rezultate mai bune și la o experiență de învățare mai împlinită pentru toți elevii

Bibliografie:

1. <https://rolul-scolii-În-societate-2/>
2. C. G. Jung, Tipuri psihologice, Editura Trei, 1996.
3. Cristea, Mircea, Sistemul educațional și personalitatea. Dimensiune estetică, București, Editura Didactică și pedagogică, 1994.
4. Dima, S., Copilăria–Fundament al personalității. București, Editura Revista învățământului preșcolar, 1997.
5. Ewen, B., Robert, Ewen, Introducere în teoriile personalității, Editura Trei, 2012.
6. Ion T. Radu, Liliana Ezechil, “Didactica, teoria instruirii”, Editura Paralela 45, Pitești, 2006.
7. Neacșu, Ioan, Învățământ și competențe educaționale, Editura Polirom, 2024.
8. Pânișoară, Georgeta, Psihologia învățării, București Editura Polirom, 2019.
9. Sălăvăstru, Dorina, Psihologia educației, București, Editura Polirom, 2004.
10. Stanciu, Dorin, Psihologia educației, Suport de curs, Cluj-Napoca, Editura Utppress 2023.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Roșu Carmen Diana,

Școala Gimnazială,, Ștefan cel Mare”

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care tehnologia, informația și globalizarea influențează profund viața oamenilor, școala rămâne una dintre principalele instituții responsabile de formarea și transmiterea valorilor fundamentale. Rolul său nu se limitează la transmiterea cunoștințelor, ci se extinde asupra formării personalității, a caracterului și a comportamentului moral al elevilor. Educația oferită în școală reprezintă temelia pe care se construiește societatea de mâine.

Școala este mediul în care copilul învață nu doar să citească, să scrie și să socotească, ci și să interacționeze, să respecte reguli și să colaboreze. Prin activitățile educative, elevii sunt ghidați spre descoperirea propriilor valori și spre înțelegerea celor ale societății.

Profesorii au un rol esențial în această misiune: ei devin modele de conduită, repere morale și ghizi în formarea unei gândiri critice și responsabile. Atmosfera școlară, bazată pe respect, încredere și cooperare, contribuie la dezvoltarea echilibrată a elevului.

Societatea contemporană are nevoie de oameni care nu doar știu, ci și știu să fie — persoane capabile să gândească critic, să respecte diversitatea, să manifeste empatie și să contribuie la binele comun. În acest sens, școala reprezintă locul unde se pun bazele comportamentului civic, ale responsabilității sociale și ale respectului față de sine și față de ceilalți.

Educația nu înseamnă doar acumulare de informații, ci și formare de atitudini, convingeri și valori. Prin intermediul profesorilor, al activităților educative și al interacțiunilor sociale, elevul învață să deosebească binele de rău, să ia decizii morale și să-și asume consecințele propriilor fapte. Astfel, școala devine un laborator al vieții sociale, unde copilul învață ce înseamnă respectul, solidaritatea, dreptatea și perseverența.

De asemenea, într-o lume tot mai marcată de superficialitate, individualism și presiuni materiale, rolul școlii este acela de a reaminti importanța valorilor spirituale și umane. Prin educație, elevii sunt învățați să prețuiască adevărul, munca, libertatea, cultura și cooperarea.

Prin urmare, școala nu este doar un spațiu al instruirii, ci și un loc al formării integrale a ființei umane, al modelării conștiinței și al pregătirii pentru viață. Misiunea sa este de a forma cetățeni responsabili, echilibrați și morali, capabili să construiască o societate bazată pe respect, încredere și solidaritate.

Valorile promovate prin educație

Școala are menirea de a cultiva un set de valori universale și sociale, precum:

- Respectul – față de sine, față de ceilalți și față de regulile comunității;
- Responsabilitatea – conștientizarea consecințelor propriilor fapte;
- Cinstea și corectitudinea – esențiale pentru o conviețuire armonioasă;
- Toleranța și empatia – necesare într-o societate diversă;
- Perseverența și dorința de autodepășire – ca bază a succesului personal și profesional.

Prin activități educative, ore de dirigiență, proiecte școlare, voluntariat și colaborare cu comunitatea, elevii învață să aplice aceste valori în viața de zi cu zi.

Parteneriatul școală–familie–comunitate

Formarea valorilor nu este un proces care se limitează la sala de clasă. Ea presupune o colaborare strânsă între școală, familie și societate.

Familia oferă primele modele morale, iar școala continuă și consolidează această formare. Comunitatea locală, prin instituțiile sale, sprijină educația prin proiecte civice, activități culturale și sociale. Doar printr-un parteneriat real între aceste trei forțe se pot obține rezultate durabile în formarea tinerelor generații.

Profesorul are un rol determinant în transmiterea valorilor. El nu doar predă cunoștințe, ci și inspiră prin comportament, atitudine și modul de relaționare. Elevii sunt sensibili la exemplul personal al cadrului didactic, iar respectul, echitatea și empatia profesorului devin lecții de viață mai puternice decât orice teorie.

Școala este, prin excelență, locul unde se formează caractere, nu doar competențe. Ea are misiunea de a cultiva valori durabile, de a forma cetățeni activi, responsabili și morali. Într-o societate marcată de schimbări rapide și provocări multiple, școala rămâne un far al stabilității și al educației pentru viață.

Adevărata reușită a școlii nu se măsoară doar prin note sau diplome, ci prin felul în care elevii devin oameni buni, integri și implicați.

Bibliografie:

- Articole și studii din Revista „Educația 2000+”;

- Cerghit, I. (2002). *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași;
- Cucos, C. (2017). *Pedagogie*. Editura Polirom, Iași;
- Ionescu, M. (2018). *Educația și valorile morale în școală*. Editura Didactică și Pedagogică, București;
- Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL

Profesor psihopedagogie specială Virginia Moroianu

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov

Lucrarea de față își propune să evidențieze importanța școlii ca spațiu formativ pentru dezvoltarea valorilor morale, sociale și civice ale elevilor din învățământul special. Formarea valorilor la elevii cu cerințe educaționale speciale reprezintă un proces complex, care presupune adaptări curriculare, intervenție psihopedagogică și colaborare între familie, comunitate și instituția școlară.

Școala reprezintă mai mult decât un loc de învățare; este mediul în care copilul își construiește identitatea, învață să relaționeze, să respecte reguli și să adopte valori esențiale pentru viața socială. În învățământul special, rolul școlii capătă o dimensiune suplimentară: aceea de a oferi fiecărui elev șansa de a-și descoperi potențialul, într-un climat de acceptare, siguranță și încredere.

Valorile fundamentale precum respectul, empatia, responsabilitatea și toleranța trebuie formate gradual, prin activități adaptate particularităților fiecărui copil.

Rolul școlii în formarea valorilor

În învățământul special, procesul formării valorilor este strâns legat de educația incluzivă și de principiul egalității de șanse. Școala devine un spațiu al învățării prin experiență, al dezvoltării socio-emoționale și al exprimării individualității.

Cadrele didactice și specialiștii (profesori de sprijin, logopezi, psihopedagogi, terapeuți ocupaționali) contribuie la modelarea valorilor prin:

Exemplul personal – atitudinea pozitivă a adultului este un model de conduită;

Activități de grup – învățarea cooperativă și jocul social dezvoltă empatia și spiritul de echipă;

Responsabilizarea elevilor – atribuirea de sarcini simple, în funcție de nivelul de dezvoltare, crește încrederea în sine și sentimentul de apartenență;

Recompensa pozitivă – aprecierea comportamentului prosocial consolidează valorile morale;

Activități interdisciplinare – prin artă, educație civică, joc terapeutic, proiecte tematice sau voluntariat.

Particularități ale elevilor cu CES în formarea valorilor

Copiii cu tulburări de spectru autist, deficiență mintală sau dizabilități senzoriale au nevoie de contexte concrete pentru a învăța sensul valorilor. În cazul lor, exercițiul repetitiv, rutina pozitivă și modelele vizuale (povești, pictograme, benzi desenate, jocuri de rol) sunt esențiale.

Profesorul trebuie să fie nu doar un transmițător de cunoștințe, ci și un mediator al sensurilor morale, adaptând mesajul la nivelul de înțelegere al elevului. De exemplu, valoarea „respectului” se poate învăța prin reguli de clasă simple: așteptarea rândului, ascultarea colegului, folosirea formulelor de politețe.

Formarea valorilor în învățământul special este un proces continuu, centrat pe dezvoltarea fiecărui copil ca persoană unică. Școala trebuie să fie un loc al acceptării diferenței, al învățării prin relație și al exersării valorilor prin fapte, nu doar prin cuvinte.

Profesorul din educația specială are o misiune profund umană: aceea de a transforma diversitatea într-o resursă și de a cultiva în fiecare elev demnitatea, empatia și bucuria de a fi parte dintr-o comunitate.

Bibliografie

1. Pavelea, T.-D. (2022). Psihopedagogie specială. Ghid de pregătire pentru examenele naționale. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Gherguț, A. (2019). Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Iași: Editura Polirom.
3. Ministerul Educației (2022). Strategia Națională pentru Educație Incluzivă 2022–2030. București.
4. Stănculescu, E. (2018). Educația valorilor în școala contemporană. București: Editura Tritonic.

STRATEGII DIDACTICE INTERACTIVE – COLABORARE ÎNTRE ELEVI

Daniela Dumitrașcu

Școala Gimnazială Dragomirești , Dâmbovița

Strategiile didactice interactive ca strategii de grup, presupun munca în colaborare a elevilor organizați în microgrupuri sau echipe de lucru în vederea atingerii unor obiective preconizate soluții la o problemă, crearea de alternative). Se bazează pe sprijinul reciproc în căutare-cercetare și învățare, stimulează participările individuale, antrenând subiecții cu toată personalitatea lor (abilități cognitive, afective, volitive, sociale). Solicită efort de adaptare la normele de grup, toleranță față de opiniile, părerile colegilor, dezvoltând capacitățile autoevaluative. Sunt strategii de interacțiune activă între participanții la activitate (elev-elev, elev-profesor).

În conceperea, elaborarea, folosirea și evaluarea unei strategii didactice eficiente profesorul are de parcurs mai multe faze de preproiectare, proiectare, aplicare și apreciere.

Propunem următoarele etape:

1. Examinarea scopurilor și a obiectivelor de atins
2. Alegerea conținuturilor corespunzătoare, adaptarea, sistematizarea organizarea acestora
3. Examinarea exigențelor și orientărilor impuse de normele și principiile didactice
4. Examinarea alternativelor metodologice de predare-învățare-evaluare disponibile
5. Analiza resurselor disponibile: umane (particularitățile elevilor), material (mijloce didactice, material didactice), de conținut (manual, ghiduri, caiete tip, material bibliografice), de timp școlar etc.
6. Optarea pentru o anumită formă de grupare a colectivului de elevi.
7. Alegerea metodelor, tehnicilor de instruire, mijloacelor didactice în funcție de situația de instruire propusă, după principiul complementarității al interdependenței și al sprijinului reciproc.
8. Elaborarea unor soluții alternative asupra posibilităților și căilor optime de combinare a metodelor, mijloacelor și formelor de organizare a colectivului, pe baza analizei punctelor forte și a celor slabe în realizarea cu eficiență a activității profesorului cu elevii săi.
9. Opțiunea/ decizia asupra strategiei didactice de urmat.

10. Aplicarea strategiei didactice, în mod flexibil și particular, în cadrul activității instructive-educative desfășurate cu elevii.
11. Evaluarea permanentă a demersurilor întreprinse, corectarea și adaptarea strategiei didactice la necesitățile elevilor și la situațiile spontane, neprevăzute.
12. Aprecierea finală a eficienței strategiei didactice desfășurate (în funcție de felul cum s-au simțit elevii, de felul în care le-a plăcut sau nu să învețe, de progresele și performanțele obținute de aceștia, de realizarea obiectivelor, și de eficiența îmbinării metodelor, tehnicilor, mijloacelor didactice, formelor de organizare a activității cu variabila timp disponibil și necesar).
13. Emiterea de predicții care vizează modul cum va fi folosită strategia didactică în activitățile instructive-educative viitoare.

Strategia didactică devine astfel teorie și acțiune implicate în rezolvarea optimă a unei situații de instruire. Presupune o abordare teoretică în măsura în care valorifică în mod creativ concepția pedagogică a societății, în general și pe cea a profesorului în special, experiența împărtășită de colectivul de cadre didactice asupra modurilor eficiente de concepere a colectivului de cadre didactice asupra modurilor eficiente de concepere a demersurilor didactice. Implică o abordare practică atunci când se face opțiunea concretă asupra combinării eficiente între metode, mijloace didactice și formele de organizare (frontal, colectivă, individual, pe grupuri/ micro-grupuri, mixtă) a activității.

Strategia didactică este o „ipoteză de acțiune, a cărei valabilitate urmează să fie confirmată ulterior, odată cu aplicarea ei”. (Ioan Cerghit). Aceasta reprezintă un fel de „inginerie pedagogică desfășurată” ce exprimă „voința de traducere a intențiilor instructive-educative în acte pedagogice, de a stăpâni situațiile de instruire, de a face față întâmplării sau hazardului în soluționarea optimă a unor astfel de situații.

Strategiile didactice interactive au un rol esențial și un rol important în toate cele trei faze ale conceperii și realizării activității didactice:

1. Faza proiectării, atunci când, în funcție de factorii care influențează alegerea strategiei (obiective, resurse disponibile – umane, materiale, informaționale, de timp etc.), profesorul decide ce strategie va folosi în activitatea de predare-învățare. Optează pentru o strategie bazată pe învățarea prin cooperare sau prin competiție, prin cercetare – descoperire sau prin receptare activă a informațiilor etc.

2. Faza de desfășurare a activității, atunci când se materializează/ concretizează strategia didactică aleasă în mod flexibil și prin adaptări continue.
3. Faza (auto)evaluării, care are în vedere aprecierea rezultatelor și a calității strategiilor didactice aplicate.

Menirea strategiei este aceea de a crea șansa elevilor de a se implica în situații concrete de învățare, în așa fel încât abilitățile să fie dobândite la un nivel calitativ superior.

Strategia didactică eficientă se raportează la:

- teoria optimumului motivațional, fiind o punte în depășirea dificultăților și în ușurarea parcursurilor intelectuale;
- teoria conducerii eficiente (managementul), prin deciziile optime în raport cu situațiile date.

Criteriile de apreciere a eficienței unei strategii didactice sunt următoarele:

- gradul de plăcere în învățare pe care-l conferă strategia didactică elevilor, motivându-i intrinsec să-și construiască propriile înțelegeri și să interiorizeze cunoștințele noi;
- eficiența învățării, nivelul de însușire al cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor și de atingere a obiectivelor propuse;
- eficiența în formarea și dezvoltarea abilităților de a folosi ceea ce au învățat în practică, în viață;
- raportul dintre necesarul de timp solicitat de strategia didactică aleasă și timpul disponibil;
- relația de eficiență și de complementaritate dintre metodele, tehnicile, mijloacele didactice și formele de organizare a activității, ca părți componente ale strategiei didactice.

Cercetând munca profesorului cu elevii săi; stilurile și strategiile de activitate pedagogică, N. L. Gage concluzionează asupra a șapte căi de maximalizare a eficienței proceselor de predare-învățare-evaluare:

1. Profesorul ar trebui să aibă un sistem de reguli care să permită elevilor să conștientizeze și să adere la propriile nevoi și acțiuni.
2. Profesorul ar trebui să monitorizeze munca elevilor, comunicând cu fiecare în parte, fiind atent la evoluția fiecăruia.
3. Când elevii lucrează independent, profesorul trebuie să e asigure că sarcina de lucru este interesantă, motivantă și pe măsura posibilităților elevului.

4. Profesorul trebuie să se abțină să dea directive.
5. Profesorul trebuie să creeze ocazii egale de a răspunde solicitărilor/sărilor de învățare și de rezolvare de probleme.
6. Tratarea diferențiată și acordarea ajutorului mai ales elevilor care întâmpină dificultăți.
7. Profesorul trebuie să asigure un feedback rapid și eficient.

Bibliografie:

Bocoș, Mușata, *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2002

Jinga Ioan, Negreț Ioan, *Învățarea eficientă*, București, Editura Aldin, 1999

Neacșu Ioan, *Metode și tehnici de învățare eficientă*, București, Editura Militară, 1990

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Profesor învățământ primar: Poftală Geanina Vasilica

Școala Gimnazială „Veniamin Costachi” Sinești, județul Iași

Introducere

Școala nu este doar un loc unde elevii acumulează cunoștințe teoretice și practice; ea reprezintă un spațiu fundamental pentru formarea valorilor morale, sociale și civice. Valorile sunt principiile și normele care ghidează comportamentul individului în societate și influențează modul în care acesta interacționează cu ceilalți. În contextul societății contemporane, marcate de schimbări rapide, tehnologie omniprezentă și influențe culturale multiple, școala joacă un rol esențial în transmiterea valorilor esențiale, cum ar fi respectul, responsabilitatea, corectitudinea și solidaritatea.

Prin activitățile educative, relațiile interpersonale și exemplele oferite de cadrele didactice, elevii învață să devină cetățeni responsabili și să se integreze armonios în comunitate. Acest referat analizează modul în care școala contribuie la formarea valorilor, evidențiind mecanismele prin care acestea sunt transmise și provocările actuale în educația valorilor.

1. Conceptul de valori

Valorile reprezintă norme, principii sau credințe care influențează comportamentul individului și determină modul în care acesta percepe binele și răul, dreptatea și injustiția. Ele pot fi morale, sociale sau intelectuale:

- **Valori morale:** onestitate, respect, corectitudine, responsabilitate.
- **Valori sociale:** solidaritate, implicare civică, cooperare.
- **Valori intelectuale:** curiozitate, disciplină, perseverență.

Formarea valorilor începe în familie, dar școala joacă un rol central, deoarece oferă un cadru organizat, unde elevii întâlnesc reguli, norme și modele de comportament variate. În plus, școala contribuie la dezvoltarea capacității de judecată critică și la consolidarea principiilor personale.

2. Școala ca factor de formare a valorilor

a) Curriculum și educație formală

Programele școlare includ discipline care contribuie la formarea valorilor: educația civică, istoria, literatura, religia sau etica. Aceste materii nu doar transmit cunoștințe, ci și formează atitudini și comportamente. De exemplu:

- Literatura dezvoltă empatia și înțelegerea diferențelor culturale prin analiza personajelor și situațiilor sociale.
- Educația civică promovează responsabilitatea civică, respectarea legilor și implicarea în comunitate.
- Istoria ajută elevii să înțeleagă valorile colective, identitatea națională și importanța respectării experiențelor trecute.

Astfel, curriculumul oferă un cadru structurat pentru transmiterea valorilor morale și sociale.

b) Mediul social și relațiile interpersonale

Relațiile dintre elevi și profesori, precum și interacțiunile dintre colegi, constituie un factor esențial în dezvoltarea valorilor. Prin colaborare, rezolvarea conflictelor și activități de grup, elevii învață să respecte reguli, să comunice eficient și să manifeste solidaritate.

Un exemplu concret îl reprezintă proiectele școlare în echipă, unde elevii învață să împartă responsabilități, să negocieze și să accepte opiniile celorlalți. Astfel, valoarea cooperării devine tangibilă și aplicabilă în viața reală.

c) Activități extracurriculare

Participarea la activități extracurriculare precum cluburi, proiecte voluntare sau competiții sportive contribuie semnificativ la formarea caracterului și a valorilor sociale. Voluntariatul, de exemplu, dezvoltă empatia, solidaritatea și responsabilitatea față de comunitate. Sportul în echipă învață respectul față de reguli, fair-play-ul și disciplina. Aceste experiențe practice consolidează principiile învățate teoretic în cadrul orelor de curs.

3. Rolul profesorului în transmiterea valorilor

Profesorul este un model esențial în formarea valorilor elevilor. Comportamentul și atitudinea cadrului didactic influențează modul în care elevii percep și aplică valorile în viața de zi cu zi. Prin exemplele personale, feedback-ul constructiv și promovarea unui climat pozitiv în clasă, profesorul poate stimula dezvoltarea valorilor morale și sociale.

Metodele interactive, precum dezbaterile, studiile de caz sau jocurile de rol, permit elevilor să înțeleagă importanța valorilor și să le aplice în situații reale, dezvoltând gândirea critică și capacitatea de decizie morală.

4. Provocări în formarea valorilor în școală

Societatea modernă aduce multiple provocări în educația valorilor. Influența mediilor digitale, presiunea grupului, globalizarea și schimbările culturale pot diminua eficiența școlii în transmiterea valorilor tradiționale. În acest context, este esențial ca școala să-și adapteze metodele, combinând tradiția cu inovația pedagogică.

De exemplu, integrarea tehnologiei în educație poate fi folosită pentru a promova valori prin proiecte online de colaborare, discuții interactive și simulări care dezvoltă empatia și responsabilitatea.

Concluzie

Școala joacă un rol indispensabil în formarea valorilor, contribuind nu doar la dezvoltarea intelectuală, ci și la creșterea responsabilă, morală și civică a elevilor. Prin curriculum, relațiile interpersonale și activitățile extracurriculare, elevii învață să respecte norme, să coopereze și să se integreze armonios în comunitate. Într-o lume în continuă schimbare, școala rămâne unul dintre principalii vectori ai transmiterii valorilor esențiale pentru coeziunea și progresul societății. Este responsabilitatea profesorilor, elevilor și comunității să asigure continuitatea acestui proces de educație valorică, astfel încât tinerii să devină cetățeni activi, conștienți și responsabili.

Bibliografie

1. Anghel, D. (2018). *Educația morală în școala românească*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Cojocaru, V. (2016). *Formarea valorilor la elevi: perspective și metode*. Iași: Editura Polirom.
3. Popescu, I. (2019). *Educația civică și rolul școlii în dezvoltarea socială a elevilor*. București: Editura Universitară.
4. Toma, C. (2020). *Școala și societatea: valori și competențe pentru viitor*. București: Editura Tritonic.

EDUCAȚIA ROMÂNEASCĂ ÎNTRE TRADIȚIE ȘI VIITOR

Prof. ed. timpurie: Duțu Gabriela & Ivănuș Carmen

Liceul de Arte "Victor Giuleanu"/ G.P.P. NORD 2

Introducere

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării unei societăți moderne. În România, sistemul de învățământ a trecut prin numeroase transformări, adaptându-se mereu la cerințele sociale, economice și culturale ale epocilor prin care a trecut. De la școlile domnești din perioada medievală până la universitățile moderne și digitalizarea actuală, educația românească a avut un rol esențial în formarea identității naționale și în promovarea valorilor culturale.

Tema „Educația românească între tradiție și viitor” pune în discuție relația dintre moștenirea istorică a școlii românești și necesitatea de modernizare într-o lume tot mai globalizată și tehnologizată. Această dublă perspectivă – tradițională și modernă – oferă o imagine complexă asupra modului în care România își poate construi un sistem educațional solid, capabil să răspundă provocărilor viitorului fără a-și pierde rădăcinile culturale.

1. Tradiția educației românești

1.1. Originile și dezvoltarea istorică

Primele forme de educație organizată pe teritoriul românesc au apărut în mănăstiri și biserici, unde se învățau scrisul, cititul și elemente de religie. În secolele XVII–XVIII, domnitorii au început să înființeze școli domnești, precum Academia Domnească de la București (1694) și cea de

la Iași (1707). Aceste instituții au avut un rol esențial în dezvoltarea culturii românești și în afirmarea limbii române ca limbă de învățământ.

Secolul al XIX-lea a adus o adevărată reformă educațională, odată cu Legea învățământului din 1864, adoptată sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza. Aceasta a introdus învățământul primar obligatoriu și gratuit, marcând un pas important către democratizarea accesului la educație. Personalități precum Spiru Haret au contribuit decisiv la modernizarea sistemului, punând accent pe formarea profesorilor și pe extinderea rețelei școlare în mediul rural.

1.2. Valorile tradiționale ale educației românești

Tradiția educațională românească s-a bazat pe o serie de valori fundamentale: respectul pentru cunoaștere, cultivarea limbii și a culturii naționale, disciplina, solidaritatea și spiritul comunitar. Profesorul era considerat o figură de autoritate morală, iar școala era văzută ca un spațiu sacru al formării intelectuale și civice. Aceste valori au contribuit la consolidarea unei identități colective și la transmiterea unui patrimoniu cultural bogat între generații.

2. Provocările contemporane ale educației românești

2.1. Problemele actuale ale sistemului

În ultimele decenii, educația din România s-a confruntat cu multiple dificultăți: subfinanțarea cronică, infrastructura deficitară, lipsa de coerență a reformelor, scăderea prestigiului profesiei de dascăl și exodul tinerilor specialiști. De asemenea, decalajul dintre mediul urban și cel rural continuă să fie o problemă gravă, afectând egalitatea de șanse în educație.

Rezultatele la testele internaționale, precum PISA, evidențiază nevoia unei modernizări profunde, atât în ceea ce privește conținutul educațional, cât și metodele de predare. În multe cazuri, sistemul românesc încă pune accent pe memorare și reproducerea informației, în detrimentul gândirii critice, creativității și abilităților practice.

2.2. Impactul tehnologiei și al globalizării

Digitalizarea educației a devenit o prioritate în ultimele decenii, mai ales după experiența pandemiei de COVID-19, care a forțat trecerea bruscă la învățământul online. Tehnologia oferă oportunități extraordinare: acces la resurse globale, colaborare internațională, metode interactive de predare și evaluare. Totuși, ea aduce și riscuri – superficializarea învățării, dependența de dispozitive și scăderea interacțiunii directe între elevi și profesori.

Globalizarea impune totodată o adaptare a curriculei la standardele europene, dar și la nevoile pieței muncii. Educația românească trebuie să găsească un echilibru între păstrarea identității culturale și integrarea în spațiul educațional internațional.

3. Direcții de evoluție: între tradiție și viitor

3.1. Modernizarea prin continuitate

Viitorul educației românești nu poate fi construit fără respect față de tradiție. Valorile clasice – respectul, munca, responsabilitatea, patriotismul – pot coexista cu competențele moderne – gândirea critică, colaborarea, adaptabilitatea și competențele digitale. O reformă eficientă ar trebui să combine aceste dimensiuni, punând accent pe formarea integrală a personalității elevului.

3.2. Rolul profesorului în educația viitorului

Profesorul rămâne elementul central al sistemului educațional. În viitor, rolul său nu va fi doar de „transmițător de cunoștințe”, ci și de formator, mentor și ghid al elevilor în procesul de învățare continuă. Investiția în formarea și motivarea cadrelor didactice este esențială pentru asigurarea calității educației.

3.3. Educația digitală și învățarea pe tot parcursul vieții

Integrarea tehnologiei în procesul educațional trebuie să fie echilibrată și inteligentă. Tabletele și platformele online nu pot înlocui complet contactul uman, dar pot îmbunătăți semnificativ accesul la informație și la resurse educaționale variate. În același timp, învățarea nu se mai oprește la absolvirea unei școli – conceptul de „lifelong learning” devine tot mai relevant într-o societate bazată pe cunoaștere.

Concluzie

Educația românească se află într-un moment de cotitură. Între respectul față de tradițiile care i-au definit identitatea și presiunea schimbărilor globale, sistemul de învățământ trebuie să-și regăsească echilibrul. Viitorul său depinde de capacitatea de a îmbina valorile trecutului cu cerințele prezentului și ale viitorului: o educație centrată pe elev, orientată spre competențe, deschisă către tehnologie, dar fidelă culturii și spiritului românesc.

Educația nu este doar o investiție în oameni, ci și în destinul unei națiuni. Așa cum spunea Spiru Haret: „*Cum arată astăzi școala, așa va arăta mâine țara.*” Această idee rămâne la fel de actuală și în secolul XXI, chemându-ne să construim o educație românească modernă, dar ancorată în valorile sale fundamentale.

Bibliografie

1. Haret, Spiru – *Opere complete*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976.
2. Cucoș, Constantin – *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 2017.
3. Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
4. Cristea, Sorin – *Fundamentele pedagogiei*, Editura Polirom, Iași, 2018.
5. Ministerul Educației Naționale – *Strategia privind educația digitală 2021–2027*, București, 2021.
6. UNESCO – *Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education*, Paris, 2021.
7. Ionescu, Mircea – *Educația în societatea cunoașterii*, Editura Universității din București, 2019.
8. Zamfir, Cătălin & Vlăsceanu, Lazăr (coord.) – *Dicționar de sociologie*, Editura Babel, București, 1993.

STRATEGII INOVATIVE DE ÎNVAȚARE

PRIN INTERMEDIUL MATERIALELOR EXPUSE ÎN CLASĂ

Prof. ed. timpurie Comănescu Loredana Cătălina

Liceul Tehnologic „Paul Bujor” Berești, jud. Galați

Inovația în procesul de educație consta în preocuparea cadrelor didactice de a găsi metode, soluții ingenioase care să aibă rolul de a menține elevul și nevoile sale de învățare în prim plan, fie ca este vorba de o lecție de predare, consolidare, evaluare sau autoevaluare.

Noile tendințe în educația mondială și națională au adus printre tematicile de interes modul în care sunt amenajate și decorate încăperile de lucru pentru elevi. Spațiile destinate sălilor de clasă, laboratoarelor, cabinetelor sau altor săli cu destinație educațională ar trebui și ele regândite conform noilor tendințe reformatoare, moderne, valoroase în educație, acestea susținând schimbările în predare și învățare. Maximizarea oportunităților de învățare și crearea unor experiențe semnificative, prin regândirea spațiului educațional, ar trebui să constituie un deziderat al oricărui cadru didactic. Sala de clasă ar trebui să fie decorată în mod special pentru a o transforma în locul cel mai potrivit pentru învățare.

Crearea unui mediu distractiv și productiv de învățare în sala de clasă trebuie să preocupe fiecare cadru didactic. Un `bun venit` tematic este mult mai probabil să genereze implicare, decât un mediu steril.

O sală de clasă potrivită din punct de vedere vizual sprijină și inspiră procesul de învățare, încurajează creativitatea și munca în echipă. Câteva principii utile pentru decorarea unei săli de clasă ar putea fi:

- Trebuie să aveți în vedere pentru cine decorați, care sunt beneficiarii decorurilor. Nivelul clasei, disciplinele studiate, interesele, contextul cultural general și diferențele vă vor ghida în alegerea afișajului. Decorul ar trebui nu doar să arate frumos, ci să fie și funcțional. Scheme ale capitolelor, hărți, desene, pot fi atrăgătoare din punct de vedere estetic și foarte utile pentru asimilarea/ fixarea unor conținuturi.

- Realizarea unei schițe a sălii, care să includă tema, schema de culori, mobilierul, spațiul disponibil este foarte importanta. Luați în calcul și viziunea școlii din care faceți parte și încercați să faceți ca proiectul vostru să devină parte a proiectului complex al școlii.

- Tema aleasă trebuie să aibă legătura cu domeniile de interes specifice vârstei și, pe cât posibil, cu provocările curriculare specifice anului școlar care urmează să fie parcurs.

E util să le cereți părerea și elevilor. În acest sens, le puteți solicita să deseneze cum le-ar plăcea să arate clasa lor. Dacă nu aveți suficiente idei, nu sunteți foarte sigur că ați făcut cele mai bune asocieri cromatice sau nu aveți abilitatea de a pune în practică ceea ce ați dori să realizați, cereți ajutorul unui artist plastic, eventual coleg, specialist în domeniu.

Alegeți o temă de culori. Două-trei culori predominante vor fi suficiente pentru a crea un decor "curat" și coerent. Mai multe culori sau modele folosite vor obosi mai curând ochii și vor distrage atenția.

Luați în calcul și viziunea școlii din care faceți parte și încercați să faceți ca proiectul vostru să devină parte a proiectului complex al școlii.

Personalizați clasa cu fotografii și proiecte ale elevilor. Acest lucru va crea un mediu unic și semnificativ pentru clasa voastră. Operele de artă, proiectele de scriere creativă ale elevilor voștri, diverse proiecte științifice, explicații ale unei probleme de matematică, fotografiile din cadrul excursiilor tematice pot întregi decorul clasei și dau valoare muncii copiilor. Ele pot fi rezultate ale activității anterioare sau putem crea spații care să încadreze noile proiecte ce vor veni. Acestea sunt de preferat decorațiunilor și posterelor cumpărate din magazin. În acest fel, elevii se vor simți valorizați, iar motivația pentru a fi creativi va crește. Succesul propriilor produse dă un sentiment

unic de mândrie și proprietate. Este o afirmare publică a valorii elevului. Din acest motiv, este indicat să lăsăm un spațiu considerabil din sala de clasă pentru a afișa lucrările elevilor.

Internetul este o sursă foarte valoroasă de idei pentru decorare. Bucurați-vă de șansa de a-l putea utiliza. Există o mulțime de site-uri specializate, în întreaga lume, care vă pot ajuta.

Plantele sau animalele de companie mici pot constitui o opțiune pentru a înveseli și anima clasa și totodată, o bună modalitate de a responsabiliza elevii. Fie că va avea fiecare planta lui, pe care trebuie să o îngrijească zilnic, fie că vor fi responsabili pe rând cu îngrijirea lor sau a animalului de companie, aceasta va fi o bună manieră de a atribui responsabilitate. În alegerea animalului ne vom opri, în general, la pești sau hamsteri, fiind până la urmă acceptată și o țestoasă sau un iepure. În toate cazurile se va cere acordul unui medic, dată fiind predispoziția spre alergii a unora dintre elevi.

Înainte de a vă hotărî să achiziționați materiale pentru proiectul vostru de amenajare, asigurați-vă că nu le aveți deja uitate prin dulapul vostru sau nu le puteți dobândi de la un coleg căruia nu îi mai folosesc. Întotdeauna se găsesc rătăcite tuburi de tempera, hârtie colorată, coli de carton, pernuțe sau chiar piese de mobilier. În funcție de bugetul alocat pentru acest proiect de amenajare, de necesitatea de a decora total sau doar parțial sala avută în vedere, va trebui să gândiți strategia de achiziție.

Cu toții suntem de acord că estetica unei clase contează pentru starea de spirit a elevilor și profesorilor.

Cercetările au arătat că simpla prezență a unui afiș legat de o sarcină de clasificare sau calcul, precum și unul sugestiv pentru sarcinile creative, au crescut încrederea și plăcerea de a lucra a elevilor.

Prin simpla selectare și postare a afișelor cu un aspect estetic plăcut la clasă, vor fi în creștere interesele vizuale pentru sala de clasă. La rândul său, acest lucru creează un mediu plăcut, de natură să încurajeze atitudini pozitive și comportamente pozitive ale elevilor. În timp ce acest efect ar putea fi realizat prin expunerea unor printuri de artă, cei mai mulți profesori de știință vor opta pentru postere de știință. O astfel de strategie stimulează vizual elevii și creează, de asemenea, un mediu științific pentru ei.

Cel puțin, acest lucru poate schimba orientarea mentală a elevilor, mai ales dacă se face trecerea de la clasa lor, cu care sunt obișnuiți, la un spațiu special pentru știință. În timp ce toate posterele sunt concepute pentru a fi educative și comunitatea educației formale este consumatorul principal al celor științifice, multe nu sunt bine concepute pentru a sprijini activitatea

la clasă. Există uneori tendința de a se cuprinde o cantitate cât mai mare de informații pe un afiș, în defavoarea imaginilor și a schemelor sau în detrimentul unei mărimi potrivite a scrisului, care să-i permită elevului să descifreze fără efort scrisul.

Cele mai apreciate și utile sunt cele cu litere, cifre sau imagini mari și emblematic. O valoare educativă crescută o au și imaginile 3D. Imaginile care inspiră un sentiment de curiozitate, care sunt discrepante sau provocatoare pot spori eficiența de instruire a posterului prin depășirea naturii lui statice și angajează în mod activ elevii în conținut. Posterele de perete, cu conținut științific, sunt frecvente în cele mai multe laboratoare de știință, atât la nivelul gimnazial, cât și la liceu.

Scopul fiecărui profesor nu trebuie să fie acela de a transforma afișele educative în simple bucăți de tapet, cu scop decorativ, menite să umple un gol sau să mascheze un perete murdar. Literatura pedagogică identifică cinci strategii sau sfaturi care au rolul de a maximiza valoarea educativă a posterelor sau afișelor în procesul de învățare, în lumina a ceea ce se știe despre relația complexă între mediul de învățare și elevi:

- Afișarea de postere pentru a stârni curiozitatea și motivația de a învăța a elevilor, pentru a învăța mai mult despre conținutul științific;
- Selectivitatea în alegerea posterelor, în special în ceea ce privește tipul și dimensiunile imaginii, precum și întinderea textului aplicativ;
- Rotirea posterelor de la o unitate de învățare la alta pentru a menține elementele vizuale și cognitive care să stimuleze permanent gândirea elevilor, conexiunile între informații și să genereze întrebări în mintea celor care studiază;
- Rotirea posterelor, în cadrul aceleiași unități, pentru a menține trează atenția elevilor și a evidenția conținuturile-cheie;
- Postarea imaginilor pentru a focaliza atenția elevilor asupra obiectivelor mai importante, mai ales pentru acei elevi care au tendința de a-și pierde ușor interesul.

Vizibilitatea în clasă a imaginilor joacă un rol important. Dacă acestea sunt vizibile din orice poziție din clasă, atunci valoarea lor crește. Este indicat să evităm poziționarea după ușă, în imediata apropiere a unui dulap etc., situații care obstrucționează privirea.

Realizarea de decorațiuni poate merge mult mai departe decât schimbarea atmosferei. De aceea, trebuie să ne întrebăm, "Cum pot aceste decorațiuni să sporească elevului experiența de învățare, în acest an?" Profesorii subestimează adesea impactul pe termen lung al afișelor. Ce

postează pe pereți are, de fapt, un potențial enorm de a oferi un sentiment de comunitate și de proprietate. Afișajul de pe pereți oferă o oportunitate de absorbție pasivă de informații. El le consolidează formule, reguli, lecții de viață și descoperiri academice.

Decorațiunile pot dezvolta și sentimentul de comunitate. Ele trebuie să fie acțiuni ale întregii comunități educative, aspecte valabile pentru toți cei prezenți și ceva ce toată lumea poate să vadă. Astfel, pot să fie postate: regulile clasei și ale școlii, obiectivele academice sau civice ale clasei, sloganul școlii sau al clasei etc. Cele trei laturi ale dezvoltării, vizate prin afișajul din clasa de învățare, de proprietate și de comunitate, duc la creșteri importante pentru elev. Prin opoziție, afișele care conțin informații vechi, greșite, incomplete, depășite din punct de vedere științific, nu au niciun aport pozitiv, ba chiar pot avea unul negativ producând confuzie sau dezinformare.

Unii practicieni sunt chiar de părere că nu este bine să afișezi nimic înainte ca aceste materiale să fi fost explorate, create de către ei sau să fi avut la baza contactul cu elevii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Hattie, John, Învățarea vizibilă: ghid pentru profesori, trad. Cristina Dumitru, București, Editura Trei, 2014
2. Ionescu, M., Radu I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001
3. Moise, C., 1996, Concepte didactice fundamentale, Ankarom, Iași
4. Ștefan, C., <http://tribunaînvățământului.ro/când-învățarea-devine-vizibilă/>

ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. Educație timpurie: CERNĂTESCU LARISA

Prof. Educație timpurie: NECULA MIHAELA

Liceul de Arte Victor Giuleanu/Grădinița cu program prelungit Nord 2, Rm. Vâlcea

„Educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi pentru a schimba lumea.”

(Nelson Mandela)

Educația reprezintă principalul mijloc prin care societatea își transmite valorile, normele și idealurile către noile generații. În acest proces complex, școala ocupă un rol central, fiind instituția responsabilă de dezvoltarea intelectuală, morală și socială a copiilor. Încă de la vârste fragede,

copiii sunt introduși în universul valorilor prin intermediul grădiniței - prima etapă formală a sistemului de învățământ.

Rolul grădiniței nu se limitează la dezvoltarea abilităților cognitive și la pregătirea pentru școală, ci include formarea valorilor fundamentale: respectul, responsabilitatea, cooperarea, empatia și dragostea pentru învățare. Astfel, educația timpurie devine o bază solidă pentru dezvoltarea personalității copilului și pentru integrarea sa armonioasă în societate.

Valorile pot fi definite ca orientări fundamentale care ghidează comportamentul, atitudinile și deciziile indivizilor. Ele se formează treptat, prin interacțiunea dintre copil, familie, școală și comunitate. În context educațional, valorile reprezintă repere morale și culturale care modelează personalitatea elevului.

Educația valorică are ca scop nu doar transmiterea cunoștințelor, ci și formarea unei conștiințe morale și civice. Astfel, sistemul educațional trebuie să îmbine dimensiunea cognitivă cu cea afectivă și comportamentală, contribuind la dezvoltarea integrală a copilului.

În grădiniță, procesul de formare a valorilor se desfășoară prin activități ludice, povești, jocuri de rol și modele comportamentale oferite de educatori.

Perioada preșcolară (3–6 ani) este una esențială în conturarea identității și în interiorizarea valorilor. Copilul este foarte receptiv la modele și învață prin imitare și experiență directă. Grădinița devine astfel un mediu educațional controlat, în care se promovează valori universale precum:

- Respectul – față de sine, de ceilalți și de mediul înconjurător;
- Responsabilitatea – prin asumarea sarcinilor simple și respectarea regulilor de grup;
- Cooperarea – prin activități de echipă și jocuri de rol;
- Empatia – prin încurajarea exprimării emoțiilor și înțelegerea sentimentelor celorlalți;
- Curiozitatea și creativitatea – prin explorare și experimentare.

Prin activitățile educative planificate, copilul descoperă sensul regulilor și al comportamentelor adecvate, nu ca impuneri, ci ca instrumente de conviețuire armonioasă. De exemplu, atunci când educatorul explică de ce este important să împărțim jucăriile sau să ne cerem scuze, copilul interiorizează valorile solidarității și respectului.

Educatorul este principalul model comportamental pentru copilul de vârstă preșcolară. Prin atitudinea sa, prin limbaj și prin modul în care gestionează situațiile educative, el transmite valori morale și sociale.

Un educator eficient:

- creează un climat afectiv securizant, în care copilul se simte acceptat și valorizat;
- oferă modele de comportament etic, prin respect, răbdare și empatie;
- stimulează cooperarea, nu competiția;
- încurajează exprimarea liberă a opiniilor, respectând diversitatea și unicitatea fiecărui copil.

De asemenea, educatorul are rolul de mediator între valorile transmise de familie și cele promovate de școală, asigurând coerența între cele două medii de formare. În multe cazuri, educatoarea devine prima figură de autoritate non-parentală pe care copilul o respectă și o urmează, ceea ce conferă o mare responsabilitate profesională și morală.

La grădiniță, valorile nu se predau teoretic, ci se formează prin experiențe concrete. Exemple de activități care contribuie la educația valorică sunt:

- Povești și basme educative – oferă modele de comportament moral, evidențiind diferența dintre bine și rău;
- Jocurile de rol – ajută copilul să înțeleagă consecințele acțiunilor sale și să se pună în locul altuia;
- Proiectele tematice – cum ar fi „Prietenia”, „Grija pentru natură”, „Ajutăm pe cei din jur”;
- Activitățile artistice – dezvoltă sensibilitatea estetică și exprimarea emoțională;
- Colaborarea cu familia – prin întâlniri, ateliere și activități comune, părinții sunt implicați în procesul de formare a valorilor. Astfel, grădinița devine un spațiu de viață și învățare, unde valorile sunt trăite și experimentate zilnic, nu doar discutate.

Formarea valorilor nu poate fi un proces izolat. Familia, ca prim mediu educațional, are un impact decisiv asupra sistemului de valori al copilului. Totuși, coerența între valorile familiale și cele promovate de grădiniță este esențială.

O colaborare eficientă între educatori și părinți contribuie la:

- armonizarea mesajelor educative;
- consolidarea comportamentelor pozitive;
- prevenirea conflictelor valorice;
- implicarea comunității locale în susținerea educației morale.

Grădinița poate organiza activități comune, parteneriate cu organizații culturale sau civice și campanii sociale care să sprijine educația valorică. Astfel, copilul învață prin exemplul comunității din care face parte.

În concluzie, rolul școlii — și în special al grădiniței — în formarea valorilor este fundamental. Educația timpurie nu se rezumă la dezvoltarea abilităților cognitive, ci vizează modelarea caracterului și a comportamentului moral. Prin intermediul educației valorice, copilul dobândește repere esențiale pentru viață: respectul, empatia, responsabilitatea și solidaritatea. Pentru ca acest proces să fie eficient, este necesară o abordare integrată care să implice educatorii, părinții și comunitatea. Doar astfel, grădinița își poate îndeplini misiunea de a forma viitori cetățeni morali, echilibrați și activi social.

Bibliografie

1. Cucos, C. (2009). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Iași: Editura Polirom.
2. Cristea, S. (2016). Dicționar de termeni pedagogici. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Golu, P. (2002). Psihologia dezvoltării umane. București: Editura Universitară.
4. Ionescu, M. & Radu, I. (2001). Didactica modernă. Cluj-Napoca: Editura Dacia.
5. Jigău, M. (2019). Educația timpurie – fundamente și orientări actuale. București: Institutul de Științe ale Educației.
6. Ministerul Educației (2019). Curriculum pentru educație timpurie. București: MEC.

ENTROPIA ÎN SISTEMELE GEOGRAFICE COMPLEXE

Profesor Deák Mária-Magdolna

Liceul de Arte „Plugor Sándor” Sfântu Gheorghe

1. Entropia corpurilor cosmice și a Universului

Explicație:

Universul tinde către o stare de echilibru termic și energetic (entropie maximă). În fazele inițiale, materia era condensată și ordonată gravitațional. Pe măsură ce timpul trece, stelele consumă combustibilul nuclear, se sting sau explodează (supernove), apar găurile negre, planetele se răcesc, iar atomii se dezintegrează lent. Astfel, sistemele cosmice pierd treptat ordinea inițială până la răcirea termodinamică totală (Big Freeze)-entropie infinită.

Exemplu:

Soarele, prin reacțiile sale de fuziune, eliberează constant energie, pierzând masă și crescând entropia sistemului solar. În câteva miliarde de ani, va deveni o gigantă roșie, apoi o pitică albă rece — exemplu clasic al *creșterii entropiei într-un sistem cosmic*.

2. Entropia în procesele de meteorizație

Explicație:

Rocile masive și stabile sunt degradate de factori climatici, biologici și mecanici. Energia potențială și structura ordonată a munților se transformă în fragmente din ce în ce mai mici și mai instabile, până la particule fine. Este un exemplu natural de **creștere a entropiei geologice**.

Exemplu:

În Carpații Meridionali, granitul din Munții Retezat este fragmentat de îngheț-dezghet. Blocurile devin bolovani, pietriș, apoi nisip transportat de torenți — un proces de **dezagregare entropică a reliefului montan**.

3. Entropia în procesele de topire a ghețarilor

Explicație:

Ghețarii reprezintă sisteme stabile, ordonate molecular și structural. Topirea lor, fragmentarea calotelor glaciare și formarea de aisberguri reprezintă trecerea la o stare mai dezordonată, cu distribuție neregulată a masei și energiei.

Exemplu:

Topirea ghețarilor din Groenlanda sau a banchizei arctice duce la formarea de aisberguri care se deplasează haotic în Oceanul Arctic. Entropia crește atât prin pierderea ordinii fizice, cât și prin dezechilibrele climatice și hidrologice generate.

4. Entropia atmosferei și a oceanelor

Explicație:

Atât atmosfera, cât și hidrosfera sunt sisteme dinamice care transferă energie termică de la zonele calde la cele reci. Acest flux continuu duce la pierdere de căldură și creștere a entropiei, generând fenomene imprevizibile.

Exemplu:

Curenții oceanici (Gulf Stream) și vânturile globale redistribuie căldura, dar în perioade de dezechilibru termic apar furtuni, cicloane, uragane — manifestări ale **entropiei climatice crescute**.

Legătura dintre topirea ghețarilor, curenții oceanici și echilibrul climatic global

:

Fundamentul energetic

Atât **atmosfera**, cât și **hidrosfera** sunt sisteme deschise, aflate în permanent schimb de energie termică. Căldura solară absorbită la ecuator trebuie redistribuită către poli, pentru a menține **echilibrul termic global**.

Această redistribuție se face prin:

- **curenți atmosferici** (de ex. circulația vestică, jet stream-urile);
- **curenți oceanici** (în special sistemul **AMOC – Atlantic Meridional Overturning Circulation**).

Rolul sistemului AMOC

AMOC este un vast „transportor de căldură” global. În cadrul său:

- curenții de suprafață calzi (precum **Curentul Atlanticului de Nord**) duc apă caldă de la tropice spre nordul Atlanticului;
- acolo, apa se răcește, devine mai densă, se scufundă și revine spre sud la adâncime.

Această mișcare circulară asigură **transportul constant de energie** și menținerea climatului temperat în Europa.

Fără AMOC, temperatura medie a continentului ar scădea semnificativ (cu 5–10°C în anumite regiuni).

Impactul topirii ghețarilor

Topirea accelerată a ghețarilor din Groenlanda și Arctica aduce **cantități uriașe de apă dulce** în Atlanticul de Nord.

Efectele:

- apa dulce are **densitate mai mică** decât cea sărată → nu se mai scufundă corespunzător;
- curentul de adâncime al AMOC-ului **slăbește sau se oprește temporar**;
- se întrerupe ciclul de recirculare termică → scade transferul de căldură spre nord.

Astfel, sistemul intră într-o **stare entropică**: energia se dispersează, echilibrul se rupe, iar fluxurile oceanice devin neregulate.

Efecte climatice în lanț (feed-back climatic)

Când AMOC slăbește, se produc reacții climatice în cascadă:

a) Schimbarea circulației atmosferice

Curentul Atlanticului de Nord nu mai transportă suficientă căldură.

→ Se intensifică **vânturile de vest**, care deviază traiectoriile maselor de aer umed.

→ Acestea aduc **mai multe precipitații în Siberia**, regiune care devine mai umedă.

b) Creșterea debitului fluviilor siberiene

Râurile mari (Ob, Ienisei, Lena) varsă în Oceanul Arctic volume mai mari de **apă dulce**.

→ Scade **salinitatea Oceanului Arctic**.

→ Apa mai puțin sărată **îngheață mai ușor**, ceea ce determină **extinderea gheții marine**.

c) Creșterea albedoului

Suprafețele acoperite de gheață și zăpadă au **albedo ridicat** (reflectă mai multă radiație solară).

→ Mai puțină energie solară este absorbită.

→ Scade temperatura globală medie.

→ Se instalează o **tendință glaciară**.

Acest proces reprezintă **un mecanism de autoreglare termodinamică** (termostat planetar), prin care planeta compensează dezechilibrul energetic, dar și o **manifestare clară a creșterii entropiei climatice**: ordinea sistemului (circulația termică stabilă) se transformă într-o stare de haos (vreme extremă, anomalii, răciri și încălziri bruște).

Bibliografie:

Constantin Crânganu: Schimbările climatice Un ghid (uneori)incorect politic-Editura Integral

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

O ABORDARE DIDACTICĂ ȘI TEOLOGICĂ ÎN CONTEXTUL TRADIȚIEI ORTODOXE ROMÂNEȘTI

Prof.Dr.Trestianu Gabriel

Școala Gimnazială „Regina Maria,, Vintileasca, județul Vrancea

Articolul investighează rolul școlii în formarea valorilor morale și spirituale dintr-o perspectivă integratoare, care îmbină dimensiunea didactică, teologică și istorică. Analiza evidențiază convergența dintre educația modernă și tradiția spirituală a Bisericii Ortodoxe Române, instituție care, de-a lungul secolelor, a avut un rol esențial în dezvoltarea conștiinței naționale și în cultivarea valorilor morale, culturale și civice. Studiul argumentează necesitatea unei educații integrale, capabile să armonizeze rațiunea, credința și responsabilitatea civică, pentru a forma personalități autonome, morale și spirituale.

În contextul actual, caracterizat de pluralism cultural, relativism moral și accelerarea schimbărilor sociale, educația își reafirmă misiunea fundamentală: formarea omului ca ființă rațională, morală și spirituală. Școala depășește statutul de simplu spațiu al transmiterii informațiilor, devenind un laborator al devenirii umane, în care valorile sunt interiorizate, trăite și evaluate critic.

În spațiul românesc, dimensiunea valorică a educației nu poate fi separată de tradiția creștin-ortodoxă, care a modelat identitatea culturală și spirituală a poporului român. Încă din perioada

medievală, Biserica Ortodoxă Română a fost nu doar păstrătoarea credinței, ci și un veritabil agent al culturii și al alfabetizării, contribuind decisiv la formarea morală și intelectuală a comunităților.

Din perspectivă pedagogică, educația valorică vizează dezvoltarea competențelor elevilor, de a identifica, asuma și manifesta valori morale și civice într-o manieră conștientă și responsabilă. Profesorul nu mai este doar un transmițător de cunoștințe, ci un formator de conștiințe, un mediator între cultură, morală și spiritualitate.

Metodologia didactică modernă propune instrumente interactive, dezbateră etică, reflecția critică, studiul de caz moral, activitățile de voluntariat, care stimulează empatia, discernământul și responsabilitatea socială. În această viziune, valorile nu se impun autoritar, ci se descoperă prin experiență și reflecție personală. Școala devine astfel cadrul în care se formează autonomia morală, spiritul critic și respectul pentru demnitatea umană, principii indispensabile unei societăți democratice și solidare.

În teologia ortodoxă, educația este înțeleasă ca o lucrare sinergică între om și Dumnezeu, având ca finalitate transfigurarea persoanei, formarea unui caracter care reflectă chipul lui Hristos. Valorile fundamentale, adevărul, iubirea, libertatea și dreptatea, nu sunt doar norme morale, ci realități ontologice, expresii ale participării omului la viața divină.

Biserica Ortodoxă Română a fost, de-a lungul istoriei, prima instituție educațională a poporului român. Mănăstirile au funcționat ca centre de cultură, artă și învățatură, iar mari ierarhi – Sfântul Varlaam, Mitropolitul Dosoftei, Antim Ivireanul sau Sfântul Constantin Brâncoveanu – au promovat educația prin traduceri, tipărituri și școli bisericești. După Marea Unire, Biserica a continuat să contribuie la unitatea spirituală și morală a națiunii, sprijinind educația religioasă și valorile creștine în spațiul public.

Educația integrală presupune o interdependență între rațiune și credință, între cunoașterea științifică și formarea morală. Colaborarea dintre școală și Biserică nu trebuie percepută ca o suprapunere instituțională, ci ca un parteneriat axiologic. Prin aceste forme de cooperare, școala devine un spațiu de formare holistică, unde elevul crește „în înțelepciune și în statură și în har la Dumnezeu și la oameni” (Luca 2, 52).

Rolul școlii în formarea valorilor nu poate fi separat de tradiția spirituală și culturală a Bisericii Ortodoxe Române. Din perspectivă didactică, școala dezvoltă competențe axiologice prin rațiune, reflecție și responsabilitate. Din perspectivă teologică, ea contribuie la îndumnezeirea persoanei prin educație și comuniune spirituală.

Integrarea dimensiunilor pedagogică și teologică reprezintă premisa unei educații autentice, care nu doar informează, ci formează caractere. Prin redescoperirea și valorificarea tradiției ortodoxe – credința, iubirea, respectul, responsabilitatea – școala românească își reafirmă vocația formativă: aceea de a modela oameni liberi, morali și înțelepți, capabili să unească rațiunea și credința într-o viziune coerentă asupra vieții.

Bibliografie:

- Cristea, S. – Fundamentele pedagogiei, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2017.
- Ionescu, M. – Dimensiunea axiologică a educației, Editura Polirom, Iași, 2019.
- Dumitrescu, G. – Educația moral-creștină în școala contemporană, Editura Basilica, București, 2021.
- Pătru, I. – Teologie și educație morală în contextul postmodernității, Editura Universității din București, 2022.
- Sfânta Scriptură – Noul Testament, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2014.
- Iorga, N. – Istoria Bisericii Românești și a vieții religioase a românilor, Ed. Minerva, București, 1985.
- Păcurariu, M. – Istoria Bisericii Ortodoxe Române, vol. I–III, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1991.
- Ioan Paul al II-lea – Scrisoarea către oamenii de cultură, Vatican, 1980.

ȘCOALA – TEMPLUL VALORILOR

P.I.P. HAN GETA

Școala Gimnazială Nr. 1 Limanu

„Educația nu este umplerea unui vas, ci aprinderea unui foc.” — William Butler Yeats

Educația este o construcție de durată, un proces prin care omul se formează, se cunoaște și se desăvârșește. Dincolo de transmiterea informațiilor, școala are menirea de a forma conștiințe și caractere.

Într-un context social marcat de incertitudini, de presiunea mediului digital și de relativizarea valorilor, școala devine un reper de stabilitate și sens. Aici, elevii învață ce înseamnă demnitatea, respectul, solidaritatea și responsabilitatea. Ei descoperă nu doar cum să gândească, ci și cum să fie.

După cum sublinia Ioan Cerghit (2006), educația nu se reduce la transmiterea de cunoștințe, ci presupune un proces complex de formare a personalității. Prin urmare, misiunea școlii este una profund formativă: să îndrume copilul spre adevăr, bine și frumos.

Valorile sunt reperele care orientează acțiunea umană. Ele dau sens comportamentelor, modelează deciziile și structurează caracterul. În educație, valorile nu reprezintă doar un obiectiv, ci chiar inima procesului formativ.

Formarea valorilor la elevi presupune interiorizarea unor principii precum onestitatea, toleranța, respectul, spiritul civic și dragostea pentru cunoaștere. Acest proces este gradual și depinde de modele autentice, de experiențe trăite și de coerența mesajelor educaționale transmise de adulți.

Profesorul nu este doar un transmitător de informații, ci un formator de caractere. Atitudinea sa, modul de relaționare și coerența dintre cuvânt și faptă devin resurse formative majore.

După cum afirmă Cucoș (2014), educația morală nu se face prin discurs, ci prin exemplu personal. Elevii învață din felul în care profesorul ascultă, încurajează, recunoaște greșeala și respectă demnitatea fiecăruia.

Astfel, actul educativ devine un dialog între suflete, iar profesorul – un artizan al umanității.

Școala modernă este un ecosistem educațional în care se împletesc cunoașterea și formarea morală. Activitățile didactice și extracurriculare oferă contexte reale de exersare a valorilor: cooperarea, responsabilitatea, empatia, implicarea civică.

Prin proiecte educaționale, voluntariat sau activități de educație nonformală, elevii descoperă semnificația profundă a binelui comun. În acest fel, valorile nu rămân concepte teoretice, ci devin experiențe trăite.

Cultura organizațională a unei școli reflectă sistemul ei de valori: modul de comunicare, atmosfera de respect, încurajarea diversității și participarea elevilor la viața comunității. O școală care cultivă încrederea și deschiderea modelează elevi echilibrați, conștienți de rolul lor în societate. În acest sens, formarea valorilor devine o responsabilitate colectivă — a profesorilor, părinților și comunității.

Valorile nu se predau, ci se trăiesc împreună, de aceea formarea valorilor este cea mai nobilă misiune a școlii. Într-o lume tot mai tehnicizată, dar adesea săracă în repere morale, școala rămâne templul în care se cultivă umanitatea.

Educația autentică înseamnă echilibru între cunoaștere și conștiință, între intelect și emoție. Profesorii, prin dăruire și exemplu personal, aprind în fiecare copil flacăra binelui și a dorinței de a deveni o ființă morală, responsabilă și empatică.

Adevărata reușită a școlii nu se măsoară doar în note, ci în felul în care elevii devin oameni de valoare.

Bibliografie

1. Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006;
2. Cucoș, C., *Pedagogie: Repere teoretice și aplicative*, Editura Polirom, Iași, 2014;
3. Cristea, S., *Dicționar de științele educației*, Editura Litera, București, 2019;
4. Iucu, R., *Management educațional: perspective actuale*, Editura Universității din București, 2000.

INSTRUIREA ASISTATĂ DE CALCULATOR ÎN GRĂDINIȚĂ

Popescu Claudia,

Grădinița cu Program Prelungit Nord 2, Rm. Vâlcea, Vâlcea

Societatea modernă, calificată ca societate a dinamicii continue a cunoștințelor și deprinderilor intelectuale și profesionale, plasează instituțiile de învățământ într-o poziție cheie de o copleșitoare responsabilitate. Acesta este marea provocare a sistemului educațional în prezent; greșelile de abordare în educația modernă putând conduce la consecințe greu de estimat chiar pentru intervale de timp scurte.

Instituțiile de învățământ trebuie să-și adapteze metodele și practicile clasice și să găsească metode și procedee didactice noi care să permită a "produce" elevi cu noi aptitudini: autonomie, flexibilitate, capacitate de cooperare și dialog. Trebuie să găsească mijloace de a stimula și favoriza autoinstruirea și de a păstra echilibrul între

"individualism" și "socializare". Trebuie să pregătească individul pentru un nou stil de

viață și de instruire: învățarea continuă. „Supraviețuirea omului depinde de capacitatea sa de a învăța, de a se recalifica, de a uita ce a învățat cândva și de a se

instrui cu totul altfel pe viitor.” (Horst Siebert)

În sprijinul educației intervin noile tehnologii ale societății informaționale - tehnologia informației și comunicațiilor. Metodele învățământului tradițional nu pot face față avalanșei de cunoștințe și acestei dispersii accentuate a calificărilor, meseriilor și domeniilor de activitate, care devin tot mai specializate, dar în mod paradoxal tot mai interconectate.

Avantajele oferite de utilizarea calculatoarelor în procesul de instruire impun stabilirea cât mai exactă a modului în care, calitățile acestora ca interactivitatea, precizia operațiilor efectuate, capacitatea de a oferi reprezentări multiple și dinamice ale fenomenelor și, mai ales, faptul că pot interacționa consistent și diferențiat cu fiecare elev în parte, pot fi cât mai bine valorificate.

Experiența didactică a profesorului este integrată în programul de învățare, prezența activă a profesorului fiind aici hotărâtoare; în momentul aplicării metodei prezența profesorului este discretă, dar importantă prin faptul că acesta stabilește momentul și modalitățile de aplicare a metodei, ca o alternativă importantă la metodele clasice. Prin urmare, metoda nu diminuează rolul profesorului în procesul de instruire, ci îi adaugă noi valențe, îi creează noi modalități de exprimare profesională. Primele realizări în domeniul instruirii asistate de calculator au fost orientate mai mult pe învățare prin verificarea cunoștințelor, ulterior au început să apară softuri complexe, care să încurajeze construcția activă a cunoștințelor, să asigure contexte semnificative pentru învățare, să promoveze reflecția, să eliberează elevul de activități de rutină și să stimuleze activitatea intelectuală asemănătoare celei depuse de adulți în procesul de producție. Aceste elemente au produs modificări esențiale în sfera activității didactice, atât sub aspect cantitativ cât și calitativ.

Învățarea asistată de calculator impune o regândire și o restructurare a procesului educativ, o intensificare a cercetărilor privind psihologia cognitivă; profesorul trebuie să învețe să gândească altfel, să-și formuleze altfel problemele, să-și revizuiască conceptele, să-și coreleze obiectivele și să-și orienteze arsenalul metodic în direcția eliminării activităților intelectuale de rutină.

Metoda instruirii asistată de calculator depinde nu numai de calitatea calculatorului, ajuns la a șaptea generație, ci și de condiția pedagogică asumată la nivelul programelor elaborate special pentru:

- Conștientizarea valorii interactive a informației alese;
- Sistematizarea rapidă a unui volum mare de informații;

- Difuzarea eficientă a unor informații esențiale solicitate de participanții la actul didactic;
- Individualizarea reală și completă a învățării adaptabilă la ritmul fiecărui elev prin „asistență pedagogică” imediată realizată / realizabilă de / prin calculator;
- Stimularea capacității profesorului de „a deveni un adevărat educator: ghid și animator, evaluator și îndeosebi formator preocupat de cultivarea atitudinilor superioare”.

Sinteza dintre resursele pedagogice ale instruirii programate și disponibilitățile tehnologice ale calculatorului conferă acestei metode didactice atuuri formative multiplicabile la nivelul unui demers care asigură informatizarea activității de predare – învățare - evaluare, perfecționarea sa continuă prin acțiuni de gestionare, documentare, interogare, simulare automatizată / interactivă a cunoștințelor și capacităților angajate în procesul de învățământ, conform documentelor oficiale de planificare a educației.

Învățarea asistată de calculator încearcă să depășească modelul linear al comunicării didactice, realizând o diversitate a modurilor de construcție a realității de către participanții la actul învățării, o compatibilizare a noilor conținuturi – prin trimiteri la realități abstracte, științifice și culturale – cu constructele subiecților, o circumscriere a caracterului operațional al cunoștințelor predate, contextualității procesului de cunoaștere, relevanței personale și profesionale a situațiilor de învățare.

În contrast cu metodele tradiționale, învățarea asistată de calculator, prin *caracterului procesual* al învățării: construcție, reconstrucție și deconstrucție permanentă a realității, permite transmiterea de cunoștințe și sugerează semnificațiile acestora, dar lasă în egală măsură acest aspect și la „*aprecierea individuală, condiționată biografic și fundamentată emoțional*”. Se pune accent mai mult pe CUM decât pe CE cunoaștem. Cunoașterea este, mai degrabă, un drum ce se deschide pe măsură ce-l parcurgem, o construcție și reconstrucție permanentă.

Strategiile de predare-învățare folosite au potențialul de a sprijini și stimula procese ale învățării active, autonome, constructive, situaționale. Aceste strategii se pliază pe particularitățile celor ce învață. În acest sens, preocuparea proiectaților de soft-uri de învățare este îndreptată spre crearea unui mediu educativ care să favorizeze învățarea sub cele două aspecte: adaptativă (asimilare) și modificatoare (acomodare) (Ernst von Glasersfeld, 1994).

Învățarea, ca proces activ și constructiv, are un caracter situativ, contextual. Această manieră de cunoaștere are efecte pe termen lung, este activă și conduce la o învățare în contexte multiple, determinând formarea unei legături strânse cu practica, în efortul de operaționalizare a cunoștințelor teoretice.

Școala românească s-a conectat la standarde europene în ceea ce privește informatizarea educațională. Problema cea mai importantă este depistarea și dezvoltarea acelor aplicații ale informaticii în învățământ, care să-și probeze superioritatea față de practicile tradiționale.

Principală utilitate a calculatorului în școală este de a asista învățarea, adică de a oferi condiții pentru transmiterea și asimilarea informației, pentru individualizarea învățării și evaluarea performanțelor. Realizarea acestor funcții presupune, pe de o parte, cunoașterea tehnicilor de operare a calculatorului, iar pe de altă parte, operarea cu un model al învățării compatibil cu structura și funcționalitatea calculatorului. Punerea de acord a celor două cerințe este o sarcină dificilă și depinde de o serie de parametri. Unul dintre acești parametri îl reprezintă conținutul predat cu ajutorul calculatorului, selecția acestuia ca și modul de prezentare.

Din punctul de vedere al utilizării calculatorului în învățământ, o importanță deosebită prezintă sistemele de codificare a informației. Disciplinele aflate în stadiul de utilizare excesivă a codurilor verbale vor întâmpina dificultăți mai mari decât cele în care codurile logice și matematice au o largă utilitate.

Condițiile de eficiență a învățării asistate de calculator se referă, în primul rând, la cantitatea de informație transmisă în unitatea de timp și complexitatea acesteia.

Organizarea și prezentarea conținuturilor în situații de învățare asistate de calculator trebuie să se facă în funcție de o serie de cerințe instructive care facilitează și optimizează învățarea. În învățământul tradițional, profesorul dispune de posibilități multiple pentru a verifica și stimula învățarea.

Calculatorul nu poate face acest lucru decât în măsura în care a fost programat pentru aceasta. Rostul unui program de instruire este de a formula sarcini, de a oferi scheme de abordare a informației, de a realiza feedback-ul în învățare, dar și de a motiva elevul pentru continuarea sistemului de instruire.

Materialele audiovizuale pot pune la dispoziție resurse valoroase pentru sistemul de învățare. Instruirea asistată de calculator este folositoare dacă elevul este activ și motivat. Este bine știut faptul că simpla răsfoire a paginilor, sau parcurgerea unui material nu asigură o învățare eficientă. Elevii trebuie să învețe și trebuie să fie implicați, să fie provocați să se gândească la ceea ce li se prezintă. Grafica sclipitoare și simulatoarele nu sunt suficiente, experiența trebuie să fie autentică și relevantă pentru viața elevului.

Unii autori au sprijinit învățarea cu ajutorul programelor multimedia datorită faptului că ele dau posibilitatea elevilor să interacționeze cu mediul. Dezvoltarea proiectării soft-ului educațional

poate aduce un suport eficace în îmbunătățirea calității învățământului. Elementele cheie pentru un mediu de învățare activ trebuie să includă:

- parametrii bazei de date sau ai simulării pe care elevul poate să-i schimbe;
- sistemul de noțiuni ale componentelor mediului (de exemplu, modelul unei probleme prin formule matematice, scrieri, sau reprezentări semantice);
- sistemul de analizare a acțiunilor elevului și de răspuns imediat la aceste acțiuni.

Adevăratele sisteme interactive de învățare pot evolua prin sistemele multimedia sau pedagogice care să ușureze predarea și învățarea.

Software educațional reprezintă orice produs software în orice format (executabil sau nu) ce poate fi utilizat pe orice calculator și care reprezintă un subiect, o temă, un experiment, o lecție, un curs, etc., fiind o alternativă sau unica soluție față de metodele educaționale tradiționale (tabla, creta, etc.).

Etapele de verificare și evaluare a cunoștințelor și deprinderilor în însușirea competențelor corespunzătoare scenariului didactic, pot fi implementate sau nu în software educațional, acest lucru fiind în funcție de particularitățile cunoștințelor corespunzătoare unei discipline didactice.

O clasificare a soft-urilor educaționale după funcția pedagogică specifică pe care o pot îndeplini în cadrul unui proces de instruire sunt: prezentare de noi cunoștințe, simulare (prezentare de modele ale unor fenomene reale), exersare, testare, dezvoltare a unor capacități sau aptitudini, jocuri educative.

Soft-uri de exersare (Drill-and-Practice). Soft-urile de acest tip intervin ca un supliment al lecției din clasă, realizând exersarea individuală necesară însușirii unor date, proceduri, tehnici sau formării unor deprinderi specifice; ele îl ajută pe profesor să realizeze activitățile de exersare, permițând fiecărui elev să lucreze în ritm propriu și să aibă mereu aprecierea corectitudinii răspunsului dat.

Soft-urile interactive pentru predarea de noi cunoștințe. Soft-urile de acest tip creează un dialog (asemănător dialogului profesor-elev) între elev și programul (mediul) respectiv. Interacțiunea poate fi controlată de computer (dialog tutorial) sau de elev (dialog de investigare). Termenul generic de tutor desemnează softul în care "drumul" elevului este controlat integral de computer. De regulă, un tutor preia una din funcțiile profesorului, fiind construit pentru a-l conduce pe elev, pas cu pas, în însușirea unor noi cunoștințe sau formarea unor deprinderi după o strategie stabilită de proiectantul softului.

Dacă un tutor îl obligă pe elev să urmeze un anumit drum în învățare, softul de investigare folosește o altă strategie: elevului nu i se prezintă informațiile deja structurate (calea de parcurs), ci un mediu de unde elevul poate să-și extragă toate informațiile (atât cele declarative, cât și cele procedurale) necesare pentru rezolvarea sarcinii propuse sau pentru alt scop, pe baza unui set de reguli. În acest fel, calea parcursă depinde într-o mare măsură de cel care învață (atât de nivelul lui de cunoștințe, cât și de caracteristicile stilului de învățare). În ultimii ani se proiectează și

se experimentează medii de învățare cu o interacțiune extrem de complexă, bazată pe utilizarea inteligenței artificiale; demersul este cunoscut sub numele de "instruire inteligentă asistată de calculator".

Soft-uri de simulare. Acest tip de soft permite reprezentarea controlată a unui fenomen sau sistem real, prin intermediul unui model cu comportament analog. Prin Învățare asistată de calculator lucrul cu modelul se oferă posibilitatea modificării unor parametri și observării modului cum se schimbă comportamentul sistemului.

Soft-uri pentru testarea cunoștințelor. Reprezentând poate gama cea mai variată, întrucât specificitatea lor depinde de mai mulți factori - momentul testării, scopul testării, tipologia interacțiunii (feed-back imediat sau nu) - aceste soft-uri apar uneori independente, alteori făcând parte integrantă dintr-un mediu de instruire complex.

Jocuri educative. Soft-uri care sub forma unui joc – urmăresc atingerea unui scop, prin aplicarea inteligentă a unui set de reguli - îl implică pe elev într-un proces de rezolvare de probleme. De obicei se realizează o simulare a unui fenomen real, oferindu-i elevului diverse modalități de a influența atingerea scopului.

Una dintre caracteristicile de primă importanță ale unui soft educațional este calitatea interacțiunii cu utilizatorul (elevul): de ea depinde măsura în care se produce

învățarea.

O altă caracteristică este flexibilitatea, un reflex al complexității modului în care este proiectat soft-ul cu care va interacționa elevul, evidențiind o individualizare a parcursului în raport cu reacțiile elevului, cu posibilitățile de relevare a dificultăților în parcurgerea programului și de reglare a instruirii. Din acest punct de vedere unele soft-uri sunt centrate pe elev (cuprind și sarcinile de lucru care să asigure învățarea), altele sunt centrate pe profesor (prezintă conținuturile, dar nu-și propun și exersarea ce poate merge până la individualizarea demersului).

Este important ca educatorul utilizator să poată diferenția un soft *educațional* (în accepțiunea clasică a învățării asistate de calculator) de un soft *utilitar* sau de soft-urile de *prezentare* (tematice). Toate pot fi utilizate în demersul instruirii, dar numai softul educațional cuprinde în el și o *strategie pedagogică* (concretizată în sarcinile de lucru) care determină modul de interacțiune a elevului cu programul: această interacțiune, a cărei specificitate este determinată de obiectivele urmărite, produce învățarea.

În cazul utilizării unui soft de prezentare (tematic) – care cuprinde informația, uneori extrem de interesant structurată, pentru descrierea unui domeniu, fenomen, eveniment etc. – profesorul este cel care decide modul în care elevii vor utiliza respectiva informație.

De o foarte mare importanță pentru copiii preșcolari sunt primele noțiuni pe care aceștia și le însușesc și, mai ales, calitatea acestora. Procesul de învățare devine mai plăcut și mai interesant prin intermediul calculatorului. Lecțiile însoțite de texte sugestive și de imagini viu colorate și expresive, care permit dezvoltarea limbajului și a vocabularului, pot fi cu ușurință asimilate de cei mici.

Aceste lecții se referă la noțiunile de bază, care orice copil trebuie să le cunoască. Pe măsură ce este parcurs, bagajul de cunoștințe generale crește pornind de la noțiuni simple, cum ar fi culorile, și ajungând până la cunoașterea de poezioare, cântecele precum și a unor proverbe și zicători. Noțiunile elementare, precum animale domestice și sălbatice, anotimpuri, litere și cifre, familie și multe altele încep să aibă înțeles de la vârste fragede, dându-le astfel posibilitatea celor mici nu numai să le învețe, ci să se familiarizeze cu calculatorul și, în mod special, cu lucrul cu mouse-ul. Programele trebuie astfel structurate încât copilul să poate alege orice lecție din cele prezentate cu ajutorul mouse-ului sau poate repeta anumite părți dintr-o lecție până când ajunge să cunoască și să înțeleagă toate noțiunile cuprinse în lecția respectivă.

De exemplu, activitatea de educarea limbajului – repovestire: „Hansel și Gretel” de Frații Grimm – poate fi desfășurată cu copiii din grupa mare din grădiniță, în mod tradițional (cunoștințe dintr-un singur domeniu) sau sub forma activității integrate (cunoștințe cu caracter disciplinar).

După activitatea propriu-zisă de repovestire, pe baza imaginilor (fie planșe cu elemente detașabile, fie imagini prezentate la calculator), grupa este împărțită în două. Unii vor rezolva o fișă cu conținut matematic. Educatoarea le citește copiilor o scurtă poezie care conține sarcina de lucru: „În casa de turtă dulce / Vrăjitoarea blestemată / Ține cifrele ascunse, / Tu să le afli de-ndată! / Zece sunt. Cum le găsești, / Tu să le încercuiești ! / Scrie-le în pătrățele, / Pe rândul care dorești!”. În timp ce copiii rezolvă fișa, ceilalți, la calculator, vor răspunde unor întrebări (tip grilă), pentru a vedea în ce măsură s-au familiarizat cu ideile și personajele din poveste. Lucrând astfel, totul este mai plăcut

și mai stimulatîv pentru copii, iar pentru educatoare va fi mult mai ușor să verifice rezultatele, deoarece rezultatele sunt date pe loc, pentru fiecare copil, la sfârșit realizându-se o statistică a rezultatelor: poziția, numele și prenumele copilului, nota obținută, timpul de rezolvare, data realizării testului.

După rezolvarea testului, se va realiza schimbul: copiii de la calculatoare vor rezolva fișa cu conținut matematic, iar cei care au rezolvat fișa, vor rezolva testul grilă de pe calculator.

În esență, metoda instruirii asistată de calculator oferă accesul comod și eficient la informațiile și cunoștințele cele mai noi, este o metodă nouă și eficientă de predare, învățare și evaluare a cunoștințelor, instruire și formare permanentă.

Construirea unei societăți informaționale (ce va reprezenta trecerea la societatea cunoașterii) nu se poate realiza fără cercetare și proiecte de investiții, atât în domeniul IT&C, cât și în domeniul educației. Dezideratul final fiind competența, nici o tehnologie, nici o teorie, nici o abordare nu va elimina sau neglija relația profesor-elev. Toate vor fi instrumente comode și eficiente la îndemână, atât a profesorului, cât și elevului. Uneori, aceste instrumente pot fi unice față de instrumentele tradiționale din educație. Unele reprezentări pot fi reproduse sau simulate doar prin intermediul calculatorului care oferă metode și tehnici privind grafica, animația, sunetul.

De exemplu, reprezentările tridimensionale sau evoluția unor fenomene fizice, chimice, biologice, etc. care se desfășoară dinamic, nu pot fi reprezentate sau studiate decât folosind calculatorul. Competența implică experiență în rezolvarea problemelor dintr-un anumit domeniu de activitate. Competența și experiența în rezolvarea problemelor se pot obține doar dacă permanent se are în vedere interdependența realitatea fizică-realitatea virtuală, și dacă se întreprind eforturi pentru însușirea de noi cunoștințe, pentru cunoașterea corespunzătoare a tuturor aspectelor privind modelul fizic, respectiv modelul virtual, aspecte determinate de particularitățile problemelor de rezolvat dintr-un anumit domeniu.

Prin această metodă, elevul devine centrul de greutate al școlii. De acum înainte se poate vorbi de elev ca persoană, ca individ, și nu de profesor sau de clasă ca entitate amorfă. Prin metoda instruirii asistată de calculator nu se mai recurge la antica schema expunere-întrebare-răspuns, ci discutăm de răspunsuri de la care se construiesc întrebări. Elevul construiește fenomenul, din răspunsuri, prin experiență, experiment, simulare, modelare de fenomene, de procese. Pe de altă parte, educația din manualele de pedagogie se axează pe cum predă profesorul. Nicăieri nu scrie „elevul va înțelege; elevul va pune întrebarea”. Pedagogia modernă pune elevul în față. Profesorul nu dispare, dar centrul școlii este elevul. Școala o facem pentru elevi, nu pentru profesori.

Bibliografie

1. Sorin Cristea, „Dicționar de pedagogie”, Grupul Editorial Litera, Litera Internațional, Chișinău – București, 2000
2. Marin Manolescu, „Curriculum pentru învățământul primar și preșcolar. Teorie și practică”, Editura Credis, 2004
3. Gilbert De Landsheere, „Istoria universală a pedagogiei experimentale”, E.D.P., București, 1995
4. Revista de pedagogie, nr. 1 – 2 / 1994, „Informatizarea învățământului”
5. Gilbert De Landsheere, „Dictionnaire de l'évaluation de la recherche en éducation”, Presses Universitaires de France, Paris, 1992.
6. George Văideanu, „Educația la frontiera dintre milenii”, Editura Politică, București, 1988.
7. Alexandru Rădescu, „E-learning românesc”, Jurnalul Național, Vineri, Aprilie 23, 2004.
8. M. Vlada, „Informatică”, Editura Ars Docendi, București, 1999.
9. M. Vlada, „Informatică. Windows, Word, Excel, Internet”, Editura Universității din București, București, 2001.
10. C. Dumitru, „La taifas cu Bill Gates”, PCMAGAZINE, Editura Agora, Cluj, nr.4(52), 2003.
11. <http://www.unibuc.ro/eBooks/informatica.htm>, Universitatea din București, site-ul oficial
12. M. Vlada, „Conceptul de algoritm-abordare modernă”, Gazeta de Informatică, Editura Agora, Cluj, nr. 3(13), 2003.
13. M. Vlada, „EUREKA - rezolvitor de probleme”, Gazeta de Informatică, Editura Agora, Cluj, nr. 7(12), 2002.
14. Engelmann, S., T. Engelmann Dați copilului vostru o inteligență superioară, Centrul pentru educație și Dezvoltarea Creativității, 1992.
15. * * *: Technology in Early Childhood Programs, National Association for the Education of Young Children.

CULTIVAREA VALORILOR NAȚIONALE

PRIN JOCURI ȘI ACTIVITĂȚI LA VÂRSTE TIMPURII

Prof. ed. timpurie Mardare Fifica Valeria

Liceul Tehnologic „Paul Bujor” Berești, jud. Galați

Educația copilului în spiritul valorilor naționale, este menită să trezească interesul cadrelor didactice și preșcolarilor pentru arta meșteșugului popular, transmisă din generație în generație și valorificată prin diverse metode și tehnici în grădiniță.

Prin această activitate ne-am propus să valorizăm tradițiile și obiceiurile poporului nostru în contextul actual socio-cultural când influența mass-mediei promovează în rândul tinerilor împrumuturi din diverse culturi. Tradițiile noastre, moștenite din moși-strămoși, dorim să fie preluate și transmise următoarelor generații, pentru a sădi în inimile copiilor dragostea pentru frumos și autentic, armonie, grație, ritm. Dorim să realizăm acest lucru prin intermediul a diferite activități interactive, relaxante (muzică, teatru, desen, pictură, jocuri, activități practice) astfel încât copilul să participe cu drag și interes.

Din implicarea noastră am învățat că doar promovându-ne experiența și menținându-ne tradiția, specificul și identitatea noastră, putem oferi copiilor oportunitatea de a înțelege imensitatea tezaurului nostru folcloric în care arta populară românească este o minunată oglindă în care se reflectă cu cea mai mare intensitate frumusețea României, istoria și mai ales sufletul neamului.

Ceea ce ne face diferiți unul față de celălalt, pe noi oamenii, este sistemul de valori în care credem. Acesta ne definește ca indivizi și ca grupuri. Cu un sistem de valori ieșim din familie, cu un sistem de valori ieșim din școală, un sistem de valori promovăm în rândul persoanelor cu care venim în contact și a acelora pe care le educăm, ca dascăli.

Cum putem forma un sistem de valori dezirabil la preșcolari și care să fie acesta, este frământarea care ne urmărește și pe care o urmăm în parcursul nostru social, familial, profesional și care stă la baza activității noastre didactice.

Principalele elemente ale sistemului de valori, promovate de poporul român de-a lungul istoriei, asupra cărora trebuie să ne îndreptăm atenția sunt: tendința de socializare, sentimentul apartenenței la lumea și la valorile satului, disponibilitatea de a accepta învățarea reciprocă, nevoia confirmării unor atitudini, comportamente, intenții etc. prin raportare la viziunea și concepția comunității, trăirea bucuriei și a farmecului activităților de grup, valorizarea învățării

prin cooperare, promovarea comunicării și a schimbului de opinii, propăvăduirea și consolidarea credinței în Dumnezeu.

În timp, acestea au dus la cristalizarea unor trăsături caracteristice poporului român, demne de a fi cunoscute și asimilate de copii, ca replica la criza actuală de valori: bucuria de a munci, prețuirea muncii, înțelepciunea, istețimea, inteligența, duhul, intuiția, prețuirea învățaturii, vrednicia, simțul etic-pătrunzător, cinstea, demnitatea, sinceritatea, modestia, sobrietatea, stăpânirea de sine, spiritul întrajutorării, al solidarității, patriotismul, simțul umorului.

Valorile culturale ale României sunt păstrate cu sfințenie mai ales în mediul rural, acesta reușind să conserve elementele de cultură, tradiție și folclor, care sunt înțelepciuni de viață izvorâte din experiențe, din bucurie sau durere, din năzuințe și dor, din setea de liniște sau dragostea pentru frumos, creând punți între generații. Pătrunderea copilului în cultura se produce în familie, în primii ani de viață și continuă în comunitățile sociale din care face parte și în mod sistematic în unitățile de învățământ.

Grădinița fiind prima dintre acestea, trebuie să fie cea care îl face pe copil să conștientizeze valorile creațiilor populare, să păstreze și să cultive interesul pentru cunoașterea tradițiilor, frumusețea folclorului românesc, dansul, cântecul și portul popular, casa tradițională românească, obiceiurile și tradițiile deosebit de bogate atât din preajma sărbătorilor de 1 Decembrie, de Paști cât și cele de Crăciun și Anul Nou, de la cele mai mici vârste ca semn de respect pentru trecutul nostru românesc.

Fiecare nație își conturează identitatea de sine în jurul tradițiilor și obiceiurilor pe care le transmit din generație în generație, precum și prin modul în care fiecare reușește să păstreze în timp autenticitatea valorilor proprii. Dacă ajungi să îți accepți și iubești trecutul, viitorul îți este asigurat.

Tradițiile, obiceiurile, portul și folclorul sunt comori inestimabile definesc un popor făcându-l unic, statornic și nemuritor în ciuda scurgerii timpului. Ele sunt documente grăitoare privind istoria și cultura acestor locuri. Imensul tezaur folcloric al acestei zone constituie o componentă valoroasă, o moștenire de preț, pentru toți cei care trăiesc și viețuiesc în această țară.

Această moștenire trebuie dusă mai departe, pentru ca un popor trebuie să trăiască prin ceea ce lasă prin fiii săi.

Astfel, privind educația din perspectiva valorilor naționale, prin activitățile instructiv-educative desfășurate în grădiniță, îi putem învăța pe copii:

*să prețuiască omul, cultura, munca, virtuțile morale și creștine;

- *să accedă la fascinanta lume a culturii populare materiale și spirituale;
- *să găsească similitudini între practici din viața grădiniței și practici din viața satului;
- *să lege prezentul de trecut și de viitor;
- *să știe de unde vin și încotro se îndreaptă;
- *să își formeze trăsături pozitive de voință și caracter.

Dorim să inoculăm copiilor dragostea și respectul pentru tradițiile și obiceiurile românești.

Astfel, pentru impregnarea în conștiința preșcolarilor a acestor valori naționale și locale, putem desfășura o multitudine de activități prin care să evidențiem elementele religioase, cultural-artistice, meșteșugărești specifice poporului român, cum ar fi:

- *vizite la muzee de artă populară;
- *descrierea unor tradiții străvechi, prilejuite de sărbătorile religioase;
- *descrierea obiceiurilor laice, legate de tainele din viața omului;
- *mânuierea obiectelor străvechi cu care predecesorii noștri desfășurau anumite munci;
- *povestirea legendei unui sat și conștientizarea faptului că fiecare sat are o legenda, un istoric;
- *organizarea unor serbări pentru promovarea elementelor de tradiție locală și națională;
- *purtarea cu mândrie a portului popular străvechi;
- *vorbirea limbii literare și păstrarea vie a limbii dialectale.

Din implicarea noastră am învățat că doar promovându-ne experiența și menținându-ne tradiția, specificul și identitatea noastră, putem oferi copiilor oportunitatea de a înțelege imensitatea tezaurului nostru folcloric în care arta populară românească este o minunată oglindă în care se reflectă cu cea mai mare intensitate frumusețea României, istoria și mai ales sufletul neamului.

Bibliografie:

- Ghinoiu I., Sarbatori si obiceiuri românesti, Editura Elion, Bucuresti, 2003;
- Emil Paun, Romita Iucu – „ Educatia prescolara în România ”, Iasi, Ed. Polirom, 2002 .

EDUCAȚIA PENTRU VALORI – MISIUNE FUNDAMENTALĂ A ȘCOLII MODERNE

Prof. Căpîlnean Alexandra-Viviana

Școala Gimnazială Șona, jud. Alba

În contextul lumii contemporane, marcată de transformări sociale, economice și tehnologice profunde, educația rămâne principalul mijloc de formare a personalității și de transmitere a valorilor culturale și morale. Școala, ca instituție fundamentală a societății, are rolul nu doar de a instrui, ci și de a educa, de a modela atitudini și comportamente conforme cu valorile democratice, civice și umane.

Procesul educativ nu se limitează la transmiterea de cunoștințe, ci presupune formarea unei culturi morale, a unei conștiințe civice și a unei identități valorice solide. Prin activitatea sa complexă – curriculară și extracurriculară – școala contribuie la dezvoltarea personalității elevilor, pregătindu-i să devină cetățeni activi, responsabili și empatici.

1. Educația ca proces de formare a valorilor

Educația reprezintă un proces social fundamental, prin care individul interiorizează valorile, normele și modelele culturale ale societății. Conform lui Emile Durkheim, educația are ca scop „socializarea metodică a tinerei generații”, iar acest proces implică nu doar instruirea intelectuală, ci și formarea morală și afectivă.

În cadrul școlii, elevii dobândesc competențe cognitive, dar și valori precum respectul, responsabilitatea, solidaritatea, corectitudinea și spiritul civic. Aceste valori nu sunt transmise doar prin conținuturile disciplinare (ex. literatură, istorie, filosofie), ci și prin interacțiunea socială și prin climatul moral al instituției.

Educația valorilor are un caracter formativ și normativ: ea contribuie la conturarea personalității morale a individului și oferă repere de comportament. După opinia lui Constantin Cucoș, educația valorilor presupune „un proces de internalizare, prin care elevul transformă normele externe în principii de acțiune personală”.

Astfel, școala nu doar transmite valori, ci le transformă în trăsături de caracter durabile, contribuind la dezvoltarea unei personalități autonome și echilibrate.

2. Rolul profesorului în formarea valorilor

Profesorul este principalul agent educativ în cadrul școlii. Rolul său depășește simpla transmitere de cunoștințe: el devine formator de caractere și model moral pentru elevi. Conduita sa, modul de comunicare, atitudinea față de elevi și de colegi, modul în care gestionează conflictele și respectă principiile etice – toate contribuie la formarea unui mediu educațional pozitiv.

Prin relația directă cu elevii, profesorul exercită o influență profundă asupra procesului de interiorizare a valorilor. Un cadru didactic echilibrat, empatic și exigent în același timp favorizează formarea unor atitudini bazate pe corectitudine, respect reciproc, muncă și cooperare.

După cum afirmă Ioan Cerghit, „educatorul este în același timp un model de gândire și de acțiune; personalitatea sa devine un instrument pedagogic”.

În acest sens, este esențial ca profesorii să-și dezvolte competențele socio-emoționale și abilitățile de comunicare, pentru a putea media conflicte, motiva elevii și susține dezvoltarea lor morală.

De asemenea, formarea continuă a profesorilor în domeniul educației pentru valori – prin cursuri, proiecte educaționale sau parteneriate – este o condiție necesară pentru o școală de calitate.

3. Mediul școlar și activitățile educative ca factori ai dezvoltării valorilor

Școala este o microsocietate în care se formează comportamente, atitudini și valori. Mediul educațional oferă elevilor oportunități variate de învățare: de la lecțiile formale până la activitățile extracurriculare – voluntariat, proiecte comunitare, activități artistice sau sportive.

Prin aceste experiențe, elevii învață cooperarea, responsabilitatea, empatia și respectul pentru diversitate. De exemplu, participarea la proiecte de voluntariat dezvoltă simțul solidarității și al implicării civice. Activitățile de grup încurajează spiritul de echipă și gândirea critică.

De asemenea, climatul școlar are o importanță majoră. O școală caracterizată de respect, deschidere și toleranță favorizează formarea valorilor morale. În schimb, un mediu autoritar sau lipsit de empatie poate conduce la conformism, apatie sau chiar la comportamente deviante.

Potrivit lui Sorin Cristea, formarea valorilor în școală trebuie să se bazeze pe un curriculum integrat, care să promoveze transversal valorile umane și civice în toate disciplinele, nu doar în cadrul orelor de dirigiență sau de educație civică.

5. Parteneriatul școală – familie – comunitate

Formarea valorilor este un proces complex, care implică mai mulți factori educativi. Școala nu poate reuși singură, dacă nu există continuitate între valorile promovate acasă și cele cultivate la școală.

Familia este primul mediu de socializare al copilului, iar atitudinile și modelele parentale influențează profund comportamentul acestuia. Rolul școlii este de a consolida și de a direcționa aceste valori într-un cadru organizat, prin colaborare constantă cu părinții și comunitatea locală.

Parteneriatele educaționale – cu instituții culturale, ONG-uri, autorități locale – pot oferi oportunități reale de implicare socială, stimulând responsabilitatea și spiritul civic al elevilor.

Astfel, școala devine un nucleu al comunității, un loc în care valorile se trăiesc, nu doar se predau.

Concluzii

Rolul școlii în formarea valorilor este esențial pentru dezvoltarea unei societăți echilibrate, democratice și morale. Prin intermediul educației formale și nonformale, elevii își dezvoltă nu doar competențele cognitive, ci și reperele morale care le vor ghida comportamentul în viața adultă.

Profesorii, mediul școlar și colaborarea cu familia contribuie la construirea unei culturi a valorilor autentice, bazate pe respect, responsabilitate și solidaritate.

Educația valorilor nu este un proces punctual, ci unul continuu, care se desfășoară pe tot parcursul vieții. Într-o lume dominată de incertitudine și schimbare, școala rămâne un spațiu de echilibru moral și intelectual, un garant al demnității și al umanismului.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
2. Cristea, Sorin – *Fundamentele științelor educației*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2019.
3. Cucoș, Constantin – *Pedagogie*. Ediția a III-a revizuită și adăugită, Editura Polirom, Iași, 2014.

EDUCAȚIA ÎNTRE TRADIȚIE ȘI VIITOR

Autor: profesor Dragnea Ana-Maria

Liceul de Arte „Dinu Lipatti”, Pitești

Introducere

Educația reprezintă unul dintre pilonii de rezistență ai civilizației umane. Ea nu este doar un proces de acumulare de cunoștințe, ci și o formă de transmitere a valorilor și sensurilor care definesc identitatea unei comunități. În societatea contemporană, marcată de mutații tehnologice și culturale rapide, tensiunea dintre tradiție și viitor capătă o importanță centrală. După cum remarcă UNESCO, „educația trebuie să fie în același timp un proces de conservare a patrimoniului uman și o forță de transformare a acestuia” (UNESCO, *Futures of Education*, 2021).

1. Tradiția ca fundament identitar al educației

Tradiția educațională nu este o formă de rigiditate, ci o memorie vie care asigură continuitatea între generații. În sensul lui Émile Durkheim, educația este „acțiunea exercitată de generațiile adulte asupra celor care nu sunt încă pregătite pentru viața socială” (Durkheim, *Educația și sociologia*, 1974, p. 32). Această acțiune se sprijină pe un set de valori, norme și idealuri transmise prin instituții, ritualuri și modele culturale.

Modelele tradiționale, inspirate din umanismul clasic și din raționalismul iluminist, au urmărit formarea integrală a individului. În acest sens, Ioan Cerghit afirmă că „finalitatea educației nu poate fi separată de cultura spirituală a societății care o generează” (Cerghit, *Sisteme de instruire alternativă și complementare*, 2002, p. 18). Tradiția oferă, așadar, un cadru axiologic care ancorează educația în dimensiunea sa morală și culturală, împiedicând-o să devină o simplă tehnică de transmitere a informațiilor.

De asemenea, tradiția are un rol formativ esențial în consolidarea identității naționale. În viziunea lui Mircea Eliade, „omul fără tradiție este un om deșrădăcinat, condamnat la superficialitate” (Eliade, *Fragmentarium*, 1939, p. 56). Într-o lume globalizată, tradiția devine un factor de echilibru, protejând diversitatea culturală și dimensiunea spirituală a educației.

2. Viitorul educației: inovație și transformare

Dacă tradiția oferă stabilitate, viitorul educației introduce dinamismul și adaptarea. În contextul celei de-a patra revoluții industriale, educația se confruntă cu necesitatea de a integra noile tehnologii — inteligența artificială, realitatea virtuală, învățarea automatizată — fără a pierde dimensiunea umanistă.

Alvin Toffler observa că „analfabetul secolului XXI nu va fi cel care nu știe să citească, ci cel care nu știe să învețe, să se dezvețe și să reînvețe” (*The Third Wave*, 1980, p. 241). Această perspectivă subliniază că educația viitorului trebuie să dezvolte competențe flexibile, critice și creative, nu doar să transmită informații statice.

În același sens, Jacques Delors, în raportul său pentru UNESCO (*Comoara lăuntrică*, 1996), definea cele patru piloni ai educației moderne: *a învăța să cunoști, a învăța să faci, a învăța să trăiești împreună și a învăța să fii*. Aceste dimensiuni reflectă nevoia de echilibru între formarea profesională și cea umanistă, între competență și conștiință.

Totodată, digitalizarea și globalizarea pun problema accesului echitabil la educație. Inegalitățile digitale pot accentua excluderea socială, dacă nu sunt însoțite de politici educaționale incluzive. După cum subliniază economistul Amartya Sen, „adevărata libertate a individului derivă din capacitatea sa de a-și dezvolta potențialul prin educație” (Sen, *Development as Freedom*, 1999, p. 92).

3. Sinteza necesară: educația ca dialog între trecut și viitor

În loc să opunem tradiția și viitorul, este mai fertil să le gândim în complementaritate. Așa cum afirma filosoful Hans-Georg Gadamer, „înțelegerea autentică este întotdeauna un dialog între trecut și prezent” (*Adevăr și metodă*, 1960, p. 289). Educația trebuie să devină tocmai acest spațiu al dialogului, în care moștenirea culturală este reinterpretată critic, iar inovația este orientată de repere etice solide.

Educația viitorului nu trebuie să renunțe la valorile clasice — adevărul, binele, frumosul —, ci să le resemantizeze în contextul noilor realități. Tradiția umanistă, literatura, filosofia și arta pot conviețui cu tehnologia și știința, contribuind împreună la formarea unui om echilibrat, reflexiv și responsabil.

Astfel, se poate vorbi despre o educație *transmodernă* — concept introdus de Basarab Nicolescu — care „integrează valorile tradiționale ale spiritului cu noile cunoștințe științifice, într-un orizont de sens unificator” (Nicolescu, *Manifestul Transdisciplinarității*, 1999, p. 41).

Concluzii

Educația, aflată între tradiție și viitor, trebuie să evite atât nostalgia rigidă, cât și entuziasmul necritic față de tehnologie. Ea este chemată să fie un proces de *continuitate creatoare*, care păstrează memoria culturală, dar o proiectează într-un orizont al inovației și al responsabilității globale.

Doar prin această sinteză între rădăcini și orizonturi, între memorie și anticipație, educația își poate împlini misiunea fundamentală: aceea de a forma oameni liberi, conștienți și capabili să transforme lumea fără a-i distruge valorile.

Bibliografie

1. Cerghit, Ioan. *Sisteme de instruire alternative și complementare*. București: Editura Aramis, 2002.
2. Delors, Jacques (coord.). *Comoara lăuntrică. Raport către UNESCO al Comisiei Internaționale pentru Educație în secolul XXI*. București: Editura Polirom, 2000.
3. Durkheim, Émile. *Educația și sociologia*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1974.
4. Eliade, Mircea. *Fragmentarium*. București: Editura Humanitas, 1994 (ediția originală 1939).
5. Gadamer, Hans-Georg. *Adevăr și metodă*. București: Editura Teora, 2001.
6. Nicolescu, Basarab. *Manifestul Transdisciplinarității*. Iași: Editura Polirom, 1999.
7. Sen, Amartya. *Development as Freedom*. New York: Oxford University Press, 1999.
8. Toffler, Alvin. *The Third Wave*. New York: William Morrow, 1980.
9. UNESCO. *Futures of Education: Learning to Become*. Paris: UNESCO Publishing, 2021.

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN ȘCOALA POIANA STAMPEI

Prof. Paicu Dorina,

Școala Gimnazială Poiana Stampei, jud. Suceava

Rezumat

Lucrarea de față analizează modul în care Școala Gimnazială Poiana Stampei îmbină tradiția locală cu procesele de inovare educațională, într-un context marcat de schimbări rapide la nivel social și tehnologic. Prin activități culturale, proiecte interdisciplinare și implementarea metodelor digitale de predare, școala reușește să mențină un echilibru între păstrarea valorilor autentice și formarea competențelor moderne. Studiul subliniază faptul că tradiția nu reprezintă un obstacol în calea modernizării, ci o resursă fundamentală pentru consolidarea identității educaționale și culturale a elevilor.

Cuvinte-cheie: tradiție, inovație, educație rurală, identitate culturală, digitalizare

Introducere

Educația contemporană se desfășoară într-un cadru dinamic, dominat de inovație tehnologică, globalizare și transformări sociale continue. În acest context, instituțiile de învățământ au responsabilitatea de a găsi un echilibru între valorizarea tradițiilor și implementarea inovațiilor. Tradiția oferă stabilitate și sens, în timp ce inovația stimulează progresul și adaptarea la noile realități. Împreună, aceste dimensiuni definesc identitatea educației moderne.

Școala Gimnazială Poiana Stampei, situată în zona montană a județului Suceava, reprezintă un exemplu elocvent de școală rurală care reușește să îmbine moștenirea culturală locală cu mijloacele educaționale moderne, oferind elevilor o formare completă și relevantă pentru societatea actuală.

Contextul comunității și rolul școlii

Localitatea Poiana Stampei se caracterizează printr-o bogată tradiție culturală specifică Bucovinei, fiind un spațiu în care valorile autentice se păstrează cu grijă de generații întregi. În acest cadru, școala are o funcție dublă: educativă și culturală. Ea nu doar transmite cunoștințe, ci și contribuie la conservarea și promovarea patrimoniului local.

De-a lungul anilor, cadrele didactice au avut un rol esențial în menținerea legăturii dintre școală și comunitate. Activitățile culturale, parteneriatele educaționale și implicarea părinților au transformat școala într-un centru de coeziune socială și culturală, un spațiu unde trecutul și prezentul se întâlnesc în beneficiul elevilor.

Tradiția – element identitar și resursă educațională

Tradițiile satului bucovinean sunt o parte integrantă a procesului educațional din Școala Poiana Stampei. Prin intermediul activităților curriculare și extracurriculare, elevii sunt implicați în descoperirea și valorificarea patrimoniului cultural local.

Printre direcțiile principale de acțiune se numără:

- organizarea de serbări tematice dedicate sărbătorilor populare (Crăciunul, Paștele, Sânzienele), unde se pun în valoare portul, muzica și dansul tradițional;
- desfășurarea de ateliere meșteșugărești, unde elevii învață tehnici vechi de încondeiere, țesut, sculptură în lemn sau pictură pe sticlă – Cercul „Micii meșteșugari”;
- realizarea de proiecte interdisciplinare precum „Satul de altădată” sau „Comori din lada bunicii”, care integrează cunoștințe din domenii precum istoria, literatura și arta;

- colaborarea cu membrii comunității, în special cu bunicii și meșteșugarii locali, pentru a transmite experiențe autentice elevilor.

Aceste activități contribuie la dezvoltarea identității personale și culturale a elevilor, oferindu-le repere morale solide și un sentiment de apartenență la comunitate.

Inovația – direcție de dezvoltare și adaptare

În paralel cu promovarea tradițiilor, școala a integrat o serie de inițiative inovatoare care răspund nevoilor educației contemporane.

Digitalizarea procesului instructiv-educativ, folosirea platformelor online și participarea la proiecte educaționale europene au modernizat actul didactic și au stimulat motivația elevilor.

Principalele forme de inovație educațională includ:

- utilizarea tehnologiei informației și comunicării în lecții, prin platforme precum Google Classroom, Canva, Wordwall sau Kahoot;
- promovarea învățării prin proiecte, a activităților de tip STEM și a experimentelor practice;
- implementarea evaluării formative și a feedbackului constructiv;
- participarea cadrelor didactice la programe de formare profesională și schimburi de bune practici la nivel județean și european.

Inovația nu este percepută ca o simplă modernizare tehnologică, ci ca un proces complex care urmărește dezvoltarea competențelor-cheie: gândire critică, autonomie, colaborare și creativitate.

Tradiție și inovație – o sinergie educațională

Un aspect definitoriu al Școlii Poiana Stampei este capacitatea de a armoniza tradiția și inovația într-un demers educațional coerent.

Tradițiile locale sunt reinterpretate și valorificate prin metode moderne, ceea ce le conferă o nouă relevanță pentru elevii generației digitale.

Exemple ilustrative ale acestei sinergii includ:

- transformarea poveștilor și legendelor locale în materiale multimedia (podcasturi, prezentări video, benzi desenate digitale);
- realizarea de expoziții virtuale cu obiecte și costume tradiționale fotografiate și descrise de elevi;

- derularea de proiecte ecologice inspirate din practicile tradiționale de respect față de natură;
- organizarea de evenimente hibride (cu public fizic și online) care promovează tradițiile zonei în rândul unei audiențe extinse.

Astfel, tradiția devine un punct de plecare pentru inovație, iar inovația devine un mijloc de conservare și promovare a tradiției.

Impact și concluzii

Îmbinarea tradiției cu inovația în activitatea educațională a Școlii Poiana Stampei a generat efecte semnificative:

- creșterea implicării elevilor în activități școlare și extrașcolare;
- dezvoltarea competențelor digitale și interculturale;
- consolidarea relației școală–familie–comunitate;
- promovarea imaginii instituției la nivel județean și național.

În concluzie, experiența Școlii Poiana Stampei demonstrează că modernizarea educației nu presupune renunțarea la tradiție, ci dimpotrivă — utilizarea acesteia ca fundament al inovației. O educație autentică este cea care reușește să cultive rădăcini puternice și, în același timp, să ofere aripi pentru zbor. Prin îmbinarea armonioasă a trecutului cu prezentul, școala devine un model de educație sustenabilă, capabilă să formeze cetățeni responsabili, creativi și mândri de identitatea lor culturală.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
2. Cristea, S. (2017). *Fundamentele științelor educației*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Iucu, R. (2019). *Management educațional: repere conceptuale și aplicații practice*. București: Editura Polirom.
4. Ministerul Educației (2023). *Strategia Națională pentru Digitalizarea Educației din România (SMART-Edu)*.
5. Documente interne ale Școlii Gimnaziale Poiana Stampei, județul Suceava.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. Din Maria Andreea

Școala Gimnazială „Anton Pann”, Rm. Vâlcea

Învățământul reprezintă unul dintre pilonii principali ai dezvoltării unei societăți. Educația nu este doar un proces de transmitere a cunoștințelor, ci și un instrument de formare a valorilor, a identității naționale și a spiritului civic. În cazul României, sistemul educațional s-a construit pe o bază solidă de tradiții culturale și pedagogice, dar în același timp este supus permanent unor transformări și inovații pentru a răspunde cerințelor lumii moderne.

A vorbi despre tradiții și inovații în învățământul românesc înseamnă a înțelege echilibrul dintre valorile care trebuie păstrate și schimbările necesare pentru a asigura progresul.

Tradițiile educaționale din România își au rădăcinile adânc în istorie. Încă din secolul al XIX-lea, școala românească a fost orientată spre cultivarea limbii naționale, a culturii generale și a valorilor morale. Un moment important în dezvoltarea educației a fost adoptarea Legii învățământului din 1864 inițiată de Alexandru Ion Cuza, care a introdus învățământul primar gratuit și obligatoriu. Acest act a pus bazele unui sistem educațional modern.

Elementele tradiționale care s-au păstrat în timp:

- **Accentul pe formarea culturală generală** – elevii studiază încă literatură, istorie, matematică, științe, limbi străine, ceea ce asigură o bază solidă de cunoștințe.
- **Respectul pentru profesori** – dascălul a fost mereu o figură centrală în comunitate, un model de comportament și un reper moral.
- **Manualele școlare** – utilizarea manualului ca principal suport educațional a rămas un element constant, chiar dacă în prezent este completat de materiale digitale.
- **Ritualurile școlare** – festivitățile de început și de sfârșit de an, serbările, concursurile școlare sau olimpiadele au creat și întreținut un spirit al comunității școlare.

Aceste tradiții oferă stabilitate și continuitate, contribuind la păstrarea identității culturale naționale.

Lumea contemporană se schimbă rapid, iar sistemele educaționale trebuie să se adapteze noilor cerințe. În România, reformele și inovațiile din educație urmăresc modernizarea procesului de predare-învățare și pregătirea elevilor pentru o societate bazată pe cunoaștere, tehnologie și competențe flexibile. Câteva direcții de inovare:

- **Digitalizarea educației** – utilizarea tehnologiilor moderne, a platformelor educaționale online și a materialelor interactive a devenit o prioritate, mai ales după experiența generată de . Tabletele, laptopurile, tablele inteligente și aplicațiile educaționale au început să fie integrate în procesul de învățare.
- **Metode moderne de predare** – profesorii folosesc tot mai mult metode interactive, precum învățarea prin proiecte, jocuri educaționale, dezbateri, învățare colaborativă și ateliere practice, care stimulează implicarea elevilor.
- **Curriculum modernizat** – programele școlare includ teme actuale precum educația financiară, digitală, pentru sănătate sau pentru mediu, pregătind elevii pentru realitățile lumii moderne.
- **Accentul pe competențe, nu doar pe cunoștințe** – accentul se mută treptat de pe memorare pe dezvoltarea gândirii critice, a abilităților de comunicare și a capacității de rezolvare a problemelor.
- **Deschiderea internațională** – prin programe de mobilitate educațională, colaborări cu

instituții din alte țări și participarea la proiecte europene, învățământul românesc se aliniază standardelor europene.

Un sistem educațional performant nu renunță complet la tradiție în favoarea inovației, ci găsește modalități de a le combina eficient. În România, tradițiile școlare oferă stabilitate și coerență, în timp ce inovațiile deschid drumul spre adaptare și progres.

De exemplu, profesorii pot îmbina manualul clasic cu resursele digitale, pot preda opere clasice literare folosind metode interactive, iar serbările sau olimpiadele pot fi completate de proiecte interdisciplinare și activități moderne. Astfel, elevii beneficiază atât de valorile culturale tradiționale, cât și de instrumente moderne de învățare.

De asemenea, relația profesor-elev rămâne una esențială, chiar dacă tehnologia oferă alternative. Empatia, dialogul și modelul oferit de profesor nu pot fi înlocuite de un ecran sau o aplicație. Inovația trebuie să vină în sprijinul educației, nu să o substituie.

Procesul de modernizare a învățământului românesc nu este lipsit de provocări. Lipsa infrastructurii digitale în unele școli, pregătirea insuficientă a cadrelor didactice în utilizarea noilor tehnologii, dar și rezistența la schimbare pot încetini procesul de inovare. Totuși, prin investiții, formare continuă și implicarea comunității, aceste obstacole pot fi depășite.

Pe termen lung, România are șansa de a construi un sistem educațional echilibrat, în care **moștenirea tradițională** să fie completată de **instrumente moderne** și **viziuni inovatoare**.

Tradițiile și inovațiile nu sunt două direcții opuse, ci două elemente complementare ale învățământului românesc. Tradiția asigură rădăcinile și identitatea, în timp ce inovația oferă aripi spre progres și adaptare.

Un sistem educațional performant este acela care păstrează valorile fundamentale, dar are curajul să se reinventeze, să învețe și să evolueze. România se află într-un proces continuu de transformare a educației, iar echilibrul dintre tradiție și inovație reprezintă cheia formării unor generații capabile să construiască un viitor mai bun.

Bibliografie:

1. Cerghit, Ioan – *Educația și modernitatea*, Editura Polirom, Iași, 2006
2. Ministerul Educației – *Strategii privind digitalizarea educației din România 2021 – 2027 (SMART-Edu)*, București, 2021
3. Popa, Simona – *Inovație și calitate în educație*, Editura Universitară, București, 2018
4. <https://www.edu.ro>

ROLUL BIBLIOTECII ȘCOLARE ÎN FORMAREA VALORILOR

Bibliotecar Călin Maria

Școala Gimnazială „Anton Pann”, Rm. Vâlcea

Biblioteca școlară reprezintă unul dintre cele mai importante spații educaționale dintr-o instituție de învățământ. Ea nu este doar un loc unde se păstrează și se împrumută cărți, ci un adevărat centru de formare intelectuală, culturală și morală. Prin intermediul resurselor sale și al activităților educative, biblioteca contribuie activ la dezvoltarea personalității elevilor, la formarea valorilor fundamentale și la cultivarea spiritului critic.

Unul dintre principalele roluri ale bibliotecii școlare este acela de a oferi acces la informație și cunoaștere. Elevii pot găsi aici nu doar manuale și auxiliare școlare, ci și literatură artistică, lucrări de referință, enciclopedii și reviste. Aceste resurse contribuie la dezvoltarea gândirii critice, a creativității și a capacității de analiză.

Prin lectură, elevii descoperă lumi noi, învață să își exprime ideile mai clar și își dezvoltă vocabularul. Cartea îi învață să reflecteze, să pună întrebări și să caute răspunsuri, devenind astfel un instrument esențial în formarea unei gândiri independente.

Valorile fundamentale precum respectul, toleranța, responsabilitatea, libertatea de gândire și dragostea pentru cultură se pot forma și consolida prin contactul cu literatura și cultura. Lectura operelor clasice sau contemporane oferă modele de comportament și atitudini pozitive.

Prin participarea la activitățile organizate de bibliotecă – cercuri de lectură, concursuri, expoziții tematice sau întâlniri cu scriitori – elevii învață să aprecieze diversitatea culturală și să își formeze propriul sistem de valori. Biblioteca devine astfel un spațiu de întâlnire cu ideile, cu arta și cu istoria.

Într-o societate democratică, educația pentru cetățenie activă are un rol central. Biblioteca școlară poate sprijini această dimensiune prin promovarea valorilor civice, a drepturilor omului și a spiritului comunitar. Materialele informative despre istorie, cultură, legislație sau drepturile cetățenești contribuie la formarea unor tineri responsabili, implicați social.

De asemenea, biblioteca poate organiza activități educative și campanii care promovează respectul pentru mediu, implicarea în comunitate sau voluntariatul, oferind elevilor modele pozitive și oportunități de a pune în practică valorile învățate.

Biblioteca școlară nu este doar un spațiu al cărților, ci și un loc deschis tuturor elevilor, indiferent de vârstă, cultură, religie sau statut social. Prin acest caracter incluziv, biblioteca promovează egalitatea de șanse și respectul reciproc. Ea oferă fiecărui elev posibilitatea de a se exprima, de a se informa și de a se forma într-un climat deschis și prietenos.

Activitățile colective desfășurate în bibliotecă favorizează comunicarea și colaborarea între elevi. Dialogul și schimbul de idei contribuie la dezvoltarea spiritului de echipă, la empatie și la înțelegerea diversității.

Un rol important în procesul formativ îl are și bibliotecarul. Acesta nu este doar un administrator de cărți, ci și un mediator cultural, un ghid în orientarea elevilor către lecturi potrivite vârstei și intereselor lor. Prin recomandări, activități de promovare a lecturii și colaborare cu cadrele didactice, bibliotecarul contribuie la dezvoltarea unei culturi a lecturii și la transmiterea valorilor morale și sociale.

Biblioteca școlară are un rol esențial în formarea valorilor și a personalității elevilor. Ea nu este doar un depozit de informații, ci un spațiu viu, dinamic, care stimulează gândirea, încurajează dialogul și cultivă respectul pentru cultură și diversitate. Prin accesul la cunoaștere, prin activități

educative și prin exemplul valorilor transmise, biblioteca școlară contribuie la formarea unor tineri educați, responsabili și implicați în societate.

Bibliografie:

1. Biblioteca Națională a României – *Ghid privind organizarea și dezvoltarea bibliotecilor școlare*, București, 2017
2. Bărbulescu, Vasile – *Lectura și educația valorilor morale*, Editura Universitară, București, 2015
3. Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași, 2002
4. Popa, Simona – *Cultura lecturii în școală*, Editura Universitară, București, 2018

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. înv. primar Solomei Ionela,

Școala Gimnazială Letea Veche, Bacău

„Școala educației nu este să crești volumul de cunoștințe, ci să creezi posibilitatea ca un copil să descopere și să inventeze, de a crea oameni care sunt capabili de lucruri noi”. – **Jean Piaget**

Școala reprezintă una dintre cele mai importante instituții ale societății, având un rol esențial nu doar în transmiterea cunoștințelor, ci și în formarea valorilor morale, sociale și culturale ale fiecărui individ. Ea este locul unde copilul devine treptat un cetățean responsabil, învățând nu doar să gândească, ci și să simtă și să se comporte în spiritul binelui, al respectului și al solidarității.

În primul rând, școala contribuie la dezvoltarea valorilor morale, cum ar fi responsabilitatea, cinstea, empatia și respectul față de ceilalți. Prin activitățile desfășurate la clasă și prin exemplele oferite de dascăli, elevii învață să deosebească binele de rău și să înțeleagă importanța comportamentului etic. Un profesor care își tratează elevii cu corectitudine și răbdare devine un model de urmat.

În al doilea rând, școala are un rol decisiv în formarea valorilor sociale și civice. Aici, elevii învață să lucreze în echipă, să respecte regulile și să colaboreze pentru atingerea unui scop comun. Participarea la proiecte, activități de voluntariat sau evenimente culturale dezvoltă spiritul civic și conștiința apartenenței la o comunitate.

De asemenea, școala are menirea de a cultiva valorile culturale și intelectuale, încurajând curiozitatea, gândirea critică și dorința de autodepășire. Prin contactul cu literatura, științele, istoria, și arta, elevii descoperă frumusețea cunoașterii și își formează gustul pentru frumos, bine și adevăr.

Pentru un copil, școala este, după familie, spațiul cu cel mai mare impact asupra dezvoltării sale. Adesea, stresați de activitatea de zi cu zi la catedră, cadrele didactice nu remarcă decât evenimentele cotidiene, dar sunt mai puțin luate în seamă trăsăturile generale care o să le fie necesare elevilor în viața de zi cu zi. La această situație, contribuie și programele încărcate, multitudinea de hârtii ce trebuiesc făcute, numărul uneori mare de elevi la clasă sau poate chiar regimul simultan în care ne-a introdus ultima lege a comasărilor .

Totuși, dincolo de predarea unui anumit conținut, cadrul didactic este un purtător de valori, un model și un vector de imagine pentru aspecte care țin sau nu de materia predată. Există aspect pe care școala nu le predă elevilor, sau o face într-o dimensiune redusă (Simister, 2011). Astfel, apare necesitatea verificării periodice a gradului de eficiență al sistemului de învățământ.

Este esențial să creștem personalități puternice, oameni care nu renunță la primul obstacol, care se pot automotiva și care vor merge mai departe fără să se lase afectați prea mult de eșecuri.

Școala este un punct de plecare și de revenire pentru fiecare dintre noi. Profesorul este în fața clasei ca un dirijor al vieții copiilor. De modul în care știe să armonizeze toate „instrumentele” depinde totul: reușita sau eșecul.

În concluzie, rolul școlii în formarea valorilor este profund și complex. Ea nu pregătește doar minți, ci și suflete. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, școala rămâne un pilon de stabilitate și un spațiu în care se clădesc caracterele de mâine. Prin educație, omul devine nu doar mai informat, ci și mai bun.

Bibliografie:

Bunescu, Vasile, *“Ghid practic pentru aplicarea programei de Educație moral-civică, în învățământul primar”*, Editura Coresi, București, 1994

Cerghit, Ioan, *“ Metode de învățământ ”*, Polirom, 2006.

Cucoș, Constantin, *“ Educația – Experiențe, reflecții, soluții ”*, Polirom, 2013

Șchiopu, Ursula, *„Psihologia copilului”*, E. D. P., București, 1967

CREATIVITATEA –REUȘITĂ A SCHIMBĂRII ÎN SPIRITUL VALORILOR EUROPENE

Profesor Muțiu Simona

Școala Gimnazială Nr.1 Buntești, județul Bihor

Copilul, acest „Candidat la umanitate”, dobândește, prin intermediul procesului de învățământ, cele mai noi achiziții din toate domeniile, în scopul unei pregătiri temeinice pentru a răspunde exigențelor societății; C. Crețu (1997) susține necesitatea unui curriculum diferențiat, ca strategie de promovare a succesului școlar prin aplicarea căreia se poate ajunge la reducerea subrealizărilor școlare și la o mai eficientă și comodă „exprimare” a „exceleței intelectuale”.

Literatura de specialitate grupează aceste strategii în trei mari domenii, aflate în interacțiune:

1. strategii de natură pedagogică;
2. strategii de natură psiho-socio-fiziologică;
3. strategii de natură familială.

Strategiile de natură pedagogică sunt numeroase; printre cele mai importante sunt: calitatea și modernitatea curriculum-ului (planuri, programe analitice, manuale școlare); nivelul pregătirii psihopedagogice a învățătorilor, pe baza căreia să manifeste o deosebită maiestrie pedagogică și un elevat și dinamic tact pedagogic; o modernă și completă bază tehnico-materială necesară activității instructiv-educative; folosirea de strategii didactice moderne, care să determine caracterul activ-participativ al elevilor în actul învățării și care să asigure accesibilitatea și operaționalitatea cunoștințelor însușite; concomitent cu o tratare frontală a elevilor, să fie prezentă activ și permanent o tratare individuală și diferențiată a acestora, urmărindu-se valorificarea la nivel de înaltă performanță a posibilităților individuale ale subiecților actului instructiv-educativ (capacități intelectuale, aptitudini, interese, aspirații etc.); asigurarea transferului de cunoștințe; relații democratice între elevi și educatori.

Promovarea colaborării dintre școală și familie, prin organizarea de sedințe, consultări, parteneriate, acțiuni comune cu părinții

Strategii de ordin psiho-socio-fiziologic: organismul bine dezvoltat, sănătos, puternic și echilibrat; asigurarea unui psihic normal, echilibrat, capabil să dezvolte o activitate intelectuală, afectivă, volitivă etc. (În cadrul acestei strategii un rol foarte important îl ocupă starea de pregătire a copilului pentru activitatea școlară, lucru care se realizează în mare măsură în cadrul grădiniței, la

grupa pregătitoare și în clasa I); asigurarea unor relații interumane și sociale favorabile (favorizarea relațiilor optime în cadrul grupului de elevi)

Strategiile de natură familială reprezintă condiții de obținere a succesului școlar: prezența unui grup familial încheiat; familia trebuie să fie preocupată constant pentru educația elevilor; cultivarea de către părinți a atitudinii serioase față de școală și implicit față de învățatură; asigurarea în familie a unor condiții favorabile pentru învățatură și cultură; cultivarea din partea părinților a spiritului de independență și învățatură, păstrând totodată și autoritarism față de copii (trebuie să existe un simț al măsurii în atitudinea și exigențele părinților).

Tratarea diferențiată favorizează mai mult reușita școlară comparativ cu abordarea frontală a învățării, deoarece oferă un cadru metodologic individualizării procesului de învățare

Tratarea diferențiată a elevilor va avea în vedere următoarele aspecte: :construirea strategiilor de învățare adecvate la posibilităților interne ale elevului; detectarea dificultăților la învățatură ale elevilor prin utilizarea fișelor de observație; ilustrarea evoluției pregătirii elevilor pe o perioadă delimitată de instruire.

Copiii și, în special, școlarii mici au nevoie de un anumit tip de exigență dublat de un anumit tip de toleranță cu scop stimulat. Pasiunea pentru un anumit obiect de învățământ se dezvoltă în relație directă cu rezultatele bune obținute în acest domeniu de studiu. Se impune deci ca elevul să fie ajutat să obțină bune rezultate la învățatură, care să-i răsplătească așteptările pe măsura efortului depus și să se bucure de succes. Calea cea mai sigură în acest sens o reprezintă tratarea diferențiată a elevilor, în funcție de posibilitățile lor interne, de interesele și aptitudinile prin care se exprimă domeniul lor de „exelență”.

Acțiunile instructiv-educative reușite sunt acele condiții pedagogice care asigură succesul școlar al elevului. Transformând în mod real și în sensul dorit personalitatea școlarului, învățătorul îl ajută să devină capabil să rezolve problemele și să realizeze sarcinile școlare la nivelul cerințelor instructiv-educative, care, o dată cu trecerea de la o clasă la alta, devin din ce în ce mai complexe și mai variate. La rândul lor, realizarea efectivă a activităților și asimilarea, interiorizarea reală a cerințelor școlare determină schimbări profunde în structura personalității școlare. Relația dintre acțiunea pedagogică și dezvoltarea psihică a elevului presupune ca obiectivele pedagogice formulate în termeni generali să fie transcrise într-un sistem de acțiuni și operații didactice concrete, accesibile fiecărui învățător. Transcrierea generalului în

particular devine posibilă din momentul în care „arta” de a instrui și a educa se transformă în „știința experimentală” a formării omului.

Se știe că știința și practica educației nu se rezumă la constatări ca: „elevul nu înțelege” sau „elevul nu este capabil, nu vrea, nu-i place etc.”, care nu sunt decât simple clișee negative ce pot submina nu numai reușita școlară a elevului, ci însăși finalitatea activității didactice. O veritabilă inteligență sau o motivație reală pentru activitatea școlară poate fi formată numai prin realizarea unui asemenea sistem de obiective instructiv-educative, care transformă în mod continuu activitatea elevului și prin aceasta însăși inteligența, motivația, atitudinea sa.

Problema pedagogică constă doar în găsirea acelei căi care sporește, perfecționează în mod real competența elevului în activitatea școlară. În canalizarea spre munca școlară a curiozității și a activismului natural al copilului, tactul pedagogic este condiția decisivă a transformării curiozității infantile, încă generală și nespecializată, în interese cognitive, în trebuința de realizare (de performanță), ceea ce marchează cristalizarea motivației intrinseci în activitatea școlară. Un educator abil creează situații didactice potrivite obiectivelor concrete, imprimând procesului instructiv-educativ conținutul și structura dorită, direcția și ritmul adecvat, menținând astfel ni-velul optim de activare a elevului de-a lungul activității sale. Dascălul care colaborează efectiv cu elevul, incitându-l să argumenteze și să contraargumenteze, permițându-i să „descopere” informații noi schimbă în esență personalitatea elevului, contribuind din plin la realizarea potențialităților, la crearea plăcerii de a munci și a atitudinii pozitive a elevului față de activitatea școlară.

Reușita școlară a copilului, care rezultă din interacțiunea factorilor psihofiziologici, pedagogici și sociali, indică atât dorința și capacitatea elevului de a se adapta la cerințele muncii școlare, cât și preocuparea și capacitatea cadrului didactic de a crea un mediu școlar predominant „selectiv” sau „adaptativ”. Succesul școlar este un „barometru” al gradului de adaptare școlară a elevului, fără a fi un scop în sine, așa cum poate deveni el în unele cazuri.

Ca un principiu general se poate reține ideea că reușita școlară a elevului trebuie să fie maximă posibilă nu numai în raport cu cerințele externe, ci și cu posibilitățile interne ale elevului. Orice progres înregistrat în activitatea de învățare, în sensul depășirii unei dificultăți anterioare se asociază cu ideea de succes școlar.

Alături de relevarea capacității de adaptare școlară a elevului, reușita școlară furnizează informații și despre calitatea acțiunii pedagogice și personalitatea cadrului didactic, factoricare condiționează în mare măsură succesul celui dintâi. Astfel, capacitatea învățătorului de a-l conduce și a-l apropia de elev de nivelul și de logica științei, prin logica activității didactice, este o condiție

importantă a succesului școlar, mai ales în cazul acelor care prezintă aptitudini școlare mai slab dezvoltate. De cele mai multe ori, familia vine în sprijinul școlii pentru ameliorarea reușitei școlare a elevului, dar uneori „valorile” promovate în familie nu coincid întru totul cu cele cultivate în școală. Colaborarea reală între școală și familie, mai ales în cazul elevilor slabi la învățătură, poate fi un factor favorizant al învingerii de către elev a dificultăților școlare.

Ori de câte ori reușita școlară a elevului rămâne sub nivelul posibilităților sale, se cer intervenții psihopedagogice prompte în vederea detectării și combaterii cauzelor reușitelor inferioare. Contribuțiile valoroase ale biologiei, psihologiei, medicinei etc. la consolidarea „științei educației” au creat premisele conceptuale și metodologice necesare pentru a mări eficiența activității instructiv-educative, care este calea cea mai sigură a lichidării și a prevenirii inadapțărilor și a pierderilor școlare.

Pentru ca modificările inițiate în conținutul sau în metodele de învățământ să fie reale și eficiente, se impune totodată și modernizarea formelor de organizare a activității instructiv-educative, schimbarea concepției cadrelor didactice despre învățământ, modernizarea evaluării randamentului școlar, schimbarea relației cadru didactic-elev etc. Pe scurt, pentru a fi eficientă, orice încercare de modernizare a învățământului presupune adoptarea perspectivei sistematice, adică punerea în discuție a organizării școlii însași. Se impune din acest punct de vedere, adoptarea unei strategii de instruire care să conducă la crearea unui mediu școlar cu valențe pozitive asupra desfășurării propriu-zise a procesului de învățământ. Se au în vedere asemenea măsuri cum ar fi: competența și prestigiul profesional al educatorului, mărimea și structura colectivului de elevi, baza materială din școală, calitatea procesului didactic, climatul de muncă din școală.

CONCLUZII

Scoala are, oarecum “ obligatia “ sa creeze conditii adecvate pentru a da posibilitate fiecarui elev “ sa-si realizeze propria lui dezvoltare optima “ (J. Bruner). Aceasta viziune optimista asupra accesibilitatii presupune incredere si respect fata de individualitatea elevului.

Intreaga activitate din scoala este orientata spre formarea personalitatii elevului in conformitate cu cerintele sociale ale vremii, scopul principal fiind integrarea sociala. Daca continutul si formele acestei activitati nu ar lua in considerare realitatea psihologica a copilului, ar pune in primejdie realizarea scopului propus, afirmarea fiecarui copil ca individualitate.

Fiecare copil are un potential educativ innascut care trebuie doar descoperit si activizat.

Aceasta este misiunea sfântă a școlii, a educatorilor, deoarece, după cum spunea Comenius :

“E îndoielnic să existe o oglindă atât de murdară, încât să nu reflecte totuși imagini într-un fel oarecare; e îndoielnic să existe o tablă atât de zgurțuroasă încât să nu putem scrie totuși ceva pe ea. Dacă se întâmplă însă ca oglindă să fie plină de praf sau pete, înainte de a ne folosi de ea trebuie să o ștergem, iar o tablă prea zgurțuroasă trebuie să o dam la rindea. “

În școala de azi, strategiile didactice trebuie adaptate încât să se asigure copiilor capacități necesare învățării permanente. Metodele și conținuturile trebuie să răspundă atât intereselor, nevoilor și cerințelor individuale cât și celor de grup. În acest context, învățătorul are rolul de a-i ajuta pe elevi să devină răspunzători de propria formare. În timpul lecțiilor trebuie creată o atmosferă de lucru care să stimuleze disponibilitățile spre acțiune, într-un cadru psiho-pedagogic afectiv pozitiv. Aceasta poate fi realizată prin abordarea interdisciplinară a conținuturilor, prin antrenarea elevilor în activități de învățare prin cercetare, prin cooperare, folosind cu precădere metodele activ-participative interactive.

Lecțiile cu abordare interdisciplinară a conținuturilor răspund preferințelor cât mai multor elevi și le permit o manifestare deosebită a personalității.

Învățarea prin cooperare, munca în echipă formează caracteristici pozitive ca: prietenie, solidaritate, perseverență, responsabilitate; combate indiferența, egoismul, infatuarea. În cadrul grupului se pun în evidență interdependența pozitivă, responsabilitatea de grup, deprinderile specifice lucrului în grup, analizarea muncii depuse etc. Învățarea prin descoperire se realizează prin învățare prin efort propriu, favorizând dezvoltarea aptitudinilor și intereselor, a deprinderilor de investigare, a unei atitudini explorative și experimentale. Învățarea prin cercetare pune elevul în situația de a acționa și gândi independent, învățătorul intervenind doar când se îndreaptă spre o cale fără ieșire.

Învățătorul organizează cele mai adecvate condiții didactico-metodice, iar elevul are inițiativă și căutări continue. Activitatea duce la activizarea întregului sistem psihic al școlarului. Strategiile moderne pun accentul pe contactul direct cu problemele vieții, ale muncii practice, sunt concrete, cultivă spiritul aplicativ, experimental, încurajează inițiativa, creativitatea, stimulează efortul de autocontrol și ajutorul reciproc.

BIBLIOGRAFIE

1 Bontaș, I., Pedagogie, Editura All, București, 1994.

2 Cerghit, I., Metode de învățământ, E.D.P., București, 1980.

- 3 Cerghit, I., Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri, strategii, Editura Aramis, București, 2003.
- 4 Dumitru, I., Ungureanu, C., Elemente de pedagogie și psihologia educației, Cartea Universitară, București, 2005.
- 5 Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995.
6. Neacsu, I., Instruire si invatare, Ed. Stiintifica, 1990
7. Iucu, R., Managementul clasei de elevi, Ed. Fundatiei Culturale D. Bolintineanu, 2000
8. Iucu,R., Manolescu M., Pedagogie, , Ed. Fundatiei Culturale D. Bolintineanu, 2001
9. Manolescu, M, Evaluarea scolara- un contract pedagogic, Ed. Fundatiei Culturale D. Bolintineanu, 2002

ACTIVITATEA DIDACTICĂ ÎNTRE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE

Prof. Mateș Rodica

Școala Gimnazială „Horea” Horea

Societatea actuală este definită de un proces de modernizare accentuat, manifestat prin tendințele de digitalizare și prin inovații tehnologice, astfel impunându-se o restructurare a tuturor domeniilor de activitate. Una dintre componentele esențiale ale societății este educația care pune accentul pe formarea și dezvoltarea intelectuală, morală și fizică a individului printr-un set de metode și mijloace aplicate sistematic, într-un cadru organizat. Eficiența demersului didactic constă în îmbinarea armonioasă a metodelor clasice cu cele moderne, atent selectate de cadrul didactic în funcție de particularitățile clasei de elevi.

Școala este supusă unor provocări tot mai mari, precum cea generată de contextul predării online, impunându-se o regândire rapidă a întregului proces didactic. Astfel, metodele tradiționale de predare-evaluare au fost înlocuite tot mai mult cu cele moderne care au facilitat accesul elevilor la informație. Pentru a-i pregăti pe elevi pentru provocările de zi cu zi, se impune adaptarea la noile tehnologii prin dezvoltarea creativității, a spiritului inovator și competițional.

Învățământul tradițional, fundamentat pe un model pasiv de predare, se sprijină pe metode precum conversația, demonstrația, expunerea, explicația sau exercițiul în care accentul se pune pe transmiterea și asimilarea cunoștințelor, pe activitatea individuală a elevilor. Didactica modernă

propune, însă, depășirea vechiului model prin dinamizarea clasei, prin renunțarea profesorului la rolul de transmițător și asumarea celui de facilitator al procesului de învățare, prin schimbarea percepției asupra relației profesor-elev. Dialogul trebuie să se bazeze pe comunicare, pe schimburi de păreri, cu menirea de a antrena gândirea elevilor, iar nu de a le testa capacitatea de memorare. Expunerile și explicațiile profesorului pot depăși cadrul rigid al unor simple transmițeri de informații ce ar lărgi distanțarea de elevi prin crearea unor conexiuni cu domenii ale științei și tehnologiei sau prin formularea unor întrebări problematizante care să transforme monologul în dialog.

Profesorului îi revine rolul de a ghida elevul în descoperirea de noi adevăruri prin antrenarea în discuții moderne, menite a încuraja exprimarea propriilor opinii.

Pentru a satisface nevoile societății moderne, învățământul trebuie să se adapteze și să-și completeze instrumentele utilizate în procesul didactic cu mijloace moderne. De aceea, în reforma învățământului se pot viza câteva direcții pe care să se înscrie modernizarea strategiilor didactice: selectarea acestora în concordanță cu obiectivele propuse, transformarea elevului într-un partener prin consultarea sa în alegerea unei metode și mai ales încurajarea interacțiunilor în colectiv. Înlocuirea activității individuale cu cea în grup sau în echipă este esențială pentru interacțiunea elevilor, facilitând dezvoltarea cognitivă și socială a acestora, creativitatea, imaginația, spiritul analitic și de cooperare, formându-i spre cunoaștere și descoperire.

În profilul profesorului ideal trebuie să coexiste pregătirea de specialitate și cea psihopedagogică. Aceste două elemente asigură realizarea unui învățământ de calitate prin capacitatea de a selecta instrumentele adecvate contextului educațional, particularităților de vârstă și de asimilare ale elevilor. Totodată, profesorul trebuie să fie în pas cu cerințele moderne prin participarea la conferințe, simpozioane, webinare sau cursuri de perfecționare. În procesul de predare, de asimilare, de fixare și de evaluare a cunoștințelor, acesta trebuie să uzeze de o paletă largă de metode și procedee, atât tradiționale, cât și moderne. Între metodele tradiționale și cele moderne există o interdependență: cele dintâi facilitează transmiterea unui bagaj de cunoștințe necesare formării abilităților individuale, celelalte îi oferă elevului cadrul de afirmare necesar prin canalizarea energiilor acestuia în direcția sporirii curiozității, atenției, creativității și documentării.

Nu se poate afirma faptul că doar folosirea anumitor metode considerate active asigură succesul activității desfășurate. Chiar și metodele tradiționale pot deveni active prin tactul pedagogic al profesorului care trebuie să fie permanent preocupat de lărgirea orizontului de cunoaștere al elevului. De personalitatea profesorului depinde întregul proces de selectare și aplicare a strategiilor didactice.

Bibliografie:

1. Cucos, Constantin (coord.), *„Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice: curs elaborat în tehnologia învățământului deschis la distanță”*, Editura Polirom, Iași, 2005;
2. Ilie, Emanuela, *„Didactica limbii și literaturii române”*, Editura Polirom, Iași, 2014.

ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof.înv.preșc. Lăscăian Alexandra Ioana

Prof.înv.preșc. Oprea Delia

Grădinița cu P.P. ”Lizuca” Cluj-Napoca

Introducere

Școala are un rol esențial în formarea valorilor morale, sociale și culturale ale fiecărui individ, completând influențele primite din familie. Prin educație formală, elevii nu doar că dobândesc cunoștințe teoretice, ci învață și cum să devină cetățeni responsabili, respectuoși și empatici. Profesorii acționează ca modele de comportament, iar interacțiunea cu colegii dezvoltă spiritul de echipă, toleranța și corectitudinea. În plus, prin activitățile educative și extracurriculare, elevii sunt încurajați să își formeze opinii proprii, să respecte diversitatea și să ia decizii etice. Astfel, școala contribuie semnificativ la conturarea caracterului și la transmiterea unor valori fundamentale precum onestitatea, respectul, responsabilitatea și solidaritatea — esențiale pentru o societate echilibrată.

Formarea valorilor reprezintă un aspect esențial al educației, având un impact semnificativ asupra dezvoltării individului și integrarea acestuia în societate. Școala, în calitate de instituție educațională fundamentală, joacă un rol crucial în cultivarea acestor valori. Acesta nu este doar un loc unde elevii acumulează cunoștințe academice, ci și un spațiu de socializare, unde se dezvoltă caracterul și comportamentul. Valorile sunt fundamentale în învățarea socială, influențând atitudinile și acțiunile elevilor pe parcursul întregii vieți. În această lucrare, ne vom concentra pe etapa preșcolară, evidențiind importanța grădiniței în formarea valorilor, în special prin prisma educației timpurii.

1. Importanța educației preșcolare în formarea valorilor

Grădinița este prima etapă formală a educației, unde copiii încep să interacționeze cu mediul educațional și social. În această perioadă, copiii își construiesc conceptele despre lume, despre sine și despre ceilalți. Educația preșcolară nu se rezumă la aspecte cognitive; dimpotrivă, ea include și dezvoltarea emoțională, socială și morală. Prin intermediul activităților specifice, copiii învață despre:

- Cooperare și lucru în echipă: Activitățile de grup, jocurile și proiectele comune îi învață pe copii să colaboreze, să comunice și să își respecte colegii.

- **Respectul:** Grădinițele promovează respectul față de diversitate, învățând copiii să aprecieze diferențele culturale și individuale.
- **Empatia:** Interacțiunile cu colegii și educatorii dezvoltă capacitatea copiilor de a înțelege și a simți emoțiile altora, un fundament esențial al relațiilor interumane.
- **Responsabilitatea:** Prin efectuarea unor sarcini simple, copiii învață despre importanța îndeplinirii responsabilităților personale și sociale.

2. Activități specifice și metode de educație care facilitează formarea valorilor

Grădinițele folosesc o varietate de metode și activități care contribuie la formarea valorilor. Iată câteva dintre ele:

- **Jocuri de rol:** Acestea oferă copiilor ocazia de a explora diferite situații sociale, învățând cum să gestioneze conflicte și să colaboreze cu ceilalți.
- **Povești morale:** Lectura de povești cu mesaje morale îi ajută pe copii să înțeleagă concepte precum onestitatea, bunătatea și iertarea.
- **Activități artistice:** Prin artă, copiii își pot exprima emoțiile și gândurile, învățând în același timp despre aprecierea estetică și creativitate.

3. Impactul educației preșcolare asupra valorilor pe termen lung

Educația preșcolară are un impact semnificativ asupra dezvoltării valorilor pe termen lung. Studiile arată că copiii care au beneficiat de o educație timpurie de calitate au tendința de a prezenta un comportament social mai bun și de a se integra mai ușor în comunitate. Aceștia dezvoltă abilități sociale și emoționale care îi ajută să facă față provocărilor din viața adultă, consolidându-și astfel baza valorilor învățate în primii ani de viață.

Concluzie

Grădinița joacă un rol esențial în formarea valorilor, pregătind copiii nu doar pentru învățarea academică, ci și pentru viața socială. Prin activități educaționale variate, educația preșcolară contribuie la dezvoltarea emoțională, socială și morală a copiilor, influențându-le comportamentul și atitudinile în viitor. Astfel, este esențial ca societatea să recunoască și să sprijine importanța educației timpurii în procesul de formare a valorilor.

Bibliografie

1. Ionescu, C. (2015). "Aspecte ale formării valorilor în educația preșcolară." Timișoara: Editura Universității de Vest.

2. Radu, D. (2012). "Educația timpurie și dezvoltarea valorilor." București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Piaget, J. (1970). "The Child's Conception of the World." New York: Harcourt, Brace & World.
4. Vygotsky, L. S. (1978). "Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes." Cambridge: Harvard University Press.
5. Wertsch, J. V. (1991). "Voices of the Mind: A Sociocultural Approach to Mediated Action." Cambridge: Harvard University Press.

ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR LA COPII

Nagy Vanessa-Gabriela,

Bodea Ioana-Simona,

Grădinița P:P: „Lizuca” Cluj-Napoca”

Grădinița reprezintă primul contact organizat al copilului cu lumea educației. Este locul unde copilul învață să fie împreună cu alți copii, să asculte, să se exprime, să împartă, să respecte reguli și să descopere bucuria de a învăța. Dincolo de litere, culori și jocuri, grădinița are un rol profund: **formarea valorilor fundamentale ale ființei umane.**

Valorile precum prietenia, respectul, bunătatea, cooperarea, sinceritatea sau răbdarea se construiesc prin experiențe trăite, prin modele și prin emoții pozitive. Astfel, educatorul devine nu doar un formator de deprinderi, ci un **model de viață** pentru copil.

1. Importanța formării valorilor la vârsta preșcolară

Vârsta de 3–6 ani este etapa în care se pun bazele caracterului. Copilul învață mai ales prin **imitare, exemplu și joc**. De aceea, mediul educațional din grădiniță influențează direct felul în care copilul percepe lumea și relațiile cu ceilalți.

Psihologul Jean Piaget arată că în această etapă copilul se află în stadiul moralității heteronome – el preia regulile de la adulți și le respectă pentru a fi acceptat. Ulterior, acestea devin interiorizate și transformate în valori proprii. (Piaget, *The Moral Judgment of the Child*, 1932)

Așadar, grădinița este spațiul în care copilul **învață valorile prin trăire**: respectul prin ascultare și dialog, empatia prin jocuri de rol, curajul prin încercare, cooperarea prin activități de grup.

2. Rolul educatorului – modelul viu al valorilor

În grădiniță, educatoarea are o influență decisivă. Modul în care vorbește, ascultă, reacționează sau rezolvă conflicte este observat și copiat de copii.

Un educator care vorbește blând, își respectă promisiunile și tratează cu echitate creează un climat bazat pe **încredere** și **siguranță emoțională**. Studiile arată că atașamentul emoțional pozitiv față de educatoare este o condiție esențială pentru interiorizarea valorilor. (Katz & McClellan, *Fostering Children's Social Competence*, 1997)

Prin exemple zilnice – cum își așteaptă rândul, cum își cere scuze, cum oferă ajutor – educatorul îi învață pe copii **comportamente valorice**: bunătatea, respectul, generozitatea, spiritul de echipă.

3. Mediul educațional ca „spațiu al valorilor”

Grădinița nu înseamnă doar o sală de clasă, ci o **mică lume socială**. Aici, copilul are ocazia să experimenteze reguli, limite și responsabilități.

De exemplu:

- Învăță **responsabilitatea** strângând jucăriile după activitate;
- Învăță **respectul** prin ascultarea poveștilor celorlalți;
- Învăță **cooperarea** construind împreună cu colegii;
- Învăță **recunoștința** prin gesturi simple de mulțumire.

Mediul fizic contribuie și el: colțurile de lectură, materialele colorate, tablourile cu mesaje pozitive creează un cadru ce stimulează curiozitatea, calmul și empatia. Curriculumul pentru educație timpurie (Ministerul Educației, 2019) subliniază că „*formarea comportamentelor morale și a atitudinilor prosoziale trebuie să constituie un obiectiv transversal al tuturor activităților educative*”.

4. Jocul – calea naturală de formare a valorilor

Copilul învață cel mai bine prin joc. Jocul îi oferă libertatea de a experimenta situații de viață, de a înțelege reguli, de a exersa comportamente morale.

Prin **jocurile de rol** („de-a familia”, „de-a magazinul”, „de-a doctorul”), copiii descoperă respectul, responsabilitatea, ajutorul reciproc.

Prin **povești și basme**, copiii disting binele de rău, învață ce înseamnă curajul sau modestia.

Prin **jocurile de cooperare**, învață cum să se bucure de reușita celuiilalt, nu doar de a lor.

După cum afirmă Maria Montessori, „*educația morală începe cu ordinea, libertatea și dragostea pentru muncă*” (Montessori, *The Absorbent Mind*, 1949) – iar acestea se cultivă natural prin joc și activități practice.

5. Parteneriatul cu familia

Valorile învățate la grădiniță capătă sens deplin doar dacă sunt continuate acasă. De aceea, colaborarea educatoare–părinți este esențială. Întâlnirile tematice, proiectele comune (de exemplu,

„Săptămâna bunătații”, „Ziua recunoștinței”), implicarea părinților în activități de voluntariat sau lectură sunt modalități de a crea **unitate de mesaj** între familie și grădiniță.

Când copilul aude aceleași mesaje pozitive de la educatoare și părinți, valorile devin stabile și autentice.

Grădinița este mai mult decât un spațiu de joacă sau învățare: este primul loc unde copilul învață **cum să fie om**. Aici se pun temeliile caracterului, ale empatiei și ale respectului pentru ceilalți. Educatorii, prin exemplul personal și prin jocurile educative, construiesc în fiecare zi viitori cetățeni empatici, cooperanți și morali.

Așa cum spunea Janusz Korczak, „Copilul nu devine om, el **este** deja om” – iar misiunea grădiniței este să cultive această umanitate prin valori trăite, nu doar predate.

Bibliografie:

- Katz, Lilian & McClellan, Diane (1997). *Fostering Children's Social Competence: The Teacher's Role*. Washington, DC: NAEYC.
- Kiru, Ramona-Simona. *Rolul familiei și al școlii în transmiterea valorilor umane*. Jurnalul Conștiința și Libertate.
- Ministerul Educației Naționale (2019). *Curriculum pentru educație timpurie: 0–6 ani*. București: MEN.
- Montessori, Maria (1949). *The Absorbent Mind*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Piaget, Jean (1932). *The Moral Judgment of the Child*. London: Routledge & Kegan Paul.
- Stroe, Steluța (2018). *Rolul valorilor și al culturii în formarea personalității elevilor*. Revista Luceafărul.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. Beldie Diana și Prof. Vasiliu Dana

Grădinița cu Program Prelungit nr. 16, Tecuci

Procesul educațional, prin natura sa, se desfășoară la intersecția dintre **continuitate** și **schimbare**. Pe de o parte, tradițiile educaționale oferă stabilitate și coerență în formarea generațiilor, iar pe de altă parte, inovațiile răspund nevoilor emergente ale societății contemporane. În contextul românesc, tranziția de la un sistem educațional rigid, centrat pe acumularea de informații, către unul orientat pe formarea de competențe și integrarea tehnologiei, relevă un cadru complex în care valorile tradiționale și practicile moderne coabitează.

Scopul prezentului demers este de a analiza, dintr-o perspectivă pedagogică, modul în care tradițiile și inovațiile se manifestă în sistemul de învățământ românesc, cu accent pe învățământul preșcolar, oferind o reflecție echilibrată asupra beneficiilor și limitelor acestora.

Tradițiile în educația românească constituie repere axiologice și metodologice consolidate de-a lungul decadelor. Conform literaturii de specialitate (Cucos, 2014), acestea includ elemente precum stilul pedagogic directiv, centralitatea manualului, importanța evaluării cantitative și statutul formal al cadrului didactic.

Elemente tradiționale dominante:

- **Profesorul/educatoarea ca autoritate epistemică și morală**, într-un sistem ierarhizat, cu relații verticale între cadru didactic și elev/copil.
- **Predominanța învățării reproductive**, în detrimentul învățării critice și creative.
- **Evaluarea standardizată numeric**, cu accent pe performanță și mai puțin pe procesul de învățare.
- **Programul rigid și uniformizarea activităților**, indiferent de particularitățile de dezvoltare ale copilului.

Exemplificare în învățământul preșcolar:

În grădinițele tradiționale:

- Se organizează **serbări școlare cu teme naționale sau religioase** (ex: Crăciun, 1 Decembrie), transmițând valori culturale și identitare.
- Activitățile sunt structurate într-un program zilnic fix, cu accent pe **disciplină și repetiție**.
- Educatoarea utilizează **metode tradiționale** de tip frontal (ex: conversația dirijată, fișa de lucru).

Dinamica societății contemporane, influențată de digitalizare, globalizare și transformările pieței muncii, impune sistemului educațional românesc integrarea unor **practici inovatoare**. Acestea vizează atât conținutul curricular, cât și metodele de predare, evaluare și organizare a activității educaționale.

Direcții inovatoare actuale:

- **Digitalizarea procesului educațional** prin utilizarea resurselor TIC: platforme de învățare (Google Classroom, Kinderpedia), dispozitive interactive, aplicații educative.

- **Reformarea curriculumului național**, cu accent pe dezvoltarea competențelor transversale și învățarea centrată pe elev/copil.
- **Educația incluzivă**, ca practică pedagogică adaptativă pentru copiii cu cerințe educaționale speciale.
- **Învățarea prin proiecte, jocuri și activități interdisciplinare**, care dezvoltă abilități socio-emoționale și cognitive.

Exemple din învățământul preșcolar:

- Utilizarea **centrelor de activitate** (joc de rol, știință, construcții) pentru a stimula explorarea activă.
- Introducerea de **resurse digitale adaptate vârstei** (povești audio, jocuri interactive pe tablete).
- Activități ecologice și de responsabilizare socială în cadrul programelor „Săptămâna verde” sau „Grădinița Altfel”.
- Elaborarea de **portofolii digitale** pentru urmărirea progresului individual al copilului.

Integrarea inovației în educație nu presupune eliminarea tradiției, ci necesită o **reconciliere pedagogică** între cele două dimensiuni.

Dificultăți frecvente:

- **Rezistența la schimbare** din partea cadrelor didactice și a părinților, motivată de atașamentul față de metodele consacrate.
- **Inegalități de acces la resurse**, în special în mediul rural sau în zone defavorizate.
- **Insuficiența formării continue** pentru personalul educațional, mai ales în ceea ce privește competențele digitale.
- **Lipsa unei culturi organizaționale orientate spre inovare**, în unele unități de învățământ.

Totodată, în absența unei strategii coerente și a unei viziuni pedagogice unitare, inovațiile riscă să devină formale, aplicate superficial sau doar în scop de conformare birocratică.

Educația românească se află într-un proces continuu de reconfigurare, în care tradiția și inovația nu trebuie să fie concepute ca dimensiuni antagonice, ci **complementare**. Tradițiile oferă consistență, rădăcini culturale și repere morale, în timp ce inovațiile răspund provocărilor contemporane și nevoii de adaptare.

1. În învățământul preșcolar, echilibrul între cele două dimensiuni este esențial pentru dezvoltarea armonioasă a copilului. Este necesar ca strategiile educaționale să valorifice **experiențele anterioare**, dar să integreze și **noi metode validate științific**, în acord cu principiile pedagogiei moderne. Numai astfel poate fi construit un sistem educațional echitabil, eficient și relevant.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2014). *Pedagogie* (ediția a II-a revizuită și adăugită). Iași: Editura Polirom.
2. Cerghit, I. (2008). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Pânișoară, I.-O. (coord.) (2020). *Fundamentele psihologiei educației*. Iași: Polirom.
4. Miclea, M. (2010). *Educația azi. Schimbare și continuitate în școala românească*. Cluj-Napoca: Editura Eikon.
5. Ministerul Educației Naționale (2019). *Curriculum pentru educația timpurie (0–6 ani)*. București.
6. Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.
7. UNICEF România, Institutul de Științe ale Educației (2020). *Ghid pentru educație incluzivă în învățământul preșcolar*.

EFICIENȚĂ ȘI ÎNVĂȚARE

Dumitrașcu Ștefania-Mariana

Școala Gimnazială Mogoșani, Dâmbovița

Dezideratele de modernizare și de perfecționare a strategiilor didactice se înscriu pe direcțiile sporirii caracterului activ al metodelor și tehnicilor de învățământ, în aplicarea unor metode cu un pronunțat caracter formativ, în valorificarea noilor tehnologii instructive (e-learning), în contaminarea și suprapunerea problematizării asupra fiecărei metode și tehnici de învățare, reușind astfel să se aducă o însemnată contribuție la dezvoltarea întregului potențial al elevului.

Deși învățarea este eminentă o activitate proprie, ținând de efortul individual depus în înțelegerea și conștientizarea semnificațiilor științei, nu este mai puțin adevărat că relațiile interpersonale, de grup sunt un factor indispensabil apariției și contruirii învățării personale și colective.

Specificul strategiilor interactive de grup și implicit al metodelor și tehnicilor este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Acest tip de interactivitate determină identificarea

elevului cu situația de învățare în acesta este antrenat, ceea ce duce la transformarea acestora în stăpânii propriilor transformări și formări.

Interactivitatea presupune atât competiția – definită drept „forma motivațională a afirmării de sine, incluzând activitatea de avansare proprie, în care individul rivalizează cu ceilalți pentru dobândirea unei situații sociale sau a superiorității” – cât și cooperarea care este o „activitate orientată social, în cadrul căreia individul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun” (Ausubel). Ele nu sunt antitetice; ambele implică un anumit grad de interacțiune, în opoziție cu comportamentul individual.

Avantajele interacțiunii:

- Interrelațiile favorizate au efecte pozitive favorabile în planul dezvoltării cognitive și sociale a personalității;
- Dezvoltă inteligențele multiple, capacități specifice inteligenței verbal-lingvistice (ce implică sensibilitate de a vorbi și de a scrie; include abilitatea de a folosi efectiv limbajul pentru a se exprima retoric, poetic și pentru a-și aminti informațiile), inteligenței logico-matematice (ce constă în capacitatea de a analiza logic problemele, de a realiza operații matematice și de a investiga științific sarcinile, de a face deducții), inteligenței spațiale (care se referă la capacitatea, potențialul de a recunoaște și de a folosi patternurile spațiului; capacitatea de a crea reprezentări nu doar vizuale), inteligenței interpersonale (capacitatea de a înțelege intențiile, motivațiile, dorințele celorlalți, creând oportunități în munca în grup), inteligenței intrapersonale (capacitatea de autoînțelegere, autoapreciere corelată a propriilor sentimente, motivații, temeri), inteligenței multilaterale (care face omul capabil să recunoască, să clasifice și să se inspire din mediul înconjurător), inteligenței muzicale (capacitatea de a înțelege cel mai bine lumea prin ritmuri și melodii), inteligenței corporal-kinestezice (ce presupune coordonarea dintre trup și spirit), inteligenței existențiale (capacitatea de a pune întrebări profunde despre existența umană).
- Stimulează și dezvoltă capacități cognitive complexe (gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală – capacitatea de a privi și a cerceta lucrurile în alt mod, de a relaxa controlul gândirii);
- Munca în grup permite împărțirea sarcinilor și responsabilităților în părți mult mai ușor de realizat;
- Timpul de soluționare a problemelor este de cele mai multe ori mai scurt în cazul lucrului în grup decât atunci când se încearcă găsirea rezolvărilor pe cont propriu.
- Cu o dirijare adecvată, învățarea prin cooperare dezvoltă și diversifică priceperile, capacitățile și deprinderile sociale ale elevilor.
- Interrelațiile dintre membrii grupului, mlaștia, sporesc interesul pentru o temă sau o sarcină dată, motivând elevii pentru învățare.
- Lucrul în echipă oferă elevilor posibilitatea de a-și împărtăși părerile, experiența, ideile, strategiile personale de lucru, informațiile.

- Se reduce la minimum fenomenul blocajului emoțional al creativității.
- Grupul oferă un sentiment de încredere, de siguranță și antrenare reciprocă a membrilor ce duce la dispariția fricii de eșec și curajul de a-și asuma riscul.

Avantajele metodelor interactive:

- Ajută elevii în învățarea metodelor și tehnicilor de lucru cu textul, tehnici de muncă intelectuală pe care le pot folosi apoi în mod independent.
- Dezvoltă capacitatea de exprimare, atenția, gândirea cu operațiile ei (analiza, sinteza, concretizarea, generalizarea, abstractizarea) și capacitatea de ascultare activă.
- Stimulează capacitatea de concentrare asupra textului de citit și priceperea de a selecționa esențialul.
- Sunt focalizate pe dezvoltarea capacităților de ascultare, vorbire, cooperare, reflectare, gândire creativă și rezolvare de probleme. Astfel, elevii trebuie să asculte activ comunicările colegilor, să fie capabili să expună ceea ce au învățat, să coopereze în realizarea sarcinilor, să identifice calea optimă pentru a-i învăța și pe colegii lor ceea ce au studiat.
- Contribuie la întărirea coeziunii grupurilor, la îmbunătățirea comunicării, iar elevii învață unii de la alții. Ierarhiile dispar, întrucât fiecare are ceva de transmis și la rândul lui este interesat de ceea ce au ceilalți colegi de spus. Elevii sunt învățați să ofere și să primească ajutor.
- Elevii au posibilitatea de a lucra cu fiecare dintre membrii clasei.
- Stimulează cooperarea în echipă, ajutorul reciproc, înțelegerea și toleranța față de opinia celuilalt.
- Dezvoltă capacitatea de a emite soluții inedite la problemele și sarcinile apărute, precum și dezvoltarea spiritului de echipă.

Strategiile didactice interactive presupun crearea unor programe care să corespundă nevoii de interrelaționare și de răspuns diferențiat la reacțiile elevilor. Interactivitatea în clasă (face-to-face) se referă atât la promovarea relațiilor inter și ntragrupale, cât și între profesor și elev.

Strategiile didactice interactive au în vedere provocarea și susținerea învățării active în cadrul căreia, cel ce învață acționează asupra informației pentru a o transforma într-una nouă, personal, proprie. În sens constructivist, folosind aceste strategii, profesorul îl determină pe elev să devină răsunător și participant în procesul construirii sensurilor informaționale, prin rezolvări de probleme, prin explorări și cercetări sau aplicând ceea ce a dobândit în context noi, diferite.

Utilizarea strategiilor interactive are un rol important în dezvoltarea personalității elevilor, deoarece:

- interrelațiile dezvoltă capacitățile sociale de comunicare și de adaptare la regulile grupului;
- succesele înregistrate în soluționarea colectivă a problemelor sunt mai mari;
- sunt stimulate gândirea critică, creativ și laterală;
- dezvoltă încrederea în propriile puteri;

- promovează o atitudine pozitivă, respectul reciproc și toleranța;
- motivează participarea activă și implicarea în sarcina colectivă.

Bibliografie:

Bocoș, Mușata, *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Cluj-Napoca, Editura Presa Univeritară Clujeană, 2002

Ionescu Miron, Chiș Vasile, *Strategii de predare-învățare*, București, Editura Științifică, 1992

Jinga Ioan, Negreț Ioan, *Învățarea eficientă*, București, Editura Aldin, 1999

Neacșu Ioan, *Metode și tehnici de învățare eficientă*, București, Editura Militară, 1990

ROLUL INSTRUMENTELOR DIGITALE ÎN STIMULAREA LECTURII OPERELOR LITERARE LA LICEU

PROF. POPA GABRIELA
LICEUL VOIEVODUL MIRCEA, TÂRGOVIȘTE

Introducere

În contextul actual, dominat de tehnologie, promovarea lecturii operelor literare obligatorii la nivel liceal necesită abordări didactice inovatoare. Aplicațiile precum Canva, asistentul AI Gemini și platformele de gamification precum Puzzel.org sau Jigsawplanet nu sunt simple gadget-uri, ci instrumente puternice care pot transforma radical percepția elevilor asupra literaturii, făcând-o mai accesibilă, interactivă și relevantă. Ele reprezintă puntea de legătură între universul clasic al cărții și mediul digital familiar adolescenților.

Obiective și competențe vizate

Utilizarea acestor aplicații vizează atingerea unor obiective esențiale și dezvoltarea unor competențe cruciale pentru profilul absolventului de liceu:

- *Dezvoltarea competenței de receptare activă și critică;* Elevii nu mai sunt doar consumatori pasivi de informație, ci devin producători de sens. Ei trebuie să interpreteze textul pentru a crea un afiș în Canva sau pentru a formula o solicitare complexă către Gemini.
- *Cultivarea gândirii critice și a analizei complexe;* Gemini, de exemplu, poate fi folosit pentru a genera analize sau interpretări multiple. Sarcina elevului devine aceea de a evalua critic informația primită, de a o compara cu propria înțelegere și de a sintetiza argumente valabile, exersând astfel judecata de valoare.

➤ *Stimularea creativității și a comunicării vizuale*; Prin *Canva*, elevii învață să traducă limbajul textual în limbaj vizual. Crearea unei „coperti uitate” sau a unui infografic despre structura operei forțează sistematizarea logică și prezentarea estetică a informațiilor cheie.

➤ *Îmbunătățirea retenției prin gamificare*; Instrumente ca *Puzzel.org* sau *Jigsawplanet* transformă elementele teoretice (nume de personaje, citate, termeni literari) în provocări ludice. Prin rezolvarea de puzzle-uri sau jocuri de potrivire, elevii își consolidează cunoștințele într-un mod non-stresant și motivant.

➤ *Comprehensiunea profundă a textului*; Pentru a crea o „carte” cu *Book Creator* sau despre o operă, elevii trebuie să descompună și să reasambleze informația, dovedind o înțelegere narativă, tematică și stilistică mult mai profundă decât în cazul unui eseu standard.

➤ *Competențe de producere a textului (scriere creativă)*; Aplicația îi transformă pe elevi în autori și editori. Ei învață despre structura cărții, despre echilibrul dintre text și imagine, și despre adresarea către un public, exersând în același timp scrierea creativă (de exemplu, rescriind finalul operei sau adăugând un capitol „pierdut”). *Book Creator* este un instrument digital care le permite elevilor să creeze și să publice propriile cărți electronice interactive (*eBooks*). Prin natura sa, acesta combină cele mai bune aspecte ale instrumentelor de design vizual (precum *Canva*) cu oportunitățile de a integra conținut multimedia și de a dezvolta competențe de scriere creativă și analiză.

➤ *Dezvoltarea multimodală*; Aplicația *Book Creator* încurajează elevii să combine textul propriu (analiză, comentariu, rescriere) cu elemente vizuale (desene, fotografii, grafice) și audio/video (înregistrări vocale citind citate, interviuri imaginare cu personaje). Această abordare multimodală răspunde stilului de învățare al tinerilor de azi. Pentru a crea o carte, profesorii le cer cel mai adesea elevilor să folosească instrumente care permit organizarea pe pagini distincte și integrarea multimedia, iar dintre acestea, *Google Slides* sau *Adobe Express* sunt printre cele mai accesibile și intuitive alternative la *Book Creator*.

Importanța și modalități de încurajare a lecturii

Importanța acestor aplicații rezidă în capacitatea lor de a elimina barierele percepute între elev și textul clasic.

Elevul de liceu este motivat de relevanță, interactivitate și autonomie. Aplicațiile permit elevului să integreze opera literară în cultura vizuală și digitală contemporană. Când un elev folosește *Canva* pentru a crea un trailer de carte, el recunoaște opera ca pe un produs cultural similar celor pe care le consumă zilnic (filme, jocuri, social media). Folosind aceste aplicații, elevul este încurajat să aleagă modul de prezentare și să exploreze direcții personale de interpretare (de exemplu, alegând paleta de culori pentru coperta din *Canva* sau structura logică a unui mind-map). La finalul activității, elevul primește recunoașterea efortului și a produsului final; un produs digital bine realizat (un puzzle

complex pe *Puzzel.org*, un afiș estetic în *Canva*) oferă o satisfacție imediată și poate fi distribuit ușor, generând validare socială din partea colegilor.

Profesorul acționează ca un facilitator și un designer de experiențe de învățare. În loc să ceară un eseu clasic, profesorul solicită crearea unui „Jurnal vizual al personajului” în *Canva*, în care elevul să folosească citate (text) și imagini (vizual) pentru a ilustra evoluția psihologică a eroului. Acest lucru impune lectura atentă pentru a extrage dovezile textuale.

Pentru a încuraja dezbaterăa unor idei și construirea unor argumente bazate pe textele literare, profesorul cere elevilor să pregătească trei argumente pro și trei contra unei teze literare controversate (ex. „*Moara cu noroc este o nuvelă despre destin sau despre alegere?*”). Elevii folosesc Gemini pentru a explora perspective academice, dar trebuie să le reformuleze și să le justifice cu citate din text. Rolul cititului se mută de la a afla ce se întâmplă la a găsi dovezi care să susțină o idee.

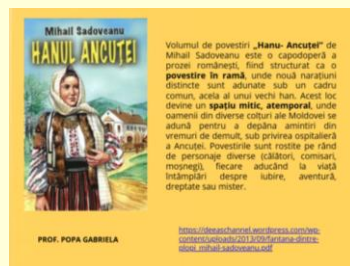
Crearea de resurse pentru colegi folosind aplicații precum *Puzzel.org/Jigsawplanet* îi va pune pe elevi în rolul de autori de conținut pentru clasă. După citirea operei, ei creează un set de 20 de termeni literari ascunși într-un rebus (*Puzzel.org*) sau un puzzle din imaginea unui simbol esențial din text (*Jigsawplanet*). Această sarcină obligă la o revizuire metodică a textului pentru a selecta elementele relevante.

Profesorul poate folosi Book Creator pentru a încuraja lectura prin crearea unui „Jurnal de lectură ilustrat”; elevul citește opera și, pe măsură ce avansează, creează pagini care conțin citatele preferate, reflecții personale, ilustrații proprii și mind-maps ale temelor. La final, jurnalul devine un portofoliu de receptare a textului.

O altă aplicație poate fi „Cartea de analiză a personajului”, elevii având sarcina de a crea o carte digitală a unui protagonist dintr-o operă sturdiată. Cartea include fișa de identitate (cu mijloace de caracterizare directă și indirectă), o galerie de citate reprezentative, o analiză psihologică scrisă de elev și o poveste adiacentă (ce s-a întâmplat cu personajul după finalul cărții).

La clasa a XI-a, activitatea se poate numi „Antologia curentului literar”; Proiectul presupune colaborarea și lucrul pe echipe pentru a crea o antologie interactivă despre Romantism sau Simbolism. Fiecare pagină prezintă o operă, oferind context istoric (video scurt), o ilustrație mood board (*Canva integrat*) și o secțiune audio în care elevul înregistrează o scurtă interpretare lirică. Astfel, *Book Creator* susține trecerea de la analiza pasivă la proiectul editorial activ, transformând cerința de a citi într-o oportunitate de a crea și de a se exprima.

Iată un exemplu de utilizare a acestor aplicații, folosindu-se ca text suport, la clasa a X-a, povestirea „*Fântâna dintre plopi*”, de Mihail Sadoveanu.

<https://read.bookcreator.com/baRcCVzletdc6KyT0wYcqofLAvw2/nWq7yfdOR5Oh->

C 7kuptrA

Concluzie

Integrarea strategică a aplicațiilor digitale în predarea literaturii nu este un scop în sine, ci un mijloc de a revitaliza lectura. Prin intermediul acestor instrumente, opera literară încetează să mai fie o simplă cerință curriculară și devine o provocare creativă și o oportunitate de auto-exprimare. Schimbarea de paradigmă de la memorare la interpretare, vizualizare și creație asistată digital formează elevi capabili să navigheze în complexitatea textului și a lumii contemporane.

Bibliografie

Gheorghe, S, *Noi metode de predare-învățare a literaturii române*, Editura Didactică și Pedagogică, 2018

Pamfil, A., *Didactica limbii și literaturii române*. Editura Paralela 45, 2003

Canva Education, *Ghidul profesorului. Integrarea designului vizual în curriculum*. (Disponibil online)

Google for Education, *Resurse privind utilizarea Gemini și a instrumentelor AI în educație*. (Disponibil online)

Platforme Puzzle.org și Jigsawplanet, (Documentație și studii de caz din utilizarea educațională).

Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, clasa a X-a, M.E.C. (2023).

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN DIDACTICA MODERNĂ

Prof. Ivănescu Camelia

Colegiul Tehnic "Emanuil Ungureanu" Timișoara, jud.Timiș

"Când educăm mințile tinerilor noștri, nu trebuie să uităm să le educăm inimile." - **Dalai Lama**.

Educația, un pilon fundamental al societății, se află într-o continuă transformare, impulsionată de evoluțiile tehnologice și de înțelegerea tot mai profundă a proceselor de învățare. În acest context, dezbateră dintre **metodele didactice tradiționale** și **cele moderne** devine esențială pentru a asigura

o formare relevantă și eficientă. Nu este vorba de o opoziție ireconciliabilă, ci mai degrabă de o **sinteză inteligentă** care să preia ce este mai valoros din ambele lumi, punând elevul în centrul procesului.

Metodele tradiționale (precum *expunerea, prelegerea, conversația euristică și învățarea prin repetare*) au dominat sistemele de învățământ timp de secole. Punctul lor forte este capacitatea de a transmite un volum mare de informații într-un timp relativ scurt și de a asigura **disciplina și structura** necesare. Profesorul este figura centrală, deținătorul cunoașterii, iar elevul este, preponderent, un receptor. Aceste metode sunt cruciale pentru stabilirea unei **baze solide de cunoștințe teoretice** și pentru exersarea **memoriei** și a **atenției**. Totuși, ele pot duce la o învățare pasivă, la o slabă dezvoltare a gândirii critice și la o decuplare de la interesele și nevoile individuale ale elevilor.

Inovația aduce metoda modernă ceea ce vizează centrarea pe elev, Apariția și dezvoltarea **metodelor didactice moderne** (cunoscute și ca **metode activ-participative**) răspund tocmai acestor neajunsuri. Metode precum *învățarea bazată pe proiecte (PBL), studiul de caz, jocul de rol, dezbateră, brainstorming-ul* și, mai ales, integrarea **tehnologiei (e-learning, table interactive)**, mută accentul de pe profesor pe **elev**. Aceste abordări promovează **învățarea activă, colaborarea, rezolvarea de probleme** și dezvoltarea **competențelor transversale** (gândire critică, comunicare, creativitate). Elevii devin **constructori ai propriei cunoașteri**, fiind încurajați să exploreze, să pună întrebări și să aplice teoria în contexte reale. Rolul profesorului se transformă dintr-un transmițător de informații într-un **ghid** sau **facilitator** al învățării.

Sinergia eficientă este calea de urmat. Cheia unui **proces educațional eficient** stă în **echilibru și adaptare**. A abandona complet metodele tradiționale ar însemna a neglija importanța fundamentelor teoretice și a structurii. A ignora metodele moderne ar însemna a pregăti elevii pentru un secol trecut. **Sinergia** dintre cele două curente este cea mai **fructuoasă cale**. De exemplu, o prelegere (tradițională) poate fi urmată de o dezbateră (modernă) pe tema respectivă sau de un proiect care aplică noțiunile teoretice. Utilizarea instrumentelor digitale (moderne) poate îmbunătăți prezentarea unei lecții (tradițională). În concluzie, succesul educațional de astăzi depinde de capacitatea cadrului didactic de a fi un **designer al învățării**, selectând și combinând metodele astfel încât să maximizeze **potențialul** fiecărui elev și să pregătească tineri capabili să se adapteze la o lume în continuă schimbare.

Bibliografie

Ionescu , M., Radu, I., ,, *Didactica modernă*., Cluj-Napoca, 1995

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. Iakab Anamaria Tatiana

Prof. Pop Raluca Mădălina

Școala Gimnazială „Avram Iancu” Baia Mare

Învățământul românesc a evoluat de-a lungul timpului, păstrând tradiții valoroase și integrând în același timp inovații moderne. Tradițiile oferă stabilitate și continuitate, în timp ce inovațiile răspund nevoilor societății contemporane, contribuind la dezvoltarea unei educații dinamice și adaptabile. Acest referat analizează modul în care tradițiile și inovațiile coexistă în învățământul românesc și impactul lor asupra elevilor și profesorilor.

În învățământul românesc tradițiile școlare reprezintă fundamentele culturale și educative care s-au transmis din generație în generație. Printre cele mai importante se numără:

- respectul pentru autoritate și disciplină,
- festivitățile școlare, precum deschiderea și încheierea anului școlar sau serbările tematice,
- promovarea valorilor naționale și culturale prin materiile de istorie, literatură și educație civică,
- metodele de predare clasice, axate pe transmiterea cunoștințelor de la profesor la elev.

Aceste tradiții asigură continuitatea și identitatea sistemului de învățământ, oferind elevilor repere morale și culturale solide.

Inovațiile în învățământul românesc apar ca răspuns la progresul tehnologic și schimbările sociale.

Printre acestea se numără:

- introducerea tehnologiei în procesul de învățământ, precum tablele interactive, platformele online și resursele digitale,
- metode moderne de predare, precum învățarea prin proiecte, studiile de caz și abordarea interdisciplinară,
- educația personalizată, adaptată nevoilor și ritmului fiecărui elev,
- promovarea gândirii critice, creativității și colaborării prin activități interactive și ateliere practice.

Aceste inovații facilitează accesul la cunoștințe diverse, stimulează implicarea elevilor și îi pregătesc pentru cerințele lumii contemporane.

Succesul învățământului românesc depinde de capacitatea de a combina tradițiile cu inovațiile. Profesorii trebuie să mențină valorile fundamentale ale educației, precum respectul și responsabilitatea, în timp ce utilizează metode moderne care stimulează gândirea critică și

adaptabilitatea elevilor. Această armonizare permite o educație completă, care respectă trecutul și privește spre viitor.

Învățământul românesc se caracterizează printr-o combinație între tradiții solide și inovații dinamice. Tradițiile oferă continuitate și identitate, iar inovațiile aduc flexibilitate și modernizare. Îmbinarea celor două aspecte contribuie la formarea unor elevi echilibrați, responsabili și pregătiți să facă față provocărilor societății actuale.

Bibliografie:

1. Ioan Cerghit – ”Metode de învățământ”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
2. Gabriela Rusu – ”Educație și tradiție în școlile românești”, Editura Didactică și Pedagogică, 2010
3. Legea educației naționale nr. 1/2011
4. Articole și materiale educative publicate pe platformele Ministerului Educației

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. Iakab Anamaria Tatiana

Prof. Pop Raluca Mădălina

Școala Gimnazială „Avram Iancu” Baia Mare

Școala reprezintă una dintre cele mai importante instituții din societate, având un rol esențial în formarea personalității individului. Ea nu este doar locul unde se transmit cunoștințe teoretice, ci și un mediu educativ în care se dezvoltă valori morale, civice și culturale. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, școala are misiunea de a forma oameni responsabili, toleranți și capabili să contribuie la binele comun.

Școala – spațiu al dezvoltării intelectuale și morale

Prin intermediul procesului de învățământ, elevii dobândesc nu doar cunoștințe academice, ci și deprinderi care le modelează caracterul. Profesorii joacă un rol esențial, fiind modele de conduită, de atitudine și de gândire. Lecțiile de literatură, istorie, educație civică sau religie oferă contexte în care elevii învață despre respect, cinste, curaj, solidaritate și demnitate.

De asemenea, activitățile extracurriculare – cum ar fi proiectele de voluntariat, cercurile tematice sau competițiile școlare – stimulează spiritul de echipă, responsabilitatea și dorința de autodepășire.

Valorile promovate de școală

Valorile fundamentale cultivate în școală includ:

- Respectul față de sine și față de ceilalți
- Toleranța și acceptarea diversității
- Disciplina și responsabilitatea
- Corectitudinea și cinstea
- Spiritul civic și dragostea de patrie
- Perseverența și dorința de cunoaștere

Aceste valori sunt transmise prin comportamentul cadrelor didactice, prin regulamentele școlare și prin atmosfera generală a instituției. Ele devin repere morale care ghidează elevii în viață, contribuind la formarea unei societăți echilibrate și armonioase.

Rolul profesorului și al comunității școlare

Profesorul are misiunea de a educa prin exemplu personal. Atitudinea, modul de comunicare și relația cu elevii influențează profund modul în care aceștia își formează sistemul de valori. Totodată, colaborarea dintre școală, familie și comunitate este esențială: educația valorilor nu poate fi completă fără implicarea părinților și a societății.

Proiectele educaționale comune, campaniile de voluntariat și activitățile culturale întăresc sentimentul de apartenență și îi ajută pe elevi să înțeleagă importanța implicării sociale.

În concluzie, școala are un rol fundamental în formarea valorilor care definesc caracterul fiecărui individ. Prin educație, elevii învață să gândească critic, să respecte regulile morale și să devină cetățeni activi ai societății. O școală care cultivă valorile umane autentice contribuie la dezvoltarea unei lumi mai bune, bazate pe respect, solidaritate și responsabilitate.

Bibliografie:

1. Ioan Cerghit – Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
2. Nicolae Iorga – Despre educație și cultură, Editura Minerva, București, 1980.
3. Legea educației naționale nr. 1/2011.
4. Articole și materiale educative publicate pe platformele Ministerului Educației.

EDUCAȚIA VALORILOR ÎN MEDIUL ȘCOLAR

PROF. ÎNV. PRIMAR IFTIMIA CRISTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „I. GERVESCU”
LOC. SĂVINEȘTI, JUD. NEAMȚ

Într-o societate aflată într-o continuă transformare, în care valorile tradiționale sunt adesea puse la încercare de noile curente culturale și tehnologice, școala rămâne un reper fundamental în

dezvoltarea tinerilor. Educația nu înseamnă doar transmiterea de cunoștințe, ci și formarea caracterului, a atitudinilor și, cel mai important, a valorilor care vor ghida comportamentul elevilor în viața adultă. Valorile sunt repere morale și sociale care ne ajută să distingem binele de rău, să luăm decizii și să ne integrăm armonios în comunitate. Astfel, școala joacă un rol esențial în formarea și dezvoltarea valorilor la copii și adolescenți.

Cu toate că familia este primul spațiu de învățare a comportamentelor și valorilor, școala vine să consolideze sau să corecteze aceste fundamente, oferind un cadru organizat și obiectiv în care valorile sunt explicate, discutate și trăite. Prin profesorii săi, prin conținuturile educaționale și prin climatul instituțional, școala are responsabilitatea de a construi o cultură a valorilor bazată pe respect, toleranță, solidaritate, responsabilitate și spirit civic.

Valorile pot fi definite ca principii, convingeri sau standarde care ghidează comportamentul uman și reflectă ceea ce este considerat important într-o societate. Ele nu sunt înnăscute, ci se dobândesc prin educație și experiență. Valorile pot fi morale (onestitatea, compasiunea), civice (respectul legii, implicarea comunitară), culturale (respectul pentru tradiție) sau personale (autonomia, autodisciplina).

În absența unor valori solide, tinerii pot deveni vulnerabili în fața influențelor negative, cum ar fi violența, discriminarea, lipsa de respect pentru reguli și autoritate. Prin urmare, educația valorilor nu este un „lux”, ci o necesitate într-un sistem de învățământ care își propune să formeze nu doar profesioniști, ci și cetățeni responsabili și echilibrați.

Școala este unul dintre cei mai influenți factori de socializare, deoarece elevii petrec o perioadă semnificativă de timp în acest mediu, interacționând nu doar cu profesorii, ci și cu colegii, regulile instituției și activitățile extracurriculare. În acest context, formarea valorilor se realizează prin mai multe canale:

➤ Profesorii – modele de urmat

Profesorul are un impact profund asupra elevilor nu doar prin ceea ce predă, ci mai ales prin ceea ce este. Atitudinile, tonul vocii, modul de relaționare cu elevii, corectitudinea în evaluare și respectul față de diversitate sunt reflectări ale valorilor personale ale cadrului didactic. Un profesor care promovează toleranța, cooperarea și respectul în mod autentic devine un model valoric pentru elevi.

➤ Curriculumul educațional

Manualele, lecțiile și temele abordate pot include sau promova în mod explicit anumite valori. De exemplu, la limba și literatura română, prin analiza unor opere literare, elevii pot discuta despre onestitate, curaj sau sacrificiu. La istorie, se pot evidenția valori precum patriotismul, dreptatea sau spiritul democratic. La educație civică sau religie, valorile sunt chiar obiective centrale ale procesului de învățare.

➤ Activitățile extracurriculare și voluntariatul

Excursiile, proiectele școlare, campaniile de voluntariat sau concursurile tematice pot fi ocazii excelente de a promova valori precum solidaritatea, responsabilitatea, munca în echipă sau empatia. Implicarea elevilor în activități reale, dincolo de sala de clasă, face ca valorile să fie nu doar teoretizate, ci și trăite.

➤ Climatul școlar

O școală care promovează un climat bazat pe respect, siguranță, deschidere și colaborare contribuie în mod direct la dezvoltarea valorilor pozitive în rândul elevilor. Dimpotrivă, un mediu școlar în care există bullying, discriminare sau lipsă de comunicare deschisă va afecta negativ formarea valorilor.

Valori esențiale cultivate în școală:

- Respectul

Este una dintre cele mai fundamentale valori, ce stă la baza oricărei relații sănătoase. În școală, respectul se manifestă prin ascultarea celorlalți, respectarea profesorilor, colegilor și a regulilor instituției.

- Responsabilitatea

Elevii învață să-și asume responsabilitatea pentru acțiunile lor, pentru rezultate școlare și pentru contribuția lor la viața de grup. Profesorii pot susține această valoare prin sarcini clare, autonomie crescută și feedback corect.

- Toleranța și diversitatea

Într-o societate multiculturală, școala are misiunea de a cultiva acceptarea diferențelor (de opinie, culturale, religioase etc.) și de a combate prejudecățile.

- Onestitatea și integritate

Elevii trebuie să înțeleagă importanța adevărului, sincerității și corectitudinii, atât în procesul de învățare (lucrări, teste, teme), cât și în viața de zi cu zi.

Pentru a consolida rolul școlii în formarea valorilor, se pot lua următoarele măsuri:

- Formarea continuă a profesorilor în domeniul educației etice și morale;
- Introducerea unor module sau cursuri opționale dedicate dezvoltării personale și valorilor;
- Implicarea activă a părinților și comunității în viața școlii;
- Crearea unui cod de conduită clar pentru toți membrii comunității școlare;
- Promovarea unei culturi instituționale bazate pe dialog, respect și incluziune.

Școala joacă un rol fundamental în formarea valorilor, fiind un spațiu de învățare nu doar intelectuală, ci și morală și socială. Prin profesori dedicați, conținuturi educaționale relevante și un climat școlar sănătos, valorile pot fi transmise eficient și integrate de către elevi în viața lor de zi cu zi. Este esențial ca procesul educațional să fie echilibrat, oferind atât cunoștințe, cât și repere morale. Numai așa putem construi o societate viitoare în care cetățenii nu sunt doar competenți, ci și demni, responsabili și solidari. Școala nu formează doar minți, ci și conștiințe.

Bibliografie

2. Scheau, Ioan Problema valorilor în fundamentarea noului ideal educațional, în D. Opreș, I. Scheau, V. Mândăcanu (eds.), „Educația din perspectiva valorilor. Studii, analize, sinteze”, Chișinău, Edit. Pontos, 2012.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof.înv.preșcolar Nacu Marcela

Liceul Tehnologic ”Paul Bujor” –Berești

Motto: „A nu inova,adică a apăra ziua de ieri,este mult mai riscant decât a face ziua de mâine.”

(Peter Drucker)

Educația reprezintă un sistem al vieții sociale sensibil la mesajele viitorului; viitorul fiind acțiunea actuală asupra condițiilor date,o anume transformare,inovare și schimbare, a crea premise și nu a impune soluții unilaterale.Prin educație,omul intră în sfera luminii,eliberându-se de întunericul din el și din jurul său. Educația este cea mai mare și mai grea problemă ce i s-a dat omului spre rezolvare.,fiind unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății,având rolul de a pregăti viitoarea generație de adulți pentru viață.

Se poate afirma că educația este activitatea complex realizată în cooperare de educator și educabil în vederea formării și autoformării asistate,cu scopul dezvoltării personalității și sădirii unei mentalități pozitiv-constructiviste.Pe de altă parte educația are drept scop essential scoaterea ființei umane din starea spiritual,culturalizată.Oricât de amplă și de sofisticată ar fi educația realizată de către școală,nu se pot neglija în niciun caz „cei șapte ani de acasă...”

Să educi cu adevărat înseamnă să trezești în cel de lângă tine acele resurse care-l pot împlini și ridica,înseamnă să-l conduci pe celălalt spre descoperirea de sine, dându-i un imbold

felului său de a fi, nu direcționat către tine, ci de ceea ce descoperă el că i se potrivește, nu oferindu-i adevărul de-a gata, ci indicându-i direcția posibilă pentru a-l găsi.

Tradițional, educația oferită de școală a fost considerată educație formală, activitățile educative organizate de alte instituții, cum ar fi muzeele, bibliotecile, cluburile elevilor, drept educație nonformală, iar influențele spontane sau neorganizate din mediu, familie, grup de prieteni, educație informală. În ultima perioadă asistăm la o dezvoltare și la o formalizare a educației nonformale, care se apropie din ce în ce mai mult de spațiul școlar.

Implementarea inovațiilor în învățământ se realizează prin reforme educaționale sau prin introducerea diferitelor schimbări la nivel structural și funcțional în scopul perfecționării procesului educational. Procedeele tehnice de aplicare a inovațiilor sunt:

- remanierea, care vizează schimbări de structură;
- înlocuirea unui manual cu altele mai moderne;
- restructurarea planului de învățământ, prin introducerea unor noi discipline;
- introducerea unor elemente noi în învățământ, a planului cadru;
- eliminarea unor forme învechite cum sunt relațiile autoritare și înlocuirea lor cu cele democratice în relația profesor-elev.

Inovația educațională este o schimbare cu caracter deliberat și voluntar, este o operație al cărei obiectiv este de a determina instalarea, acceptarea și utilizarea unei schimbări. După Lazăr Vlăsceanu, inovația în învățământ se poate realiza prin reforma educațională și schimbarea pedagogică.

Prima desemnează un tip de inovație structural și sistematică-sistematică și structurală, care afectează funcționarea și raporturile structurale din întregul sistem de învățământ, având totodată referință intersistemică. A doua formă de realizare urmărește „îmbunătățirea sau modernizarea practicii educaționale, conform cu obiective predeterminate.” în viziunea autorului, cele două se pot corela în cadrul unui proces de inovare planificat.

Lazăr Vlăsceanu mai precizează că schimbarea are anvergura reformei „fiindcă propune inovații și redimensionări la nivelul structurii, al combinării metodelor de predare-învățare și evaluare”.

Inovația în educație și învățământ este o necesitate stridentă și o premisă a afirmării societății educative.

Bibliografie:

- Bernat, Simona-Elena, „Tehnica învățării eficiente”, Editura Presa Universitară, Clujeană, Cluj-Napoca, 2003;
- Cerghit, Ioan, „Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii,, Editura Aramis, București, 2002;
- Vlăsceanu, Lazăr,, „Decizie și inovație în învățământ”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979.

APLICAȚII DIGITALE UTILIZATE ÎN PREDAREA DISCIPLINEI ISTORIE

prof. Tudor Mihaela

Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza” Ploiești

În contextul unei societăți aflate într-un proces continuu de transformare și modernizare, integrarea tehnologiilor digitale a devenit o componentă esențială a acestui progres. Educația nu poate rămâne în afara acestui proces, iar adaptarea la noile forme de predare și învățare devine o necesitate. Astfel, procesul de proiectare didactică trebuie regândit ca un demers creativ, în care profesorul își valorifică imaginația, intuiția și capacitatea de inovare pentru a răspunde cerințelor actuale ale educației.

Dezvoltarea rapidă a tehnologiilor informației și comunicațiilor a modificat paradigma tradițională a predării. De la învățarea centrată pe profesor, s-a trecut la un model orientat spre elev, în care accesul la informație este facilitat de tehnologie. În acest nou context, profesorul devine un ghid al învățării, iar proiectarea didactică trebuie să fie un act de creație, bazat pe intuiție, imaginație și spirit inovator. Instrumentele digitale și resursele web sunt utilizate cu succes în activitatea educațională, nu doar pentru transmiterea informațiilor, ci și ca suport pentru învățare activă, interactivă și pentru evaluarea formativă și sumativă.

Această schimbare nu doar că eficientizează procesul didactic, ci îl și apropie mai mult de realitatea cotidiană a elevului, familiarizându-l cu un mediu de învățare dinamic, atractiv și relevant. Așadar, evoluția digitală nu mai este o opțiune, ci o necesitate, iar integrarea sa în procesul instructiv-educativ reprezintă o condiție esențială pentru formarea competențelor secolului XXI. În acest context, disciplina *Istorie* are oportunitatea de a se reinventa prin valorificarea aplicațiilor digitale inovatoare.

Utilizarea instrumentelor digitale, precum platforme educaționale, aplicații interactive, hărți digitale, realitate augmentată sau realitate virtuală, oferă cadrul ideal pentru a transforma ora de istorie într-o experiență captivantă și semnificativă. Elevul nu mai este un simplu receptor pasiv de informații, ci devine un explorator activ al trecutului, lecția bazându-se pe interactivitate.

În prezentul articol, ne propunem să evidențiem trei de resurse digitale moderne care pot susține procesul de predare-învățare într-un mod inovator și motivant, oferind o alternativă eficientă și atractivă față de metodele tradiționale. Aceste instrumente digitale nu doar că stimulează interesul și participarea activă a elevilor, dar permit personalizarea învățării, facilitând o mai bună înțelegere și reținere a conținuturilor.

Platforma *Quizizz* poate fi valorificată nu doar pentru evaluare, ci și ca instrument de explorare activă a conținuturilor. De exemplu, lecția despre *Revoluția Franceză*, clasa a VI-a, poate debuta cu o „vânătoare de comori digitale”, în care elevii, împărțiți pe echipe de lucru, parcurg un traseu tematic cu întrebări interactive realizate în această aplicație. Fiecare răspuns corect le deblochează o piesă dintr-un „puzzle istoric” – un document, o imagine sau o parolă care le permite accesul la următoarea etapă. Astfel, elevii nu doar că rețin mai ușor cauzele, evenimentele și consecințele evenimentului, dar dezvoltă și abilități de colaborare, gândire critică și utilizare a resurselor digitale. Această metodă transformă clasa într-un spațiu al jocului inteligent și al învățării prin descoperire, oferind o alternativă modernă și motivantă la lecția tradițională.

Platforma *Timeline JS* reprezintă un instrument digital valoros în procesul educațional, oferind posibilitatea de a crea cronologii interactive care transformă învățarea istoriei într-o experiență vizuală, logică și captivantă. Prin utilizarea acestei platforme, elevii nu doar că învață să ordoneze evenimentele în mod cronologic, dar își dezvoltă și gândirea critică, abilitatea de sinteză și competențele digitale. *Timeline JS* permite integrarea de imagini, videoclipuri, hărți și surse externe, ceea ce oferă context și profunzime conținutului istoric studiat.

La clasa a V-a, în cadrul lecției despre *Statul Roman în antichitate*, elevii pot desfășura o activitate interactivă folosind platforma *Timeline JS*, prin care vor realiza, în echipe, o linie cronologică digitală a celor mai importante evenimente din istoria Romei antice. Fiecare echipă selectează câte un eveniment istoric, îl documentează cu o scurtă descriere, o imagine reprezentativă sau un videoclip, apoi îl adaugă într-un tabel *Google Sheets* pregătit de profesor, care va genera o cronologie vizuală și interactivă.

Utilizarea realității augmentate și virtuale stimulează curiozitatea, implicarea activă și reținerea informației, în timp ce sprijină și formarea competențelor digitale. Aceste aplicații

permit o învățare personalizată, în ritmul fiecărui elev, și poate fi utilizată atât individual, cât și în activități colaborative, adaptându-se cu ușurință la diferite stiluri de predare și niveluri de înțelegere.

În cadrul lecției „Viața cotidiană în Roma Antică”, profesorul propune o activitate interactivă bazată pe explorarea digitală a orașului antic roman prin intermediul aplicației *Roman Empire 3D (AR/VR)*. Lecția începe cu o scurtă introducere despre organizarea orașelor romane, tipurile de clădiri și activitățile zilnice ale cetățenilor. Apoi, elevii sunt invitați să folosească aplicația, fie pe tablete, fie pe telefoane, pentru a păși virtual pe străzile Romei. Ei pot vizita forumul, termele, teatrul, vilele patricienilor și locuințele plebeilor, observând detalii arhitecturale și elemente ale vieții cotidiene, precum piețele, atelierile și locurile de divertisment. Această imersiune virtuală le oferă elevilor o înțelegere vizuală și intuitivă a spațiului și stilului de viață roman, mult mai eficientă decât simpla lectură sau prezentarea imagistică clasică. După explorare, elevii sunt împărțiți în grupuri și li se cere să realizeze, pe baza observațiilor din aplicație, o scurtă prezentare sau un afiș digital despre un aspect al vieții în Roma Antică: alimentație, locuire, igienă publică, divertisment sau organizare urbană. Activitatea se încheie cu o sesiune de întrebări și răspunsuri și cu o discuție despre asemănările și diferențele dintre orașele antice și cele moderne. Prin integrarea aplicației *Roman Empire 3D*, lecția devine o experiență interactivă și multisenzorială, în care elevii învață prin explorare, descoperire și colaborare, dezvoltând atât competențe istorice, cât și digitale, într-un mod atractiv și adaptat realităților generației actuale.

În concluzie, prin integrarea aplicațiilor digitale inovatoare, disciplina *Istorie* devine mai relevantă, mai accesibilă și mai ancorată în realitatea elevului. Educația digitală nu înlocuiește rolul cadrului didactic, ci îl amplifică, oferindu-i noi instrumente pentru a modela gândirea elevilor.

Bibliografie:

Botnariuc P., Cucos C., Glava C., Iancu E., Ilie D., Istrate O., Velea S, *Școala online – elemente pentru inovarea educației*, Ed. Universității, București, 2020.

Ceobanu, Ciprian, *Învățarea în mediul virtual*, Ed. Polirom, Iași, 2016.

Ceobanu C, Cucos C., Istrate O., Pânișoară, I.O., *Educația digitală*, Ed. Polirom, București, 2020.

Cucos C., *Informatizarea în educație. Aspecte ale virtualizării formării*, Ed. Polirom, Iași, 2006.

Ionescu, M. (coord.), *Instrucție și educație. Paradigme educaționale moderne*, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2011.

Herlo, Dorin, *Instruire asistată de calculator*, Ed. Universității Aurel Vlaicu, Arad, 2020.

<https://www.didactic.ro/revista-cadrelor-didactice/realitatea-augmentata-i-realitatea-predarii-tiin-elor>.

https://cris.utm.md/bitstream/5014/1243/1/p-109-113_0.pdf

<https://revistaprofesorului.ro/realitate-augmentata-si-geolocalizare-in-educatie-aplicatia-smartsense/>

ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR LA PREȘCOLARI

Prof. educație timpurie Ardelean Anamaria

Prof. educație timpurie Pop Greti Maria

Colegiul de Arte Baia Mare / Structura Grădinița cu P.P. nr. 8 Baia Mare

Grădinița reprezintă prima treaptă a sistemului de învățământ și are un rol fundamental în formarea personalității și transmiterea valorilor la copiii. În această etapă de vârstă, copilul se dezvoltă holistic, aflându-se într-un proces intens de dezvoltare emoțională, cognitivă și socială, iar valorile pe care le interiorizează devin repere importante pentru conduita sa viitoare. Formarea valorilor la preșcolari nu se face prin simple lecții morale, ci printr-un ansamblu de experiențe de viață trăite într-un mediu educațional echilibrat și stimulat.

În cadrul instituționalizat al grădiniței, activitatea desfășurată aici sub îndrumarea educatoarelor, acestea pot oferi o dezvoltare intelectuală, fizică, psihică, socioafectivă a preșcolarului în viața căruia se ivesc multe din structurile de profunzime ale personalității - grădinița având rol în formarea personalității copiilor preșcolari. În grădiniță copilul găsește o lume pe măsura lui, o lume din care simte că poate face și el parte, înconjurat fiind de cei de-o seamă cu el, simțindu-se totdeauna liber și mai puternic. Fie că se joacă, fie că realizează sarcini date în cadrul activităților liber alese sau cele pe domenii experiențiale, copilul învață să respecte normele de conduită impuse de colectivul în care trăiește. Micul preșcolar dobândește prin educația de care beneficiază aici, încredere în sine, pentru că se simte sprijinit, încurajat în ceea ce face. Toate acestea constituie modalități eficiente de pregătire pentru școală, condiție necesară pentru succesul la învățătură în viața de școlar.

1. Mediul educațional și rolul cadrului didactic în formarea valorilor

Grădinița este spațiul în care copilul învață să trăiască în comunitate, să respecte reguli, să coopereze și să-și exprime emoțiile într-un mod adecvat. Mediul educațional organizat, atmosfera de siguranță și sprijin emoțional contribuie la dezvoltarea încrederii în sine și a respectului față de ceilalți. Educatoarea are un rol central în acest proces, fiind modelul principal de comportament și

purător de valori. Atitudinea, limbajul, modul de rezolvare a conflictelor și de evaluare a copiilor transmit mesaje subtile, dar esențiale despre respect, corectitudine, empatie și responsabilitate.

2. Activitățile educative și jocul – instrumente de formare a valorilor

Jocul reprezintă activitatea dominantă a copilului preșcolar și cel mai eficient mijloc de formare a valorilor. Prin jocurile de rol, activitățile de grup, povești, cântece și proiecte tematice, copilul învață să împartă, să colaboreze, să respecte reguli și să manifeste spirit de echipă. Povestirile și basmele educative cultivă valori morale precum adevărul, bunătatea, curajul și prietenia. Activitățile practice și artistice dezvoltă perseverența, simțul estetic și bucuria de a crea.

3. Formarea comportamentelor prosoziale și a autonomiei

În cadrul activităților cotidiene, copiii sunt implicați în sarcini care dezvoltă autonomia personală și responsabilitatea: ordonarea jucăriilor, îngrijirea materialelor, implicarea în activități de curățenie sau grădinarit. Astfel, copilul învață valoarea muncii, a disciplinei și a respectului față de mediul înconjurător. Încurajarea exprimării propriei opinii, a inițiativei și a luării de decizii simple contribuie la formarea unei atitudini active și responsabile față de sine și față de ceilalți.

4. Parteneriatul grădiniță-familie

Formarea valorilor nu poate fi eficientă fără continuitatea dintre mediul familial și cel educațional. Părinții sunt primii formatori ai valorilor, iar grădinița completează și consolidează aceste influențe. Prin colaborarea constantă între educatori și părinți – prin întâlniri, activități comune și consiliere – se realizează o unitate de acțiune educativă, care asigură coerența mesajelor morale și a regulilor de comportament.

Grădinița are o contribuție decisivă la formarea valorilor fundamentale ale copilului – respectul, empatia, responsabilitatea, spiritul de cooperare și dragostea pentru învățare. Prin intermediul educatorului, al mediului educațional și al activităților variate, copilul învață nu doar cunoștințe, ci și moduri de a fi, de a gândi și de a relaționa cu ceilalți. Astfel, grădinița devine un spațiu de formare morală și socială, pregătind copilul pentru viață și pentru integrarea armonioasă în comunitate.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Viziru Maria Mihaela

Școala: Școala Gimnazială Sânpetru

Localitatea: Comuna Sânpetru, județul Brașov

Educația reprezintă un proces complex de formare și dezvoltare a personalității umane, iar școala are un rol fundamental în conturarea valorilor morale, sociale și culturale ale elevilor. Într-o

societate aflată într-o continuă schimbare, școala nu mai este doar un loc de transmitere a cunoștințelor, ci un spațiu al modelării caracterului, al dezvoltării gândirii critice și al învățării comportamentelor civice și etice.

Profesorul, ca principal formator de conștiințe, are misiunea de a insufla elevilor valori precum respectul, responsabilitatea, toleranța, empatia și dorința de cunoaștere. Prin activități educative, ore de dirigiență, proiecte școlare sau activități extracurriculare, elevii sunt implicați în contexte care le dezvoltă simțul moral și capacitatea de a distinge între bine și rău.

Formarea valorilor nu se realizează doar prin intermediul curriculumului formal, ci și prin relațiile interumane stabilite între profesori, elevi și comunitate. Exemplele oferite de cadrele didactice, atmosfera pozitivă din școală și colaborarea cu familia au o contribuție decisivă în modelarea atitudinilor elevilor.

De asemenea, proiectele educaționale, activitățile de voluntariat, precum și cele culturale și sportive contribuie în mod esențial la dezvoltarea spiritului civic

și la consolidarea valorilor democratice în rândul tinerilor. Prin implicarea în astfel de inițiative, elevii învață concret ce înseamnă cooperarea, respectul reciproc și responsabilitatea față de comunitate.

Tocmai de curând, am avut bucuria de a realiza, împreună cu elevii mei, un proiect județean de voluntariat, care s-a desfășurat cu mult entuziasm și dedicare. Elevii au participat activ în toate etapele proiectului — de la planificare și organizare, până la implementarea activităților propriu-zise — demonstrând inițiativă, empatie și spirit de echipă. M-am bucurat să observ cum acești tineri își dezvoltă nu doar competențele sociale și civice, ci și încrederea în propriile forțe, dorința de a ajuta și de a contribui la binele comun.

Alături de părinți și colegi cadre didactice, am trăit o experiență profundă, care a întărit legătura dintre școală și comunitate și a arătat, încă o dată, că educația adevărată se construiește prin fapte, prin implicare și prin exemplul personal.

În concluzie, școala are un rol fundamental în formarea valorilor autentice ale tinerilor, fiind nu doar un spațiu al învățării, ci și un mediu în care se clădesc caractere, se cultivă responsabilitatea și se modelează conștiința morală. Prin intermediul educației, elevii învață să respecte diversitatea, să gândească critic și să acționeze cu empatie și solidaritate față de cei din jur.

O școală care își asumă această misiune devine o adevărată pepinieră de oameni bine pregătiți profesional, dar și echilibrați din punct de vedere etic și emoțional. Valorile transmise prin

educație — precum cinstea, respectul, toleranța și dorința de cunoaștere — stau la baza unei societăți sănătoase și durabile.

Astfel, prin formarea tinerilor în spiritul valorilor umane și civice, școala contribuie direct la construirea unui viitor mai bun pentru întreaga națiune, transformând educația într-un pilon esențial al progresului și al unității sociale.

BIBLIOGRAFIE:

5. Cucos, C. (2017). Pedagogie. Iași: Editura Polirom.
2. Ionescu, M. & Radu, I. (2018). Didactica modernă. București: Editura D.P.
3. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. Ministerul Educației (2020). Strategia pentru educația moral-civică în școala românească.
5. Ghidul profesorului diriginte (2022). București: Editura Aramis.

INOVAȚII ÎN PREDAREA LIMBII ENGLEZE LA CLASELE PRIMARE ȘI GIMNAZIALE

Peptea Ileana, prof. Limba engleză
Școala Gimnazială Mănești, loc. Mănești, Dâmbovița

Într-o lume în continuă evoluție, educația trebuie să se adapteze prin inovare și utilizarea tehnologiilor moderne. Predarea limbii engleze la clasele primare și gimnaziale beneficiază din plin de aceste schimbări, care îmbunătățesc procesul de învățare și motivația elevilor.

O abordare inovatoare este învățarea bazată pe jocuri (game-based learning), care transformă lecțiile într-o experiență interactivă. Aplicații precum Duolingo sau Kahoot! permit elevilor să exerseze vocabularul și gramatica prin jocuri captivante. De exemplu, Kahoot! poate fi folosit pentru a verifica cunoștințele prin quizuri interactive, stimulând competiția sănătoasă între elevi. De asemenea, realitatea augmentată (AR) și realitatea virtuală (VR) aduc o nouă dimensiune în predarea limbii engleze. Aplicații precum Mondly VR permit elevilor să practice conversații într-un mediu virtual, dezvoltându-și abilitățile de comunicare într-un mod realist.

Metoda flipped classroom (clasa inversată) este o altă schimbare importantă. Profesorii oferă materiale video și exerciții online pe platforme precum Google Classroom sau Edpuzzle, iar timpul din clasă este dedicat activităților practice și discuțiilor. Această metodă îi ajută pe elevi să învețe în ritmul propriu și să își consolideze cunoștințele prin aplicare.

1. Aplicații pentru vocabular și gramatică

- Quizlet – Permite crearea de seturi de cartonașe digitale pentru învățarea cuvintelor noi.
- Kahoot! – Jocuri de tip quiz pentru testarea vocabularului și gramaticii într-un mod interactiv.
- Wordwall – Permite crearea de activități interactive (anagrame, potriviri, roți ale norocului).
- Grammarly – Ajută la corectarea greșelilor gramaticale în timp real.

2. Aplicații pentru ascultare și pronunție

- BBC Learning English – Lecții audio și video cu pronunție autentică.
- Elsa Speak – Aplicație bazată pe AI pentru îmbunătățirea pronunției.
- FluentU – Folosește videoclipuri autentice pentru a îmbunătăți înțelegerea limbii.

3. Aplicații pentru scriere și lectură

- Storybird – Permite elevilor să creeze și să ilustreze propriile povești.
- Padlet – Un panou digital unde elevii pot posta texte și imagini.
- Book Creator – Ajută elevii să creeze propriile cărți digitale.

4. Aplicații pentru conversație și interacțiune

- Flip (fost Flipgrid) – Permite elevilor să înregistreze și să trimită videoclipuri cu răspunsurile lor.
- Speak English Conversation – Aplicație pentru exerciții de conversație în engleză.
- LingQ – Oferă materiale de lectură și posibilitatea de a discuta pe baza lor.

5. Aplicații pentru jocuri și distracție

- Baamboozle – Jocuri interactive pentru grupuri.
- Plickers – Permite evaluarea rapidă a răspunsurilor elevilor fără a fi nevoie de dispozitive pentru toți.
- Gimkit – Quiz-uri interactive în care elevii câștigă bani virtuali pe baza răspunsurilor corecte.

Utilizarea tehnologiei moderne aduce numeroase beneficii atât pentru profesori, cât și pentru elevi. Iată câteva motive esențiale:

Crește motivația și implicarea elevilor- Elevii sunt mai receptivi la lecții interactive, iar tehnologiile moderne (aplicații, platforme educaționale, jocuri) fac învățarea mai atractivă. De exemplu, quiz-urile digitale (Kahoot, Quizizz) transformă evaluarea într-o competiție distractivă. Personalizarea învățării- Fiecare elev învață în ritmul său. Aplicațiile educaționale permit adaptarea conținutului la nivelul fiecărui elev, oferind exerciții suplimentare pentru cei care au nevoie și provocări pentru cei avansați.

Îmbunătățirea colaborării- Platforme precum Padlet, Google Docs sau Microsoft Teams permit elevilor să lucreze împreună, chiar și în afara orelor de curs, dezvoltându-le abilitățile de comunicare și lucru în echipă. Acces la resurse variate și actualizate- Profesorii pot folosi

videoclipuri, articole, infografice sau simulări interactive pentru a explica concepte complexe. Acest lucru ajută elevii să înțeleagă mai ușor lecțiile.

Evaluare rapidă și feedback imediat- Aplicațiile de evaluare (Socrative, Google Forms, Plickers) permit profesorilor să obțină feedback instantaneu despre progresul elevilor, economisind timp și oferind o imagine clară asupra nivelului clasei.

Învățare independentă și flexibilă- Elevii pot accesa lecțiile și materialele de oriunde, ceea ce le permite să învețe în ritmul lor, fie că este vorba de teme, recapitulare sau aprofundare. Abordările moderne în predarea limbii engleze, deși aduc numeroase beneficii, au și anumite dezavantaje. Iată câteva dintre acestea: dependentă excesivă de tehnologie, scăderea interacțiunii față în față – clasele virtuale sau utilizarea prea intensă a platformelor online pot reduce comunicarea directă, afectând dezvoltarea abilităților de conversație și pronunție, costuri ridicate –implementarea unor metode moderne necesită resurse digitale, acces la materiale interactive și formarea continuă a profesorilor, ceea ce poate fi costisitor.

Supraîncărcarea informațională – expunerea la multiple surse online și tehnici variate de învățare poate fi copleșitoare pentru unii elevi, ducând la confuzie sau demotivare.

În concluzie, inovația și tehnologia modernă aduc un plus de valoare în educație, facilitând predarea limbii engleze într-un mod mai interactiv și eficient. Prin integrarea aplicațiilor digitale, a realității virtuale și a metodelor inovatoare, elevii devin mai motivați și mai implicați în procesul de învățare.

Bibliografie

6. Galcovski Vera, 2020, *Tehnologiile moderne la orele de limba engleză*, Editura Universității Pedagogice de stat „Ion Creangă”, Chișinău.

Rolul aplicațiilor și platformelor educaționale în predarea creativă

Prof. înv. primar Hajdo Mirela Maria

Școala Gimnazială Nr.2 Timișoara

De la apariția societății umane, educația a suferit schimbări importante. Personalul didactic și elevii sau studenții formează mediul educațional și este definit prin relațiile care se stabilesc între cadrele didactice, între acestea și elevi/ studenți și familiile lor etc. Pentru a ajunge la rezultate durabile, orice inovație are nevoie de un mediu educațional favorabil, adică de relații de cooperare, colaborare, încredere și ajutor reciproc între cei care formează mediul educațional.

Rolul profesorului în procesul de predare-învățare este esențial. Pentru a fi eficienți, profesorii trebuie să folosească o rezervă impresionantă de talent și abilități pedagogice, precum și calități

umane specifice. El are sarcina de a facilita și media învățarea, de a fi partener în învățare, de a-și ajuta elevii să înțeleagă, să-și argumenteze propriile puncte de vedere. Dascălii au un rol central în dezvoltarea unei educații de calitate. Învățarea centrată pe elev, care presupune cunoașterea îndeaproape a acestuia, a culturii, a capacităților și înclinațiilor sale către anumite domenii, reprezintă o metodă actuală care dă posibilitatea profesorului să răspundă cerințelor și nevoilor sale de cultură, precum și să-l evalueze corect.

Învățarea bazată pe metode tradiționale rămâne una dintre cele mai apreciate căi de învățare a noțiunilor teoretice. Dar, interacțiunea dintre profesor și educabil s-a dovedit a fi cea mai eficientă și consolidarea conținuturilor învățării mai bună, prin învățarea asociată. Învățarea asociată este un program educațional formal sau non formal, care combină mediile digitale cu metodele tradiționale folosite la clasă. Uneori termenul de învățare asociată este înlocuit cu cel de „învățare personalizată”, sau cel de „instruire personalizată”, astfel învățarea mixtă este și o revenire la învățarea centrată pe profesori, singurii responsabili pentru conceperea scenariului didactic, pentru structurarea și prezentarea conținutului învățării. „Tehnologiile sunt doar niște unelte care pot fi folosite în mai multe domenii, cu precădere în educație, dar cel mai important este modul cum se aplică. Utilizarea diferitelor tehnologii au rol foarte important în ceea ce privește pregătirea elevilor în dobândirea de noi competențe. Este cunoscut faptul că în educație tehnologiile media sunt folosite în diferite combinații, iar cei șase piloni media sunt: învățarea față-n-față, text, (stil)grafică, audio, video, computerul (inclusiv animații, simulări și realități virtuale).

Privit ca un ajutor important în desfășurarea activității didactice la clasă, materialul didactic și mijloacele de învățământ trebuie folosite ca un stimulent pentru elevi, pentru crearea unui mod atractiv de a învăța, fiind o necesitate. Cele mai utilizate tehnologii asigură pregătirea și realizarea materialelor didactice, realizarea prezentărilor informative și formative, planificarea timpului, realizarea orarului și a calendarului de activități, dezvoltarea de proiecte în colaborare, deci instruirea centrată pe participant. Prin urmare, aplicațiile Web 2.0 scoate la lumină un nou mod de gestiune a cunoștințelor, acela de a gândi și a reflecta colaborativ, pentru a dobândi individual noi competențe.

Un termen care descrie o modalitate de învățare mixtă este *blend learning*-ul, ce combină metodele de învățare tradiționale cu studiul independent obținând astfel o nouă metodologie hibridă de învățare. Acesta reprezintă o schimbare majoră în strategiile didactice prin introducerea computerului actul de predare-învățare-evaluare. *Blended learning*-ul este interacțiunea dintre profesor și elev prin intermediul tehnologiei. Elevii se pot bucura de o învățare personalizată folosind instrumente de învățare mixte. profesorii pot interacționa cu elevii mai eficient prin monitorizarea creșterii calității actului instructiv-educativ și prin oferirea feedbackului instantaneu.

Învățarea bazată pe tehnologie nu este monotonă și îmbunătățește întotdeauna formarea, permite elevilor să se concentreze perioade mai lungi de timp ceea ce duce la obținerea de progrese.

Metodele de formare combinate includ instrumente de predare care permit creativitatea în lecții și în subiectele propuse.

În cazul în care se dorește crearea conținuturi digitale în procesul de predare-învățare cu ajutorul instrumentelor Coggle, Bookcreator, se descoperă o varietate de posibilități a propriilor resurse digitale, precum: posterul interactiv, cartea digitală, harta conceptuală, în care se integrează dinamic texte, date, obiecte multimedia proprii.

Canva - este cel mai bun instrument grafic pentru utilizatorii necalificați. Iar pentru cadre didactice este o alternativă a PPT-ului, mult mai extinsă. Acest instrument grafic online este extrem de simplu de utilizat și oferă o mulțime de șabloane, care pot fi utile cadrului didactic în elaborarea materialelor didactice. Acest instrument grafic, este o modalitate rapidă și ușoară de a crea imagini și de a-i ajuta pe cei necalificați să exploreze „magia designului graphic”.

Jocurile digitale reprezintă un mediu potrivit de promovare a învățării active și de îmbunătățire a competențelor de rezolvare a problemelor. Word Wall este cel mai potrivit mod de a crea propriile jocuri. Wordwall este o platformă în care se pot crea diverse activități interactive pentru elevi: fișe, chestionare, potriviri, jocuri de cuvinte, identificarea unor cuvinte lipsă.

Edpuzzle este un alt instrument online care asigură sporirea interactivității materialelor video prin includerea sarcinilor didactice. Asigură sporirea interactivității materialelor video prin editarea videoclipurilor online, adăugarea conținuturilor interactive și își propune atingerea obiectivelor specifice planificate. Utilizatorii pot încărca propriile videoclipuri sau căuta un material video calitativ, pot include diverse exerciții interactive, aceste materiale asigurându-le o interactivitate sporită.

A fi prezent fizic într-o sală de clasă nu mai este astăzi singura opțiune pentru învățare. Atâta timp cât ne dorim, putem avea acces la educație de calitate oricând și oriunde, unica condiție ar fi îmbinarea calitativă a instrumentelor web și a conținutului didactic.

Bibliografie:

***<https://ccdar.ro/wp-content/uploads/2022/03/BENEFICIILE-UTILIZARII-PLATFORMELOR-E-LEARNING-IN-PREDARE-INVATARE>

***https://cpam.md/wp-content/uploads/2022/05/Suport_integru_RO_web

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. Tamaș Aurora- Adina,

Colegiul Tehnic „Emanuil Ungureanu”, Timișoara

Lucrarea de față își propune să analizeze relația dintre tradițiile și inovațiile din învățământul românesc contemporan, evidențiind modul în care valorile educaționale consacrate se pot îmbina armonios cu noile tendințe tehnologice și metodologice, în vederea formării unei generații capabile să facă față provocărilor societății actuale.

Educația românească a fost întotdeauna un pilon central al identității naționale, reflectând schimbările sociale, culturale și economice ale fiecărei epoci. De la primele școli mănăstirești până la instituțiile moderne, învățământul românesc a reușit să păstreze un echilibru între tradiție și modernitate. În contextul globalizării și al revoluției digitale, sistemul educațional este chemat să se adapteze fără a-și pierde rădăcinile.

Tradițiile reprezintă temelia pe care s-a construit sistemul nostru de învățământ. Respectul față de profesor, importanța muncii, disciplina și dorința de cunoaștere au fost valori cultivate de-a lungul generațiilor. Învățătorul a fost considerat o figură morală, un model pentru comunitate, iar școala – un spațiu de formare intelectuală și civică. Aceste elemente au contribuit la consolidarea spiritului național și la dezvoltarea culturii române.

Însă, în ultimele decenii, sistemul de învățământ românesc a cunoscut transformări semnificative, datorate progresului tehnologic și noilor paradigme pedagogice. Introducerea platformelor digitale, utilizarea resurselor multimedia, predarea interdisciplinară și învățarea prin proiecte sunt doar câteva dintre inovațiile care au schimbat dinamica procesului educațional. Profesorul nu mai este singura sursă de informație, ci un facilitator al învățării, ghidând elevii în descoperirea și aplicarea cunoștințelor.

Învățământul online, accentuat de contextul pandemic, a demonstrat potențialul tehnologiei de a sprijini procesul educațional, dar și limitele infrastructurii și ale accesului la resurse. Cu toate acestea, experiența a determinat o reevaluare a metodelor tradiționale și o deschidere mai mare către adaptare și flexibilitate.

Tradiția și inovația nu trebuie privite ca elemente opuse, ci complementare. O educație de calitate este cea care reușește să valorifice experiența trecutului, integrând totodată instrumentele moderne de predare. Analiza relației dintre tradiții și inovații în învățământul românesc evidențiază faptul că cele două dimensiuni nu trebuie percepute ca opoziții, ci ca elemente complementare ale unui proces educațional modern și echilibrat. Tradiția oferă stabilitate, continuitate și ancorare în

valorile fundamentale ale culturii naționale, în timp ce inovația stimulează adaptarea, creativitatea și deschiderea către noile realități ale societății contemporane.

Într-un context marcat de globalizare și digitalizare, sistemul educațional românesc este chemat să valorifice experiența trecutului – de la modelele pedagogice consacrate până la valorile morale și civice – integrând totodată metode moderne de predare, tehnologii educaționale și abordări centrate pe elev.

Profesorul rămâne un factor esențial în echilibrarea acestor dimensiuni, având rolul de a media între tradițional și modern, de a forma competențe cognitive și digitale, dar și de a cultiva spiritul critic, responsabilitatea și solidaritatea.

Prin urmare, viitorul învățământului românesc depinde de capacitatea sa de a îmbina armonios valorile tradiționale cu exigențele inovației, asigurând astfel o educație de calitate, relevantă și adaptabilă. Numai printr-un astfel de echilibru se poate forma o generație pregătită să răspundă provocărilor lumii actuale, fără a-și pierde identitatea culturală și spirituală.

Bibliografie

Cerghit, Ioan – „Metode de învățământ”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
Ionescu, Miron – „Pedagogie modernă”, Cluj-Napoca, 2018.

Haret, Spiru – „Reforma învățământului”, Editura Didactică, București, 1904.

IMPACTUL TEHNOLOGIEI ASUPRA RELAȚIEI PROFESOR–ELEV ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Prof. psihoepdagog Gabor Amalia

Liceul Teoretic Special "Iris" Timișoara

Utilizarea tehnologiei a devenit în ultima perioadă o necesitate, având scop final satisfacerea nevoilor de instruire ale elevilor, valorizând corelarea aspectelor tehnologice cu cele pedagogice. Device-urile au facilitat interconectivitatea și au facilitat accesul la informație, ele reprezentând de fapt o sursă de documentare mult mai rapidă și o cale de acces spre un nou stil de predare-învățare mult mai eficient.

Tehnologia are un impact dublu asupra relațiilor profesor-elev în România, cu efecte pozitive precum o comunicare îmbunătățită și învățarea personalizată prin intermediul instrumentelor digitale, dar și efecte negative, cum ar fi reducerea conexiunii umane autentice și dificultățile în oferirea de

sprijin, în special în timpul trecerii la învățarea online. Interacțiunile față în față sunt vitale, dar platformele online oferă noi canale pentru conectare, colaborare și feedback îmbunătățit, deși aceste beneficii depind de factori precum formarea profesorilor și infrastructura adecvată.

Printre **efectele pozitive** ale utilizării tehnologiei în procesul instruitiv-educativ se numără:

- Comunicare îmbunătățită: Tehnologia poate deschide noi canale de interacțiune, ajutând profesorii să se conecteze cu mai mulți elevi, în special în clasele mari, și promovând un sentiment de empatie și încredere printr-o comunicare mai personală.
- Învățare personalizată: Instrumentele digitale permit un feedback mai personalizat și pot crește eficiența profesorilor, eliberând mai mult timp pentru implicarea directă a elevilor.
- Colaborare și implicare: Tehnologia poate crește motivația și implicarea elevilor prin oferirea accesului la o multitudine de resurse și prin facilitarea proiectelor de colaborare.

Ca **efecte negative** ale tehnologiei asupra relației profesor–elev putem recunoaște:

- Conexiune autentică redusă: Mediul online are limitări în replicarea relațiilor umane autentice, față în față, care sunt cruciale pentru învățare.
- Dificultăți în acordarea de sprijin: Profesorilor le este dificil să ofere același nivel de sprijin personalizat elevilor cu nevoi speciale sau dificultăți de învățare într-un cadru virtual.
- Potențial de disfuncții: Învățarea online poate duce la disfuncții în activitățile de sprijin pentru învățare, iar identificarea elevilor care întâmpină dificultăți poate fi mai dificilă pentru profesori într-un spațiu virtual.

Provocările ce apar în procesul de dezvoltare a utilizării tehnologiei în școlile din țara noastră țin adesea de contextul și factorii de influență din România, și anume:

- Infrastructură digitală variabilă: Eficacitatea tehnologiei este împiedicată de variații semnificative în disponibilitatea echipamentelor IT și a accesului la internet între școli, în special între zonele urbane și cele rurale.
- Formarea profesorilor: Impactul este puternic influențat de nivelul de formare pe care îl primesc profesorii în utilizarea eficientă a noilor tehnologii. Deși există unele inițiative pentru a aborda acest lucru, calitatea formării și implementarea consecventă rămân o provocare.
- Pregătirea elevilor: Deși „nativii digitali” se pot simți confortabil cu tehnologia, capacitatea lor de a învăța eficient este influențată de factori precum accesul, conectivitatea și capacitatea profesorului de a integra instrumentele în mod semnificativ în programa școlară.

Bibliografie:

- <https://edict.ro/virtual-education-in-romanian-schools/>
- <https://edict.ro/pedagogia-digitala-si-impactul-asupra-elevului-si-profesorului/>
- <https://pedagogiedigitala.clasaviitorului.ro/perspective-actuale-asupra-scolii-in-era-digitala-provocari-si-oportunitati-pentru-profesori-si-elevi/>

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Coroiu Mircea-Dumitru,

Colegiul Economic „Nicolae Titulescu” Baia Mare

Nechita Elena-Oana, Coroiu Adela-Lioara,

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Maramureș

Educația reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății moderne. În cazul României, învățământul a traversat etape succesive de transformare, în care tradiția, cu valorile sale identitare și formative, s-a intersectat constant cu nevoia de inovație și adaptare la cerințele unei lumi globalizate. Lucrarea de față își propune să analizeze în profunzime interacțiunea dintre tradițiile educației românești și tendințele moderne de reformă, să evidențieze contribuțiile istorice și să ofere o perspectivă comparativă între modelul românesc și sistemele educaționale europene.

Fundamente și evoluții istorice. Tradițiile educației românești au la bază fundamente precum formarea elitelor intelectuale (încă din Evul Mediu, prin școlile domnești și mănăstirești) și introducerea unor modele din spațiul occidental la începutul secolului al XIX-lea. Evoluțiile istorice includ deschiderea spre modernizare, prin secularizarea învățământului și apariția primelor instituții de stat, continuând cu centralizarea și uniformizarea sistemului educațional în perioada comunistă, și revenirea la un model descentralizat și democratic după 1989.

În Evul Mediu, educația se dezvoltă în cadrul mănăstirilor și școlilor domnești, cu scopul principal de a forma clerul și administratorii, punând accent pe cunoașterea textelor religioase și pe învățământul în limba slavonă și, ulterior, română. Secolul al XIX-lea a marcat o cotitură importantă, odată cu influența ideilor iluministe și s-a pus accent pe secularizarea învățământului, pe introducerea unor materii noi și pe crearea primelor instituții de stat, cum ar fi școlile normale pentru pregătirea profesorilor și universitățile. Totodată, au apărut legi noi, precum Legea

Instrucțiunii Publice în 1864, care a organizat sistemul de învățământ pe nivele și a generalizat obligativitatea studiilor.

În perioada interbelică a continuat consolidarea sistemului național de educație, cu accent pe democratizarea accesului și pe îmbunătățirea calității învățământului, culminând cu realizarea unor reforme importante, cu accent pe educația industrială și practică. Perioada comunistă este caracterizată prin centralizare, uniformizare și ideologizare a învățământului. În acest sens, întregul sistem a fost controlat de stat, cu scopul de a forma „omul nou” al epocii socialiste, au fost introduse noi discipline, cum ar fi munca patriotică, și s-a pus un accent deosebit pe pregătirea tehnică și pe rolul școlii în comunism.

În perioada post-comunistă, de după 1989, sistemul educațional a trecut prin ample reforme, menite să îl aducă în concordanță cu principiile democratice și cu standardele europene, au fost implementate noi structuri curriculare și metodologii, care au vizat creșterea autonomiei școlii, promovând o educație centrată pe competențe. Astăzi, tradițiile educaționale românești se regăsesc în diversitatea opțiunilor de studiu, în accentul pus pe o educație modernă și flexibilă și în adaptarea permanentă la provocările contemporane.

În România, legislația educațională a fost esențială în reformarea sistemului educațional. De exemplu, Legea educației naționale din 2011 a făcut un pas important în modernizarea curriculumului și în asigurarea accesului la educație. Aceasta a promovat învățământul incluziv și diversificat, cu scopul de a răspunde nevoilor variate ale elevilor. Reformele curriculare au vizat adaptarea conținutului educațional la cerințele pieței muncii și la standardele internaționale. S-au implementat noi metode didactice bazate pe competențe și formarea abilităților necesare în lumea contemporană. În același timp, educația finlandeză accentuează învățarea prin experiențe, având un sistem educațional axat pe egalitate și accesibilitate, educația franceză pune accent pe formarea teoretică riguroasă, dar a abordat recent flexibilizarea curriculumului, iar educația americană promovează diversitatea metodelor și responsabilizarea instituțiilor de învățământ.

Educația românească în secolul XX: între moștenire și reformă. Educația românească în secolul XX a fost marcată de o tensiune constantă între tradiția moștenită de la statul național unitar și încercările de reformă impuse de contextul politic și social. De la începutul secolului, s-a pus accent pe uniformizare, secularizare și extinderea accesului, dar aceste progrese au fost perturbate de războaie, instabilitatea politică și politicile comuniste, care au impus o ideologizare accentuată și o supunere a învățământului față de stat. Astfel, sistemul de învățământ a trecut prin transformări majore, de la o structură centrată pe modelul francez, la un sistem rigid, controlat strict de partid,

urmat de o perioadă de tranziție și o tendință de revenire la principii democratice și integrate europene după 1989.

Începutul secolului XX a moștenit principii de la statul național unitar român, cum ar fi universalizarea educației elementare, o structură de învățământ organizată pe cicluri (elementar, secundar, superior) și o influență semnificativă a modelului francez de organizare și conținut al învățământului. S-au implementat legi menite să asigure accesul la școală pentru toți copiii, indiferent de gen și origine, prin introducerea obligativității învățământului primar. De asemenea, s-au intensificat eforturile de secularizare, prin eliminarea învățământului confesional din școlile publice.

În perioada interbelică au avut loc reforme semnificative care au vizat modernizarea sistemului, cu accent pe adaptarea lui la noile cerințe sociale și economice. S-a pus accentul pe învățământul tehnic și profesional, pe o mai bună integrare a tuturor etniilor și pe deschiderea universităților către noi domenii de cercetare. Totuși, sistemul a rămas fragmentat, cu disparități regionale mari și cu o resursă umană inegală ca pregătire. Războaiele și criza economică au limitat posibilitățile de implementare a reformelor. După 1948, educația a fost complet subordonată ideologiei comuniste și statului. Principiile de bază au fost centralizarea decizională, uniformizarea curriculumului și introducerea ideologiei de partid în toate disciplinele, în special în științele sociale. Sistemul a produs rezultate bune în anumite domenii, precum științele exacte, dar cu prețul neglijării unor aspecte umaniste și a unui control strict asupra personalității elevilor și studenților. De asemenea, a existat o accentuare a rolului ideologic, în detrimentul libertății de gândire și de exprimare.

După 1989, sistemul de educație a intrat într-o fază de transformare profundă, menită să-l readucă la principiile democratice și la standardele europene. Procesul a implicat reformarea curriculumului, a metodicii didactice, a managementului școlar și a sistemului de evaluare. Această reformă este un proces continuu, marcat de încercări de a moderniza învățământul, de a-l integra mai bine în contextul european și de a-l face mai accesibil și mai performant.

Dimensiunea europeană și globalizarea educației. Fundamentele globalizării educației sunt influențate de: tehnologie (Internetul și platformele on-line au democratizat accesul la informație și resurse educaționale), economie (con competiția globală a forței de muncă a crescut importanța educației și a calificărilor internaționale), mobilitate (creșterea migrației și a călătoriilor a sporit nevoia de înțelegere interculturală și de recunoaștere a diplomelor). Impactul lor asupra sistemelor educaționale se concretizează pe includerea unor perspective globale și a unor subiecte relevante pentru cetățenia globală, utilizarea standardelor internaționale pentru evaluarea

performanței elevilor și studenților, dezvoltarea parteneriatelor internaționale și a programelor de schimb. Desigur, abordarea globalizării educației aduce și avantaje (elevii, studenții pot accesa cursuri on-line, biblioteci digitale și materiale educaționale din întreaga lume; globalizarea promovează competențe precum gândirea critică, rezolvarea problemelor și comunicarea interculturală; absolvenții cu experiență internațională sunt mai competitivi pe piața muncii globale; colaborarea internațională în cercetare și dezvoltare duce la progrese științifice și tehnologice etc.), și dezavantaje (țările în curs de dezvoltare pot pierde talente valoroase, deoarece absolvenții aleg să lucreze în străinătate; programele internaționale și taxele de școlarizare pot fi inaccesibile pentru mulți studenți; sistemele educaționale pot deveni dependente de finanțare externă și de influențe culturale străine; calitatea educației variază semnificativ între țări, ceea ce poate crea inegalități etc.).

Dimensiunea Europeană a educației aduce influențe majore:

- Erasmus+: un program major al UE care sprijină mobilitatea studenților, profesorilor și personalului didactic (peste 12 milioane de persoane au beneficiat de acest program până în prezent);
- Spațiul European al Învățământului Superior (SEE): promovează recunoașterea diplomelor și a calificărilor, precum și cooperarea între universități;
- Programe de cercetare: UE finanțează proiecte de cercetare în domeniul educației prin programe precum Orizont Europa;
- Inițiative de politică educațională: UE stabilește obiective și recomandări pentru îmbunătățirea calității educației și a formării profesionale.

Provocările și perspectivele sunt variate:

- adaptarea la schimbările tehnologice, prin integrarea inteligenței artificiale și a altor tehnologii în educație;
- dezvoltarea competențelor viitorului, cu punerea accentului pe competențe precum gândirea critică, creativitatea și colaborarea;
- promovarea incluziunii, prin asigurarea accesului la educație pentru toți, indiferent de mediul social, etnie sau dizabilități;
- creșterea sustenabilității, prin integrarea principiilor de dezvoltare durabilă în educație.

În acest sens, multe universități europene au parteneriate cu universități din America de Nord, Asia și Africa pentru programe de schimb și cercetare, tot mai multe platforme on-line oferă cursuri gratuite sau plătite, de la universități din întreaga lume, implementarea unor proiecte finanțate de UE, cum ar fi cele din cadrul programului Orizont Europa, implică abordarea unor probleme globale precum schimbările climatice sau sănătatea ș.a.m.d.

Inovația pedagogică și transformarea paradigmelor de învățare. Inovația în educație este un proces complex care include dezvoltare, schimbare, reformă și modernizare. Inovațiile se pot regăsi pe mai multe paliere: curriculare (modificări în conținutul și structura curriculumului), metodologice (introducerea de noi metode de predare și evaluare), tehnologice (utilizarea tehnologiei pentru a sprijini procesul de învățare). Dacă vorbim de paradigmele de învățare, și pe acestea le putem structura: tradiționale (predarea centrată pe profesor, unde elevul este un receptor pasiv al informației), constructivistă (elevul este activ implicat în procesul de învățare, construind cunoștințe prin experiențe și interacțiuni; elevul este actorul principal al propriei formări), digitală (integrarea tehnologiei în educație, facilitând învățarea personalizată și colaborativă).

Inovațiile pot crește motivația și angajamentul elevilor, care trebuie să dobândească abilități esențiale pentru secolul XXI, cum ar fi gândirea critică, colaborarea și competențele digitale. Tehnologia ar putea permite accesul la resurse educaționale pentru un număr mai mare de elevi și studenți. În acest context, profesorii și instituțiile pot fi reticente în a adopta noi metode, pentru aceasta fiind necesară o pregătire adecvată pentru profesori pentru a utiliza eficient noile tehnologii și metode, în caz contrar, nu toți elevii vor avea acces la tehnologie, ceea ce poate crea disparități în învățare. Contextul ne duce cu gândul că elevii ar putea lucra la proiecte reale, dezvoltând abilități practice, după studierea materialului acasă, rezultanta concretizându-se în folosirea timpului de clasă pentru discuții și activități practice. Nu oțitem și un alt aspect important aici, și anume cursurile on-line și resursele digitale care facilitează învățarea autonomă.

Inovația pedagogică și transformarea paradigmelor de învățare sunt esențiale pentru a răspunde provocărilor educației contemporane. Aceste schimbări nu doar că îmbunătățesc procesul de învățare, dar și pregătesc elevii pentru un viitor în continuă schimbare.

Compararea modelelor educaționale internaționale. Analizând diferite sisteme, putem învăța din succesele și eșecurile altora, iar modelele de succes pot fi adaptate și implementate în alte țări. Compararea stimulează inovația în metodele de predare și evaluare.

Dacă luăm în calcul modelul educațional finlandez, acesta pune accent pe învățarea bazată pe competențe, educație gratuită, și o abordare holistică a dezvoltării elevilor. Un avantaj major identificat este rata ridicată de satisfacție a elevilor și performanțe excelente în evaluările

internaționale. În modelul educațional american regăsim flexibilitate în curriculum, accent pe activități extracurriculare și evaluări standardizate. Avantajul acestei educații e acela să ofere oportunități variate pentru dezvoltarea personală și profesională a elevilor. În modelul educațional german regăsim sistemul dual de educație care combină învățământul teoretic cu formarea practică în cadrul companiilor, iar ca avantaj major identificat accentul este în pregătirea profesională solidă și integrarea ușoară pe piața muncii. Modelul educațional japonez pune accent pe disciplină, respect și muncă în echipă, cu un curriculum riguros, care în practică aduce în avantaj performanțele academice ridicate și dezvoltarea abilităților sociale. Educația nordică este centrată pe elev, cu un accent pe învățarea prin experiență și colaborare, promovând incluziunea și egalitatea în educație.

Ca o concluzie a comparării modelelor educaționale, putem afirma că acest context cultural influențează modul în care educația este percepută și implementată. Accesul la resurse educaționale și tehnologice variază semnificativ între țări, fiecare țară având propriile sale politici și reglementări care pot afecta comparabilitatea. În această idee, raportul OECD analizează performanțele educaționale ale țărilor membre și oferă recomandări pentru îmbunătățirea sistemelor educaționale, iar testele PISA evaluează abilitățile elevilor din diferite țări în domeniile citit, matematică și științe, oferind o bază pentru compararea sistemelor educaționale. Concluzionând, compararea modelelor educaționale internaționale este un instrument valoros pentru îmbunătățirea educației la nivel global. Prin învățarea din experiențele altora, putem dezvolta sisteme educaționale mai eficiente și mai incluzive.

Echilibrul între tradiție și inovație în sistemul românesc actual. Tradiția educațională românească este profund înrădăcinată în istoria și cultura națională, promovând valori precum respectul, disciplina și munca. Multe dintre metodele tradiționale, cum ar fi predarea frontală, au fost eficiente în formarea bazelor cunoștințelor fundamentale. Tradiția oferă un cadru stabil și familiar pentru elevi și profesori, facilitând procesul de învățare.

Totuși, este necesară inovația și în educația românească pentru a răspunde provocărilor contemporane, cum ar fi globalizarea, tehnologia și cerințele pieței muncii. Implementarea de noi metode și tehnologii poate crește motivația și angajamentul elevilor. Inovația ajută la dezvoltarea abilităților esențiale pentru secolul XXI, cum ar fi gândirea critică, creativitatea și colaborarea. Desigur, mulți profesori și instituții pot fi reticenți în a adopta noi metode, preferând să se bazeze pe tradiții bine stabilite și asta în mare parte din cauza slabei investiții în tehnologie și formare, care pot fi limitate în anumite contexte, dar și a faptului că nu toți elevii au acces la tehnologie sau la metode inovatoare, ceea ce poate crea disparități în învățare. Reținem totuși că unele inovații implementate în sistemul educațional românesc și-au făcut efectul: introducerea unor programe

educaționale care permit personalizarea învățării în funcție de nevoile elevilor; elevii lucrează la proiecte reale, dezvoltând abilități practice și colaborative; integrarea platformelor on-line și a resurselor digitale în procesul de învățare.

Echilibrul între tradiție și inovație în sistemul educațional românesc este esențial pentru a răspunde provocărilor contemporane. Este important ca educația să îmbine valorile tradiționale cu inovațiile necesare pentru a pregăti elevii pentru un viitor în continuă schimbare.

Concluzii. Analiza realizată relevă faptul că învățământul românesc se află într-un proces complex de reconfigurare identitară, în care tradițiile pedagogice și valorile culturale se îmbină cu imperativele modernizării și digitalizării. Un echilibru autentic între tradiție și inovație poate fi atins doar prin politici educaționale coerente, formarea continuă a cadrelor didactice și adaptarea curriculumului la nevoile societății cunoașterii. Modelul românesc trebuie să valorifice atât patrimoniul său educațional, cât și bunele practici europene.

Bibliografie.

1. Cerghit, I. (2002), Metode de învățământ, București, Editura Didactică și Pedagogică
2. Cristea, S. (2017), Dicționar de termeni pedagogici, București, Editura Litera
3. Cucoș, C. (2014), Pedagogie, Iași, Editura Polirom
4. Dewey, J. (1938), Experience and Education, New York, Macmillan
5. European Commission (2023), Education and Training Monitor – Romania
6. Fullan, M. (2016), The New Meaning of Educational Change, Teachers College Press
7. Miclea, M. (2019), România Educată – Strategie națională pentru dezvoltarea sistemului educațional
8. OECD (2022), Education at a Glance, Paris, OECD Publishing

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. Mariana Miskolczi

Școala Gimnazială „Nichita Stănescu” Baia Mare, Maramureș

Puține cuvinte sunt mai des folosite și totuși mai greșit înțelese decât „valoare”. Trăim într-o epocă în care valorile nu mai sunt transmise, ci negociate; nu mai sunt descoperite, ci fabricate. Într-

un asemenea context, întrebarea care cere un răspuns urgent este: care este rolul școlii în formarea valorilor și, mai ales, ce fel de valori suntem datori să formăm?

Educația, în înțelesul ei original, nu este o simplă transmitere de informație, ci o formare de caracter. Nu este o industrie a competențelor, ci o școală a conștiinței. Ea nu se reduce la util, ci are în vedere sensul, nu doar de „a ști”, ci și de „a fi”. Școala, în tradiția românească, nu a fost niciodată o instituție neutră spiritual. Ea s-a născut sub binecuvântarea Bisericii și a fost, vreme de veacuri, un spațiu de cultivare a înțelepciunii și a demnității. De aceea, atunci când vorbim despre „formarea valorilor”, nu putem ignora rădăcina creștină a educației noastre și rolul decisiv pe care credința, cultura și neamul l-au avut în devenirea fiecărei generații.

Tradiția nu este trecutul mort, ci continuitate vie. Ea nu înseamnă imobilitate, ci rădăcină. Fără rădăcini, orice educație devine sterilă, ruptă de sensul original al devenirii umane.

La Petre Țuțea am identificat un citat pe care îl găsesc potrivit: „Un popor fără credință e un popor de indivizi rătăciți.” Educația care ignoră dimensiunea spirituală riscă să formeze oameni instruiți, dar nu și oameni întregi. Adevărata cultură nu se măsoară în diplome, ci în capacitatea de a distinge binele de rău, frumosul de urât, adevărul de minciună. În tradiția ortodoxă, omul este chemat să se îndumnezeiască, să devină „părtaș firii dumnezeiești” (II Petru 1, 4). Scopul ultim al educației nu poate fi, așadar, doar adaptarea la piața muncii, ci desăvârșirea persoanei. Școala, în sensul ei adevărat, nu este o fabrică de competențe, ci și o școală a inimii.

Așa cum spune Andrei Pleșu, „Educația nu e o formă de dresaj, ci o formă de trezire.” Iar trezirea aceasta nu se face doar prin algoritmi, ci și prin modele vii, precum: profesorul, preotul, părintele, omul care trăiește ceea ce predică. De aceea, școala trebuie să rămână un bastion al continuității culturale, o punte între trecutul care ne-a format și viitorul care ne așteaptă. O școală care își pierde memoria devine o instituție fără suflet, un mecanism de producere, nu de formare.

Sfântul Ioan Gură de Aur scria: „Nimic nu este mai important decât formarea tinerilor, căci în ei stă nădejdea lumii.” Această formare începe prin exemplu. Elevul nu învață doar din ceea ce i se spune, ci din ceea ce vede, din atitudinea și verticalitatea profesorului. Profesorul de astăzi se află

într-o situație paradoxală: este chemat să educe într-o lume care relativizează totul. El trebuie să vorbească despre valori într-o cultură care le pune sub semnul întrebării. Și totuși, misiunea lui rămâne aceeași: de a ține aprinsă candela sensului.

După cum spunea Mircea Vulcănescu, „Omul nu e făcut să fie fericit, ci să fie vrednic.” Profesorul este chemat să cultive în elevi tocmai această vrednicie, această noblete interioară care face diferența între reușită și demnitate. Educația fără morală devine bagatelizată. Educația fără credință devine ideologie. Dar educația așezată pe temelia valorilor devine vocație.

Într-o lume marcată de criză morală, de confuzie axiologică și de un relativism agresiv, reîntoarcerea la valorile fundamentale nu este un gest de nostalgie, ci o necesitate vitală. Valorile care trebuie să stea la temelia formării unui tânăr nu pot fi negociate: credința, familia, cinstea, munca, respectul, demnitatea, iubirea de neam. Ele nu sunt simple lozinci, ci piloni ai unei civilizații.

Sfântul Paisie Aghioritul spunea: „Când omul se depărtează de Dumnezeu, totul se strică. Și mintea, și inima, și societatea.” Educația care nu mai vorbește despre Dumnezeu, iubire și bunătate riscă să formeze oameni fără busolă. Cunoașterea devine autentică doar când este luminată de iubire și înrădăcinată în bine.

Așa cum afirmă Constantin Noica, „Cultura nu e un bagaj de informații, ci o formă de a fi.” Școala trebuie să formeze oameni cuți, oameni capabili să gândească, să creadă, să simtă și să iubească. Educația nu este doar un act individual, ci și unul comunitar. Fiecare elev este o parte a unui întreg: a unui neam, a unei istorii, a unei limbi. Într-o epocă în care globalizarea tinde să uniformizeze totul, rolul școlii devine acela de a conserva diferența, specificul, identitatea. Iar identitatea românească este inseparabil legată de credință. Nu poți vorbi despre cultura română fără să vorbești despre Biserică, după cum nu poți vorbi despre Mihai Eminescu fără să vorbești despre limba română.

Iar Eminescu afirma: „Școala trebuie să fie pentru popor ceea ce este altarul pentru Biserică.” Adică un loc de formare a sufletului, nu doar de instruire tehnică. În acest sens, educația fundamentată pe valori nu se opune modernității, ci o umanizează. Tradiția nu este un obstacol, ci o temelie. Viitorul nu poate fi clădit pe uitare, ci pe continuitate.

Tema simpozionului – „Educația între tradiție și viitor” – ne obligă la o reflecție esențială:

cum putem păstra valorile trecutului fără a refuza progresul? Răspunsul nu stă în izolare, ci în discernământ. Nu în respingerea noului, ci în filtrarea lui.

Așa cum spunea Andrei Pleșu, „Tradiția e garanția că nu o luăm razna cu toții în același timp.”

Adevărata modernitate este aceea care își cunoaște originile. O educație sănătoasă e una care îl învață pe tânăr să navigheze între repere, să gândească liber fără a fi dezrădăcinat, să caute adevărul fără a-l confunda cu opinia majoritară. Profesorul de astăzi trebuie să fie un „paznic al sensului” într-o lume grăbită, să ofere tinerilor nu doar cunoștințe, ci criterii. Într-o societate care promovează succesul rapid, el trebuie să amintească importanța răbdării. Într-o cultură care glorifică superficialul, el trebuie să învețe profunzimea.

Rolul școlii în formarea valorilor nu poate fi redus la o simplă funcție administrativă. Este, în esență, o misiune spirituală. Școala este templul în care se modelează conștiințe, iar profesorul este preotul laic al educației. România are nevoie, mai mult ca oricând, de o educație care să-și redescopere sufletul. De o școală care să nu se rușineze de credință, de neam, de limba română, de valorile care ne-au ținut vii în istorie. Dacă vom reuși să unim lumina rațiunii cu căldura credinței, vom putea oferi tinerilor nu doar informație, ci sens. Nu doar viitor, ci identitate.

Bibliografie

1. Biblia Ortodoxă, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2019.
2. Petre Țuțea, 321 de vorbe memorabile, Editura Humanitas, București, 2010.
3. Andrei Pleșu, Despre îngeri, Editura Humanitas, București, 2003.
4. Constantin Noica, Rostirea filosofică românească, Editura Humanitas, București, 1996.
5. Mircea Vulcănescu, Dimensiunea românească a existenței, Editura Fundației Naționale pentru Știință și Artă, București, 1991.
6. Sf. Ioan Gură de Aur, Omilii și tâlcuiri la Evanghelii, Editura Institutului Biblic, București, 2008.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof.înv.primar Barbu Carmen

Liceul Tehnologic Segarcea

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării unei societăți moderne și prospere. În centrul acestui proces se află școala, instituția care are menirea de a forma nu doar minți cultivate, ci și caractere puternice și responsabile. Rolul școlii depășește cu mult simpla transmitere a informațiilor. Ea este un spațiu în care se construiesc valori morale, culturale și civice, esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a individului și pentru progresul colectiv.

Prin activitatea educativă, profesorii și elevii colaborează într-un proces complex de formare și autoformare, în care cunoașterea se împletește cu respectul, disciplina și solidaritatea. Așadar, școala devine locul unde se pun bazele unei societăți echilibrate, în care valorile sunt înțelese, respectate și trăite zi de zi.

1. Școala – spațiu al formării valorilor morale

În primul rând, școala are un rol esențial în formarea valorilor morale ale elevilor. Încă din primii ani de studiu, elevii sunt învățați ce înseamnă respectul, responsabilitatea, onestitatea și toleranța. Profesorii, prin comportamentul și atitudinea lor, devin adevărate modele pentru copii și tineri. Atmosfera școlară, bazată pe corectitudine, empatie și cooperare, contribuie la dezvoltarea unei conștiințe morale solide.

Prin activități educative, prin ore de dirigenție, prin proiecte școlare și prin relația profesor-elev, se construiesc treptat principii de viață care vor ghida elevul și în afara școlii. Respectarea regulilor, punctualitatea și disciplina devin obiceiuri care definesc comportamentul civilizat.

2. Formarea valorilor sociale și civice

Școala este, totodată, un mediu care favorizează dezvoltarea valorilor sociale și civice. Prin colaborarea în activități de grup, elevii învață ce înseamnă solidaritatea, spiritul de echipă și ajutorul reciproc. Participarea la proiecte de voluntariat, la campanii de ecologizare sau la activități caritabile îi face pe tineri să înțeleagă importanța implicării civice.

În plus, școala cultivă respectul față de drepturile omului și valorile democratice. Elevii sunt încurajați să-și exprime opiniile în mod liber, dar și să accepte punctele de vedere ale celorlalți. Astfel, educația contribuie la formarea unor cetățeni activi, capabili să se implice responsabil în viața comunității și să respecte valorile societății în care trăiesc.

3. Promovarea valorilor culturale și naționale

Un alt rol important al școlii este păstrarea și promovarea valorilor culturale și naționale. Prin studiul limbii române, al istoriei, al geografiei și al literaturii, elevii descoperă tradițiile, obiceiurile și personalitățile care definesc identitatea poporului român. În același timp, prin contactul cu alte culturi, școala promovează toleranța și deschiderea către diversitate.

Astfel, elevii ajung să înțeleagă că iubirea de patrie nu se opune respectului față de alte națiuni, ci dimpotrivă — este o formă de respect față de propria identitate și contribuția la cultura universală.

4. Dezvoltarea valorilor intelectuale și profesionale

Școala are și rolul de a stimula valorile intelectuale și profesionale. Ea cultivă curiozitatea, gândirea critică, dorința de cunoaștere și perseverența. Elevii sunt încurajați să-și descopere talentele și pasiunile, să-și formeze o atitudine pozitivă față de muncă și învățare continuă.

Într-o lume aflată în permanentă schimbare, aceste valori devin vitale pentru succesul personal și profesional. Formarea unei gândiri independente și a unui spirit analitic sunt rezultatele directe ale unei educații de calitate, care pune accent pe responsabilitate și autocunoaștere.

În concluzie, școala are un rol esențial în formarea valorilor morale, sociale, culturale și intelectuale. Ea nu este doar o instituție de învățământ, ci un spațiu de formare a omului ca ființă completă — rațională, morală și creativă. Valorile dobândite în școală devin repere în viața de zi cu zi, contribuind la dezvoltarea unei societăți bazate pe respect, solidaritate și cunoaștere.

Prin urmare, o școală care promovează valorile adevărate pregătește nu doar buni profesioniști, ci și buni cetățeni, capabili să construiască un viitor mai bun pentru ei și pentru comunitatea din care fac parte.

Bibliografie

Ionescu, M. (2018). *Educația și valorile morale în școală*. Editura Didactică și Pedagogică, București.

Cucoș, C. (2017). *Pedagogie. Teoria și metodologia educației*. Editura Polirom, Iași.

Cerghit, I. (2019). *Metode de învățământ*. Editura Polirom, Iași.

Codul de etică al cadrului didactic, Ministerul Educației Naționale, 2020.

Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Solomon Erica- Beatrice,

Școala Gimnazială Nr. 7, Galați

Educația nu înseamnă doar acumulare de cunoștințe, ci și modelarea caracterului uman. Într-o societate aflată în continuă transformare, școala are un rol esențial în formarea valorilor morale ale viitorilor adulți. Aceste valori precum respectul, responsabilitatea, onestitatea, empatia sau solidaritatea stau la baza unei vieți trăite în armonie cu ceilalți și cu sine.

Încă din ciclul primar, elevii petrec o mare parte din zi în mediul școlar, iar ceea ce văd, aud și trăiesc în acest spațiu influențează profund felul în care gândesc și se comportă. Învățătorul devine astfel nu doar un transmițător de informații, ci și un model de conduită, un formator de caractere. Prin atitudinea sa, prin modul în care relaționează cu elevii, gestionează conflictele sau reacționează în fața greșelilor, cadrul didactic transmite valori direct și indirect.

Valoarea unei școli nu se măsoară doar în rezultate academice, ci și în caracterele pe care le formează. Este important ca fiecare clasă să devină o mică comunitate, în care copiii învață să se respecte, să coopereze, să își accepte diferențele și să își asume responsabilități. Acest lucru se realizează prin:

- stabilirea unor reguli de grup clare și aplicate constant;
- desfășurarea de activități tematice și proiecte care promovează valorile (ex: campanii de voluntariat, ateliere despre prietenie și empatie, lecții nonformale);
- utilizarea poveștilor, jocurilor de rol, filmelor educative pentru a stimula reflecția morală;
- colaborarea constantă cu familia, pentru continuitate între valorile promovate acasă și cele din școală.

Un exemplu din activitatea mea didactică este proiectul „Jurnalul faptelor bune”. Fiecare elev are un carnetel personal, în care, la finalul fiecărei zile de școală, scrie o faptă bună sau un gest frumos pe care l-a făcut (ex: „l-am ajutat pe colegul meu să-și strângă ghiozdanul” sau „i-am zâmbit unui copil trist în pauză”). La sfârșitul săptămânii, elevii citesc voluntar câte o însemnare, iar clasa votează „Fapta săptămânii”. Această activitate dezvoltă responsabilitatea personală, reflexia asupra comportamentului și încrederea în sine, mai ales la copiii timizi. În același timp, consolidează valori precum empatia, respectul și cooperarea într-un mod prietenos și continuu.

În concluzie, școala are responsabilitatea de a modela nu doar minți, ci și suflete. Valorile învățate în primii ani de școală vor însoți copilul toată viața și vor deveni fundamentul deciziilor sale personale și profesionale. Rolul nostru, ca dascăli, este să ne asigurăm că aceste valori sunt transmise cu grijă, prin tot ceea ce facem, zi de zi.

DISCIPLINA NU A INVENTAT-O ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

prof. Codruța Cornelia Dănuț,

Liceul Tehnologic „Transilvania”, Baia Mare

O școală fără disciplină e ca o moară fără apă, spune un proverb celebru. Școala are menirea de a face și educație în rândul elevilor, pentru că *mai ușor se instruește un copil bine educat*. Unii părinți au înțeles greșit libertatea câștigată în 1989, dându-i sensul de „fac ce vreau”, în loc de „fac ce e legal”, implementându-le, voluntar ori involuntar, copiilor lor, elevii noștri, principii și norme de viață în totală discordanță cu etica socială, cu valorile umane, cu respectul și bunul simț. Școala se poate îndrepta reasezând valorile la locul lor, pentru că valoarea generează valori, iar calitatea învățământului se va reface prin calitatea muncii din fiecare școală.

Conceptele moderne ale parentingului american reneagă orice îngrădirea a copilului, refuză orice regulă, orice constângere, pe motiv că oricum micuțul nu judecă pe bază de raționamente, nu percepe realitatea pe baza principiului cauză-efect. Și că doar mai târziu, în evoluția sa morală ori intelectuală să-i fie implementat conceptul *de regulă*. Fapt eronat, căci deși nu e conștient, copilul învață prin imitație. Nu vrea nimeni să-l transforme într-un obedient, dar integrarea sa activă într-o societate democratică, liberă și civilizată presupune implicit respectarea unor reguli, a unor limite. Exemplul dat de o doamnă psiholog e edificator în acest sens. Spunea că pasiunea copilului de a picta pereții nu trebuie înăbușită. E talentat și are nevoie să se exprime. E acceptat și să scrie, picteze ori vopsească pereții pentru a-și manifesta latura artistică *de mic Picasso în devenire*. Trebuie însă să-i fie impusă limita. De exemplu: *acești doi pereți poți să îi pictezi, dar aceștia doi nu*. (logic că va trebui zugrăvită toată încăperea, nu doar cei doi pereți pictați.) Dar se respectă două lucruri importante și esențiale în

viața copilului: libertatea de exprimare, de manifestare a propriei personalități, dar în același timp implementarea faptului că există limite. Facem ceea ce ne place, dar într-o limită, respectând reguli impuse de părinți, dascăli, societate. Acest lucru e esențial pentru devenirea adultului de mâine și implicit pentru dezvoltarea unei societăți echilibrate și civilizate. Ideea de *consecință a faptelor* nu poate fi ignorată de principiile educației democratice. Copilul trebuie învățat de mic că faptele sale au anumite consecințe. Universul însuși e construit pe baza principiului cauză-efect. Natura funcționează în totalitatea și splendoarea ei pe baza aceluiași principiu. Astfel, defrișările de păduri duc la alunecări de teren, poluarea duce la reducerea stratului de ozon, încălzirea globală la topirea ghețarilor etc. Ideea de pedeapsă e oarecum perimată, plină de constrângeri și frică, dar libertatea absolută e mult mai periculoasă. Realitatea constă în conștientizarea faptului că există urmări ale faptelor noastre.

Pentru a arăta că regulile în viață și implicit în școală nu le-a inventat sistemul românesc de învățământ, o profesoară româncă a transmis un mesaj dur tuturor elevilor din România care se plâng de obicei de faptul că nu le place la școală, dar și părinților și profesorilor din România care sunt nemulțumiți de felul în care se „face carte” la noi. Se numește Ana-Maria Constantin a fost asistent educativ la un liceu de prestigiu din Franța și a scris o analiză comparativă asupra sistemelor de educație din Franța și România, cu accent pe disciplina existentă în sistemul francez.

”știți și voi cam cu ce se mănâncă școala românească, cu milioane de absențe și promovabilitate mediocră la bacalaureat de când s-au pus camere video care inhibă inspirația. Nici să fii la catedră nu e mai bine, pentru că rezultatele dezastruoase le sunt imputate profesorilor. Dacă se chiulește, e vina lor, că nu știu să țină un curs care să-i atragă, care să le mențină interesul treaz, care să-i țină la școală și să nu-i trimită pe stradă sau prin baruri. Dacă nu se învață e tot vina lor, a profesorilor. Acum lucrez din nou în învățământ, în Franța, la Lycée de La Rochelle, un liceu care se respectă are o reputație. Reputație care se construiește în ani și cu mult efort. Reputația se face pe baza rezultatelor, dar și prin absolvenții săi. Absolvenții trebuie să continue studiile sau să fie angajați. Pentru a ajunge la studii universitare sau angajatul ireproșabil, *liceul nu se joacă cu regulile*. Regulamentul este foarte dur, Toată lumea are uniformă. Uniforma este obligatorie. Obligatorie este și coafura fetelor, un coc micuț, ca și barba permanent rasă a băieților. Obligatorii sunt și pantofii negri cu toc de trei centimetri pentru fete. Cine nu se încadrează este exclus de la cursuri sau mai bine zis, trimis acasă să se schimbe. Și apoi, e problema ta dacă rămâi cu absențe nejustificate. O să regreți cu ocazia consiliilor clasei care se reunesc la fiecare sfârșit de semestru pentru a analiza situația școlară și disciplinară a tuturor elevilor. Să revenim la regulament. Știți că, în România, se filmează orele cu telefonul mobil, că elevii se amuză între ei sau pe socoteala profesorului care, vrând-nevrând, e profesorul lor. Ei bine, aici e absolut imposibil. telefoanele mobile nu sunt permise în incinta școlii (și nici în internat între anumite ore, cum e ora de studiu sau după stingere) și orice folosire a gadgeturilor mobile este sancționată

simplic prin confiscare. Ulterior, aparatul ajunge la Directorul adjunct care judecă singur dacă și când îl returnează proprietarului. La ore, dacă nu ești disciplinat, profesorul nu se încurcă cu tine. Nu ai chef de oră, te poartă afară, dar nici asta nu e de bine, pentru că nu ai voie să părăsești liceul așa, când ai tu chef. Practic ești obligat să rămâi în școală, ți se notează excluderea, și o să lucrezi de unul singur la *Viața școlară*. Pedepse se dau ușor. Se numesc „Rețineri”. O să faci teme, eseuri, pe diverse subiecte, în general legate de greșeala făcută. Dacă ai fost lipsit de respect, o să scrii câteva pagini despre respect și nevoia de respect. Dacă ai copiat, o să argumentezi cum dăunează copiatul disciplinei școlare...”

Mesajul ei pare că e rupt din existența unui sistem educațional ferm, stabil, coerent. În societatea românească însă, sistemul educațional este veșnic *pe nisipuri mișcătoare*. Schimbări ale formei curg continuu, ignorând fondul. Ne confruntăm astfel continuu cu *teoria formelor fără fond*, enunțată de Titu Maiorescu acum vreo 200 de ani. Părinți și copii dezorientați, societatea care oferă mai mult antimodele, sau mai bine zis urcă la rang de model nonvalorile. Absolvenții de studii universitare nu mai sunt atrași de ideea de a deveni dascăli, *remunerația după buget* fiind destul de modestă, munca grea și de multe ori fără satisfacții intelectuale și morale.

Predând într-un liceu tehnologic din România, ceea ce prezintă doamna profesoară mi se pare o *utopie* pe care cred că și-ar dori s-o trăiască orice dascăl.

În primul rând, eu aici nu am voie să scot vreun elev de la oră, orice ar face. Trebuie să mă transform într-un spiriduș care să-l facă pe el, care studiază poate la profil silvic, să învețe despre poezia ermetică a lui Ion Barbu (fapt care nu îl interesează absolut deloc). Capacitățile lor intelectuale sunt modeste, interesul lipsește iar motivația e inexistentă. Programa lor la limba și literatura română este însă identită cu cea a elevilor de la liceele teoretice.

Problema majoră este și aici cea a telefoanelor mobile. La începutul orei trec vreo 5-7 minute până îi conving pe toți să pună deoparte telefonul mobil, pe o bancă sau pe pervaz. Unii nu vor să-l pună, alții zic că nu-l au. Problema este că nu avem sistemul de reguli clar precizat prin regulamentul școlar și nu aplicăm sancțiuni aferente, astfel încât elevul să știe că nerespectarea regulilor se sancționează cu anumite urmări.

Cât privește îmbrăcămintea, nu sunt pro uniformă, dar nici în transformarea școlii într-o scenă a paradelor de modă. Felele vin cu decolteuri adânci, fustițe cât batista, machiaje stridente. Uneori mi se pare că nu suntem la școală, ci la bar sau la club.

Cea mai frumoasă definiție a adolescentului: *umbra unui inger* pare pierdută într-o pagină de carte beletristică.... fete plecate de acasă în brațele unor bărbați mai în vârstă, adolescenți rămași singuri, părinții fiind plecați în străinătate. Fără familie, ca bază a societății, educația e greu de realizat. Dacă nu e baza, poți construi un bloc? Nu, pentru că implicit s-ar dărâma. Așa că munca noastră devine

sisifică. Urcăm o piatră pe dealul educației și al cunoașterii, ea cade, noi iar o urcăm...iarăși cade....și devine frustrant că din atâta efort nu se clădește nimic.

Drepturile elevilor sunt urcate la rang de lege. Nimeni nu vorbește însă despre drepturile dascălilor, de parcă ar fi fost uitați de tot. Mă întreb retoric uneori, dacă viața a fost cinstită cu mine: când eram eu elevă, elevii nu prea aveau drepturi, acum sunt dacăl iar lucrurile s-au schimbat: doar elevii au drepturi, iar dascălii nu...de orice parte a baricadei am trecut, m-am afiliat doar categoriei defavorizate.

Concluzia este că educația de calitate se poate face doar cu seriozitate și cu disciplină. Mi-aș dori un schimb de experiență, într-o altă țară europeană, într-un alt sistem. Să învăț lucruri noi, să implementez lucruri mai bune aici, în școala mea, elevilor mei. Să fiu azi un dascăl mai bun ca ieri și mâine unul mai bun ca azi.

Bibliografie:

Alfie Kohn- Parenting necondiționat, Multi Media Est Publishing, 2014

<https://vocea.biz/arhiva/mesaj-dur-transmis-de-o-profesoara-de-origine-romana-care-preda-in-franta>

Tradiție și inovație în orele de limba franceză. Importanta metodelor activ-participative – exemple de activitati

Profesor: Mureșan Anamaria – Elena

Liceul Tehnologic Anghel Saligny, Baia Mare

Predarea limbii franceze reprezintă un proces complex, care îmbină tradiția metodologică cu inovațiile aduse de evoluția tehnologică și de noile paradigme educaționale. Accentul se deplasează de la transmiterea pasivă de cunoștințe spre formarea competențelor de comunicare prin metode activ-participative.

Tradiția în predarea limbii franceze presupune utilizarea metodelor consacrate, care au asigurat de-a lungul timpului o bază solidă de competențe lingvistice și gramaticale. Printre aceste metode se numără metoda gramatical-traductivă, metoda directă și utilizarea manualelor și a exercițiilor structurale. Aceste abordări au avantajul rigorii și al structurării clare a conținuturilor, însă pot limita participarea activă a elevului și exprimarea liberă în limba franceza.

Inovația se manifestă prin adaptarea procesului didactic la cerințele societății actuale, la noile tehnologii și la nevoile diverse ale elevilor. Aceasta presupune integrarea tehnologiei digitale, folosirea resurselor autentice și aplicarea metodelor activ-participative, care stimulează învățarea prin descoperire și colaborare. Prin aceste metode, elevul devine subiect activ al procesului educațional, învață să-și exprime opiniile, să lucreze în echipă și să folosească limba franceză în contexte reale.

Metode activ-participative în predarea limbii franceze:

- a) Învățarea prin proiecte – elevii lucrează în grupuri pentru a realiza un produs final (prezentare, afiș, video, revista).
- b) Jocul de rol – elevii simulează situații reale de comunicare, precum la restaurant, la gară, la medic.
- c) Dezbateră – elevii discută teme actuale, învățând să argumenteze și să asculte.
- d) Învățarea prin cooperare – activități bazate pe colaborare, responsabilitate și sprijin reciproc.
- e) Tehnici interactive digitale – utilizarea aplicațiilor Wordwall, LearningApps, Genially sau Canva pentru activități interactive.

Jocul didactic folosit în timpul orelor de limba franceza nu face decât sa stimuleze elevii si sa ii ajute sa isi insuseasca mult mai ușor anumite noțiuni lexicales sau gramaticale. Foarte des considerate drept activitati secundare, exclusiv recreative, activitățile ludice sunt totuși o formidabila sursa de motivare si permit elevilor sa folosească, într-o maniera colaborativa si creativa, toate resursele lor comunicative, caci primul avantaj al jocului didactic este tocmai capacitatea acestuia de a plasa elevul in centrul activității de invatare si in mijlocul acțiunii.

Exemple de jocuri didactice folosite in timpul orelor de limba franceza:

Le plus rapide

Niveau : A1

Objectif : faire pratiquer les nombres

Déroulement : la classe est divisée en deux groupes. Les élèves de chaque groupe se mettent l'un après l'autre pour former deux files devant le tableau. Le premier de chaque groupe a une craie de couleur différente à la main. Le professeur dit un nombre et le premier des deux élèves qui l'écrit correctement marque un point pour son équipe.

Ils donnent la craie aux deux suivants et ainsi de suite jusqu' aux derniers.

Pour désigner le vainqueur, on fera compter les points par les élèves.

Identité fictive

Niveau : A1

Objectif : pratiquer le vocabulaire de l'identification – nom, prénom, date et lieu de naissance

Déroulement : les élèves reçoivent une fiche de renseignements qu'ils doivent remplir en choisissant une identité totalement fictive. Tout est permis. Ils peuvent changer de nom, de prénom, de sexe, d'adresse ou de nationalité.

Une fois la fiche remplie, ils doivent se présenter oralement. A la fin de chaque présentation, les autres participants peuvent poser des questions.

Les joueurs peuvent aussi poser des questions pour approfondir l'identité des personnages : *Comment s'appelle ta mère ? Quel âge a ton frère ? Tu habites une maison ou un appartement ?*

FICHE DE RENSEIGNEMENTS

NOM _____

PRENOM _____

DATE DE NAISSANCE _____

LIEU DE NAISSANCE _____

SITUATION DE FAMILLE _____

NATIONALITE _____

ADRESSE _____

La valise sans fond

Niveau : A2

Objectif : mobilisation du vocabulaire

Déroulement : le professeur donne une phrase de départ : « Dans ma valise, j'ai mis un animal ». Le premier joueur doit répéter le modèle en ajoutant un mot qui commence par B. Le suivant ajoute un autre mot qui commence par C. Lorsqu'un participant se trompe ou hésite trop, il est éliminé.

Variantes :

1. Pour donner un aspect comique aux énumérations, on peut demander aux joueurs de n'utiliser que des noms d'objets trop grands. Exemples :

Dans ma valise, j'ai mis un animal.

Dans ma valise, j'ai mis un avion et un bateau.

Dans ma valise, j'ai mis un avion, un bateau et un cheval.

2. On peut demander de citer des objets de taille croissante ou décroissante. Exemples :

Dans ma valise, j'ai mis une abeille.

Dans ma valise, j'ai mis une abeille et une banane.

Dans ma valise, j'ai mis une abeille, une banane et un chien.

3. Les élèves peuvent citer aussi des noms abstraits. Exemples :

Dans ma valise, j'ai mis l'amour.

Dans ma valise, j'ai mis l'amour et la beauté.

Dans ma valise, j'ai mis l'amour, la beauté et la chrétienté.

Un demers didactic eficient nu presupune excluderea tradiției, ci armonizarea acesteia cu inovația. Profesorul de limba franceză păstrează rigoarea gramaticală, dar integrează metode moderne care dezvoltă competențele de comunicare. Astfel, ora de franceză devine un spațiu al creativității, colaborării și expresivității.

Metodele activ-participative transformă elevul din simplu receptor de informație în participant activ la propria formare, favorizând dezvoltarea competențelor lingvistice, sociale și interculturale. Prin echilibrul dintre rigoare și creativitate, profesorul creează o atmosferă motivațională, modernă și eficientă.

Bibliografie:

- Cerghit, I., *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
- Cuq, J.-P. (coord.), *Dictionnaire de didactique du français langue étrangère et seconde*, CLE International, 2003
- Puren, C. , *La perspective actionnelle et l'approche par tâches en didactique des langues*, 2003
- Roman, Dorina, *La didactique du français langue étrangère*, Ed Umbria, Baia Mare, 1994
- Tagliante, Christine, *La classe de langue*, Cle International, Paris, 1994
- Weiss, François, *Jeux et activités communicatives dans la classe de langue*, Hachette, Paris, 1983
- Haydée, Silva, *Le jeu en classe de langue*, Cle International, Paris, 2008

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1
LOC. OINACU, JUD. GIURGIU

CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU
CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA
CULTURII TRADIȚIONALE GIURGIU

Între tradiție și inovație – proiectul educațional

„De la lume adunate și-napoi în lume date”

Autori: prof. Mădălina Oprișan, Școala Gimnazială Nr. 1 Oinacu, județul Giurgiu
prof. Gigi Oprișan, Liceul Teoretic „Tudor Vianu” Giurgiu, județul Giurgiu

INIȚIATORI:

- CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE GIURGIU
- ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 OINACU

INSTITUȚII PARTENERE ORGANIZATOARE:

- ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 OINACU
- CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE GIURGIU

COLABORATORI:

- Comitetele de părinți ale elevilor din grupul țintă

ECHIPA DE INIȚIERE:

Mădălina OPRIȘAN, directorul Școlii Gimnaziale Nr. 1 Oinacu

Carmen PEȚANCA, directorul CJCPCT Giurgiu

ECHIPA DE COORDONARE ȘI IMPLEMENTARE:

Mădălina OPRIȘAN, directorul Școlii Gimnaziale Nr. 1 Oinacu

Carmen PEȚANCA, directorul CJCPCT Giurgiu

Camelia BANU, profesor

DOMENII DE ACTIVITATE ÎN CARE SE ÎNCADREAZĂ PROIECTUL:

- cultural-artistic

TIPUL PROIECTULUI:

- local

ARGUMENT

Șezătoarea a constituit unul din obiceiurile cu rol foarte important în viața socială a satului. La șezătoare se lucra, se cânta, se spuneau povești, se practicau unele jocuri sociale, adică se transmitea și se prelua tradiția populară. Semnificația socială a șezătorilor consta în faptul că ele contribuiau la menținerea unei mentalități colective în comunitatea satului. Șezătoarea este un obicei străvechi. Spun bătrânii satului că ei își amintesc de șezători din copilăria lor, de la părinții lor. Șezătorile se organizau în perioada iernii, după sărbătorile de iarnă și până când începea postul Paștelui. Se adunau mai mulți oameni la câte o casă, seara, după ce terminau treaba cu animalele de pe lângă casă și șezătoarea ținea până pe la miezul nopții. Casele la care se țineau șezătorile se schimbau prin rotație, între membrii grupului de vecini. Erau șezători de adulți și șezători de tineri. De organizare se ocupau femeile și fetele. La șezători, femeile lucrau: se țesea la război (gazda), se torcea, se depăna lâna, se scărmana lâna, se tricota, se făceau ciucuri și altele. Bărbații care participau ajutau și ei câteodată, la depănat lâna. Șezătorile organizate de fete erau un prilej bun de a se întâlni cu feciorii din sat. Feciorii aveau privilegiul de a-și alege șezătoarea la care merg. Câteodată adulții și tinerii se adunau împreună la șezătoare, dar în încăperi diferite: cei bătrâni în casă, cei tineri în tindă. Nu se ținea cont de situația materială a oamenilor, se întâlneau la aceeași șezătoare și săracii și

cei mai înstăriți. Gazda îi servea pe cei de la șezătoare cu gogoși. Atmosfera era veselă: se cânta, se spuneau povești, glume, ghicitori, "se punea țara la cale". La șezătorile tinerilor era zarvă mai mare, se lucra mai puțin, feciorii "furau" fusul fetelor pe care le plăceau și fugeau afară, iar fata "era nevoită" să meargă afară să-și recupereze fusul!

Importanța păstrării valorilor naționale, a conservării și promovării tradițiilor în societatea contemporană este constituită din nevoia de a ne cunoaște istoria, datinile, folclorul și meșteșugurile pe care le-au păstrat și transmis străbunii noștri.

În primul rând, trebuie să promovăm tradițiile pentru a ne cunoaște istoria, identitatea națională, să vedem care sunt valorile care ne leagă de patrie, să învățăm că suntem liberi datorită stramoșilor și eroilor patriei care și-au dat viața pentru țară. Să învățăm și să prețuim fondul nostru național este precum o emblema pentru propria persoană.

În al doilea rând, conservarea și promovarea tradițiilor sunt necesare deoarece acestea reprezintă o parte a patrimoniului imaterial pe care îl avem, ca națiune. Ca parte a patrimoniului, tradițiile constituie o marca identitară, fără de care nu putem vorbi despre o națiune română. Dispariția tradițiilor ar avea drept urmare dispariția națiunii însăși.

Timp de o oră, așa cum se întâmpla în vremurile de demult, fiecare cu rol bine stabilit, toți cei prezenți vor cânta, vor toarce, spune ghicitori sau glume, în încercarea de recreare a unei atmosfere de șezătoare tradițională românească.

Titlul activității: „De la lume adunate și-napoi în lume date”

Tipul activității: șezătoare tradițională

Durată: 1 oră

Metode: jocul de rol, concurs, conversația, problematizarea, dramatizarea, exercițiul;

Mijloace: decor etnografic, elemente de coregrafie, cântece, costume populare, materiale didactice ecologice, fire de lână etc.

Obiective:

La sfârșitul activității elevii vor fi capabili:

O1: -să prezinte în mod expresiv glume, proverbe, zicători;

O2: -să creeze, printr-o participare cât mai activă, o atmosferă specifică șezătorii;

O3: -să interpreteze expresiv rolurile din dramatizarea în versuri și în proză, din operele lui Creangă;

O4: -să intoneze în grup cântece cunoscute;

Desfășurarea activității:

Moment introductiv: prezentarea obiectivelor activității curente;

Șezătoare: elevii vor prezenta versuri, cântece, glume, scenete;

Se prezintă programul artistic – „De la lume adunate și-napoi în lume date”

Bibliografie:

- Tradiții și obiceiuri românești, Editura Flacăra, 2011;
- <http://cadoultraditional.ro/traditii-si-obiceiuri>;
- <http://www.leonardo.snspace.ro/romania/traditii.htm>;
- Florea Marian, Simion, Sărbătorile la romani. Studiu etnografic, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994;
- Învățământul primar, nr. 4, Editura Miniped, București, 2004;
- Tradiție și inovație, nr.1, Alexandria, 2009;
- <http://www.didactic.ro/pagina-mea/cony32/material>;

ROLUL EDUCAȚIEI ÎN FORMAREA PERSONALITĂȚII

prof.înv.primar Centeri Florentina

Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Baia Mare

Rolul educației este de a forma ființa socială, de a-l socializa pe copil. În realitate, educația are un caracter pluridimensional și o definiție adecvată trebuie să ia în considerare în egală măsură ambele dimensiuni, astfel încât să poată orienta acțiunea educativă pentru a răspunde atât nevoilor individului, cât și celor ale societății pentru care îl formăm. Încercând o astfel de definiție, putem spune că educația este ansamblul de acțiuni și de influențe menite să permită ființei umane să-și dezvolte capacitățile fizice și intelectuale, dar și sentimentele și atitudinile morale și estetice, în scopul responsabilizării și integrării sociale optime ca cetățean.

Din ce în ce mai multe probleme sociale intră în școală, ceea ce face ca școala să nu mai poată sta departe de comunitatea din care face parte. Pentru mulți ani, o echipă de cercetători condusă de J. Epstein a inițiat studii pentru a identifica premisele și modalitățile pe care trebuie să le aibă în vedere școlile pentru a dezvolta și implementa programe de parteneriat largi. Din această muncă au rezultat șase tipuri fundamentale de implicare, fiecare putând fi operaționalizat prin sute de practici la nivelul școlilor: calitatea de părinte (parenting), comunicarea între casă și școală, voluntariatul, învățarea acasă, luarea deciziilor, colaborarea cu comunitatea. Comunitatea oferă o largă varietate de resurse importante de care școlile și familiile se pot folosi mai ușor pentru binele copiilor. De asemenea, participarea comunității la luarea de decizii poate îmbrăca următoarele forme: stabilirea priorităților, planificarea și executarea programelor, participarea la împărțirea beneficiilor din cadrul instituției, participarea la monitorizarea și evaluarea proiectelor.

Școala, alături de familie, are un rol esențial în formarea personalității elevilor. În învățământul primar, elevii sunt în faza de construcție a valorilor morale, sociale și civice.

Valorile precum respectul, responsabilitatea, cinstea, empatia și toleranța nu sunt doar concepte abstracte, ci elemente care modelează modul în care ne comportăm în viața de zi cu zi. Prin intermediul școlii, aceste valori se cultivă nu doar prin predarea teoriei, ci mai ales prin experiențe, exemple și interacțiuni consecutive

Referitor la implicarea părinților în sfera educației formale, cercetările recente confirmă existența unor conexiuni pozitive între implicarea familiei și succesul școlar al elevilor, dar se cunoaște încă destul de puțin despre care practici, pentru cine și de ce se întâmplă asta. Altfel spus, parteneriatele școală-familie produc o diversitate de rezultate în toate planurile. Părinții care se implică în activitatea școlară experimentează ocazii variate de a contribui la educația copiilor și devin ei înșiși motivați să-și continue educația. Participarea lor în cadrul activităților educaționale din școală este un prilej pentru adulți de a-și împărtăși abilitățile și interesele, ceea ce contribuie la crearea unei relații pozitive cu proprii copii și cu coala, precum și la dezvoltarea conștiinței proprii valori și a încrederii în sine, iar pe de altă parte implicarea alături de ceilalți părinți din comunitate creează oportunități și rețele de implicare sporite, sedimentează relațiile sociale și poate crește sentimentul de control asupra mediului de viață. Școlile pot beneficia de suportul moral, informațional și economic al familiilor și comunității. S-a demonstrat că în școlile unde există și se implică comunitatea, ea devine o bogată sursă de materie primă care poate fi folosită pentru a face procesul de predare- învățare mai legat de realitate și mai profund. De asemenea, comunitățile oferă mediul și contextul care poate întări valorile, cultura și învățarea în școală. Când aceste prime două instituții (familia și școala) formează o echipă, școala devine o adevărată forță în societate, prin promovarea unei dezvoltări integrale și continue a copiilor. Pentru a se ajunge la aceasta, școlile “trebuie să devină mai sensibile, responsabile, centrate pe copil și să se afle în strânsă legătură cu comunitatea și familia” .

Valorile nu pot fi construite exclusiv în școală. Ele trebuie susținute și întărite în familie și în comunitate. De aceea, o bună colaborare între școală și părinți este esențială. Implicarea acestora în viața școlară, participarea la activități comune sau la consiliile educative contribuie la formarea unui front comun în educația morală a elevilor.

La școală, elevii învață să conviețuiască cu colegii, să respecte reguli și să își dezvolte responsabilitatea socială. Fie că este vorba de un joc de grup, de sarcini comune sau de reguli de clasă, mediul școlar reprezintă un spațiu real în care valorile se testează și se exersează. În acest context, fiecare elev înțelege că, pentru ca viața de clasă să fie armonioasă, trebuie să respecte și să aplice reguli morale.

Profesorii nu sunt doar transmițători de cunoștințe, ci și modele de comportament. Modul în care comunică, cum gestionează greșelile elevilor, cum tratează conflictele sau cum încurajează cooperarea devin exemple vii pentru cei mici. Dacă profesorul manifestă empatie, corectitudine și

consecvență, elevii tind să-i urmeze comportamentul. Astfel, predarea valorilor se face nu doar prin cuvinte, ci prin acțiunea și conduita profesorului.

Pentru ca valorile să devină parte din viața elevilor, este important să fie transpuse în activități concrete:

- Proiecte școlare tematice (ex: „Săptămâna valorilor”, Ziua bunătății)
- Jocuri de rol și simulări care reflectă situații morale
- Povestiri, dezbateri și studii de caz care aduc valorile într-un context real

Aceste activități permit elevilor să experimenteze și să reflecteze asupra valorilor pe care le cultivă.

Din punctul meu de vedere, cadrele didactice ar trebui să știe cum să valorifice diversele experiențe de învățare ale elevilor, provenite din educația nonformală sau informală și să găsească căi, metode de a-și valorifica propriile experiențe de învățare din afara învățării formale, pentru a dinamiza și a eficientiza procesele didactice pe care le construiesc. Deoarece elevii se simt valorizați, capătă încredere în ei, învață să comunice cu ceilalți, au șansa de a învăța în mod autentic și profund, din mai multe perspective despre o temă, de a interioriza diverse experiențe de învățare și de a-și clarifica propriile valori și atitudini față de cunoaștere, interiorizează un continuum între ceea ce învață la școală și ceea ce învață în alte contexte, nonformale sau informale. Profesorii ar trebui să împărtășească experiențe de învățare proprii, din care să rezulte o anumită atitudine față de cunoaștere și un stil de lucru intelectual, să creeze un climat stimulatив pentru elevi, satisfacția de a-și folosi întregul potențial cognitiv și metacognitiv în procesul didactic.

Bibliografie:

1. C. Cucos, Pedagogie, Editura Polirom, Iasi, 2002;
2. Clasicii pedagogiei universale și gândirea pedagogică românească, București, 1996;
3. E. Planchard, Pedagogia școlară contemporană, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992;
5. St. Barsanescu, Dicționar de pedagogie contemporană, Editura Enciclopedică Română, București, 1962.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

ALBU IULIA,

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV BRAILA

Școala are un rol esențial în dezvoltarea personală a elevilor, nu doar prin transmiterea cunoștințelor, ci și prin formarea valorilor morale, sociale și culturale care stau la baza unei societăți

sănătoase. Într-un mediu educațional structurat, elevii învață ce înseamnă responsabilitatea, respectul, toleranța, cinstea și empatia — valori esențiale pentru conviețuirea în comunitate.

Într-o lume aflată într-o continuă transformare, în care tehnologia, globalizarea și diversitatea modelează realitățile sociale și culturale, școala rămâne una dintre cele mai importante instituții în formarea individului. Dincolo de misiunea sa tradițională de transmitere a cunoștințelor, școala are un rol fundamental în dezvoltarea personalității elevilor și în cultivarea valorilor morale și sociale care susțin buna funcționare a societății.

Profesorii contribuie în mod direct la acest proces prin comportamentul lor, prin modul de predare și prin activitățile pe care le propun elevilor. De asemenea, colaborarea între școală și familie susține o dezvoltare armonioasă a tinerilor și ajută la formarea unui caracter integru.

Un exemplu concret prin care școala sprijină dezvoltarea valorilor este **învățarea limbii engleze**. Aceasta deschide accesul elevilor la alte culturi și la resurse educaționale internaționale, contribuind astfel la înțelegerea și acceptarea diversității. Elevii învață nu doar o limbă de circulație internațională, ci și valori universale precum cooperarea, toleranța și respectul față de ceilalți.

În concluzie, școala are un rol central în formarea valorilor, iar prin studierea limbii engleze, elevii sunt încurajați să devină cetățeni deschiși, implicați și conștienți de responsabilitățile lor într-o lume globalizată.

Bibliografie

UNESCO – Global Citizenship Education: Topics and Learning Objectives

European Commission – Key Competences for Lifelong Learning

British Council – Why learn English?

Ministerul Educației – Curriculum național pentru limba engleză

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof.ANTON ANILENA-

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV BRĂILA

Școala este instituția socială în care se realizează educația organizată a tinerei generații. Ea este factorul decisiv pentru formarea unui om apt să contribuie la dezvoltarea societății, să ia parte activă la viață, să fie pregătit pentru muncă. Procesul de învățământ este cel care conferă școlii rolul decisiv

în formarea omului. Misiunea școlii este aceea de a contribui la realizarea idealului educativ impus de cerințele vieții sociale. Procesul de educație din cadrul școlii este îndrumat și condus de persoane pregătite în mod special pentru acest lucru. Menirea școlii nu este numai de a înzestra elevii cu un bagaj de cunoștințe cât mai mare, ci și de a stimula calitatea de om. Școala a rămas punctul de pornire al orientării școlare și profesionale prin acțiuni de informare asupra posibilităților de continuare a studiilor, de detectare a intereselor profesionale și a aptitudinilor, de discutare a criteriilor după care elevii își decid viitorul și ponderii de implicare a părinților în alegerea școlii și a profesiei pe care copiii lor o vor urma, dacă profesia aleasă este cea dorită de copil .

Rolul școlii în formarea personalității este unul foarte important deoarece școala te învață să socializezi și să-ți dezvolti spiritul de competiție. Ajută la conturarea caracterului și de asemenea te ajută să îți cunoști și să-ți depășești limitele intelectuale. Școala ajută individul să își controleze impulsurile și să-și găsească echilibrul interior în funcție de comunitatea în care este integrat. De asemenea școala are un rol hotărâtor în formarea unei culturi de bază care mai târziu va contribui mult la alegerea unui drum în viață. Pe lângă rolul educativ școala formează caractere și ajută la integrarea în societate a unui individ; cu alte cuvinte școala are un rol important în formarea personalității unui individ. Unul din cele mai importante obiective educative ale școlii și familiei este formarea la elevi a unei atitudini pozitive, conștiente față de învățătură. Aceasta reprezintă condiția dezvoltării competențelor generale și specifice fiecărei discipline și însușirii temeinice a cunoștințelor prevăzute în programele școlare și, în același timp, garanția continuării acestei activități și după absolvirea școlii. De aceea, încă de la debutul școlarității, copiii trebuie deprinși treptat să învețe din convingere, din proprie inițiativă, independent.

Învățământul românesc, prin forma sa de expresie-școala, își propune crearea unei oportunități prin care cadrul didactic poate să prezinte, prin căi diferite, un produs al muncii sale, descoperirea unor soluții prin care mijloacele moderne de comunicare (cele virtuale), alături de comunicarea artistică și cea prin suport scris, tradițional pot interrelaționa astfel încât să permit dezvoltarea fiecărui copil, conștientizarea și valorizarea bunelor practici ale școlii tradiționale implementarea în activitatea didactică modernă a unor elemente pozitive rezultate din tradiția școlii îmbinarea elementelor tradiționale cu cele moderne, urmărind eficientizarea actului didactic, redescoperirea și acceptarea valorilor școlii tradiționale în contextul posibilității aplicării acestora în scopul formării cetățeanului de astăzi, realizarea unui schimb de idei, opinii, experiențe ale cadrelor didactice provenind din diferite colțuri ale țării, dezvoltarea capacității de a discerne valoarea și utilitatea activităților derulate în cadrul școlii, evidențiind laturile pozitive ale acestora, descoperirea unor noi căi prin care școala să reprimească statutul de drept care i se cuvine, și anume acela de formator al unor oameni integri din punct de vedere intelectual și moral.

Școala românească trebuie să pună accentul pe asigurarea calității educației, centrată pe rezultate,

utilizând metode moderne, interactive de instruire. Aceste rezultate exprimă cunoștințe, valori și atitudini, abilități, necesare actualului elev și viitorului adult deschis spre schimbare, spre receptarea valorilor naționale în contextul unei societăți democratice europene. Fiecare individ este unic și școala are datoria de a implementa proiecte și programe care să țină cont de această unicitate și mare diversitate în același timp, în scopul construirii unei școli deschise spre orizonturi care să ofere o reală motivare spre studiu, astfel încât să se asigure valorificarea experienței pozitive a cadrelor didactice privind o educație de calitate prin realizarea unei proiectări eficiente inter și transdisciplinare, diseminarea unor idei/practici eficiente prin proiecte și programe educaționale. Școala are rol de a te pregăti pentru viață, a te învăța și ați da răspunsuri la întrebările tale, și nu în ultimul rând: ați descoperi aptitudinile și talentele. Obiectivul major al școlii este să ofere un context adecvat pentru învățare și dezvoltare, în care toți copiii să se pregătească să înțeleagă lumea în care trăiesc și în care vor deveni activi în viitor. Societatea actuală așteaptă de la școală totul: să le transmită tinerilor cunoașterea acumulată de-a lungul timpului, să-i ajute să se adapteze la o realitate aflată în continuă transformare și să-l pregătească pentru viitor.

Bibliografie

1. Ausubel, D. P., Robinson, F. G., Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică, Editura Didactică și Pedagogică, 1981, București,
2. Ferriere, A., Școala activă, Editura Didactică și Pedagogică, 1973, București,
3. Păun, E., Școala – abordare sociopedagogică, Polirom, 1999, Iași,
4. Stanciu, I. Gh., Școala și pedagogia în secolul XX, Editura Didactică și Pedagogică, 1983, București,

PUTEREA MICILOR PAȘI – CUM ÎI MOTIVĂM PE ELEVII DE GIMNAZIU

SĂ ÎȘI DESCOPERE POTENȚIALUL

Prof. Mihaela Botez

Liceul cu Program Sportiv Brăila

Perioada gimnaziului este una plină de provocări, căutări și descoperiri. Elevii se află la vârsta la care încep să își formeze identitatea, valorile și visurile. Rolul cadrului didactic devine esențial: acela de a-i ghida, de a le oferi încredere și de a le arăta că fiecare pas, oricât de mic, contează în drumul spre reușită.

Motivarea elevilor nu se construiește doar prin note sau evaluări, ci prin relații autentice, încurajare și activități care le permit să își exprime ideile. Fiecare copil are nevoie să simtă că este

văzut, ascultat și valorizat. Un profesor care știe să creeze un climat pozitiv în clasă va reuși să transforme orele de curs într-un spațiu al bucuriei și al descoperirii.

Maria, elevă în clasa a VI-a, evita să participe la ore, de teamă să nu greșească. Într-o zi i s-a oferit libertatea de a alege un subiect care o pasionează. A vorbit despre pictură, timid la început, dar cu emoție sinceră. Profesorul a încurajat-o, i-a mulțumit pentru curaj și a felicitat-o în fața colegilor. În timp, Maria a început să participe mai des, să-și exprime opiniile și chiar să-și ajute colegii. Un simplu moment de încurajare a devenit punctul de pornire al încrederii ei în sine.

Într-o altă clasă de gimnaziu, un proiect despre protejarea mediului a fost realizat în echipe. Fiecare elev a avut o responsabilitate clară: unii au creat afișe, alții au scris texte sau au căutat informații. Chiar și elevii mai retrași s-au implicat, pentru că au simțit că munca lor contează. La final, întreaga clasă a prezentat proiectul în fața școlii, mândră de rezultatul comun. Activitatea a demonstrat că succesul nu se obține prin competiție, ci prin colaborare și sprijin reciproc.

Profesorul este mai mult decât un transmițător de informații – este un formator de caractere și un model de atitudine. Motivația elevilor nu se naște din frica de a greși, ci din bucuria de a reuși. Pentru ca aceasta să apară, este nevoie de o abordare centrată pe elev, în care accentul cade pe proces, nu doar pe rezultat. Elevul trebuie să fie implicat activ, să înțeleagă sensul a ceea ce învață și să simtă că munca lui are valoare.

Feedbackul constructiv este o unealtă puternică în procesul educațional. Un „Bravo, ai progresat!” are o valoare mult mai mare decât o simplă notă. Prin încurajare, profesorul transmite mesajul că efortul contează și că fiecare pas, chiar și mic, este important. Elevii învață astfel să își asume greșelile și să le transforme în oportunități de creștere.

Pentru a menține interesul elevilor, profesorul trebuie să utilizeze metode interactive – jocuri educative, proiecte interdisciplinare, dezbateri, ateliere practice. Acestea stimulează curiozitatea și creativitatea, transformând învățarea într-o experiență plăcută. Elevii care simt că învățarea este relevantă pentru viața lor sunt mai implicați și mai motivați.

Motivarea elevilor nu poate fi completă fără implicarea familiei. Comunicarea constantă dintre școală și părinți contribuie la formarea unui front comun în sprijinul copilului. Când elevul simte că este susținut atât acasă, cât și la școală, încrederea în sine crește, iar rezultatele se îmbunătățesc.

Educația modernă nu mai poate ignora componenta emoțională a procesului de învățare. Elevii trebuie ajutați să-și recunoască emoțiile, să le gestioneze și să dezvolte empatia. Profesorul joacă un rol cheie, oferind un model de echilibru, respect și înțelegere. O clasă în care emoțiile sunt acceptate și discutate devine un spațiu sigur, în care elevii pot învăța cu plăcere și fără teamă.

Educația autentică nu înseamnă doar transmiterea de cunoștințe, ci formarea unor oameni curajoși, empatici și perseverenți. Fiecare copil are în el o scânteie — iar profesorul este cel care poate

aprinde acea lumină, prin răbdare, încredere și pasiune. Uneori, un simplu „Poți reuși!” spus la momentul potrivit poate schimba un destin.

Bibliografie

Goleman, D. – Inteligența emoțională, Editura Curtea Veche, 2018.

Dweck, C. – Mindset: Psihologia succesului, Editura Curtea Veche, 2017.

<https://www.edu.ro>

<https://www.isjmm.ro>

ȘCOALA ȘI TRIADA VALORILOR: ADEVĂR, FRUMOS, BINE

Prof. Canciu Liliana

Liceul cu Program Sportiv, Brăila

Educația modernă nu mai poate fi redusă la simple procese de transmitere și acumulare de cunoștințe. Misiunea școlii depășește granițele curriculumului și vizează formarea unor indivizi conștienți de valorile care fundamentează o societate democratică, echilibrată și empatică. În centrul acestui demers stă triada valorilor fundamentale – adevărul, frumosul și binele – repere stabile în construcția personalității umane.

Adevărul reprezintă prima verigă a acestui lanț al devenirii. Trăim într-o eră a suprainformării, în care elevii sunt expuși zilnic la un flux continuu de date, uneori neverificate sau manipulate. În acest context, școala are o responsabilitate majoră: formarea discernământului, a gândirii critice și a unei etici intelectuale solide. Profesorul nu mai este doar un furnizor de informații, ci devine un ghid al cunoașterii autentice, un antrenor al gândirii independente. Adevărul nu se limitează la corectitudine factuală; el înseamnă onestitate, transparență, curajul asumării propriilor opinii și respect față de fapte. Acesta devine temelia unei educații responsabile și clare.

Frumosul, în actul educațional, depășește estetica în sens strict. El se referă la cultivarea unei atitudini interioare față de lume, la capacitatea de a admira, de a crea și de a aprecia armonia. Frumosul înseamnă respect, politețe, delicatețe în relațiile interumane. Orele de educație artistică, literatura, dar și științele predate cu pasiune pot trezi în elevi simțul valorii și al măsurii. Un elev care învață să vadă frumusețea din jurul său va deveni un adult mai tolerant, mai echilibrat și mai atent la ceilalți.

Binele reprezintă rezultatul firesc al adevărului interiorizat și al frumosului asumat. El se manifestă prin acțiuni responsabile, prin altruism, prin implicare activă în comunitate. Școala nu este doar un spațiu al cunoașterii, ci și un laborator al formării caracterelor. Aici elevii învață ce înseamnă să faci bine, să respecti reguli, dar și să le înțelegi rostul. Activitățile educative, voluntariatul,

proiectele interdisciplinare sau campaniile de responsabilitate civică contribuie la formarea unor cetățeni activi, empatici și implicați.

Triada valorilor – adevăr, frumos, bine – nu este un ideal abstract, ci o busolă concretă pentru fiecare cadru didactic. Prin exemplul personal, prin climatul educațional pe care îl construiește, prin activități extracurriculare și proiecte inovatoare, profesorul poate transforma aceste valori în repere vii, palpabile, care îi însoțesc pe elevi în viață.

Într-o societate marcată de schimbări rapide și de relativism valoric, școala rămâne spațiul echilibrului. Aici, elevii descoperă sens, structură, identitate. Adevărul, frumosul și binele nu sunt noțiuni depășite, ci ancore vitale pentru o lume mai justă, mai creativă și mai umană.

Bibliografie:

Cucoș, C. – Educația. Dimensiuni culturale și interculturale, Ed. Polirom, 2002

Dewey, J. – Democrație și educație, Ed. Didactică și Pedagogică

Ionescu, M. – Valori și finalități ale educației, Ed. Presa Universitară Clujeană

Cristea, S. – Fundamentele pedagogiei, Ed. Polirom

ROLUL SCOLII IN FORMAREA VALORILOR

PROF. DAMIAN MONICA

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV - BRĂILA

Școala joacă un rol esențial în dezvoltarea și formarea valorilor fundamentale ale tinerelor generații. Aceste valori, esențiale în dezvoltarea unei personalități complete și echilibrate, sunt învățate și interiorizate în diferite etape ale vieții. La nivelul școlii, elevii sunt învățați nu doar informații academice, dar și principiile care ghidează comportamentul lor, precum respectul, responsabilitatea, integritatea, onestitatea și respectul față de diversitate. Astfel, școala reprezintă un mediu educativ în care tinerii învață să devină cetățeni activi și responsabili într-o societate democratică.

1. Școala și învățarea valorilor fundamentale

Școala este un spațiu în care elevii interacționează cu colegi din diverse medii, culturi și tradiții. Această diversitate contribuie la formarea unui set de valori ce vizează respectul față de ceilalți, înțelegerea și aprecierea diferențelor, dar și importanța dialogului și cooperării. În cadrul școlii, copiii învață de la o vârstă fragedă că respectul reciproc este esențial pentru o viață în armonie

cu ceilalți, iar prin interacțiunile zilnice cu colegii, aceștia sunt învățați să aprecieze diversitatea și să construiască relații bazate pe respect și empatie. Aceste valori sunt deosebit de importante într-o lume globalizată, în care diferențele culturale și de opinie sunt tot mai vizibile.

Mai mult decât atât, școala reprezintă un loc în care se învață și valorile fundamentale ale unei societăți democratice, cum ar fi drepturile și libertățile fundamentale ale fiecărei persoane.

2. Educația morală și dezvoltarea caracterului

Un alt aspect important al rolului școlii în formarea valorilor este educația morală. În cadrul acesteia, elevii învață să își construiască un caracter puternic, bazat pe principii etice solide. Valorile ca onestitatea, integritatea, responsabilitatea și respectul sunt învățate și promovate atât prin lecțiile teoretice, cât și prin exemplele oferite de profesori și personalul didactic. Prin teme, proiecte și activități de grup, elevii sunt încurajați să își asume responsabilitatea pentru propriile acțiuni, să înțeleagă consecințele comportamentului lor și să acționeze cu integritate în orice situație.

Un exemplu semnificativ în acest sens este modul în care elevii sunt învățați să își respecte colegii și profesorii, să coopereze în echipă și să accepte diversitatea de opinii. Astfel, școala nu doar că formează viitori profesioniști competenți, dar contribuie și la formarea unor cetățeni responsabili și etici.

3. Valorile muncii și succesului

Un alt rol important al școlii în formarea valorilor este acela de a promova un set de valori legate de muncă și succes. Elevii învață de la o vârstă fragedă importanța muncii susținute, a perseverenței și a efortului constant pentru atingerea unui obiectiv. În cadrul școlii, prin realizarea temelor, proiectelor și testelor, elevii sunt încurajați să își dezvolte abilități de organizare, planificare și auto-disciplină, iar aceste abilități sunt fundamentale în viața adultă. În plus, școala îi învață pe elevi să își asume eșecurile și să învețe din greșelile lor, ceea ce le dezvoltă reziliența și capacitatea de a depăși dificultățile.

4. Concluzii și importanța continuării educației valorilor în școli

În concluzie, școala joacă un rol esențial în formarea valorilor fundamentale ale tinerelor generații. Prin educația morală, civică și profesională, elevii sunt învățați nu doar informații academice, ci și principii esențiale care le vor ghida comportamentul în viața de zi cu zi. Valorile precum respectul, responsabilitatea, onestitatea și solidaritatea sunt învățate și interiorizate în cadrul școlii, iar acestea contribuie la formarea unui caracter echilibrat și a unei personalități mature.

Bibliografie:

1. Popescu, M. (2015). *Educația morală în școală*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Ionescu, G. (2018). *Școala și formarea valorilor fundamentale*. Cluj-Napoca: Editura Universității Babeș-Bolyai.
3. Radu, S. (2020). *Școala ca factor în educația civică*. Iași: Editura Polirom.
4. Toma, V. (2017). *Educația pentru valori în învățământul preuniversitar*. Brașov: Editura Infomedia.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR: DE LA CUNOAȘTERE LA CONȘTIINȚĂ SOCIALĂ, FOCUS PE DEZVOLTAREA PERSONALĂ ȘI SOCIETATE – STUDIU DE SPECIALITATE

Profesor Gheorghe Elisabeta

Liceul cu Program Sportiv Brăila

Școala a evoluat de la o instituție cu misiunea primordială de a instrui și transmite cunoștințe, la un spațiu complex de formare integrală a individului. Dincolo de alfabetizarea academică, unul dintre cele mai importante obiective ale învățământului contemporan este formarea unui sistem de valori solide la elevi.

Acest proces nu se limitează la o simplă transmisie de principii, ci reprezintă o cultivare activă a conștiinței, a caracterului și a responsabilității sociale. Acest articol explorează rolul esențial pe care școala îl joacă în forjarea viitorilor cetățeni, evidențiind că educația valorilor este o investiție în sănătatea socială pe termen lung.

De la teorie la practică: integrarea valorilor în Curriculum

Primul nivel al implicării școlii este cel formal, prin integrarea explicită și implicită a valorilor în curriculum. Disciplinele umaniste, precum Limba și Literatura Română, Istoria sau Educația Civică, oferă un teren fertil pentru dezbateri despre corect versus incorect, echitate versus nedreptate, sau eroism versus trădare. Analiza unor personaje literare sau a unor evenimente istorice importante permite elevilor să reflecteze asupra consecințelor acțiunilor umane într-un spațiu controlat.

Cu toate acestea, adevărata alchimie se petrece atunci când aceste cunoștințe teoretice sunt transpuse în practică. Metodele pedagogice moderne, precum învățarea bazată pe proiecte, jocurile de rol sau dezbaterile, obligă elevii să pună în aplicare valori precum colaborarea, respectul pentru opinia divergentă, perseverența și integritatea intelectuală.

Când un elev trebuie să lucreze în echipă pentru a finaliza un proiect, el învață, prin experiență directă, despre responsabilitate față de colegi, despre importanța comunicării eficiente și a compromisului.

Climatul școlar: mediul ca educator invizibil

Poate cel mai puternic instrument de formare a valorilor nu este un manual, ci mediul școlar în sine. O școală care funcționează pe principii democratice, unde elevii sunt ascultați, unde regulile sunt clare, echitabile și aplicate consecvent, și unde diversitatea este respectată, devine un model în miniatură al unei societăți sănătoase.

În acest context, profesorul nu doar transmite cunoștințe, ci este un model de conduită. Modul în care acesta interacționează cu elevii, cu colegii și cu părinții, modul în care gestionează conflictele sau greșelile, transmite mai multe despre respect și demnitate decât o mie de prelegeri.

Prevenirea și combaterea fenomenelor de bullying este un exemplu concret. O școală care intervine eficient împotriva hărțuirii, nu doar prin pedepse, ci și prin programe educative și susținere emoțională, va transmite elevilor valoarea supremă a siguranței, respectului de sine și al celuilalt, al dreptului fiecăruia la un mediu învățare fără frică.

Parteneriatul cu familia și comunitatea

Niciun efort școlar nu poate fi de un succes deplin fără un parteneriat solid cu familia și comunitatea. Valorile promovate în școală trebuie să găsească un ecou în mediul familial și invers. Școala poate juca un rol de mediator și facilitator, organizând ședințe cu părinții, workshop-uri și proiecte comunitare care să consolideze un mesaj comun.

Implicarea elevilor în activități de voluntariat în comunitate este o metodă excelentă de a dezvolta valori precum empatia, solidaritatea și responsabilitatea civică.

Rolul școlii în formarea valorilor este, așadar, complex și multidimensional. Este un rol care a depășit cu mult simpla moralizare, transformându-se într-un efort coordonat de a integra etica în curriculum, de a modela un mediu instituțional corect și de a coexista cu societatea.

Prin acest efort, școala nu mai doar pregătește elevi pentru examene, ci formează cetățeni empatici, responsabili și cu un conștiință socială acută, care sunt esențiali pentru viabilitatea oricărei democrații.

Bibliografie:

1. Berkowitz, M. W. (2011). *What works in values education*. International Journal of Educational Research, 50(3), 153-158.

2. Halstead, J. M., & Taylor, M. J. (2000). *The development of values, attitudes and personal qualities: A review of recent research*. National Foundation for Educational Research.
3. Nucci, L. (2008). *The promise and practice of moral education*. In L. P. Nucci & D. Narvaez (Eds.), *Handbook of moral and character education* (pp. 1-10). Routledge.
4. Programă școlară pentru Educație Civică, Ministerul Educației Naționale.

Formarea valorilor în era digitală: provocări și oportunități pentru școala modernă- studiu de specialitate

Profesor Gheorghe Ionel Daniel

Liceul Teoretic “Panait Cerna” Brăila

Contextul social și tehnologic al secolului al XXI-lea a adus în prim-plan noi și complexe provocări pentru procesul de formare a valorilor. Școala, ca instituție tradițională, se confruntă acum cu un teren de joc schimbat fundamental de hiperconectivitate, pluralism cultural și relativism moral.

În fața unui val masiv de informații și influențe, unele contradictorii, care pătrund direct în viața tinerilor prin ecrane, rolul școlii se transformă din autoritate singulară într-un ghid și facilitator critic. Acest studiu analizează provocările specifice cu care se confruntă educația valorică în epoca digitală și evidențiază modalități inovatoare prin care școala își poate redefini misiunea esențială.

Tinerii de astăzi sunt expuși la un flux continuu de modele de comportament și sisteme de valori, adesea promovate de influenceri și algoritmiile rețelelor sociale. Acestea pot fi în contradicție directă cu valorile tradiționale promovate de școală și familie, precum modestia, răbdarea sau respectul pentru autoritate. Valoarea „like-urilor” și a notorietății online poate deveni, în mintea unui adolescent, mai tangibilă și mai dorită decât valoarea bunătății sau a onestității.

Ca răspuns, școala nu poate și nu trebuie să adopte o poziție defensivă. În schimb, trebuie să-și intensifice eforturile de a dezvolta “gândirea critică” la elevi. Acesta devine valoarea fundamentală, părintele tuturor celorlalte valori. Curriculumul trebuie să includă în mod explicit educația mediatică și digitală – nu doar din perspectiva tehnică, ci din cea etică. Elevii trebuie învățați să depășească mesajele media, să identifice dezinformarea, să înțeleagă mecanismele de persuasiune și să reflecteze asupra intențiilor și consecințelor conținutului pe care îl consumă și îl distribuie.

Globalizarea a adus în sǎlile de clasă o diversitate culturală, etnică, religioasă și de orientare fără precedent. Acest lucru reprezintă o oportunitate fantastică pentru a preda valori precum toleranța, empatia și respectul pentru diferență.

Educația valorilor în acest context nu mai poate fi monoculturală. Ea trebuie să adopte o perspectivă interculturală, recunoscând și validând diferitele tradiții și perspective, ghidându-i pe elevi să găsească un teren comun bazat pe drepturile umane universale.\

Prin exersarea acestor competențe, elevii își dezvoltă inteligența emoțională, care este baza oricărui sistem valoric coerent. Un elev care își poate identifica și gestiona emoțiile este mai puțin predispus la comportamente agresive. Un elev care poate practica empatia este mai înclinat să fie solidar. Un elev care învață să ia decizii responsabile va aplica acest lucru atât în viața online, cât și în cea offline.

Provocările erei digitale nu au diminuat rolul școlii în formarea valorilor, ci l-au redefinit și paradoxal, l-au amplificat. Într-o lume a excesului de informații și a valorilor concurente, școala rămâne unul dintre puținele spații unde reflectarea critică, empatia și etica pot fi cultivate în mod sistematic și intenționat. Prin adoptarea unor abordări moderne, precum educația mediatică și Învățarea Socio-Emoțională, școala își poate îndeplini misiunea vitală de a crea nu doar elevi informați, ci și adulți echilibrați, etici și rezilienți, pregătiți să navigheze cu înțelepciune în complexitatea lumii contemporane.

Bibliografie:

1. Collaborative for Academic, Social, and Emotional Learning (CASEL). (2020). *What is SEL?* <https://casel.org/what-is-sel/>
2. Hobbs, R. (2010). *Digital and Media Literacy: A Plan of Action*. The Aspen Institute.
3. UNESCO. (2013). *Global Citizenship Education: An Emerging Perspective*.
4. Voinea, M. (2019). *Educația pentru valori în școala românească. Provocări și soluții*. Ed. Polirom.

IMPACTUL INTELIGENȚEI ARTIFICIALE ASUPRA EDUCAȚIEI

Prof. Camelia Gheorghișor

Liceul cu Program Sportiv, Brăila

Avansul tehnologic generează aplicații de inteligență artificială tot mai numeroase, iar educația nu face excepție. Inteligența artificială (IA) reprezintă ramura informaticii care dezvoltă

sisteme capabile să realizeze activități inteligente atunci când sunt îndeplinite de oameni. În școala modernă, IA oferă instrumente pentru personalizarea procesului de învățare și automatizarea unor activități repetitive, dar ridică și noi provocări etice și sociale. În acest eseu vom încerca să înțelegem impactul inteligenței artificiale asupra educației, subliniind atât beneficiile, cât și problemele ce pot apărea.

Utilizarea IA în școli aduce numeroase beneficii care pot îmbunătăți calitatea educației. IA sprijină personalizarea procesului didactic și eficientizarea activităților profesorilor, oferind elevilor oportunitatea de a învăța într-un mod adaptat nevoilor lor. În plus, tehnologiile inteligente pot crea medii de învățare mai interactive și atractive, stimulând interesul elevilor. În continuare sunt prezentate câteva dintre principalele avantaje ale IA în context școlar:

Învățare personalizată: Tehnologiile de IA pot analiza progresul și stilul de învățare al fiecărui elev și pot adapta conținutul lecțiilor și exercițiile corespunzător nevoilor acestora. Elevii învață în ritmul propriu, iar dificultățile specifice sunt identificate și corectate din timp, astfel că înțelegerea conceptelor se îmbunătățește și performanțele școlare cresc.

Suport pentru profesori: IA poate prelua sarcini administrative repetitive, cum ar fi corectarea automată a temelor sau gestionarea prezenței. Astfel, cadrele didactice își pot dedica mai mult timp pregătirii lecțiilor creative și consilierii elevilor, reducându-se epuizarea profesională.

Medii de învățare interactive: Instrumentele educaționale bazate pe IA pot genera simulări și jocuri didactice care fac informațiile complexe mai accesibile. De exemplu, realitatea augmentată și animațiile interactive pot ilustra concepte abstracte, iar elevii sunt implicați activ în procesul de învățare.

Acces extins și incluziune: IA facilitează accesul rapid la resurse educaționale diverse (video, articole, tutoriale online). De asemenea, poate oferi suport elevilor cu nevoi speciale (de exemplu, transcrierea automată a discursului sau traduceri instantanee), contribuind la o educație mai incluzivă.

Prin implementarea acestor tehnologii, educația devine mai flexibilă și captivantă. Impactul pozitiv al IA se resimte atât la elevi, care devin mai motivați și mai implicați în procesul educațional, cât și la cadrele didactice, care beneficiază de un instrument puternic de sprijin. Totuși, această revoluție tehnologică nu vine fără provocări; acestea trebuie evaluate cu atenție pentru a menține un echilibru între inovație și valoarea umană.

În ciuda avantajelor semnificative, utilizarea inteligenței artificiale în școli implică și câteva riscuri majore. Una dintre preocupările principale privește confidențialitatea și securitatea datelor elevilor: sistemele de IA necesită colectarea și analizarea unor volume mari de informații personale, ceea ce poate afecta intimitatea acestora. În plus, dependența excesivă de tehnologie poate diminua dezvoltarea gândirii critice și a creativității elevilor, precum și timpul petrecut în interacțiune directă cu profesorii.

Riscuri privind confidențialitatea și securitatea datelor: Colectarea informațiilor despre elevi necesare IA poate pune în pericol intimitatea acestora. Dacă nu există măsuri riguroase de protecție, datele sensibile (note, nivel de pregătire, preferințe de învățare etc.) ar putea fi accesate neautorizat sau folosite abuziv.

Dependența de tehnologie: O utilizare excesivă a IA în educație poate conduce la pierderea unor abilități esențiale. Elevii pot deveni obișnuiți să aștepte răspunsuri imediate de la mașini și pot neglija exercițiul gândirii critice și rezolvării independente a problemelor. În timp, încrederea în propriile capacități poate scădea.

Reducerea interacțiunii umane: Înlocuirea unor activități tradiționale cu soluții digitale poate diminua dialogul direct profesor-elev și colaborarea între colegi. Învățarea are și o componentă social-emoțională; relațiile umane, mentoratul și sprijinul emoțional oferite de cadrele didactice nu pot fi reproduse pe deplin de un program informatic.

Inegalitatea educațională: Implementarea IA în școli necesită resurse financiare și infrastructură adecvată. Elevii din școli rurale sau din medii defavorizate, care nu dispun de tehnologie modernă, riscă să rămână dezavantajați. Această discrepanță poate accentua decalajele deja existente între învățământul urban și cel rural.

Încălcarea integrității academice: Instrumentele de IA pot facilita copierea și plagiatul. De exemplu, programe specializate pot genera automat teme sau eseuri, ceea ce ridică întrebări despre modul în care școala asigură originalitatea lucrărilor elevilor. Este nevoie de reguli clare și formare etică pentru a preveni utilizarea abuzivă a acestor tehnologii.

Aceste provocări subliniază necesitatea unei implementări responsabile a IA în școli. Este esențial ca fiecare sistem folosit să fie securizat și transparent, iar profesorii să beneficieze de formare continuă pentru a integra eficient noile tehnologii. Totodată, autoritățile educaționale precizează că IA trebuie privită ca un instrument de sprijin pentru profesori și elevi, nu ca un substitut al acestora.

În concluzie, inteligența artificială are potențialul de a transforma educația prin inovații valoroase pentru procesul de învățare. Totuși, succesul integrării sale în școli depinde de menținerea unui echilibru între tehnologie și factorul uman. Profesorii trebuie să rămână în centrul activității educaționale, iar IA să fie utilizată ca un instrument de sprijin. Cu politici adecvate și educație digitală, IA poate deveni un aliat valoros care pregătește elevii pentru provocările viitorului.

Bibliografie

- Ionescu, Andrei (2025). *Inteligența artificială în școlile viitorului*. Editura Educației Moderne, București.
- Marinescu, Claudia (2024). *Educație și inteligență artificială: avantaje și riscuri*. Revista Tehnologii Educative, Nr. 12, pp. 45-52.

- Popescu, Florin (2022). *Inovație în predare: inteligența artificială și rolul profesorului*. Editura Didactică, Cluj-Napoca.
- Radu, Maria (2021). *Tehnologia în clasă: de la multimedia la inteligența artificială*. Editura Școlară, Iași.
- Zamfir, Daniela (2023). *Abilități digitale și învățare modernă*. Editura Tineretului, București.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

GORCIAC LUIZA-AURELIA

LICEUL CU PROGRAM SPORTIV BRĂILA

Tradiția în învățământul românesc cuprinde metodele și cunoștințele care sunt transmise din generație în generație iar inovația reprezintă implementarea unor noi metode, tehnologii pentru a îmbunătăți procesul educațional.

Instituțiile de învățământ trebuie să evolueze și să se adapteze pentru a-și îndeplini misiunea principală, aceea de a pregăti elevii pentru o lume complexă și interconectată, cu schimbări rapide la nivel tehnologic ,cultural, economic și demografic.

Evoluția social accelerată, impune școlii ca sistem educațional să se adapteze pentru a putea face față noilor cerințe educaționale, impuse în special de piața muncii. Școala trebuie să reducă indicele de conservatorism, să funcționeze nu doar pentru a răspunde cerințelor sociale ci să aibă un rol activ în a influența și determina schimbări sociale. În acest context, școala trebuie să răspundă și așteptărilor individuale și să pună accent pe potențialul de dezvoltare a fiecărui individ.

Sistemul tradițional al școlii românești este considerat un sistem rigid, conservator în care stabilitatea era cuvântul de ordine (Emil Păun, 2017), este în cădere liberă. Acest lucru face loc orientării spre acțiune și schimbare, concentrarea activității asupra elevului, personalizare și competență, calitate, eficiență, egalitate, echitate, valorizarea părinților și comunității locale ca parteneri educaționali.

Introducerea tehnologiei informației și comunicării (TIC), ca nouă disciplină are ca rezultat multiplicarea și diversificarea surselor de informații și permite accesul elevilor în mod direct la informație depășind barierele impuse de curriculumul școlar. Prin intermediul TIC, se realizează trecerea de la elevul consumator de informație la elevul activ, deschis spre noi orizonturi, cu un spirit

critic bine dezvoltat. În acest context se modifică și rolul pe care îl are profesorul în cadrul sistemului educațional, care acum nu mai ocupă locul central, lucru care poate fi privit ca un aspect pozitiv în măsura în care cadrul didactic este scutit de problema transmiterii cunoștințelor având mai mult timp pentru selecția și ordonarea lor euristică și pentru antrenarea elevilor în situații de învățare de tip formativ. Educația virtuală oferă elevilor flexibilitatea să învețe în ritmul lor oferindu-le totodată controlul asupra ritmului, spațiului și timpului care sunt elemente esențiale în realizarea învățării active și automotivante (Salman Khan, 2013).

Berger anticipa, cu mulți ani în urmă, că trăim într-o lume în care nu va mai fi loc decât de inovatori. Societatea contemporană generează inovații numeroase și variate, pe diverse planuri- sociologie, pedagogie, economie, tehnic. Inovațiile în învățământ reprezintă un proces deosebit de complex ce presupune dezvoltare, schimbare, reformă, modernizare, perfecționare.

După Lazăr Vlăsceanu, inovația în învățământ se poate realiza prin reformă educațională și schimbare pedagogică. Prima desemnează un tip de inovație structurală și sistematică care afectează funcționarea și raporturile structurale din întregul sistem de învățământ, având totodată referință intersistemică. A doua formă de realizare urmărește îmbunătățirea și modernizarea practicii educaționale, conform cu obiective predefinite.

Inovația în educație și învățământ poate fi definită ca o îmbunătățire măsurabilă, deliberată și durabilă produsă ca urmare a instalării, acceptării și propagării unei schimbări.

Bibliografie

Khan Salman. (2013). O singură școală pentru toată lumea, București. Editura Publică

Păun, Emil. (2017). Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică, București. Editura Polirom.

Vlăsceanu, Lazăr. Decizie și inovație în învățământ. E.D.P., București 1979.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR – STUDIU DE CAZ

Oprea Silvia Magdalena,

Liceul cu Program Sportiv, Brăila

Introducere

Școala reprezintă una dintre cele mai importante instituții sociale, alături de familie și comunitate, în procesul de formare a personalității copilului. Dincolo de transmiterea de cunoștințe și competențe

academice, școala are un rol esențial în dezvoltarea valorilor morale, civice și culturale care stau la baza unei societăți armonioase. Valorile precum respectul, responsabilitatea, toleranța, solidaritatea sau cinstea sunt deprinse și interiorizate de elevi prin intermediul activităților educaționale și al interacțiunilor sociale din mediul școlar.

Contextul studiului de caz

În cadrul Liceului cu Program Sportiv din Brăila, colectivul de cadre didactice a observat o scădere a spiritului de cooperare și a respectului între elevi, mai ales în mediul online și în pauze. Pornind de la această realitate, școala a inițiat un proiect educativ intitulat „Valori pentru viitor”, cu scopul de a stimula comportamente sociale și de a promova un climat bazat pe respect și empatie.

Descrierea intervenției educaționale

Proiectul s-a desfășurat pe durata unui modul și a implicat toate ciclurile de învățământ. Activitățile au fost variate și adaptate vârstei elevilor:

- ore de dirigenție tematice, dedicate valorilor morale (respectul, prietenia, responsabilitatea)
- ateliere de jocuri de rol, prin care elevii au fost puși în situații ipotetice ce necesitau luarea unor decizii morale
- campanii de voluntariat în comunitate pentru a promova solidaritatea și implicarea civică
- concursuri de eseuri și afișe pe tema valorilor promovate în școală
- implicarea părinților în activități comune.

Rezultatele observate

La finalul proiectului, s-au constatat mai multe schimbări pozitive:

- elevii au manifestat o mai mare deschidere spre cooperare și sprijin reciproc;
- conflictele minore au scăzut vizibil, iar limbajul agresiv a fost mai rar întâlnit;
- nivelul de implicare în activitățile extracurriculare a crescut semnificativ;
- relația profesor–elev s-a îmbunătățit, datorită unui climat de încredere și comunicare;
- părinții au raportat comportamente mai responsabile și empatie crescută acasă.

Astfel, s-a demonstrat că formarea valorilor nu poate fi separată de experiențele practice și de colaborarea dintre toți actorii educaționali.

Analiza

Școala joacă un rol decisiv în formarea valorilor deoarece reprezintă spațiul unde copilul învață nu doar să gândească, ci și să trăiască în comunitate. Prin curriculum, dar mai ales prin cultura organizațională, școala modelează atitudini și comportamente durabile. Valorile se transmit nu doar prin lecții, ci și prin exemplul personal al profesorilor, prin regulile școlii și prin modul în care sunt rezolvate situațiile de conflict.

În cazul analizat, succesul proiectului „Valori pentru viitor” confirmă că educația axiologică (bazată pe valori) este eficientă atunci când se bazează pe experiențe concrete, pe parteneriatul cu familia și

pe implicarea activă a elevilor. Formarea valorilor este un proces de durată, care necesită coerență și consecvență, dar care are efecte profunde asupra dezvoltării integrale a elevilor și asupra climatului general din școală.

Concluzie

Prin urmare, școala nu este doar un loc de învățare, ci un laborator al formării morale. Într-o lume în continuă schimbare, în care valorile par uneori relativizate, rolul educației rămâne acela de a forma oameni responsabili, empatici și demni, capabili să construiască o societate bazată pe respect și solidaritate.

Bibliografie

1. Cristea, S. (2004). Dicționar de științe ale educației. București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. Cucoș, C. (2009). Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Iași: Editura Polirom.
3. Iucu, R. (2013). Managementul și gestiunea clasei de elevi. București: Editura Polirom.
4. Ministerul Educației (2022). Strategia Națională pentru Educație Parentală și Educație Morală. București.
5. Pânișoară, I. O. (2017). Motivația pentru învățare. De la teorie la practică. Iași: Editura Polirom

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Popa Elena

Școala Profesională, Comuna Petricani, Județul Neamț

Învățământul românesc a traversat, de-a lungul istoriei, multiple etape de dezvoltare, păstrând elemente tradiționale, dar și deschizându-se treptat către inovație. Tensiunea creativă dintre tradiție și modernitate nu reprezintă o contradicție, ci o oportunitate de progres: tradițiile oferă stabilitate și identitate, iar inovațiile aduc adaptabilitate și eficiență într-o lume în schimbare.

Tradițiile în învățământul românesc își au rădăcinile în primele forme de educație organizată din perioada medievală, când școlile confesionale au avut un rol esențial în alfabetizare și transmiterea valorilor morale și religioase. Ulterior, în secolul al XIX-lea, odată cu reformele inițiate de personalități precum Gheorghe Lazăr și Spiru Haret, educația a devenit un pilon central al construcției naționale. Sistemul școlar tradițional a fost caracterizat de accentul pus pe disciplină,

respectul față de autoritatea profesorului, transmiterea cunoștințelor într-o manieră frontală și structurarea rigidă a curriculumului.

Aceste elemente tradiționale au avut, și continuă să aibă, un rol important. Ele asigură un cadru de referință stabil, oferă elevilor repere culturale și istorice și contribuie la păstrarea identității naționale. Manualele, ceremoniile școlare, uniforme, festivitățile de început și sfârșit de an, dar și respectul pentru profesor sunt expresii ale tradițiilor educaționale românești care consolidează coeziunea comunității școlare.

Pe de altă parte, **inovațiile în învățământ** s-au accentuat în ultimele decenii, pe fondul transformărilor sociale, tehnologice și culturale. Globalizarea, digitalizarea și noile paradigme pedagogice au impus o reconfigurare a modului de predare și învățare. Reforma curriculară, introducerea competențelor-cheie europene, încurajarea gândirii critice și a învățării active sunt exemple de direcții inovatoare.

Un moment important l-a reprezentat **integrarea tehnologiei în educație**. Tablele interactive, platformele online, manualele digitale, aplicațiile educaționale și resursele multimedia au devenit instrumente tot mai prezente în școlile românești. Perioada pandemiei de COVID-19 a accelerat considerabil digitalizarea educației, forțând sistemul să se adapteze rapid la învățarea online. Deși tranziția nu a fost lipsită de dificultăți, ea a deschis drumuri noi pentru flexibilizarea procesului educativ.

Totodată, **inovația pedagogică** se manifestă prin diversificarea metodelor de predare și evaluare. În locul lecțiilor strict frontale, se promovează învățarea prin proiecte, activitățile interdisciplinare, abordările centrate pe elev și evaluarea formativă. Aceste schimbări urmăresc să dezvolte nu doar cunoștințe, ci și competențe transferabile, gândire critică, creativitate și capacitatea de colaborare.

Un alt aspect esențial al inovației este **deschiderea către educația incluzivă și adaptarea la nevoile individuale ale elevilor**. În școlile românești, tot mai multe programe urmăresc integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale și promovarea diversității culturale, în acord cu valorile europene.

Însă, **tranziția dintre tradiție și inovație nu este lipsită de provocări**. Uneori, sistemul educațional se confruntă cu tensiuni între metodele tradiționale, încă adânc înrădăcinate în cultura școlii, și noile abordări care cer flexibilitate, deschidere și resurse suplimentare. Un echilibru eficient

între aceste două dimensiuni este esențial: tradițiile oferă stabilitate și identitate, în timp ce inovațiile garantează relevanța educației în contextul actual.

În concluzie, **învățământul românesc nu trebuie să opună tradiția inovației**, ci să le armonizeze într-un demers educativ coerent. Valorile transmise de generațiile anterioare pot fi păstrate și reinterpretate prin instrumente moderne, astfel încât educația să răspundă atât nevoilor actuale, cât și exigențelor viitorului. O școală românească modernă trebuie să fie în același timp păstrătoare de tradiții și laborator de inovație.

Bibliografie

- Bocoș, M. (2013). *Instruirea interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune didactică*. Iași: Polirom.
- Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
- Cerghit, I. (2002). *Metode de învățământ*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Iucu, R. (2000). *Managementul clasei de elevi*. Iași: Editura Polirom.
- Ministerul Educației (2020). *Strategia privind digitalizarea educației în România – SMART-Edu*. București.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Popa Ecaterina

Școala Profesională, Comuna Petricani, Județul Neamț

Într-o societate aflată într-o continuă transformare, școala rămâne una dintre instituțiile fundamentale care modelează personalitatea individului și contribuie la transmiterea valorilor esențiale pentru conviețuirea socială. Rolul său nu se limitează doar la transmiterea de cunoștințe, ci implică în mod profund formarea unor atitudini, comportamente și valori care să îi ghideze pe elevi de-a lungul vieții. Astfel, școala devine un spațiu de cultivare a responsabilității, respectului, solidarității și spiritului critic.

În primul rând, **școala are un rol de socializare**, facilitând integrarea tinerilor într-o comunitate mai largă. Prin activitățile educative și prin relațiile care se dezvoltă între elevi, profesori și ceilalți membri ai comunității școlare, elevii învață să respecte reguli, să colaboreze, să comunice eficient și să își asume consecințele propriilor acțiuni. Valorile precum respectul reciproc, toleranța și

empatia nu pot fi impuse prin simple reguli, ci se formează treptat, în cadrul unor experiențe sociale autentice.

În al doilea rând, **profesorii joacă un rol esențial în formarea valorilor**, fiind modele de conduită pentru elevi. Comportamentul cadrelor didactice, modul în care aceștia gestionează conflictele, respectul manifestat față de fiecare elev și pasiunea pentru actul educațional transmit mesaje puternice, uneori mai influente decât conținuturile curriculare propriu-zise. Prin exemplul personal, profesorul poate stimula dezvoltarea spiritului civic, a gândirii critice și a dorinței de învățare continuă.

Un alt aspect important este **curriculumul**, care nu trebuie să fie doar un instrument de transmitere a informațiilor, ci și un mijloc de cultivare a valorilor. Discipline precum educația civică, istoria, literatura, religia sau educația socială oferă contexte adecvate pentru reflecție asupra valorilor morale, culturale și democratice. De asemenea, activitățile extracurriculare – proiecte, voluntariat, concursuri, parteneriate comunitare – contribuie la interiorizarea valorilor prin experiență directă și participare activă.

Totodată, **mediul școlar** în ansamblu influențează formarea valorilor. Un climat bazat pe încredere, respect și incluziune favorizează dezvoltarea armonioasă a elevilor. Politicile școlii privind prevenirea discriminării, încurajarea diversității și promovarea participării elevilor la luarea deciziilor consolidează sentimentul de apartenență și responsabilitate.

Nu în ultimul rând, formarea valorilor nu poate fi separată de **parteneriatul cu familia și comunitatea**. Școala nu acționează în izolare; valorile transmise elevilor trebuie să fie susținute și de mediul familial și social pentru a fi interiorizate durabil. O colaborare autentică între profesori, părinți și instituțiile comunitare oferă elevilor repere coerente și exemple reale de comportamente valorice.

În concluzie, rolul școlii în formarea valorilor este profund și multidimensional. Prin curriculum, prin atitudinea profesorilor, prin experiențele de învățare și prin mediul educațional creat, școala contribuie decisiv la dezvoltarea personalității și la formarea unor cetățeni responsabili, capabili să participe activ și constructiv la viața socială. Într-o lume marcată de provocări complexe, școala are datoria de a fi nu doar un spațiu de instruire, ci și unul de formare morală și civică, de construire a sensului și identității.

Bibliografie

- Cucoș, C. (2006). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

- Cristea, S. (2010). *Fundamentele științelor educației*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Dewey, J. (2008). *Democrație și educație*. București: Editura Sigma.
- Iucu, R. (2000). *Managementul clasei de elevi*. Iași: Editura Polirom.
- Mialaret, G. (2002). *Introducere în științele educației*. Iași: Editura Polirom.

PROVOCĂRI ȘI NEVOI EDUCAȚIONALE ALE COPIILOR STÂNGACI ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

P.I.P. Gîdăru Eugenia Alina

Liceul Teoretic Bechet

Fiecare copil are propriul ritm de învățare, propriul stil de gândire și propriile particularități psihomotrice. Dintre acestea, lateralitatea — adică preferința pentru utilizarea mâinii drepte sau stângi — este una dintre cele mai vizibile și, în același timp, mai puțin înțelese diferențe.

Copiii stângaci reprezintă aproximativ 10–12% din populația școlară. Deși stângăcia este o trăsătură naturală, în sistemul educațional românesc ea este adesea tratată superficial sau ignorată complet. În România, oferta de rechizite adaptate copiilor stângaci (creioane, foarfece, stilouri, rigle, instrumente muzicale) este foarte limitată. Majoritatea produselor de pe piață sunt proiectate pentru dreptaci, ceea ce creează dificultăți suplimentare elevilor stângaci — de la modul de prindere a instrumentului de scris, până la poziția corpului și lizibilitatea scrisului. În plus, în formarea inițială a cadrelor didactice, în cadrul facultăților de profil, nu se abordează aproape deloc problematica lucrului cu elevii stângaci. Viitorii învățători și profesori nu sunt instruiți cum să recunoască nevoile specifice ale acestor copii, cum să le adapteze activitățile sau cum să le sprijine scrierea corectă într-un sistem bazat aproape exclusiv pe „ductul continuu” — metoda clasică românească de scriere cursivă. Această lipsă de informare poate duce, fără intenție, la presiuni inutile asupra copilului stângaci, care este uneori obligat să „se adapteze” la standarde concepute pentru dreptaci.

În realitate, aceste diferențe nu trebuie corectate, ci acceptate și susținute prin metode adecvate. Copilul stângaci este un copil cu o lateralitate inversă celei întâlnite la majoritatea oamenilor. Această particularitate, care ține de organizarea neurologică a creierului, nu reprezintă o deficiență, ci o trăsătură naturală a dezvoltării umane. În sistemul educațional românesc, copiii stângaci sunt adesea dezavantajați, din cauza lipsei de informare și a resurselor adaptate.

Stângăcia este determinată de o dominanță a emisferei cerebrale drepte, ceea ce face ca acești copii să aibă, de regulă, o gândire mai intuitivă, creativă și vizuală. Ei pot avea o imaginație bogată, o sensibilitate artistică crescută și o percepție holistică a realității. Totuși, datorită adaptării continue

la un mediu conceput pentru dreptaci, pot apărea dificultăți în activitățile care necesită motricitate fină, orientare spațială sau scriere cursivă.

Cercetările din neuropsihologie arată diferențe subtile între copiii stângaci și dreptaci în modul de procesare a informației. Copilul stângaci are o serie de nevoi specifice în mediul școlar, care, dacă sunt respectate, îl ajută să-și dezvolte potențialul și să evite frustrările:

- poziția în bancă: copilul stângaci trebuie așezat în partea stângă a băncii, mai ales dacă stă lângă un coleg dreptaci, pentru a evita lovirea coatelor și limitarea mișcării mâinii. De asemenea, trebuie să aibă o sursă de lumină venită din partea dreaptă, pentru a nu face umbră pe foaia de scris;

- poziția corpului și a caietului: în timpul scrisului, caietul trebuie ușor înclinat spre dreapta, iar mâna poziționată mai jos decât linia de scris, pentru a evita „tragerea” mâinii peste cerneală. Profesorul trebuie să arate copilului cum să țină instrumentul de scris într-un mod relaxat, fără presiune inutilă;

- alegerea instrumentelor de scris: ideal este ca elevul să folosească creioane și stilouri ergonomice pentru stângaci, care au o formă adaptată și împiedică înclinarea excesivă a mâinii. Din păcate, acestea sunt rare pe piața românească și, adesea, costisitoare;

- scrierea în duct continuu: predarea scrisului cursiv, în duct continuu, poate fi o provocare pentru elevii stângaci. Profesorul trebuie să aibă răbdare și să accepte variații în forma literelor, atât timp cât scrisul este lizibil. Nu este corect să li se impună un model identic cu cel al dreptacilor, pentru că mișcările mâinii stângi sunt inverse;

- atitudinea învățătorului și a colegilor: cel mai important aspect este acceptarea diferenței. Copilul stângaci nu trebuie corectat, ridiculizat sau comparat negativ cu ceilalți. O atitudine deschisă, empatică și sprijinul profesorului contribuie la formarea unei imagini de sine pozitive;

- activități complementare: este recomandat ca învățătorul să introducă exerciții de motricitate fină și coordonare bilaterală – decupat, modelaj, activități artistice sau jocuri de construcție – care dezvoltă precizia și încrederea copilului în propriile abilități.

Așadar, copiii stângaci trebuie acceptați ca parte a diversității umane. Adaptarea mediului și formarea cadrelor didactice sunt esențiale. Profesorul care înțelege și respectă particularitățile copilului stângaci sprijină dezvoltarea încrederii și motivației. Educația incluzivă presupune crearea unui mediu în care fiecare copil are locul și ritmul său.

Bibliografie

Cucoș, C., „Pedagogie”, Editura Polirom, Iași, 2014, p. 122.

1. Ionescu, M., „Individualizarea și diferențierea instruirii”, Editura Polirom, Iași, 2015, p. 63.
2. Munteanu, D., „Psihologia copilului – particularități individuale și educaționale”, Editura Aramis, București, 2016, p. 98.

3. Păun, E., „Școala și diversitatea – Educație incluzivă în practică”, Editura Polirom, Iași, 2020, p. 75.
4. Popescu, A., „Copiii stângaci și adaptarea lor școlară”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2018, p. 35.

ȘCOALA CA SPAȚIU AL FORMĂRII CONȘTIINȚEI MORALE ȘI AL INTERIORIZĂRII VALORILOR FUNDAMENTALE

Buga Crina

Școala Gimnazială Satulung

Școala, ca instituție fundamentală a societății, are un rol esențial în procesul de formare a valorilor care definesc personalitatea individului și asigură coeziunea socială. În cadrul ei, educația nu se reduce doar la transmiterea de cunoștințe și deprinderi, ci vizează mai ales dimensiunea axiologică a formării umane, respectiv interiorizarea valorilor morale, civice, culturale și profesionale. Educația, în sensul său deplin, presupune dezvoltarea unei personalități armonioase, capabile să discearnă între bine și rău, să respecte normele și să contribuie activ la viața comunității (Cristea, 2016).

Formarea valorilor este un proces complex, care implică nu doar instruirea intelectuală, ci și dezvoltarea conștiinței morale, a spiritului critic și a capacității de autoevaluare. În acest sens, școala devine un mediu privilegiat al educației valorice, întrucât oferă contexte multiple de învățare și socializare. Ea transmite valori prin conținuturile curriculare, dar mai ales prin climatul moral pe care îl creează și prin modelele comportamentale oferite de cadrele didactice. Profesorul, prin atitudinea și comportamentul său, este un reper axiologic pentru elevi, un model de conduită și un mediator al culturii (Iucu, 2018).

Educația valorică se realizează în principal printr-o integrare coerentă a dimensiunii axiologice în toate disciplinele școlare. Conținuturile de învățare trebuie să fie încărcate de semnificație, să stimuleze reflecția și să dezvolte capacitatea elevilor de a face alegeri responsabile. Așa cum subliniază Cucoș (2014), educația nu trebuie privită doar ca o acumulare de informații, ci ca o formare integrală a personalității, orientată către valori universale și perene.

Totodată, școala are o funcție socializatoare esențială. Ea facilitează integrarea individului în comunitate, cultivând atitudini precum respectul față de diversitate, spiritul civic și responsabilitatea socială. Într-o societate marcată de pluralism cultural și moral, rolul școlii devine acela de a forma

discernământul valoric, capacitatea de a evalua critic informațiile și de a alege conștient între multiplele influențe ale mediului social (Jinga, 2015).

Un alt aspect important îl reprezintă colaborarea dintre școală, familie și comunitate în susținerea unui sistem coerent de valori. Familia este primul mediu educativ, însă școala are misiunea de a completa și de a consolida educația morală începută acasă, oferind modele sociale și culturale diversificate. Parteneriatul educațional între aceste instanțe contribuie la coerența procesului formativ și la dezvoltarea unei culturi morale comune (Bocoș, 2017).

De asemenea, cultura organizațională a școlii are o influență semnificativă asupra interiorizării valorilor. Un climat educațional pozitiv, bazat pe respect reciproc, cooperare și comunicare deschisă, favorizează dezvoltarea unei conduite morale stabile. Conform lui Cerghit (2008), valorile nu se impun prin constrângere, ci se formează prin participare, reflecție și exemplul personal al educatorilor. Elevii trebuie implicați activ în viața școlii, în activități care să le permită trăirea și exersarea valorilor promovate.

În concluzie, școala are o contribuție decisivă în formarea valorilor care definesc omul contemporan. Ea nu trebuie să fie doar un loc al instruirii, ci un spațiu al reflecției morale, al dialogului și al construirii identității personale. Rolul profesorului, al curriculumului și al mediului educațional este acela de a transforma valorile în trăiri autentice și repere de viață. Într-o societate aflată în continuă schimbare, școala rămâne garantul formării unei conștiințe morale solide și al perpetuării valorilor fundamentale ale umanității.

Bibliografie:

- Bocoș, M. (2017). *Teoria și metodologia instruirii: un cadru conceptual pentru formarea competențelor didactice*. Editura Paralela 45.
- Cerghit, I. (2008). *Sisteme de instruire alternative și complementare: structuri, stiluri și strategii*. Editura Aramis.
- Cristea, S. (2016). *Dicționar de pedagogie*. Editura Didactică și Pedagogică.
- Cucoș, C. (2014). *Pedagogie: Repere teoretice și aplicații practice*. Editura Polirom.
- Iucu, R. (2018). *Management educațional: perspective aplicative*. Editura Polirom.
- Jinga, I. (2015). *Educația și valorile: perspective axiologice în teoria și practica educației*. Editura Didactică și Pedagogică.

ROLUL JOCULUI DIDACTIC ÎN CULTIVAREA VALORILOR ȘI DEZVOLTAREA LIMBAJULUI ELEVILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

Pop Adriana

Școala Gimnazială Satulung

Pentru a-și împărtăși ideile, trăirile, impresiile, sentimentele, oamenii sunt nevoiți să comunice între ei, să stabilească punți de legătură. Toate aceste legături, firești de altfel, se realizează prin limbaj. Limbajul este o formă de activitate umană care constă în folosirea limbii în procesul de comunicare și de gândire. Limba nu este creația unor indivizi izolați, nici a unei clase sociale ci a unui întreg popor; aceasta se naște, se schimbă și evoluează odată cu dezvoltarea istorică a poporului respectiv. Fiecare om își însușește treptat, încă de la primele cuvinte, limba poporului în mijlocul căruia trăiește și o folosește în relațiile sale cu ceilalți, respectând anumite reguli fonetice, lexicale, morfologice și sintactice, proprii limbii respective.

Jocul didactic este o formă de rezolvare a problemelor învățării și instruirii, adecvate specificului și particularităților vârstei școlare mici. Jean Piagét consideră că „jocul este un tip de adaptare, adică asimilare și acomodare.” (Mitu și Antonovici, 2005, p. 16).

Jocul didactic utilizat în activitățile de învățare are o particularitate esențială: el trebuie să îmbine armonios elementul instructiv cu elementul distractiv. Îmbinarea elementului distractiv cu cel instructiv duce la apariția unor trăiri emoționale intense, care stimulează și intensifică procesele de dezvoltare psihică: memoria, gândirea logică, atenția, voința, imaginația, spiritul de observație și, nu în ultimul rând, limbajul. Jocul didactic are o serie de caracteristici prin care se deosebește de celelalte jocuri și forme de organizare a activităților comune. Spre deosebire de celelalte jocuri, jocul didactic, prin conținutul său contribuie direct la rezolvarea sarcinilor educației intelectuale.

Modul de structurare a jocului didactic, care determină specificul acestuia în raport cu alte jocuri sunt: conținutul jocului, sarcina didactică, scopul didactic, elementele de joc, regulile jocului didactic, mijloacele de învățământ, acțiunea de joc.

Elementele de joc reprezintă mijloacele de realizare a sarcinii didactice, constituind elementele de realizare a sarcinii de învățare. Ele sunt diverse: mișcare, întrecere, cooperare, momente de gândire, surpriză, recompensă, aplauze, alegerea lor făcându-se în funcție de conținutul jocului și, implicit, de vârsta copiilor.

Conținutul jocului didactic este reprezentat de sfera cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor: limba maternă, limba străină, elemente de matematică, cunoașterea mediului, comportarea civilizată etc. și trebuie să fie prezentat într-o formă accesibilă și atractivă de desfășurare.

Regulile jocului didactic sunt prestabilite și obligatorii pentru toți participanții. Ele reglementează conduita și acțiunile copiilor în funcție de structura particulară a jocului didactic, arată cum se joacă, cum să rezolve problema respectivă, succesiunea acțiunilor în joc, ce este și ce nu este permis în timpul jocului.

Mijloace de învățare utilizate în cadrul jocului didactic trebuie să fie diversificate, adaptate conținuturilor, vârstei și particularităților individuale ale copiilor: obiecte, afișe individuale, cartonașe, jetoane, planșe etc.

Acțiunea de joc este componenta prin care se realizează sarcina de joc. Ea cuprinde momente de așteptare, surpriză, ghicire, mișcare, cooperare, întrecere. Atunci când elementele de joc, mijloacele de învățare și acțiunea de joc sunt alese și îmbinate corect, rezolvarea sarcinilor de joc devine o activitate foarte atractivă. Pentru a evidenția mai bine specificul jocului didactic nu este suficient să-l analizăm numai în raport cu celelalte feluri de activități și jocuri. Problema principală care se pune în acest sens constă în determinarea structurii sale, prin care își menține esența de joc și specificul de activitate didactică.

Jocul didactic rezolvă, prin conținutul său, o mare parte din problemele educației intelectuale. Chiar dacă îl numim joc, rolul lui este determinant în transmiterea de noi cunoștințe precum și în sistematizarea și consolidarea acestora. Jocul didactic utilizat în procesul de învățământ dobândește funcții psihopedagogice.

Spre deosebire de jocurile obișnuite, jocul didactic are o serie de caracteristici specifice:

- ✓ *Scopul didactic*: formulat conform cerințelor curriculumului școlar pentru clasa pregătitoare și convertit în finalități funcționale de joc, trebuie să fie clar și să redea problemele specifice impuse de realizarea jocului;
- ✓ *Sarcina didactică*: formulată în funcție de conținuturi și adaptat particularităților de vârstă, este elementul de învățare în jurul căruia se antrenează operațiile de gândire precum analiza, sinteza, comparația impletite cu imaginația.
- ✓ *Elementele de joc*: sunt mijloacele răspunzătoare de realizarea sarcinii de învățare, precum întrecerile între elevi, individuale sau pe grupe, cooperarea în vederea realizării sarcinii de lucru, mișcarea, surprizele, recompensele, aplauzele etc.
- ✓ *Conținutul jocului didactic*: definit ca ansamblul cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor, trebuie să fie atractiv, accesibil și recreativ, atât din punctul de vedere al modalității de desfășurare cât și al mijloacelor de învățământ folosite.
- ✓ *Regulile jocului didactic*: reglementează comportamentul și acțiunile elevilor. Sunt prestabilite și obligatorii pentru toți participanții.

- ✓ *Mijloacele de învățământ:* diversificate, adecvate conținuturilor, asigură reușita jocului didactic. Pot fi diferite obiecte, jetoane, planșe, fișe de lucru individual, truse, cartonașe, afișe etc.
- ✓ *Ațiunea de joc:* cuprinde surprize, ghicitori, întreceri, momente de așteptare, anumite mișcări, fiind componenta prin care se realizează sarcina de joc propriuzisă.

Desfășurarea jocului didactic cuprinde câteva etape obligatorii pentru reușita activității:

- ✓ *Introducerea în joc:* printr-o poezie, povestire scurtă, dialog, ghicitoare menite să stârnească interesul;
- ✓ *Anunțarea jocului:* se anunță titlul și felul activității;
- ✓ *Explicarea jocului:* se precizează etapele, regulile, se dau indicații despre modul de folosire a mijloacelor de învățământ, se comunică sarcinile de lucru, se împart rolurile și se explică felul în care se va desfășura jocul (dacă este nevoie, demonstrativ);
- ✓ *Executarea jocului:* la semnalul învățătoarei, elevii vor începe jocul, respectând indicațiile primite.
- ✓ *Încheierea jocului:* prin aprecieri verbale asupra modului în care a decurs activitatea de joc. Se desemnează câștigătorii, individual sau echipa.

„Copilul, spune Claparède, marele pedagog elvețian, este o ființă a cărei principală trebuință este jocul, ... această tendință spre joc este ceva esențial naturii sale. Trebuința de a se juca este tocmai ceea ce ne va permite să împăcăm școala cu viața, să procurăm școlarului acele mobiluri de acțiune care se consideră de negăsit în sala de clasă”.

Putem formula o primă concluzie în ceea ce privește importanța jocurilor didactice în activitatea școlară și anume că acestea, organizate conform psihologiei învățării, sunt un mijloc eficient și foarte instructiv de educare a școlarului mic, deoarece „...copilul imaginează, rejoacă o lume reală în scopul de a se cunoaște mai bine, de a-și lărgi orizontul de cunoaștere, de a-și forma anumite deprinderi” (I. Cerghit, *Metode de învățământ*, p. 59)

Educarea limbajului în ciclul primar de învățământ are ca punct de plecare exercițiile de vorbire și jocurile didactice. Acestea se desfășoară în colectivul de elevi, frontal sau cu grupuri mici, chiar individual, pornind de la o temă, scopul final fiind acela ca atunci când elevul se găsește în situații de comunicare diferite să se exprime spontan, corect, conștient. În jocurile didactice de dezvoltare a limbajului sunt stimulate toate procesele psihice și în special gândirea și limbajul copiilor.

Bibliografie

Albulescu, I., Albulescu, M., 2006, *Procedee discursive didactice*, Napoca Star, Cluj-Napoca;

Cerghit, I., 1970, *Metode de învățământ*, E.D.P., București;

Claparède, Ed., 1975, *Psihologia copilului și pedagogia experimentală*, E.D.P., București;

Corniță, Georgeta, 1993, *Metodica predării și învățării limbii și literaturii române. Didactici speciale*, Editura Umbria, Baia Mare;

Cucoș, C., 1998, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași.

STRATEGII CREATIVE PENTRU LECȚII INTERACTIVE DE LIMBĂ ENGLEZĂ

Profesor Bodi Iolanda

Școala Gimnazială „Lascăr Catargiu”, Localitatea Schela, Județul Galați

Intr-o lume tot mai interconectată, stăpânirea limbii engleze devine nu doar un avantaj ci și o necesitate pentru viitorul elevilor. Poate că aceștia nu conștientizează pe deplin acest lucru însă noi, profesorii știm să le oferim un parcurs educational cât mai bogat și eficient.

Cum îi determinăm atunci pe elevi să fie mai atenți în timpul orelor?

Atractivitatea și menținerea interesului este primul pas către consolidarea unor cunoștințe solide.

Tehnicile dramatice sau cele de scriere creativă reprezintă o soluție posibilă pentru a face ora de limbă engleză mai interesantă, creativă și mai interactivă.

Aceste activități pot fi adaptate în funcție de scopul și obiectivele lecției precum și de nivelul clasei.

Tehnicile dramatice și scrierea narativă

Pot fi folosite pentru spargerea gheții (icebreakers) pentru predarea gramaticii, a vocabularului, literaturii sau ca modalități interactive de îmbunătățire a tuturor competențelor.(integrated skills).

Aceste tehnici captează atenția, stimulează creativitatea și îmbunătățesc fluența în limba engleză.

Evident ele pot fi realizate in grupuri mici, perechi sau individual iar rezultatele sunt: ore mai interactive, dezvoltarea vocabularului și învățarea prin experiență.

1.Jocurile de intercunoaștere și de vocabular

Sunt folosite de obicei la începutul anului școlar când încă nu există manuale pentru elevi.

Cel mai frecvent joc folosit este *The main game* care are ca scop intercunoașterea și cunoașterea elevilor între ei. De exemplu elevii trebuie să vină cu un adjectiv, respectiv un substantiv sau o activitate care încep ambele cu inițiala prenumelor lor. De exemplu *I am creative Corina and I love chocolate*.

Story –telling este un joc care se adresează claselor care se cunosc. Se lucrează pe grupe sau frontal. Profesorul scrie pe tablă cinci propoziții. Dintre ele trei sunt adevărate și două sunt false. Ei trebuie să identifice care sunt cele adevărate și care sunt false. Pentru a crea mai multă dinamică această activitate se poate desfășura în grup.

2. *Jocurile de mimă*

Sunt destul de dinamice și au mai multă aplicabilitate la elevii de gimnazii.

Not doing what I am doing! sunt jocuri foarte bune pt fixarea prezentului continuu și a verbelor active. Un elev începe mimând o activitate. Următorul întreabă *Ce faci?* (*What are you doing?*) Primul elev răspunde cu o activitate diferită de cea pe care o mimează.

În *American/British charades* clasa se împarte pe două grupuri. Fiecare grup scrie pe bilețele titluri de cântece, filme sau cărți, persoane faimoase. Membrii echipei adverse trebuie să mimeze pentru a-și face colegii să ghicească.

3. *Jocuri de creativitate și de improvizație*

Activitatea inițială *Personal relations* presupune ca un elev să înceapă o poveste fictivă cu personaj inventat pe loc sau drept personajul dintr-un text studiat. Următorul elev prezintă un personaj care are legătură cu primul, folosind detaliile oferite anterior și așa mai departe.

Aceasta este o modalitate de a face elevii să empatizeze cu personajele și de a folosi textul literar.

Următoarea activitate *Conscience* este interesantă pentru orice dialog din manual. Dialogul poate astfel fi folosit cu patru elevi doi dramatizează schimbul de replici din manual și ceilalți sunt conștiințele personajelor și verbalizează ce gândesc personajele.

4. *Jocuri pentru dezvoltarea interacțiunii orale*

The experts este un joc unde doi elevi sunt experți într-un anumit domeniu. Domeniul este ales în funcție de subiectul lecției sau momentul lecției. Ei sunt întrebați de ceilalți elevi despre subiectul dat. Răspund doar folosind câte un cuvânt pe tablă.

Yes/No questions presupune scrierea pe tablă a unei propoziții intrigante care ar putea atrage atenția. De exemplu *In 2020 I was very happy*. Elevii trebuie să ghicească motivul punând întrebări care raspund cu *Da* sau *Nu*. Elevii au libertatea de a pune tot felul de întrebări.

5. *Jocuri pentru dezvoltarea abilității de writing (scriere narativă)*

Advertisements este un joc unde elevii scriu o reclamă vânzând-se pe ei însuși drept cei mai buni colegi de clasă sau prieteni. *Ghiciți cine a scris fiecare reclamă!* Acest joc poate fi abordat la o clasă unde elevii se cunosc foarte bine și aspectul de competiție poate apărea dacă la sfârșit strângem toate reclamele și îi rugăm să ghicească cine este colegul care a scris reclama respectivă. Alternativa digitală a acestui joc este *Padlet*. Reclamele pot apărea pe Padlet, sunt anonime și elevii ghicesc.

Noun Poetry este un alt tip de activitate interesantă. Elevii trebuie să scrie o poezie de patru versuri. În primul vers să găsească două adjective pe care să le unească cu conjuncțiile *but, or* și *and* despre substantivul ales (de exemplu poezii despre meserii sau social issues, etc). În următorul vers un verb cu un adverb și acestea reprezintă o acțiune tipică a substantivului ales. Următorul vers trebuie să conțină o comparație care să înceapă cu *as* sau *like* și reprezintă o calitate specială a substantivului ales.

Iar ultimul vers începe cu *If only* (*Numai dacă*) și exprimă o dorință legată de substantiv sau despre substantivul respectiv.

Iată cum poate arăta un astfel de catren: *Patient and intelligent/ Explaining thoroughly/ As cool as a cucumber/ If only her students were the same.*

În concluzie beneficiile strategiilor creative sunt evidente: implicarea, abilitățile lingvistice, abilitățile precum și stabilirea unui climat relaxant și de încredere între elevi.

Profesorul trebuie să introducă aceste tehnici gradual începând cu jocuri simple și progresând către activități mult mai complexe. Adaptarea la nivelul clasei este la fel de importantă. Jocurile trebuie alese în funcție de personalitatea elevului și de nivelul lui de limbă.

Și nu în ultimul rând, jocurile trebuie modificate pentru a se potrivi cu obiectivele specifice ale lecției cât și cu interesele elevilor.

Bibliografie:

- Mihaela Dogaru, *Methodology and Ways of Teaching English. Module II*, Editura Credis, București, 2002
- Jeremy Harmer, *The Practice of English Language Teaching*, Longman, New York, 1991

EDUCAȚIA – PUNTE ÎNTRE TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE

Barbu Narcisa Nicoleta

Școala Gimnazială Nr. 6

Râmnicu Sărat, județul Buzău

Educația reprezintă una dintre cele mai importante forțe care modelează omul și societatea. De-a lungul timpului, au avut loc numeroase transformări în educație cu scopul de a se adapta nevoilor societății și indivizilor aflați într-o continuă dezvoltare. Astăzi, educația se află într-un punct de echilibru delicat între *tradiție* – care simbolizează valorile, rigoarea și respectul pentru trecut și *modernism* – care aduce inovație, libertate și tehnologie.

În trecut, educația tradițională era centrată pe *autoritate și disciplină*. Elevii erau învățați să respecte profesorul, școala și regulile morale impuse de către familie și comunitate. Accentul se punea pe *memorare, ascultare și transmiterea fidelă a cunoștințelor*, iar învățătorul/profesorul era privit ca

un model de înțelepciune și conduită. De asemenea, școala tradițională forma caractere puternice și stabile, bazate pe valori precum *respectul, munca, modestia și responsabilitatea*. Mulți oameni de succes de astăzi își datorează formarea tocmai acestui tip de educație solidă și riguroasă.

Totuși, lumea s-a schimbat profund astăzi. Apariția tehnologiei, globalizarea și accesul rapid la informație au modificat modul în care oamenii învață și gândesc. Astfel, a apărut *educația modernă*, care promovează gândirea critică, libertatea de exprimare, creativitatea și colaborarea. Profesorul nu mai este singura sursă de cunoaștere, ci devine un *ghid* care îi ajută pe elevi să descopere singuri răspunsurile. Astăzi, elevii nu mai sunt doar receptori de informație, ci participanți activi la procesul de învățare.

Tehnologia, metodele interactive de predare, învățarea digitală și accentul pe individualitatea elevului definesc școala modernă, iar tablele inteligente, platformele online, metodele interactive și învățarea prin proiecte sunt doar câteva dintre instrumentele moderne care au revoluționat procesul educațional.

Cu toate acestea, modernismul aduce și riscuri: superficialitatea, dependența de tehnologie, pierderea interesului pentru lectură sau slăbirea relațiilor interumane. În goana după „nou”, uneori uităm valorile esențiale care ne definesc ca oameni. De aceea, educația nu trebuie să renunțe la rădăcinile tradiției, ci să le îmbine cu metodele moderne, creând un sistem echilibrat și adaptat nevoilor actuale.

Astăzi școlile încearcă să îmbine tradiția cu inovația. De aceea se folosesc platforme digitale pentru predare, dar se menține în continuare lectura clasică a marilor autori; se promovează munca în echipă, dar și respectul față de profesor și colegi; se învață despre inteligență artificială, dar și despre importanța empatiei și a comunicării reale. Așadar, progresul autentic nu înseamnă renunțarea la tradiție, ci integrarea ei într-un cadru modern.

Educația între tradiție și modernism trebuie să rămână un pod între trecut și viitor. Trecutul ne oferă valori morale și lecții de viață, în timp ce viitorul ne cere deschidere, adaptabilitate și spirit inovator. Numai prin echilibrul dintre cele două putem forma oameni compleți – capabili să gândească liber, dar și să simtă responsabil, să folosească tehnologia, dar să păstreze umanitatea.

În concluzie, educația nu este doar o simplă transmitere de cunoștințe, ci o formare complexă a ființei umane. Ea trebuie să se inspire din tradiție pentru a oferi rădăcini și stabilitate, dar și din modernism pentru a oferi aripi spre viitor. O societate care reușește să păstreze acest echilibru va putea crea oameni înțelepți, liberi și empatici – oameni care nu uită cine sunt, dar care au curajul să devină mai buni. O educație autentică ar trebui să păstreze valorile morale și culturale transmise din generație în generație, dar și să folosească metode moderne pentru a face învățarea mai eficientă și mai atractivă. Respectul, empatia și buna-cuviință nu trebuie să fie uitate, chiar dacă folosim tablete, internet sau inteligență artificială pentru a învăța.

Bibliografie:

- Cerghit, Ioan – *Metode de învățământ*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006.
- Dewey, John – *Democracy and Education*, Macmillan, New York, 1916.
- Freire, Paulo – *Pedagogia celor oprimați*, Editura Polirom, Iași, 2012.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Nume și prenume: Șomoiaș Monica

Școala Gimnazială Sânpetru, localitatea Sânpetru, județul Brașov

Introducere

Educația reprezintă una dintre cele mai importante investiții pe care o societate le poate face în propriul viitor. Dincolo de transmiterea cunoștințelor teoretice, școala are o misiune profundă: aceea de a forma valori. Într-o epocă dominată de schimbări accelerate, de diversitate culturală și de multiple provocări sociale, instituția școlară devine nu doar locul unde se învață discipline academice, ci și spațiul unde se cultivă caracterul, se dezvoltă conștiința civică și se formează repere morale. Astfel, rolul școlii în formarea valorilor nu poate fi redus la simpla predare de informații, ci trebuie înțeles ca un proces complex de modelare a personalității umane.

1. Școala ca spațiu de transmitere a valorilor culturale și identitare

Un prim rol esențial al școlii este acela de a asigura continuitatea culturală între generații. Elevii intră în contact cu patrimoniul literar, artistic și științific al națiunii și al umanității. Studiind literatura clasică și contemporană, elevii descoperă modele de gândire, idealuri și exemple de comportament care pot fi in

teriorizate ca valori. Lecțiile de istorie transmit nu doar date și fapte, ci și respectul pentru trecut, înțelegerea sacrificiilor făcute de generațiile anterioare și asumarea identității naționale. [...]

2. Școala și formarea valorilor morale și etice

Formarea elevilor nu se rezumă la acumularea de informații, ci vizează și dezvoltarea caracterului. În mediul școlar, copiii și adolescenții învață să respecte reguli, să își asume responsabilități și să colaboreze. Profesorul, prin comportamentul și atitudinea sa, devine un model de integritate și de respect. Elevii interiorizează astfel valori precum corectitudinea, disciplina, toleranța și solidaritatea. [...]

3. Educația civică și rolul școlii în pregătirea cetățenilor responsabili

Un alt domeniu în care școala își dovedește importanța este educația civică. Trăind într-o societate democratică, elevii trebuie să înțeleagă și să respecte principiile fundamentale ale acesteia: libertatea de exprimare, egalitatea în drepturi, respectarea legii și implicarea în viața comunității. [...]

4. Valorile contemporane și adaptarea școlii la noile realități

Societatea contemporană este caracterizată de globalizare, digitalizare și mobilitate. În acest context, școala are obligația să transmită și valori adaptate noilor realități. Printre acestea se numără gândirea critică, creativitatea, spiritul antreprenorial, dar și respectul pentru mediu și sănătatea mintală. [...]

5. Interacțiunea dintre familie, comunitate și școală în formarea valorilor

Deși școala are un rol central, ea nu poate acționa izolat. Familia reprezintă prima sursă de formare a valorilor, iar comunitatea oferă cadrul de aplicare a acestora. Când există o colaborare între școală, familie și comunitate, procesul educațional devine mai eficient. [...]

Concluzie

Rolul școlii în formarea valorilor este complex și vital pentru dezvoltarea unei societăți sănătoase. Ea transmite cultura și identitatea, formează comportamente morale, pregătește cetățeni responsabili și promovează valori adaptate lumii contemporane. În același timp, colaborarea cu familia și comunitatea asigură coerența și durabilitatea procesului educativ. [...]

Bibliografia

Cristea, Sorin. Fundamentele pedagogiei. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2016.

Cucoș, Constantin. Educația. Dimensiuni culturale și interculturale. Editura Polirom, Iași, 2009.

Dewey, John. Democracy and Education. The Macmillan Company, New York, 1916.

Ionescu, Mihai. Sociologia educației. Editura Universitară, București, 2012.

Voiculescu, Florin. Educația morală în școală. Editura Didactică, București, 2018.

UNESCO. Learning: The Treasure Within. Report to UNESCO of the International Commission on Education for the Twenty-first Century, Paris, 1996.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Munteanu Iasmina-Andreea

Școala Gimnazială „Ion Creangă”, Iași

Într-o lume în continuă schimbare, în care valorile tradiționale par uneori eclipsate de tendințele modernității, rolul școlii în formarea caracterului devine mai important ca oricând. Școala nu este doar locul în care învățăm să citim, să scriem sau să rezolvăm ecuații matematice. Ea este, înainte de toate, o **instituție de formare a omului**, un spațiu în care copilul devine treptat un adult responsabil, conștient de sine și de lumea în care trăiește.

Formarea valorilor nu se face accidental. Este un proces atent construit, care începe în familie, continuă la școală și se desăvârșește prin experiențele de viață. Însă **școala joacă un rol central**, deoarece este primul cadru organizat în care copilul interacționează cu reguli sociale, cu diversitate, cu autoritate și cu ideea de comunitate.

Ce înseamnă „valori” și de ce sunt ele esențiale?

În sens larg, **valorile** sunt repere morale și culturale care ne ghidează comportamentul și alegerile. Ele pot fi universale – cum ar fi respectul, cinstea, compasiunea, toleranța – sau specifice unei culturi sau epoci.

În absența valorilor, cunoștințele devin „golite de sens”. Ce folos să știm formule complexe dacă nu știm cum să ne purtăm unii cu alții? Ce rost are să ne pregătim pentru o carieră, dacă nu știm să ne raportăm corect la ceilalți oameni? Educația reală înseamnă **dezvoltarea întregii personalități**, nu doar a inteligenței logice.

Dacă familia este prima școală a vieții, școala devine **locul unde valorile sunt testate, învățate și exersate în mod conștient**. Aici, copilul învață despre reguli, consecințe, responsabilitate, empatie și cooperare.

Profesorul nu este doar un simplu transmițător de informații, ci și un model de comportament pentru elevi. Prin atitudinea sa, prin modul în care interacționează cu elevii și prin valorile pe care le promovează, cadrul didactic contribuie la dezvoltarea morală a copiilor. Un profesor care încurajează dialogul, respectul reciproc și cooperarea are un impact semnificativ asupra formării personalității elevului.

Deseori, formarea valorilor se face **mai eficient în afara orelor de curs**. Proiectele de voluntariat, acțiunile ecologice, parteneriatele cu ONG-uri, taberele, excursiile sau cluburile școlare oferă elevilor experiențe reale de viață. Aici învață ce înseamnă munca în echipă, spiritul civic, ajutorul reciproc sau inițiativa.

De exemplu, un elev care participă la un proiect de voluntariat într-un centru de bătrâni poate învăța mai mult despre compasiune și demnitate decât dintr-un discurs teoretic. La fel, implicarea în campanii umanitare îi învață pe tineri ce înseamnă solidaritatea și responsabilitatea socială.

Se spune adesea că școala este a doua casă a copilului. Dar, dacă ne uităm cu atenție, școala este mult mai mult decât o „casă”. Este un **atelier de viață**, un spațiu unde se modelează nu doar minți, ci și suflete. Unde caracterele se conturează, pas cu pas, prin cuvinte, prin exemple, prin experiențe. Iar în centrul acestui proces delicat se află **valorile** – acele principii care dau sens cunoștințelor, care fac dintr-un elev nu doar un om deștept, ci un om bun.

Trăim vremuri în care informația e peste tot – în telefoane, pe internet, în cărți, în filme. Nu mai e nevoie să mergem la școală pentru a afla „ce este gravitația” sau „cine a scris Luceafărul”. Dar tot la școală venim ca să învățăm **cum să trăim împreună**, cum să gândim critic, cum să respectăm, cum să alegem între bine și rău. Și tocmai de aceea, **rolul formativ al școlii, nu doar informativ, este vital**.

La final, trebuie să recunoaștem un adevăr simplu: **valoarea unui om nu stă în cât știe, ci în cine este**. Și, tocmai de aceea, rolul școlii nu este doar să formeze profesioniști, ci să formeze caractere.

O societate puternică nu este alcătuită doar din specialiști, ci din oameni integri, empatici, curajoși și responsabili. Iar acești oameni se formează, pas cu pas, în bănci de școală, printre teme, colegi, profesori și experiențe de viață.

Poate că nu vom ține minte toate formulele învățate, dar cu siguranță vom ține minte **lecțiile de viață** trăite la școală. Pentru că, până la urmă, școala nu este doar despre a ști – este despre **a deveni**.

Bibliografie

Cucoș, Constantin – *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*, Editura Polirom

Cerghit, Ioan – *Pedagogie*, Editura Polirom

John Dewey – *Democrație și educație*

Ministerul Educației – *Programele școlare pentru Educație civică*

FESTIVALUL TOAMNEI – ÎNVĂȚĂM PRIN GUST ȘI FAPTE

Began Daniela-Alexandra

Szeibert Daniela

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Sighetu-Marmației

Introducere

Anotimpul toamna, cu bogățiile și culorile sale inconfundabile, a devenit la Centrul Școlar de Educație Incluzivă din Sighetu Marmației o adevărată sursă de inspirație. În fiecare an, colectivul de cadre didactice, împreună cu elevii, organizează Festivalul Toamnei, ajuns în acest an la a IV-a ediție. Acest eveniment reprezintă o tradiție de suflet ce îmbină activități educative, artistice și gastronomice într-un cadru cald și plin de emoție. În fiecare an, acest festival primește câte o denumire aparte, precum „Fantezie de Toamnă” sau „Toamnă de poveste”.

Prin intermediul acestui eveniment, se urmărește dezvoltarea competențelor sociale, practice și creative ale elevilor, precum și cultivarea spiritului de echipă, a respectului față de tradiții și față de frumusețea naturii. Totodată, într-o perioadă în care școala modernă se concentrează pe inovație, digitalizare și competențe de viitor, este esențial ca valorile tradiționale să fie păstrate și reinterpretate prin activități care aduc împreună trecutul și prezentul.

Obiectivele activității

- Dezvoltarea sentimentului de apartenență la comunitatea școlară prin implicarea activă a tuturor elevilor și cadrelor didactice.
- Stimularea creativității prin realizarea de obiecte decorative, costume tematice și colțuri artistice.
- Formarea deprinderilor practice și culinare, prin participarea la ateliere gastronomice.
- Încurajarea colaborării și comunicării între elevi, profesori și părinți.
- Cultivarea respectului față de natură și valorificarea resurselor acesteia, în spiritul unei educații ecologice și sustenabile.
- Promovarea incluziunii prin activități adaptate tuturor nivelurilor de abilități, unde fiecare copil se simte valorizat și util.

Desfășurarea activităților

Pregătirile pentru festival încep cu câteva săptămâni înainte, când clasele sunt transformate în adevărate ateliere de creație. Elevii, îndrumați de cadrele didactice, confecționează decorațiuni inspirate din natură – frunze colorate, coronițe, colaje și costume de toamnă.

În ziua evenimentului, curtea școlii se umple de culoare, veselie și mirosuri îmbietoare. Se organizează ateliere gastronomice, unde copiii participă la pregătirea unor rețete simple, sănătoase și delicioase – plăcinte cu mere, mere coapte, must din struguri sau deserturi tradiționale. Prin aceste activități, elevii își dezvoltă abilități de viață independentă, învățând despre igienă, organizare și colaborare.

Un moment așteptat cu emoție este parada costumelor de toamnă, unde elevii defilează în ținute realizate din materiale textile, frunze, flori și alte elemente naturale. Creativitatea nu are limite, astfel că fiecare costum spune o poveste, iar copiii se simt mândri de propriile creații.

De asemenea, se amenajează un colț tematic dedicat toamnei, un spațiu dedicat expoziției, cu fructe și legume de sezon, flori, obiecte decorative și panouri artistice. Acest colț devine un loc al bogăției naturii și al muncii depuse de întreaga comunitate școlară.

Cadrele didactice au un rol esențial în coordonarea activităților, dar mai ales în susținerea fiecărui elev, astfel încât acesta să își descopere potențialul. Atmosfera este una caldă, de colaborare și empatie, în care accentul se pune pe participare și bucuria reușitei colective, nu pe competiție.

Impactul educațional și emoțional

Festivalul Toamnei contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea armonioasă a elevilor. Participarea activă le oferă ocazia de a experimenta, de a lucra în echipă și de a-și exersa abilități diverse, de la gândirea creativă, până la coordonarea motrică fină și exprimarea emoțională.

Pentru elevii cu cerințe educaționale speciale, aceste activități au o valoare aparte: le oferă ocazia de a fi văzuți și apreciați, într-un context pozitiv și motivant.

Pe plan emoțional, festivalul creează un sentiment de apartenență și de mândrie colectivă. Zâmbetele copiilor, aplauzele profesorilor și decorurile pline de culoare transformă această zi într-un adevărat prilej de celebrare a diversității și a frumuseții educației incluzive.

Concluzii

„Festivalul Toamnei” a devenit, în timp, o tradiție pentru Centrul Școlar de Educație Incluzivă din Sighetu Marmației – o manifestare a unității, a pasiunii pentru educație și a respectului față de natură. Este un eveniment care aduce împreună oameni diferiți, dar uniți prin dorința comună de a crea, de a învăța și de a se bucura. Prin această activitate, educația își atinge una dintre cele mai nobile misiuni: aceea de a forma oameni sensibili, creativi și implicați, care știu să prețuiască munca, natura și comunitatea din care fac parte. Totodată, acest festival ilustrează faptul că educația viitorului nu poate exista fără rădăcini solide în tradiție, astfel se observă cum tradiția și inovația pot coexista armonios în școala de astăzi.

Bibliografie

Văideanu, G. (1988). Educația la frontiera dintre milenii. Editura Politică, București.

Gabriela, B. ȘCOALA ÎNTRE ÎNVĂȚĂMÂNTUL TRADIȚIONAL ȘI MODERN.

Stănciulescu, E. (2021). Educația nonformală – între tradiție și modernitate. Ed Pro Universitaria, București

SUB CLOPOTUL ȘCOLII

Stancu Cristina Ramona

Școala Gimnazială Nr. 6 Rm. Sărat

Dimineața cobora încet peste orașul Buzău, iar străzile se umpleau de pași grăbiți și glasuri vesele. În curtea Școlii Gimnaziale "Nicolae Titulescu", clopoțelul suna clar, adunând în jurul lui emoții, vise și amintiri. Printre elevii care intrau pe poartă se afla și Andrei un băiat de unsprezece ani

cu ghiozdanul greu și sufletul ușor. Era primul an de gimnaziu iar pentru el, școala aceasta însemna mai mult decât un loc al învățaturii, era o poartă către viitor.

Școala cu zidurile ei vechi și ferestrele largi păstra ecoul generațiilor trecute. Înființată cu decenii în urmă purta cu mândrie numele marelui diplomat Nicolae Titulescu, un simbol al inteligenței și al demnității românești. Profesorii le vorbeau copiilor adesea despre el, iar Andrei ascultând visa să ajungă și el un om care schimbă lumea prin cuvinte și fapte bune.

Într-o zi de iarnă când zăpada acoperise curtea și frigul se strecura prin geamuri doamna profesoară de limba română le-a dat o temă simplă: ”Scrieți o poveste despre locul care vă face să vă simțiți acasă”. Pentru Andrei răspunsul a venit imediat, școala. În câteva pagini tremurate a scris despre colegii lui despre pauzele pline de râsete despre mirosul de cretă și despre profesorii care vedeau în fiecare elev o poveste în devenire.

Când profesoara i-a citit lucrarea în fața clasei, sala s-a umplut de tăcere. Cuvintele lui aveau sinceritatea copilăriei și forța unei recunoștințe adânci. La sfârșit doamna profesoară i-a spus cu voce tremurată: ”Andrei, poate nu știi încă, dar tocmai ai scris despre esența școlii, nu despre ziduri, ci despre oameni”.

De atunci, băiatul a început să vadă altfel orele, temele, chiar și clopoțelul care anunța sfârșitul lecțiilor. În fiecare sunet el auzea chemarea spre cunoaștere, spre curaj și spre visare. Anii au trecut repede. Andrei a terminat gimnaziul, apoi liceul și s-a întors la ”Nicolae Titulescu” ca profesor de istorie.

Într-o zi de septembrie, stând în fața clasei și-a amintit emoția din prima lui zi de elev. Privindu-i pe copii, a zâmbit, vedea în ochii lor același dor de a învăța, aceeași lumină care nu se stinge niciodată.

Clopoțelul a sunat din nou, limpede și plin de viață. Școala continua să crească, să adune povești și să le transforme în destine. Pentru Andrei, pentru colegii lui, pentru toți cei care îi treceau pragul, Școala Gimnazială ”Nicolae Titulescu” nu era doar un loc, era o parte din inimă.

Bibliografie:

1. Andrei Ioana, Educația și puterea exemplului, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975
2. Creangă Ion, Amintiri din copilărie, Editura Albatros, București, 1983
3. Iorga Nicolae, Despre rolul școlii în formarea sufletului românesc, Editura Minerva, București, 2018

4. Site oficial al Școlii Gimnaziale "Nicolae Titulescu", Buzău- <https://scoalatitulescu-buzau.ro>

ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC – ÎNTRE VALORILE TRECUTULUI ȘI PROVOCĂRILE VIITORULUI

Coman Angelica

Școala Gimnazială „Ioan Bădescu”, Popești-Leordeni, Ilfov

Educația românească a fost dintotdeauna un spațiu de echilibru între continuitate și schimbare, între respectul față de valorile fundamentale ale culturii naționale și nevoia constantă de adaptare la realitățile lumii contemporane. Într-un context global marcat de transformări sociale, tehnologice și culturale rapide, învățământul românesc își caută identitatea între moștenirea tradițională și exigențele inovării pedagogice.

Tradițiile școlii românești oferă repere morale, culturale și axiologice, pe când inovațiile aduc dinamism, creativitate și deschidere către metode moderne de învățare. A găsi echilibrul între aceste două dimensiuni reprezintă, de fapt, adevărata provocare a educației contemporane.

Învățământul românesc are rădăcini adânci în idealul umanist și patriotic promovat de Spiru Haret, care considera școala „temelia neamului”. Generații întregi de elevi au fost formate sub influența unor valori precum respectul pentru dascăl, rigoarea intelectuală și responsabilitatea civică. Aceste repere constituie un capital simbolic al educației românești, care nu trebuie pierdut în fața schimbărilor de suprafață.

Educația tradițională a pus accent pe formarea caracterului și pe dimensiunea morală a personalității. Prin disciplină, consecvență și respect față de muncă, elevul învăța nu doar să cunoască, ci și să fie. Chiar dacă metodele frontale sau directive par astăzi depășite, ele au avut un rol major în formarea culturii școlare și a ethosului educațional românesc.

Tradiția nu trebuie privită ca un obstacol în calea progresului, ci ca o ancoră identitară într-un context educațional supus presiunilor globalizării.

Societatea actuală cere o educație flexibilă, adaptabilă și orientată spre competențe. Inovația pedagogică devine, astfel, o condiție esențială pentru modernizarea învățământului. Transformările recente – digitalizarea, apariția învățării hibride, accentul pe gândirea critică și competențele socio-

emoționale – au adus în prim-plan pedagogia activă și abordările centrate pe elev. Profesorul nu mai este un simplu transmițător de cunoștințe, ci un facilitator al învățării, un designer de contexte educaționale interactive.

Programele educaționale moderne, resursele educaționale deschise (RED), platformele online (Google Workspace, MozaBook, Edmodo, Kahoot) și învățarea bazată pe proiecte demonstrează că inovația nu este doar tehnologică, ci și metodologică. Ea presupune, înainte de toate, o schimbare de mentalitate, o pedagogie a încrederii și a implicării.

Într-un învățământ aflat în continuă reformă, armonizarea tradiției cu inovația este esențială. Tradiția oferă stabilitate și sens, în timp ce inovația aduce adaptabilitate și perspectivă. Cele două dimensiuni nu se exclud, ci se potențează reciproc. Profesorul modern trebuie să valorifice experiența trecutului prin mijloacele prezentului. El este, totodată, păstrător al valorilor și pionier al schimbării. Într-o lume digitală, plină de informație, rămâne vitală misiunea educației de a forma oameni morali, empatici și capabili de reflecție. Învățământul românesc are resursele necesare pentru a deveni un sistem echilibrat, în care etica, cultura și inovația coexistă în sprijinul elevului.

Învățământul românesc se află la intersecția dintre moștenirea valorilor tradiționale și provocările viitorului digital și globalizat. În acest context, rolul școlii nu este doar acela de a forma competențe, ci de a păstra vie esența umană a educației: respectul, empatia, cultura și spiritul critic.

Echilibrul dintre tradiție și inovație reprezintă cheia unei educații de calitate, capabile să pregătească elevii nu doar pentru o profesie, ci pentru viață. Adevărata reformă nu constă în a renunța la tradiție, ci în a o reinterpretă în lumina prezentului, cu înțelepciune și curaj.

Bibliografie:

- Bocoș, M.-D. (2017). *Instruirea interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune didactică*. Cluj-Napoca: Editura Presa Universitară Clujeană.
- Căprioară, D. (2020). *Competențe pentru secolul XXI în educația românească*. Iași: Editura Polirom.
- Cucos, C. (2018). *Educația pentru valori*. Iași: Editura Polirom.
- Fullan, M. (2014). *The Principal: Three Keys to Maximizing Impact*. San Francisco: Jossey-Bass

ÎNVĂȚAREA PRIN FOLOSIREA METODELOR INTERACTIVE

DE GRUP ÎN CLASELE PRIMARE

prof. inv. primar **Simona Lucescu**

Liceul Tehnologic „Vasile Cocea”- Moldovița, Suceava

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, operatorie, deci de promovare a metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. „Activ este elevul care depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mintală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborare a noilor cunoștințe” (I. Cerghit, 1997, p. 73).

Un obiectiv fundamental al educației este îmbunătățirea puterii de înțelegere a copilului și cultivarea dorinței acestuia de a învăța. Unele procese de învățare au loc în grup, copiii colaborează, fiecare vine cu o idee, aduce în situații de învățare ceva din propria experiență, care este comparată cu a celorlalți, învață unii de la alții, caută și aleg soluții, străduindu-se să rezolve sarcina încredințată grupului său.

Specificul metodelor interactive de grup este faptul că ele promovează interacțiunea dintre mințile participanților, dintre personalitățile lor, ducând la o învățare mai activă și cu rezultate evidente. Interactivitatea presupune atât *cooperarea*- definită drept „forma motivațională a afirmării de sine, incluzând activitatea de avansare proprie, în care individul rivalizează cu ceilalți pentru dobândirea unei situații sociale sau a superiorității”(Ausubel, 1981)- cât și *competiția*- care este o „activitate orientată social, în cadrul căreia individul colaborează cu ceilalți pentru atingerea unui țel comun”(Ausubel, 1981). Ele nu sunt antitetice; ambele implică un anumit grad de interacțiune, în opoziție cu comportamentul individual.

În condițiile îndeplinirii unor sarcini simple, activitatea de grup este stimulativă, generând un comportament competitiv; în rezolvarea sarcinilor complexe, rezolvarea de probleme, obținerea soluției corecte este facilitată de emiterea de ipoteze multiple și variate. Interacțiunea stimulează efortul și productivitatea individului și este importantă pentru autodescoperirea propriilor capacități și limite, pentru autoevaluare.

Interacțiunea dezvoltă inteligențele multiple (inteligența lingvistică, inteligența logico-matematică, inteligența spațială, inteligența interpersonală, inteligența intrapersonală, inteligența muzicală, inteligența kinestezică, inteligența naturalistă- Gardner H.), stimulează și dezvoltă capacități cognitive complexe (gândirea divergentă, gândirea critică, gândirea laterală), are ca efect și „educarea stăpânirii de sine și a unui comportament tolerant față de opiniile celorlalți, înfrângerea subiectivismului și acceptarea gândirii colective”(Crenguța L. Oprea, 2000. p.47).

Utilizarea metodelor interactive în ciclul primar promovează învățarea datorită faptului că fiecare membru al grupului se simte oarecum responsabil în rezolvarea sarcinilor date grupului său, căutând să se implice, să comunice cu colegii de grup, să asculte și să respecte părerile acestora și împreună să aleagă pe cea corectă. Astfel, elevul devine participant activ la activitatea de învățare.

După funcția didactică principală metodele și tehnicile interactive de grup se pot clasifica:

a) Metode de predare- învățare interactivă în grup:

Metoda predării/ învățării reciproce (Reciprocal teaching- Palinscar); Metoda Jigsaw (Mozaicul); Citirea cuprinzătoare; Cascada; Ciorchinele; STAD (Student Teams Achievement Division)- Metoda învățării pe grupe mici; TGS (Teams/ Games/ Tournaments)- Metoda turnirurilor între echipe; Metoda schimbării perechii (Share- Pair- Circles); Metoda piramidei sau a bulgărelui de zăpadă și a diamantului; Învățarea dramatizată;

b) Metode de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare:

Harta cognitivă sau harta conceptuală (Cognite map, Conceptual map); Matricele; Lanțurile cognitive; Cubul; Fishbone maps (scheletul de pește); Diagramele cauzelor și a efectului; Pânza de păianjen (Spide map); Tehnica florii de nufăr (Lotus Blossom Technique); Metoda R.A.I.(Răspunde/ Aruncă/ Interoghează); Cartonașele luminoase;

c) Metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității:

Brainstorming; Starbursting (Explozia stelară); Metoda Pălăriilor gânditoare (Thinking hats- Edward Bono); Caruselul; Multi-voting; Interviu de grup; Studiul de caz; Incidentul critic; Phillips 6/6; Tehnica 6/3/5; Controversa creativă; Tehnica focus grup; Patru colțuri (Four corners); Metoda Frisco; Sinectica; Metoda Delphi

d) Metode de cercetare în grup:

Tema sau proiectul de cercetare în grup; Experimentul pe echipe; Portofoliul de grup.

Multe dintre aceste metode interactive mai sus amintite pot fi utilizate cu succes în cadrul lecțiilor la clasele I-IV, în diferite momente ale acestora. Ele pot constitui un mijloc de cunoaștere, de stocare, de fixare sau sectare a informației, sporind interesul elevilor pentru învățare. Caracterizate prin flexibilitate, metodele interactive constituie un instrument util în eficientizarea activității în clasă. Vom încerca în continuare să oferim câteva modele de aplicare a metodelor interactive în diferite tipuri de lecții, la diferite discipline de studiu. Aplicarea lor se poate face individual sau în grup, oferindu-le elevilor posibilitatea de a se implica activ.

Metoda predării/ învățării reciproce (Rezumând. Întrebând. Clarificând. Precizând)

Este o strategie instrucțională de învățare a tehnicilor de studiere a unui text. După ce sunt familiarizați cu metoda, elevii interpretează rolul profesorului, instruindu-și colegii. Are loc o dezvoltare a dialogului elev-elev. Se poate desfășura pe grupe sau cu toată clasa și este centrată pe patru strategii de învățare: rezumarea, punerea de întrebări, clarificarea datelor și prezicerea .

Rezumarea înseamnă expunerea a ceea ce este mai important din ceea ce s-a citit.

Punerea de întrebări se referă la listarea unei serii de întrebări despre informațiile citite, cel ce pune întrebările trebuie să cunoască și răspunsul.

Clarificarea presupune discutarea termenilor necunoscuți, mai greu de înțeles, apelul la diverse surse lămuritoare, soluționarea neînțelegerilor.

Precizarea se referă la exprimare a ceea ce cred elevii că se va întâmpla în continuare, bazându-se pe ceea ce au citit.

Am aplicat această metodă la clasa a IV-a, limba română, la lecția „Gulliver în țara piticilor”, fragment, de J.Swift. Textul de studiu a fost oferit întregii clase, clasa a fost împărțită în patru grupe, corespunzătoare celor patru roluri. Se alege purtătorul de cuvânt, iar învățătorul împarte fiecărui grup sarcina de lucru.

Grupa A (*Rezumatorii*)- citește și rezumă textul.

Grupa B (*Întrebătorii*)- face o listă de întrebări pe care le vor adresa colegilor:

- Cum a ajuns Gulliver în Țara Piticilor?
- Ce nume i-au dat piticii lui Gulliver? De ce?
- Ce obiecte i-au fost confiscate lui Gulliver?
- De ce s-au minunat piticii când au văzut aceste obiecte?

Grupa C (*Clarificatorii*)-explică sensul cuvintelor noi întâlnite în text: *naufragiat, chingă, bâzdâganie, a înlesni, maiestate, căpcăun, cărturar*.

Grupa D (*Predictorii*)- dezvoltă predicții:

- Ce s-ar fi putut întâmpla dacă Gulliver s-ar fi împotrivit piticilor?
- Cum v-ați fi purtat voi dacă ați fi fost în locul lui Gulliver?
- Ce credeți că s-a întâmplat cu Gulliver după ce i-au fost confiscate lucrurile?

Răspunsul la aceste întrebări îl pot afla citind în întregime „Călătoriile lui Gulliver”.

Activitatea i-a stimulat și motivat pe elevi. Fiecare grupă a încercat, ca prin rezultatele muncii, să lămurească elevii din celelalte grupe.

Prin folosirea acestei metode se dezvoltă capacitatea de exprimare, atenția, operațiile gândirii și capacitatea de ascultare activă. Totodată, se stimulează capacitatea de concentrare asupra textului de citit și priceperea de a selecționa esențialul.

Bibliografie:

Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, Editura Polirom, Iași, 2006

ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR

**Profesor pentru educație timpurie Lungu Maria-Mirabela,
Grădinița cu PN Bucșani, localitatea Bucșani**

„Eficiența activităților în grădiniță se bazează pe faptul că această vârstă este cea mai favorabilă pentru acumularea unor impresii puternice, pentru formarea deprinderilor de comportare. Copiii sunt ajutați să înțeleagă necesitatea respectării acestor norme sociale, a unor norme elementare de conduită, contribuind, astfel, la formarea propriilor valențe ale Eu-lui” (Postica, 2019, p. 131).

Activitatea sistematică și specifică educației morale contribuie la formarea deprinderilor elementare de comportare, precum și la perfecționarea deprinderilor însușite, respectiv la transformarea lor în obișnuințe. Acum i se întipăresc în minte anumite norme precum: „ce este frumos”, „ce este bine”, „ce este rău”, aceste norme lăsându-și amprentele urmându-i pașii toată viața.

Cultivarea dragostei față de „bine” și de „adevăr” necesită, în special, trebuința de activitate și nu de dialog, de acțiune și nu de verbalism, de descoperirea virtuților de către copil și nu doar de cele oferite de către părinți. În cele mai multe cazuri, binele ajunge la copilul mic sub formula „e bine să faci așa !” și „nu e bine ce faci!”.

Apropierea copilului de bine și de semnificația de normă de comportare, nu de ordin ce trebuie ascultat, reprezintă modalitatea prin care se ajunge înțelegerea binelui prin participare și prin satisfacțiile care decurg din ele. Interdicția de a nu se juca pe stradă cu mingea sau pe trotuar trebuie să fie înlocuită cu anumite măsuri concrete evidente, oferindu-i prilejul de a participa la jocuri mai captivante.

Pentru a putea descoperi „binele” care, în perioada ulterioară, va deveni cinste, principialitate, criterii de evaluare a comportării, spirit de a-ți ajuta aproapele, este nevoie să existe un cod de conduită care are la bază o egală respectare a normelor atât de către copii, cât și de către părinți. Ne referim la, impunerea copiilor de a acționa într-un anumit mod, părinții trebuie să dovedească un model și un imboldul în acea direcție și nu factor derutant. Mobilizarea progresivă a efortului copiilor de a săvârși fapte de laudă, bune, crearea sistematică a unor condiții favorabile dezvoltării întregului potențial spiritual ș.a. reprezintă logica pedagogică însăși în munca cu preșcolari.

„Aceluiași cadru educațional îi sunt proprii și cultivarea dragostei față de frumos, privită ca un aspect al pregătirii bunului gust al copilului față de îmbrăcăminte, de ținuta fizică, de cadru al locuinței, precum și ca frumusețe în comportare, în relațiile cu cei din jur” (Postica, 2019, p. 132).

Dragostea față de frumos a preșcolarului va fi întâlnită peste ani cu curățenia, cu ordinea, cu decența în ceea ce privește înfățișarea fizică și cu demnitatea în comportare, sub aspect fizic, dar și spiritual. Cele negative, care trebuie stopate prin intermediul activităților de educație morală, ar fi:

pasivitatea, egoismul, lenea, îngâmfarea, invidia, lăudăroșenia, imprudența, neglijența, lingușirea, necinstea, înșelăciunea, hoția, fățarnicia, viclenia, indiscreția, disprețul, obraznicia, insultarea, dezordinea, răutatea, ura, nerecunoștința, neascultarea, timiditatea, tergiversarea, delăsarea etc.

Formarea culturii morale reprezintă una dintre cele mai ample laturi ale educației. Acest lucru este generat, pe de o parte, de faptul că preșcolarul este un subiect al relațiilor morale încă de la o vârstă timpurie, el fiind supus mereu asupra unor influențe de acest gen, frecvent contradictorii, iar, pe de altă parte, de variabilele psihologice care sunt implicate într-un astfel de proces. Calatură a strategiei educaționale, formarea culturii morale contribuie la favorizarea integrării cunoștințelor în sisteme coerente, pregătind copilul pentru explorarea realității înconjurătoare.

Aceste urme vor fi cu atât mai adânci, cu cât cei doi actori responsabili ai grădiniței și familiei își vor îndeplini continuu, constant și cooperant sarcinile ce le revin, punând mereu copilul și nevoile lui pe primul loc, educându-l cu respect, dragoste și încredere față de posibilitățile latente pe care fiecare le posedă, dorindu-i acestuia să progreseze.

Metodele morale raportate la obiective globale (de instruire morală, de acțiune morală):

- „explicația morală, bazată pe „procedee” de stimulare și informare morală care pot fi preluate de la alte metode;
- convorbirea morală, bazată pe procedee de dialog moral, dezbatere morală, povestire morală, comentariu moral;
- exemplul moral, cu procedee bazate pe exemple directe și indirecte, reale și imaginare;
- analiza de caz, bazată pe procedee de decizie, prezentare, analiză, dezbatere, recomandare morală; exercițiul moral, bazat pe două tipuri de procedee” (Postica, 2019, pp. 123/124): procedee externe (dispoziție, ordine, îndemn, apel, avertisment, sugestie, lămurire, stimulare prin recompense, încurajare); procedee interne (exersarea prin procedee de autoevaluare morală); aprobarea morală bazată pe procedee și tehnici de laudă, recompensă recunoștință;
- dezaprobarea morală, cea bazată pe procedee și tehnici de observație, ironie, avertisment, reproș, sancțiune etc.

Educarea caracterului copiilor preșcolari presupune realizarea sarcinilor fundamentale:

- educarea trăsăturilor pozitive de caracter (dragostea pentru sinceritatea, adevăr, cinstea, modestia, curajul, optimismul și încrederea în forțele proprii, independența, sociabilitatea, spiritul critic și autocritic, blândețea, generozitatea, politețea, bunul simț, respectul, ordinea, disciplina, devotamentul, punctualitatea, recunoștința, conștiinciozitatea, umanismul, discreția, delicatețea, principialitatea, prietenia, colectivismul, hărnicia, al mândriei patriotice, sentimentul datoriei, puritatea morală etc.);
- educarea însușirilor voliționale și eliminarea defectelor de voință și de caracter.

Cultivarea la preșcolari față dragostei de bine și de adevăr trebuie să se deruleze adaptat vârstei, ca un anumit sistem referențial. În același timp, „trebuie avute în vedere și unele circumstanțe particulare, printre care cele mai de seamă sunt împrejurările concrete ale fiecărei măsuri sau acțiuni cu caracter educativ, considerarea educației ca un proces neîntrerupt, continuitatea fiindu-i asigurată prin influențele pe care le exercită deprinderile, obiceiurile și întreaga comportare a tuturor membrilor grupului familial” (Silistraru, 2003, p.120).

Esența educației morale presupune așadar în crearea unui cadru corespunzător interiorizării componentelor moralei sociale în cadrul structurii personalității morale a copilului, în elaborarea și stabilizarea pe această bază a profilului moral al acestuia în raport cu imperativele societății noastre.

BIBLIOGRAFIE:

- Postica L., (2019). *Aspecte ale culturii morale la preșcolari în Studia Universitatis Moldaviae, nr.9 Seria Științe ale educației*. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol pp.129-133
- Silistraru, N. (2003). *Etnopedagogie*. Chișinău: Centrul Editorial al USM

ROLUL GRĂDINIȚEI ÎN FORMAREA VALORILOR

**Profesor pentru educație timpurie Guta Corina,
Grădinița cu PN Bucșani, localitatea Bucșani**

Etimologic cuvântul morală provine din limba latină (moralis- cea ce ține de caracter: mos, moris- lege, prescripție, regulă, obicei, ordine, caracter) și este un fenomen social obiectiv care reglementează relațiile dintre om și societate, dintre comunități, în termeni de Bine-Rău. Fiind o formă a conștiinței sociale, morala are caracter axiologic, reflectoriu, istoric, general-uman, specific etnic și național. Morala este obiectul de studiu al etici (în limba greacă, ethos înseamnă obicei, caracter, morav), ca teorie a moralei preocupată de originea și esența moralei, istoria ideilor și faptelor morale, problematica teoretică și practică a moralei.

Din punct de vedere reflectoriu, morala cuprinde idealuri, norme, valori, reguli și principii pe care le cunoaștem, la care ne raportăm și pe care le integrăm în propria conștiință și conduită. Din punct de vedere axiologic, valențele apreciative ale valorilor morale au caracter normativ care impun conduite dezirabile valorizate și acceptate, sau indezirabile, amendate și respinse de opinia publică.

„Morala, ca fenomen social, este o formă a conștiinței sociale care include într-un tot unitar idealul moral, valorile, normele și regulile morale, prin care se reglementează raporturile omului cu ceilalți oameni, cu societatea și cu sine însuși. Conținutul acestor componente este impus de viața socială în ansamblul său” (Savu, 2014, p.26). Idealul moral, valorile, normele și regulile morale

inclus și o notă apreciativă, cu funcție reglatoare asupra comportamentului individual și de grup, stimulându-l și orientându-l în concordanță cu imperativele sociale. Morala are, un caracter normativ, cuprinzând un sistem de comandamente morale sub forma unor cerințe și modele ideale de comportare ce acționează din exterior asupra oamenilor în vederea adoptării și realizării unor relații ce sunt în concordanță cu idealul social al comunității din care face parte sau al societății în ansamblul său.

Din perspectivă pedagogică, acțiunea educativă se desfășoară pe fondul morale sociale. Idealul moral este nucleul fiecărui sistem moral. El este un model al perfecțiunii morale, ca întrunchipare a tuturor calităților morale excepțional manifestate. Se tinde spre ideal, ca model deoarece el este proecția desăvârșirii umane, un model intangibil de perfecțiune care concentrează aspirațiile și năzduințele de devenire a omului. Caracterul său este prospective prefingurând sensul de evoluție al comportamentului, forța propulsivă și modelatoare reieșind din faptul că conținutul său nu va fi epuizat niciodată în comportarea reală a oamenilor. Idealul moral proiectează personalitatea umană într-un proces de autodepășire continuă. Fiind o reprezentare și o proiecție generalizată a trebuințelor și aspirațiilor umane idealul moral este obiectiv, iar ca formulare a desăvârșirii și devenirii la nivel individual, el este subiectiv. Idealul moral integrează într-un model al perfecțiunii umane valorile morale în manifestarea lor excepțională. Înțelepciunea, eroismul, onoarea, datoria sunt idealuri și valori morale cu sferă mare de generalitate incluse fiind în diferite ierarhii de conduite particularizate.

Valorile morale reflectă exigențe și cerințe generale ce se impun comportamentului uman datorită idealului moral. „Ca proiectare și abstractizare a aspirațiilor și trebuințelor umane, este o relație între ceva de prețuit și cineva care acordă prețuirea, o relație între obiectul valorizat (fapte, idei) și subiectul valorizator” (Savu, 2014, p.27)

Valori morale sunt normele, idealurile, ideile și faptele exprimate în concepte precum: cinste, eroism, datorie, pace, onoare, bine, dreptate, solidaritate, fericire, altruism, partiotism, umanism, spirit civic, sinceritate, prietenie, etc. Se disociază valorile pozitive de cele negative sau nonvalori: trădare, răutate, necinste, prefăcătorie, falsitate, ipocrizire, grosolănie, agresivitate, invidie, duplicitate etc. Obiectivul educației morale este formarea omului în virtutea valorilor pozitive și prevenirea, combaterea și corectarea nonvalorilor.

Valorile morale includ un larg câmp de situații și manifestări comportamentale; nu se pot face compromisuri sau negocieri cu aceste cerințe. Educația morală are ca scop transformarea sistematică a acestor valori, așteptări și deziderate în fapte concrete de conduită și trăsături de personalitate. Valorile morale pe care individul le adoptă ajung mobiluri interne ale comportamentului uman în diferitele împrejurări ale vieții.

Formarea conștiinței și conduitei morale a copiilor este un proces deosebit de complex. Diversitatea situațiilor și a influențelor diferiților factori care acționează asupra lumii lor spirituale este atât de mare, încât știința pedagogică nu poate să o prevadă complet.

M.Călin distinge următoarele componente ale identității comportamentului moral:

- „componenta perceptivă (de sesizare și de înțelegere a formelor de exprimare comportamentală a sensurilor, a gesturilor și a opțiunilor de comportament);
- componenta imaginativă (aspirația morală pentru anumite însușiri de comportament);
- componenta emoțional-atitudinală (sentimentele, convingerile și atitudinile morale pozitive sau negative ca indicator al gradului de asimilare a valorilor morale) (Jinga, Istrate, 1998, p. 64);
- componenta motrică (deprinderile și obișnuințele morale);
- componenta volitivă (motivele și interesele acțiunilor morale și capacitatea de autocontrol comportamental);
- „componenta ideativă (judecata și discernământul moral, reflecția morală și spiritul critic asupra standardelor și modalităților de acțiune ale grupului din care face parte subiectul moral, capacitatea de analiză, opțiune și decizie morală individuală)” (Jinga, Istrate, 1998, p. 65).

Formarea culturii morale, ca dimensiune a strategiei educaționale, favorizează integrarea cunoștințelor în sisteme coerente și pregătește copilul pentru explorarea realității înconjurătoare.

În preșcolaritate are loc conturarea primelor operații ale gândirii (de analiză, de sinteză), dar ele se desfășoară în plan concret. Din acest motiv trebuie să avem în vedere că, prin intermediul educației morale, trebuie să-i îndrumăm pe copiii să: conștientizeze sensul și semnificația normelor și valorilor morale; semnificația unor exigențe, necesitatea respectării regulilor și normelor; să analizeze faptele de viață reale și posibile, în spiritul normelor și valorilor morale acceptate în societate; să-și adapteze conduita proprie și a celorlalți, potrivit unor imperative morale; să se familiarizeze cu principiile etice și să respecte regulile elementare de conviețuire socială; să deducă notele esențiale ale unor trăsături de voință necesare în activitatea lor cum sunt: perseverența, consecvența, inițiativa, curajul; să aplice acțiunile proprii și ale colegilor astfel încât să fie în concordanță cu normele morale etc.

Copilul de vârstă preșcolară trebuie să dovedească capabilitatea de a: dori să urmeze modele percepute în grupul de copii, în familie, în literatură; manifesta atitudine de respingere și dezaprobare față de fapte și comportamente ce dovedesc necinste, agresivitate, lipsă de respect față de cei din jur, lene, dezordine, indisciplină; de a exersa și a-și forma deprinderi și obișnuințe morale: deprinderea de a saluta, punctualitatea, respectarea semenilor, respectarea unui regim zilnic de muncă, odihnă; de

a dovedi al dragoste și atitudinii zilnice, pozitive față de muncă; de a-și adapta comportamentul față de sine, față de alții (copii și adulți), față de mediu în împrejurări variate; de a ține cont de opiniile celor din jur și să aplice criterii elementare de apreciere a conduitei altora și de autoapreciere etc.

Voi încheia prin evidențierea scopului educării în spiritul valorilor morale care este acela de a cunoaște aceste valori și de a le valorifica. Valorile pot fi înțelese că standarde stabile, reprezentând fundamentul care stă la baza acceptării sau respingerii normelor. Transmiterea eficientă a valorilor se face în cadrul unui întreg proces în care individul are posibilitatea de a alege între variantele reale, în urmă analizării consecințelor fiecărei opțiuni și, apoi, de a se exprima și acționa conform propriei alegeri. Acest proces de raportare la valori determină formarea atitudinilor, a conduitei personale, a comportamentului, și de aceea el trebuie să înceapă din copilăria timpurie.

BIBLIOGRAFIE:

- Jinga I., Istrate E. (1998). *Manual de pedagogie*. București.
- Savu, M. (2014). *Didactica educației morale. Demersuri metodologice pentru învățământul primar și preșcolar*. București: Editura Universitară
-

INOVAȚIA ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL ROMÂNESC

CIUC MONICA ELENA

LICEUL SPECIAL CÂMPULUNG MOLDOVENESC

În contextul contemporan al transformărilor tehnologice accelerate și al provocărilor tot mai complexe din sfera educațională, învățământul românesc se află în fața unei duble necesități: pe de o parte, modernizarea conținuturilor și a metodelor didactice în raport cu cerințele societății informaționale, iar pe de altă parte, asigurarea unui cadru educațional incluziv, care să răspundă adecvat nevoilor tuturor elevilor, inclusiv ale celor cu cerințe educaționale speciale (CES). În această dinamică, inovația devine nu doar un instrument de eficientizare a actului didactic, ci și un vector de echitate și justiție socială.

În mod particular, învățământul special are cel mai mult de câștigat din aplicarea unor practici inovative, deoarece elevii cu dizabilități cognitive, senzoriale, motorii sau asociate întâmpină frecvent bariere majore în accesul la conținutul educațional standard. În acest sens, tehnologiile asistive și tehnologiile de acces reprezintă una dintre cele mai relevante și validate direcții de inovație în educație. Acestea sunt definite drept „dispozitive, echipamente, programe informatice sau sisteme care sporesc, mențin sau îmbunătățesc capacitățile funcționale ale persoanelor cu dizabilități” (Gherguț, 2013, p. 112).

Conform lui Adrian Roșan „instruirea asistată de calculator în educația specială trebuie să fie adaptată specificului dizabilității, nivelului de funcționare și particularităților psihocognitive ale fiecărui elev” (Roșan, 2013, p. 221). Această abordare presupune nu doar achiziționarea unor echipamente, ci integrarea acestora într-o strategie educațională coerentă, centrată pe individualizare și personalizare a învățării.

Astfel, în cazul elevilor cu deficiențe de vedere, tehnologiile asistive includ notetakere electronice cu sinteză vocală, afișaje Braille, softuri de citire a ecranului (ex. JAWS), sau aplicații tactile care facilitează explorarea spațială. În cazul deficiențelor auditive, se utilizează sisteme FM, subtitrări în timp real, sau interpretare în limbaj mimico-gestual asistată de AI. Pentru elevii cu dizabilități motorii, există dispozitive de tip eye-tracker, comutatoare adaptive sau tastaturi special configurate. (Roșan, 2013; Gherguț, 2024)

Un aport teoretic important în structurarea acestor intervenții îl are lucrarea coordonată de Gherguț și Roșan (*Terapii și intervenții psihopedagogice la persoane cu cerințe speciale*, 2024), în care autorii disting patru mari categorii de intervenții, una dintre ele fiind tocmai intervențiile bazate pe tehnologie. Acestea sunt caracterizate de potențialul lor de a spori independența funcțională, de a stimula motivația intrinsecă și de a facilita achiziția de noi comportamente adaptative. Se menționează, de asemenea, că tehnologiile asistive devin cu adevărat eficiente doar atunci când sunt „însoțite de training specific, suport psihopedagogic și monitorizare continuă a progresului elevului” (Gherguț & Roșan, 2024, p. 198).

Totodată, autorii atrag atenția asupra unor limite ale acestor tehnologii, precum: dificultăți în integrarea tehnologiilor în curriculum, costurile ridicate, lipsa unei standardizări la nivel național, precum și o pregătire insuficientă a cadrelor didactice în utilizarea și adaptarea acestora. De exemplu, deși un notetaker electronic poate substitui eficient scrisul de mână în cazul unui elev nevăzător, eficiența lui este condiționată de nivelul de alfabetizare Braille al elevului, de compatibilitatea cu resursele digitale folosite în clasă, și de suportul tehnic disponibil. (Roșan, 2013)

Mai mult, inovația în învățământul special nu se reduce la tehnologie, ci implică o schimbare de paradigmă pedagogică: trecerea de la o educație compensatorie, bazată pe deficite, la una centrată pe potențial, pe dezvoltarea capacităților funcționale și pe adaptabilitate. În acest sens, formarea inițială și continuă a profesorilor are un rol esențial. Ei trebuie să fie pregătiți nu doar în plan didactic, ci și în cel tehnologic, psihoeducațional și etic, pentru a putea integra în mod valid și eficient aceste resurse inovative.

România a făcut progrese semnificative în ultimul deceniu, mai ales prin programe precum Strategia Națională pentru Digitalizarea Educației (SMART-Edu), însă decalajele dintre mediul

urban și cel rural, dintre școlile de masă și cele speciale, rămân considerabile. Accesul echitabil la tehnologie și formare rămâne, deocamdată, mai degrabă o intenție decât o realitate.

Inovația în învățământul românesc – cu accent pe componenta specială – trebuie să fie înțeleasă ca o strategie sistemică de transformare: tehnologică, pedagogică și instituțională. Nu este suficient să dotăm școlile cu echipamente moderne; este nevoie de un cadru integrator, multidisciplinar și adaptat care să valorifice aceste tehnologii în interesul elevului. Numai astfel putem vorbi despre o educație incluzivă autentică, care să împlinească, și nu doar să enunțe, dreptul la învățătură al fiecărui copil.

Bibliografie

Gherguț, A. (2013). *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și examene de obținere a gradelor didactice* (ediția a III-a, revizuită și adăugită). Iași: Polirom.

Roșan, A. M. (coord.) (2013). *Cartea Albă a Psihopedagogiei Speciale*. Cluj-Napoca: Universitatea Babeș-Bolyai.

Gherguț, A., & Roșan, A. M. (coord.) (2024). *Terapii și intervenții psihopedagogice la persoane cu cerințe speciale*. Iași: Polirom.

Ministerul Educației Naționale (2021). *Strategia Națională privind Digitalizarea Educației 2021–2027 (SMART-Edu)*.

Pădure, M. (2013). „Tehnologii de acces în contextul deficiențelor de vedere”. În: Roșan, A. M. (coord.), *Cartea Albă a Psihopedagogiei Speciale*, Cluj-Napoca: UBB.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Morariu Călin Teodor,

Colegiul Economic Nicolae Titulescu Baia Mare

Învățământul românesc reprezintă una dintre cele mai vechi și mai importante instituții de formare a individului și a societății. De-a lungul secolelor, școala din România a fost un spațiu al cunoașterii, al formării morale și culturale, dar și un factor de progres social. Într-o lume care se schimbă rapid, educația rămâne fundamentul pe care se clădește viitorul unei națiuni.

Astăzi, sistemul nostru educațional se află la intersecția dintre tradiție și inovație. Pe de o parte, moștenim o cultură educațională solidă, bazată pe disciplină, respect și rigoare intelectuală. Pe de altă parte, suntem provocați să ne adaptăm la noile tehnologii, la nevoile elevului modern și la realitățile unei societăți digitale și globalizate.

TRADIȚIA – temelia educației românești

Tradițiile învățământului românesc se leagă strâns de istoria și identitatea noastră națională. Primele forme de educație au apărut în jurul bisericilor și mănăstirilor, unde călugării îi învățau pe tineri scrisul, cititul și religia. Ulterior, în perioada domnitorilor iluminați, educația a devenit o prioritate de stat.

Un moment definitoriu a fost reformarea școlii de către Spiru Haret, care a introdus un sistem educațional modern, cu programe clare, manuale, examene și pregătirea profesională a cadrelor didactice. De atunci, tradiția școlii românești a însemnat respect față de profesor, cultivarea culturii generale și formarea caracterului.

Această moștenire nu trebuie pierdută. Tradițiile educaționale românești au oferit societății oameni de știință, artiști, profesori, medici, ingineri și oameni de cultură care au dus mai departe prestigiul țării noastre.

INOVAȚIA – o necesitate a secolului XXI

Dacă tradiția ne-a oferit stabilitate, inovația este cea care ne poate asigura progresul. În ultimii ani, educația a intrat într-o etapă de transformare profundă. Digitalizarea, globalizarea și schimbările sociale impun adaptarea metodelor de predare și a conținuturilor la noile realități.

Astăzi, elevii cresc într-un univers digital, unde informația este la un click distanță. Profesorii nu mai pot fi singura sursă de cunoaștere, ci trebuie să devină ghizi în procesul de învățare, formând competențe precum gândirea critică, creativitatea, colaborarea și capacitatea de a învăța continuu.

Noile tehnologii educaționale – platforme online, clase virtuale, aplicații interactive și instrumente de evaluare digitală – aduc o revoluție în modul de predare. În tot mai multe școli, se folosesc table interactive, laboratoare digitale, proiecte interdisciplinare și metode bazate pe învățare prin descoperire.

ECHILIBRUL ÎNTRE VECHI ȘI NOU – cheia unui sistem educațional modern

Învățământul românesc nu trebuie să renunțe la tradițiile sale pentru a fi modern. Dimpotrivă, adevărata inovație este aceea care valorifică tradiția, transformând-o într-un punct de sprijin pentru schimbare.

De exemplu, respectul pentru profesor – o valoare tradițională – poate fi păstrat și într-o școală digitalizată, dacă relația dintre dascăl și elev se bazează pe încredere, colaborare și empatie. La fel, studiul clasic al limbii române, al literaturii sau al istoriei naționale nu trebuie neglijat în favoarea tehnologiei. Fără rădăcini culturale, educația riscă să devină superficială, lipsită de identitate.

EDUCAȚIA – puntea dintre generații

Un alt aspect important este rolul social al educației. Școala nu este doar locul unde se învață matematică sau biologie, ci și spațiul unde se formează valori precum respectul, solidaritatea și responsabilitatea.

Tradiția românească a educației s-a bazat mereu pe ideea de comunitate – profesorul, elevul și familia colaborau pentru același scop. În prezent, acest spirit comunitar trebuie revigorat prin parteneriate între școală, familie și societate.

CONCLUZIE

Tradițiile și inovațiile nu se exclud, ci se completează reciproc. Învățământul românesc trebuie să-și păstreze valorile fundamentale – rigoarea, respectul, dragostea de cultură – și să le adapteze la cerințele unei lumi moderne.

Educația de calitate nu înseamnă doar manuale digitale sau programe noi, ci mai ales profesori dedicați și elevi motivați. România are resursele și potențialul pentru a construi un sistem educațional care să îmbine trecutul cu viitorul, tradiția cu tehnologia, cunoașterea cu creativitatea.

„O ȘCOALĂ, UN NUME, O POVESTE” - ESEU

Prof. învă. primar Vraja Mădălina – Cristina,

Școala Gimnazială „George Coșbuc”, Sighetu Marmăției

Motto: „Drumul ne duce mereu acolo unde ne este locul.”

Există povești care se scriu în tăcere, prin pași mici, dar siguri, prin emoții trăite zi de zi și prin oameni care ne modelează sufletul fără să își dea seama. Povestea mea se leagă, firește, de un loc care a devenit parte din mine, școala. Aici am învățat primele litere, aici am descoperit bucuria cunoașterii, prietenia, emoția reușitei și sensul adevărat al cuvântului dascăl.

Îmi amintesc și astăzi cum, într-o zi de toamnă ploioasă, am pășit pentru prima dată în curtea școlii, ținându-mi mama de mână, purtând ghiozdanul mai mare decât mine și uniforma cu șorț albastru. Nu știam atunci că acele clipe aveau să-mi schimbe pentru totdeauna destinul. Privirea blândă a învățătoarei, mirosul cretei, emoția din prima zi, toate s-au așezat adânc în sufletul meu și au sădit o iubire sinceră pentru învățătură și pentru oameni.

Anii de gimnaziu au fost o perioadă a descoperirilor. Profesorii mei m-au învățat nu doar materii, ci valori: respectul, seriozitatea, bunul-simț, dorința de a progresa. În fiecare zi, privindu-i cum predau cu pasiune, am început să înțeleg ce înseamnă cu adevărat vocația. Îi admiram pentru răbdarea lor, pentru felul în care știau să ne încurajeze și să ne facă să credem în noi. Fără să realizez atunci, în mine se năștea o chemare: aceea de a-i urma.

Am continuat liceul cu aceeași dorință arzătoare de a învăța. Îmi plăcea să explic colegilor lecțiile, să organizez mici activități, să îmi imaginez cum ar fi să stau eu în fața clasei. Era un vis tăcut, dar prezent. Apoi, decizia a venit firesc: am ales să urmez o facultate în domeniul pedagogic, convinsă că menirea mea este să fiu parte din lumea școlii, nu doar ca fost elev, ci ca formator de suflete tinere.

Anii studenției a fost o perioadă de creștere interioară și profesională. Am învățat nu doar teorii didactice, ci mai ales ce înseamnă să te dăruiești altora. Pedagogia nu este doar o știință, ci și o artă, arta de a vedea potențialul în fiecare copil, arta de a modela caractere, de a oferi încredere și lumină acolo unde uneori există teamă sau nesiguranță.

După terminarea studiilor, destinul mi-a zâmbit într-un mod neașteptat și emoționant: am devenit cadru didactic chiar în școala în care am fost elevă. Reîntoarcerea în aceste săli de clasă a fost o trăire unică, greu de descris în cuvinte. Coridoarele, care cândva păreau uriașe, acum păreau mai mici, dar la fel de pline de viață. Pe pereți se aflau fotografii noi, dar în aer plutea același spirit al învățării și al dăruirii.

Când am pășit prima dată în clasă, în fața propriilor elevi, am simțit o emoție profundă. Privindu-le chipurile curioase, m-am regăsit pe mine, copilul care a stat cândva în aceeași bancă. M-am simțit recunoscătoare că pot fi, pentru ei, ceea ce alții au fost pentru mine: un sprijin, o sursă de inspirație, o lumină pe drumul formării.

Astăzi, când privesc în jur, înțeleg că școala aceasta nu este doar un loc de muncă. Este o parte din viața mea, un spațiu unde trecutul, prezentul și viitorul se împletesc armonios. Fiecare zi aduce o nouă lecție, o nouă provocare, o nouă poveste. Fiecare generație de elevi lasă o amprentă, așa cum și eu am lăsat-o cândva, fără să știu că mă voi întoarce pentru a continua firul aceleiași istorii.

Această școală are un nume, dar dincolo de el stă povestea fiecărui om care i-a trecut pragul: elevi, profesori, părinți, comunitate. Este un loc în care valorile se transmit din generație în generație, în care învățarea devine tradiție, iar tradiția devine mândrie.

Pentru mine, această poveste este una despre rădăcini și destin. Am pornit de aici ca elevă timidă, am plecat pentru a mă pregăti, iar viața m-a adus înapoi, ca dascăl, pentru a dăruia altora ceea ce eu am primit: educație, sprijin, încredere.

Privind înapoi, simt că drumul meu a fost exact așa cum trebuia să fie. Uneori, viața ne poartă departe pentru a ne ajuta să înțelegem unde ne este, de fapt, locul. Iar eu mi-am regăsit locul în școala care m-a format, care mi-a oferit un vis și mi-a arătat sensul adevărat al profesiei de profesor.

Pentru mine, „**O școală, un nume, o poveste**” nu este doar o temă ci și realitatea vieții mele. Este povestea reîntoarcerii, a pasiunii și a recunoștinței.

În final, cred cu tărie că drumul ne duce mereu acolo unde ne este locul, iar eu mi-am găsit locul aici, în mijlocul copiilor, în școala în care totul a început, scriind mai departe povestea frumoasă a educației.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2017). Pedagogie. Repere teoretice și aplicative. Iași: Editura Polirom.
2. Cerghit, I. (2002). Metode de învățământ. București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. Cristea, S. (2016). Dicționar de termeni pedagogici. București: Editura Didactică și Pedagogică.
4. Golu, P. (coord.) (1993). Psihologia dezvoltării umane. București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. Păun, E. (1999). Școala – o abordare sociopedagogică. Iași: Editura Polirom.
6. Stan, E. (2018). Profesorul – vocație, artă și știință. București: Editura Tritonic.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. pentru educație timpurie: Sav Gabriela Oana

Prof. pentru educație timpurie: Gherheș Ioana- Mariana

Colegiul de Arte Baia Mare, Structura Grădinița cu Program Prelungit Nr.8 Baia Mare

Peter Brougham spunea: „Educația îi face pe oameni ușor de îndrumat, dar greu de condus. Ușor de guvernat, dar imposibil de supus.”. Iată de ce dreptul la educație constituie unul dintre Drepturile fundamentale ale Convenției Internaționale pentru Drepturile Copilului, semnată și ratificată de România în 1990, asumată prin urmare la modul imperativ de către statul român, și devenită normă de drept intern.

Indiferent de nivelul veniturilor, de tipul și situația familiei, de gradul de autonomie sau dizabilitate al copilului de vârstă școlară, de locul de viață al familiei (urban/rural), de situația legală a copilului (fără acte de identitate, copilul unor imigranți ilegali, copilul străzii, copilul

instituționalizat, copilul lăsat singur acasă) sau de orice alte considerente, dreptul la educație al copilului trebuie să se bucure de respectiv.

Accesul și dreptul la educație nu a fost mereu facil sau reglementat de legi protectoare. Acest drept a fost cerut pentru prima oară, în sensul modern pe care îl cunoaștem azi, acela de învățământ organizat de stat, în Proiectul de constituție al revoluției valahe(Bases de la nouvelle constitution en Walachie), unde la art.16 era stipulat ca „instrucția să fie egală și întreagă pentru tot românul de toate sexele”. Aceasta a fost situația la 1848 și respectivul articol a rămas un deziderat până în vremea lui Cuza.

Dar înainte de legiferarea învățământului de către Cuza în 1864 au fost făcute numeroase observații despre învățământul în cele trei regiuni. Până la 1864, în aceeași școală unde învățau copiii de mazili, neguțatori și boieri, alături de copiii prostimii, existau multe bariere. Una dintre ele era foarte prezentă în organizarea încă „aristocratică” a internatului. Astfel, „fiii de boier, numiți alumnii, locuiau în catul de sus al internatului, fiii claselor de jos, numiți stipendiști, locuiau catul de jos. Mâncau la două mese deosebite: alumnii în tacâmuri aduse de acasă de la ei, «în blide de faianț sau cositor, cu față de masă așternută înaintea lor, cu șervete, gărăfi de apă și pahare de băut». Stipendiștii mâncau pe scândura goală «în strachini de lut și cu linguri de lemn, iar apa lor sta în putina din care își luau de băut cu o ulcică». În casă apoi, alumnii ocupau băncile dintâi, iar stipendiștii erau relegați în cele de la fund”. (*Nicoale Conț, «Școala și mișcarea pedagogică în vechiul regat», în Probleme ale învățământului românesc, buletinul no. 4 și Programul de Activitate pe 1928-1929 al Seminarului de Pedagogie Teoretică condus de G.G. Antonescu și Buletinul Bibliotecii Pedagogice a Casei Școalelor, Editura Casei Școalelor, București, 1928, pp. 168-169 și p. 185*) Aceasta era o reglementare hotărâtă prin Regulamentul Organic din 1831-1832.

Între 1850 și 1864, Barbu Știrbey în Muntenia și Grigore Ghica în Moldova aduc îmbunătățiri sistemului școlar și educației în general, învățământul fiind împărțit în școli primare, apoi colegii sau gimnazii. Școlile primare erau de patru ani, iar colegiile sau gimnaziile aveau șase ani. Urmau apoi facultățile.

În Moldova aceleași perioade, Regulamentul Școlar din 1850 prevedea o grilă educațională puțin diferită de aceea a Munteniei. Urmau astfel să fie în lumea rurală școli elementare de trei ani. Astfel de școli s-au înființat pe moșiile mănăstirești, dar și pe moșiile boierești, „cărora nu li se mai dau hrisoave de târguri sau iarmaroace decât după ce proprietarul moșiei va fi înființat școală elementară”. Pentru lumea orașului, școlile elementare erau de patru ani, „mai complectă, mai teoretică”. Venea apoi treapta învățaturii secundare, bifurcată în școli reale pe 5 ani, pentru „tinerii plecați către cunoștinți practice”, și apoi școli gimnaziale, cunoscutul liceu teoretic, de șapte ani. Învățăturile „înalte” erau predate în cadrul a patru facultăți: filosofică, juridică, teologică și medicală.(*Nicoale Conț, «Școala și mișcarea pedagogică în vechiul regat», în Probleme ale*

învățământului românesc, buletinul no. 4 și Programul de Activitate pe 1928-1929 al Seminarului de Pedagogie Teoretică condus de G.G. Antonescu și Buletinul Bibliotecii Pedagogice a Casei Școalelor, Editura Casei Școalelor, București, 1928, pp.232-242)

Profesorul Gheorghe Costa-Foru a publicat în 1857 un raport asupra organizării și legiurii școlare din țările apusene pe care le-a vizitat în acest scop între 1857 și 1858. Materialul rezultat a servit la întocmirea legii din 1864, promulgată la 25 noiembrie 1864, de ministrul instrucțiunii de atunci, doctorul Nicolae Crețulescu.

Gheorghe Costa-Foru a introdus trei elemente fundamentale, cu ancorare în social și în planul educațional imediat, care ar fi fost de mare necesitate în Țările Române. Cele trei principii stabilite la 1860 de Gheorghe Costa-Foru erau:

1. Dreptul copilului la învățământ, „fără altă restricțiune decât aceia a fireștilor limite ale aptitudinilor individuale”
2. Pentru că „între femeie și copil este o strânsă legătură” se cerea imperios „eliminarea tiraniei bărbatului” căci „femeia singură știe a ceti în ochii copilului și a transforma lectura cărților în lecțiuni vii, plăcute și simpatice. Să lăsăm dar femeii rolul său de educatoare. Pentru aceasta trebuia ca și ea să fie cultivată în școli speciale de toate gradele”
3. Instrucția predată în familie trebuia completată cu instrucția școlară (*George Costa-Foru, «Studii asupra instrucțiunii publice», București, 1860, în ibidem, pp. 252-253*)

Legea învățământului de la 1864 a adus sistemului școlar românesc nu numai un caracter unitar, alături de obligativitate și gratuitate pentru primii patru ani de școală, ci a reglementat măsurile prin care urma să se realizeze unitatea școlii elementare de la sat și oraș, deși au continuat să existe discuții cu privire la acest aspect și la începuturile secolului XX. Prin această lege „pentru prima oară în legislația noastră se făcea loc unei depline egalități la învățatură a fetelor în raport cu băieții”.

Primul act constituțional care a impus acest drept la scara întregului spațiu locuit de români a fost acela din 1923. La art. 24 din titlul II, „Despre drepturile românilor”, aflăm că „învățământul este liber în condițiunile stabilite prin legile speciale și întrucât nu va fi contrar bunelor moravuri și ordinii publice. Învățământul primar este obligator. În școlile Statului acest învățământ se va da gratuit. Statul, județele și comunele vor da ajutoare și înlesniri elevilor lipsiți de mijloace, în toate gradele învățământului, în măsura și modalitățile prevăzute de lege”. (*Constituția Nouă votată de Adunarea Națională Constituantă în ședințele de la 26 și 27 martie anul 1923, Editura Scrisul Românesc, Craiova, f.a., p. 9*)

Au trecut în jur de 200 de ani de când școala a fost astfel ilustrată, dar acum putem spune că s-a format o cultură școlară favorabilă inovației. Statul român garantează accesul obligatoriu și gratuit la educație pentru toți copiii, fără discriminare. Părinții au obligația de a înscrie copiii la școala și de a se asigura ca aceștia nu lipsesc de la cursuri. Datorită faptului că educația este astăzi un drept

universal, nu doar elevii iau faptul că primesc o educație ca ceva de la sine înțeles, dar și profesorii care au ocazia să îi educe. Mulți dintre noi nici nu realizăm luptele care au fost și încă sunt duse pentru acest drept nu doar în România, dar și în întreaga lume. Chiar și în mileniul nostru, în multe țări fetele încă se luptă pentru dreptul lor la educație, după cum arată și povestea câștigătoarei premiului Nobel din 2014, Malala Yousafzai. Aceasta și-a pus viața în pericol pentru a susține dreptul fetelor din Pakistan la 12 ani de educație, deoarece doar prin educație obții libertatea adevărată.

Pașii făcuți de România în învățământ sunt totuși încă mărunți dacă ne raportăm la situația internațională. Un obstacol major în calea declanșării, dezvoltării inovației îl constituie regimul politic totalitar, care controla inclusiv sistemul de învățământ. În acea perioadă, sistemele de învățământ din Occident căutau răspunsuri, descopereau soluții la problemele existente, aplicau inovațiile apărute. (descentralizarea, parteneriatele cu diferite instituții, dezvoltarea învățământului privat, etc).

Sistemul de învățământ românesc a fost mult timp controlat politic, lipsit de resurse financiare, cadrele didactice comunicau cu greutate, familia sau instituțiile (biserica de exemplu) erau excluse din procesul de învățământ , nu putem spune că mediul educațional era favorabil inovației și reformei. Obiectivele de atunci ale învățământului promovau egalitarismul și omogenizarea culturală și intelectuală. Toate acestea răspundeau obiectivelor unei economii centralizate.

Toate acestea sunt modificate începând cu anii 90 , când sistemul de învățământ devine unul dintre sistemele în care s-au operat cele mai multe modificări, la nivelul tuturor componentelor. Atunci a început reforma. Cei care au operat schimbări au avut ca scop găsirea de soluții, strategii, prin care se poate atinge idealul educațional.

Această reformă vizează asigurarea unui tratament egal în fața educației, indiferent de particularitățile fizice sau psihice, intelectuale, economice, socio-familiale, etnice, religioase, etc. Totuși tratarea egală a copiilor poate da naștere unor inegalități în fața educației. De exemplu cei care aparțin unor minorități naționale pot înțelege cu greutate conținutul manualelor, cei care au diferite deficiențe au nevoie de suport tehnic sau intelectual, alții care au abandonat sistemul vor să se reîntoarcă pentru a-și continua școlarizarea, etc. Inovația poate găsi soluții pentru aceste probleme. Acestea pot fi la nivel de conținut, organizare, finanțare, etc.

La o privire mai atentă s-a observat diferența dintre reformă și inovație. Reforma este impusă de la nivel central, de sus în jos și are un grad mare de generalitate, iar inovarea poate pleca de la nivelul grupei, clasei, de la nivelul unui colectiv didactic, de jos în sus. După ce își demonstrează eficiența este preluată la un nivel mai înalt. Dacă luăm în considerare faptul că educatoarele, învățătoarele și profesorii sunt într-un proces constant de învățare, de acumulare de noi cunoștințe, de

noi moduri de a lucra, de descoperire a noi modalități de a colabora cu copiii, cu părinții acestora și cu alte autorități atunci putem spune că inovația a început.

Se poate observa o descentralizare a sistemului românesc, cadrele didactice învață să coopereze, între ele, cu autoritățile locale, cu familia, în scopul îmbunătățirii performanțelor copiilor. Tot în întâmpinarea copiilor/ studenților au apărut și modificări esențiale: profiluri și specializări noi, specifice economiei de piață, (educație antreprenorială, management) învățământ în limbile minorităților naționale, învățământ privat, curriculum adaptat pentru copii cu CES, activități opționale interesante , etc. Legislația a fost adaptată, modificată și completată în acord cu transformările apărute în timp.

Învățământul românesc nu și-a atins încă apogeul, deși foarte mulți elevi ne reprezintă cu succes în cadrul competițiilor internaționale de exemplu, mai sunt multe lucruri de îmbunătățit, e nevoie de o adaptare continuă la nevoile în continuă schimbare ale copiilor, ale profesorilor și ale managerilor de instituții. Se simte nevoia unei implicări în mod real a cadrelor didactice, a elevilor, a familiilor acestora în procesul de învățământ. De asemenea se pot dezvolta programe educaționale specifice pentru diferite categorii de populație, de la copii cu dizabilități, la minorități etnice, copii super dotați, etc.

Drumul parcurs de învățământul românesc de la tăblițele pe care scriau bunicii noștri, la tabla inteligentă cu care sunt dotate multe săli de grupă sau de clasă a fost lung și anevoios, presărat cu interdicții, lipsuri financiare, ideologii învechite și greșite. Acum se caracterizează prin forme incipiente ale inovației. E nevoie de o intervenție susținută atât din interiorul sistemului, cât și din afara acestuia pentru a deveni o constantă a sistemului. E nevoie de contribuția tuturor participanților la procesul de învățământ pentru a duce mai departe schimbările, îmbunătățirile și inovația.

Bibliografie :

1. Alex Mucchielli, *Arta de a influența. Analiza tehnicilor de manipulare*, editura Polirom, București, 2002
2. Anthony Giddens, *Sociologia*, Editura Bic All, 2001
3. Constantin Cucoș, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996
4. *Constituția Nouă votată de Adunarea Națională Constituantă în ședințele de la 26 și 27 martie anul 1923*, Editura Scrisul Românesc, Craiova
5. Gabriel Albu, *Repere pentru o concepție umanistă asupra educației*, Editura Paralela 45, Pitești, 2005
6. George Costa-Foru, «*Studii asupra instrucțiunii publice*», București, 1860

7. *Liviu Antonesei, Polis și Paideea, Șapte studii despre educație, cultură și politici educative, Editura Polirom, 2005*
8. *Nicoale Conț, «Școala și mișcarea pedagogică în vechiul regat», în Probleme ale învățămîntului românesc, buletinul no. 4 și Programul de Activitate pe 1928-1929 al Seminarului de Pedagogie Teoretică condus de G.G. Antonescu și Buletinul Bibliotecii Pedagogice a Casei Școalelor, Editura Casei Școalelor, București, 1928*

Webgrafie:

Cotê & Levine - Identity Cilture and Agency | Identity (Social Science) | Social Structure (scribd.com)

file:///C:/Users/Sav_g/Downloads/737%20(1).pdf

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Autor: Ceban Clavdia

Grădinița nr. 191, București, Sect. 3

“Fără școală să nu aștepte nimeni nici părinți buni, nici fii buni, și prin urmare nici stat bine organizat și bine cârmuit și păstorit.” *Ion Heliade Rădulescu*

Fără îndoială, școala este factorul semnificativ în devenirea intelectuală și spirituală a fiecărui copil. Școala înseamnă pregătire, cultură, educație, dezvoltare, stabilitate, înțelegere, colectivitate, comunicare. De aceea, instruirea primită la școală, colaborată cu educația pe care părinții o oferă acasă elevilor, definește personalitatea adultului în devenire, pentru care învățătura primează întotdeauna în planul obiectivelor, omul care înțelege că știința de carte este fundamentul și condiția oricărei creșteri – intrinseci și extrinseci. Dincolo de valoarea informațională și de meritul educativ, formativ al școlii, incontestabilă este și finalitatea maturantă (deși cuvântul nu există în DEX). Fiecare dintre noi, învață, preia de la dascălii săi valori morale indispensabile pentru devenirea personală: încredere, echitate, solidaritate, generozitate, bunătate. Școala este martorul și garantul creșterii fiecărui copil, fiecărui elev, fiecărui cetățean, iar acest garant în formarea personalității factorului uman sunt valorile. Valorile care trebuie și suntem obligați ca profesori să le transmitem copiilor sunt cele de încredere, echitate, solidaritate, eficacitate și autonomie.

Încrederea este o valoare esențială, care definește respectul reciproc și interdependența între toți actorii implicați în educație, de la elev și profesor până la familie și comunitatea largă. Se traduce prin atașamentul sănătos și constructiv al tuturor părților demersului educațional față de viziunea împărtășită și asumată asupra educației. Prin sinceritatea comportamentelor zilnice, între părți se nasc relații constructive îndreptate spre atingerea scopului viziunii educației. Integritatea, convergența și corectitudinea serviciului public de educație reprezintă suportul de încredere în capacitatea sa de a își îndeplini misiunea de modelare a copiilor în adulți responsabili. Copiii trebuie să aibă încredere că participarea la educație este valoroasă pentru ei, iar familia investește încredere în cadrele didactice, care sunt profesioniști în educație. Societatea, prin autoritățile sale, prin sectorul civil și prin cel privat, sprijină educația la toate nivelurile pe baza încrederii în calitatea proceselor și a rezultatelor.

Echitatea înseamnă respectarea dreptului fiecărui elev de a avea șanse egale de acces pentru atingerea potențialului său maxim, indiferent de statutul socioeconomic, de aptitudini sau caracteristici fizice și psihice. Presupune comportamente bazate pe respectarea reciprocă a drepturilor și îndatoririlor fiecărei părți implicate în demersul educațional, pe satisfacerea în mod echitabil a intereselor, a drepturilor și datoriilor fiecăruia. Se manifestă la nivelul actului educațional prin tratamentul nepărtinitor, din toate punctele de vedere.

Solidaritatea este acțiunea comună, coordonată, prin care toți membrii și actorii societății formează o comunitate de învățare incluzivă și lucrează împreună, ca egali, în folosul serviciului public de educație. Fiecare parte a demersului educațional este responsabilă pentru a pune în valoare procesul educațional. Aceasta presupune lucrul în echipă, atât în contextul familiei și comunității, cât și între unități școlare naționale, internaționale, cu mediul privat și de afaceri, pentru îmbunătățirea rezultatelor învățării. Între actorii implicați există relații profesionale importante și aceștia își acorda sprijin reciproc și își pot delega sarcini pentru a contribui, împreună, la succesul elevilor. Presupune folosirea directă, transparentă a celor mai potrivite canale de comunicare a nevoilor, acțiunilor și rezultatelor procesului educațional.

Eficacitatea este preocuparea ca educația să aibă impactul dorit, respectiv copiii să învețe și să progreseze spre potențialul lor maxim, astfel încât viitorii cetățeni să aibă o viață de calitate. Profesorul și oricare alt actor din serviciul public de educație se preocupă în mod activ ca strategiile și acțiunile sale să fie cele mai potrivite pentru fiecare elev și pentru fiecare situație. Eficacitatea se transpune în obiective clare, modalități de a măsura în mod frecvent nivelul fiecărui elev față de nivelul la care ar trebui să ajungă, dar și în instrumente de corectare a situației. Eficacitatea se construiește pe abilitatea educatorului de a-și îmbunătăți în permanență practicile, astfel încât să creeze cel mai mare beneficiu pentru elev, conștienți fiind că, pentru fiecare copil și tânăr, trecerea prin acel moment școlar (lecție, clasă, ciclu) este unică.

Autonomia profesională este asumarea procesului și parcursului decizional la nivel de elev, profesor, curriculum și administrare a serviciului public de educație. Aceasta presupune responsabilizarea fiecărui actor implicat în educație, comunicare transparentă și urmărirea interesului beneficiarilor actului educațional. De la profesor, pedagog și mentor până la liderul educațional, fiecare rol are deplină libertate de acțiune în limitele legii și ale cadrului normativ în care funcționează învățământul. Unitățile de învățământ vor deveni treptat autonome în raport cu instituțiile centrale ale statului și vor avea libertate de acțiune, decizie și dezvoltare în acord cu specificul comunității educaționale.

În concluzie, școala nu este doar un loc unde se învață lecții, ci și un spațiu unde se construiesc caractere. Prin activitățile sale, prin profesorii și prin atmosfera educativă, școala formează oameni responsabili, corecți, empatici și implicați în societate. Adevărata valoare a educației constă în capacitatea ei de a modela nu doar minți, ci și suflete.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2009). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.
2. Cerghit, I. (2002). *Sisteme de instruire alternative și complementare*. București: Editura Aramis.
3. Ionescu, M., & Radu, I. (1995). *Didactica modernă*. București: Editura Dacia.
4. Cristea, S. (2016). *Dicționar de pedagogie*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
5. **Legea educației naționale nr. 1/2011**, actualizată.
6. **Curriculum național pentru învățământul preuniversitar** – Ministerul Educației.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

CUCEU IOANA LOREDANA

ȘCOALA GIMNAZIALA BÂRSĂU DE SUS

Școala, ca instituție fundamentală a societății, depășește cu mult rolul de simplu transmitător de cunoștințe și competențe academice. Misiunea sa profundă este aceea de a contribui esențial la **formarea personalității umane integrale**, iar în acest cadru, **rolul său în formarea și cultivarea valorilor** este de o importanță capitală. Într-o lume marcată de schimbări rapide, de o diversitate culturală tot mai pronunțată și de o coplesitoare avalanșă de informații, școala devine un pilon de

stabilitate morală și etică, un spațiu unde tinerii învață să distingă între efemer și esențial, între bine și rău.

Școala ca Mediu de Socializare și Modelare Etică

Procesul de formare a valorilor începe, fără îndoială, în **familie**, care este primul și cel mai intim mediu de învățare. Cu toate acestea, școala preia și dezvoltă acest proces, oferind un **cadru sistematic, organizat și divers** pentru interacțiune și reflecție. Mediul școlar este, prin definiție, un mediu de socializare. Aici, elevul interacționează cu o varietate de norme, reguli, așteptări și, cel mai important, cu o multitudine de semeni și **modele adulte** (profesorii).

Elevii învață **respectul** reciproc, **toleranța** față de diversitate și **spiritul de cooperare** nu doar din manuale, ci prin însăși dinamica vieții de zi cu zi în clasă și în comunitatea școlară. Proiectele de grup, dezbaterile, regulamentul școlar și chiar modul în care sunt gestionate conflictele devin **lecții practice de educație civică și morală**. Valori precum **responsabilitatea, disciplina și hărnicia** sunt asimilate prin rutina școlară, prin îndeplinirea sarcinilor și prin asumarea consecințelor acțiunilor proprii. De asemenea, școala, prin curriculumul său, introduce elevul în patrimoniul cultural și spiritual al națiunii și al umanității, cultivând **valoarea identității naționale, a istoriei și a culturii** proprii.

Curriculumul Ascuns și Rolul Cadrului Didactic

În formarea valorilor, nu doar conținutul explicit al disciplinelor este relevant, ci și ceea ce este cunoscut sub numele de **curriculum ascuns**. Acesta cuprinde totalitatea normelor, atitudinilor și valorilor transmise implicit prin climatul școlar, prin relațiile dintre elevi și profesori și prin comportamentul nonverbal al personalului. De aceea, **cadrul didactic** deține un rol determinant, fiind un **model** nu doar de competență profesională, ci și de integritate morală și etică. Un profesor care manifestă **empatie, onestitate și profesionalism** în relația cu elevii și colegii transmite implicit aceste valori ca fiind dezirabile și esențiale.

Educația pentru valori nu trebuie să fie limitată la o disciplină anume (precum educația civică sau religia), ci trebuie să **transcendă toate materiile**. Studiul literaturii ajută la dezvoltarea **sensibilității** și a **înțelegerii umane**; istoria cultivă **conștiința civică** și **spiritul critic**; științele contribuie la formarea **rigorii**, a **obiectivității** și a **adevărului** ca valoare fundamentală. Astfel, fiecare moment al procesului instructiv-educativ poate fi valorificat pentru a aduce în prim-plan semnificația etică a acțiunilor și a cunoștințelor.

Provocările Societății Contemporane și Răspunsul Școlii

Societatea modernă aduce noi provocări în fața școlii. Expunerea timpurie la mediul digital, influența adesea negativă a mass-media și presiunea unui mediu social din ce în ce mai orientat spre materialism și individualism pun în dificultate procesul de interiorizare a valorilor tradiționale precum **altruismul, solidaritatea și sacrificiul**. În acest context, școala trebuie să devină un spațiu de **echilibru și reflecție critică**.

Ea are datoria de a-i pregăti pe elevi pentru a naviga în complexitatea lumii, oferindu-le **instrumentele morale** necesare pentru a face **alegeri etice** informate. Prin activități extracurriculare, proiecte de voluntariat și parteneriate cu comunitatea, școala poate consolida valori civice și umane esențiale. De exemplu, încurajarea dezbaterilor pe teme etice și sociale majore (cum ar fi protecția mediului, drepturile omului, echitatea socială) dezvoltă capacitatea de a judeca moral și de a acționa responsabil. În definitiv, un absolvent de școală nu trebuie să fie doar un bun profesionist, ci și un **cetățean responsabil, onest și implicat**, capabil să contribuie la binele comun.

În concluzie, rolul școlii în formarea valorilor este unul **complex și indispensabil**. Ea acționează ca un **laborator social** și o **oglină culturală**, unde cunoașterea se împletește cu educația morală, iar competențele sunt puse în slujba unor idealuri umane superioare. Prin curriculumul său explicit și ascuns, prin modelul oferit de profesori și prin interacțiunile stimulate, școala contribuie decisiv la modelarea caracterului. De succesul acestei misiuni depinde nu doar calitatea vieții individuale a fiecărui elev, ci și **sănătatea morală și progresul durabil** al întregii societăți. Educația pentru valori nu este un lux, ci o **necesitate vitală** în edificarea unei lumi mai drepte și mai umane.

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. înv. preșcolar: Voicu Larisa / Cîrstea Ana

Liceul de Arte Victor Giuleanu – GPP.Nord 2 Râmnicu Vâlcea

Introducere

Societatea contemporană trece printr-un proces accelerat de transformare, în care valorile tradiționale se împletesc cu cele moderne, iar indivizii sunt chemați să se adapteze rapid la noi realități. În acest context, școala rămâne instituția fundamentală pentru formarea și transmiterea valorilor esențiale care definesc personalitatea copilului și contribuie la integrarea sa armonioasă în comunitate.

Dacă familia constituie primul cadru în care copilul descoperă lumea și interiorizează norme de comportament, școala vine să completeze acest proces printr-o educație organizată, sistematică și orientată spre dezvoltarea intelectuală, morală și socială a copilului.

Rolul școlii ca spațiu al valorilor

Școala nu este doar un loc unde se transmit cunoștințe, ci o **instituție formativă** care modelează atitudini, comportamente și convingeri. Prin activitățile zilnice, prin climatul educațional creat și prin exemplele oferite de cadrele didactice, copilul învață:

- **Valori morale:** cinstea, respectul, corectitudinea, spiritul de dreptate;
- **Valori sociale:** solidaritatea, responsabilitatea, cooperarea, empatia;
- **Valori civice:** respectarea regulilor, implicarea în viața comunității, participarea activă;
- **Valori culturale și estetice:** respectul față de tradiții, aprecierea diversității culturale, sensibilitatea artistică;
- **Valori cognitive:** dorința de a învăța, curiozitatea, gândirea critică și creativitatea.

Astfel, educația formală se completează cu educația nonformală și informală, formând împreună un cadru complex în care personalitatea copilului se dezvoltă echilibrat.

Educația timpurie și importanța valorilor

În educația timpurie, procesul de formare a valorilor începe încă din grădiniță, unde copilul deprinde primele reguli de conviețuire socială și primele norme morale. Activitățile desfășurate la această vârstă – jocuri de rol, povești, cântece, activități artistice și practice – reprezintă contexte ideale pentru transmiterea valorilor fundamentale.

De exemplu:

- **Prin joc**, copiii învață ce înseamnă cooperarea și respectarea regulilor.
- **Prin povești și basme**, ei descoperă diferența dintre bine și rău, înțeleg importanța curajului, a adevărului și a generozității.
- **Prin activități practice și artistice**, se cultivă perseverența, creativitatea și respectul pentru muncă.

La această vârstă, cadrele didactice devin adevărate **modele de viață**, iar atitudinea lor se reflectă direct în comportamentul copiilor. De aceea, rolul educatoarei este decisiv în construirea fundamentului valoric al viitorului elev.

Parteneriatul educațional: școală – familie – comunitate

Formarea valorilor nu se poate realiza exclusiv în școală. Este nevoie de o **colaborare permanentă** între cadrele didactice, familie și comunitate.

- **Familia** are rolul de a consolida acasă ceea ce copilul învață la școală.
- **Școala** asigură cadrul organizat și specializat pentru transmiterea și exersarea valorilor.
- **Comunitatea** (instituțiile culturale, ONG-urile, autoritățile locale) contribuie prin proiecte, activități și experiențe de viață la lărgirea orizontului copiilor.

Astfel, copilul înțelege că valorile nu sunt simple noțiuni abstracte, ci repere concrete care se regăsesc în viața de zi cu zi.

Provocări actuale

În societatea actuală, copiii sunt expuși la numeroase influențe externe, în special prin mediul digital. Internetul, mass-media și rețelele sociale pot oferi atât exemple pozitive, cât și modele negative. În acest context, școala trebuie să devină un **filtru de valori**, ajutând copiii să distingă între informațiile corecte și cele eronate, între comportamentele sănatoase și cele dăunătoare. Educația pentru cetățenie democratică, educația ecologică, educația pentru sănătate și educația digitală sunt domenii esențiale prin care școala sprijină copilul să devină un adult responsabil și echilibrat.

Concluzie

Rolul școlii în formarea valorilor este unul fundamental și de neînlocuit. Prin activitățile desfășurate, prin relațiile stabilite între elevi și profesori și prin parteneriatul cu familia și comunitatea, școala contribuie decisiv la conturarea personalității copilului. O școală care transmite nu doar cunoștințe, ci și valori autentice, formează oameni responsabili, empatici și implicați, capabili să facă față provocărilor vieții și să construiască o societate mai bună.

Bibliografie

1. Cucoș, C. (2006). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Iași: Editura Polirom.
2. Cerghit, I. (2008). *Metode de învățământ*. București: Editura Polirom.
3. Cristea, S. (2000). *Dicționar de pedagogie*. București: Editura Litera.
4. Pânișoară, I. O. (2017). *Comunicarea eficientă*. Iași: Polirom.

5. Joița, E. (2006). *Instruirea constructivistă – un cadru general aplicativ*. București: Editura Didactică și Pedagogică.
6. Văideanu, G. (1988). *Educația la frontiera dintre milenii*. București: Editura Politică.
7. UNESCO (2015). *Education 2030: Incheon Declaration and Framework for Action*. Paris: UNESCO.
8. Ministerul Educației (2023). *Programa pentru educația timpurie*. București: MEC.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN FORMAREA CONDUITEI ECOLOGICE A ELEVILOR

prof. Calin Carmen Diana,

Școala Gimnazială „Avram Iancu” Baia Mare

O axiomă ecologică spune că singura soluție pentru supraviețuirea omului pe TERRA este asigurarea permanentă a unui parteneriat înțelept cu natura prin exploatarea rațională a resurselor naturale abiotice și biotice, supravegherea permanentă a echilibrelor biologice din natură și adoptarea unor măsuri ferme în cazul apariției unor dezechilibre.

Mediul de viață este deteriorat de factori naturali cum sunt cutremurele, inundațiile, alunecările de teren dar mai ales de acțiunea omului. De-a lungul evoluției sale, omul a interacționat cu mediul natural bucurându-se de dărnicia sa, dar și intervenind, mai mult sau mai puțin conștient, în echilibrul acestuia punând în pericol chiar existența sa pe Planeta Albastră. Ecologia îi ajută pe elevi să se familiarizeze cu problemele mediului, să-și formeze un comportament responsabil, să iubească și să ocrotească natura.

Formarea unei conduite ecologice nu se poate realiza doar prin lecțiile de la clasă este necesară implicarea elevilor în activități extrașcolare cu temă ecologică și caracter interdisciplinar. Astfel calendarul naturii ne oferă posibilitatea realizării de numeroase activități.

Ziua Mondială a apei 22 martie este marcată anual la Școala “Avram Iancu” Baia Mare prin activități interdisciplinare care s-au desfășurat la C.D I.-ul școlii fiind implicați profesorii de diferite specialități: biologie, artă, religie, limba și literatura română și bibliotecara școlii. Activitățile dedicate Zilei Mondiale a apei au urmărit nu numai popularizarea acestui eveniment și formarea unei conduite ecologice ci și dobândirea unei viziuni sensibile referitoare la prețiosul lichid. Prin activitățile desfășurate elevii au descoperit semnificația apei în mitologie, religie dar și importanța ei pentru organismul uman și pentru mediu în general. Au devenit conștienții de prezența apei ca motiv în operele literare, plastice și muzicale. Împreună au identificat o serie de măsuri de economisire a

apei, de reducere a poluării apei și au înțeles cât de important este să prețuim această comoară a naturii.

O altă activitate extrașcolară tot cu caracter interdisciplinar: biologie-literatură-folclor desfășurată la școala noastră este marcarea zilei de 1 aprilie, Ziua Internațională a Păsărilor, intitulată „Prietenii noștri înaripate” activitatea a fost organizată în parteneriat cu S.O.R. sucursala Baia Mare reprezentantul S.O.R. i-a familiarizat pe elevi cu păsările din orașul nostru și activitatea cercului de ornitologie iar elevii au prezentat comportamente întâlnite la păsări, au povestit legende despre păsări și au recitat poezioare și ghicitori. În final elevii s-au declarat fascinați de lumea păsărilor și și-au propus să le urmărească cu și mai mare atenție și să le ocrotească.

„Săptămâna verde,” reprezintă un cadru educațional care încurajează elevii să devină activi în protejarea mediului, dezvoltându-le în același timp abilități de colaborare, responsabilitate și gândire critică.

Lecțiile în natură sunt extrem de valoroase pentru dezvoltarea comportamentului ecologic dar și pentru dezvoltarea personală. Elevii pot realiza investigații ale mediilor de viață, pot observa plante și animale în mediul lor de viață, activitățile în aer liber ca de ex: identificarea speciilor, activități de ecologizare necesită lucru în echipă, comunicare și cooperare. aceste activități dezvoltă respectul față de mediu și contribuie în mod semnificativ la formarea comportamentelor ecologice.

Activitățile de grădinarit îi învață pe elevi responsabilitatea, ciclul natural al vieții plantelor și importanța alimentației sănătoase și sustenabile. Prin intermediul acestor activități elevii vor contribui la înfrumusețarea sălii de clasă precum și a spațiului verde din curtea școlii.

Activitățile de protecție a mediului sunt esențiale pentru educația și responsabilizarea copiilor. Participând la acțiuni de curățenie, reciclare sau plantare de copaci, elevii învață importanța respectării mediului și devin mai conștienți de impactul pe care îl au asupra naturii. Aceste activități din „Săptămâna verde” îi învață pe tineri despre responsabilitatea lor față de planeta noastră și îi motivează să adopte comportamente mai ecologice în viața de zi cu zi. Prin acțiuni mici, dar consistente, putem contribui la crearea unui viitor mai verde și mai sănătos. Este responsabilitatea fiecăruia dintre noi să protejăm mediul, pentru că doar printr-o abordare comună vom reuși să menținem echilibrul natural al planetei.

Bibliografie:

Cucoș C., 2006. Pedagogie. Ediția a II-a. Ed. Polirom, Iași

Mohan, Ghe., Ardelean A., 2002. Atlas școlar de ecologie -Ed. Corint, București

M.E.C., 2007, Educația ecologică și de protecția mediului — Ghid metodic pentru cadrele didactice, coordonator Elisaveta Roșu

ROLUL ȘCOLII ÎN FORMAREA VALORILOR

Prof. Ienuțaș Monica Adriana

Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Baia Mare

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care tehnologia, globalizarea și viteza informației modelează profund comportamentele umane, rolul școlii rămâne același: formarea omului. Dincolo de transmiterea cunoștințelor, misiunea fundamentală a școlii este cultivarea valorilor — acele repere morale și spirituale care oferă sens, direcție și stabilitate vieții individului. Educația nu înseamnă doar acumulare de informații, ci și construirea unei conștiințe morale, a respectului față de semenii și a responsabilității față de sine și societate.

Formarea valorilor începe în familie, dar se consolidează în școală, prin experiențele de învățare și prin modelele oferite de cadrele didactice. Profesorul este primul adult semnificativ, după părinți, care influențează sistemul de valori al copilului. Prin modul său de a vorbi, de a asculta, de a evalua și de a respecta diversitatea, profesorul devine un reper moral. Astfel, școala funcționează ca un laborator al valorilor: cooperare, empatie, responsabilitate, toleranță, spirit civic.

Curriculumul ascuns — acel set de atitudini și comportamente transmise implicit prin climatul educațional — are o putere formativă enormă. Elevii învață nu doar din manuale, ci și din felul în care sunt tratați, din modul în care profesorii colaborează între ei și din respectul mutual din comunitatea școlară.

Educația valorilor nu se reduce la orele de dirigiență sau la disciplinele socio-umane. Fiecare materie oferă contexte pentru reflecție morală: limba română dezvoltă empatia prin literatură, istoria cultivă respectul față de identitate și memorie, iar științele stimulează onestitatea intelectuală.

Activitățile extracurriculare — proiectele caritabile, parteneriatele educaționale, acțiunile ecologice sau culturale — permit elevilor să transforme valorile în fapte. Prin implicare, ei învață sensul real al solidarității, al responsabilității și al iubirii față de aproapele.

Educația axiologică este imposibilă fără exemplul personal al dascălului. Elevii observă și imită, mai mult decât ascultă. Adevărata autoritate a profesorului se sprijină pe autenticitate, echilibru emoțional și capacitatea de a fi coerent între ceea ce spune și ceea ce face. De aceea, formarea continuă a cadrelor didactice trebuie să includă și dimensiunea etică: conștientizarea rolului de model, dezvoltarea inteligenței emoționale și cultivarea empatiei în relația cu elevii.

Formarea valorilor prin orele de limba engleză

Predarea limbii engleze nu se limitează la formarea competențelor lingvistice, ci reprezintă un prilej

constant de cultivare a valorilor umane și sociale. În cadrul orelor, elevii învață să lucreze în echipă, să se respecte reciproc și să se bucure de progresul colegilor. Încurajez mereu cooperarea, nu competiția, pentru că fiecare copil are propriul ritm de învățare și propria sa voce.

De exemplu, în cadrul unei lecții despre kindness și helpfulness, elevii au fost invitați să scrie câte un “thank you note” pentru un coleg sau pentru un membru al familiei. Activitatea s-a transformat într-o lecție de recunoștință și empatie, în care copiii au înțeles că micile gesturi pot schimba starea celor din jur.

În altă lecție, am folosit un joc de rol (“At the doctor’s”) pentru a discuta despre grija față de ceilalți, despre respectul față de persoanele aflate în dificultate și despre importanța politetii în comunicarea zilnică. Elevii au învățat expresii utile, dar și valori: empatie, bunătate, înțelegere. Prin activități creative precum “My Dream School” sau “Be a Hero for One Day”, elevii descoperă că adevăratul succes nu înseamnă doar performanță academică, ci și caracter. Mulți își imaginează o școală în care profesorii ascultă mai mult, colegii se ajută, iar pauzele sunt prilej de bucurie și prietenie.

În cadrul orelor de Creative Writing, valorific reflecția și sensibilitatea copiilor. Ei scriu povești în care personajele trec prin dileme morale și aleg să facă binele, chiar și atunci când e mai greu.

Astfel, prin scris, învață să-și înțeleagă emoțiile și să le exprime într-un mod constructiv.

De asemenea, în multe activități de grup, le ofer responsabilități concrete — team leader, time keeper, encourager — pentru a-i ajuta să dezvolte spiritul de cooperare și respectul față de ceilalți. Aprecieră se face nu doar pentru rezultatul final, ci și pentru modul în care au colaborat și s-au susținut reciproc.

Școala ca promotor al valorilor universale și spirituale

Într-o epocă dominată de relativism și presiunea rețelelor sociale, școala are misiunea de a reaminti elevilor că libertatea nu poate exista fără responsabilitate, iar performanța fără modestie este golită de sens. Valorile creștine — respectul, iubirea, adevărul, iertarea — pot fi trăite firesc în viața școlii, prin gesturi mărunte: o vorbă bună, o atitudine corectă, o rugăciune înainte de examen, o clipă de tăcere în semn de respect pentru celălalt.

Astfel, școala devine nu doar un loc al învățării, ci și un spațiu al luminării sufletului.

Rolul școlii în formarea valorilor este mai actual ca oricând. Într-o societate în care reperele morale par tot mai fragile, dascălul rămâne făclia care luminează drumul tinerilor către echilibru, discernământ și credință. Educația autentică formează caractere, nu doar competențe. Iar acolo unde există iubire, răbdare și adevăr, se nasc nu doar elevi buni, ci oameni frumoși — capabili să ducă mai departe valorile care definesc o lume sănătoasă și demnă.

Concluzie personală

Cred că rolul nostru, al dascălilor, nu este doar acela de a predă, ci de a lumina. În fiecare zi, prin cuvânt, prin exemplu și prin atitudine, semănăm în sufletele copiilor semințele binelui. Uneori nu vedem imediat roadele, dar ele cresc în tăcere, în privirea unui copil mai încrezător, într-un gest de empatie sau într-o vorbă spusă cu blândețe. Pentru mine, a fi profesor înseamnă a învăța mereu să iubești oamenii mici, să le oferi aripi și rădăcini, să îi ajuți să descopere nu doar lumea, ci și frumusețea din ei. Cred cu tărie că adevărata educație se naște din iubire, iar iubirea este cea mai înaltă formă de cunoaștere.

Bibliografie

Băban, A. (2019). Psihologia educației și dezvoltării. Editura Polirom.

Dulcan, D. C. (2022). Inteligența materiei. București: Ediție revizuită.

Dewey, J. (1916). Democracy and Education. New York: Macmillan.

Miclea, M. (2003). Educația în perspectiva valorilor. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.

Ministerul Educației (2020). Profilul absolventului și valorile educației românești.

METODE INOVATIVE DE PREDARE A BIOLOGIEI

**prof. Calin Carmen Diana,
Școala Gimnazială „Avram Iancu” Baia Mare**

Biologia, știința viului, studiază materia vie sub toate aspectele ei. Rolul profesorului este de a stârni curiozitatea elevilor de a face această disciplină interesantă, atractivă și utilă pentru elevi.

Lecția tradițională se baza pe transmiterea-acumularea de cunoștințe fără a se insista pe latura formativă a procesului de învățare. Noul Curriculum de biologie plasează învățarea ca proces, în centrul demersurilor școlii, scopul învățării fiind formarea competențelor, capacități și atitudini de gândire critică și rezolvare de probleme, prin participarea activă la lecție. Astfel este necesară adaptarea învățării la realitatea cotidiană, precum și la preocupările, aptitudinile și interesele elevului.

Eficiența organizării și conducerii învățării depinde în mare măsură de metodele de învățământ utilizate. Spre deosebire de învățământul informativ-reproductiv în care profesorul era actorul principal iar elevul doar recepta pasiv informația, învățământul aplicativ-formativ este centrat pe elev care devine actorul principal. În lecțiile centrate pe elev domină activitățile individuale și în grupuri mici.

Activizarea predării-învățării, presupune folosirea unor metode, tehnici și procedee care să-l implice pe elev în procesul de învățare urmărindu-se dezvoltarea gândirii, stimularea creativității,

dezvoltarea interesului pentru învățare în sensul formării lui ca participant activ la procesul de educație. Astfel, elevul este angajat să înțeleagă lumea în care trăiește și să aplice în diferite situații de viață ceea ce a învățat.

Predarea biologiei poate deveni mult mai captivantă și eficientă atunci când sunt folosite metode inovative, adaptate nevoilor elevilor din secolul XXI. În continuare voi prezenta câteva metode inovative de predare a biologiei.

Învățarea bazată pe investigație este metoda prin care elevii sunt încurajați să formuleze întrebări, să investigheze și să tragă concluzii pe care să le prezinte în fața clasei.

De exemplu în cadrul temei „Ereditatea și variabilitatea” elevii realizează investigația „*Caracteristici morfologice în familia ta*” în cadrul căreia au de identificat trei trăsături fizice prezente în fenotipul lor, de exemplu : culoarea ochilor, culoarea părului, forma nasului și să observe aceste aspecte la frați, părinți, bunici sau chiar mătuși. Se va nota frecvența asemănărilor, elevii vor ordona datele în tabele, vor interpreta rezultatele și vor formula concluziile. Beneficiile acestei metode sunt faptul că stimulează gândirea critică, autonomia în învățare și îi ajută să înțeleagă mai ușor anumite concepte, procese/fenomene specifice biologiei.

Tehnologia digitală și realitatea augmentată, integrarea aplicațiilor și tehnologiilor moderne poate transforma complet modul în care elevii percep biologia. Se pot utiliza resurse digitale interactive: Kahoot!, Phetcolorado, Quiver, Plickers, Vascak;

Aplicația Quiver face învățarea distractivă combinând activitatea de colorare fizică cu tehnologia de realitate augmentată pentru a crea o experiență educativă captivantă. Elevii explorează corpul uman folosind videoclipuri, șabloane de colorat și realitate augmentată pentru a vizualiza sistemele corpului. Cu ajutorul aplicației, elevii identifică organele și funcțiile acestora, discută despre obiceiuri sănătoase, înțeleg funcțiile de bază ale principalelor organe și sisteme ale corpului uman și recunosc importanța obiceiurilor sănătoase (igienă, nutriție, exerciții fizice, odihnă) pentru menținerea sănătății și prevenirea bolilor.

Crearea sau utilizarea de *jocuri educaționale* este utilă pentru consolidarea cunoștințelor. Jocuri le de rol în care elevii devin celule, enzime, microbi, cresc motivația și implicarea activă a elevilor. În cartea „Teatrul corpului uman”, autorul Maris Wicks prezintă sub forma benzilor desenate modul în care funcționează organismul, fiind o sursă de inspirație în realizarea unor jocuri de rol putând completa cu succes manualul de biologie.

Proiecte interdisciplinare și trans-disciplinare

Integrarea biologiei cu alte materii precum chimie, fizică, informatică, geografie sau artă, crearea unei grădini verticale în școală (botanică, desen, fizică), crearea unei aplicații mobile pentru identificarea plantelor (biologie, IT) asigură transferul informațiilor în contexte noi.

Învățarea în aer liber, ieșirea din sala de clasă pentru a explora direct natura se poate realiza prin excursii în pădure/parcuri, activități de observare a insectelor, păsărilor sau plantelor, monitorizarea biodiversității locale, campanii de ecologizare.

Portofoliile digitale și jurnalele de învățare permit elevilor să își documenteze progresul, observațiile și reflecțiile folosind instrumente: Google Docs, Padlet, Canva etc.

Elevii pot crea ierbare și insectare digitale, jurnale alimentare, înregistrarea variației factorilor de mediu, etc

Abordarea STEM/STEAM se poate realiza prin proiecte care combină Știința, Tehnologia, Ingineria, Arta și Matematica, de exemplu: construirea unui model de inimă funcțional din materiale reciclabile care implică discipline ca biologia, educația plastică, ed. Tehnologică. Astfel elevii utilizează informațiile dobândite la biologie : alcătuirea și funcționarea inimii, cele de la educație tehnologică referitoare la modul de realizare a unei machete și cele dobândite în cadrul orelor de educație plastică, cum să coloreze diferitele componente. Proiectul se poate completa cu noțiunile dobândite în cadrul orelor de chimie dacă se prezintă compoziția sângelui, cunoștințele de matematică și fizică dacă se calculează volumul sângelui.

În *învățarea colaborativă și peer teaching*, elevii învață unii de la alții prin activități de grup și predare colegială. Elevii lucrează în grupuri pentru a crea prezentări, apoi predau celorlalți. O metodă în care se aplică principiile învățării colaborative este metoda mozaicului, elevii sunt repartizați în mai multe grupe, fiecare elev din grupă devenind „expert” într-un anumit subiect pe care îl vor explica colegilor de grupă.

Utilizarea datelor reale și a problemelor actuale, *analiza de studii de caz* legate de criza climatică, pandemii, boli emergente, biotehnologie, asigură dezvoltarea gândirii critice și a responsabilității față de mediu.

Implementarea metodelor inovative în predarea biologiei contribuie semnificativ la creșterea interesului și implicării elevilor în procesul educațional. Prin integrarea tehnologiei, a învățării prin descoperire, a colaborării și a activităților practice, biologia devine mai accesibilă, relevantă și captivantă. Aceste metode sprijină dezvoltarea gândirii critice, a curiozității științifice și a responsabilității față de mediu. În același timp metodele tradiționale: experimentul, învățarea prin descoperire, observația nu pot fi ignorate, îmbinarea metodelor tradiționale cu cele inovative asigurând cadrul necesar procesului de învățare care trebuie să fie tot mai mult un proiect personal al elevului, iar profesorul să fie un asistent al acestuia cu rol de organizator, manager al situațiilor de instruire prin care să faciliteze învățarea eficientă.

Bibliografie:

Cerghit I., 2007. Sisteme de Instruire Alternative și Contemporane. Structuri, Stiluri și Strategii. Editura Aramis, București.

Cerghit I., 2008. Metode de Învățământ. Ed. Polirom, Iași

Cucoș C., 2006. Pedagogie. Ediția a II-a. Ed. Polirom, Iași

Quiver – aplicație de vizualizat structuri 3D – Digitaledu

Resurse educaționale deschise – Digitaledu

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. înv. primar Ienuțaș Monica

Școala Gimnazială „Avram Iancu”, Baia Mare

De-a lungul timpului, învățământul românesc a evoluat continuu, păstrând totodată rădăcinile tradiției care i-au dat identitate și forță. Între spiritul vechilor școli românești, în care dascălul era respectat ca un model moral, și dinamica actuală, dominată de tehnologie și inovație, există o punte solidă: educația bazată pe valori.

Tradiția școlii românești se leagă de ideea de formare a caracterului prin muncă, respect, disciplină și credință. Manualele de odinioară, uniforme, imnul, rugăciunea de dimineață și ordinea din clasă reprezentau expresii concrete ale unei educații centrate pe om și pe spiritul comunității. Dascălul era privit nu doar ca un transmițător de cunoștințe, ci ca un formator de conștiințe, un părinte spiritual al elevilor săi.

Astăzi, învățământul românesc trece printr-un proces amplu de transformare. Digitalizarea, platformele educaționale, resursele multimedia și aplicațiile interactive au schimbat radical felul în care elevii se raportează la învățare. Inovația a devenit o necesitate, iar profesorul modern trebuie să îmbine competențele pedagogice cu cele digitale, să devină creator de experiențe, nu doar transmițător de cunoștințe.

Totuși, modernizarea nu trebuie să însemne pierderea identității. O educație autentică se bazează pe continuitate: inovația are sens doar dacă se sprijină pe valorile transmise din generație în generație — iubirea de învățătură, respectul pentru muncă, solidaritatea, modestia și dragostea de țară.

Adevărata reformă începe în inimă: prin felul în care profesorul privește copilul, prin modul în care cultivă bucuria de a descoperi și prin respectul față de rădăcinile culturale ale poporului român.

Tradiție și modernitate – perspectiva unei vieți dedicate școlii

Am absolvit Liceul Pedagogic din Sighetul Marmației, o școală cu tradiție și rigoare, care mi-a oferit o formare solidă și o temelie morală puternică. Am pășit în învățământ în anul 1983, cu emoția și bucuria primului clopoțel, fără să bănuiesc atunci că această profesie va deveni drumul

unei vieți întregi. De peste patru decenii — mai exact, 42 de ani de carieră — am avut privilegiul de a fi martoră la nenumărate transformări ale școlii românești: de la stiloul cu cerneală și catalogul scris de mână, până la table interactive, platforme online și clase digitale.

Această călătorie prin timp m-a învățat că, indiferent de reforme, dascălul rămâne inima școlii. Am predat în clase eterogene și chiar simultane, am fost consilier educativ, cadru didactic metodic, am participat la inspecții și îndrumări în zeci de școli din județ, ceea ce mi-a oferit o privire de ansamblu asupra realității educației românești. Am văzut diferențele, provocările, dar și speranțele care se nasc acolo unde există pasiune și devotament.

În fiecare generație, am regăsit același dor de a învăța, aceeași curiozitate a copiilor și aceeași nevoie de căldură. Fiecare elev mi-a fost o lecție. Am învățat de la ei răbdarea, empatia, adaptarea și, mai ales, credința că orice copil are un potențial ce trebuie descoperit, nu judecat.

Cum unesc tradiția cu inovația în practica de zi cu zi

În activitatea mea didactică, încerc să păstrez spiritul de altădată — ordinea, respectul și buna-cuviință —, dar să îl transmit prin metode moderne, interactive. De exemplu, atunci când învățăm despre satul românesc, elevii creează mini-expoziții digitale cu obiecte vechi aduse din gospodăriile bunicilor, povestesc despre meșteșugurile tradiționale și compun texte despre „bunicul care știe toate poveștile”. Astfel, trecutul prinde viață în ochii copiilor.

Într-un proiect numit „Rădăcini și aripi”, am îmbinat desenul, poezia și tehnologia: elevii au realizat afișe digitale despre valorile românești, pe care le-au prezentat colegilor folosind tablete și coduri QR. În acest fel, tradiția și modernitatea s-au întâlnit firesc, iar copiii au înțeles că a fi român nu înseamnă doar a purta un costum popular, ci a duce mai departe bunătatea, respectul și credința.

La orele de comunicare, folosesc tehnici moderne precum „turul galeriei” sau „scrierea colaborativă” — activități care încurajează exprimarea liberă, acceptarea opiniilor diferite și munca în echipă. La matematică, aduc jocurile copilăriei — „Țară, țară, vrem ostași!” sau „De-a magazinul” — într-o formă modernă, pentru a transforma calculele într-o bucurie. Iar la arte vizuale, am introdus tema „Povestea din spatele simbolului românesc”, în care copiii au descoperit semnificația modelelor de pe cămășile tradiționale, apoi au desenat digital propriile interpretări.

Tradiția ca rădăcină, inovația ca aripă

Am învățat că tradiția nu înseamnă repetiție, ci continuitate cu sens. Ea ne leagă de ceea ce e profund omenesc în educație: respectul, modestia, empatia, dragostea pentru frumos. Iar inovația nu e doar despre tehnologie, ci despre curajul de a gândi diferit, despre capacitatea de a aduce copilul mai aproape de bucuria de a învăța.

Copiii de azi sunt digitali, dar au aceeași nevoie de afecțiune, încurajare și modele. De aceea, îmbin metodele moderne cu cele tradiționale: proiecte pe platforme online, dar și activități de voluntariat, povești spuse la lumina unui sfeșnic de Crăciun sau jocuri în aer liber. Educația nu trebuie să aleagă

între trecut și viitor — ci să le îmbrățișeze pe amândouă.

Concluzie personală

După o viață petrecută printre copii, cred cu toată inima că tradițiile îi învață pe elevi cine sunt, iar inovațiile îi ajută să devină cine pot fi. Fiecare generație mi-a arătat că iubirea, blândețea și curiozitatea rămân constante, chiar și într-o lume în schimbare. Pentru mine, a fi profesor nu este o meserie, ci o chemare. Iar chemarea aceasta, trăită cu demnitate și credință, este cea mai frumoasă tradiție a școlii românești.

Bibliografie

Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Editura Polirom.

Cucoș, C. (2014). Pedagogie. Repere teoretice și aplicații practice. Iași: Polirom.

Dewey, J. (1916). Democracy and Education. New York: Macmillan.

Dulcan, D. C. (2022). Inteligența materiei. București: Ediție revizuită.

Ministerul Educației (2020). Strategia pentru educația digitală din România 2021–2027.

TRADIȚII ȘI INOVAȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL ROMÂNESC

Prof. inv. primar PETREȚCHI IOANA SMARANDA

Școala Gimnazială „Avram Iancu” Baia Mare

Învățământul românesc reprezintă unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării societății. De-a lungul timpului, acesta a trecut prin numeroase transformări, păstrând însă valori și tradiții care au contribuit la formarea identității culturale și intelectuale a poporului român. În prezent, sistemul educațional se află într-un proces continuu de modernizare, încercând să îmbine moștenirea trecutului cu cerințele unei societăți aflate în permanentă schimbare.

Tradițiile învățământului românesc

Tradițiile educației românești își au originile în școlile înființate pe lângă biserici și mănăstiri, unde se studiau limba română, religia și primele noțiuni de cultură generală. În secolul al XIX-lea, odată cu dezvoltarea statului modern român, educația a devenit un obiectiv important al societății. Personalități precum Spiru Haret au avut un rol esențial în organizarea și modernizarea școlii românești, introducând reforme care au contribuit la extinderea accesului la educație.

Un element tradițional important al învățământului românesc este respectul pentru profesor și pentru actul educațional. Școala a fost mereu considerată locul în care se formează caractere, se transmit valori morale și se dezvoltă spiritul civic. Disciplinele fundamentale, precum limba și literatura română, matematica, istoria și geografia, au avut un rol central în formarea elevilor.

De asemenea, olimpiadele școlare și concursurile academice au devenit o tradiție care a contribuit la obținerea unor performanțe remarcabile la nivel internațional. Elevii români s-au evidențiat de-a lungul anilor prin rezultate foarte bune în domenii precum matematica, informatica sau fizica.

Inovațiile din educația contemporană

În ultimele decenii, sistemul de învățământ românesc a fost influențat puternic de dezvoltarea tehnologiei și de schimbările sociale. Digitalizarea educației a devenit una dintre cele mai importante direcții de modernizare. Utilizarea tabletelor, a platformelor online și a materialelor interactive a schimbat modul în care profesorii predau, iar elevii învață.

Introducerea metodelor moderne de predare, bazate pe colaborare, creativitate și gândire critică, reprezintă o altă inovație importantă. Accentul nu mai este pus doar pe memorarea informațiilor, ci și pe dezvoltarea competențelor practice și a capacității de rezolvare a problemelor. În plus, proiectele educaționale europene și schimburile internaționale oferă elevilor oportunitatea de a învăța într-un mediu multicultural.

Un moment important pentru modernizarea educației l-a reprezentat perioada pandemiei de COVID-19, când școala online a devenit o necesitate. Deși această perioadă a evidențiat numeroase dificultăți, ea a accelerat procesul de digitalizare și adaptare la noile tehnologii.

Echilibrul dintre tradiție și modernitate

Pentru ca învățământul românesc să evolueze armonios, este necesar un echilibru între păstrarea tradițiilor valoroase și adoptarea inovațiilor moderne. Valorile precum disciplina, respectul pentru educație și seriozitatea trebuie menținute, în timp ce metodele de predare trebuie adaptate nevoilor actuale ale elevilor.

Profesorul viitorului nu va fi doar un furnizor de informații, ci și un mentor care îi ajută pe elevi să gândească independent și să se adapteze unei lumi aflate într-o continuă schimbare. În același timp, elevii trebuie încurajați să utilizeze tehnologia în mod responsabil și constructiv.

Concluzie

Tradițiile și inovațiile nu trebuie privite ca elemente opuse, ci ca părți complementare ale unui sistem educațional eficient. Învățământul românesc are nevoie atât de valorile solide moștenite din trecut, cât și de deschiderea către noile metode și tehnologii. Numai prin îmbinarea armonioasă a acestora se poate construi o educație capabilă să formeze generații pregătite pentru provocările viitorului.

JOCURILE MATEMATICE ÎN PROCESUL DE PREDARE – ÎNVĂȚARE – EVALUARE DIN CADRUL CICLULUI PRIMAR

profesor CHENDE PAULA

Școala Gimnazială "George Coșbuc" Baia Mare

În procesul instructiv- educativ, jocul didactic are un rol preponderent. Tot ceea ce învață copilul la această vârstă este mult mai ușor asimilat dacă este îmbrăcat în haina atractivă a jocului. Copiii se implică cu multă pasiune și interes în activitățile desfășurate sub formă de joc, activități care îi ajută pe micii școlari să dobândească noi cunoștințe, priceperi și deprinderi, fără un efort deosebit din partea lor.

Jocul didactic ca activitate se poate organiza cu succes la toate disciplinele de învățământ, iar ca metodă, în orice moment al lecției. Lecțiile înviorate cu jocuri didactice susțin efortul elevilor, menținându-i mereu atenți și reducând gradul de oboseală. Deși jocul este o activitate fundamentală, ea se îmbină cu anumite forme de muncă intelectuală accesibile acestei vârste. Folosit în diverse situații de învățare, jocul didactic face ca elevul să fie solicitat la un efort intelectual deosebit: să observe, să identifice, să analizeze, să compare, să transforme etc. Pus în situația de joc, copilul realizează o învățare adevărată, dar având impresia că se joacă. Îmbinarea judicioasă a elementelor de joc cu cele de învățare constituie un mijloc important de educare a elevului în școală. În același timp, datorită caracterului formativ, jocul influențează dezvoltarea personalității copilului.

În urmă cu 300 de ani, Comenius a prefigurat ideea că școala trebuie să se identifice cu jocul. Astăzi toți pedagogii recunosc în joc un mijloc ideal de educație. Forme eficiente de captare a interesului elevilor: jocul didactic pentru formarea reprezentărilor matematice, de valorificare în condiții și forme noi a cunoștințelor deja acumulate, jocurile care angajează resursele intelectuale, antrenează gândirea logică, înlesnesc rezolvarea problemelor puse elevilor. Ele pot fi introduse în orice parte a orei de curs, în funcție de condițiile concrete, având sarcini didactice precise. **„Pentru copil, ca și pentru un matematician, jocul este o treabă serioasă”**, spunea Grigore Moisil.

Practica demonstrează că cercurile de matematică, olimpiadele, diversele activități suplimentare cu caracter matematic sunt frecventate de acei elevi care și-au dovedit deja atracția și atașamentul față de această știință. Amuzamentul matematic trebuie adresat în special celorlalți elevi, care au mai multă nevoie de el.

Exemple de jocuri folosite la matematică:

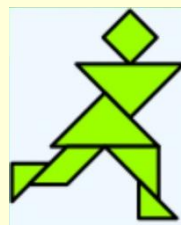
- numere încrucișate, cuvinte încrucișate, enigme matematice, glume și trucuri matematice;
- probleme amuzante, curiozități matematice, labirintul;
- Careuri magice, Tangram, Cubul Rubik, Sudoku.

Să ne amintim constatarea lui John E. Littlewood: „**O glumă bună valorează mai mult decât o duzină de probleme mediocre și este, totodată, cea mai bună matematică.**”

Tangram - pătratul magic

Se pare că cel mai vechi joc de decupări este TANGRAM. El constă dintr-un pătrat din care au fost decupate, într-un anumit fel, șapte figuri geometrice numite „**tanuri**” (cinci triunghiuri, un pătrat și un paralelogram), ce pot fi așezate în diferite combinații pentru a realiza figuri ce reprezintă siluete de oameni, animale, plante sau diferite modele decorative.

Jocul provine din China antică, unde se spunea despre el că dezvoltă spiritul și mintea. „Planul ingenios al celor șapte bucăți ” era îndrăgit atât de copii cât și de adulți.

Numere încrucișate

Careuri care, în loc de litere au numere. Urmărește definițiile de pe orizontală și verticală, rezolvă careul și verifică-ți astfel cunoștințele.

Orizontal:

- Un număr de două cifre care se împarte exact la 7 și la 11 □ Număr format din zeci și unități cu cifre diferite, nenule.
- Rezultatul calculului $7 \times 2 : 7 : 2$ □ Diferența dintre (suma numerelor 475 și 78).
- Număr impar de trei cifre distincte, având la sute cifra 7, la zeci prima cifră pară nenulă, unitățile sunt mai mari decât zecile cu 1. □ Cifra nulă..
- Câtu dintre 91 și 7 □ Este număr par mai mic decât 100.
- Cel mai mic număr natural nenul □ Cel mai mare număr natural de trei cifre distincte.

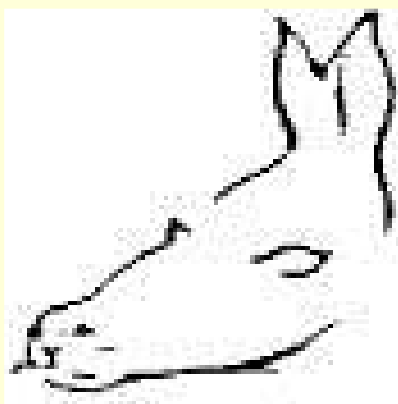
Sudoku

Un joc ușor de învățat care a cucerit recent întreaga lume. Folosind logica, fără alte cunoștințe de matematică, acest fascinant joc oferă distracție nelimitată și divertisment intelectual fanilor de toate nivelele și vârstele. Grilele Sudoku sunt în nenumărate variante, de la foarte ușoare până la foarte grele, rezolvarea lor durând de la cinci minute până la câteva ore. Dar, dacă faci cumva o greșeală, te trezești blocat mai târziu când ești aproape de final.

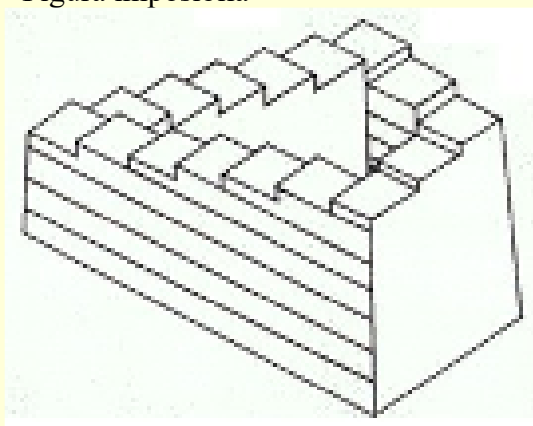
6			1	8	2		3
	2			4		9	
8		3			5	4	
5		4	6		7		9
	3						5
7			8		3	1	2
		1	7			9	6
	8			3			2
3		2	9		4		5

Iluzii optice

Ce animal e?

Figură imposibilă

Jocul, în general, permite diversificarea activităților de:

- cunoaștere a elevilor și a grupului;
- socializare a elevilor cu probleme de comportament;
- pregătire pentru muncă și viață;
- tratare diferențiată (grupe de nivel, aptitudini etc.);
- tratare intra- inter- transdisciplinară;
- armonizare, corelare, inserție, fuzionare a conținuturilor etc.

Importanța jocului în procesul didactic nu constă în teorie, ci în modul în care acesta este integrat în activitatea copiilor. Elevii reușesc - prin intermediul jocului - să înregistreze progrese remarcabile în activitatea de învățare. Însușirea noțiunilor se pot obține performanțe școlare vizibile. Jocul îi antrenează în egală măsură pe toți copiii, înlăturându- se teama de greșeală, timiditatea, descurajarea. **Copilul devine spontan, dezinvolt, liber și creativ.**

Bibliografie:

- Stănică Nicoleta, "1200 de exerciții și probleme", Ed.Litera Educațional, București, 2023;

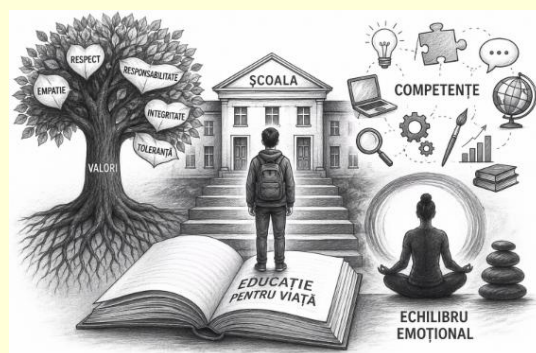
- Zanoschi Adrian, ”Probleme de aritmetică”, Ed. Paralela 45, Pitești, 2024;
- Zanoschi Adrian, ”Logică și rezolvare de prob
- leme”, Ed.Gama, Iași, 2019.

ȘCOALA – VALORI, COMPETENȚE ȘI ECHILIBRU EMOTIONAL

Coza Ioana Maria-profesor pentru învățământ primar

Școala Gimnazială „Avram Iancu,, Baia Mare, Maramureș

Școala contemporană parcurge o etapă de redefinire structurală profundă. Modelul educațional formativ reprezintă principala provocare a sistemelor de instruire actuale. Succesul unui individ nu mai este garantat exclusiv de volumul de cunoștințe academice acumulate brut, ci de capacitatea sa de a naviga într-o realitate fluidă, incertă și extrem de dinamică.

În acest peisaj complex, modelul educației integrate propune o triadă structurală indisociabilă: **valori asumate, competențe funcționale și echilibru emoțional**. O școală care dezvoltă doar abilități tehnice, dar ignoră caracterul moral, riscă să eșueze social. În mod similar, o școală care suprasolicită cognitiv elevul fără a-i asigura suportul afectiv și tehnicile de autoreglare generează anxietate, demotivare și abandon școlar. Convergența dintre scrierile marilor pedagogi și cercetările fundamentale din psihologie și neuroștiințe demonstrează că aceste trei dimensiuni nu sunt paralele, ci profund interdependente.

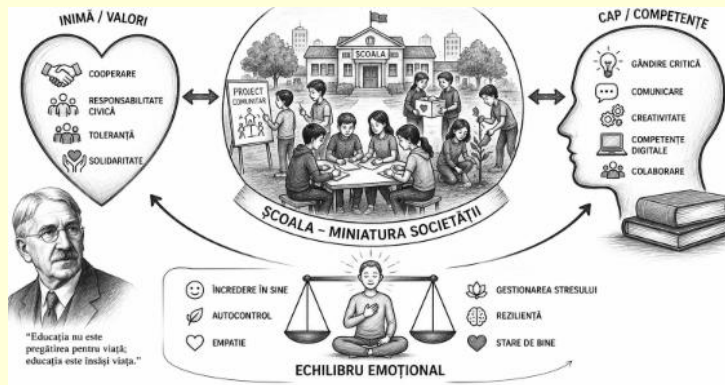
PILONUL AXIOLOGIC: VALORI ȘI CARACTER

Formarea profilului moral reprezintă misiunea istorică primordială a instituției școlare. Dimensiunea axiologică a educației oferă un set de repere esențiale prin care tinerii își evaluează propriile acțiuni și își definesc rolul în cadrul comunității. Fără un fundament valoric solid, cunostintele tehnice și competențele pot fi utilizate în scopuri distructive sau strict egoiste.

1. Viziunea pedagogiei clasice si progresiste

- **Johann Heinrich Pestalozzi (1746–1827):** A formulat o teorie revoluționară privind dezvoltarea armonioasă a copilului, sintetizată în formula celor trei elemente interconectate: *capul, inima și mâna* (*Kopf, Herz und Hand*). În optica sa, educația nu se poate rezuma la dezvoltarea intelectuală („capul”). Ea trebuie obligatoriu dublată de o educație morală, bazată pe iubire și respect mutual („inima”), și de o educație practică, prin muncă utilă („mâna”). Pestalozzi susținea că motorul fundamental al învățării este climatul afectiv și valorile deprinse în familie și transpuse ulterior în spațiul școlar.

- **John Dewey (1859–1952):** Unul dintre cei mai influenți reprezentanți ai mișcării „Educația Nouă”, Dewey aborda școala ca pe o veritabilă „*miniatură a societății*”. În lucrarea sa de referință, *Democrație și educație*, el susține că valorile nu se predau prin prelegeri teoretice sau moralizatoare, ci se trăiesc în mod nemijlocit prin experiență directă. Cooperarea, responsabilitatea civică, toleranța și solidaritatea se dezvoltă prin activități de grup, proiecte comunitare și organizarea democratică a vieții școlare.

PILONUL INSTRUMENTAL: COMPETENȚELOR FUNCȚIONALE

Dacă valorile definesc direcția și scopul acțiunilor noastre, competențele oferă instrumentele practice necesare pentru atingerea acelor scopuri.

Conform abordărilor moderne din teoria curriculumului, o competență reprezintă un construct multifuncțional și dinamic, format din trei dimensiuni interdependente:

- **Cunoștințe (Savoir):** Dimensiunea cognitivă, ce cuprinde date, concepte, teorii și fapte specifice unui domeniu.
- **Abilități / Deprinderi (Savoir-faire):** Dimensiunea procedurală, respectiv capacitatea de a aplica cunoștințele teoretice în rezolvarea unor probleme practice concreto-realizabile.
- **Atitudini (Savoir-être):** Dimensiunea axiologică și afectivă, manifestată prin disponibilitatea, motivația și deschiderea cu care individul își activează resursele în diverse contexte.

Fundamentele psihologice ale constructivismului cognitiv

- **Jean Piaget (1896–1980):** Prin teoria dezvoltării cognitive, Piaget a demonstrat că un copil nu este un receptor pasiv de informații („un vas care trebuie umplut”), ci un constructor activ al propriei cunoașteri. Învățarea autentică se produce prin mecanismele duale de *asimilare* (integrarea noilor informații în schemele mentale existente) și *acomodare* (modificarea schemelor cognitive atunci când noile informații nu se potrivesc cu vechile tipare). Dezvoltarea competențelor presupune, așadar, provocarea constantă a structurilor cognitive ale elevului prin sarcini de lucru stimulative și interactive.
- **Lev Vygotsky (1896–1934):** A adus o completare esențială constructivismului piagetian, introducând perspectiva socio-culturală. Vygotsky a definit *Zona Proximei Dezvoltări (ZPD)* — spațiul conceptual

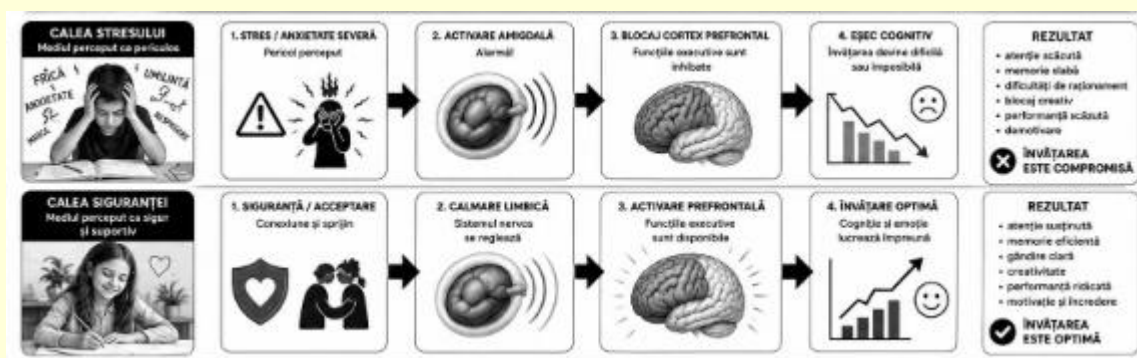
situat între ceea ce un elev poate realiza singur și ceea ce poate realiza doar ghidat de un adult sau în colaborare cu colegi mai experimentați. Dezvoltarea competențelor complexe (gândire critică, metacogniție, analiză sistemică) este optimizată prin interacțiune socială, dialog și activități colaborative în clasă.

PILONUL PSIHOLOGIC: ECHILIBRUL EMOTIONAL

Multă vreme, componenta afectivă a fost tratată în școli ca un element secundar sau chiar ca o interferență dăunătoare în calea rațiunii și a performanței academice strict matematice. Psihologia modernă și neuroștiințele au demontat complet acest mit, demonstrând că starea emoțională a elevului este poarta de acces către performanța cognitivă.

Neuroștiințele și interconectarea cogniție-afectivitate

Cercetările neurobiologice conduse de specialiști precum **Antonio Damasio** sau **Mary Helen Immordino-Yang** evidențiază faptul că structurile cerebrale responsabile cu procesarea emoțiilor (sistemul limbic, în special amigdala) sunt strâns legate de cele implicate în procesele cognitive superioare (cortexul prefrontal).

Teoria Inteligenței Emoționale (Daniel Goleman)

Prin publicarea lucrării *Inteligența Emoțională* (1995), **Daniel Goleman** a revoluționat modul în care evaluăm potențialul uman. Goleman arată că succesul profesional și satisfacția personală sunt dictate în proporție majoritară de coeficientul emoțional (EQ), și nu doar de cel de inteligență academică (IQ). Inteligența emoțională este structurată pe cinci dimensiuni majore care ar trebui cultivate activ în școală:

1. **Autocunoașterea emoțională:** Abilitatea de a identifica și numi propriile stări afective.
2. **Autoreglarea (managementul emoțiilor):** Capacitatea de a controla impulsurile destructive și de a canaliza emoțiile intense (furia, frustrarea) în direcții constructive.
3. **Motivația intrinsecă:** Mobilizarea resurselor interne pentru atingerea unor obiective pe termen lung, manifestând rezistență la frustrare.
4. **Empatia:** Recunoașterea și validarea stărilor emoționale ale celor din jur, esențială pentru prevenirea fenomenelor de bullying.

5. **Abilitățile sociale:** Gestionarea eficientă a relațiilor interpersonale, negocierea conflictelor și lucrul în echipă Consiliere.

Psihologia pozitivă și modelul stării de bine (Martin Seligman)

Martin Seligman, fondatorul psihologiei pozitive, a propus modelul **PERMA** ca reper fundamental pentru o viață împlinită. Acest model a fost adaptat cu succes în școli sub umbrela conceptului de „*Positive Education*” (Educație Pozitivă):

- **P (Positive Emotions):** Cultivarea emoțiilor pozitive (recunoștință, entuziasm, bucurie) în clasă.
- **E (Engagement):** Implicarea totală în sarcini care provoacă optim abilitățile elevului (starea de *flow*).
- **R (Relationships):** Construirea unor relații de sprijin autentic între profesori și elevi, precum și între semeni.
- **M (Meaning):** Conștientizarea utilității cunoașterii; elevul înțelege *de ce* învață.
- **A (Accomplishment):** Sărbătorirea progresului individual și sentimentul de reușită personală.

INTEGRAREA CONCEPTELOR: ÎNVĂȚAREA SOCIO-EMOȚIONALĂ (SEL) ȘI CLIMATUL ȘCOLAR

Pentru ca valorile, competențele și echilibrul emoțional să nu rămână simple deziderate teoretice abstracte, școala modernă utilizează cadre metodologice integrate, cel mai cunoscut fiind **SEL (Social and Emotional Learning)**.

Condiții pedagogice pentru dezvoltarea echilibrului emoțional la elevi:

- **Climatul securizant în sala de clasă**
- **Stilul educațional al profesorului**
- **Compasiunea și prezența conștientă (Mindfulness)**
- **Formarea profesorului ca facilitator al echilibrului**

SPRE UN MODEL ECOLOGIC ȘI INTEGRAT ÎN EDUCAȚIE

Sinteza dintre valorile morale, competențele cognitive și echilibrul emoțional oferă răspunsul la criza de sens cu care se confruntă multe sisteme educaționale globale. Cele trei dimensiuni acționează sinergic:

Dimensiune	Rol Funcțional	Sursă Teoretică Majoră
VALORILE	Reprezintă Busola . Ele indică direcția etică și destinația finală a formării umane Educație de calitate în învățământul preșcolar.	J.H. Pestalozzi, J. Dewey, S. Mehedinți
COMPETENȚELE	Reprezintă Motorul . Ele oferă mijloacele tehnice de acțiune și adaptare practică Procesul de Invatamant.	J. Piaget, L. Vygotsky

ECHILIBRUL EMOȚIONAL	Reprezintă Combustibilul. El asigură stabilitatea psihică și energia necesară efortului Condiții pedagogice ale dezvoltării echilibrului emoțional la	D. Goleman, M. Seligman, Neuroștiințele

Doar prin armonizarea acestor trei piloni școala își poate îndeplini adevărata misiune: aceea de a nu forma doar specialiști performanți pentru piața muncii, ci oameni compleți, rezilienți, capabili să își găsească fericirea personală și să contribuie la evoluția armonioasă a societății din care fac parte.

BIBLIOGRAFIE DE REFERINȚĂ

1. **Damasio, A.** (2005). *Eroarea lui Descartes. Rațiunea, emoțiile și creierul uman*, București: Editura Humanitas.
2. **Dewey, J.** (1972). *Democrație și educație. O introducere în filosofia educației*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
3. **Goleman, D.** (2008). *Inteligența emoțională*, București: Editura Curtea Veche.
4. **Immordino-Yang, M. H., & Damasio, A.** (2007). *We Feel, Therefore We Learn: The Relevance of Affective and Social Neuroscience to Education*, Mind, Brain, and Education, 1(1), 3-10
EMOTIONAL EDUCATION IN PRIMARY EDUCATION.
5. **Pestalozzi, J. H.** (1977). *Scrieri pedagogice alese*, București: Editura Didactică și Pedagogică.
6. **Seligman, M. E. P.** (2011). *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*, New York: Free Press.
7. **Stoenică, I.-L.** (2021). *Condiții pedagogice ale dezvoltării echilibrului emoțional la elevii claselor primare*, în *Revista de Științe Socioumane*, nr. 2 (48), pp. 32-37
8. **Vygotsky, L. S.** (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*, Cambridge: Harvard University Press.

ROLUL CICLULUI PRIMAR ÎN FORMAREA VALORILOR ȘI A PROFILULUI MORAL AL ELEVULUI

Prof. înv. primar Bălan Luminița Mihaela

Șc. Gimn. „Avram Iancu” Baia Mare

Perioada ciclului primar (clasele pregătitoare – IV) reprezintă nu doar fundamentul alfabetizării formale a copilului, ci și etapa de maximă plasticitate în ceea ce privește modelarea personalității, a caracterului și a sistemului de valori. Dacă în mediul familial se pun primele baze ale

comportamentului social, școala primară este prima instituție publică în care copilul experimentează alteritatea, regulile colectivității și responsabilitatea civică.

În acest context, formarea valorilor (precum respectul, responsabilitatea, solidaritatea, adevărul și toleranța) nu este o simplă opțiune pedagogică, ci o misiune fundamentală a învățământului primar, definitorie pentru parcursul de viață al viitorului adult.

1. Particularități Psihopedagogice ale Vârstei Școlare Mici

Pentru a înțelege cum se formează valorile în ciclul primar, trebuie să analizăm specificul dezvoltării cognitive și afective a elevului de 6-10 ani. Conform teoriei dezvoltării morale a lui Jean Piaget, copilul trece în această perioadă de la **morala heteronomă** (ascultarea oarbă de reguli impuse de adulți din teama de pedeapsă) spre **morala autonomă** (înțelegerea interiorizată a regulilor și bazată pe reciprocitate și respect reciproc).

De asemenea, Lawrence Kohlberg plasează școlarul mic în nivelul *preconvențional* și, treptat, la începutul celui *convențional*, unde conformismul interpersonal devine important: copilul vrea să fie considerat un „băiat bun” sau o „fată recomandabilă” de către învățător și colegi. Prin urmare, mediul școlar devine laboratorul ideal pentru modelarea acestor dorințe de validare în valori morale solide.

2. Mecanisme de Formare a Valorilor în Mediul Școlar

Formarea valorilor în ciclul primar nu se realizează prin prelegeri teoretice, ci prin mecanisme subtile și aplicate:

- **Învățarea prin imitație și modelul cadrului didactic:** Învățătorul este, pentru școlarul mic, o autoritate morală incontestabilă. Valorile pe care cadrul didactic le afișează zi de zi (calmul, dreptatea, empatia, punctualitatea) sunt asimilate de elevi mult mai repede decât definițiile din manuale.
- **Curriculumul ascuns:** Relațiile dintre elevi în pauze, modul în care sunt gestionate conflictele în clasă, criteriile de recompensare și organizarea spațiului clasei transmit mesaje valorice puternice.
- **Valorificarea conținuturilor curriculare:** Discipline precum *Dezvoltare personală* (la clasele mici), *Educație civică* (clasele a III-a și a IV-a), *Limba și literatura română* (prin textul literar moralizator) sau *Istoria* oferă pretexte constante pentru dezbateri axate pe valori.

3. Valori Fundamentale Cultivate în Ciclul Primar

În cadrul activităților didactice, eforturile se concentrează pe un nucleu de valori esențiale:

Valoarea	Modalitate de manifestare/cultivare
Respectul	Acceptarea diferențelor dintre colegi, ascultarea activă, respectarea proprietății și a spațiului celuilalt.
Responsabilitatea	Îndeplinirea sarcinilor școlare, asumarea rolului de „responsabil al clasei”, grija față de propriile obiecte și față de mediu.
Solidaritatea / Empatia	Ajutorul acordat colegilor care întâmpină dificultăți la învățare, participarea la acțiuni caritabile sau ecologice.
Onestitatea	Recunoașterea greșelilor, refuzul copierii și înțelegerea valorii adevărului în relațiile interpersonale.

4. Strategii Didactice pentru Interiorizarea Valorilor

Pentru ca o valoare să devină dintr-o noțiune abstractă un ghid comportamental, învățătorul trebuie să utilizeze strategii active, participative. Printre cele mai eficiente se numără:

1. **Studiul de caz și dilemele morale:** Prezentarea unor situații ipotetice adaptate vârstei (ex: „Ce faci dacă găsești pe coridor un stilou care nu este al tău?”).
2. **Jocul de rol:** Le permite copiilor să pășească „în pantofii altcuiva”, dezvoltând empatia și toleranța (ex: punerea în scenă a unei situații de bullying și inversarea rolurilor).
3. **Proiectele comunitare și de echipă:** Lucrul în grup îi obligă pe elevi să negocieze, să își împartă sarcinile echitabil și să experimenteze succesul colectiv prin colaborare, nu prin competiție acerbă.

Ciclul primar nu este doar o etapă de acumulare de cunoștințe academice, ci reprezintă „vârsta de aur” pentru formarea caracterului. Valorile sădite în această perioadă acționează ca o busolă morală pentru tot restul vieții.

Succesul acestui proces depinde însă de o strânsă **parteneriat între școală și familie**, deoarece discrepanțele majore între valorile promovate la școală și cele din mediul casnic pot genera confuzie în mintea copilului. Investiția în educația caracterului la vârsta școlară mică garantează transformarea micilor elevi de azi în cetățenii responsabili, empatici și integri de mâine.

Bibliografie

- Kohlberg, L. (1984). *The Psychology of Moral Development*. Harper & Row.
- Piaget, J. (1932). *Judecata morală la copil* (traducere în limba română disponibilă la Editura Didactică și Pedagogică).
- Cucos, C. (2014). *Pedagogie*. Editura Polirom.